SFÂNTUL IOANIACOB ROMÂNUL

Sihastru contenporan din Țara Sfântă

1913 - 1960

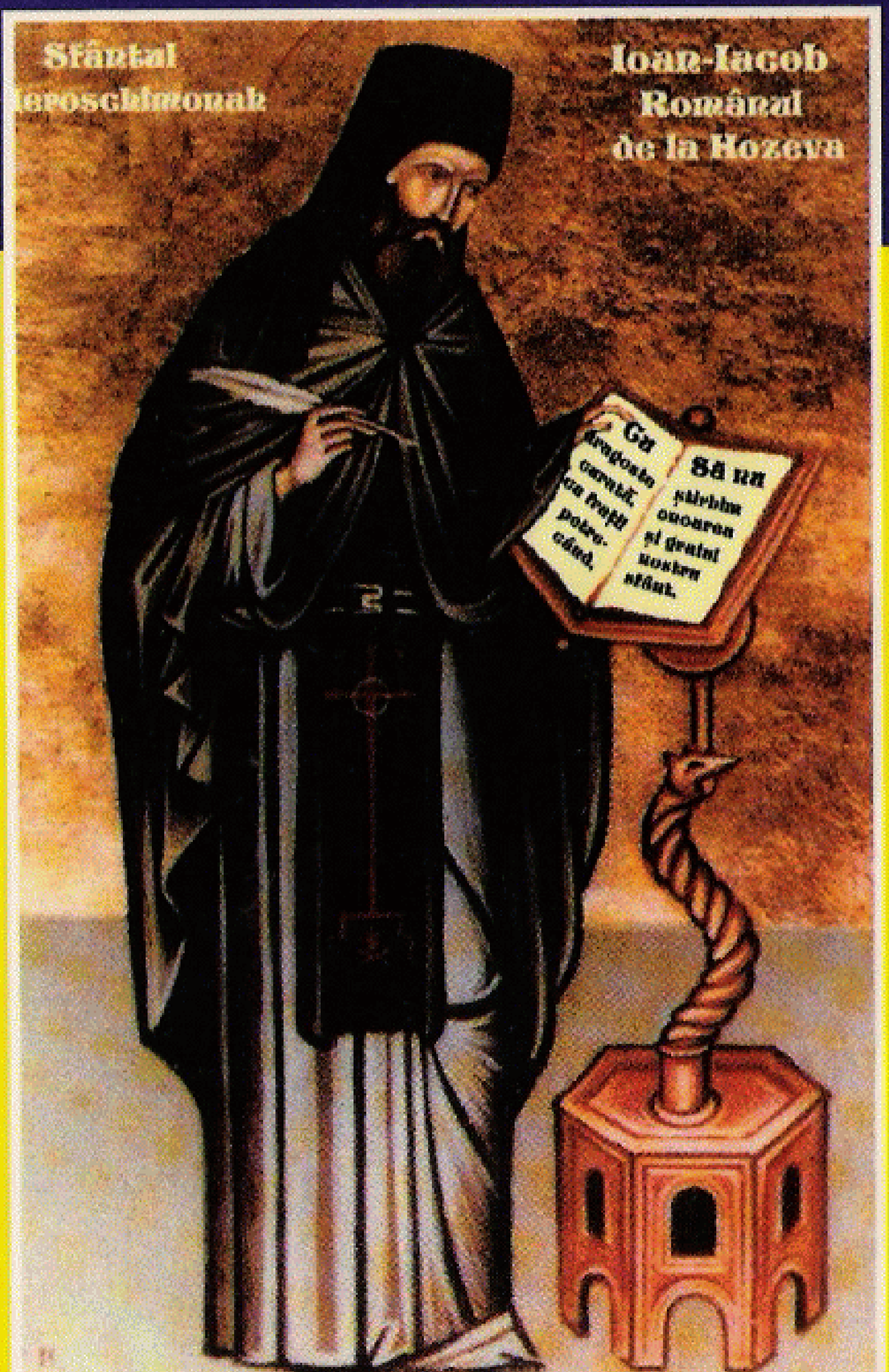
Sfântul Ieroschimonah
Ioan-Iacob Românul de la Hozeva
Cu dragoste curată, cu frații petrecând.
Să nu știrbim onoarea și graiul nostru sfânt.

DIN IERIHON CĂTRE SION

Trecerea de la pământ la Cer

Învățături exprimate prin poezii foarte umilicioase și proză plină de lumină cu conținut dogmatic și moral.

Jerusalem 1999

SFÂNTUL IOAN IACOB ROMÂNUL

Sihastru contemporan din Ţara Sfântă

Sfântul Cuvios
Ioan Iacob - Hozevitul
1913 - 1960

Trecerea de pe pământ la Cer

Învăţături exprimate prin poezii foarte umilicioase şi
proză plină de lumină cu conţinut dogmatic şi moral.

SFÂNTUL IOAN IACOB ROMÂNUL - DIN IERIHON CĂTRE SION

SFÂNTUL IOAN IACOB ROMÂNUL

Sihastrul Contemporan din Țara Sfântă

DIN IERIHON CĂTRE SION

adică din lume la cele din înălțime

Pilde, cugetări, imnuri în versuri
și
scrieri duhovnicești.

Scrisori, cugetări din Sfinții Părinți, traduceri, alcătuiri proprii despre virtuți și patimi, toate cu conținut moral și dogmatic.

Sfântul Ioan Iacob
Ieroschimonahul

BLAGOSLOVENIE
* JERUSALEM *
LOCURILE SFINTE

Însemnare: Ierihon se înțelege
josnicia vieții omenești,
iar Sionul este partea cerească
sau Ierusalimul cel de sus.

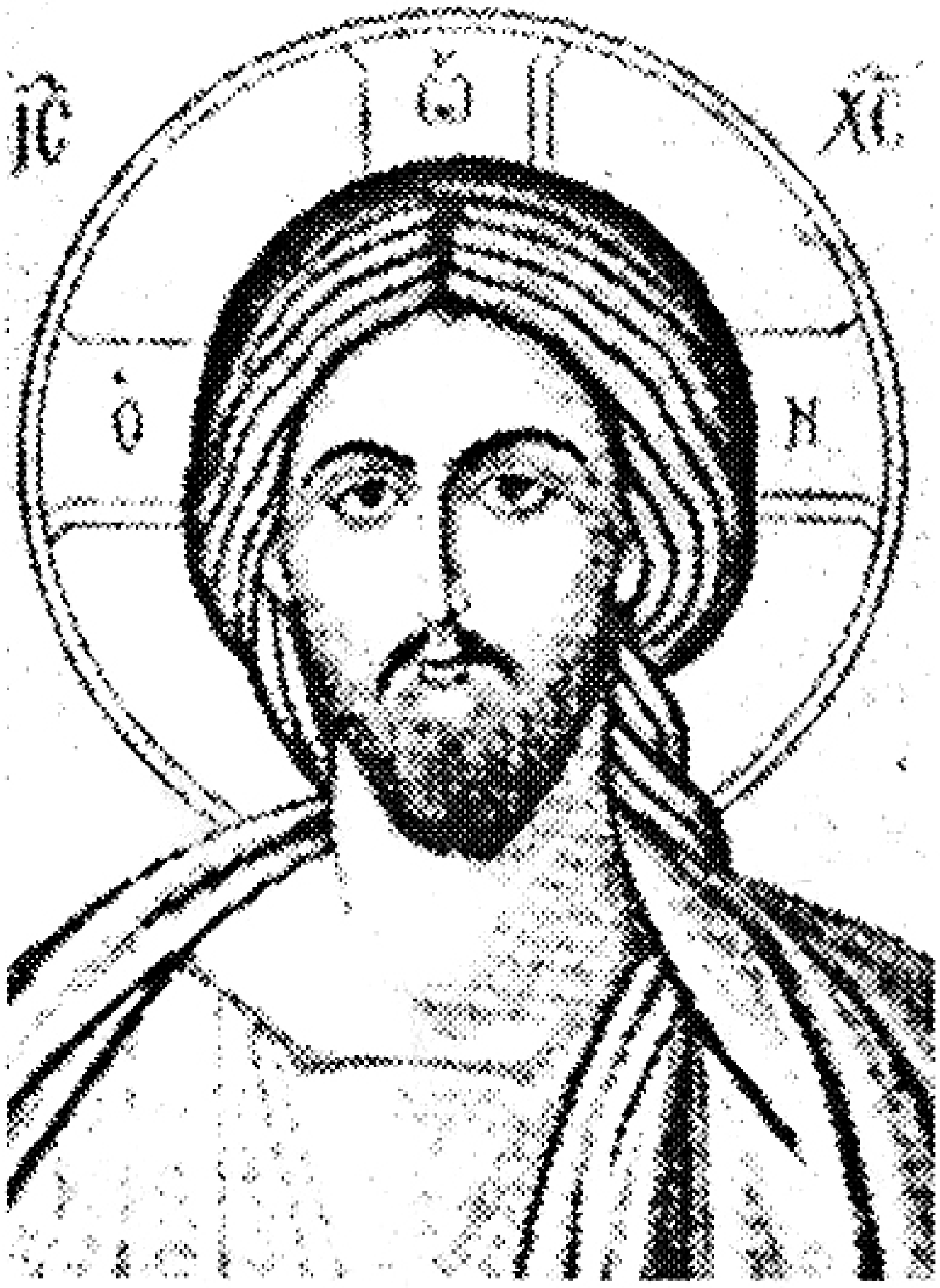

Doamne şi Stăpânul vieţei mele, duhul trândăviei, al grijei de multe, al iubirei de stăpânire şi al grăirei în deşert, nu mi-l da mie.

şi una metanie

Iar duhul curăţeniei, al gândului smerit, al răbdărei şi al dragostei, dăruieşte-l mie, slugei tale.

şi una metanie

Aşa Doamne Împărate, dăruieşte-mi mie ca să-mi văd greşalele mele şi să nu osândesc pe fratele meu, că bine eşti cuvântat, în vecii vecilor, Amin.

şi una metanie

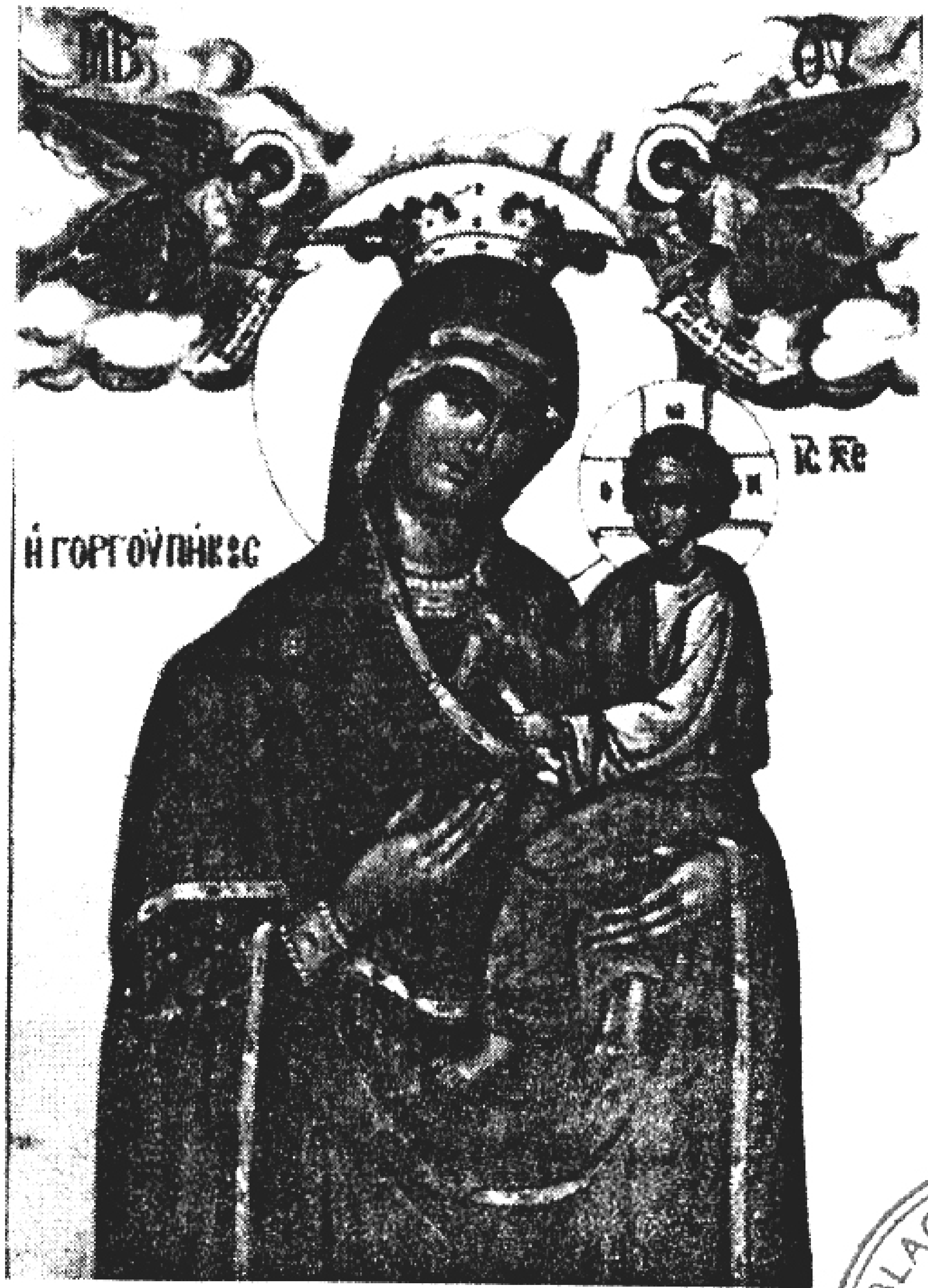

BLAGOSLOVENIE
* JERUSALEM *
LOCURILE SFINTE

TROPARUL

Către Icoana Născătoarei de Dumnezeu Grabnică Ajutătoare

(glas 4)

Către Icoana Născătoarei de Dumnezeu acum să alergăm noi cei ce suntem în primejdii şi la ea acum să îngenunchem strigând cu durere din adîncul sufletului, degrab ascultă rugăciunile noastre Fecioară că Tu eşti apărătoarea noastră şi în nevoi grabnică ajutătoare.

CUVÂNT ÎNAINTE

Binecuvântat este Dumnezeul nostru cel în Prea Sfânta Treime Tatăl Fiul şi Sfântul Duh, care neînţeleasă şi nespusă dragoste are faţă de zidirea Sa - omul - făcându-l după chipul şi asemănarea Lui iar după cădere arătându-i iarăşi dragoste şi milostivire (căci unde este dragoste este şi milostivire - „dragostea nu cade niciodată”-) prin Mântuitorul lumii Iisus Hristos Mărind pe Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu şi Maica Luminii întru cântări, întru scrieri şi laude cinstind-o să o slăvim... de aceea prea iubiţii mei fraţi şi surori întru Domnul cel în Prea Sfânta Treime Mărit, cu adâncă smerenie, pocăinţă şi umilinţă,

Veniţi să ne închinăm Împăratului nostru Dumnezeu.

Veniţi să ne închinăm la Hristos Împăratul nostru Dumnezeu.

Veniţi să ne închinăm şi să cădem la însuşi Hristos Împăratul şi Dumnezeul nostru şi cu toţii să-l mărim, să-i mulţumim, să ne rugăm şi neâncetat să-i chemăm Sfântul Nume, nespusa bunătate şi milostivire, mulţumindu-i că ne-a dat un Sfânt mijlocitor celor de o limbă, un cin şi o credinţă, Sfântul şi smeritul Ieroschimonah Ioan Iacob Românul de la Hozeva.

După cum vedeţi, la scris nu am îndemânare, stângaci şi prost mă simt, de aceea mă rog Sfântului să-mi ierte îndrăzneala şi prostia şi celor cu viaţa curată care teologhisesc cu fapta şi cuvântul, căci având un suflet curat uşor Îţi dai seama de plămada aluatului, dar cuvintele mele sânt prea neputincioase, de aceea aş îndemna celor ce vor a-şi mângâia sufletul să guste din „fărâmiturile lui sufleteşti” şi să-şi „îndulcească” sufletul cu mierea scrierilor sale din această carte, iar care se vor folosi să-l roage şi împreună să se roage să mijlocească Domnului să-mi dea iertare şi mântuire.

I.G.

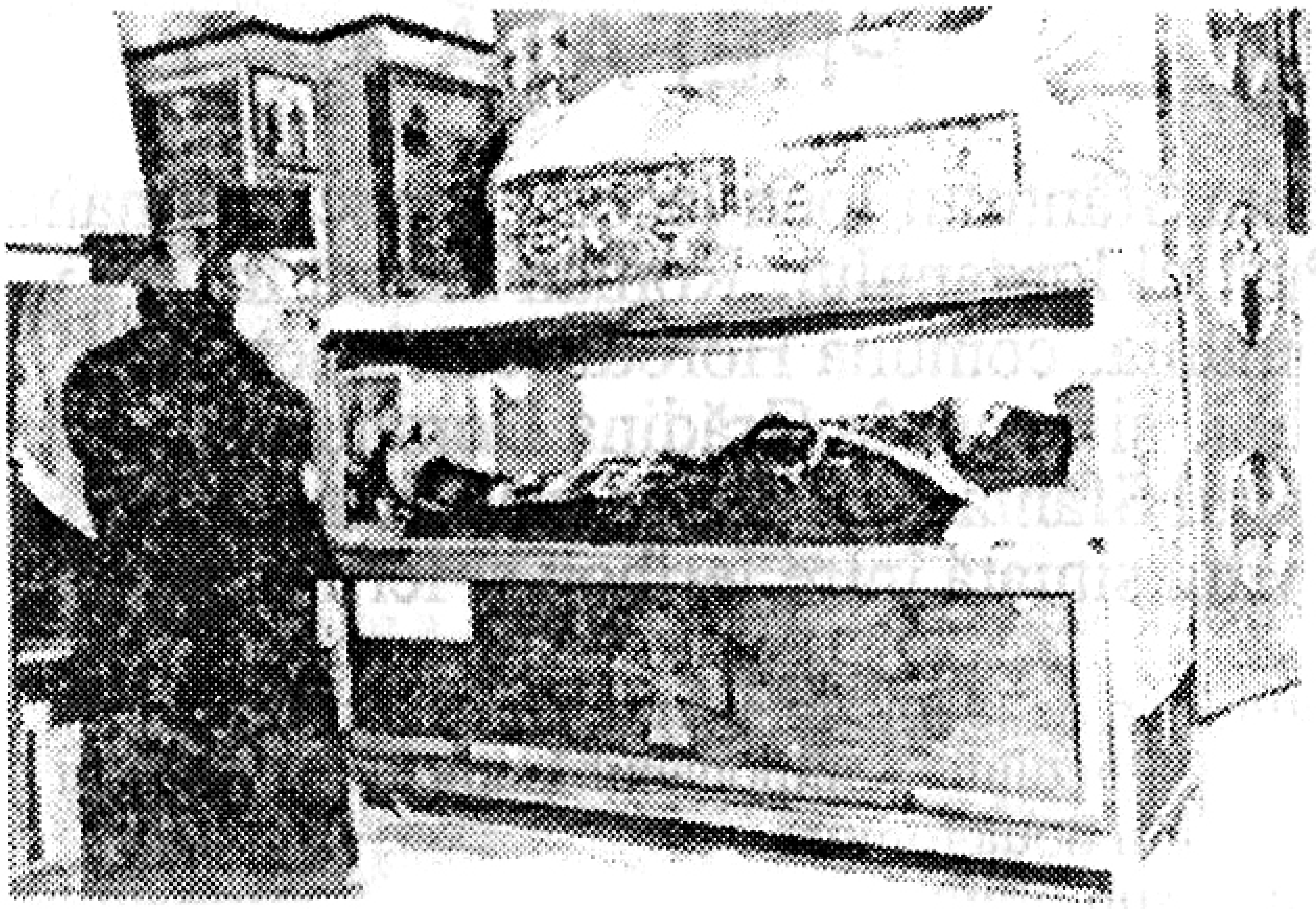

BLAGOSLOVE
JERUSAL
LOCURILE

Sfintele Moaşte Întregi ale Stantului Ioan de la Iordan, Ieroschimonahul Român născut în 1913 şi trecut la Domnul în 1960. Foarte nevoitor în viaţa pustnicească şi râvnitor al credinţei strămoşeşti (a Ortodoxiei şi a Clendarului Ortodox cel vechi). A vieţuit în Pustiul Iordanului şi în Mânăstirea Hozeva.

Troparul Sfântului

(glas 8)

Întru Tine, Părinte, cu osârdie s-a mântuit cel după chip, că luând Crucea ai urmat lui Hristos şi lucrând ai învăţat să nu se uite la trup, căci este trecător, ci să poarte grijă de suflet, de lucrul cel nemuritor. Pentru aceasta şi cu îngerii împreună se bucură, Cuvioase Părinte Ioane, duhul tău.

PREFAȚĂ

la Opera Sfântului Ioan Iacob, Ieroschimonahul din Pustiul Iordanului, Român născut în 1913 în România, comuna Horodiștea, județul Dorohoi, și trecut în Grădina Domnului în 1960 la Schitul Sfânta Ana din Mânăstirea Gheorghe Hozevitul situată între Ierihon și Ierusalim.

Sfântul Ioan de la Iordan a scris poezii și proză.

Ucenicul Sfântului, schimonahul Ioanichie, a publicat o parte din opera lui în două tomuri:

Tomul 1 sub titlul: *Hrană duhovnicească, carte cu cele mai minunate și umilicioase cugetări, care suie pe om cu sufletul la cer*, carte tipărită în 1968 în Ierusalimul vechi.

Tomul al 2-lea sub titlul: *Hrană duhovnicească, carte cu vedenii înfricoșătoare și scrieri prea minunate, care ajută sufletului să scape de la moarte*, tipărită în Ierusalim la 1970.

Ambele volume cu aceste aprobări: „Se tipărește cu aprobarea și binecuvântarea Prea Fericitului Părintelui Nostru și Patriarh al Ierusalimului. D. D. Benedict I”

Ambele tomuri au binecuvântarea Arhiepiscopului de Kiriacopoleos Aristovul, după cum urmează:

PROLOG

Dorul spre curțile Domnului și vieții pustnicești, după pilda părinților pustnici celor mari ai Bisericii noastre drept credincioase, a atras din tânăra vârstă după ce a terminat clasele liceale, pe Ilie fiul lui Maxim și Ecaterinii Iacob, în Mânăstirea Neamț din Moldova, unde s-a făcut călugăr în 1933 în vârstă de 23 de ani și i-a pus numele în călugărie Ioan, trecând prin multe ascultări.

Dar cetind cu multă atenție și seriozitate viața Sfinților care au întemeiat așezământul vieții monahicești în Palestina a Sfântului Teodosie începătorul vieții de obște, a Sfântului Iftimie cel Mare și a Sfântului Sava cel Sfințit, s-a aprins cu dor fierbinte ca să vie la Ierusalim ca să scoată mai de aproape din izvorul cel Dumnezeiesc al vieţii pustniceşti. Şi din anul 1936 s-a închis în Lavra Sfântul Sava cel Sfinţit făcându-se pildă în ascultarea vieţii monahiceşti.

În anul 1946 a fost chemat să servească Schitul Românesc din valea Iordanului şi e hirotonisit preot ca Egumen şi slujitor la Schit unde a stat peste 6 ani de zile, râvnind viaţa Sf. Maria Egipteanca.

Şi pentru că dorea o viaţă mai singuratecă, a venit şi s-a aşezat într-o peşteră din pustiul Sf. Mânăstiri Hozeva nevoindu-se în post şi rugăciuni, vorbind cu Dumnezeu ziua şi noaptea peste 8 ani de zile, unde a scris aceste versuri lirice Hrană Duhovnicească, înălţându-se sufleteşte către cele de sus până când l-a chemat Domnul în anul 1960 fiind înmormântat în aceeaşi peşteră în care s-a nevoit din acest loc prăpăstios, de Monahul Ioanichie, fiind în vârstă numai de 47 de ani.

În Ierusalim

25 Noiembrie 1963 (V C)
ARHIEPISCOPUL DE KIRIACOPOLEOS ARISTOVUL

Tradusă din greceşte

În Tomul I, la pagina 9, părintele schimonah, are aceste cuvinte foarte folositoare:

O MICĂ LĂMURIRE

Viaţa creştinilor şi obiceiurile creştine

Mărimea învăţăturii creştine, viaţa neprihănită a Mântuitorului, zelul fără pereche al Sfinţilor Apostoli în propovăduirea cuvântului Evangheliei, jertfirea vieţii lor şi a mii şi milioane de martiri, trebuiau să aibă neapărat ca urmare, în rândurile credincioşilor, o exemplară viaţă religioasă şi morală.

Originea şi puterea dumnezeiască a creştinismului trebuia să se dovedească şi pe acest teren al vieţii practice de toate zilele, pentru că după felul de viaţă pe care o duce cineva se judecă credinţa, religiunea sa.

„După roadele lor îi veţi cunoaşte - zice Mântuitorul - căci nu se culeg struguri din spini, nici smochine din ciulini”.

Într-adevăr viaţa creştinilor din primele veacuri a şi fost la înălţimea învăţăturii Domnului. Creştinii numeau fraţi pe toţi oamenii, de orice neam, de orice stare socială, căci toţi sunt fii ai lui Dumnezeu, Tatăl ceresc. Aşa de departe mergea iubirea frăţească dintre primii creştini, că în unele biserici, ca de pildă în cea de la Ierusalim, pe vremea Sfinţilor Apostoli, se ducea viaţă de obşte. Pretutindeni unde se aflau creştini, robia era desfiinţată, femeia era pusă pe aceeaşi treaptă cu bărbatul, străinii ospătaţi, copiii crescuţi în frica lui Dumnezeu şi în respect faţă de părinţi şi de cei mai mari, bolnavii şi cei săraci erau îngrijiţi, cu un cuvînt viaţa creştină era un model, o viaţă cum nu se mai văzuse până atunci. Între creştini nu se găseau criminali, călcători de jurământ, destrăbălaţi, hoţi, cămătari şi altele de acest fel.

Făgăduiala solemnă pe care o dădea fiecare la primirea botezului că „se leapădă de satana şi de toţi îngerii lui şi de toată servirea lui", conduse la ideea că viaţa este o luptă cu lumea şi cu diavolul şi că creştinul este SOLDAT AL LUI HRISTOS.

Datoria de soldat al lui Hristos impunea creştinilor ca să se ferească de anumite lucruri practicate de păgâni şi mai ales de acelea care stau în legătură cu închinarea de idoli. Tot pentru acest motiv ei nu se duceau la teatre, la circuri, ei trebuiau să fugă de ospeţe, de dansuri şi de jocurile de noroc.

Regula după care creştinul trebuia să se conducă în alegerea şi practicarea ocupaţiunii în petreceri erau cuvintele Sf. Apostol Pavel: „TOATE ÎMI SUNT SLOBODE DAR NU TOATE ÎMI SUNT DE FOLOS".

Creştinii din acest timp se deosebeau mult de păgâni - cum zice un sfinţit scriitor de atunci - prin aceea că „ei erau trup dar nu trăiau după trup, locuiau pe pământ, dar trăiau în ceruri".

Aceeaşi sfinţenie care se observa în viaţa publică a creştinilor, o găsim şi în viaţa lor cinstită. Căsătoria era taină sfântă şi viaţa familială o arenă pe întinsul căreia se puneau în practică toate ideile creştine. Tirania bărbatului faţă de soţie şi de copii era necunoscută, nerespectul copiilor faţă de părinţi nu se pomenea, luxul în îmbrăcăminte şi podoabe de tot felul lipsea. În locul acestora, dragostea cea mai desăvîrşită şi întrecerea nobilă în practicarea virtuţilor domnea între toţi membrii familiei. Orice lucru se începea şi se sfârşea cu facerea semnului Sfintei Cruci. Mulţi creştini nu se mulţumeau cu ducerea aceluiaşi fel de viaţă ca toţi ceilalţi, ci căutau să se distingă prin postire mai îndelungată şi mai aspră, prin rugăciuni, prin cugetări duhovniceşti, prin citirea cărţilor sfinte, prin abţinerea de la căsătorie şi prin împărţirea avutului lor la săraci. Prin aceste mijloace credeau ei că pot ajunge la un mai înalt grad de perfecţiune morală şi că prin urmare vor dobândi mai uşor mântuirea sufletului lor.

Felul acesta de viaţă s-a numit *aschisis* adică exercitare în virtute, iar care trăiau în această nevoinţă se numeau pustnici, monahi sau călugări.

Cu timpul, unii din aceşti nevoitori urmând exemplul Sfântului Prooroc Ilie, al Sfântului Ioan Botezătorul şi al Mântuitorului, se retrăgeau prin locuri pustii unde trăiau toată viaţa în post şi în rugăciune şi în cugetarea celor sfinte.

Unul dintre cei din urmă nevoitori ai cinului monahicesc şi râvnitor al tradiţiilor strămoşeşti ale Sfintei noatre Credinţe Ortodoxe de Răsărit a fost Cuviosul părintele nostru Ieroschimonahul Ioan care şi-a pus toată sârguinţa spre a o păzi cu toată scumpătatea. Râvna Părintelui Ioan pentru mântuire o va înţelege fiecare cititor din scrierile şi cugetările lui pe care le vom însemna pe fiecare la rândul lor cu ajutorul lui Dumnezeu.

de Monahul Ioanichie

În Tomul al doilea, părintele Ioanichie are această prefaţă:

BLAGOSLOVE
JERUSAL
LOCURILE S

PREFAŢĂ

La Cărticica de faţă, Tomul al 2-lea

Cu darul Domnului nostru Iisus Hristos, şi ajutorul Prea Sfintei Stăpânei noastre de Dumnezeu Născătoare şi Grabnice Ajutătoare, în vara anului 1968, cu multe greutăţi, am reuşit a tipări o parte din scrierile Cuviosului Părintelui Ioan Ieroschimonahul. Şi, pe cât s-a putut, am împărţit aceste cărţi pe la fraţii noştri români din străinătate unde sunt foarte puţini care mai ştiu româneşte. Cu ajutorul trimis din partea celor mai buni creştini, care au răspuns fiecare cu ce i-a lăsat inima, m-am grăbit să dau la lumina Tiparului puţine după cît mă ajută puterile materiale. Cele scrise în această carte sunt cele mai adânci taine descoperite de Îngerul Domnului la Sfinţii cei din vechime. Şi altele din practica vieţii lor. Care, fiind luminaţi de

Duhul Sfânt, le-au scris pentru mântuirea noastră. Părintele Ioan cunoscând bine limba greacă şi citind cărţile Sfinţilor Părinţi pentru mântuirea sufletului, s-au sârguit să traducă şi în româneşte câteva, care sunt principale, pentru a le şti toţi creştinii, Mireni şi Monahi, care doresc să-şi mântuiască sufletul.

Doresc şi rog bunătatea lui Dumnezeu cea mare, ca nici un creştin care ştie să citească româneşte să nu rămână fără să aibă cunoştinţă de aceste scrieri foarte folositoare de suflet, care s-au tipărit până acum în Tomul cel dintâi şi în cel de acum al doilea.

Şi ce se va folosi să pomenească la sfintele rugăciuni şi pe cei ce s-au ostenit la scrisul şi tipăritul acestei cărţi.

De Monahul Ioanichie

8 Februarie 1970 (S.V.)
Schitul Sfântei Ana, Mânăstirea Hozeva

În prezenta ediţie a operelor Sfântului Ioan de la Iordan s-a căutat să se treacă întreaga lui operă, care se află în două Manuscrise originale, care se păstrează la Sfântul Munte Athos.

Cu toate acestea, s-ar putea ca să se mai găsească poezii şi proză pe la părinţi şi maici din Ţara Sfântă, căci Sfântul Ioan a fost o legătură strânsă între aceştia şi duhovnicul Sava, din Mânăstirea Sfântului Sava, care era Aromân din Macedonia şi părintele duhovnicesc al tuturor românilor din Ţara Sfântă.

Sfântul Ioan de la Iordan fiind înzestrat cu multă sensibilitate şi având o înaltă viaţă morală şi duhovnicească, a rupt fărâmituri din sufletul lui şi le-a pus pe hârtie pentru mântuirea fraţilor români din Ţara Sfântă şi din toate colţurile pământului. În scrierile lui, el se ocupă şi de diaspora românească.

Iată ce zice el în scrisoarea adresată fraţilor şi surorilor întru Domnul din 10 iunie 1954:

"Mi-ar fi cu neputinţă să alcătuiesc stihuri pînă nu simt adânc în inima mea ceea ce scriu. Cuvintele stihurilor izbucnesc din inimă ca nişte scântei dintr-o cremene; dar asta se întâmplă numai atunci când cremenea inimii este lovită de amnarul bucuriei sau al durerii, al mustrării pentru păcate sau al recunoştinţei faţă de milostivul Dumnezeu. Ceea ce nu simt, eu nu pot cânta în versuri, adică nu pot împleti cuvinte în stihuri care să mişte inima altora.

Când scriu ceva mai mişcător simt o durere în inimă, ca şi

cum stihurile ar fi nişte fărâmituri despicate din însăşi inima mea zdrobită, de aceea şi cuvintele curg însoţite de lacrimi uneori. Pentru asta adevăratele stihuri mişcă pe cititori aproape aşa cum a fost mişcată şi inima celui ce a scris".

Sfântul Ioan s-a ocupat foarte mult de a învăţa pe fraţii români de pretutindeni, de a se despătimi şi a se îmbrăca în virtuţi cu scopul de a ajunge la Rugăciunea curată şi la contemplaţie.

Să reamintesc aici pe scurt cele două Taine principale:

Taina Pocăinţii şi Taina Euharistiei.

Despre Taina Pocăinţii sau a Mărturisirii, Sfântul Ioan vorbeşte în mai multe capitole din opera sa, ceea ce arată importanţa mare ce o are această Taină, ca al doilea Botez.

Urmează aici un succint rezumat despre cele două Taine.

Taina Pocăinţei. Pocăinţa este Taina în care Dumnezeu iartă, prin preotul duhovnic, păcatele creştinilor, care le mărturisesc şi se căiesc sincer, cu inimă înfrântă şi smerită (cum zice proorocul David) şi cu hotărâre neclintită de a nu le mai face. Pocăinţa este ca al doilea Botez.

Taina Pocăinţei a fost instituită de Mântuitorul Hristos, după învierea din morţi, când a suflat asupra Sfinţilor Apostoli şi le-a zis: "Luaţi Duh Sfânt, cărora veţi ierta păcatele, le vor fi iertate, cărora le veţi ţine, vor fi ţinute". *Ioan 20/22-23.* Prin iertarea păcatelor, creştinul redobândeşte starea de nevinovăţie, pe care a primit-o la Botez, căci zice Domnul "cărora veţi ierta păcatele, vor fi iertate". În momentul primirii iertării, credinciosul scapă de robia păcatului şi intră în comuniune cu Dumnezeu, Creatorul său, conştiinţa se linişteşte, căci păcatul din om aduce nelinişte şi tulburare. În scopul vindecării de păcate, duhovnicul poate impune o epitimie sau cum se zice un canon; de exemplu, unui zgârcit, îi impune să facă milostenie, unui fumător îi impune postul, unui desfrânat îi impune metanii, post şi la toţi obligatoriu priveghere multă cu rugăciune neîncetată.

După gravitatea păcatului, duhovnicul poate să amâne dezlegarea de păcate pentru un timp, în care impune epitimiile, care constituie o doctorie de vindecare. Pocăinţa sau Mărturisirea trebuie să se facă cel puţin în cele patru posturi ale anului, dar ea trebuie făcută mult mai des, pentru că omul este supus păcatului şi sub păcat nu poate progresa pe scara valorilor spirituale. Mărturisirea este curăţirea sufletului, cum spune Sfântul

Ioan Evanghelistul în epistola 1 Ioan 1-9: " Dacă ne mărturisim păcatele noastre, El este credincios şi drept ca să ne ierte păcatele şi să ne curăţească pe noi de toată nedreptatea."

Sfânta Euharistie sau Împărtăşania este Taina în care, sub chipul pâinei şi al vinului, se împărtăşeşte credinciosului însuşi Trupul şi Sîngele Domnului nostru Iisus Hristos, spre iertarea păcatelor şi spre viaţa de veci, înfăţişându-se totodată, real şi nesîngeros, Jertfa de pe Cruce a Mântuitorului. Această Taină se aduce de asemenea ca jertfă pentru toţi vii şi morţii în nădejdea învierii şi a vieţii de veci. Instituirea acestei Taine s-a făcut la Cina cea de Taină din Joia Mare: „Luaţi, mâncaţi, Acesta este trupul Meu, Care se frânge pentru voi spre iertarea păcatelor. Beţi dintru acesta toţi, acesta este Sângele Meu, al legii celei noi, care pentru voi şi pentru mulţi se varsă pentru iertarea păcatelor". La fel se spune şi în Ioan 6-54: „Cel ce mănâncă trupul Meu şi bea sângele Meu, are viaţă veşnică şi eu îl voi învia în ziua cea de apoi". Ce cale uşoară ne-a dat Dumnezeu pentru iertarea păcatelor şi noi rămânem în păcate şi murim şi mergem în iad, pierzând viaţa veşnică! Dar ce este viaţa veşnică? Spune Sfântul Apostol Ioan în: Ioan 17-3: „Şi aceasta este viaţa veşnică: să Te cunoască pe Tine singurul Dumnezeu adevărat şi pe Iisus Hristos pe care L-ai trimis". Deci scopul vieţii pe pământ este cunoaşterea lui Dumnezeu, care are ca început iertarea păcatelor şi apoi comuniunea cu Dumnezeu, care se obţine prin mărturisire şi împărtăşire. Foarte important: împărtăşirea se poate face numai după mărturisire şi dezlegarea de păcate dată de părintele duhovnic. Viaţa creştinului trebuie să se continue zi de zi prin întărirea credinţei, prin citirea de cărţi sfinte, prin meditaţie la viaţa Mântuitorului, la patimile Sale, dar mai ales prin rugăciunea neîncetată. Creştinismul este trăire şi trăirea este rugăciune, care este hrana sufletului. Să nu ne speriem, că noi nu suntem singuri: Hristos lucrează cu noi în mod teandric. Este modul teandric al lui Nichifor Crainic, descris în cartea *Nostalgia Paradisului.* Rugăciunea neîncetată duce la libertate. Dacă oamenii ar fi în rugăciune, Dumnezeu i-ar ajuta şi n-ar mai fi dictatori, ucideri, jafuri, asupreli, teroare etc. Dumnezeu ne dă în mâna celui mai rău. Rugăciunea neîncetată nu cere timp în plus faţă de ocupaţiile ce le-am avut până acum. În timpul călătoriilor cu trenul, autobuzul, la plimbare, o pauză în timpul lucrului în ateliere, în recreaţie la şcoli, evitarea de convorbiri inutile şi contradictorii şi chiar în timpul lucrului când mintea nu este ocupată cu calcule, să zică fiecare în continuu un buchet de rugăciuni sau versete din Psalmi sau din Noul Testament, pe care să le înveţe pe de rost şi să le repete mereu, căci cu timpul le va spune încontinuu, ajutat de darul lui Dumnezeu.

RUGĂCIUNILE PE CARE TREBUIE SĂ LE ŞTIE PE DINAFARĂ ORICE CREŞTIN

Întîi să iei seama să faci crucea dreaptă simţind când atingi cele trei degete la frunte, la pântece sub piept, la umărul drept şi la umărul stâng, aplecându-te cu mâna până la pământ.

1. Pentru rugăciunile Sfinţilor Părinţilor noştri, Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi. Amin.
Slavă ţie Dumnezeul nostru, slavă ţie.
2. Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul adevărului, care pretutindenea eşti şi pe toate le împlineşti, Vistierul bunătăţilor şi dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte de toată spurcăciunea, şi mântuieşte Bunule sufletele noastre.
3. Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Slavă Tatălui, şi Fiului şi Sfântului Duh, şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, Amin.
4. Prea Sfântă Treime, miluieşte-ne pe noi. Doamne curăţeşte păcatele noastre. Stăpâne, iartă fărădelegile noastre. Sfinte cercetează, şi vindecă neputinţele noastre pentru numele tău.
Doamne miluieşte. (de trei ori)
Slavă Tatălui, şi Fiului şi Sfântului Duh,
Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, Amin.
5. Tatăl nostru care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta, precum în cer şi pe pământ, pâinea noastră cea spre fiinţă, dă-ne-o nouă astăzi, şi ne iartă nouă greşelile noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri, şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel viclean.
Pentru rugăciunile Sfinţilor Părinţilor noştri, Doamne Iisuse Hristoase Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi. Amin.
Doamne miluieşte. (de douăsprezece ori)
6. Veniţi să ne închinăm Împăratului nostru Dumnezeu.

Veniți să ne închinăm și să cădem, la Hristos Împăratul nostru Dumnezeu.

Veniți să ne închinăm și să cădem, la însuși Hristos, Împăratul și Dumnezeul nostru.

PSALMUL 50

Miluiește-mă Dumnezeule după mare mila Ta.

Și după mulțimea îndurărilor Tale, șterge fărădelegea mea.

Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea, și de păcatul meu mă curățește.

Că fărădelegea mea eu o cunosc, și păcatul meu înaintea mea este pururea.

Ție unuia am greșit, și rău înaintea Ta am făcut, ca să te îndreptezi întru cuvintele Tale, și să biruiești cînd vei judeca Tu.

Că iată întru fărădelegi m-am zămislit, și în păcate m-a născut maica mea.

Că iată adevărul ai iubit: cele nearătate și cele ascunse ale înțelepciunii tale mi-ai arătat mie. Stropi-mă-vei cu Isop și mă voi curăți; spăla-mă-vei, și mai vârtos decît zăpada mă voi albi.

Auzului meu vei da bucurie și veselie, bucura-se-vor oasele cele smerite.

Întoarce fața Ta de către păcatele mele, și toate fărădelegile mele șterge-le.

Inimă curată zidește întru mine Dumnezeule, și duh drept înnoiește întru cele dinlăuntru ale mele. Nu mă lepăda de la fața Ta, și Duhul Tău cel sfânt nu-L lua de la mine. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale; și cu duh stăpânitor mă întărește. Învăța-voi pe cei fără de lege căile tale, și cei necredincioși la tine se vor întoarce. Izbăvește-mă de sângiuiri Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta. Doamne, buzele mele vei deschide, și gura mea va vesti lauda Ta. Că de-ai fi voit jertfă, ți-aș fi dat, arderile de tot nu le vei binevoi.

Jertfa lui Dumnezeu, Duhul umilit, inima înfrântă și smerită, Dumnezeu nu o va urgisi. Fă bine, Doamne, întru bunăvoirea Ta Sionului, și să se zidească zidurile Ierusalimului. Atuncea bine vei voi jertfa dreptății, prinosul și arderile de tot, atuncea vor pune pe altarul Tău viței.

7. CREZUL

Cred într-unul Dumnezeu. Tatăl Atotţiitorul. făcătorul cerului şi al pământului. văzutelor tuturor şi nevăzutelor. Şi întru unul Domnul Iisus Hristos. Fiul lui Dumnezeu. unul născut care din Tatăl s-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină. Dumnezeu adevărat. din Dumnezeu adevărat. născut nu făcut. cel de o Fiinţă cu Tatăl. prin care toate s-au făcut.

Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire s-a pogorât din ceruri şi s-a întrupat de la Duhul Sfânt. şi din Maria Fecioara. şi s-a făcut om. Şi s-a răstignit pentru noi. în vremea lui Pilat din Pont. şi-a pătimit şi s-a îngropat şi a înviat a treia zi după scripturi. Şi s-a înălţat la ceruri. şi şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vie cu slavă, să judece viii şi morţii a cărui împărăţie nu va avea sfârşit. Şi întru Duhul Sfânt. Domnul. de viaţă Făcătorul. Care din Tatăl purcede. Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit. Care a grăit prin proroci. Într-una Sfântă. sobornicească. şi Apostolească biserică. Mărturisesc un Botez întru iertarea păcatelor. Aştept învierea morţilor. Şi viaţa veacului ce va să fie: Amin.

8. Cuvine-se cu adevărat să te fericim Născătoare de Dumnezeu. cea pururea fericită şi prea nevinovată şi Maica Dumnezeului nostru. Ceea ce eşti mai cinstită decît Heruvimii. şi mai slăvită fără de asemănare decît Serafimii. care fără stricăciune pe Dumnezeu Cuvîntul ai născut. pe tine cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu. te mărim.

BLAGOSLOVENIE
* JERUSALEM
LOCURILE SFINTE

9. SLAVOSLOVIA

Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu. şi pe pământ pace, întru oameni bună voire. Lăudămu-Te. bine te cuvântăm. închinămu-ne Ţie slăvimu-Te. Mulţumim Ţie pentru slava Ta cea mare. Doamne Împărate ceresc Dumnezeule. Părinte Atotţiitorule. Doamne Fiule Unule născut. Iisuse Hristoase şi Duhule Sfinte. Doamne Dumnezeule. Mieluşelul lui Dumnezeu. Fiul Tatălui cel ce ridici păcatul lumii. miluieşte-ne pe noi. cel ce ridici păcatele lumii. Primeşte rugăciunea noastră. cel ce şezi de-a dreapta Tatălui şi ne miluieşte pe noi. Că Tu eşti unul Sfânt. Tu eşti unul Domnul Iisus Hristos. întru slava lui Dumnezeu Tatăl. Amin.

În toate zilele bune te voi cânta şi voi lăuda numele Tău în veac, şi în veacul veacului.

Doamne scăpare te-ai făcut nouă, în neam şi în neam, eu am zis: Doamne miluieşte-mă, vindecă sufletul meu, că am greşit Ţie. Doamne către Tine am scăpat, învaţă-mă să fac voia Ta, că Tu eşti Dumnezeul meu. Că la Tine este izvorul vieţii, întru lumina Ta vom vedea lumină. Tinde mila Ta celor ce te cunosc pe Tine.

Învredniceşte-ne Doamne în ziua aceasta fără de păcat să ne păzim noi. Bine eşti cuvântat Doamne, Dumnezeul Părinţilor noştri, şi lăudat şi prea slăvit este numele Tău în veci. Amin.

Fie Doamne mila Ta spre noi, precum nădăjduit întru Tine.

Bine eşti cuvântat Doamne, învaţă-mă îndreptările Tale. Bine eşti cuvântat Doamne, înţelepţeşte-mă cu îndreptările Tale. Bine eşti cuvântat Sfinte, luminează-mă cu îndreptările Tale. Doamne, mila Ta este în veac, lucrurile mâinilor Tale nu le trece cu vederea.

Ţie se cuvine laudă, Ţie se cuvine cântare, Ţie slavă se cuvine, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Însemnare

Aceste rugăciuni să le zicem rar şi cu multă atenţie (luare aminte). Trebuie să le zică fiecare creştin dimineaţa la sculare şi seara la culcare şi în timpul zilei şi al nopţii, cât mai des posibil.

La fel să zică şi Rugăciunea aceasta:

Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu,
miluieşte-mă pe mine, păcătosul.

CUVÂNT DE MARE FOLOS

Care ne învaţă cum trebuie să înţelegem RUGĂCIUNEA LUI IISUS:

A întrebat Sfântul Macarie pe Îngerul Domnului, care i s-a arătat spre a-l învăţa tainele cele neştiute şi a zis:

Te rog, spune-mi mie ce rugăciune se potriveşte monahului?

Şi i-a zis lui: Dacă omul este cu ştiinţă de carte, să zică Psalmii lui David (Psaltirea) sau: ***Doamne Iisuse Hristoase***

miluieşte-mă pe mine păcătosul. Această rugăciune este cea mai puternică şi cea mai uşor de zis. Căci mulţi din cei cu ştiinţă de carte au părăsit pe toate şi numai zicând această rugăciune s-au mântuit. Căci această rugăciune pot s-o zică şi tinerii şi bătrânii şi bărbaţii şi femeile şi Monahii şi Monahiile şi cei învăţaţi şi cei fără de ştiinţă de carte şi cei isteţi şi cei simpli. Care vrea să se mântuiască aceasta să zică şi ziua şi noaptea şi în casă şi pe drum şi stând şi mergând. Ori de călătoreşte ori de lucrează aceasta să zică cu dorinţă şi cu râvnă. Căci e de ajuns pentru toţi cei ce vor să se mântuiască.

În cartea cea dintâi, către Tesaloniceni, Sfântul Apostol Pavel scrie: ***„Neîncetat să vă rugaţi".***

Sfinţii Părinţi tâlcuind aceste cuvinte spun că: „a ne ruga neîncetat" înseamnă a pomeni numele celui sfânt al Domnului în toată vremea.

Mai arătat se vede aceasta în cartea cea către Filipeni, unde Sf. Apostol Pavel scrie:

„Întru numele lui Iisus tot genunchiul să se plece,
ale celor cereşti şi ale celor pământeşti şi ale
celor de dedesubt şi toată limba să mărturisească
că Domn este Iisus Hristos, întru slava lui Dumnezeu Tatăl".

Sfântul Ioan Carpatiul zice că atunci când rostim Rugăciunea lui Iisus, (adică „DOAMNE IISUSE HRISTOASE FIUL LUI DUMNEZEU, miluieşte-mă pe mine păcătosul",... atunci zice că la fiecare chemare a sfântului Său Nume, Domnul ne răspunde în chip tainic:

„Fiule, iertate să-ţi fie păcatele tale...".

Iar Sfântul Ioan Gură de Aur zice că oricât de păcătoşi am fi noi, rugăciunea aceasta ne curăţeşte, când o facem din inimă.

Nu este altă armă puternică în cer şi pe pământ decât chemarea cea sfântă a Domnului Nostru Iisus Hristos.

Când rostim începutul acestei rugăciuni adică: „DOAMNE IISUSE HRISTOASE FIUL LUI DUMNEZEU" atunci noi mărturisim în scurt toate Tainele Credinţei noastre, căci, (după cum spun unii dintre Sfinţii Părinţi) aceste cuvinte cuprind în ele toată Sf. Evanghelie pe scurt.

Acestea sunt cele cinci cuvinte, despre care pomeneşte Sf. Apostol Pavel în Cartea cea către Corinteni, unde zice:

„Voiesc mai bine cinci cuvinte cu mintea, decât zece mii de cuvinte cu limba".

Pentru aceasta şi Rugăciunea lui Iisus se mai zice şi „Rugăciunea minţii". Iar când mai rostim şi celelalte cuvinte din Rugăciunea lui Iisus adică: „miluieşte-mă pe mine păcătosul", atunci noi mărturisim nevrednicia şi josnicia noastră, cerând de la Domnul milă, căci dacă avem mila Lui, atunci toate cele bune le avem.

Deci Rugăciunea aceasta cuprinde în mărturisirea Credinţei şi cererea noastră pentru mântuire.

Doamne Iisuse Hristoase Fiul lui
Dumnezeu miluieşte-mă pe mine
păcătosul (păcătoasa).
şi
Prea Sfântă Născătoare de Dumnezeu
mântuieşte-mă pe mine
păcătosul (păcătoasa).

Opera Sfântului Ioan Iacob s-a împărţit în patru părţi

Partea I. în general versuri umilicioase cu învăţături pentru dezbrăcarea de patimi şi îmbrăcarea în virtuţi spre a înlesni drumul spre Rugăciunea lui Iisus.

Întăritoare sunt cuvintele Sfintei Perpetua, care zice:

„O, Doamne, ce bucurie este să moară cineva pentru Tine!" O problemă gingaşă şi importantă, o scoate în evidenţă prin poeziile şi scrisorile referitoare la duhovnicul Sava, trăitor în Lavra Sfântului Sava cel Sfinţit.

Duhovnicul se pune chezaş în faţa lui Dumnezeu pentru fiii lui duhovniceşti. Dacă viaţa fiilor duhovniceşti nu este bună, aceasta apasă pe umerii duhovnicului, care este supus la diferite încercări. Fiii duhovniceşti au datoria ca să se roage pentru duhovnicul lor atât cât este în viaţă, cât şi după moarte. Rugăciunea pentru duhovnic este o datorie.

Partea a II-a cuprinde în general proză cu scrisori, culegeri din Sfinţii Părinţi, alcătuiri proprii, traduceri etc.

Sfântul Ioan tratează în detaliu despre blestemul cel necurat, despre chemarea celui rău, despre întristare şi deznădejde, despre a nu judeca pe altul şi în special pe clerici, despre clevetire, la care dă Pecetea Sfântului Vasile cel Mare: „Oricine se va afla clevetind pe altul sau ascultând pe cel ce cleveteşte (fără să-l mustre) să se afurisească". Înfricoşător este acest canon al Marelui Vasile, pe care noi îl neglijăm. Foarte mare importanţă dă Sfântul Ioan ***Tainei Mărturisirii*** pe care o tratează pe larg în multe capitole.

Foarte frumos vorbeşte despre Sfântul Daniil Sihastrul, contemporan cu Marele Voievod Ştefan cel Mare, care a ascultat pe sfânt şi a reuşit să apere ţara de turci.

Partea a III-a cuprinde Acatistul Sfântului Ioan Iacob, Prohodul Maicii Domnului etc.

Partea a IV-a conţine traduceri foarte folositoare din Sfinţii Părinţi, făcute de părintele schimonah Ioanichie, colaboratorul cel mai apropiat al Sfântului Ioan Iacob.

Viaţa Sfântului Ioan s-a aşezat la începutul părţii I şi este întocmită de părintele schimonah Ioanichie.

Remarcăm aici că Sfântul Ioan este mult apreciat de Mânăstirea *Saint Michel* Lavardac din sudul Franţei, care deja i-a tradus viaţa în limba franceză şi a publicat-o. Mânăstirea *Saint Michel* îl are pe Sfântul Ioan ca patron al cărţilor ce le editează.

Fie ca Sfântul Ioan Iacob, Sihastru din Ţara Sfântă, să se facă cunoscut în toată lumea şi opera lui să fie publicată în multe limbi.

Monah Ioan, Athos

Sfântul Ioan Iacob este foarte apreciat de francezi, care au o mare mânăstirea ortodoxă în sud-vestul Franţei, cu numele Saint Michel Lavardac, care are sub ordine încă două mânăstiri şi un schit în Pirinei şi patru mari parohii, toate în sud-vestul Franţei. Toate cărţile ce le editează mânăstirea Saint Michel sunt puse sub patronajul Saint Jean le Roumain, de asemenea şi revista lor sub denumirea *Foi Transmise*.

Sainte Tradition „Garde le depot et vis selon la foi transmise".
Revistă care apare bitrimestrial.

Pentru Saint Jean le Roumain, mânăstirea Saint Michel a editat următoarele cărţi:

1. *Saint Jean le Roumain*, viaţa Sfântului Ioan după originalul ce se află în manuscrisul Sfântului, 80 de pagini.
2. *Acathiste a Saint Jean le Roumain*, 48 de pagini.
3. *Saint Jean le Roumain, Nourritures Spirituelles*, 378 de

pagini, care cuprinde poeziile Sfântului traduse corect de Duiliu Sfinţescu în colaborare cu Mihaela Nacou. Această carte are o prefaţă foarte interesantă a Părintelui Mitropolit Silvestru, care se redă mai jos:

PREFAŢĂ

În plin secol XX, spiritualitatea călugărească din România dovedeşte prin viaţa şi cuvântul Sfântului Ioan Românul permanenţa şi utilitatea jertfei dusă până la sacrificare faţă de Sfântul Duh, urmare a păstrării cu intransigenţă a Calendarului Sfinţilor Părinţi. Acest fapt este firesc pentru un popor care s-a născut creştin ortodox.

Însingurarea în chilia din valea Hozeva, sfântul călugăr şi-a ordonat-o, urmând calea slujitorilor din antichitate a revelaţiei divine, confirmând prin oficierea slujbelor în respectarea canoanelor Bisericii Ortodoxe, a scrierilor sale sau traducerilor, a suportării unor mari privaţiuni, prin credinţa stăruitoare în Dumnezeu şi viaţa sufletească de o mare integritate, a rolului şi nevoii de jertfă a călugărului pentru semenii săi.

Pentru toţi creştinii ortodocşi după calendarul iulian din toată lumea, descoperirea Sfintelor Moaşte ale Sfântului Ioan Iacob a constituit nu numai încununarea ostenelilor sale în peştera mânăstirii Hozeva, mânăstirea Sf. Sava şi chilia din valea Iordanului, dar şi bucuria confirmării faptului că, neschimbând calendarul bisericesc în anul 1924, suntem pe calea cea bună, moştenită de la Sfinţii Părinţi, pe care trebuie cu orice preţ să o ducem până la capăt.

Scrierile marelui călugăr cărturar se prezintă ca într-unul din titlurile compoziţiilor sale, *Imnul credinţei*, ca imagine a revelaţiei spirituale cu viaţa noastră zilnică, hrană duhovnicească ce suie pe om cu sufletul la cer. Este expresia numeroaselor stări sufleteşti pe care oricare dintre noi le trăim. Totodată limbajul „hranei" pe care ne-o oferă este rupt din folclorul românesc, a ţăranului care-şi face semnul Sf. Cruci înainte de a-şi lucra ogorul, dar evoluat până la forma preţioasă a marelui poet Mihai Eminescu.

Cu atât mai mult, publicarea în limba franceză de către părintele arhimandrit Antonie, prin editura Mânăstirii Sfântului Mihail Lavardac, reprezintă un remarcabil act de educaţie religioasă cât şi de cultură europeană, faţă de care mă plec plin de recunoştinţă, fiind pentru noi un sprijin în plus în promovarea cultului religios după vechiul calendar, piatra de temelie a Bisericii Ortodoxe, fiind cel mai bun răspuns la acuzaţiile şi criticile ce ni se aduc, atunci când ni se reproşează că nu vrem să fim în comuniune cu toate bisericile, indiferent de credinţa pe care o mărturisesc.

Atât prin pilda vieţii Sf. Ioan Iacob, cât şi prin cele scrise de el în prezenta carte, putem să ne formăm o imagine a vieţii călugăreşti adevărate pe care a trăit-o. Aducând şi alte pilde de trăire călugărească, ne convinge să ne ostenim şi noi urmând marilor asceţi ai monahismului, dându-ne totodată şi nădejdea pentru momentele când greşim, pentru că Dumnezeu iubeşte pe cei păcătoşi, care se întorc la pocăinţă, ca în pilda Fiului risipitor, primit cu braţele deschise şi pentru care s-a tăiat viţelul cel gras. Care este Iisus Hristos, ce S-a sacrificat pe Sfânta Cruce de pe Muntele Golgota.

ARHIEPISCOP MITROPOLIT
Silvestru Onofrei,
com. Râşca, Suceava,
România.
ss Silvestru

Mânăstirea Saint Michel face pelerinaje în fiecare an la Locurile Sfinte şi totdeauna merg cu mare evlavie la Moaştele Sfântului Ioan Iacob de la Mânăstirea Gheorghe Hozevitul şi mulţi credincioşi beneficiază de vindecări miraculoase de la racla Sfintelor Moaşte.

Părintele Ioan, Athos

Notă. Aceasta este viaţa Sfântului Ioan cea adevărată, scrisă de ucenicul său, schimonahul Ioanichie, cu care a locuit împreună până la sfârşit. Sfântul Ioan a stat şapte ani în Peştera Sfânta Ana şi nu a ieşit niciodată de acolo în acest timp, nici la mânăstirea Gheorghe Hozevitul, nici la Iordan.

El mânca numai pozmag sau pâine cu apă, ce le aducea fratele Constantin care era brutarul Patriarhiei din Ierusalim.

Se notează de asemenea că Sfântul Ioan a vrut să vină mai întîi în Athos, unde era calendarul neschimbat, şi nu a putut pentru că nu avea încă făcută armata; apoi a reuşit să meargă la

Ierusalim, unde de asemenea calendarul era neschimbat cum este şi astăzi.

Această viaţă a Sfântului Ioan se află la Patriarhia din Ierusalim în limba greacă şi s-au tipărit în broşură în limba greacă trei ediţii la Atena.

Viaţa Sfântului Ioan Iacob Românul de la Hozeva
Sihastru din Ţara Sfântă

Prea Cuviosul Ieroschimonah Ioan Iacob s-a născut în România, judeţul Dorohoi, comuna Horodiştea, în anul 1913, din părinţii Maxim şi Ecaterina, buni creştini ortodocşi şi cu posibilităţi de trai reduse.

La Botez, i s-a pus numele de Ilie: nimeni nu a putut bănui atunci că micul Ilie va vieţui într-o zi în locurile unde a trăit Sfântul Prooroc Ilie.

Când micul Ilie a împlinit vârsta de 6 luni, a murit mama lui, iar cu trei ani mai târziu moare pe frontul din Ungaria şi tatăl lui.

Rămas orfan de ambii părinţi, a fost luat în grijă de o bunică cu numele Maria - bunica Maria. Ea a dorit foarte mult să-şi petreacă sfârşitul vieţii într-o mânăstire, dar a renunţat având acuma grijă de Ilie.

Prunc orfan fiind, a fost hrănit cu ceaiuri şi numai din când în când era alăptat, de o vecină, aşa că cel ce era să devină Sfântul Ioan a fost obişnuit cu postul din pruncie. Bunica Maria, atât din cauză că nu a putut merge la mânăstire, cât şi de mila copilului, plângea mereu. Când băiatul s-a făcut mai mărişor, îi citea din cărţi despre patimile Mântuitorului, Visul Maicii Domnului şi altele şi tot timpul cât băiatul citea, ea plângea.

Într-o seară, pe când Ilie citea ca de obicei şi văzând-o plângând aşa de tare, copilul s-a întristat şi a întrebat-o:

- Mamă, de ce atunci când eu citesc tu plângi aşa de tare şi mai ales când citesc din Patimile Domnului nostru Iisus Hristos?

- O, copilul meu, zise ea, durerea din casa noastră tu nu o ştii. Mama ta nu sunt eu. Mama ta s-a prăpădit.

Şi i-a povestit toate cu de-amănuntul şi destăinuindu-i jalea ei că nu a putut merge la mânăstire, aşa cum făgăduise şi îi zice că se roagă la Dumnezeu, măcar prin el să-şi dobândească mântuirea. După această spovadă, ori de câte ori citea băiatul din cărţile sfinte, plângea şi băiatul, ştiind că este singur pe lume. Când Ilie a împlinit vârsta de 10 ani, s-a stins din viaţă şi aceea care i-a fost mamă şi bunică, rămânând pe seama unui unchi, care era căsătorit a doua oară cu o femeie cu mulţi copii.

Pentru că Ilie era foarte înţelept la şcoală, deosebindu-se de copiii unchiului, era mereu pismuit şi nedreptăţit. La masă, cu atâţia copii, el se simţea străin: mânca puţin şi se scula de la masă aproape flămând; aşa încât, el de mic a plâns foarte mult şi a postit şi a dobândit virtuţile pe care trebuie să le aibă un monah desăvârşit: smerenie, post, rugăciune, sărăcie şi, ulterior, pribegie.

Şcoala primară a urmat-o în satul său natal. La terminarea şcolii primare, profesorul a îndemnat pe moş Alecu (unchiul său), să dea pe Ilie mai departe, zicând:

- Moş Alecu, este păcat de acest băiat aşa de înţelept să nu-l dai la şcoală mai departe.

La sfatul profesorului, moş Alecu îl trimite apoi să urmeze studiile la Liceul din Coţmani, în Bucovina, unde a urmat trei ani şi patru ani la Liceul Dimitrie Cantemir din Cernăuţi, unde trece şi examenul de bacalaureat în anul 1932, fiind clasificat primul.

La şcoală, Ilie a avut mult de îndurat: ca orfan, nu plătea taxele şcolare dar, pentru plata cărţilor, pentru haine de paradă şi alte cheltuieli, moş Alecu nu-i trimitea nici un ban; dormea şi mânca la internatul liceului.

Pentru cărţi, Ilie cerea cartea de la profesor, o citea noaptea şi o da înapoi a doua zi, aşa făcuse cu toate cărţile timp de şapte ani cât au durat cursurile liceale. În excursii şi la parade Ilie nu se ducea, căci nu avea haine de paradă, avea numai un rând de haine ce erau pe el. Un ban de buzunar ca să mai cumpere şi el câte ceva de ale mâncării când ieşea cu ceilalţi băieţi, el nu avea. Se întrista tânărul Ilie când colegii lui plecau în excursie şi el trebuia să rămână singur în internat; dar nu şedea în trândăvie ci învăţa, cugeta şi se ruga încontinuu.

Vara, în perioada vacanţelor, se ducea la unchiul său, moş Alecu, şi-l ajuta la munca câmpului, la prăşit, la coasă şi la alte treburi gospodăreşti. Nimeni nu ţine minte să-l fi văzut făcând vizite la preotul satului sau la profesorul său, sau stând de vorbă fără rost cu oamenii.

Când a dat bacalaureatul a dormit la Mitropolie în Cernăuţi şi s-a mărturisit la un preot arhimandrit, care îl sfătuieşte să rămână acolo şi să facă teologia. După scurt timp însă, arhimandritul, din cauza neînţelegerii cu ceilalţi părinţi, care erau basarabeni, este nevoit să plece, şi la plecare îl sfătuieşte să nu rămână acolo, ci să meargă la Mânăstirea Neamţ şi îi dă chiar o recomandare către stareţul de acolo, arhiereul Nicodim Munteanu, mai târziu mitropolit al Moldovei la Iaşi şi Patriarh al României. Tânărul Ilie se şi gândeşte ce să facă. Colegii lui s-au înscris fiecare la facultatea la care au voit, dar el ce să facă? După multă rugăciune, treaz fiind şi în plină zi, aude o voce:

- *Mânăstire!*

Simţind în sufletul său o chemare deosebită de la Dumnezeu pentru o viaţă curată în monahism, pleacă imediat la Mânăstirea Neamţ şi este primit de stareţul arhiereu Nicodim şi stă aici cam un an, adică anul 1933. Aici a fost pus la multe ascultări printre care şi ajutor de farmacist pe lângă vestitul farmacist Iov schimonahul, apoi bibliotecar al mânăstirii unde s-a îmbolnăvit cu aranjatul cărţilor pline de praf şi de mucegai şi de la curenţii de la ferestre, şi de la crăpăturile de la duşumea, căpătând reumatismul, de care a trebuit să sufere toată viaţa lui, până la mormânt.

În mânăstire s-a împrietenit cu cei mai bătrâni şi mai învăţaţi părinţi, cu care discuta despre mântuirea sufletului şi problema schimbării calendarului, care era încă mult discutată atunci şi constituia o problemă cheie. S-a împrietenit cu un frate din Bucovina şi pe acest frate stareţul a hotărât să-l facă călugăr împreună cu alţi fraţi dar el n-a voit, spunând că mai întâi să facă Botezul adevărat prin afundare după cum s-a rânduit prin Sfinţii Apostoli, iar nu prin stropire cum se făcea atunci în Bucovina. După ce l-a botezat, a fost făcut şi călugăr şi cu acesta fratele Ilie s-a hotărât ca să meargă la Muntele Athos, unde se păstrează Calendarul adevărat ortodox. Încercând să scoată paşaportul pentru Athos, n-au reuşit, spunându-le că trebuie să facă mai întâi serviciul militar. Dar Ilie, crezând că va reuşi să scoată paşaportul ca civil, s-a bărbierit şi tot n-a reuşit şi de ruşine nu s-a mai întors la Mânăstirea Neamţ. Apoi a vizitat şi pe Petrache Lupu la Maglavit şi ca mărturie se păstrează hârtia cu iscălitura preotului din Maglavit. La întoarcerea din Maglavit a trecut pe la Mânăstirea Turnu de pe Valea Oltului. Acolo, cu câteva zile mai înainte, arsese Biserica. Când l-au văzut părinții din mânăstire, care erau în număr de șase, l-au rugat mult ca să rămână la ei, că nu mai aveau nici un tânăr, care să-i ajute, tocmai plecase un frate tânăr și nu mai știau nimic de el. Ilie a rămas cu bucurie acolo un an întreg. Mânăstirea avea o grădină cu mulți pomi fructiferi, din care Ilie, mâncând, s-a mai îndreptat cu sănătatea. Părinții din mânăstire voiau să rezidească biserica arsă și sfătuiau pe Ilie să meargă după milostenie prin sate și să adune bani împreună cu o călugăriță de la o altă mânăstire, dar Ilie n-a primit să facă această ascultare.

Acum se apropie timpul ca să facă armata și părinții îl sfătuiau ca să se facă diacon și să scape de armată. Ilie însă n-a vrut, căci nu voia să rămână acolo, și a preferat să facă serviciul militar. În timpul serviciului militar, nu s-a bărbierit, ci a purtat barbă. După terminarea serviciului militar se călugărește primind numele de Ioan, aceasta a fost în preajma Sfintelor Paști ale anului 1936, de când își închină toată viața sa monahismului, stareț al Mânăstirii Neamț era acuma Valerie Moglan, la care a fost intendent de stăreție și profesor de limba română pentru pregătirea fraților din mânăstire. De remarcat este faptul că fratele Ilie și părintele Ioan a avut numele celor doi mari prooroci: Sfântul Ilie râvnitorul și Sfântul Ioan Botezătorul postitorul, și s-a învrednicit să trăiască chiar pe locurile unde s-au nevoit acești doi mari prooroci, pe care i-a avut întotdeauna ca o oglindă și sprijinitori în toate ispitele și necazurile lui. Dar un foc puternic ardea în inima lui și o dorință nestrămutată ca să meargă la locurile Sfinte ca să se închine și să calce pe urmele Domnului nostru Iisus Hristos. Dorința lui se realizează și primește blagoslovenie de la arhiereul Nicodim, acum mitropolit al Moldovei, care i-a dat și prima blagoslovenie când a intrat în Mânăstirea Neamț, și în toamna lui 1936 pornește spre Locurile Sfinte unde se păstrează Calendarul Ortodox neschimbat moștenit de la Sfinții Părinți ai Bisericii de Răsărit.

La Ierusalim, părintele Ioan a venit cu încă doi monahi din Mânăstirea Neamț: monahul Claudio și monahul Damaschin, care după vizitarea Sfintelor Locuri se reîntorc în România, iar părintele Ioan cu greutate se închinovează în Lavra Sfântului Sava, situată între Bethleem și Marea Moartă, unde primește tunderea monahală în treapta schimniciei. Greutatea de a intra in Mânăstirea Sfântul Sava a provenit din partea egumenului

Nicolae, care avea două motive:

1. Cuza-Vodă, la 1862, a făcut secularizarea averilor mânăstireşti, după care lege a avut de pierdut mânăstirile din Ţara Sfântă şi

2. În mânăstire mai exista duhovnicul Sava, cuţovlah, care vorbea bine limba română şi încă un monah român şi împreună cu părintele Ioan ar fi putut face partid, ceea ce nu s-a întîmplat. Totuşi Mânăstirea Sfântul Sava avea mare lipsă de personal, tânărul şi egumenul Nicolae a mers la Patriarhul din Ierusalim şi i-a cerut să-i dea personal şi acesta i-a spus:

- Uite, tânăr şi nu vrei să-l primeşti.

Numai în urma acestui eveniment l-a primit pe părintele Ioan. În Mânăstirea Sfântul Sava învaţă bine limba greacă, o vorbea perfect ca şi grecii. Se ocupă mult cu cititul, cercetează vestita bibliotecă a mânăstirii şi face traduceri multe din limba greacă în limba română care să fie folositoare tuturor românilor, care le vor citi. Ajunge paracliser, ajutor de econom şi cu îngrijirea bolnavilor, care îi răpea foarte mult timp. Ca paracliser trebuia să aprindă candelele la două Biserici şi la patru Paraclise. Venea la chilie seara la ora 10 ca să se odihnească şi când să adoarmă îl trezea vecinul de alături, un bătrân bolnav şi de minte, care până atunci se săturase de somn şi se scula şi începea să cânte tropare şi condace, iar părintele Ioan trebuia să se scoale la ora 11 şi să aprindă candelele şi să tragă clopotele de deşteptare. De aceste „neadormite Candele" părintele Ioan avea grijă.

Odată părintele Ioan venea de la Ierusalim cu un măgar şi cu un arab pe valea ce trece pe lângă mânăstire, căci acesta era drumul obişnuit, circa patru ore de mers. Cam la mijlocul drumului vede pe un deluşor o mulţime de arabi, care păzeau trecerea economului mânăstirii, ieromonahul Pavel, care era trecut la Ierusalim şi la întoarcere îl aşteptau ca să-l omoare, fiind supăraţi că i-au oprit să aducă proviziile la mânăstire şi în locul lor au pus pe alţii.

Când l-au văzut pe părintele Ioan, crezând că este economul, un tânăr ridică un par de lemn să-i dea în cap şi când a ridicat parul, tatăl lui a strigat:

- Stai, nu da, că nu-i el, este altul!

Şi a stat cu parul aşa şi părintele Ioan a scăpat de moarte sigură.

Părintele Ioan se îngrijea şi de bolnavii mânăstirii. Auzind arabii de el că este priceput, au început să vină și ei ca să-i ajute și să-i vindece și cu timpul este numit de toți „Doctorul Mânăstirii".

În acea vreme începuseră mari tulburări, se răsculaseră arabii împotriva englezilor și arabii aduceau răniții în mânăstire și în mânăstire nu mai era liniște.

Părintele Ioan era foarte obosit și slăbit din pricină că nu avea nici o clipă de odihnă, fiind bolnav și cu rinichii și clima și hrana nefiind prielnice, se hotărăște să plece în pustie pentru liniște. Se mărturisește la părintele duhovnic Sava, care îi dă blagoslovenie să plece în pustie, aceasta în anul 1939. Părintele Ioan pleacă cu un frate nou sosit din România, care însă după 3 luni s-a reîntors în România din cauza asprimii pustiei. La plecare au luat și un arab până la un loc și pe urmă s-a întors înapoi. Au mers mai departe prin pustie la Fesca, azi îi spune Qumran, unde s-au făcut săpături și s-au găsit fragmente din mână, care a rămas cu părintele Ioan până la sfârşitul vieţii lui.

Aici au stat un an şi jumătate în condiţii de trai foarte grele. Aici părintele Ioan a tradus din limba greacă Acatistul Adormirii Maicii Domnului şi l-a terminat în ziua de 5 August, ziua în care trebuia să fie şi adormirea părintelui Ioan.

Condiţiile de hrană fiind nepotrivite, părintele Ioan s-a îmbolnăvit de dizenterie, de care a suferit un an şi jumătate.

În acest timp, al doilea război mondial era în plină intensitate. Germanii se apropiau de Alexandria din Egipt, şi fiindcă România era aliată cu Germania, englezii au adunat pe toţi românii într-un lagăr la un loc cu germanii şi italienii. Părintele Ioan, deşi bolnav, dar fiindcă cunoştea limbi mai multe (germana, franceza, araba, greaca) l-a ţinut 9 luni mai mult decât pe toţi. După eliberarea din lagăr s-a întors iarăşi la Mânăstirea Sfântul Sava.

La praznicul Mânăstirii Sfântului Teodosie s-a dus şi părintele Ioan şi s-a rugat cu fierbinţeală la Sfintele Moaşte „Capul Sfântului Teodosie" începătorul de obştie şi a simţit multă uşurare de suferinţa care o avea şi s-a vindecat cu darul Sfântului Teodosie.

A doua oară în Mânăstirea Sfântul Sava, părintele Ioan şi-a luat iarăşi ascultările de mai înainte, dar acuma era mai slăbit şi anemiat şi clima îi făcea mult rău, tot mereu sta şi se gândea cum să scape iar la linişte, căci mânăstirea nu avea alt călugăr tânăr, care să ia ascultările lui.

În vremea aceea era ca superior la Biserica Românească din Ierusalim, arhimandritul Victorin, care cunoştea pe părintele Ioan de la Mânăstirea Neamţ şi fără să-l întrebe a scris la Patriarhul Nicodim ca să facă o intervenţie la patriarhul Ierusalimului şi să hirotonisească preot pe părintele Ioan pentru Schitul românesc de la Iordan cu hramul Sfântului Ioan Botezătorul. Părintele Ioan de două ori a fost îndemnat de a se hirotonisi ca diacon, odată la Turnu şi a doua oară la Mânăstirea Neamţ, dar n-a primit. Acuma, ca să poată ieşi la linişte, a primit. Patriarhul Ierusalimului a aprobat hirotonisirea şi la 13 mai (Sfânta muceniţă Glicheria) a fost hirotonit ierodiacon în anul 1947, de către arhierul Irinarh şi la 14 septembrie, acelaşi an, a fost hirotonit ieromonah şi egumen pentru Biserica românească de la Iordan, hirotonia s-a făcut în Biserica Sfântului Mormânt.

După hirotonire, superiorul Bisericii româneşti tot amâna ca să-l trimită la Iordan, dar părintele Ioan i-a spus că el în Ierusalim în oraş nu stă şi s-a întors înapoi la Mânăstirea Sfântului Sava.

Văzând situaţia, arhimandritul Victorin îl cheamă înapoi şi-l lasă să plece la Iordan, dar fără nici un ajutor de hrană sau materiale.

Părintele Ioan a mers la Iordan împreună cu ucenicul lui, schimonahul Ioanichie.

Suntem în luna decembrie 1948, când războiul dintre evrei şi arabi era în toi. La schitul de la Iordan se revărsase atât Iordanul cât şi pârâul ce trece pe lângă Mânăstirea Gheorghe Hozevitul şi toată grădina era înnămolită cu pământ şi nisip. Casa de locuit era compusă din două camere, mici, pline de nămol.

Biserica era acoperită cu ţigle sparte şi ploua, printre pietrele pardoselii crescuse iarbă. S-a improvizat o sobă din trei butoaie cu pământ deasupra şi care servea de pat. Un frate român din Ierihon (fratele Constantin) aducea pâine din porţia lui şi a făcut o căsuţă din lemnele ce s-au găsit în grădina Schitului, aceasta în mod gratuit. După câtva timp a murit Patriarhul Nicodim al României şi după obicei toate patriarhiile îi fac parastase la 40 de zile. Când a făcut parastas şi Patriarhul din Ierusalim, arhimandritul Victorin îl cheamă să ia parte şi pe părintele Ioan, dar nu s-a dus, pentru că Patriarhul Nicodim cât a trăit a persecutat Biserica cu Calendarul adevărat Ortodox. Din cauza aceasta, arhimandritul Victorin s-a supărat foarte tare şi n-a vrut să treacă pe la Iordan, apoi din cauza războiului a plecat un an în Liban, iar la reîntoarcerea sa, aşa fel a făcut încât a trimis la Iordan pe părintele ce fusese mai înainte.

Părintele Ioan ţinea foarte mult la respectarea canoanelor Bisericii Ortodoxe de Răsărit, din care pricină a avut mult de suferit.

Astfel a venit odată la Iordan arhimandritul Victorin cu un om bogat din America, care voia să vadă Schitul şi să-l ajute cu ceva bani. Când s-au aşezat la masă, arhimandritul Victorin a invitat la masă şi pe şofer, care era mahomedan. Părintele Ioan, fiindcă era şoferul de altă credinţă, n-a voit să stea la masă cu ei şi s-au supărat mult şi n-a mai dat nimic pentru Biserică, părintele Ioan aşa gândea: „mai bine sărac, dar curat".

După ce a venit vechiul egumen la Iordan, părintele Ioan şi ucenicul său au plecat la Schitul Sfânta Ana, ca să se liniştească în peşterile de acolo. S-a înţeles cu egumenul Mânăstirii Gheorghe Hozevitul, care i-a dat şi aprobarea de hrană, şi care nu-i va face nici o greutate.

Sosirea în mânăstire s-a făcut în noiembrie 1952.

A stat aici un an, până a venit un monah din Cipru, monahul Pavel, cu care s-a înțeles să meargă în peșterile de la Schitul Sfânta Ana.

Monahul Pavel l-a ajutat de a pus ușă și ferestre la chiliuța lui mică unde a stat șapte ani fără să meargă la mânăstire sau Ierihon, răbdând zăduhul zilei, vara ajungea căldura până la [illegible]0 de grade. Foarte mult suferea de reumatism, zi și noapte se chinuia cu schimbatul flanelelor pline de sudori, căci fiind foarte slab, nu le putea suferi să se usuce pe corp.

Hrana lui era posmag și pâine mai rar, când îi aducea fratele român, Constantin din Ierihon. Toată viața lui a trăit în mare sărăcie, ca să-l îmbogățească Dumnezeu după trecerea din viața aceasta.

Chilia părintelui Ioan se află pe Valea Hozeva mai jos de Mânăstirea Gheorghe Hozevitul și cățărată sus cam la 50 de metri de firul văii, pe coasta stâncoasă și pare un cuib de rândunea.

Chilia monahului Pavel, prietenul părintelui Ioan, se află în apropiere și are un mic Paraclis, unde adesea se făcea și Sfânta Liturghie.

Părintele Ioan a avut mult de suferit și de la arabii beduini, care aruncau cu pietre cu scopul ca să-l alunge de acolo, dar el toate le-a suferit cu bucurie și smerenie. În peștera părintelui Ioan accesul era destul de greu, de la un anumit loc versantul era aproape vertical și acolo a pus o scară de 5 metri, pe care o trăgea sus, așa că primea numai pe cine voia. Cât a trăit în peșteră nu a primit parte femeiască.

În chilie, după ce făcea pravila și canonul, părintele Ioan se ocupa cu scrisul și cu traducerea din limba greacă în limba română.

A extras din cele mai folositoare cărți, care să fie folositoare tuturor creștinilor, care le vor citi. A scris în versuri și în proză. Toate scrierile lui sunt scrise cu atâta duh de smerenie și umilință că toți care le citesc nu pot să nu lăcrimeze, oricât de împietrită ar fi inima. O parte din opera lui a apărut în două volume sub titlul *Hrană Duhovnicească*.

Din scrierile lui se poate înțelege viața lui plină de nevoințe și totdeauna cu mintea și cu inima la Cel răstignit pe Golgota pentru mântuirea lumii. Așa gândind ziua și noaptea până i s-a apropiat sfârşitul.

Cu două săptămâni înainte de a-şi da sufletul în mâinile Domnului, ziua pe la amiază, a văzut pe cerul senin în partea dreaptă o cunună din frunze de finic şi scris: „Fericiţi...” şi alte cuvinte iar în stânga: „Blestemaţi...” şi alte cuvinte... şi fulgere şi săgeţi ca de trăznet. Vedenia a spus-o ucenicului său schimonahul Ioanichie care l-a îngrijit tot timpul şi i-a spus că dacă îi va scădea temperatura şi o să poată vorbi, o să-i spună mai multe din tot ce a văzut din vedenie pe cer. Scrisul „Fericiţi...” fiind pentru dânsul n-a voit să spună ca să nu se laude singur. Cunoscând că i se apropie sfârşitul, s-a împărtăşit singur miercuri dimineaţa, având Sfintele Taine.

Temperatura îi creştea mereu şi slăbea văzând cu ochii şi nu a mai spus celelalte cuvinte din vedenie. Fiind luna august, afară temperatura era de 40 de grade.

Peste noapte, părintele Ioan s-a ridicat, vrând să spună ceva dar n-a putut spune nimic şi s-a culcat înapoi în pat. După un ceas a ridicat mâna dreaptă în sus şi blagoslovea în toate părţile pe Sfinţii Părinţi pe care i-a lăudat în scrierile lui.

După aceea, în zorii zilei de joi, 5 august 1960, a fost chemat la cele veşnice, singurul părinte român care se mai afla la Locurile Sfinte, din Valea Iordanului, Ieroschimonahul Ioan Iacob.

Răbdând cu multă tărie bolile din timpul vieţii, cu regim sever de mâncare şi băutură, cu **mintea aţintită mereu la Patimile Celui Răstignit** pe Golgota, Părintele Ioan a reuşit să desmaterializeze trupul şi să se unească cu Dumnezeu în Rugăciune.

Ştia că se duce la Domnul la o vârstă foarte tânără, dar nu a fost deloc întristat şi singur s-a pregătit în seara zilei de 4 august.

Ucenicul lui, schimonahul Ioanichie, spune că îi punea un şervet muiat în apă, căci tot trupul ardea având temperatura de 40 de grade şi totuşi niciodată nu a scos un „Of!” ci numai îi mulţumea frumos.

Părintele Ioan în toată viaţa lui a căutat ca să respecte canoanele Bisericii Ortodoxe, de la cele mai mici lucruri până la cele mai mari. Astfel când a slujit Sfânta Liturghie în Mânăstirea Gheorghe Hozevitul, în ziua Sfântului Ioan Botezătorul, a refuzat să dea Sfânta Împărtăşanie la o preoteasă din satul Taibe, pe motiv că înainte cu o zi, la Botezul Domnului, mâncase carne, adică nu postise trei zile înainte.

Atunci egumenul, care era duhovnicul ei şi îi cunoştea situaţia, a pus epitrahilul şi a împărtăşit-o.

Din momentul când a fost hirotonit preot în Biserica Sfântului Mormânt şi până la sfârşitul vieţii, Părintele Ioan n-a slujit împreună cu alt preot. De asemenea, când slujea Sfânta Liturghie, nu punea la Proscomedie pe clericii de care auzise a fi masoni.

După moarte, Părintele Ioan a fost îngropat într-un vechi mormânt, care exista în peştera lui şi unde în trecut fuseseră îngropaţi mulţi pustnici. Deasupra s-au pus scânduri şi capac din pământul tare ca betonul.

În anul 1968, ucenicul lui, schimonahul Ioanichie reuşeşte să publice o parte din scrierile părintelui Ioan, în două volume, sub denumirea de *Hrană Duhovnicească*, carte cu cele mai minunate şi umilicioase cugetări care suie pe om cu sufletul la cer, scrise în versuri, care poezii oglindesc şi viaţa Părintelui Ioan, fiind de o profundă simţire spirituală.

După un timp îndelungat, Părintele Ioan arată în vis ucenicului său, schimonahul Ioanichie, că trebuie dezgropat, dar egumenul şi părinţii din mânăstire au hotărât să-l lase acolo pentru totdeauna. A trecut un an de la arătarea în vis şi egumenul în cele din urmă a acceptat ca să-l dezgroape, dar să rămână în acelaşi loc; aceasta s-a întâmplat în 1980, adică după 20 de ani de la îngropare.

Când s-a dezgropat corpul Părintelui Ioan, s-a văzut o minune mare.

Corpul Părintelui Ioan era întreg, cu miros plăcut, cu hainele neputrede, epitrahil şi schima întregi şi pielea uscată pe oase şi arăta ca şi cum ar dormi, cu faţa curată, cu barba neagră întreagă, faţa plăcută ca şi cum ar dormi.

Văzând egumenul această minune, s-a hotărât să-l aducă la Mânăstirea Hozeva într-un sicriu provizoriu, care nefiind de bună calitate şi frumos, nu putea să fie expus şi arătat la închinători, dar bani nu erau pentru a se cumpăra alt sicriu.

În timp ce era expus în mânăstire în acel sicriu provizoriu, o femeie tocmai din Australia, mama preotului Haralambie, a avut o vedenie în vis în care s-a arătat o persoană necunoscută

O credincioasă venită din Grecia la Mânăstirea Hozeva, văzând Sfintele Moaşte ale părintelui Ioan, a fost impresionată, s-a întristat mult şi s-a căit că le-a văzut, zicând:

- Mai bine nu le vedeam.

Ea era venită cu un grup de vizitatori. Mergând acasă la gazda din Ierusalim unde se oprise, a aţipit şi i s-a arătat Sfântul Ioan întruchipat foarte frumos, spunându-i:

- Ileano, de ce te-ai speriat de mine? Eu sunt Ioan. Ce rău ţi-am făcut?

Ileana, după acest vis, a vrut să vină din nou la Mânăstirea Hozeva ca să-şi ceară iertare de la Sfânt, dar trebuia să plece cu grupul din ţară. După un an a venit în mod special numai ca să-şi ceară iertare şi să obţină o fotografie a Sfântului Ioan, ca să-l pună la loc de cinste.

Locurile acestea pe unde a pustnicit Sfântul Ioan Iacob Românul, din pustiul muntelui şi a văii Hozeva, au jucat un rol important din cele mai vechi timpuri.

Isus al lui Navi, urmaşul lui Moisi, după căderea cetăţii Ierihon, a trecut pe drumul ce şerpuieşte de-a lungul pârâului Wadi Kelt sau cum i se zice astăzi Valea Hozevei şi a ajuns pe locul unde se află astăzi Ierusalimul.

Sfinţii Părinţi Ioachim şi Ana au avut în Valea Hozevei o stână de oi. Fiind foarte supăraţi că nu aveau copii, au plecat de acasă. Sfântul Ioachim a venit în Valea Hozeva şi s-a urcat în Peştera unde a stat cândva şi Sfântul Ilie şi s-a rugat aici timp de 40 de zile, ca să se milostivească Domnul şi să-i dea copil. Sfânta Ana a rămas în Ierusalim în locuinţa lor din apropierea Porţii Leilor (sau a Sfântului Ştefan) unde la fel era o peşteră şi s-a rugat mult Domnului. După cele 40 de zile de post şi rugăciune, amândoi au fost vestiţi de îngerul Gavril că vor avea pruncă, care urma să fie Maria, Maica Domnului nostru Iisus Hristos.

După ce Sfânta Ana a dus-o pe prunca Maria în vârstă de trei ani la Templu, în Sfânta Sfintelor, pe locul unde se află astăzi moscheea lui Omar, s-a retras tot pe Valea Hozeva, într-o peşteră situată la circa un kilometru mai spre Ierihon de la Peştera Sfântului Ilie. Aici s-a retras Sfânta Ana cu un grup de femei pioase şi care de atunci se cheamă Der Benat după denumirea arabă sau mânăstirea femeilor sau Schitul Sfânta Ana.

Tradiţia spune că piciorul drept al Sfintei Ana a fost păstrat la schit până prin secolul al XV-lea, când călugării de aici au fugit la Sfântul Munte Athos de teama prigonitorilor și au luat și piciorul drept al Sfintei Ana și au întemeiat Schitul Sfânta Ana din Muntele Athos, spre versantul sudic.

Sfântul Prooroc Ilie, urmărit de Isabela, aici s-a adăpostit timp de trei ani și jumătate, hrănit de un corb, care dimineața îi aducea carne și seara pâine. Această Peșteră a rămas intactă de la Sfântul Ioachim și până astăzi, chiar după ce mânăstirea a fost distrusă de Hosroe, împăratul perșilor, la anul 614.

Grijă mare a avut Părintele Ioan pentru folosul sufletesc al său și al altora, după cum se vede în scrisoarea aceasta a lui cu denumirea *Citirea și Cugetarea Dumnezeieștilor Scripturi.*

El spune: „De multe ori am scris cuvinte pentru folosul meu sufletesc și am crezut că aceste cuvinte pot folosi și alte persoane, care nu prea au vreme să deschidă cărțile și poate nici nu au la îndemână cărțile potrivite. Știu că în ziua de azi toată lumea este grăbită și cărțile cele groase ale Sfinților Părinți stau uitate și rar cine le mai citește. Așa este duhul veacului, așa sunt ocupațiile oamenilor, așa este războiul cel nevăzut, încât lucrul duhovnicesc, și mai ales citirea cărților sfinte, nu prea au loc în viața creștinilor de azi. Și asta nu se întâmplă numai în lumea mirenilor, ci înșiși monahii au început să ajusteze viața după moda nouă. Grija celor pământești îi ține încătușați și nu pot să mai afle vreme pentru citirea și cugetarea dumnezeieștilor Scripturi. Abia au vreme să asculte pravila din Biserică, însă și atunci mintea le este împovărată cu grija trupească și necazurile vieții.

Pentru îndulcirea sufletului, greu se găsește vreme în veacul nostru. Și aceasta ne păgubește mai mult decât toate. Căci neavând răgaz a privi mai des către cele cerești uităm rostul vieții, slăbim duhovnicește și ajung de multe ori la deznădăjduire, când știm ce fel de făgăduință am făcut înaintea lui Dumnezeu și când vedem că se cheltuiește viața în chip zadarnic".

Iată cum ne sfătuiește Cuviosul Nicodim Aghioritul în privință aceasta: „Toți creștinii care știu carte, datori sunt a citi dumnezeieștile Scripturi, pentru că după cum zice Sfântul Ioan Gură de Aur, fără de citirea Sfintelor Scripturi nu poate cineva a se mântui".

În cuvântarea sa cea pentru Lazăr, Sfântul Ioan Gură de Aur zice: „Că nu este cu putință, nu este a se mântui cineva, neîndulcindu-se adeseori de citirea duhovnicească".

Apoi Sfântul Ioan Scărarul ne încredințează că citirea luminează și adună pe minte și năravurile le pune la îndoială.

Iar Sfântul Efrem Sirul zice: „În ce chip trâmbița strigând în vreme de război, deșteaptă osârdia vitejilor luptători împotriva inamicului așa și Sfintele Scripturi deșteaptă osârdia ta spre cel bun și te îmbărbătează pe tine împotriva patimilor.

Pentru care frate al meu, trezește-te cu întemeiere și te sârguiește de-a pururea a te lipi de Sfintele Scripturi ca să te învețe pe tine cum se cade a fugi de cursele vrăjmașului și a dobândi viața veșnică. Sunt însă unii care citesc, dar nu-și dau silința ca să înțeleagă cele scrise.

Sfântul Apostol Pavel scrie către ucenicul său Timotei: „Ia aminte la citire".

Iar despre Sfântul Vasile cel Mare și Sfântul Grigore Teologul, spune istoricul Rufin, că 13 ani au șezut în pustie cugetând Scripturile. Acum să ne oprim puțin la cei care trăim în veacul acesta de pe urmă și să ne întrebăm:

Dacă în vremea cea veche era neapărat nevoie de citirea Scripturilor, dar oare astăzi când s-au înmulțit vicleșugurile în lume și s-au împuținat păstorii cei buni, acum când nu mai găsești pildă de viață și nici povățuitori sufletești, cu atât mai mult trebuie să ne sârguim la citirea Sfintelor Scripturi, căci în ele vom găsi mângâiere și luminare.

Din Sfântul Isac Sirul, *Cuvântul 36*, Părintele Ioan a extras cele ce urmează, care sunt de folos pentru toți:

„Aceasta este voia Duhului Sfânt, ca să fie iubiți lui în neîncetate osteneli. Nu locuiește Duhul lui Dumnezeu în aceia care trăiesc în odihnă, ci duhul diavolului: după cum și unul din cei ce iubea pe Dumnezeu a zis: „M-am jurat să mor în fiecare zi!"

Din aceasta se observă robii lui Dumnezeu cei curați, din ceilalți, căci aceștia trăiesc în scârbe și strâmtorări, dar lumea în desfătare și odihnă: pentru că nu a voit Prea Bunul Dumnezeu, ca iubiții lui robi să aibă odihnă în această viață, dar mai mult a voit ca însuși ei în scârbe, în greutăți, în griji, în sărăcie, în goliciune, în singurătate și datorii, în boale și defăimări, în bătăi și zdrobirea inimii cu trup bolnăvicios și chip scârbit de neamuri într-o stare care nu se aseamănă cu ceilalți oameni, în locuință singuratică și liniștită și cu totul nevăzut de oameni și slobod de orice lucru care aduce mângâiere pământească.

Pentru asta aceștia plâng și lumea râde, aceștia suspină și lumea se bucură, aceștia postesc și lumea se desfătează, ziua se ostenesc și noaptea se pregătesc de nevoință, sunt unii care se

alunecă în alte patimi, atunci creştinii aceştia se căiesc pentru că au cerut Sfinţenia de la cei pătimaşi. Unii ca aceştia, măcar că nu judecă la arătare cu vorba, însă cu lucrul (adică cu purtarea lor) se fac judecătorii Fraţilor, dacă preotul sau arhierul este drept credincios, atunci să fim încredinţaţi că darul Sfântului Duh lucrează prin el la orice Taină bisericească oricât de păcătos ar fi el. Numai atunci când este oprit sau caterisit de către sobor ori de către arhiereul locului, sau când predică pe faţă vreo credinţă greşită, atunci cu adevărat nu mai lucrează darul Sfântului Duh prin el. Atunci trebuie să te fereşti de asemenea clerici.

În Pateric este un exemplu despre a nu judeca pe slujitorii lui Dumnezeu. Ava Marcu Egipteanul a petrecut 60 de ani neieşind din chilia sa. Şi avea obiceiul, preotul Schitului, de venea să facă Sfânta Liturghie în chilia lui în anumite zile. Diavolul văzând răbdarea bătrânului cea îmbunătăţită, a meşteşugit ca să-l ispitească cu osândirea.

Deci, a îndemnat vicleanul pe un frate oarecare ce era îndrăcit ca să meargă la bătrânul ca pentru blagoslovenie. Şi ajungând la pustnic, mai înainte de a rosti alt cuvânt, striga îndrăcit către bătrânul, zicând:

- Preotul tău are miros de păcat, deci să nu-l mai laşi să intre la tine!

Iar bătrânul cel insuflat de către Dumnezeu a zis către el:

- Fiule, toţi oamenii îşi leapădă afară murdăria, iar tu ai adus-o la mine, dar scris este: Nu judecaţi ca să nu fiţi judecaţi. Însă deşi preotul este păcătos, Domnul îl va mîntui pe el, căci scris este: şi vă rugaţi unul pentru altul ca să vă tămăduiţi. (Iacob V-5).

După ce a rostit aceste cuvinte, făcând rugăciune, Sfântul bătrân a gonit pe demon din om şi l-a slobozit sănătos.

Iar bunul Dumnezeu, văzând neräutatea bătrânului, i-a descoperit lui un semn minunat. Şi iată cum mărturiseşte singur, prin însăşi cuvintele lui zicând:

- Când voia preotul să înceapă Sfânta Liturghie, am văzut pe îngerul lui Dumnezeu pogorându-se din cer şi punând mâna pe capul preotului. În clipa aceea s-a făcut preotul ca un stâlp de foc. Iar eu mirându-mă pentru acea vedere, am auzit un glas zicând către mine:

- Omule, ce te-ai mirat pentru lucrul acesta? căci dacă împăratul cel pământesc nu lasă pe boierii săi ca să stea întinaţi înaintea lui, ci toţi sunt îmbrăcaţi cu slavă multă, atunci cu cât mai mult nu va curăţi puterea cea dumnezeiască pe slujitorii Sfintelor Taine, când stau înaintea Slavei celei cereşti?

Auzind aceste graiuri, viteazul nevoitor Marcu, mai mult s-a sârguit a cinsti persoanele sfinţite, sporind întru nevoinţele

[redacted]

- *Floarea Bisericii din Carhidon.*
- *Spre Asfințitul Vieții Mele.*
- *Singura Mângâiere Românească.*
- *Himera Omului Modern.*
- *Mizeria din Lume și Cheful celor cu Radio etc.*

Scrierile Părintelui Ioan și viața lui reprezintă un bun mode de urmat de credincioșii creștini după poruncile Mântuitorului nostru Iisus Hristos și pentru urcuș pe scara valorilor spirituale până la nepătimire și iubire.

Viața Sfântului Ioan Iacob este scrisă de ucenicul lui, schimonahul Ioanichie din Mânăstirea Gheorghe Hozevitul și pustnic în Mânăstirea Sfânta Ana.

Trebuie să menționăm aici și evenimentul întâmplat cu păsărelele cerului, hrănite și cântate de părintele Ioan în unele poezii ale sale și care au venit să dea ultimul salut la prohodirea părintelui Ioan. Faptele sunt istorisite de părintele arhimandrit Amfilohie, starețul Mânăstirii Gheorghe Hozevitul, care a făcut îngroparea părintelui Ioan. Arhimandritul Amfilohie fiind la Atena în anul 1981, în fața unui grup de credincioși, admiratori ai părintelui Ioan, printre altele a istorisit și evenimentul întâmplat cu păsărelele.

Părintele Ioan și-a cunoscut singur sfârșitul și l-a scris pe peretele peșterii. Fiind înștiințat de moartea părintelui Ioan, arhimandritul Amfilohie a coborât la peșteră și cu alți pustnici din pustia Ruva s-au urcat sus cu ajutorul unei scări și l-au găsit pe părintele Ioan mort pe rogojină, își pregătise singur mormântul.

Era cam la orele 10 ziua și a început prohodirea și dintr-o dată s-a umplut camera de păsări sălbatice din pustiu, care au început să zboare în toate părțile, așezându-se pe cărți, stingând luminile, bătând din aripi deasupra trupului cuviosului Ioan și așezându-se pe trupul lui. Părinții au crezut că le este foame și au adus mâncare: pâine și posmag ce erau sus pe stâncă puse de părintele Ioan, dar nu le-au trebuit. După terminarea slujbei, părintele Ioan a fost pus în mormânt și deasupra acoperit cu scânduri și pământ și când operația de acoperire a fost gata, toate păsărelele au zburat afară și s-au împrăștiat în toate părțile, ele au dat ultimul salut celui ce le-a iubit.

După plecarea păsărelelor s-a mai adus pământ și s-a făcut mortar cu apă și s-au acoperit bine scândurile, așa încât mormântul a fost ermetic închis.

Continuare la viața Sfântului Ioan Iacob Hozevitul

1. Însemnare de pe un carnețel din 1942

In această zi am citit cuvântul Marelui Vasile, despre paza ce se cuvine a o avea călugării tineri față de cei de o vârstă, precum și pericolul sufletesc ce pândește pe cel care nu păzește aceasta.

M-am simțit adânc înțepat la inimă de acest cuvânt și m-am hotărât să mai curm, întâlnirile dese și cu multă vorbărie, precum și neorânduiala la mâncare, mai ales sărbătorile cu două mese.

De dimineață, neorânduiala la mâncare; rugăciune cu inima împietrită, vorbă îndrăzneață lipsită de smerenie, gânduri spurcate, lenevire la canon și la pravilă; vorbă multă seara după vecerniță, la Biserică cu multă nesimțire și trândăvie.

2. Astăzi la ceasul unu, n-am pomenit la proscomedie pomelnicile și anaforă n-am luat din mâna preotului de la Marina Greacă din Egipt, care a slujit Sfânta Liturghie, că era calendarul nou și toată ziua am petrecut-o cu discuții despre călugări.

3. În anul 1986 de Sfânta Înviere, au venit la Sfintele Locuri mulți închinători greci. O femeie din Creta a dat părintelui stareț Amfilohie o linguriță de aur și a spus:

O femeie, care a vizitat Sfintele Locuri și mânăstirea Hozeva, a rămas cu multă evlavie la sfinții de aici. Femeia s-a îmbolnăvit greu și doctorii n-au putut face nimica și era gata să moară, sta nemișcată, nu mai vorbea, cu ochii închiși și toți așteptau să-și dea sufletul. Deodată se deșteaptă, deschide ochii și începe să vorbească și spune: am văzut un preot cu Sfântul Potir în mână și mi-a spus să fac Cruce și s-a atins cu lingurița de limba mea și mi-a spus: eu sunt Ioan Iacob Hozevitul și s-a făcut nevăzut. Femeia era sănătoasă. De bucurie a comandat o linguriță de aur și a trimis-o ca mulțumire Sfântului.

4. Un preot grec, care a ajutat la transportul Moaștelor Sfântului Ioan de la Peștera Sfânta Ana în mânăstire, a spus următoarele: o persoană a tăiat 3 fire de păr de la Sfântul Ioan ca să

Continuare la viața Sfântului Ioan Iacob Hozevitul

1. Însemnare de pe un carnețel din 1942.

În această zi am citit cuvântul Marelui Vasile, despre paza ce se cuvine a o avea călugării tineri față de cei de o vârstă, precum și pericolul sufletesc ce pândește pe cel care nu păzește aceasta.

M-am simțit adânc înțepat la inimă de acest cuvânt și m-am hotărât să mai curm, întâlnirile dese și cu multă vorbărie, precum și neorânduiala la mâncare, mai ales sărbătorile cu două mese.

De dimineață, neorânduiala la mâncare; rugăciune cu inima împietrită, vorbă îndrăzneață lipsită de smerenie, gânduri spurcate, lenevire la canon și la pravilă; vorbă multă seara după veerniță, la Biserică cu multă nesimțire și trândăvie.

2. Astăzi la ceasul unu, n-am pomenit la proscomedie pomelnicile și anaforă n-am luat din mâna preotului de la Marina Greacă din Egipt, care a slujit Sfânta Liturghie, că era cu calendarul nou și toată ziua ama petrecut-o cu discuții despre călugări.

3. În anul 1986 de Sfânta Înviere, au venit la Sfintele Locuri mulți închinători Greci. O femeie din Creta a dat părintelui stareț Amfilohie o linguriță de aur și a spus:

O femee, care a vizitat Sfintele Locuri și mănăstirea Hozeva, a rămas cu multă evlavie la sfinții de aici. Femeia s-a îmbolnăvit greu și doctorii n-au putut face nimica și era gata să moară, sta nemișcată, nu mai vorbea, cu ochii închiși și toți așteptau să-și dea sufletul. Deodată se deșteaptă, deschide ochii și începe să vorbească și spune: am văzut un preot cu Sfântul Potir în mână și mi-a zis să fac Cruce și s-a atins cu lingurița de limba mea și mi-a spus: eu sunt Ioan Iacob Hozevitul și s-a făcut nevăzut. Femeia era sănătoasă. De bucurie a comandat o linguriță de aur și a trimis-o ca mulțumire Sfântului.

4. Un preot grec, care a ajutat la transportul Moaștelor Sfântului Ioan de la Peștera Sfânta Ana în mănăstire, a spus următoarele: o persoană a tăiat 3 fire de păr de la Sfântul Ioan ca să le aibe de blagoslovenie. I s-a arătat Sfântul Ioan și i-a zis să pună la loc firele de păr căci îi trebuiesc. Persoana respectivă a pus firele de păr la loc. Se crede că persoana în cauză este chiar preotul, dar a spus de altă persoană.

5. În anul 1965 s-a îmbolnăvit starețul părintele Amfilohie și a intrat în spital. Aici la mămăstire a venit un preot sârb, care nu știe citi bine grecește și el are grijă de mănăstire și de Biserică căci nu este altul, ceilalți sunt bătrâni. El aprinde și candelele și tămâiază. Odată sau de două ori nu a tămâiat după ce a aprins candelele. I s-a arătat Sfântul Ioan și i-a zis: de ce nu tămâiezi în Biserică? De atunci, este atent să tămâieze regulat.

6. După ce a murit părintele Ioan Iacob, maica Galina din Ierihon , îl pomenea în rugăciunile ei împreună cu alți răposați trecuți în pomelnicul ei. După un timp a citit niște scrisori de ale părintelui Ioan, în care era multă râvnă pentru credința ortodoxă și pentru calendarul vechi, după care maicii Galina nu i-a plăcut și l-a șters din pomelnic. După un timp oarecare, îi apare în vis părintele Ioan și îi zice: ce rău ți-am făcut, de ce nu mă mai pomenești? După aceia maica Galina, iar l-a pomenit până la moartea ei.

7. În 1986 a murit starețul arhimandrit Amfilohie, care a dezgropat pe părintele Ioan și l-a așezat în Biserică, unde se află și astăzi. În locul lui a fost numit un alt stareț, tot arhimandrit, tânăr de 22 de ani, iar părintele ieromonah Sârb a rămas econom.

După moartea starețului arhimandrit Amfilohie, marii epitropi și cu arhiereii din Patriarhie, s-au hotărât să-l scoată din Biserică pe părintele Ioan și să-l reângroape, neavând evlavie la el.

Dar problema s-a amânat până la reîntoarcerea starețului din Elveția și după ce s-a reîntors, s-a întâmplat ca Patriarhul Ierusalimului să plece în Romnia, unde a fost invitat la intronizarea nouluiPatriarh al României.

Între timp au vizitat mănăstirea Gheorghe Hozevitul 3 stareți din România, de la mănăstirile Secu, Neamțu și Bistrița, care s-au închinat la Moaștele Sfântului Ioan și au dus vestea reîngropării Sfântului Ioan și în România.

La reîntoacerea Patriarhului, Biserica Română din Ierusalim, a cerut să ia Moaștele Sfântului Ioan și Patriarhia din Ierusalim nu a aprobat.

Întrebat starețul nou ce se va întâmpla cu Moaștele Sfântului Ioan, a răspuns că Patriarhia a hotărât să rămână pe loc. Aceasta este a doua oară, când s-au ridicat contra Sfântului Ioan.

8. O persoană cu numele Marina Fecioara, fiind la studii în Ierusalim, venea de la Mănăstirea Sfântul Gheorghe Hozevitul, unde se mărturisea la un părinte compatriot de-al ei.

În 1988 cu 3 săptămâni înainte de Înviere, într-o noapte a visat că era înăuntrul Bisericii Sfântului Mormânt, ședea pe o bancă și citea pe niște hârtii, pe care le găsise acolo. Deodată vede un călugăr lângă ea, care îi zice: " acele nume pe care le pomenești sunt persoane care au făcut păcate în Biserică. Dar este părintele Ioan Hozevitul, om bun cu frica lui Dumnezeu, care a făcut voia lui Dumnezeu, eu îl cunosc, s-a sfințit, este sfânt. Atunci Marina a răspuns: "da, îl știu , este la Hozeva" și îndată a dispărut. Și zice Marina: eu când mă închinam în Biserică, nu sărutam racla cu Sfintele Moaște, de aceea n-a încredințat că cu adevărat a fost Sfânt și de atunci, de câte ori mă închin sărut și racla cu Sfintele Moaște și îl rog cu credință și îmi ajută la toate greutățile mele. Sfinte Ioane, ajută la toată lumea.

9. În anul 1988, la 8 Septembrie, cu aranjamentul sărbătorii Nașterii Maicii Domnului, a rămas părintele ieromonah Grigore, deoarece egumenul era plecat în Grecia. Toate treburile le-a făcut foarte bine și a fost mulțumită toată lumea.

A doua noapte după praznic, părintele Grigore, în vis se afla lângă racla cu Moaștele Sfântului Ioan. Deodată părintele Grigore vede pe Sfântul Ioan în picioare în afară de raclă și îl întreabă: ce faci părinte? Sfântul Ioan îi răspunde: bine. Atunci părintele Grigore se pleacă, îi face metanie, zice blagosloviți ți îi sărută mâna.. Sfântul zice: Domnul să te blagoslovească, îi face semnul Crucii deasupra capului și îi sărută mâna. Când se ridică părintele Grigore, nu-l mai vede, dar se uită în raclă și îl vede culcat cum era și mai înainte. Aceasta a fost un semn că Sfântul Ioan a fost mulțumit de modul cum a fost aranjamentul la sărbătoarea Nașterii Maicii Domnului.

10. Altă dată părintele Grigore îl vede pe Sfântul Ioan în Biserică stând în picioare înalt și frumos cum era el și îi zice: Eu știu de ce ai plecat din Sfântul Munte, să stai aicea. Asta a fost că părintele Grigore se gândea să plece din mănăstrire, iar Sfântul Ioan îi dă curaj să facă răbdare și să stea la mănăstire.

11. Legătură strânsă a fost și este între Sfântul Ioan și schimonahul Ioanichie, ucenicul Sfântului cel mai intim.

În mănăstire vin și persoane care vorbesc lucruri necuviincioase, de care fapt părintele Ioanichie este foarte supărat.

Odată Sfântul i-a apărut și i-a zis de două ori: "nu vorbi și tu cu ei". Scrie părintele Ioanichie: Sfântul parcă este viu printre noi, pe unii îi mângâie , pe unii îi ceartă.

12. În Miercurea Patimilor din anul1989, au venit la Moaștele Sfântului Ioan mulți credincioși din toată lumea.

A venit și o familie din Grecia, dar femeia avea duh necurat. Femeia s-a apropiat de Sicriul cu Sfintele Moaște, dar dracul a trântit-o jos la pământ și a strigat puternic: "Ioane, mă arzi, Ioane mă arzi" și a ieșit din femeie, care s-a ridicat, s-a închinat la Moaștele Sfântului Ioan și a plecat liniștită.

13. Când egumenul mănăstirii Gheorghe Hozevitul, a spus Patriarhului Diodor această minune, era de față și arhiereu bătrân care fusese prieten cu Sfântul Ioan.

Patriarhul a zis: "eu îl cunosc de mult, el era Sfânt când trăia". Tot așa a spus și arhiereul: "și eu îl nosc bine, el este Sfânt de când trăia". Și cu alte ocazii, când a fost vorba de Sfântul Ioan. Patriarhul a spus că el îl cunoaște că este Sfânt de când era în viață.

Din cartea "Saint Jean le Romain" tipărită de Mănăstirea Ortodoxă Saint Michel Lavardac 1988.

14. Într-o zi 5 persoane au venit în plimbare până la Mănăstirea Saint Michel Lavardac, s-au instalat într-un balcon și discutau ce cunoșteau sau ce au auzit despre Sfântul Ioan Românul de la Hozeva. Una din ele era profesoară, celelalte erau două familii.

Una din femei zice: "eu voi spune de ceea ce cunosc, ceea ce am văzut cu proprii mei ochi. Mama mea suferea de mari dureri de cap, foarte atroce de mai mulți ani și nu avea nici o șansă de vindecare.

Am hotărât să venim cu mama la Mănăstire într-o trăsură, dar fiind în vârstă, nu ne-am încumetat și am renunțat. Ea ne-a spus apoi să ne închinăm înaintea Sfântului Ioan și să-l rugăm ca s-o vindece și dacă durerile vor înceta, ea va posti timpul celor 40 de zile din Postul Mare. Minunea s-a întâmplat și mama mea s-a resimțit fără nici o durere și a postit întregul Post Mare din anul 1985.

Fiecare spune ceea ce știe, eu am spus cea ce am văzut.

15. În Septembrie 1985 mi s-a oferit Viața Sfântului Ioan Românul și am cunoscut existența sa și minunile sale. Cel mai mare din fii mei a căzut greu bolnav și eu am rugat adesea pe

În mânăstire vin și persoane care vorbesc lucruri necuvincioase, de care fapt părintele Ioanichie este foarte supărat.

Odată Sfântul i-a apărut și i-a zis de două ori: „nu vorbi și tu cu ei". Scrie părintele Ioanichie: Sfântul parcă este viu printre noi, pe unii îi mângâie, pe unii îi ceartă.

12. În Miercurea Patimilor din anul 1989, au venit la Moaștele Sfântului Ioan mulți credincioși din toată lumea.

A venit și o familie din Grecia, dar femeia avea duh necurat. Femeia s-a apropiat de sicriul cu Sfintele Moaște, dar dracul a trântit-o jos la pământ și a strigat puternic: „Ioane, mă arzi, Ioane mă arzi" și a ieșit din femeie, care s-a ridicat, s-a închinat la Moaștele Sfântului Ioan și a plecat liniștită.

13. Când egumenul mânăstirii Gheorghe Hozevitul, i-a spus Patriarhului Diodor această minune, era de față și un arhiereu bătrân care fusese prieten cu Sfântul Ioan.

Patriarhul a zis: „eu îl cunosc demult, el era Sfânt de când trăia". Tot așa a spus și arhiereul: „și eu îl cunosc bine, el este Sfânt de când trăia". Și cu alte ocazii, când a fost vorba de Sfântul Ioan, Patriarhul a spus că el îl cunoaște că este Sfânt de când era în viață.

Din cartea „Saint Jean le Romain" tipărită de Mânăstirea Ortodoxă Saint Michel Lavardac 1988.

14. Într-o zi 5 persoane au venit în plimbare până la Mânăstirea Saint Michel Lavardac, s-au instalat într-un balcon și discutau ce cunoșteau sau ce au auzit despre Sfântul Ioan Românul de la Hozeva. Una din ele era profesoară, celelalte erau două familii.

Una din femei zice: „eu voi spune de ceea ce cunosc, ceea ce am văzut cu proprii mei ochi. Mama mea suferea de mari dureri de cap, foarte atroce de mai mulți ani și nu avea nici o șansă de vindecare. Am hotărât să venim cu mama la mânăstire într-o trăsură, dar fiind în vârstă, nu ne-am încumentat și am renunțat. Ea ne-a spus apoi să ne închinăm înaintea Sfântului Ioan și să-l rugăm ca s-o vindece și dacă durerile vor înceta, ea va posti timpul celor 40 de zile din Postul Mare. Minunea s-a întâmplat și mama mea s-a resimțit fără nici o durere și a postit întregul Post Mare din anul 1985.

Fiecare spune ceea ce știe, eu am spus ceea ce am văzut.

15. În septembrie 1985 mi s-a oferit Viața Sfântului Ioan Românul și am cunoscut existența sa și minunile sale. Cel mai mare din fii mei a căzut greu bolnav și eu am rugat adesea pe

Sfântul Ioan pentru ca ei să vină în ajutorul copilului meu. În adevăr, el s-a vindecat și a revenit ca mai înainte, plin de sănătate. Sfântul ne-a ajutat totdeauna. Începând din acea zi, în toate dificultățile noastre, mici sau mari, de fiecare dată, noi facem apel la el și ne ajută și veghează vizibil asupra noastră. Eu mulțumesc Domnului Iisus Hristos, Prea Sfintei Maicii lui Dumnezeu, tuturor Sfinților și Sfântului Ioan Românul.

Din Revista Foi Transmise, Sainte Tradition nr.42 Ianuarie 1989 a Mânăstirii Saint Michel Lavardac.

16. Eu recunosc că dorințele prezentate Sfântului Ioan Românul au fost împlinite în săptămânile care au urmat. „Jean Jackues Gerard * 9*** Foix".

17. Eu am cerut în rugăciunile mele Sfântului Ioan Românul de a mă vindeca de bolile care m-au făcut să sufăr mult timp și eu am avut ușurare și vindecare imediată. „Luciene Saroste 47*** Age".

18. Din Revista Foi Transmise, Sainte Tradition nr. 47 Noiembrie 1989.

Sfântul Ioan Românul se roagă lui Dumnezeu pentru noi! „Sfântul Ioan Românul face minuni și eu țin a le semnala. Eu sunt fericită de această carte (este vorba de Viața Sfântului în limba franceză) care mă însoțește pretutindeni. Când eu sunt în suferințe, este El, la care eu fac apel și mă resimt imediat în bunăstare, la fel și copiii mei".

Mme H.S. 1123 Chalabre
15/7/89

BLAGOSLOVENIE
* JERUSALEM *
LOCURILE SFINTE

Sfântul Ioan Iacob

Ieroschimonahul
Sihastru din Ţara Sfântă

Partea I-a

PILDE, CUGETĂRI
ŞI IMNURI
ÎN VERSURI

PAZA SUFLETULUI

Singur lucrul meu din lume
Este mântuirea mea
Dacă eu nu văd de dânsa
Cine altul va vedea?

Trup şi suflet dimpreună
De la Domnul mi s-a dat
Deci eu singur voi da seamă
Pentru cele ce-am lucrat.

Lucrul mântuirii mele
Este pentru veşnicie
Şi nu este dat a-l face
Decât numai singur mie.

Hotărârea este dată;
<<Trebuieşte ca să mor!>>
Nu ştiu când, poate chiar mâine
Sau în cesul viitor.

După asta nu ştiu locul:
Poate unde dorm acum,
Poate unde stau, afară
Sau în casă, ori pe drum.

Nu cunosc apoi nici chipul
Întru care voi muri:
Pocăit ori încă slugă
La păcat mă voi găsi?

Dacă nu mor fără veste
Boala mă va anunţa;
Dar cu greutatea boalei
Voi putea a mă-ndrepta?

Mintea mea de mai lucrează
Dar cutremurul de munci,
Îi mai dă răgaz să cerce
Viaţa mea de pân-atunci?

Poate inima atuncia
Să se moaie de căinţă
Dar la cuget mă încurcă
Câte am pe conştiinţă.

Împrejurul meu atuncia
Fraţii mei vor sta plângând,
Alţii vor să iscodească
Despre banii de comând!

De voi fi cumva cu stare
Ei vor folosi momentul
Să mă-ntrebe mai cu seamă
Dacă-i gata <<Testamentul>>!

Poate ei cu grija asta
Vor uita să dea de ştire
La părintele Duhovnic
Pentru Sfânta spovedire!

Va veni şi el la urmă
Să mă-ntrebe de păcate
Dar se leagă poate limba
Şi nici mintea nu mai poate.

Căci mai mult pe altă lume
Cugetarea mea va fi
Şi căinţa mea atuncia
Nu ştiu cum se va primi!

Arătări îngrozitoare
Ochii mei atunci văzând
Nici nu ştiu când iau în gură
Sfintele ce mi-or fi dând!

Ca să-mi fie moartea bună
Eu să pregătesc acum
A virtuţilor merinde
Să le am atunci pe drum!

Să-mi aduc acum din vreme
Cele ce voi socoti
Că la ziua de pe urmă
Nu le pot agonisi.

Spovedirea cea curată
Şi cu duhul umilit
Cum şi paza despre toate
Carii dau de poticnit.

Dacă Sfânta spovedire
Nu-i întreagă şi curată
Vremea despărţirii noastre
Ne va fi înfricoşată!

Căci atunci amar ne vine
Când vedem a noastră stare
Şi de vămile cumplite
Nu avem nici o scăpare!

Frică mare ne cuprinde
Că nu ştim în veşnicie,
Muncă veşnică ne-aşteaptă?
Ori nespusă veselie?!

Deci să am mereu în minte
Că la urmă am să mor
Şi de trup se va desparte
Sufletul nemuritor!

Dacă clipa cea de-acuma
Ar fi clipa cea din urmă
Am nădejde de scăpare
Dacă viaţa-mi se curmă?

Mă gândesc că după moarte
Trupul meu va fi sluţit
Nemişcat, fără simţire
Cu miros nesuferit!

La biserică ducându-l
Preoţii cu rugăciune
Pogorâ-se-va în groapă
Să devie putrejune!

Pomenirea lui cu sunet
Va să piară de pe lume
Şi cu vremea pământenii
Vor uita de al meu nume.

Iată cum se trece slava
Trupului de pe pământ
De a căruia plăcere
Toată viaţa mă frământ.

Deci mereu să iau aminte
La tot pasul meu din viaţă
Căci atârnă mântuirea
Chiar din clipa cea de faţă!

O prea milostive Doamne
Să nu laşi până-n sfârşit
Să amân eu pocăinţa
Cel prea mult ticăloşit!

Pomenirea despre moarte
(Glasul trâmbiţii de-apoi)
Neîncetat să mă trezească
Ca alarma la război!

Eu în lume las o dâră
Pe o carte tăinuită,
Care-mi face după moarte
Toată viaţa mea vădită.

Frică-mi este că la urmă
Scrise nu se vor afla
Faptele care în viaţă
A le face se cădea!

Iară relele de care
Se cădea a mă feri

Poate toată, vai de mine,
Cartea ceia vor mânji!

Azi când cuget vremea morţii
Inainte mi s-arată
Cum atunci se va deschide
Pentru mine judecată!

Un arap, rânjind la stânga
Imi citeşte o carte groasă
Intru care este toată
Fapta mea cea ticăloasă!

Iar la dreapta, stând de faţă
Ingerul cu chip scârbit
Dintr-o mică carte spune
Binele ce-am săvârşit!

Dacă este hotărâre
Ca să merg la fericire
Ingerii cu bucurie
Vor veni spre însoţire.

Iar de nu se află scrise
Fapte vrednice de milă
Demonii la întuneric
Mă vor stăpâni cu silă!

Vai de ticălosul suflet
Care-n iad se osândeşte
Chin mai mare este gândul
Că <<în veci NU SE
SFÂRŞEŞTE>>!

Când va fi aproape vremea
Judecăţii viitoare
Vor fi semne mari în lună
Şi în stele şi în soare.

Judecata va să vină
Ca un furt fără de veste
Şi fiind noi în păcate
Pocăinţă nu mai este!

Rău de foc va arde totul
Oamenii şi împăraţii
Dobitoace, peşti şi păsări
Cu tot felul de stihii!

Glasul îngereştii trâmbiţi
Va suna din patru <<torţi>>
Şi pe trupul meu acesta
Îl va ridica din morţi!

Va chema din nou pe suflet
Din porunca lui Hristos
Ca să se împreuneze
Iar cu trupul cel de lut.

Sufletul atunci cu trupul
Nemurire va lua
Dar nu ştiu; pentru perzare,
Sau sore fericirea mea.

Dumnezeu cu Sfânta Cruce
Va veni atunci pe nori
Întru toată Slava Sfântă
Ca un drept judecător...

GLASUL (PĂSTORULUI CELUI BUN)

Omule, făptura mea
Pentru ce m-ai părăsit
Şi pe alte căi mergând,
Drumul vieţii l-ai greşit?

Iubitor de oameni sunt
<<Şi al milei Dumnezeu>>,

Pentru ce te-ai făcut
Rob <<potrivnicului Meu>>

Pentru tine, Eu-din veac-
Mântuire am lucrat,
Pogorându-mă de sus,
Cerurile am plecat.

Căci, luând Eu chip de rob,
Din Fecioară m-am născut
Şi smerit, şi prea sărac,
Pe pământ am petrecut.

Suferit-am prigoniri,
Vorbe rele şi ocări,
Trupul Meu spre rane am dat
Şi obrazul la scuipări.

Pogorându-Mă din cer,
Ca să te ridic la el,
Chipul slavei am lăsat,
Pentru tine cel <<mişel>>!

Necinstire am răbdat,
Ca din nou să te slăvesc;
Întru tot sărac am fost,
Ca să te îmbogăţesc.

Rane grele am primit,
Sângerându-Mă de tot,
Ca să-ţi vindec rana ta
Şi din <<sângiuri>> să te scot.

Strop de sânge n-am cruţat
Şi de chip Eu m-am lipsit,
Ca să-ţi curăţ sufletul,
Întru patimi ponosit.

Tu greşind de la-nceput,
Împotriva Tatălui,
Ţi-am luat asupra Mea
Sarcina păcatului.

Birnic morţii tu erai
- Pe vecie osândit -,
Dar luând eu vina ta
<<Birul morţii>> am plătit.

Fiere beau şi cu oţet
Şi pe lemn mă răstignesc,
Ca din <<lemnul cel amar>>,
Rod prea dulce să-ţi gătesc.

Răstignit între tâlhari,
Socotitu-m-am<<blestem>>,
Ca, pe tine iar moştean
- La viaţă să te chem.

Pentru această dragoste,
Urâciune Îmi plăteşti
Şi <<pogorământul>> Meu
Pururea dispreţuieşti!

Căci, în loc să vii acum,
Cu iubire să-mi slujeşti
Tu iubeşti păcatele
Şi de patimi te robeşti.

Care lipsă, spune-Mi dar,
Întru Mine ai aflat,
De întârzii rătăcind
- De la Mine depărtat -?

Dacă vrei tot binele,
Eu sunt <<binelui izvor>>,
Şi aicea pe pământ,
Şi în veacul viitor.

Fericirea veşnică,
Dacă vrei s-o dobândeşti,
Eu sunt singur<<Dătător
Fericirii sufleteşti>>.

Frumuseţea tu dorind
Desfătare ca s-o ai,
<podoaba>> lumii sunt
Şi <<dulceaţa cea din rai>>.

De râvneşti la neam slăvit,
Eu sunt <<Unul cel născut>>
Din Fecioară negrăit
Şi din cel fără-nceput.

Cauţi slavă şi puteri
Ca să ai neîncetat,
Eu sunt <<domn Puterilor>>
Şi <<al Slavei Împărat>>.

La averi fără sfârşit,
Dacă (poate) ai râvnit,
Eu sunt <<Veşnic Vistier
Bunătăţilor din cer>>.

Înţelept voind să fii,
Fă-te Mie următor,
Eu sunt <<Raza Tatălui>>
Şi <<al tău luminător>>.

Cu prieten credincios,
Dacă vrei mereu să fii,
Eu sunt <<Mire sufletesc
În <<cămara>> Mea să vii.

Iar dreptate căutând,
De la oameni n-ai să scoţi,
Eu sunt <<Drept judecător>>
Nemitarnic pentru toţi.

Întru scârbe şi nevoi,
Când mă chemi în ajutor,
Pretutindenea degrab,
Eu îţi sunt ajutător.

La durere nu slăbi,
Amărându-te prea rău,
Eu sunt <<Doctor trupului
Şi al sufletului tău>>.

De-ntristare şi necaz
Dacă eşti împresurat,
Alinarea ta sunt Eu,
Suflete nemângâiat.

Obosit de greutăţi
Pe al vieţii tale drum
Eu în veci odihnă sunt,
Totdeauna şi acum.

Pacea sufletului tău
Dacă rău s-a tulburat,
Către Mie, vino iar,
Eu sunt Păcii Împărat.

Frica morţii dacă ai
Crede nu te tulbura,
Eu sunt <<viaţa tuturor>>
Şi acum şi pururea.

Negura păcatelor
Cuprinzându-ţi viaţa ta,
Eu sunt <<Soare neapus>>,
Vino la lumina mea!

Adevărat neprihănit
Pe pământ nu căuta,
Eu sunt <<Sfântul Adevăr>>
Pentru mântuirea ta.

Rătăcindu-te mereu
Într-al vieţii greu noian,
Eu sunt <<calea fără greş>>
Care duce la liman.

Iar acuma dacă n-ai
Povăţuitor la cer,

Eu <<Păstorul tău cel Bun>>
Nu te voi lăsa stingher.

Dacă nu cutezi să vii,
(De păcate ruşinat)
Eu, să ştii că sunt la toţi,
<<Primitor prea îndurat>>.

Căci am zis să vie toţi
- Către Mine-cei ce au
Osteneală şi poveri,
Ca, odihnă să le dau! -

Observaţie. Această „chemare la pocăinţă" am alcătuit-o după modelul celeia ce s-a scris în limba rusă de Sfântul Tihan Zadonschi, Episcopul Voronejului, din a cărui Sfinte Moaşte se află o parte la Hebron, în Mânăstirea Rusească.

Ioan Ieroschimonahul

RUGĂCIUNI ŞI CUGETĂRI UMILICIOASE

(ca a fiului risipitor)

Podoaba cea sufletească
Eu nebuneşte am pierdut,
Şi-mbrăcămintea lipsindu-mi,
Nu pot să intru la cină:
O, luminează-mă Doamne,
Izvorule de lumină!

La Crucea Ta prea cinstită
Eu cel netrebnic am scăpat;
Înviforându-mă groaznic,
M-am cufundat în păcate
Ajută-mă ca lui Petru
Şi din adâncuri mă scoate!

Stăpâna mea Prea Curată
Noianul Sfintei îndurări,
Tu sârguind mă întoarce
Din ţara cea fără mană
Căci cheltuindu-mi averea
Ajuns-am slugă vicleană.

Stăpâne mult Îndurate,
Să nu mă laşi în drum zăcând
Căci la tâlhari eu sunt pradă
Şi n-are cine mă scoate!
Decât iubirea-ţi de oameni
Ce covârşeşte pe toate!

Botezătorule Sfinte
- Cel mai mare Prooroc
Fiind şi mergător înainte -
Ai îndrăzneală la Domnul.
Deci pentru noi mijloceşte
Cu rugăciunea fierbinte!

Cămara Ta cea de nuntă
Împodobindu-se acum
O! Sufletescule Mire
Făclia mea mi se stinge!
Când uşa se va închide
Atuncia zadarnic voi plânge

Pre mine mult ticălosul
Cum mă mai ţine pământul
Şi soarele cum revarsă
Lumina şi peste mine!
O, Doamne nu mai sunt vrednic
A mă uita către Tine.

De n-aş avea sprijin darul,
De mult în iad aş fi pierit

Căci trupul meu prea curvarul
La cele drăceşti mă târăşte:
O, Doamne să nu mă răpuie
Vrăjmaşul ce mă urăşte!

Cum moartea îmi stă înainte!
Iar eu petrec nepăsător
Căci n-am aducere aminte
De-nfricoşata venire;
Înţelepţeşte-mă, Doamne,
Să am a Ta pomenire!

Pe alţii streini eu îi judec
De mine însă nu gândesc
Pentru aceasta alunec
Pe căile povârnite
O, suflete ia aminte
Că singur te duci în ispite!

Când mă scârbeşte vreun frate
În mine răul îl păstrez
Pre cei ce-mi fac însă bine
Îi trec mereu cu vederea
Întunecatul de mine
Cum mă vânează părerea!

O, cât de lungă îmi pare
A rugăciunii rânduieli!
Iar când lucrez ale lumii,
Nici trudă nu am nici boală
Cum mă orbeşte ţărâna
Şi lumea cum mă înşeală.

Îşi au cuibar în mintea mea
Şi nici un grai din Scriptură
Nu-l pot ţine minte bine
Slăbănogită făptură
O, ticălosul de mine!

În toată ziua şi ceasul
Făgăduiesc a mă-ndrepta
Şi nu mă las de năravuri
Ca râmătorii din baltă;
Dar oare ce voi răspunde
Mergând în lumea cealaltă?

Cu gura mea cea spurcată
Am uneltit nelegiuiri
Deci cum rosti-voi acuma
Dumnezeescul Tău nume!
Învredniceşte-mă Doamne
Să mor despre cele din lume!

Privirea mea pătimaşă
Spre cele curveşti am întins-o
Deci stând acum la jertfelnic
Cum să te văd, Împărate!
O, scapă-mă de orbire
Şi la lumină mă scoate!

În viaţa mea deşartă
Eu m-am purtat cu vicleşug
Şi mă cutremur când intru
La preacuratele Taine;
O, primeşte-mă, Doamne,

HIMERA OMULUI MODERN

O fericire fără Dumnezeu-

Sărace om din vremea nouă,
<<Din veacul cel cu înnoiri>>
În ce galop alergi pe urma
Unei deșarte năluciri.

(Himera vieții se arată
Ca o nălucă, ca un vis,
Frumoasă și strălucitoare,
Ca un odor de paradis).

O fericire pământească
Voind a-și făuri mereu,
Te-ai aruncat în (goana vieții),
Departe de la Dumnezeu.

Ai născocit atâtea lucruri
Și ai atâtea înlesniri,
De crezi că vei ajunge
«Culmea desăvârșitei fericiri!>>

Dar, iată, - tocmai - dimpotrivă -
Pe cât mai mult o urmărești;
Ea tot mai mult se depărtează
Și tu mai neferice ești.

Pășești peste adâncul mării
Și prin «văzduh te porți zburând»
Iar marginile depărtării
Le-apropii astăzi <<la un gând>>.

Ai terminat cu meșteșuguri
<<Isprăvile>> de pe pământ
Și vrei să mergi <<în altă lume>>
Să pui acum <<așezământ>>.

În goana ta fulgerătoare
Spre <<ostrovul cel fericit>>
Ai trupul hămesit de-a pururi
Și sufletul nemulțumit.

Prin cele ce-a rodit știința,
Nesocotindu-l pe Hristos,
Cu patru mii de ani în urmă
Pe oameni iarăși i-a Întors.

Din nou suntem la«Turnul Babel»,
Căci iarăși ne-am amestecat
Și iarăși nu ne înțelegem,
În drumul care-am apucat.

Acum făptura cea aleasă,
Ca fiara este la nărav,
Căci, niciodată până astăzi
Nu s-a distrus așa grozav!

Privește, omenire, roada
Pe care ți-ai agonisit
Să vezi la ce măsură - oare -
De fericire ai sporit!

Privește câte cimitire,
În scurtă vreme le-ai umplut
Și câte milioane, astăzi,
Cămin și țară și-au pierdut.

Vezi nesfârșitele șireaguri
De invalizi și de sărmani,
De cei săcătuiți în lagăr
De văduve și de orfani,

Privește valul cel de lacrimi,
Că astăzi a sporit mai mult
Auzi cârtire de noroade,
Ce gemete și cu tumult!

Şi spune-mi unde-i fericirea,
Pe care o vânezi mereu,
La ce-ai ajuns fără credinţă
În pronia lui Dumnezeu!

Ai cercetat adâncul firii
Şi sufletul ţi l-ai uitat,
Ai scos din <<unde>> pe lumină
Iar duhul ţi-i întunecat.

Sălbăticia din natură,
În multe părţi ai îmblânzit
Iar patimile cele rele
Mai tare le-ai sălbăticit.

Tu faci oraşe plutitoare,
Împărţind al mării val,
Şi fortăreţe zburătoare
Cu aripile de metal!

În schimb, noianul cel de taină
Al sferelor duhovniceşti
Nestrăbătut mereu rămâne
- Spre culmile cele cereşti:

La strălucirea orbitoare
A născocirilor lumeşti,
Domneşte întuneric beznă,
În sufletele omeneşti!

Maşinăriile lucrează şi scriu
Cu fumul în văzduh
Mizeria nesuferită
A unei vieţi <<fără de duh>>.
Pufnind, motoarele oftează
Cu lucrătorul cel sărman
Cu mâini şi faţă obosită,
Murdare veşnic de catran.

Nădăjduiai că chimiceşte
Prin felurite socoteli
Vei întocmi o fericire
Cu alt sistem de rânduieli.

Dar naţiunile mai tare,
Prin <<născocire>> se distrug,
Iar tu le pregăteşti la modă -
Prea mizerabilul coşciug.

Prin egoismul animalic,
Voind progresul să-l zideşti,
Cu lacrimi - iată - şi cu chinuri
Pe biata lume o hrăneşti.

Acuma însetezi de pace
Şi văd că te sileşti mereu
Să făureşti prin <<conferenţe>>
O <<pace fără Dumnezeu>>!

Dar pacea este de la Domnul,
<<Al păcii El este izvor>>,
De nu vei alerga la Dânsul,
Alergi zadarnic - fără - spor.

Împacă-te întâi cu Domnul,
Croindu-ţi viaţă <<după duh>>,
De nu vei împlini acestea,
Împrăştii munca în văzduh.

Câştigă-ţi dragostea curată,
Străină de făţărnicii,
De nu vei dobândi aceasta,
Nimic nu faci cu bogăţii.

Iubeşte viaţa cumpătată
Şi lasă portul dezmăţat,
Iar dacă nu pricepi aceasta,
Degeaba te-ai civilizat.

Întoarce-ţi iar privirea minţii
Spre veacurile din trecut
Cu duhul rodnic al credinţei
Şi vei afla tot ce-ai pierdut.

Precum nu poţi să prinzi cu mâna
Din apă luna nicidecum,
Aşa nici pe <<himera>> vieţii
Din calea veacului de-acum.

Civilizaţia modernă
Un <<duh strein>> ţi-a făurit
Şi de lumina mântuirii
Cu dezgustare te-ai ferit!

Precum aleargă sateliţii
In jurul globului mereu
Aşa după <<himere>> astăzi,
Alergi uitând de Dumnezeu!

Alergi, cu mii de meşteşuguri,
Cu o viteză de nespus,
Dar, goana este spre pierzare
Căci nu-i pe <<calea lui Iisus>>!

LĂCAŞUL NEVĂZUT

Sfinţii din zilele noastre
pe care i-a descoperit
Dumnezeu unui vânător
pravoslavnic din Rusia.

In cetatea Trapezundei
Se afla odinioară
O Biserică grecească
Renumită în odoară.
`A slujit aici o vreme
Inainte de război
Un Arhimandrit cucernic
Cunoscut aici la noi.

Apucându-l răzmeriţa
Fost-au pus la închisoare
Şi credea că bolşevicii
Negreşit au să-l omoare.

Însă Dumnezeu cu darul
Tainic l-a acoperit
Şi la Erihon pe urmă
Amândoi ne-am întâlnit.

Stând odată noi de vorbă
Iată ce îmi povestea
Despre <<Raiul Sovietic>>
Şi de suferinţa sa:

Eu am fost fecior de preot
Temător de Dumnezeu
Şi la rânduiala slujbei
Sunt deprins din satul meu.

Când m-a pus la închisoare
Eu cântam neîncetat
Mai ales <<Anexandare>>
Care mult m-au mângâiat.

De mizeria aceea
Ce înduri la închisori
Suferi moarte nu odată
Ci de zeci de mii de ori!

Numai darul cel din ceruri
M-a păzit precum mă vezi,
Căci de judeci omeneşte
Greu îţi vine ca să crezi.

Cei închişi atunci cu mine
Zi cu zi erau luaţi
Şi trimişi ca robi la ocne
Ori în piaţă împuşcaţi!

Cum erau odată alţii
Duşi ca pentru cercetat,
Am rămas închis cu unul
Dintr-un târg învecinat.

Bietul om, acum nădejde
De viaţă neavând
S-a mărturisit la mine
Şi mi-a zis apoi plângând:

Ziua liberării mele
În zadar am aşteptat;
Văd prea bine că sfârşitul
Astăzi s-a apropiat!

Între altele, Părinte,
Despre care am vorbit,
Vreau să-ţi spun un lucru tainic
Nu de mult descoperit.

Înainte de-a mă-nchide
Când eram la Caucaz
Am plecat la vânătoare
Ca să-mi treacă de necaz.

De primejdia răscoalei
Socotind în gândul meu,
Pe departe de tovarăşi
Îmi plăcea să merg mereu.

Colindând aşa odată
Şi la moarte cugetând
Nu departe de acolo
Clopote aud sunând.

Am crezut că-i nălucire
Căci atuncia eu demult
Nu mai auzisem clopot
Şi uimit stăteam s-ascult!

M-am grăbit apoi spre locul
Unde auzeam sunând
Şi intrând într-o poiană
Am rămas parcă visând:

Înaintea mea deodată
Ca prin vis s-a arătat
O frumoasă Sihăstrie
Cu lăcaş prea minunat.

Îndreptându-mă spre poartă
Un monah m-a observat
Şi ieşindu-mi înainte
Întrebatu-m-au mirat:

Spune-mi omule creştine
În ce chip ai nimerit?
Căci de patru ani încoace
Pământean nu s-a ivit!

Povestindu-i întâmplarea
M-a legat cu jurământ
Ca să nu vădesc la nimeni
Despre locul lor cel sfânt.

Dacă Domnul astăzi ţie
Schitul nostru l-a vădit
Nu voi tăinui de tine
Felul cum ne-a ocrotit.

Iată noi trăim aicea
Mulţumind lui Dumnezeu,
Un sobor întreg, cu preoţi,
Diacon şi Arhereu.

Când a început prigoana
Într-un duh ne-am adunat
Şi de-atunci, ziua şi noaptea
Slujbele n-au încetat.

Şi zicând Sihastru asta
Mi-a deschis Lăcaşul lor
Unde toţi cântau atuncia
Slavoslovia în cor.

Îmi părea că sunt în ceruri
Şi pe Îngeri văd cântând
Iar în strană parcă Domnul
Îmi părea că este stând!

Închinându-mă cu frică
Am plecat apoi grăbit
La tovarăşi în pădure
Să nu dau de bănuit.

Terminându-şi povestirea
Cuviosul bătrânel
S-a întors apoi spre mine
Şi mi-a zis încetinel:

După cum te văd Părinte,
Şi din cele ce mi-ai zis,
Nu va trece multă vreme
Şi vei fi şi tu închis!

El aflase de la alţii
Că eu sunt de neam român
Şi-mi grăia ştergându-şi ochii
Cu basmaua lui din sân.

Eu îţi spun acuma asta
Ca celui duhovnicesc
Care stai pe la pustie
Spre folosul sufletesc!

N-a trecut din ziua ceea
Multă vreme la mijloc
Şi ne-a dus pe toţi în lagăr
Cu Latinii la un loc.

SEMNUL SFINTEI CRUCI

Semnul crucii este nouă
Scutul cel mântuitor
Care depărtează răul
Şi ne dă la toate spor.
Deci să facem cum se cade
Creştinescul nostru semn,
Căci vrăjmaşii fu atuncia
Ca de prea cinstitul lemn.

Iar acei ce bat în cobză
Şi pe cruce o îngână
Au sămânţa necredinţii
Şi pecete rea la mână!

N-au evlavie în suflet
Nici ruşine la obraz
Plecăciune nu pot face
Că-i boierul pe grumaz!

Domnul cerurile pleacă
Pentru neamul omenesc
Iar la El să-şi plece capul
Mulţi creştini nu se silesc.

El întinde sus pe cruce
Mâinile dumnezeieşti
Tu măcar a face semnul
Omule nu te sileşti.

El ne mântuie creştine
Săvârşindu-se pe lemn
Iară tu socoţi ruşine
Ca să faci al crucii semn!

FĂRĂ <<EL>>

Ce sunt eu fără de Domnul?
Sunt un praf de oase reci,
Hrana viermilor din groapă
Şi a muncilor de veci!

Mintea mea fără de raza
Luminărilor de sus
Este beznă nesfârşită
După <<veşnicul Apus>>.

Ochii mei fără privirea
Spre Părintele Ceresc,
Sunt ca ochelarii negrii
A celor care orbesc!

Gura mea, fără mişcarea
Darului lui Dumnezeu,
Este clopot fără limbă,
Fără glas fiind mereu.

Însuşi biata mea ureche,
Fără Duhul Lui Cel Sfânt,
Este zdreanţă agăţată,
Care tremură la vânt.

Iar la mâini şi la picioare,
Dacă Domnul nu dă spor,
Lucrul meu - atunci - şi mersul
Este veşnic pierzător!

Fără darul Sfintei Troiţe,
Eu sunt vierme stricător,
Căci, trăind fără lumină,
Fără de nădejde mor!

LUMINA MEA

O! Soare al dreptăţii
Arată-mi raza Ta
Şi dintru nesimţire
Ridică viaţa mea!

Tu cel născut cu trupul
Ca om, la Bethleem
Călăuzeşte-mi paşii
Spre veşnicul Eden!

Înviorează, Doamne,
Pe cel slăbănogit
Uitând fărădelegea,
Celui ce Ţi-a greşit!

Ridică-mi, Doamne, gândul
Din veacul trecător
Şi-mi potoleşte vântul,
Scoţându-mă din nor.

Învaţă-mă să caut
Spre veşnicul senin,
La care nu-i durere,
Nici scârbă, nici suspin!

Cu dragoste cerească
Aprinde-mă mereu,
Stăpâne, Milostive
Şi Dumnezeul meu.

La tronul Sfintei Slave
Cu trupul astăzi şezând
Arată, Doamne, milă
Spre cei de pe pământ!

FIARA APOCALIPTICĂ

cu 7 capete şi 10 coame
(Apocalips cap. 13)

Acum sporeşte răutatea
Deschis-a şcoala Anticrist
Şi dăscăleşte multă lume
Cu „alfabetul ateist”!

Căci astăzi „fiara cea gândită”
Îşi mişcă capetele ei:
Masonieria, comunismul
Şi otrăviţii de evrei!

Papalitatea eretică
Şi cu păgânii din Agar
Aruncă mai cu îndârjire
Săgeţile lui Veliar!

Din şapte capete de fiară,
Aceste cinci s-au arătat,
Iar când se vor ivi şi restul,
Sfârşitul s-a apropiat!

Va mai ieşi o altă fiară
Cu două coarne ca de miel
Iar glasul ei ca de balaur,
Având putere de la el.

Mai are fiara zece coarne
Cu semnele lui „Lucifer",
Sunt patimile pierzătoare
Ce strigă astăzi către cer.

Aceasta este „urâciunea"
Ce va şedea pe locul Sfânt
Şi cu putere diavolească
Va fi stăpână pe pământ!

MUSTRAREA DUHULUI MEU DE CĂTRE DOMNUL

Făptură, chipul slavei mele,
Răbdat-am moarte pentru tine
Iar tu slujeşti la fapte rele
Făcându-ţi chipul de ruşine!

A tale fapte prea viclene
Îmi fac mai multă pătimire,
Decât acele patru pene
Ce m-au străpuns la răstignire.

Mai lesne, Eu, răbdam cununa
Cu spinii cei usturători,
Decât să văd cum - totdeauna -
Te-asemeni „celor râmători"!

Scuipări şi pălmuiri, tu Mie
Mai rele Îmi pricinuieşti,
Prin cea deşartă vorbărie
Şi glumele cele lumeşti.

În coastă mă loveşti tu zilnic
Cu suliţa păcatelor
Şi Mă supui cu „duh năsâlnic"
La „biciuirea spatelor".

Îmi dai „hlamidă purpurie"
Îmbrăcăminte de ocară,
Prin ură şi necurăţie
- Ca jidovii odinioară -

Mai mult mă amăreşte ruga
Ce-o faci în cugetări deşerte,
Decât oţetul care, sluga
Cu fiere Mi l-au dat la moarte!

Cu trestie Mă baţi la faţă
Mai rău decât la Răstignire,
Prin limba ta pizmătăreaţă
Şi prin cuvinte de bârfire.

De mântuirea ta Eu - doară -
Mai mult am însetat atunci,
Decât la arşiţa amară,
La ale Răstignirii munci!

Evreii urâtori de bine,
Odată - doar - M-au răstignit,
Iar tu prin fapte de ruşine,
Mă răstigneşti necontenit!

În temniţa de la Pretoriu
N-aveam atâta strâmtorare,
Ca întru inima ta rece,
Vicleană şi nesimţitoare!

S-a lepădat de Mine Petru,
Dar toată viaţa s-a căit,
Iar tu „Botezul Pocăinţii"
De mii de ori l-ai necinstit.

Tâlharul credincios, pe Cruce
Cu fierbinţeală Mă chema,
Iar tu fiind în ispite
Cârteşti, în loc a mă chema.

Mironosiţele, la Patimi,
Cu bărbăţie M-au urmat,
Iar tu când prigonesc credinţa
Te-ascunzi, fiind împuţinat!

Cea curvă Mă uda cu lacrimi
Ştergându-Mă cu părul ei,
Iar tu mergând la spovedire
O faci numai din obicei!

Zahei, dorind ca să mă vadă,
Urcând în dud Mă aştepta,
Iar tu, venind la „Sfânta Cină"
Te trândăveşti a priveghia.

El împietrit apoi întoarce
Celor ce i-a nedreptăţit,
Iar tu măcar canonul zilnic
A-l împlini nu te-ai silit!

Zicând să vie după Mine,
Feciorilor lui Zevedei,
Ei Mi-au urmat lăsându-i luntrea
Şi pe părinţii singurei.

Iar tu, fiind chemat de Mine
Prin cinul cel monahicesc,
Îţi faci de lucru cu rudenii
Urmând năravului lumesc!

Gândeşte-te cum altă dată
Mironosiţele femei,
Prin lepădarea cea de sine
Urmau cu râvnă paşii Mei!

Când Veronica, cu năframa,
M-a şters la faţă de sudori,
Întipăritu-m-am pe pânză
Cu chipul Meu pătimitor.

La fel şi tu, ştergându-şi tina
Cu lacrima din ochii tăi,
Atuncea, Eu voi scrie iară
În tine chipul cel dintâi.

Mă roagă Prea Curata Maică,
Să fie spre tine răbdător
Iar tu de lucrul mântuirii
Mereu rămâi nepăsător!

Veninul cel dintru păcate
Prin care tu mă necinsteşti
Măcar acum cu lacrimi calde,
Făptura Mea să-l îndulceşti.

Iar dacă Sfânta umilinţă
La tine n-are încă spori
Să verşi măcar prin nevoinţă
Duhovniceştile sudori!

Iar dacă zaci în suferinţă
Sau trupul ai neputincios
Măcar oftează, cu credinţă
Ca vameşul cel păcătos!

Precum am ridicat de voie
Povara Crucii, oarecând,
Şi astăzi Eu ridic povara
Păcatelor de pe pământ.

În urma mea pe drumul Crucii,
Aleargă vameşi şi curvari
Şi mulţi ca Simon Chirineanul,
Ridică Crucea spre Calvar.

Mărturisindu-Mă pe Mine
Mulţimea cea de Mucenici,
Îmi scaldă urmele cu sânge
Pe drumul Crucii - până aici -

Cu sărutarea cea vicleană
A Iudei mă batjocoreşti,
Când Trupul Meu îl iei spre hrană
Iar ura nu o părăseşti!

In urma Mea, pe drumul Crucii
Aleargă mii de călători
Şi mulţi ca Simon Chirineanul
Ridică Crucea râvnitori.

Iar cuvioşii din pustie
Şi toţi creştinii râvnitori,
Îmi scaldă urmele cu lacrimi
Şi cu mulţime de sudori.

Pe calea strâmtă şi spinoasă
Înflăcăraţi de sfântul dor,
Aleargă mulţi tâlhari şi vameşi
Iar tu rămâi nepăsător.

Aleargă cei aprinşi la suflet
Cu dorul sfintei mântuiri
Şi cu suspinuri bat la uşa
Cereştilor milostiviri.

Făptură, vino cu credinţă
Că Eu Te-aştept la Cruce iar
Să ţi dau a Mea făgăduinţă
Ca celui credincios tâlhar.

Însemnare:
Aceasta este una din primele mele poezii morale scrisă la Sfântul Sava prin anul 1943...
Ioan Iacob, 10 Mai 1956 Hozeva

SCÂNTEI DIN INIMĂ

Versul cel cu patru strune
Îmi aduce mângâiere
Totdeauna când mă aflu
La necaz şi la durere.

Ca din cremene scânteia
Versul la necaz s-aprinde,
- Într-un chip cu totul tainic -
De la inima fierbinte.

Când necazuri sunt mai multe
Şi zăgazuri mai înalte
Versurile - prin minune -
Izvorăsc atunci mai calde!

Fierbinţeala din lăuntru,
De la inimă plecând,
Mă trezesc întotdeauna
Versuri prea duios cântând.

Când durerea mă răpune
Şi puterile se frâng,
In şiraguri nesfârşite
Versurile mele plâng.

Iar când am vreo bucurie
Şi cu duhul mă aprind,
Inima atunci săltează,
Slavoslovii versuind!

Dacă vrei să ştii vreodată
Ce simţea inima mea,
Cetitorule iubite,
De la versuri vei afla!

STIHURI CĂTRE CETITORI

Eu fraţilor sunt sluga ceia
La care <<Veşnicul Stăpân>>
Mi-a dat talent spre înmulţire
Şi eu mereu ascuns îl ţin!

Văzând pe alte slugi ca mine
Cum îşi sporesc talanţii lor
Mă tem să nu primesc osândă
Ca omul cel nălucitor.

Şi pentru că în multe rânduri
Prin boală m-am înştiinţat
Că ceasul <<întrebării mele>>
Mai tare s-a apropiat.

Pentru asta - zic - mi-e teamă
Să nu mă osândesc şi eu
În rând cu sluga cea vicleană
Când va veni Stăpânul meu!

Dar, neavând îndemânare
S-aduc talentului meu spor
Îl dau acuma spre lucrare
La cei cu suflet râvnitor.

Nădăjduiesc că dacă alţii
Vor strânge rod duhovnicesc
Voi fi şi eu părtaş cu dânşii
Prin darul cel dumnezeiesc.

Şi la zidirea bunătăţii
Pe care ei vor împlini
Măcar puţină cărămidă
Din <<versul>> meu vor folosi!

CETATEA DE GRANIT DE LA HOZEVA

În murmurul vesel de apă,
<<Cetatea cu stânci de granit>>
Primeşte pe cei care <<scapă>>
Zicându-le <<bine-aţi venit>>.

Cu veacuri de vremuri în spate
Aşteaptă bătrânul Lăcaş
Pe cei care vin la <<Cetate>>
Şi-i cer cu dorire sălaş.

Din negura vremii el are
Menirea cea sfântă din cei
Să fie <<azil de scăpare>>
La toţi cei cu <<suflet stingher>>.

Evreii cu chivotul legii
Când tec peste Sfântul Iordan
Pe-aici au războaie cu regii
Din vechiul pământ Hanaan.

La dreapta mai sus Gavaonul
Dă soarelui loc de popas,
Iar Luna văzând Ealonul
Nu face atunci nici un pas.

Că schimbă hotarul cel veşnic
Vestitul Iisus Ben-Navi
Pe Soare oprindu-l ca sfeşnic
În marginea vremii de zi.

Aici Proorocul Ilie
În peştera veche de sus,
(Fugind de cumplita mânie)
Se află o vreme ascuns.

Pe urmă, tradiţia spune,
Că Sfântul Strămoş Ioachim,
Când scârba pe el îl răpune
Pogoară aici din <<Salim>>.

El vine să-şi verse amarul
În lacrimi fierbinţi şi postiri
De unde se întoarce cu darul
Celei mai alese <<vestiri>>.

Apoi la a <<vremii plinire>>
Fiind Iisus pe pământ
Aici cea din urmă lucire
S-arată din <<Sfeşnicul Sfânt>>.

Ioan Proorocul cel mare
Luceafăr de ziuă cinstit

Al Soarelui care răsare
În lumea din veacuri vestit.

Aici el botează norodul
La apele reci din <<Enon>>,
Cântându-i în taină <<vohodul>>
<<Celui ce răsare-n Sion>>.

Când Domnul se-nalţă în slavă
Atunci al apelor vad
Din valea aceasta grozavă
Se lasă în jos pân'la iad.

Iar stânca de multă sfială
Se dă la o parte atunci
Păstrând până azi dogoreală
Din focul cu veşnice munci!

Apoi după vremuri se-aşază
Monahilor sfânt adăpost
În care mereu se-narmează
Cu rugi, priveghere şi post.

Cu miile vin de departe
Pe toate din lume lăsând
Ei trupul smeresc pân'la moarte
Şi pierd pe vrăşmaşii de gând.

Un veac înfloreşte pustia
Şi faptele bune rodesc
Că Sfinţii prefac sihăstria
În rai minunat sufletesc.

Dar curgerea vremii cea oarbă
Nu cruţă nimic pe pământ
Ea schimbă a Lavrei podoabă
Cu jalnicul morţii veşmânt.

Că valuri de naţii păgâne
Şi vânturi de multe sminteli
Îi strică cetăţii bătrâne
Frumoasele lui rânduieli.

O parte din <<Fiii Pustiei>>
Iau drumul prin chinuri la cer
Iar alţii de frica robiei
Îşi lasă lăcaşul stingher.

Nemernici pe urma sfinţită
A unui trecut strălucit
Noi azi cei cu firea slăbită
Strigăm doar cu glas răguşit.

O! vremuri cu unghii tirane
Şi tu prea sălbatic popor!
De ce v-aţi făcut voi organe
A duhului rău stricător?

O ziduri cu peşteri profunde
Ce lucruri străvechi tăinuiţi?
O, ape cu murmur de unde
Ce taine adânci povestiţi?

Dar cine mai poate pătrunde
Al graiului vostru adânc?
Că iată acum huhurezii
În locul sihaştrilor plâng!

Dar azi pe ţărâna cea sfântă
S-arată din vechi rădăcini
O mică verdeaţă plăpândă
Ieşind la iveală din spini!

O! Doamne, să nu se strecoare
În <<sadul>> acesta uitat
Vreo capră de răufăcătoare
Că iarăşi rămâne uscat!

Iar hoţii gândiţi din pădure
Aflându-l cumva fără gard
Ei iarăşi aleargă să fure
Şi iarăşi pe toate le ard!

Noiembrie 1952

DIN TAINELE PUSTIEI DE LA SCHITUL HOZEVEI

- pe glas 5 -

În tăcerea cea de noapte
Toate când se odihnesc,
Apa murmură în şoapte
Ca un cântec bătrânesc.

Cursul ei fiind năvalnic
Nimeni n-a putut din veac
Să-i priceapă graiul jalnic
Decât vântul cel pribeag.

El când bate de la vale
N-are cum a se feri,
Căci îi stă atunci în cale
Şi încep a tăinui.

Spun atuncea (cine ştie?);
Despre sfinţii Mucenici,
Despre viaţa din pustie
A sihaştrilor de aici!?

Lucruri mari şi minunate
Din trecut or fi spunând,
Căci aud strigând mirate
Cucuvaiele oftând.

ISTORISIRE DIN BĂTRÂNI DESPRE PUSTIA HOZEVEI

Un pustnic dintre cei din urmă
Care-a trăit aici la Schit
Zicea odată către mine
(Fiind atuncea nou venit):

E-he, părinte nu-ţi închipui
Ce-a fost aicea la început
Când nu era nici mânăstirea
Nici Schitul nu era făcut!

Atuncea când creştinătatea
Era în anii de pruncie
A fost o sfântă aşezare
Pân-a se face Sihăstrie.

Se spune că în valea asta
Sfânta Ana ar fi stat
Când prunca ei cea Prea Curată
La Sfânta Sfintelor s-a dat.

Din vremuri vechi necunoscute
Când Sfinţii sufereau prigoane
Aicea se păstra cu cinste
Piciorul drept al Sfintei Ane.

Aici se rânduiau fecioare
De Prea Fericiţii Stăpâni
Să fie spre catehisirea
Femeilor dintre păgâni.

Fiind cu viaţă minunată
Şi iscusite întru <Crez>
Ele slujeau la săvârşirea
Dumnezeescului Botez.

Erau la număr o duzină
Prin darul Duhului alese
Şi jumătate dintre ele
Erau cu trapta Diaconese.

Creştinul nostru în cetate
Era atuncia prigonit
Iar locul pentru adunare
Era mereu primejduit.

De-aceea şi catehisirea
Era un lucru delicat

Şi prin cetăţi era cu totul
Adeseori împiedicat.

Atunci se pogorau la vale
Pe malul Sfântului Iordan
Ori la <<Enon> în valea asta
Pe unde a fost Ioan.

Bărbaţilor era Iordanul
Pentru Botez obişnuit
Iar pentru partea femeiască
Era aicea mai ferit.

Pe urmă când a biruit credinţa
Şi lumea s-a încreştinat
Atuncia şi catehisirea
Din valea asta s-a mutat.

La Hozeva după aceeia
Au început a vieţui
Călugări mai cu nevoinţă
Care doreau a pustnici.

Din cei mai vechi (după scriptură)
Aflăm la <<Sfântul Ioachim>,
Cinci pustnici mari, având sălaşul
Deasupra lângă ţintirim.

Iar numele erau acestea:
Ilie, Prom. Enon, Gheneu,
Şi mai la urmă Sfântul Zinon
Cel Purtător de Dumnezeu.

Izvorâtori de mir cu toţii
Ei sunt de naţiune Siri
Şi socotiţi începători
Acestei Sfinte mânăstiri.

La Sfânta Ana, mai la vale
Călugării mereu sporesc
Şi repede prefac pustia
În rai curat duhovnicesc.

Când năvălirea păgânească
S-abate în pământul Sfânt
Aici aflăm cinci mii de pustnici
Cu îngeresc aşezământ.

Pe urmă sabia persească
Şi arăbescul iatagan
Silesc pe cei care mai scapă
Să-şi caute un alt liman.

O bună parte dintre dânşii
Lăsându-şi valea lui <<Enon>
Şi ridicând Sfintele Moaşte
Se duc la muntele Aton.

Iar cei care rămân aicea
Întâmpină multe nevoi
Dar rabdă toate pentru Domnul
Până la marele Război.

Atunci abia de grea furtună
Călugării s-au risipit
Iar Schitul şi cu Mânăstirea
S-au pustiit desăvârşit.

Acum când n-a rămas devale
Decât ruină şi pustiu
Îmi vine ca să plâng de jale
Căci toate nu mai sunt cum ştiu!

Erau atuncia căprioare
Iar cerbii ne eru vecini
Şi greu era ca să pătrundă
În vale oamenii străini.

Acuma s-a mutat şi apa
Fiind uscată pe canal
Şi nu mai vezi decât bursucii
Iar uneori câte-un şacal.

Acuma toate sunt schimbate
Hulumbii doar şi huhurezii

I-auzi ţipând prin peşteri seara
Iar dimineaţa cherhenezii.

Ei parcă plâng vărsându-şi jalea
Ştiind ce-a fost aici la Schit
Când drept cetate era valea
<<Cu zidurile de granit>!

STÂNCI ÎN CALEA VIEŢII

Din muntele din faţă
Se rupt bucăţi de stânci
Şi cad, sărind în fundul
Prăpastiei adânci.

Adeseori acestea,
Când sunt călătorind,
Pe alte stânci, la vale,
În drumul lor desprind.

Asemenea şi omul,
Pierzându-şi rostul său
De multe ori atrage
Pe alţii către rău.

De zgomotul cel mare
Al apelor la Schit
S-a tulburat pustia
Cu munţii de granit.

O stâncă mai bătrână
Lăsându-se de sus,
În calea repejunii
Ca stavilă s-a pus.

De-atunci ca prin minune
Pârâul s-a smerit
Şi nu mai face zgomot
Când trece pe la Schit.

Căci neputând să calce
Grumazul vechii stânci,
Se pleacă pe sub dânsa
Târându-se pe brânci.

Şi-n calea vieţii noastre
Sloboade Dumnezeu
Necazuri şi ispite
Să ne smerim mereu!

Însemnare:

**Am scris această poezie
amintirea zilei când a căzut
coastă de stâncă din spate
chiliei mele, în ajunul zămi
lirii Sfintei Ana (8 decembr
1955), când s-a stârnit şi rev
luţia faraonilor roşii.**

**Trebuie să menţionez îns
că pârâul când era mic nu f
cea zgomot, dar când a dev
nit mare, a deschis mare gâ
ceavă cu stânca din cale, ca
a căzut de sus.**

SPRE ŢĂRMUL VEŞNICIEI

Privesc în vale apa
Cum curge zgomotos,
Grăbindu-se s-ajungă
La ţărmul mării, jos.

Asemenea cu dânsa
Se scurge traiul meu,
De ţărmul veşniciei
Se-apropie mereu.

În cale apa geme,
Lovindu-se de stânci

S-aruncă-n sus şi cade
În gropile adânci.

Cu aceeaşi zdruncinare
Călătoresc şi eu,
Căci trupul mă apasă
Şi drumul este greu.

Precum în urma apei
Rămâne drum bătut,
Şi-n urma mea uitarea
Va fi ca aşternut.

ÎN CĂI RĂSLEŢE

Din muntele din faţă
Se rup bucăţi de stânci
Şi cad sărind în fundul
Prăpastiei adânci.

Adeseori acestea
Când sunt călătorind
Pe alte stânci, la vale,
În drumul lor desprind.

Asemenea şi omul
Pierzându-şi rostul său,
De multe ori atrage
Pe alţii către rău.

PE MAREA VIEŢII

Lipsit de fapta bună
Se trece viaţa mea,
Ca noaptea fără lună
Şi fără nici o stea.

Ridică-mi, Doamne, ceaţa
Întinsă pe „noian"
Călăuzindu-mi viaţa
Spre „veşnicul liman"!

De vântul cel potrivnic
Să nu mă laşi bătut,
Ci darul milostivnic
Să-l tinzi celui căzut!

POZA MÂNĂSTIRII DE LA HOZEVA

(Către cel care se miră
că plecăm din Mânăstire)

Ca să nu mai ai, Părinte,
Pentru noi nedumeriri
Dau în câteva cuvinte
„Poza" Sfintei mânăstiri:

Prea cinstit Lăcaşul nostru
Cu trecutul luminos
A ajuns la cei de astăzi
Ca un lucru de prisos.

Are astăzi doi Egumeni;
- Două moaşe la un prunc -
Care nu se văd cu anii,
Iar în taină se împung.

Unul poartă numai „titlul"
Însă este nevăzut;
Altul, care poartă greul,
Este nerecunoscut.

Unul are azi „metocul"
Şi nu dă pe-aici deloc,
Altul, care-i ţine locul
N-are lemnişor de foc.

Cu ideia că trimite
Stareţul cel de la vale,
Cei de sus ne cercetează
Cu provizia „agale".

Ajutoarele de-afară
Care vin pentru sobor
Astăzi nimeni nu mai știe
Unde se opresc din zbor.

Nu degeaba strigă mielul
(După cum a zis proverbul)
Că ce scapă de la capră
Le canonisește cerbul.

Astăzi grija mântuirii
Personalului sărman
A ajuns, (cum zice vorba):
„Gaură întru noian”!

Iar atunci când vine boala
Înlesnire ne găsești
Și de nu te cauți singur
Mori cu zile unde ești.

Toate merg așa de-a hoața:
Dacă judeci omenește,
Însă darul cel din ceruri
Totuși nu ne părăsește.

Căci de-a pururi Sfinții noștri
Poartă grijă de cei vii
Și ne ocrotesc în taină:
Ca și maica pe copii.

M-rea „Sf. Gheorghe”
de la Hozeva 1953 Ian.

CRUCEA VIEȚII OMENEȘTI

(Alegorie)

Un creștin odinioară
Tot se căina mereu:
Grea mai este Crucea asta
Ce mi-a dat-o Dumnezeu.
Cum o dau nu-mi merge bin
De necazuri nu mai scap
Și muncesc din greu ca boul
Până cad lângă proțap!

Iaca alții sunt mai leneși și
trăiesc mai în belșug
Numai mie (vorba ceea) „boi
nu-mi mai trag la jug”.
Și ofta creștinul nostru și
mereu era cârtind
Nimeni nu putea odată să-l
audă mulțumind.
Însă Cel de sus Părinte, care
ajută pe mișel
Căutând din cele Sfinte,
cercetatu-l-au pe el:

A trimis la el un înger
Noaptea când dormea trudit
Și luând pe om de mână
L-a urcat pe deal la Schit.
Se făcea că este ziuă
Și erau numai ei doi
Între niște Cruci frumoase
Felurite după soiu
Unele erau de aur,
Altele de fier și lemn,
De argint și de aramă,
Fiecare cu un semn.

Zice îngerul atuncea:
„Ia-ți o Cruce care vrei
Numai potrivește-o bine
și te-ntoarce la bordei”.
Lacom el apucă-n grabă, cea
de aur mai întîi
Încercînd s-o tăbârcească pe
voinici umerii săi.
Dar nu-i chip ca s-o urnească

Şi privind la ea cu jind
Se pogoară mai la vale,
La o Cruce de argint.

De prea multa străluci.
Nu te poţi uita la ea,
Dar voind el s-o ridice
Vede că-i grozav de grea
Se mai uită, iar încearcă
Până ce îşi ia de seamă
Să şi aleagă altă Cruce,
Tot frumoasă, de aramă.

Dar în ciuda lui şi aceea
pentru dânsul este grea
Cea de marmoră mai tare,
cea de fier cam tot aşa.
Lângă ele mai la vale,
vede sub un copăcel
Cruce de stejar uşoară,
numai bună pentru el
O ridică deci şi pleacă,
Iară îngerul pe drum
Il intreabă pentru Cruce,
dacă-i mulţumit acum.

Slavă Domnului, raspunde,
Tare-s mulţumit cu ea,
Căci din toate numai asta
Este după vlaga mea!
Ingerul atunci îi zice:
Omule nemulţumit,
Pentru Crucea vieţii tale
Totdeauna ai cârtit!
Astăzi te-am adus anume
Ca să-ţi fie ţie semn
Că nici una nu poţi duce
Decât Crucea cea de lemn.

Asta este „Crucea vieţii" dată
ţie de când eşti

Deci lui Dumnezeu dă slavă
şi de-acum să nu cârteşti
Cele de metaluri scumpe
sunt a oamenilor sfinţi
Care sufăr pân'la sânge,
întru grele nevoinţi
Iară tu cu sărăcia lesne
te vei mântui,
Dacă vei păzi credinţa
şi răbdând vei mulţumi!

TURMA FĂRĂ PĂSTOR

S-aude azi din depărtare
La Dunăre un geamăt greu,
O, cât mai suferi azi de tare,
În ţara ta, poporul meu!

Că, iată, ţi-au gonit „Păstorul"
Şi oile s-au risipit,
Punând la „stână" roşiorul
Pe cel tovarăş ca „năimit".

Azi „urşii" smulg din carne lâna
Iar sângele din „oi" îl sug
Şi multe oi, lăsându-şi stâna,
Prin locuri depărtate fug.

....

În plaiul strămoşesc, departe,
Oftează fraţii cu amar,
Fiind siliţi acum să poarte
Povara Crucii, spre „calvar".

O, suflete nemângâiate
Din lagărul de suferinţă
Voi însetaţi de libertate,
Păzindu-vă Sfânta Credinţă!

Voi socotiţi pe cei de afară
Că sunt în raiul desfătării,
Căci nu e viaţă mai amară
Ca astăzi pe pământul ţării!

Voi aşteptaţi o mângâiere,
O rugăciune de la noi,
Dar nu aveţi la cine cere
Căci toţi suntem întru nevoi.

Pribegi, înstrăinaţi de casă
Suntem săraci şi răsleţiţi
Căci duhul vrajbei nu ne lasă
Să fim măcar acum uniţi.

Ca pleava astăzi ne-mpresoară
Vârtejul greu al vrăjmăşiei
Şi viaţa noastră mai amară
Ne-o facem noi în pribegie.

DUHOVNICEŞTILOR SURORI

O bucurie negrăită
Smeritul suflet mi-a cuprins
Văzând cum dragostea creştină
Pe toate astăzi le-a învins!

În curtea casei voastre astăzi
Se vede bine mai vârtos
Că locuieşte dimpreună
Prea Sfântul dar al lui Hristos!

În câtă vreme bogătaşii
Sunt singuri bine găzduiţi
Atunci Hristos cu nevoiaşii
Din curte sunt obijduiţi.

Din lacrimile pocăinţii
A zilelor Sfântului Post
Comoară Sfântă a Credinţei
Vădeşte pe al vieţii rost.

Căci Dumnezeul Îndurării
Pe inimă o a mişcat
Să fiţi în grija căutării
De cel bolnav şi scăpătat.

Vă fericesc, fără înconjur
Şi sunt adânc încredinţat
Că astăzi nu slujiţi la oameni
Ci Domnului - cu adevărat.

Mirosul greu şi murdăria
Cari răbdaţi, sunt mărturii
A răsplătirilor din ceruri,
Ale miresmei bucurii!

Eu n-am ceva mai bun acum,
Decât spre a vă da un sfat:
S-aveţi răbdare totdeauna
Caci mare dar aţi căpătat!

Acel bolnav în suferinţă
Când zice: „Dumnezeu primească"
E pentru suflet ca o floare
Pentru cununa cea cerească!

Iar vorba: „Dumnezeu să ierte"
Când zice pentru adormiţi
Întrece toată rugăciunea
Celor care sunt ghiftuiţi!

Durerea care ai în suflet
Pentru rudenii ce s-au dus
Întoarce-o către nevoiaşi
Ce sunt prieteni cu Iisus!

Spre ei să-ţi verşi compătimirea
Pe ei să-i cauţi azi cu dor
Căci au nespusă îndrăzneală
La Dulcele Mântuitor.

De molipsire n-aveţi teamă
Căci dragostea lui Dumnezeu
Întrece toată doctoria,
Şi ne acoperă de rău.

Din fundul peşterii smerite
Eu ca un frate vă doresc
Să fiţi în toate fericite
Cu darul cel dumnezeesc!

Iar când sunteţi la rugăciune
Să nu uitaţi a vă ruga
Ca Dumnezeu să miluiască
Şi pe nevrednicia mea!

Rugaţi ca cei din pribegie
Creştinii noştri de un neam
Să-şi ţie Sfânta lor credinţă
Ca Sfântul Patriarh Avraam.

Iar dacă nu se vor întoarce
Să-şi vadă ţara românească,
Măcar să nu-i lipsească Domnul
De Sfânta Patrie Cerească!

Iar pentru cei din România,
Cei prigoniţi de bolşevici
Să-i întărească în credinţă
Mărturisind ca mucenici!

Şi unul pentru altul pururi
Rugându-ne sârguincios
Cu dragoste duhovnicească
Plini-vom legea lui Hristos!

Primiţi din partea mea smeritul
Duhovniceştile urări
Şi mulţumire pentru darul
Mulţimilor de îndurări!

Nevrednic ei fiind de toate
La rândul meu mă sârguiesc
Să fac şi eu după putere
Pentru acei care-mi slujesc.

Primind aceste stihurele
Să ştiţi să eu am pus în ele
Bucăţi din inimă zdrobită
Cu dragoste neprihănită!

Hristos a înviat din groapă
Şi noi să înviem cu El
Slujindu-i numai Lui ca roabă
Prin mila către cel mişel.

Să fie pentru toate astăzi
Dumnezeiasca Înviere:
Izvor de pace şi iubire
Cu sufletească mângâiere!

Al vostru mai nevrednic frate şi către Domnul rugător Ioan, smeritul Ieromonahul. Al vostru recunoscător Ioan Iacob.

Sihăstria Sfintei Ane de la Hozeva

OAZA PĂRĂSITĂ

Aici în mijlocul pustiei
Pe malul Sfântului Iordan
Acest Lăcaş al României
Ne-a fost la toţi ca un liman.

Fiind străini, în dezbinare
Ca oile fără cioban
Noi dobândeam o alinare
La Schitul Sfântului Ioan.

În limba noastră românească
Puteam aici a ne ruga
Şi-o fărmitură sărăcească
Frăţeşte o puteam mânca.

Acei bolnavi, fără mijloace,
Aiurea neavând răgaz
Se pogorau cu drag încoace
Uitând, săracii, de necaz.

Iar câţi aveau din întâmplare
Vreo duşmănie între ei,
În gura sobei, ori la soare,
Se împăcau fără să vrei.

Si pot să zic că toţi de-a rândul
Cu suflet de român curat
Ne mângâiam aici cu gândul
Că ne aflăm la noi în sat!

Căci lunca verde cu Iordanul
Pe toţi ne-mbrăţişa cu drag,
Îndepărtându-ne „amarul”
Din sufletul celui pribeag!

Pe prispa cea de lut, în soare,
La baie, ori la pescuit,
Aveam nădejdea încă tare
Că România n-a murit!

Dar - azi când biata Sihăstrie
S-a pustiit ca „Madiam”
O jalnică melancolie
Mi-a stins nădejdea ce-o aveam!

Scrisă după plecarea de la Iordan de nevrednicul Ieromonah Ioan Iacob

Noiembrie 1952, Hozeva

IMNUL ROMÂNESC

(Din pragul anului 1956)

Acum, ori niciodată
Treziţi-vă, Români!
Având credinţă-n suflet
Şi armă sfântă-n mâini!

În rodul născocirii
Să nu nădăjduiţi,
Ci „arma mântuirii”
Mereu s-o mânuiţi!

Uniţi-vă în cuget
Prin simţuri creştineşti
La sânul „Maicii Voastre”
Cele duhovniceşti!

În pavăza credinţei
Fiind adăpostiţi,
La vremuri de războaie,
Veţi fi nebiruiţi.

Tot neamul de pe lume
Şi „cel de sub pământ”
De s-ar scula-mpotrivă,
Va fi de voi înfrânt.

Plecaţi-vă la Domnul
Grumazul umilit,
Să vă înalţe fruntea
În „plaiul cel dorit”.

De somnul nesimţirii
Să nu mai dormitaţi
Că „zorii mântuirii”
S-arată la Carpaţi.

Cu dragoste curată,
Ca fraţii petrecând,
Să nu ştirbim onoarea
Şi graiul nostru sfânt!

Trezindu-ne simţirea
Din suflet creştinesc
Să punem Semnul Crucii
Pe steagul românesc!

Pe tronul cel din suflet
S-avem necontenit
Icoana prea cinstită
A Regelui mărit!

De vom păzi unirea
Şi „Crezul din Strămoşi",
Vom fi şi jos, în lume
Şi-n ceruri glorioşi!

În scumpa noastră ţară
Atunci vor creşte iar
Virtuţile străbune,
Cu nume secular.

Din groapa stricăciunii
Săpată de tiran
Se va scula cu slavă
„Răsadul lui Traian".

Deci, azi, ca niciodată,
Să ne vădim „Creştini"
Păstrând neprihănită
Credinţa, prin străini!

MUSTRAREA, LUMINAREA ŞI CHEMAREA UNUI CREŞTIN LA CĂLUGĂRIE

A. Mustrarea conştiinţei

Milostive Iisuse, nu mă osândi,
Ci cu darul Sfintei mile
Dăruieşte-mi încă zile!

Pe pământ în nepăsare,
rău am petrecut,
Iar în lumea veşniciei
Nu sunt vrednic veseliei.

Trupul meu la patimi rele,
deseori l-am dat,
Dar la ziua judecăţii
Ce răspuns voi da Dreptăţii!

Haina mea îi ponosită,
trupul întinat,
Iar când viaţa se va stinge,
Suflete, cum vei mai plânge!

Pe acei fără prihană
foarte i-am smintit,
Iar la inima curată
Am lăsat o neagră pată.

Ochii mei cu iscodire rău
s-au întinat
Şi de nu voi fi cu pază
Văd la urmă mare groază.

Gura mea neastâmpărată,
mult m-a vătămat
Dar când ceasul va să sune
Ticăloasa ce va spune!

Nasul meu se desfătează
cu miros plăcut
Dar mirosul de la moarte
Cum va mai putea să-l poarte.

În urechi acum îmi sună
cântece lumeşti
Dar pe veşnica sunare
Cum voi auzi-o oare?

Mâna mea se sârguieşte
la deşertăciuni
Dar de nu voi face bine
Vai săracului de mine!

B. Luminarea Tainică de sus

Lasă lumea necredinţii,
plină de sminteală
Şi te du la mânăstire
Căutându-ţi mântuire!

Mintea ta este făclie,
fără untdelemn,
De la Domnul cere milă
Până când mai ai feştilă.

Frumuseţea şi puterea,
curse pregătesc
Iar năravul cu momeală
Te răpeşte ca din oală.

Frica morţii ţine minte,
nu uita de ea
Cine-i leneş ca s-o poarte
Sufletul îşi dă la moarte.

Trupul tău la sân adoarme,
sânge pătimaş
Celor morţi le lasă somnul
Şi trăieşte pentru Domnul!

Rugăciunea cea fierbinte,
caută s-o ai,
Căci de frica rugăciunii
Piere duhul urâciunii.

Înălţarea minţii tale,
grabnic s-o arunci
Căci la gândul înălţării
Bate vântul desfrânării.

Cu năravul trândăvirii nu călători
Căci pe urma trândăvirii
Vine boala nesimţirii.

Fii cu dragoste curată
către Dumnezeu,
Lasă dragostea lumească
Pentru cea duhovnicească

Plângi adesea cu suspinuri,
inima zdrobind
Căci din apa umilinţii
Au băut în viaţă Sfinţii.

C. Chemarea Domnului

Vino astăzi către Mine,
jugul Meu îi bun,
Iară Sfânta Mea povară
Tu o vei simţi uşoară!

Lasă rude şi prieteni,
slavă şi plăceri
Şi venind urmează Mie
Să viezi în veşnicie!

Calea Crucii
tu urmează, până la mormânt
Ca să porţi apoi cununa
Slavei Mele totdeauna!

D. De la Iordan la Sfânta Ana

(Se înţelege Schitul)

La Iordan aveai mormântul
îmbrăcat cu flori
Iar aice cine moare, nu mai
are nici o floare.

În grădină primăvara toate
se schimbau
Iar smerita mea chilie,
nu se schimbă pe vecie.

Apa cea blagoslovită jos
se revărsa
Iar aici pe stânca arsă,
nici o apă nu se varsă.

Pe cărarea de la poartă
mulţi erau trecând
Iar pe-aicea nu mai trece
decât cel cu suflet rece.

Turturelele în luncă vesele cântau
Iar aicea turturica n-o mai
vede „Abunica”!

La Lăcaşul cel din vale mult
mă mângâiam,
Iar aicea mângâierea este ca
să-mi plâng durerea.

Azi la Crucea de la „scară”
nu mai este drum
Cel plecat odinioară,
nu se mai întoarce iară.

Lângă ea s-a pus hotarul
vechiului „Ioan”
Şi a lui „Egumenie”
se îngroapă pe vecie!

Fraţii mei îmi poartă greul
ca unui sărman
Dar celui ce n-are silă,
nu i se cuvine milă.

Viaţa mea de-acum se trece
grabnic ca un vis
Pocăieşte-te Ioane, la
„Lăcaşul Sfintei Ane”!

BUCURIA MAICII DOMNULUI DE SFÂNTA ÎNVIERE

Bucură-te Preacurată
Care ieri te-ai tânguit
Iată Fiul tău cu slavă
Din mormânt a răsărit!

Toată firea prăznuieşte
Învierea lui Hristos,
Toate se îmbracă astăzi
Cu veşmânt prea luminos!

Îngerii şi pământenii
Cântă azi acelaşi grai
Iar Adam şi cu tâlharul
Azi se veselesc în Rai.

Nu mai este astăzi pază
În Edenul cel ceresc,
Uşa stă mereu deschisă
Pentru neamul creştinesc.

Nu se mai socoate Crucea
Ca organ chinuitor;
Ea rămâne „Steagul Slavei”
- Semnul cel biruitor - !

Băutura cea amară
De Hristos s-a îndulcit
Şi <<împărăţia morţii>>
Pe vecie s-a zdrobit!

Tu fiind mai înainte:
<<Maica Sfintelor dureri>>
Astăzi eşti: <<a Slavei Maică>>
Şi <<a Sfintei Învieri>>!

RUGĂCIUNE

Doamne, Dumnezeul nostru,
Cel bogat în îndurări,
Luminează-mi totdeauna
<<Pământeştile cărări>>!

Mila Ta cea părintească
Îndulceşte viaţa mea,
Dar cutremur mă cuprinde
Că, nevrednic sunt de ea.

Prisoseşte, Doamne Sfinte,
Darul Tău dumnezeesc
Ca să Te cunosc mai bine
Şi mai mult să Te slăvesc!

SEMNELE BUCURIEI

Ridicându-te, cu slavă,
Din „lăcaşul celor morţi",
Semnul suliţei, Hristoase,
Şi al cuielor îl porţi.

Fruntea Ta păstrează veşnic
(Şi în veacul următor)
Urma spinilor - adâncă -
Ca un semn izbăvitor.

Iar la Tronul cel din Slavă
Crucea este „Steagul Sfânt",
Închinat la cer de Îngeri
Şi de oameni, pe pământ.

Taină negrăită, Doamne!
Ca fiind un lucru rar,
Porţi în slava veşniciei
„Semnele de la Calvar".

Împăraţii fac izbândă
Cu oştirea, la război,
Tu zdrobeşti puterea morţii
Viaţa dându-Ţi pentru noi.

Întinzând, pe Cruce, mâna
Tainic ne arăţi mereu
Că eşti „Mirele Răbdării"
Şi al „Milei Dumnezeu".

Iar în raiul desfătării
Mai întâi pe cel tâlhar
L-ai suit, Prea Milostive,
Arătându-Ţi Sfântul dar.

VÂNTUL PUSTIIRII
(URGIA CEREASCĂ)

Iarăşi lupte, iarăşi sânge,
Iarăşi zgomot de război,
Iarăşi lacrimi nesfârşite
Iarăşi valuri de nevoi!

Când a şters sărmana lume
Lacrima de pe obraz,
Au venit năprasnic iarăşi
Alte valuri de necaz.

Văduvele iar vor plânge
Cu bătrânii cei sărmani
Şi copiii vor rămâne
Iar cu miile orfani.

Pustiise-vor oraşe
Şi pe mulţi îi vor robi
Unde sânt cântări deşarte,
Gloanţele vor dănţui.

Iar în locul răsfăţării
Şi a luxului nebun,
Va domni de-acuma groaza
Şi cutremurul de tun.

Cari azi de zburdăciune
Umblă goi neruşinaţi,
Vor ajunge ca să umble
De nevoie dezbrăcaţi.

Când sporeşte răutatea
Se scârbeşte Dumnezeu,
Pentru asta vin în lume
Şi războaiele mereu!

MĂRTURISIREA FIULUI PIERDUT

Cheltuit-am pe pământ,
Moştenirea mea la rău
Şi acum nevrednic sunt
Ca să mă numesc „al Tău"!

Cu năravul cel porcesc
Traiul mi l-am irosit
Şi veşmântul sufletesc
În desfrâu l-am ponosit.

După ce m-a vătămat
Arşiţa păcatului,
Sfântul dar mi s-a luat
Mie, desfrânatului.

Flămânzind de darul Tău,
Sufleteşte eu muream,
Şi în slujba celui rău
Eu cu totul mă aflam.

Porcilor am fost păstor
La „boierul cel gândit"
Şi din roşcovele lor
Poftele mi-am împlinit.

Mormântul Domnului IZVORUL SFÂNT

Lumina cea neînserată
Fiind ascunsă în pământ
Ne-a răsărit la toţi viaţă
Şi pace nouă pe pământ.

Iar pe <<Lăcaşul morţii Sale>>
Prea Dulcele Mântuitor
L-a dăruit Creştinătăţii
Să-l aibă ca un <<Sfânt Izvor>>.

Acolo se pogoară tainic
Lumina Sfintei Învieri
Împrăştiind la toată lumea
Prea minunate mângâieri.

Cunoască semnul îndurării
Şi neamul cel necredincios
Luând putere de viaţă
Din Învierea lui Hristos.

Când azi <<Cei Mari>> vorbesc de pace
Zadarnic este glasul lor
De nu se vor pleca sub steagul
Mai Marelui Apărător.

Să amuţească bârfitorii
Şi cei cu duhul răzvrătit
Văzând lumina cea de taină
A <<Veşnicului Răsărit>>.

Să se apropie cu râvnă
Acum tot omul muritor
Şi să primească luminare
Din al credinţii Sfânt Izvor!

Am scris acestea în luna Aprilie 1959 pentru Luminata

şi Sfânta zi a Învierii în cinstirea Sf. Ana de la Hozeva.

Nevrednicul între
Ieroschimonahi Ioan Iacob
(fost Egumen la Schitul de la Iordan)

SEMNELE APOCALIPTICE

Vânturi rele, pierzătoare,
Amenință azi mereu
Pe noroadele smerite
Care cred în Dumnezeu.

Bate <<Crivățul>> năprasnic,
De la Nordul Comunist,
Răspândind în toată lumea
<<Dogmele>> lui Anticrist.

Din Apus <<Austrul>> suflă
Aducând cu el <<Progres>>,
Care naşte necredință
Şi împrăştie eres.

De la Miazăzi mai tare,
<<Băltărețul>> s-a pornit
Şi, lovindu-se de <<Crivăț>>
Pe cei negri i-a-nroşit.

Iar la Răsărit de soare,
<<Valul galben a lui Gog>>
Spumegă şi se frământă
Cu <<vlăstarii lui Magog>>.

Ucenicii stricăciunii
Forfotesc îngrozitor
Căutând să otrăvească
Pe sărmanul muritor.

Grabnic uneltesc perzarea
Cei cu duhul <<răzvrătit>>.
Şi precum se vede lumea
Nu-i departe de sfârşit -

Crăciunea pustiirii
Şi-a găsit învățăcei
Care dăscălesc pe oameni
Ca să meargă după ei.

Aceste versuri au fost scri n ziua Sfintei Maria Magdal na, cea întocmai cu Apostolii. 22 iulie 1960, în Sihăstri „Sf. Ana" de la Hozeva (potri vit cu starea furtunoasă din cel patru continente) de către sme ritul Ieroschimonah Ioan Iacob.

Sunt ultimele versuri ale Sfântului Ioan

CHEMAREA FIULUI PIERDUT

Vino, fiul meu iubit,
Din amăgitoare căi,
Ca din nou să te îmbrac
În <<podoaba cea dintâi>>!

Cu zdrobirea inimii,
Tu bătând la uşa mea,
Voi ieşi atunci cu dor
Spre întâmpinarea ta.

Pe grumazul tău căzând,
Sărutarea îți voi da
Şi cu glas înduioşat,
<<Fiul meu>> te voi chema

Îți voi da sandale noi,
Haine bune şi inel

Şi voi face prânz bogat
Dintru cel mai gras viţel.

Toată casa mea atunci
Dănţuind va prăznui
Pentru <<Fiul cel pierdut>>,
Care iarăşi va veni.

POPOR MARTIR

Din viaţa ta - cum văd - înseamnă
Poporule mult zbuciumat
Că eşti ca grâul cel de toamnă:
In ploi şi vânturi semănat.

Tu eşti odrasla cea mezină
A trunchiului daco-roman,
Născut cu sabia în mână
Aici, în câmpul dunărean.

Ca leagăn scump tu ai doar munţii
Şi scăldătoare Dunărea,
Pădurile cununa frunţii,
Iar holdele sunt haina ta.

Ai fost atunci Creştinătăţii
Ca scut de pază nerăpus.

Când naţiile apusene
Urzesc „progresul” ţării lor
În şesurile dunărene
Tu rabzi potop cotropitor.

La „cuibul” proaspăt din câmpie
Abia atunci înfiripat
S-aruncă valuri din pustie
De goţi şi huni neîncetat.

Tu stând cu ghioaga nestrujită
La trecătoare între munţi,
Ca santinelă neclintită
A lor năvală o înfrunţi.

Deci tu de mic, o, mucenice,
Ai fost zăgazul nemişcat
A valurilor inamice
Şi tu pe toţi i-ai apărat.

În vremea cea de suferinţă

Deci nu slăbi şi crede numa
Că „Maica” nu te-a părăsit,
Ci darul ei, întâi şi-acuma,
Te sprijină necontenit.

De vei păzi, „credinţa tare”
Precum din veac s-a moştenit
Vei fi slăvit din nou sub soare
Mai mult de cum ai fost slăvit.

Iar dacă tu dispreţui-vei
Predaniile părinteşti,
Atuncia grâu vei fi colivei
Şi veşnic nu mai odrăsleşti.

Vei fi ca pleava cea uşoară
Purtată pururea de vânt
Pierindu-ţi urmele din ţară
Şi numele de pe pământ!

Atunci vei moşteni blestemul
Ca fiul rău de la părinţi
Pierzând ogorul - ca Edenul -
Răscumpărat de-atâţia Sfinţi!

ÎNDEMN FRĂŢESC

Fii pribegi ai ţării mele
Necăjiţi între străini,
Nu uitaţi menirea voastră
De Români şi de Creştini.

Legea noastră creştinească
Şi pământul românesc
S-au păstrat cu multe jertfe
Care nu se pomenesc.

În prigoanele păgâne
Şi-n vârtejul cel barbar
Sângele curgea şuroaie
Pe al Patriei Altar.

Câţi nu mor pentru credinţă
Apărând acest pământ,
Ori prin aspră nevoinţă,
Ştie numai Domnul Sfânt.

Că furtuna cea de veacuri
A cumplitului necaz
Nu-i lasă pe vii să şteargă
Lacrima de pe obraz.

Cărturari n-au fost pe-atuncea
Ca să scrie viaţa lor
Au în schimb în „Cartea Vieţii”
Numele nemuritor.

VESTITORII DURERII

Păsărele călătoare
De la Dunăre veniţi?
Despre scumpa noastră ţară,
Spuneţi nouă, ce mai ştiţi?

Mai trăiesc Români pe-acolo?
Se aude glasul lor?
Se mai vede la hotare
Steagul nostru tricolor?

Doina azi se mai aude
Şi tălăngile le stâni?
Se mai află oare, astăzi
Veselie la Români?

Sărbătoarea mai răsună
Glas de clopote - duios -
Îndemnând la Rugăciune
Pe poporul credincios?

Din văzduh, în zborul vostru,
N-aţi privit către Carpaţi?
Sunt ei tot aşa de falnici,
Nu se văd mai aplecaţi?

Dar, frumoase păsărele,
Voi nu-mi daţi nici un răspuns?
Vorba mea, ca o săgeată,
Pare-mi-se v-a pătruns!

Amintindu-vă de ţară,
Voi aflaţi acum din greu,
Parcă toate sunt pierdute!
Ţara şi Poporul meu!

GLASUL PĂSĂRELELOR

O, Români, din ţări streine,
Voi pribegi fiind ca noi,
Aţi scăpat de grea ruşine
Şi de groaznice nevoi!

Ţara voastră cea frumoasă,
Şi-a schimbat acuma sorţii,
Căci potrivnicii din casă
I-au croit veşmântul morţii!

Nistrul azi şi Tisa plânge
Şi Carpaţii plâng duios,
Revărsând pârâu de sânge
Către Dunăre, în jos!

Oltul sună versul jalnic
Dintre munţii ardeleni,
Iar Prutul plânge Doina,
Prin Moldova pîn-la Reni!

Toate apele năvalnic
Se unesc apoi în cor,
Şi sunând un cântec jalnic
Plâng durerea Ţării lor!

Iară Dunărea, devale,
Strânge dorul de hotar
Şi umplându-se de jale,
Spune Mării, cu amar!

August, 1952.
Un Sihastru din Valea Iordanului

LA NOI ACASĂ (Pluguşorul românului pribeag)

Durerea morţii stăpâneşte
În plaiul nostru strămoşesc
Căci fiara de la Miază Noapte
Sugrmă tot ce-i românesc.

Tânjeşte vatra părăsită
A bieţilor români pribegi
Şi lumea fuge îngrozită
De multele fărădelegi.

Podoaba ţării azi se pierde
Feciorii casei sunt streini,
Azi codrul nu mai este verde,
Iar florile sunt mărăcini.

Azi pâinea s-a făcut amară
Şi apa-i neagră de venin,
Văzduhul a ajuns povară,
Iar traiul omului... un chin.

De multă vreme nu s-aude
Sub cerul Ţării înroşit,
Decât al sputnicilor vuiet
Şi geamătul celui robit!

Cu lacrimi astăzi se adapă
Feciorii dulcei Românii
Zicând: „Ieşiţi! - la cei din groapă -
Ca să intrăm azi noi de vii”!

La Putna Ştefan nu mai poate
Să odihnească în mormânt.
Văzând atâta nedreptate
Pe strămoşescul lui pământ.

El strigă jalnic spre Suceava
La Sfântul Mucenic Ioan
Să ne ridice iarăşi slava
Cea dărâmată de tiran.

La Cozia, în Mânăstire,
Cu groază Mircea s-a trezit
De prea amară tânguire
A Oltului nemulţumit.

Spre Argeş, ochii îşi îndreaptă
La trupul cel mucenicesc
Şi suspinând mereu aşteaptă
Un semn de ajutor ceresc.

Mihai, din cripta cea bătrână
Înalţă capul fioros,
Ar vrea s-apuce spada-n mână,
Dar... trupul îi lipseşte-n jos.

El plânge astăzi, cu Neagoe
Rugând pe Nifon cel Sfinţit
Să scapa Ţara de nevoie,
Cu darul lui nemărginit.

Vasile Lupu vrea să vadă
Din nou sobor creştin la Iaşi,
Dar arhiereii stau sub pază
Şi nu se pot urni doi paşi.

El vrea din nou să întărească
„Blagocestivul Adevăr”
Căci iarăşi lumea creştinească
Apucă „Legea” în răspăr.

Nu poate astăzi să mai vadă
Alături de lăcaşul său,
Cum fac „organele” paradă
Tovărăşiei celui rău.

Tresar străbunii din morminte
Când văd atâta pustiire
Pe locurile cele sfinte,
Lăsate nouă moştenire.

Pământul plămădit cu sânge
Şi cu sudoare de martiri
Azi se cutremură şi plânge,
Fiind împresurat de „zbiri”.

Carpaţii astăzi se-nfioară
Şi apele se zbat în vad,
Văzând pe scumpa noastră Ţară
Cum se apropie de iad!

Azi Sfinţii iubitori de Ţara
Se roagă jalnic lui Hristos
Să izbăvească de ocară
Pe neamul nostru credincios.

Iar voi, martirilor de astăzi,
Luceferi prea luminători,
Cu sfânta voastră îndrăzneală
Daţi pildă celor muritori.

Să ştie lumea răsfăţată
Că viitorul fericit,
Cu suferinţă şi cu jertfă
Va fi mereu pecetluit.

În cale către mântuire
Povara Crucii vom purta
Şi pîn-la slava „Învierii”
Golgota vom întâmpina!

Nicodime Prea Fericite
De ce te-ai dus dintre români
Lăsând Biserica robită
Şi Ţara „fără de bătrâni”?

Veniamine Prea Sfinţite
Cu Varlaam şi Dosoftei
Păziţi „Făcliile cinstite"
Să nu le stingă cei atei!

Părinţilor cu suflet mare,
Păstorilor duhovniceşti,
Mai arătaţi-vă odată
La „Scaunele vlădiceşti"!

Micul Orfan

În ziua Învierii, azi clopotele trag.
Bătrânii stau pe prispe,
Iar unii stau în prag,
Cei tineri şi copii, ieşind gătiţi la drum
Se duc ca să ciocnească la cimitir acum.

Mireasma cea de Taină
a Sfintei sărbători
Se simte din tămâie,

Orfanul lângă Cruce suspină dureros!
Fiind el în durere cu totul adâncit,
Din sunetul de clopot un glas a auzit.

Nu plânge azi copile şi nu fi supărat,
Că iată sunt cu tine, Hristos a înviat!
Era vorbirea dulce a maicii din mormânt,
Gonindu-i întristarea din pieptul lui înfrânt.

S-a ridicat îndată, cu sufletul uimit
Şi căuta să vadă pe care i-a grăit.
Atuncia din Altarul cu zidul afumat
Văzu zâmbind pe Domnul, cu Trupul Înviat.

Căci tatăl lui, sărmanul,
murise în răzbel
Dormea la cei de-aproape,
iar ziua alerga
La casa cea pustie, şi deseori
plângea.

Acum de Înviere, venind
acasă iar
A început orfanul iar să plângă
cu amar,
Dar clopotul s-aude la cimitir
sunând
Şi iarăşi glasul maicii s-aude
iar zicând:

Nu plânge azi copile şi nu fi
supărat,
Eu sunt ş-aici cu tine, Hristos
a Înviat.
De-atunci orfanul nostru a
încetat cu plânsul
Şi orice clopot sună îl mângâie
pe dânsul.

O SCRISOARE

(Către un frate din ţar

SUFLETE AL ME

Nu căta aiurea,
Vezi numai de tine
Socotind securea,
Morţii care vine.

Groznică întrebare,
Se va face-atunci
Fără de-ndurare,
Te vor da la munci!

Dacă nu vei face?
Rod de pocăinţă
Cât mai ai soroace
Şi mai ai putinţă.

Ca un fur pe moarte
Când o vei vedea
De năprazně foarte
Te vei spăimânta!

Ajutor vei cere
De la cei din jur
Dar ei n-au putere
Căci al morţii fur,

Are lângă dânsul
Slugi înfricoşate
Ruga ta şi plânsul
Cel de-apoi nu poate.

Caută vezi bine
Nu da amânare
Nici la rugăciune
Nici la ascultare.

Lasă grija lumii
Taie vorbăria
Nu fi robul lumii
Cu bucătăria.

Taci şi vezi de tine
Vrajbă nu căta
Fii cu toţii bine
Şi nu-i judeca.

Dacă ai cu unul
Mult prieteşug
Nu râvni la bunul
Lui cu vicleşug.

Iar prietenia
Tu s-o unelteşti
Numai cu aceia
Cari nu-s trupeşti.

Se cuvine ţie
A cerşi la <<mire>>
Intru curăţie
Dar de mântuire.

Chiamă al Său nume
Cu zdrobire multă
Cât mai eşti în lume
Căci acum te-ascultă.

Viaţa când s-o stinge
Mila va-nceta
In zadar vei plânge
Şi vei suspina.

ÎN <<BRAŢELE PĂRINTEŞTI>>

Rămas de mic orfan pe lume,
Ca un copil al nimănui
Mi-am pus nădejdea mea spre Domnul
Cerând de-a pururi mila Lui.

Bunica, Dumnezeu s-o ierte,
Mi-a semănat de timpuriu
În suflet tainele credinţii
Şi rodul lor mă ţine viu.

O, scumpa mea bătrână sfântă
Eu tot ce am îţi datoresc
Căci m-ai adus la cunoştinţa
Părintelui celui ceresc.

<<Când tatăl meu (cum zice psalmul)>>
<<Şi maica mea m-au părăsit>>
Atuncia Domnul cel din ceruri
La sânul milei m-a primit.

Deci suflete al meu smerite
Înaripează-te mereu,
Prin rugăciune prea fierbinte
Şi dragoste spre Dumnezeu.

Privind în inimă cu mintea
Să cauţi tainicul izvor
Din care viaţa se adapă
Cu darul cel mântuitor.

Urmează calea mântuirii
Trăind în pace singurel
Şi toată viaţa cea lumească
S-o lepezi astăzi pentru El.

ICOANA NEVINOVĂŢIEI

În zilele de iarnă,
Cu cer posomorât
Doar murmurul de ape
Îmi ţine de urât.

Iar vara pe căldură
Când nimeni nu mai vine,
O biată turturică
Se uită jos la mine.

În preajma mea se joacă
Frumoşii porumbei,
Voind - parcă - să-mi zică
Să merg la joc cu ei.

Privind la ei acuma,
Îmi pare că învie
Cea mult nevinovată
A mea copilărie.

Dar când privesc în vale
Pârâul fără apă,
Atunci mă văd cu jale
Alăturea de <<groapă>>.

Căci viaţa mea pustie
Acum mi s-a scurtat,
Şi calea pentru mine
De mult s-a strâmtorat.

Ah! cum aş vrea acuma
Să fiu nevinovat
Ca porumbelul gingaş
Şi fără de păcat!

ÎNTRU AMINTIREA FRAŢILOR MEI DE LA IORDAN

Iubiţilor tovarăşi
Şi fraţi întru Hristos,
Eu nu vă uit de-a pururi
Deşi sunt păcătos!

M-aţi însoţit cu râvnă
Pe-al vieţii mele drum
Deci cum putea-voi oare
Ca să vă uit acum?

Când mintea mea colindă
Devale la Iordan,
Voi staţi mereu în cale,
Alături de Ioan!

Şi când mă duce dorul
La Schitul din zăvoi,
Mă văd acolo iarăşi
Nedespărţit de voi.

Pe Valea Sfintei Ane
Fiind eu călător,
Îmi neteziţi cărarea
Să-mi fie mai uşor.

Şi când nu am putere,
Căzând pe drumul meu,
Atuncea voi cu grijă
Mă sprijiniţi mereu!

Iar duhul când încearcă
Să părăsească „Cortul",
Atunci frăţia voastră
Îmi strângeţi paşaportul!

ASTĂZI

(Cugetare)

Botezătorule Ioane,
S-a pustiit Lăcaşul tău,
Căci moda cea vicleană
Şi-a pus aici cuibarul său!

Acum n-auzi ca altădată
Chemarea cea de pocăinţă,
Ci numai cântece la radio
Din lumea cea fără de credinţă.

Iar lângă apă ucenicii
Nu se mai văd urmându-ţi ţie
Căci astăzi stau necredincioşii
Şi fac aici negustorie!

Pe calea cea duhovnicească
Noroadele nu mai aleargă
Căci lumea şi-a croit o cale
De răsfăţare, mult mai largă!

Puţini din oamenii de astăzi
Mai vin acum să se boteze,
Căci cei mai mulţi - la apa Sfântă
Pogoară azi să se distreze!

În loc de Sfinte Slavoslovii
Şi clopote răsunătoare
Acum auzi în toată valea
Urâtul zgomot de motoare!

Iar lângă peştera cea veche
Sălaşul tău din Vitavara
Se desfătează Beduinii
Cu turma lor, în toată vara!

MODA LUMII

Şi aud zicând pe unii:
"Lumea face azi progres
Numai rasele şi fesul
Din năravul lor nu ies!"

Rău se mai sminteşte lumea
Dacă eşti cumva pletos
Şi te scarmănă cu vorba
Şi pe faţă şi pe dos!

Lupu dac-ar fi cu zgardă
N-ar stârni atâta haz
Ca atunci când eşti cu rasă
Şi cu plete pe grumaz!

Azi se dă respect în lume
La acei cu capuri goale
Şi cu burta rotunjită,
Iscusiţi în carnavale!

Lumea cea cu modă nouă
Pune vată la urechi
Când aude la Biserici
Numai cântecele vechi!

N-aveţi radiu?zice dânsa
Către pusnicescul fes,
Cum trăiţi aşa degeaba
Fără urmă de progres?

Lumea azi înaintează
Cu mijloacele de trai!
Aţi rămas în urmă, taică,
Cugetând numai la Rai!

Graiuri

La Asfinţitul Vieţii

O, peşteră blagoslovită,
Mai stai de-acum nelocuită
Să vie un sihastru vrednic,
Căci el fiind neputincios
Îmi fac sălaşul, colo, jos!

Tu soare arzător de vară,
De care eu odinioară
Mă ascundeam mereu la umbră,
De-acuma fără stinghereală
Pătrunzi în locuinţa goală.

Când vine iarna friguroasă
Şi norii plâng cu ploaie deasă,
Să-mi plângi pârâule de jale

Că eu pe malul tău de-acum,
Nu cred că voi mai face drum!

În zilele de primăvară
Venind la cuibul vostru iară,
Voi, drăgălaşe păsărele,
Când lăudaţi pe Dumnezeu,
Cântaţi să vă aud şi eu!

Iar voi care-aţi plecat de-acasă
De-acuma, iată, nu vă pasă,
Făpturilor nevinovate
Veniţi aproape de chilie
Că somnul meu îi pe vecie!

De-acum pârâule zburdalnic
Când mergi la vale mai năvalnic,
Să treci pe lângă Iuvenale
Ducându-i nişte pietricele
Din preajma locuinţei mele,

Să mergi pe aice mai agale
Că iată te aşteaptă în cale
O stâncă veche cu "Scrisoare"
De la Românul Teofan,
S-o duci cu vremea la Iordan!

Acolo, slova românească
Mai este cine s-o citească
Şi poate va aduce-aminte
Că s-au aflat la "Sihăstrie"
Şi fraţi din scumpa Românie!

Însemnări:

1. Prin vorbele "Făpturilor nevinovate" să se înţeleagă bursucii, care s-au mutat de lângă peşteră când eu am venit la schit.

2. Iuvenalie despre care pomeneşte versul, este răposatul Ierodiacon Român Iuvenalie Vasiliu, care a sihăstrit şi săvîrşit la Iordan.

3. Iar "Scrisoarea lui Teofan" este stânca de piatră din peştera de sus al lui Teofan care avea scris româneşte cuvântul "Dumnezeu".

Căzând în urmă stânca în mijlocul pârâului, apa o macină mereu şi cu vremea o duce la vale spre Iordan, la cei care ştiu româneşte.

Răstignitorii de azi
La Sfânta Înviere

Cu trei zile înainte
Jidovii Te-au răstignit,
Azi Te răstignesc creştinii
Cei cu duhul ipocrit!

Mulţi din ei - cu defăimare -
Trupul Tău acum luând
Te închid pe la Pretoriu,
Ca ostaşii oarecând !

Cu hlamidă Te îmbracă
Prin făţărnicia lor,
Şi se-nchină de paradă
La vederea tuturor.

Cărturarii Te condamnă
Cu viclenii Farisei,
După legea comunistă
Şi a celorlalţi atei!

Cu ştiinţa lor deşartă
Altă Cruce Ţi-au gătit,
Răstignindu-te prin hule
Cei cu duhul răzvrătit.

În mormântul necredinței
Numele-Ți pecetluiesc
Și pe moda cea vicleană
Custodie o numesc!

Iar când raza Învierii
Văd că nu s-a tăinuit,
Fac atunci s-ajungă clerul
Ca păstorul cel năimit.

Aici clericii năimiți sunt cei înșelați cu înnoirile care sunt în slujba masoneriei și a comunismului.

Moda răsfățată și Pacea speriată

Marii învățați ai lumii
Ca niște plăcinte moi
Scot din traistele științei
Iarăși calendare noi.

Ei socot că pacea lumii
Care s-a sălbăticit
Ar putea fi amăgită
Ca vițelul pripășit!

Hotărârile de pace
Pe norod l-au asurzit
Ca un clopot care sună
Tot mereu hodorogit.

Când s-ar împăca mai bine
Căile păcii târguind
Numai bine și războiul
Va fi iarăși izbucnind!

Lumea veșnic născocește
Arme pierzătoare noi,
O.N.U.-ul însă făurește:
Izbăvirea de război!

Adunarea diplomată
Ochii lumii i-a legat
Ca să nu priceapă-ndată
Drumul ce l-a apucat.

Unde ne va duce carul
Cu asemenea cârmaci
Care ne sporesc amarul
Și ne lasă mai săraci?

LA CEI DIN URMĂ

Când gura mea, iubite frate,
Se va închide pe vecie
Și mâna mea cea slăbănoagă
Va înceta de a mai scrie.

Atunci să cauți la răbojuri
Pe care eu le-am însemnat
În vremea când eram odată
Cu gândul pașnic, adunat.

Să cugeți cu luare-aminte
Acestea ce s-au zămislit
Din harul luminării sfinte
În gândul meu cel umilit!

Și dacă-ți vine întristarea
Aproape de mormântul meu
Atunci să mergi la Schitul nostru
Că - nevăzut - mă duc și eu.

Să mergi acolo primăvara
Când toate jos se veselesc
Și când se văd trecând cocoară
Spre plaiul nostru românesc!

Acolo să citești cântarea
Blagoslovitului Iordan

Şi apa va ţine isonul
La versuirea lui Ioan.

Ea va cunoaşte graiul tainic
Şi murmurând încetişor,
Va face semn la păsărele
Şi toate vor cânta în cor!

UN SFAT NEPOCĂITULUI IOAN

De la uşa casei tale
Până colo la mormânt
Nu mai este multă cale:
Trei sau patru paşi mai sunt!

Sus erai odinioară
Iată jos te văd acum
Ca şi soarele spre seară
Pregătindu-te de drum!

Când mergeai spre Marea Moartă
Se părea că vrei să zbori,
Iar acuma, jos la poartă
Uneori cu greu pogori!

Cercetează-ţi deci valiza
Caută la paşaport,
Poate se împlineşte viza
Şi te vor muta din cort!

Iată viaţa ta se trece
Şi la bine n-ai sporit,
Mişcă inima cea rece
Pentru Cel ce te-a zidit.

Corabia vieţii fugare
S-a sfărâmat într-un noian
Şi Domnul te-a scos din vâltoare
Pe stânca asta la liman

Deci fii acum cu trezire
Să nu pătimeşti şovăire!

Pe malul râpii gândite
Te afli astăzi călător
Şi curgerea vieţii grăbite
O vezi acum nepăsător,
Dar cum vei dori tu odată
Să vie vremea plecată!

LACRIMI UITATE

Părinţii mei săracii,
De timpuriu s-au stins
Şi eu fiind prea fraged
Atuncia nu i-am plâns.

Dar a venit şi vremea
Să-i plâng eu mai târziu
Când mă aflam alături
De alt cinstit sicriu.

Căci Domnul rânduise
Bunica să mă crească
Să-mi fie ea şi tată
Şi maică pământească.

Iar când s-a dus bătrâna
Cu sufletul la cer
Atunci în lumea asta
Eu am rămas stingher.

Am plâns - cum zice - atuncea
Cu lacrimi prea fierbinţi
Prin ea plângând şi - tainic -
Pe bieţii mei părinţi.

La inimă durerea
A fost aşa de grea
Încât mereu o rană
De-atunci mă tiranea.

Şi rana asta veche
Abia s-a vindecat
Când Domnul mai aproape
De Dânsul m-a chemat.

CUGETĂRI

Cât de mult iubeşte Domnul
Pe făptura Lui de jos
Şi cum nu socoate omul
Darul cel întru Hristos!

Toate minţile din lume
Şi talentele de soi
Nu ajung ca să măsoare
Mila Lui cea către noi!

Pentru om zideşte lumea
Cu Edenul desfătat,
Aşezându-l să rămâie
Veşnic ca un împărat.

Prin păcatul neascultării
Pierde locul fericit
Şi la stricăciunea morţii
Omul este osândit!

Nelăsând pe totdeauna
Să rămânem sub blestem,
Vine jos Mântuitorul
Şi ne cheamă la Eden.

El pogoară tainic cerul
Prin venirea pe pământ
Ca să ne sfinţească firea
Cu al darului veşmânt.

Viaţa cea nemuritoare
Dobândim noi cei de jos
Şi ne facem fiii slavei
Prin Lumina Lui Hristos!

Cugetare (2)

La dumnezeiasca Iconomie

Doamne, mult preamilostive
N-ai lăsat până-n sfârşit
Să rămâie sub osândă
Omul cel dezmoştenit!

Cel viclean, în chip de şarpe
Pe Adam l-a fost surpat,
Tu voind a-i da sculare
Nou Adam Te-ai arătat!

Nu putea intra la ceruri
Chipul nostru cel stricat
Pentru asta însuşi Cerul
Către noi s-a aplecat.

Prin căderea strămoşească
Sta închisă cu blestem
Uşa cea de altădată
A cerescului Eden.

Veşnic rămânea închisă
Pentru bietul muritor
Neaflându-se în lume
Preţul răscumpărător.

Chiar de se jertfea tot neamul
Şi soborul îngeresc
Nu putea ca să ne spele
De păcatul strămoşesc.

Împăcarea omenirii
Cu Părintele ceresc
Numai Tu o faci, Hristoase
Mielule Dumnezeiesc!

SPRE ALTE ŢĂRMURI

De câte ori priveam în zare
Simţeam de mic aşa un dor
Să colindez pământ şi mare,
Să fiu departe călător.

Vedeam în zarea depărtată
Un cer de-a pururea senin
O lume nouă, mai curată,
O viaţă fără de suspin.

S-a dus degrab copilăria
Ca visul cel înşelător
Şi după dânsa bucuria
S-a dus ca pasărea, în zbor.

În lumea asta zbuciumată
Am căutat limanul sfânt
Pe care l-am visat odată,
Dar nu se află pe pământ.

Aceleaşi valuri sunt pe mare,
Aceeaşi viaţă cu dureri,
Aceleaşi băuturi amare
Ne dau şi astăzi, ca şi ieri.

Un singur ţărm acum rămâne
Străin de valul cel lumesc:
Ierusalimul cel din ceruri
Putea-voi ca să-l nimeresc?

La el nu este nici durere
Nici întristare, nici suspin,
Acolo nu-i apus de soare
Şi cerul veşnic îi senin.

PE DRUMUL CRUCII MELE

Ajută-mă, Stăpâne Doamne
Să merg şi eu pe-al Crucii drum
Căci largă mi-a fost calea vieţii
Pe care mers-am pân-acum.

Când sub a Crucii greutate
Îmi va slăbi grumazul meu
Trimite-mi ajutor atuncea
Ca oarecând pe Chirineu.

Aproape de sfârşit Stăpâne,
Când chinul este mai amar,
S-aud şi eu făgăduinţa
Rostită către cel tâlhar!

Să am atunci o mângâiere
Să fiu părtaş la Cina Ta
Precum erai la Răstignire
Cu Tatăl întru Slava Sa.

Precum vedea atunci pe Maic
Aproape, lângă Cruce stând,
Să văd şi eu pe lângă mine
Pe păzitorul meu cel sfânt!

La despărţirea pământească
Primeşte-mi pe sărmanul duh
Ca nu cumva să aibă silă
La vameşii cei din văzduh!

Apoi mergând la judecată
Tu fii preamilostiv atunci
Să nu mă osândeşti, Stăpâne
În focul veşnicelor munci.

CUGETARE UMILITĂ LA DUREREA MAICII DOMNULUI

Cu mintea mea, Prea Sfântă Maică
Te văd spre drumul spre „Calvar”
Şi conştiinţa mea săracă
Mă chinuieşte cu amar.

Ţi-aud (în taină) tânguirea
Şi se-nfioară duhul meu,
Ştiind că pentru mine rabdă
Prea milostivul Dumnezeu.

Privindu-L înălţat pe Cruce
De adunarea „Celor răi”,
Cunosc că am mai multă vină
Decât răstignitorii Săi!

De nu vedea mai înainte
Stăpânul împietrirea mea
Ar fi avut o mângâiere
Şi n-ar fi însetat aşa!

Lumina soarelui ascunsă
N-ar fi ieşit aşa târziu,
De nu vedea cum rabdă Domnul
Şi pentru mine, care scriu!

Şi poate stâncile de piatră
Atuncea nu s-ar fi zdrobit,
De nu ştiau că Domnul moare
Şi pentru mine, cel greşit.

Iar sabia proorocită
N-ar fi pătruns aşa cumplit,
În sufletul tău, Prea Curată,
Văzând pe Fiul răstignit!

Cutremurându-se pământul
Pe cei din morţi i-a deşteptat,
Iar eu cu somnul trândăvirii
Rămân mereu încătuşat.

Catapeteasma de la Templu
S-a rupt în două, până jos,
Iar eu nu caut a mă frânge
La inimă, pentru Hristos.

Ajută-mi, Prea Curată Maică,
Să mă trezesc din somnul greu
Să am în inimă „pecetea”
Cu „semnul cuielor” mereu!

LA UŞA MILOSTIVIRII

(Cântare de rugăciune cătr
Maica Domnului, glasul 5)

Prea Sfântă Maică şi Fecioară,
Nădejdea sufletului meu
Tu eşti a mea mijlocitoare
La milostivul Dumnezeu!

De n-ar avea la ceruri lumea
Rudenie de pe pământ
Atunci ar fi pustie viaţa
Asemenea unui mormânt!

De nu erai tu primăvară
A veacului înţelenit
Ar fi rămas de-a pururi iarnă
Şi soarele n-ar fi zâmbit.

De n-ai fi revărsat tu zorii
Pste pământul adormit
Atuncea umbra cea de moarte
Ar fi rămas fără sfârşit.

Iar astăzi, Prea Curată Maică,
Când toţi ne-am abătut la rău,

De nu te vei ruga fierbinte
Ne părăseşte Fiul Tău!

Trimite-i semn de pocăinţă
Norodului nedumerit
Şi adă iarăşi la credinţă
Pe sufletul cel rătăcit!

Dezleagă, Prea Curată Maică
Cătuşele celor robiţi
Şi dăruieşte-le răbdare
Creştinilor năpăstuiţi!

FĂRĂ HAINĂ DE NUNTĂ

Eu cel căzut în tâlhari

La masa cea de taină
Adeseori venind
De-a sufletului haină
Eu nu m-am îngrijit!

Tu nu m-ai scos afară
Ci ca un Dumnezeu
M-ai aşteptat ca doară
Mă voi schimba şi eu!

Dar viaţa mea se trece
Iar eu nepregătit
Am inimă prea rece
Şi suflet ponosit.

Să nu mă pierzi, Cuvinte,
Pe mine cel curvar,
Ci-mi dă mai înainte
Al pocăinţei dar!

Cu mila Ta cea sfântă
Mereu să mă stropeşti
Şi inima înfrântă
Să nu mi-o urgiseşti!

Tu eşti „Samarineanul"
Ce vii la „Ierihon"
Şi ne ridici la „hanul"
Cerescului Sion!

Deci - dară - şi pe mine
Ridică-mă acum
Că, iată, n-am pe cine
Să mai opresc din drum!

DIN REPEJUNILE VEACULUI

Valuri negre se ridică
Aruncând acum venin
Împotriva celor sfinte
Şi a neamului creştin.

Bate „Crivăţul" năpraznic
De la Nordul comunist,
Răspândind prin toată lumea
Dogmele lui Anticrist.

Din Apus „Austrul suflă"
Aducând cu el progres
Care creşte necredinţa
Şi împrăştie eres.

De la Miazăzi mai tare
Se stârneşte vântul iar
Aprinzând păgânătatea
La feciorii din „Agar".

Iar la Răsărit de soare
Valul galben a lui „Gog"
Ameninţă toată lumea
Cu păgânii lui Magog.

Toţi vrăjmaşii cei de moarte
Se ridică mânioşi

Vrând să piardă Sfânta Lege
Şi pe binecredincioşi.

Fac în grabă alianţă
Cei cu duhul răzvrătit
Cunoscând că lumea astăzi
Nu-i departe de sfârşit.

PENTRU CEI DIN ŢARIGRAD

Doamne caută din ceruri
Spre norodul Tău smerit
Care pentru Sfânta Lege
Astăzi este prigonit!

În Bisericile Tale
Au intrat ca nişte furi
Adunări nelegiuite
Cu ciocane şi securi.

Aprinzându-se de ură
Cei din neamul lui Agar
Au stricat acum podoaba
De la Sfântul Tău Altar.

De avere şi de cinste
Jefuit-au pe creştin
În cetatea moştenită
De la Sfântul Constantin.

Osemintele de veacuri
A cinstiţilor strămoşi
Astăzi sunt batjocorite
De păgânii fioroşi!

Doamne mult prea milostive,
Domoleşte pe cel rău
Dându-i semn ca să cunoască
Că suntem norodul Tău!

Alinează suferinţa
Care astăzi a sporit
Şi ne dă la toţi căinţa
Pentru cele ce-am greşit!

LUCEFERII ŞTIINŢEI

Învăţaţii lumii astăzi
Tot se străduiesc mereu
Ca deplin să dovedească
Că „nu este Dumnezeu”!

Cu progresele ştiinţei
Ca şi mândrul „Lucifer”
Dânşii vreau să se înalţe
Astăzi mai presus de cer.

Două uşi le stau în faţă
Şi rămân aici miraţi,
După cum la poarta nouă
Stau privind nişte mânzaţi.

Una este „uşa vieţii”
Care lor li s-a închis,
Alta este cea a morţii
Care groaznic s-a deschis.

Câte le ajunge capul
Caută să născocească
Ca să fabrice viaţă
Şi pe moarte s-o oprească!

Orice unelteşti atee,
Viaţă însă nu poţi da,
Iar de răfuiala morţii
Nici de cum nu vei scăpa.

Dacă nu cunoşti în viaţă
Pe Prea Bunul Dumnezeu,
Vei cunoaşte după moarte
Tirania „celui rău”!

DUHUL VREMII ŞI MIRONOSIŢELE DE AZI

Unde eşti Sfântă Marie
Ca să spui la oameni azi
Cine ţi-a luat povara
„Celor răi” de pe grumazi?

Azi în lumea răsfăţată
Duhuri rele stăpânesc,
Depărtându-se prin asta
Darul cel dumnezeesc!

Ca în „Curtea lui Caiafa”,
Omul azi, în răsfăţări
Se grăbeşte ca şi Petru
La a „Legii lepădări”!

Dar, în schimb, el nu se moaie
Nici de glasul îngeresc
Nici de faţa mânioasă
A Stăpânului ceresc!

Astăzi „Legea” ca şi Domnul
De „boieri” s-a răstignit
Iar „Invăţătorii Legii”
Toţi aproape s-au dosit.

Câteva „Mironosiţe”
Ca la Patimi oarecând
Se grăbesc „pe drumul Crucii”
Pentru Adevărul Sfânt!

SABIA DURERII

La inima îndurerată
O sabie te-a fost pătruns
Văzând pe Fiul tău „Curată”
Pe Cruce, de ostaşi împuns!

Înfricoşata Răstignire
Răbdând dumnezeescul Miel,
Prin zdruncinarea ta de Maică
Te-ai răstignit atunci cu El!

Durerea maicilor din lume
Ca un noian s-a revărsat
În inima-ţi neprihănită
Văzându-I chipul lui schimbat!

Odinioară Prunc în iesle
La Bethleem Îl înfăşai
Iar azi Îl vezi întins pe Cruce
Cu trupul gol şi fără grai!

Pe Cel ce seamănă „Cuvântul”
Având al mântuirii rod
Îl vezi acum hulit de gura
Neruşinatului norod!

Pe Cel ce vindeca leproşii
Îl vezi acum de rane plin
Iar cei ajutoraţi de Dânsul
Acum îi fac mai mare chin!

Şi Cel ce învia pe Lazăr

Cum pregătesc pierzarea
Necăjitei omeniri.

Goana după stăpânire
Şi nesaţul de averi
Goneşte iarăşi pacea
Care ne zâmbise ieri.

Dragostea cea creştinească
Stă departe, la surghiun
Iar în urmă creşte ura
Contra „binelui străbun".

Lumea vrea ca să-şi croiască
Viaţa fără Dumnezeu
De aceea cu grăbire
Face născociri mereu.

Un potop de bună voie
Singură şi-a pregătit
Iar pe „chivotul salvării"
Lumea l-a dispreţuit.

Omul îşi găteşte iarăşi
„Turnul Babel" pe pământ,
Vrând să strice temelia
„Sfântului Aşezământ".

„Limbile" aproape toate
Iarăşi s-au amestecat
Şi nu-i mult până le vine
Ceasul de încăierat!

PLÂNGEREA MAICII DOMNULUI

Învie, Fiul meu prea dulce
Şi mângâie pe Maica Ta
Căci iată Lazăr iar te cheamă
Să mergi în locuinţa sa.

Vezi lacrimile cele calde
Şi Te ridică din mormânt
- Arată Doamne împlinirea
Cuvântului Tău celui Sfânt!

Fiind Tu Soarele Dreptăţii
Zdrobeşte ale nopţii porţi
Căci neamul omenesc aşteaptă
Să fie ridicat din morţi!

Precum la ceruri eşti cu Tatăl
Să fii cu mine pe pământ
În Rai fiind Tu cu tâlharul
Şi cu strămoşii în Mormânt!

Îmbărbătează-Ţi Ucenicii
Înfricoşaţi de Farisei
Şi mergi apoi în Galileia
Primind pe Simon iar cu ei!

Lumina cunoştinţei Tale
Arat-o astăzi din belşug
Făcându-i să brăzdeze lumea
Cu „evanghelicescul plug".

Sfinţeşte Doamne firea toată
Prin învierea Ta din morţi
Şi ne deschide pe vecie
A Raiului, slăvite porţi.

Din săptămâna Sfintelor
Patimi, Aprilie 1959

PENTRU BLÂNDEŢEA ŞI RĂBDAREA CEA NESPUSĂ A DOMNULUI

Îndelungata Ta răbdare
Oare cum s-o laud eu?
Mă uimesc Stăpâne Doamne
Şi Mântuitorul meu!

Prigonit ai fost în lume
Începând de la Irod
Pân-la pleava cea din urmă
A orbitului norod.

Nu Te-ai mâniat pe nimeni
Ca un miel ai fost de blând
De la biata Ta făptură
Pocăinţă aşteptând.

Sărutarea cea vicleană
De la Iuda ai primit
Şi lovit fiind de slugă
Cu blândeţe i-ai grăit.

Răstignindu-Te evreii
Pentru dânşii Te rugai
Şi pe cel tâlhar Stăpâne
L-ai primit atunci în rai.

De răbdarea Ta cea multă
Blândul meu Mântuitor
Toate s-au mişcat în lume
Şi în ceruri cu fior.

S-a cutremurat pământul
Pietrele s-au despicat,
Soarele şi-a stins lumina
Îngerii s-au spăimântat.

ÎN VINEREA SFINTELOR PATIMI

(se cântă pe glasul 3,
Apostoli de la margini...)

Priviţi-L acuma pe Cruce
Înconjurat de cei răi,
Vândut de lacomul Iuda
Şi părăsit de ai Săi!

O rană îi este tot trupul
Şi capul Lui numai spini,
Priviţi-L bine noroade
Cu numele cel de creştin!

El este Fiul Fecioarei
Al Slavei de sus Împărat,
Chezaşul răscumpărării
Şi Dumnezeu întrupat!

Cu mâna aceasta străpunsă
Ne-au aşezat în Eden
Şi sângele care curge
Ne-au izbăvit de blestem!

Priviţi-L la chipul Lui jalnic
Batjocorit de evrei
Şi veţi cunoaşte cu taină
Că este cu noi Dumnezeu!

Pământul stropit cu sudoare
Şi sângele Sfântului Miel
S-a îmbrăcat întru slavă
Plecându-se cerul spre El.

Iar Crucea, organul durerii,
Prin patima Lui s-a sfinţit
Făcându-se „Semnul puterii"
Şi Schiptru Celui Prea Mărit.

ROBIŢI DE HUMĂ

Din zborul cel prea tainic
Al timpului grăbit,
Adeseori de suflet
Uităm desăvârşit.

Robiţi de jugul sâlnic
Al trupului tiran
Ne rătăcim din calea
„Cerescului liman".

Uităm de zarea sfântă”
A Patriei cerești,
Căci mintea ne târăște
La cele pământești.

Aripile gândirii
De patimi se topesc
Și lesne ne vânează
„Acei ce ne pândesc”.

Atuncea bietul suflet
Ca mortul stă pierdut
În groapa cea adâncă
A trupului de lut.

Și viața noastră trece
Deșartă, fără duh,
Ca ziua fără soare
Și fără de văzduh!

Iar rostul mântuirii
Din ceruri rânduit
Îl facem să rămâie
Atunci zădărnicit!

SFÂNTUL DANIIL SIHASTRU

Condacul I glas 3

Ca un înger pământesc
Ai vețuit în pustie
Daniile, om ceresc
Și lauda României.

Vestea ta se răspândește peste hotare
Darul tău este lumină și vindecare
Ca albinele sporindu-ți
Mulțimea ucenicilor.

Troparul glas 5

Depărtat de lume ai petrecut
Și din apa darului ai băut
Izvorând tămăduiri
Credincioșilor creștini.

Întru rele pătimiri
Prea cuvioase părinte
Iar astăzi te veselești
Întru locașuri cerești.

Condacul II glas 3

Ca un pom ai fost sădit lângă izvoarele apei
Și pe mulți i-ai îndulcit
cu rodul înțelepciunii
Darul tău la mulți le este tămăduire
Viața ta, icoană sfântă de mântuire
Iar povața ta s-arată lumină voevozilor.

Megalinarii I
pe glas 3 (Apostoli ec peraton)

Fugind de slava lumească,
te-ai depărtat în pustie
Și locuință cerească făcut-ai din„Sihăstrie”,
Pe mulți vindecându-i de boale
Prin rugăciunile tale.

II glas 5

Daniil Sihastru cel minunat,
Steaua Bucovinei și izvorul cel nesecat
Astăzi se cinstește de neamul românesc
Iar sfinții dimpreună la ceruri prăznuiesc.

III

Țara românească cu dulce grai
Îl mărește astăzi pe odorul ales din rai,
Pe marele Sihastru vestit întru norod
Și povățuitorul lui Ștefan-Voevod.

LA MORMÂNTUL SF. DANIIL SIHASTRU DE LA VORONEȚ

Din „munții cei veșnici" Părinte,
Privind acum spre noi,
Mai alinează durerea
Celor cari sunt în nevoi!

Când țara se cotropește
De neamul celor „plăviți"
Oblăduiește-i din ceruri
Pe bieții români asupriți!

Precum lui Ștefan - în viață -
I-ai dat curaj la război,
Și astăzi pe regele nostru
Îndeamnă-l să vie la noi!

Și după cum Valea Putnei,
Cu darul tău s-a mărit
Slăvește și astăzi, Părinte,
Pe neamul tău cel smerit.

Din Bucovina lui Ștefan
Cinstiții tăi ucenici
Să-i întărească la luptă
Pe „ai credinții voinici"!

Și valul înșelăciunii
Din strămoșescul pământ
Să-l risipești, Cuvioase,
Cu darul tău mare și sfânt!

Iar „vița cea românească",
Care de „ger" s-a pălit,
S-ajungă iar roditoare,
Precum oarecând a rodit!

În manuscrisul Sfântului Ioan Iacob se află și pe larg viața și activitatea Sfântului Daniil Sihastru, prelucrare după un studiu al prof. preot Petru Rezuș, publicat în Revista Patriarhiei Române „Studii Teologice" VIII 1956, nr. 3-4.

SFÂNTUL NARCIS PATRIARHUL IERUSALIMULUI ÎN PRIBEGIE

Pentru lacrim

Pe drumul ce duce la Gaza
Purcede bătrânul Ierarh
Narcis, purtătorul de semne,
Al Sfintei cetăți Patriarh.

Pe spatele lui gârbovite
O sută de ani doar au nins
Și multe năpăști și ispite
Avut-au bătrânul de-nvins!

El merge acum spre Egipet
Lăsându-și norodul iubit
Și vrea ca de-acum să trăiască
Departe..., de toți tăinuit!

Ieşind din Sfânta Cetate
La vreme de noapte târziu,
Schimbat în haine streine -
Aleargă ca cerbu-n pustiu!

Dorind ca să fie mai tainic,
El schimbă programul acum
Căci ziua ascuns stă la umbră
Iar noaptea purcede la drum.

Ajuns în Egipet s-abate
Din locuri cu munţii pustii,
Căci mulţi îl cunosc dintre pustnici
Avându-şi pe-aici sihăstrii.

O ia tot spre Soare Apune,
Prin sate şi câmpuri trecând;
Mai rar dacă-l vezi câte-odată
La casă de oaspeţi trăgând.

Îi place mai mult ca să doarmă
Afară sub cerul deschis,
Căci frică de hoţi sau de fiare
Nu are bătrânul Narcis.

Prin câte oraşe şi sate
Nu trece cinstitul bătrân
Şi vede cum Sfânta Credinţă
Se-ntinde la neamul păgân!

Dar iată-l acum că ajunge
La falnicul port Carhidon
Ducând o cinstită podoabă
Vestitei familii „Anon”.

El are acum o duzină
De ani petrecuţi în streini
Şi-adesea fiind pe la slujbe
El nu s-a vădit la creştini.

Dar Domnul în noaptea din urmă
S-arată zicându-i în vis
Ca iarăşi la Sfânta Cetate
Să meargă bătrânul Narcis.

De rândul acesta socoate
Zădarnic a sta tăinuit,
De vreme ce Domnul îl cheamă
Din nou la norodul iubit.

El ţine să facă o slujbă
S-aducă fierbinţi mulţumiri
Celui care veşnic revarsă
Din ceruri a lui ocrotiri.

Se miră norodul când vede
Pe pustnicul cel călător
Făcând acum Leturghie
Cu marele lui Omofor!

I-s pletele lui ca zăpada
Şi-i gârbov puţin la grumaz
Dar ager se mişcă cu paşii
Şi-arată că-i suflet viteaz.

Pe faţa lui blândă se vede
Şiroaie de lacrimi curgând
Şi-un val de lumină cerească
I-acoperă chipul lui Sfânt.

Dar unul pe altul se-ntreabă
De unde-i cinstitul Ierarh?
Căci Sfânt omoforul ce poartă
L-arată a fi Patriarh!

Când iese cu Sfintele Taine
S-apropie toţi de altar
Primind după datina veche
A precistaniei dar.

Pe urmă ţine cuvântul
Din Sfânta Scriptură vorbind
Dar totuşi norodul nu află
De unde-i bătrânul venind.

În ziua aceea spre seară
Păstorul cetăţii (Optat)
Pofteşte pe cei mai de seamă
Să vie cu Sfântul la sfat.

Afară de preoţi s-adună
Epitropi şi Doamne din „clir"
S-audă vorbind pe cinstitul
Şi marele lor mosafir.

Începe să spuie bătrânul
Cum pleacă din Sfântul Sion
Lăsându-şi prieteni şi cinste,
Şi turmă iubită şi tron.

Stingher, pe căi neştiute
Se află mereu colindând,
El şade mai mult singuratic
Din rodul pustiei gustând.

Văzut-am cu drag, zice dânsul
În multe cetăţi de la Nord
Cum creşte credinţa creştină,
Aflându-şi din neamuri, norod.

Aici în cetatea aceasta
Venit-am de mult tăinuit
Şi Sfintele Taine adesea
Din mâinile voastre am primit.

Ascuns între lumea creştină
Adesea veneam ca s-ascult
Frăţeştile voastre cuvinte
Şi regula Sfântului Cult.

Dar astăzi când Domnul mă cheamă
Din nou la cinstitul meu tron
Eu vin aducând o comoară
La vechiul oraş Carhidon!

Aceasta zicând, el desface
Un văl cu sânge pătat
Îi tremură mâna şi glasul
Şi lacrimi îi curg ne-ncetat.

Primeşte odorul acesta,
O Iulie, fiica mea
Ţi-i rămas de la Sfânta Martiră!
POTAMIANA, sora ta!

Atunci o bătrână cinstită,
Căzând în genunchi cu suspin
Sărută cinstitele moaşte
Din sfânta năframă de in.

Cu lacrimi ferbinţi o stropeşte
Şi o strânge cu grijă la sân
Apoi cu murmur se-nchină
Cinstindu-l pe sfântul bătrân.

Ar vrea un cuvânt ca să spuie
Dar glasul în piept i-a pierit
Îi tremură buzele numai
Şi pleacă cu chipul uimit!

Ea este vestita soţie
A marelui fost general
Anon, eroul cetăţii,
Vlăstar din neamul lui „Hanibal"

Sfârşindu-şi cuvântul bătrânul
Pe toţi îi sărută cu drag
Apoi se aşterne pe cale
Luându-şi smeritul toiag.

El merge spre Sfânta Cetate
Acolo l-aşteaptă de zor
Să-i cânte acum osanale
Cu lacrimi, iubitul popor!

LA PATRONUL MITROPOLITULUI IACOB STAMATE, AL MOLDOVEI

Într-o sală îmbrăcată
Cu icoane şi cu flori
Ospătează feţe-alese
De Ierarhi şi dregători.

Iar în capul mesei şade
Bucuros Mitropolitul
Cel iubit de tot norodul
Iacob îmbunătăţitul.

Este ziua lui cinstită
Şi de asta - negreşit -
Cele mai alese feţe
Din Moldova au venit.

Închinând mesenii veseli
La pahare de vin vechi,
Un diacon îi şopteşte
Lui vlădica la urechi:

„Să mă ierţi Prea Sfinţite,
O bătrână de la ţară
Ar dori ca să te vadă
Şi de mult aşteapt-afară”.

Întru inima lui mare
Şi cu nobilă simţire
Se trezeşte dintr-odată,
O duioasă presimţire!

Şi privind pe geam, la poartă,
Ca să se încredinţeze,
A zâmbit cu duioşie,
Începând să lăcrimeze.

Toţi se uită cu mirare,
Neînţelegând de fel
Când el spune la Diacon
S-o aducă către el.

Fără multă zăbovire
S-a ivit o bătrânică
În costumul de la munte;
Cu opinci şi cu sarică.

Gârbovă, cu traista-n spate,
Ea păşeşte cam agale,
Sârguindu-se să calce
Tot pe-alăturea de ţoale!

Ajungând lângă Vlădica,
Dânsul s-a sculat grăbit
Şi primind-o i-a dat locul
Cel din dreapta - mai cinstit.

„Iacă, Mamă, (zice dânsa)
Am ştiut că ai patron
Şi-am venit pe jos de-acasă
Să-ţi aduc un mic „plocon”.

„Uite colo brânzişoară
De la noi, de la obcină
Şi prea multă sănătate
Cei de-acasă îţi închină”!

Toţi se uită cu mirare
La Înaltul Prea Sfinţit
Parcă vrând ca să-l întrebe
Despre babă ce-a păţit!

Pricepând a lor mirare,
El cu chipul zâmbitor
Şi cu buze tremurânde
A rostit către sobor:

Preacinstiţilor mei oaspeţi!
Nu vă mai miraţi aşa!

Iată, bătrânica asta
Este însăşi maica mea!

Dacă astăzi sunt la cinste,
Asta-i datorită ei,
De la dânsa am eu viaţa
Şi smeritul obicei.

Ea m-a legănat pe braţe
Şi la piept m-a alăptat
Ea mi-a dat povaţă,
Crezul ea m-a învăţat.

Respectaţi sarica asta,
Care vine de la oi
Datorită ei sunt astăzi
Ca Păstor ales de voi.

Astăzi eu împart cu dânsa
Cinstea mea cuviincioasă
Şi vă rog gustaţi cu toţii
Din smeritul ei „prinos”!

Deci vorbind aşa Vlădica,
Face semn la omul său
Ca să dea la fiecare
„Caşcaval de la Rarău”.

Aceste versuri le-am alcătuit într-o vreme fiind mişcat adânc. Din citirea vieţii lui smerite şi pline de sfinţenie. Din viaţa acestui mare Ierarh al Moldovei se vede cum cinsteşte Dumnezeu pe cei smeriţi, care cinstesc pe mama lor.

Mitropolitul Iacob Stamate a fost fiu de mocan (adică cioban de la munte) şi nu se sfia de mama lui când venea la Palatul mitropolitan din Iaşi.

PE CALEA VEŞNICIEI

Glasul meu încet se pierde
Ochii se uimesc
Şi privesc pe nesimţite
Lucruri nouă negrăite.

Pe ai mei cei de aproape
Nu-i mai văd acum
Iară vorba lor duioasă
Nu-mi mai este înţeleasă.

Un strein îmi dă paharul
Morţii ca să-l beau
Şi gustând din el cu greaţă,
Mă trezesc în altă viaţă.

Astăzi bietele picioare
Nu se mai „clătesc”,
Căci de-acuma au să meargă
Pe o cale mult mai largă.

Iară mâinile la rele
Nu se mai întind!
Încleştarea lor o curmă
Numai trâmbiţa din urmă.

Ochii mei de-acum cu poftă
Nu mai pot privi!
Căci în faţa lor s-arată
Altă lume, neumblată!

Gura mea şi-a stins vorbirea
Celor pământeşti
Până când va fi chemată
La obşteasca judecată!

Nasul meu odinioară,
Gingaş la miros,
Astăzi fără sfiiciune,
Gustă numai putrejune.

Din Gâtlejul meu
Cel lacom şi nesăţios
A pierit în veşnicie
Pofta cea cu lăcomie.

Iar urechea alintată
Întru graiuri dulci
Auzire de-acuma n-are,
Decât veşnica chemare.

În mormânt la întunerec
Fraţii mă închid!
elăsându-mi ca să vină
Nici o rază de lumină!

Trupul meu acum ca ceara
Curge, putrezind!
Numai inima din mine,
Patruzeci de zile ţine!

Duhul meu în vremea asta
Umblă pe pământ,
Pretutindenea dă roată
Unde a trăit odată!

Orice pas făcut în viaţă
Este arătat,
Incepând de la născare
Pân-la ultima suflare.

Şi privind ca în oglindă
Cele din trecut,
Se căieşte cu durere
La a faptelor vedere!

Cum ar fi să mai trăiască
Iarăşi pe pământ!
Ca să verse pentru ele
Râu de lacrimi să le spele.
Dar a face pocăinţă
Nu mai este când.

Că s-a pus acuma, iată,
Scaunul de judecată!

Împlinindu-se trei zile,
Vine la mormânt
Şi văzând trupeasca slavă,
Pleacă fără de zăbavă!

Este vremea rânduită
Pentru călători
Ca să meargă fiecare
La obşteasca Închinare.

Însoţit de Sfântul Înger,
Duhul meu acum
Cu fiorii reci de teamă
Se apropie de vamă.

Petrecându-mă cu taină
Fraţii vor cânta
Cu duioasă versuire:
„Veşnica lui pomenire”!
„VEŞNICA LUI POMENIRE”!

ALTĂ CRUCE, ALTE RANE

(cugetări)

Doamne, pentru ce mai curge
Sângele-Ţi din coastă iar?
Cine azi Te mai străpunge?
Înnoind al Tău calvar?

„Viaţa ta (răspunde Domnul)
Cea cu duh nepocăit
Mă răneşte prin păcate
Şi mă ţine răstignit.
Ranele pricinuite
De păgâni şi de evrei

S-au închis, iar tu creştine?
Mă străpungi mai rău ca ei!

Sângele răscumpărării
Pentru tine s-a vărsat,
Scoală-te prin pocăinţă
Nu fi slugă la păcat"!

Nu te mânia stăpâne,
Tu cunoşti fiinţa mea
Că se pleacă totdeauna
Către lumea asta rea.

Uşurează-mi, Doamne, trupul
Căci apasă prea tiran
Şi-mi înăbuşă simţirea
Sufletului meu sărman!

Până mă pogor în groapă
Dăruieşte-mi harul sfânt
Ca să-mi spăl mereu cu lacrimi
Întinatul meu veşmânt.

CUGETARE LA MARE ÎNTRISTARE

O, Răstignitul meu, Iisuse,
Prea Sfântul meu Mântuitor.
La cine voi afla odihnă,
La cine, sprijin şi-ajutor!

La Tine singur, Milostive,
Afla-voi tot ce este bun,
Şi altul nu-i ca să-mi asculte
Durerea care vreau s-o spun.

Fiind cuprins de nesimţire
Tu, Doamne, nu mă urgisi;
Arată-mi azi milostivire,
Ca, oarecând, lui Manasi.

De mântuirea Ta, Stăpâne,
Pre mine de mă faci părtaş,
Mai mult decât cu el, minune
Cu mine faci, cel pătimaş.

Atunci cu dânsul, dimpreună,
Cânta-voi laude, în veci,
Căci izbăvindu-mă din „moarte"
La viaţă veşnică mă treci!

REŢETĂ DUHOVNICEASCĂ

- pentru un sihastru -

Un dram de viaţă cât mai este
În lumea asta să trăieşti
Jertfeşte-l numai pentru suflet
Şi lasă grijele lumeşti.

Un singur an, sau jumătate,
O lună poate ţi-a rămas,
Sau numai ziua cea de astăzi,
Ba poate chiar numai un ceas.

Pe cît de tainic se arată
Hotarul vieţii pe pământ
Pe-atât mai scurt să-ţi pară drumul
Ce duce până la mormânt.

Să nu mai cauţi la plăcerea
Prietenilor trecători
Căci ei nu pot să te ajute
Atuncea când va fi să mori.

Prieten bun câştigă-ţi plânsul
Şi „Rugăciunea lui Iisus",
Căci plânsul stinge focul veşnic
Iar ruga te înalţă sus.

De-asemenea să ai prieteni
Poruncile dumnezeieşti
Pe care, fără de prihană,
Cu dragoste să le păzeşti.

Prietenia cea cu lumea
Te lasă singur la mormânt
Şi numai „faptele credinţii"
Tovarăşi - mai departe - sânt.

O VIZITĂ LA PUSTIE

Astăzi este sărbătoare
Şi mai toată ziulica
De pe stânca cea din faţă
Mă priveşte turturica.

Ar dori ceva să-mi spue,
N-are chip de porumbei
Cari iscodesc să afle
Noutăţi din ţara ei.

Drăgălaşă păsărică!
Când te văd în preajma mea
Toată lunca cu Iordanul
Mi se pare c-aş vedea!

Valea cea blagoslovită
Se arată ca prin vis
Cu pădurea înverzită,
Ca un colţ de Paradis.

Parcă văd un ostrov tainic
Intr-un mijloc de ocean,
Care veşnic se brăzdează
Şi se udă de Iordan.

Iar în sânul lui se vede
Un Lăcaş împodobit
Care-a fost odinioară
Locul meu cel mai dorit!

Nu te duce păsărică,
Mai îngăduie puţin!
Ca să văd prin tine tainic
Schitul nostru mai deplin.

(23 Septembrie 1956.
Schitul „Sf. Ana", Hozeva)

RĂSPUNS UNUI FRATE IUBIT DIN ŢARĂ

(Ierom. Claudie de la Neamţu)

Numai când simţeşti văzduhul
Că miroase a război
Eşti aprins aşa cu duhul
Ca să vii aici la noi.

Ai venit cu „ţara-n suflet",
Ca să „n-o mai uiţi în veci"
Şi la dânsa, cu dorire,
Te-ai grăbit apoi să pleci!

Frumuseţile din ţară
Negreşit, te-au fermecat,
Cu prietenii „de viaţă"
Şi cu traiul răsfăţat.

Ai acolo munţii falnici,
Cu poienele de flori
Întru care cântă vara
Sute de privighetori.

Ai pâraiele ce zburdă
Prin pădurile de brad,
Cu mulţimea cea de păstrăvi,
Cari mişună în vad.

Vara, soarele-ndulceşte
Nu dogoară ca aici,
Iarna, frigul oţeleşte
Şi vă face mai voinici.

Noi suntem aici mai şubrezi,
Mai streini, mai oropsiţi,
Căci de toate ale „ţării"
Frumuseţi suntem lipsiţi.

La pustie doar curmalii
Îi avem ca un decor,
Iar tovarăşi sunt şacalii,
Carii se bocesc în cor.

Dacă vii, să uiţi de toate
Carii ieri te-au desfătat
Şi - atunci - iubite frate,
Vei rămâne împăcat.

Nu veni „cu ţara-n suflet"
Că „n-o uiţi aici în veci"
Şi de-aceia la pustie
N-ai să poţi să te petreci.

Lasă ţara „celor tineri",
Cari au a mai trăi,
Iar Sfinţia ta, Părinte,
Se cuvine a muri.

Mori de toate ale lumii,
Care-nşală ca un vis
Ca să moşteneşti dulceaţa
Veşnicului Paradis.

IMNUL DE RECUNOŞTINŢĂ CĂTRE DUMNEZEU

Cereasca bunătate
Văzând la orice pas
Îmi stă uimită mintea
Şi gura fără glas.

Din căile pierzării
Stăpâne mă fereşti
Şi „arma otrăvită"
A celui rău zdrobeşti.

Iar când „cosorul morţii"
S-apropie turbat,
Răbdarea Ta îl ţine
De mine depărtat.

Vrăjmaşii cei din lume,
Când sapă groapa mea
Îi faci întotdeauna
S-alunece în ea.

Când paşii mei Stăpâne
Se clatină slăbind,
A Tale mâini - cu milă -
Spre mine se întind.

Când ranele din suflet
Îs grele de purtat,
Tu, sârguind - cu darul -
Le vindeci minunat.

A inimii durere
Tu singur doar o vezi
Şi când mă biruieşte
Atunci o uşurezi.

Pe-a mele neputinţe
Le porţi neîncetat
Precum povara Crucii
De voie, ai purtat.

Deşi mai mult ca alţii
Sunt vinovat mereu
Dar altul decât Tine
Nu-mi este „Dumnezeu".

Cunosc că am la suflet
Veşmântul întinat
Dar a credinţei taină
La nimeni n-am trădat.

Şi dacă eu, din fire
Slăbind, mă poticnesc,
Dar Sfânta mântuire
Eu tot nădăjduiesc.

GLASUL CONŞTIINŢEI

Iată lumea te îndeamnă
La răsfăţul ei
Şi plecându-te chemării,
Pradă eşti destrăbălării.

Haine noi acum la modă,
Trebuie să ai,
Iar a sufletului haină
Cum o vei păzi în taină?

Plecăciuni cu linguşire
Trebuie să ştii,
Iar când stai la Rugăciune,
Nu mai este plecăciune.

Vizitări cu multă fală
Trebuie să faci,
Iar la Sfânta Liturghie
Stai cu inima pustie.

Cu ştiinţele naturii
Mintea ţi-ai hrănit,
Iar ceva din veşnicie
Mintea ta nimic nu ştie.

Până când mai este vreme
Caută-ţi liman,
Dacă soarele se pleacă,
Luntrea vieţii se îneacă.

Fugi de lumea cea deşartă
Plină de sminteli,
Şi cu flacăra credinţii,
Ţine calea pocăinţii.

Lasă cărţile profane
Fără căpătâi
Şi le ia pe cele sfinte
Ca să prinzi ceva la minte.

La prietenii din lume
Nu te potrivi,
Ci să ai prietenie
Cu cinstita curăţie.

Mintea ta este făclie
Fără untdelemn,
De la Domnul cere milă
Până când mai ai „feştilă".

Vântul rău al necredinţii
Cântă la urechi,
Şi de uiţi „chemarea sfântă"
Vei juca precum îţi cântă.

Ţine minte frica morţii,
Nu uita de ea,
Cine nu-i deprins s-o poarte,
Sufletul îşi dă la moarte.

Rugăciune cu trezvire
Caută să ai
Căci prin darul rugăciunii
Piere duhul urâciunii.

Înălţarea cea deşartă
Grabnic s-o arunci,
Căci la gândul înălţării
Bate vântul desfrânării.

Cu năravul trândăvirii
Nu călători,
Căci pe urma trândăvirii
Vine boala nesimţirii.

Fi cu dragoste curată
Către Dumnezeu,

Părăsind pe cea trupească
Pentru cea Dumnezeească.

Spre adâncul umilinţii
Pleacă-te mereu,
Căci din „apa umilinţii"
Au băut în viaţă sfinţii.

CUGETĂRI DIN ZILE GRELE

De viaţa mea cea pustie
Se tulbură sufletul meu
Dar inima nu vrea să ştie
Că moartea-i la spate mereu.

O văd cum găteşte „organul"
Şi clopotul gata de tras,
Iar eu îmi acoper timpanul
De către al „trâmbiţii glas".

Se cade s-aud de la boală
Al trâmbiţii glas vestitor,
Să-mi fac mereu socoteală

Din veac făcătorii de rele
Nu Ţi-au greşit, precum eu,
Dar Tu eşti „noian îndurării",
Să mântui şi sufletul meu.

A trupului viaţă se scurge
Ajută-mi, Stăpâne, acum
Să nu mi se tulbure duhul
În ceasul „plecării la drum".

Dă-mi, Doamne, la vremea ieşirii
Pe îngerul meu păzitor
Să-l văd bucuros lângă mine,
Iar nu pe al meu „pârâtor"!

La vămile cele grozave
Să nu mă oprească din drum,
Ajută-mi s-adun deci merinde
Şi apa căinţei, acum.

În cumpăna faptelor mele,
Atunci, doar, un strop să arunci
Din sfânta-Ţi milostivire,
Şi eu voi scăpa de la munci.

RUGĂCIUNE

După cum pe Vameș, Doamne
L-ai făcut „luminător”,
Fă-mă și pe mine astăzi
Decât ieri mai râvnitor.

Pașii mei slăbit-au foarte
Și mă poticnesc să cad,
Iar viața mea cea stearpă
S-a apropiat de iad.

Nu se află vindecare
In netrebnicul meu trup
Și „năravul din născare”
Nici acum nu pot să-l rup.

Invechitu-m-am în rele
Și de ele nu mai scap
Căci s-au înmulțit mai tare
Decât perii mei din cap.

Părăsit sunt de prieteni
Și de unii dintre frați,
Cari s-au smintit de mine
Și se află depărtați.

Luminează-mi, Doamne, calea,
Innoindu-mi sfântul dar
Prea ușor se rătăcește
La vorbirile deșarte.

Și nu se odihnește
Mila păcii între noi.
Vom găsi mereu pricină
De gâlceavă și război.

Iar când nu ne dăm silința
Spre cunoașterea de sine
Cântărim mai totdeauna
Numai faptele streine.

CUGETĂRI SCURTE

I

Niciodată duhul nostru
Nu se poate liniști
Dacă nu ne dăm silința
„Întru Domnul a trăi”.

După cum nu tace pruncul
Când lipsește maica sa,
Tot asemenea și duhul
Nu se poate alina.

Întru Domnul este pacea,
Întru El odihna mea.

De năravul clevetirii
Dacă nu ne desbărăm
Cu înşelăciunea minţii
Mai pe urmă ne legăm.

Iar auzul şi vederea
Dacă nu le stăpânim
Mare pagubă la suflet
Totdeauna suferim.

Când năravul rău cloceşte,
Nefiind mărturisit,
Scoate puişori de patimi
Cari rod necontenit.

4 Noiembrie 1956,
Schitul Sf. Ana - Hozeva

TOVARĂŞII DIN PUSTIE

- pentru lacrimi -

Vecinul meu din faţă
Un mândru porumbel,
Se miră când mă vede
Adesea singurel.

Deasupra pe chilie
Cu puiul meu cel mic
Se joacă totdeauna;
Nu-i pasă de nimic.

De-odată se sfieşte
Sărmanul puişor,
Văzându-mă pe mine
Că stau în faţa lor.

Dar porumbelul mare
Şopteşte către el:
„Deloc să nu ai teamă!
Şi el îi porumbel!

Să fugi când vezi pe alţii
Cu chipul de arap,
Căci ei aruncă gloanţe
Şi bolovani în cap.

Iar cei cu haină neagră
Sunt păsări ca şi noi,
Ei stau la rugăciune
Şi nu ne fac război..."

În vremea asta, iată
Că sună clopoţelul
Şi părăsind cuvântul
Su duce porumbelul.

Versuri scrise într-o zi de toamnă, în mijlocul nevinovatelor păsărele, cari mă vizitează mereu şi cântă la fereastra şi la uşa peşterii, fără să le pese de război.

LIMANUL DUHOVNICESC

La „munte", suflete smerite,
Ridică-te acum degrab,
Căci „marea vieţii" te înghite,
Cu mersul tău aşa de slab.

În „barca ta" nu este bază,
Căci n-are pânză la catarg
Şi drumul se îngreuiază,
Deci nu eşti acum „în larg".

Limanul tău e mânăstirea,
Acolo traiul este lin
Şi poţi să capeţi mântuirea,
Păzind monahicescul cin.

Auzi chemarea părintească
A Dulcelui Mântuitor:
Să lepezi grija cea lumească
Luându-ţi „jugul cel uşor”.

Având credinţa neclintită,
Tu vei ajunge negreşit,
(Pe calea neprimejduită)
La „Ţărmul” cel prea mult dorit.

Urmează deci pe cale dreaptă
Strămoşilor celor iubiţi;
Căci, iată, duhul lor te-aşteaptă
În „Ţara celor Fericiţi”.

Mereu se roagă pentru tine
La Milostivul Dumnezeu
Să fii părtaş cu ei la „bine”
Smerite Suflete al meu.

CUGETĂRI DIN KECRAGARION PRELUCRATE ÎN VERSURI

Oare când va fi, o, Doamne,
Ca slăbănogirea mea
Să-şi găsească vindecarea
Căutând dreptatea Ta.

Tu iubeşti singurătatea
Fiind păcii dătător,
Iară eu cu tulburarea
Şi gâlceava mă-mpresor.

Curăţenia la Tine
Este lucru prea iubit,
Iară eu necurăţia
Totdeauna am râvnit.

Tu Stăpâne eşti izvorul
Milei şi al bunătăţii
Iară eu nemilostivul
Sunt adânc al răutăţii.

Tu eşti sfânt şi drept în toate
Sus în cer şi pe pământ,
Iară eu prea ticălosul
Robul nedreptăţii sunt.

Tu, lumină şi viaţă
Eşti în toate câte sunt,
Eu, orbitul, sufăr moarte
Înainte de mormânt.

Bucurie eşti, Tu, Doamne
Şi noian al vindecării,
Iară eu - robit de patimi -
Zac de boala întristării.

DIAGNOZA SUFLETEASCĂ

Dacă mintea noastră uită
„Cunoştinţa cea de sine”,
Zboară gândul totdeauna
La păcatele streine.

Iar la „pomenirea morţii”
Dacă nu suntem deprinşi,
Ne luptăm cu grija vieţii
Şi mereu suntem învinşi.

Când lăsăm de bună voie
Rânduiala rugăciunii,
Prinde mare îndrăzneală
Viermele deşărtăciunii.

Băutura şi mâncarea
Folosind cu lăcomie

Va veni pe capul nostru
Pacostea de trândăvie.

De năravul clevetirii
Dacă nu ne desbărăm.
Cu înşelăciunea minţii
Mai pe urmă ne legăm.

Iar auzul şi vederea
Dacă nu le stăpânim.
Mare pagubă la suflet
Totdeauna suferim.

Când năravul rău cloceşte.
(Nefiind mărturisit).
Scoate puişori de patimi
Care rod necontenit.

VEŞNICIA SUFLETULUI

O, suflete, scânteie sfântă
A „Soarelui (celui) gândit".
Odor nepreţuit al lumii
Şi Îngerilor prea cinstit!

Făptura toată. cea văzută.
Şi cerul cu podoaba sa
Au fost gătite pentru tine.
O. suflete. comoara mea!

De-aş fi lipsit de toate-n lume.
Nimica n-am a pierde eu.
Căci toate nu-s aşa de scumpe
Ca tine. suflete al meu.

Dar (vai)! lipsindu-mă de tine.
Atunci pe toate le-am pierdut:
Şi slava pregătită-n ceruri
Şi orice bine am avut!

Răscumpărat de la osândă
Cu Sângele dumnezeiesc.
Tu eşti chemat să fii mireasă
A „Mirelui celui ceresc".

Cu „amanetul cel de taină",
Încredinţat de la Botez.
Vei fi chemat. în ziua „nunţii",
La El să te înfăţişezi.

Va trece cerul şi pământul.
Iar tu vei rămânea mereu.
Căci suflete. tu eşti „Icoana"
Prea Veşnicului Dumnezeu!

CĂTRE ORGANELE TRUPULUI MEU

Mintea mea cea mult pribeagă
Şi de slavă râvnitoare.
Strângeţi gândul şi ţi-l leagă
De smerita cugetare!

Ochi deprinşi cu iscodirea
Frumuseţilor lumeşti.
Aţintiţi-vă privirea
Şi la cele sufleteşti!

Neastâmpărată gură
(La vorbiri politiceşti).
Graiurile din Scriptură
S-ar cădea să le rosteşti.

Nasule. dorind tu foarte
De mirosurile bune.
Gustă şi miros de moarte
Ca să iei înţelepciune!

Voi urechile „cocoane"
Răsfăţate-n vorbe moi.

Să vă sune la timpane
Glasul trâmbiţii de-apoi!

Braţelor, fiind voi slugă
La aceste trecătoare,
Înălţaţi-vă la rugă
Şi la fapte de-ndurare!

Iară voi, râvnind - picioare -
Numai calea cea răsleaţă,
Apucaţi şi vreo cărare
Care duce la viaţă!

DIN FUGA VIEŢII

Secundele pe care ceasul
Mergând, le-arată pe cadran,
Sunt clipele nepreţuite
Din veacul nostru pământean.

La fiecare lovitură
A ceasului, să ne gândim
Că regulat pogoară moartea
Pe cineva la ţintirim.

Prin toată lumea de sub soare
Cutreierând cosorul morţii,
Adună „spicele vieţii"
Aşa, precum le vine sorţii:

În clipa asta, ea răpeşte
De lângă noi un pământean,
În altă clipă, ea alege
Pe unul de peste ocean.

Aici un preot sau călugăr,
În altă parte un monarh,
Dincolo ia o biată babă,
Dincoace ia un Patriarh.
Acuma vezi că vine rândul
Unui bătrân de la azil,
În altă clipă sorţul cade
Unui nevinovat copil.

Cosorul morţii se-nvârteşte
În preajma noastră fioros
Şi ne răpeşte: ori un frate,
Ori un prieten credincios.

Să aşteptăm deci cu trezire,
La ceasul morţii cugetând,
Căci... poate-n clipa viitoare,
Venim cumva şi noi la rând!

ÎNTRU SLAVA ZIDITORULUI

O, mare eşti Tu, Doamne!
Se miră ochii mei
De firea cea văzută
Cu armonia ei!

Pe cele trecătoare
Aşa le-mpodobeşti!
Dar cât mai minunate
Vor fi cele cereşti!

De-ar înţelege mintea
Podoaba cea de sus,
Te-ar pomeni de-a pururi,
Stăpânul meu - Iisus.

Atunci dulceaţa lumii
De tot am defăima
Şi raza Ta cea Sfântă
Mereu ne-ar desfăta.

Dar mintea cea greoaie
Atârnă spre pământ,
Împiedicând pe suflet
Din Sfântul său avânt.

Pornirea pătimaşă
A trupului de lut
Adesea ne desparte
De Cel ce ne-a făcut.

Înaripează, Doamne
Gândirea mea spre cer
Şi-mi uşurează trupul
Cu sufletul stingher!

BÂNTUIELILE UNUI „NOVICE”

Ca şi iarna când pogoară
Corbii peste mortăciuni,
Gândurile mă-mpresoară
Cu-ale lor deşertăciuni.

Suflete al meu sărace
Unde mă voi duce iar,
Iată, nu mă lasă-n pace
Gloanţele lui „Veliar”.

Când apuc vreo carte-n mână
Să mai prind ceva la minte,
Ca şi oile la stână,
Vin aducerile aminte.

Când alerg la rugăciune
Ca să uit de supărări,
Gândurile-mi fug nebune
Peste mări şi peste ţări.

La biserică, când cântă
Sau citeşte la canoane,
Gândurile mă frământă
Dincolo, peste oceane.

Iar când vreau să scap de gânduri
Şi mă duc la „ascultare”,
Ele vin atuncea cârduri,
Parc-ar fi nişte cocoare.

Dacă scap din întâmplare
Vre-un cuvânt mai de folos
Gându-mi spune sus şi tare
Că „sunt mare cuvios”!?

De la Mânăstirea Neamţu, 1933.

DORUL SFÂNT

Aş vrea Mormântul Tău, Stăpâne
Să-l ud cu lacrimi de căinţă
Şi tot cu lacrimi îmi rămâne
Şi nesfârşita-Ţi îndurare!

Lipsit de mirul faptei bune
Eu n-am ceva mai scump acuma,
Decât să-mi scald a mea fiinţă
În lacrimi şi suspine numa'!

Căci cheltuindu-mi „moştenirea”
Ce mi-ai lăsat-o din născare,
Doar plânsul azi îmi mai rămâne
Şi nesfârşita îndurare!

Ajută-mi Doamne, mai degrabă
Să-mi văd dorinţa împlinită,
Să-mi port şi eu pe-a Tale „urme”
Fiinţa mea slăbănogită.

Şi-odată cu Lumina Sfântă
- Când vei trimite-o la Mormânt -
Stropeşte inima mea frântă
Cu roua Duhului Tău Sfânt.

Să pot rosti la Sfânta Cruce
(Pe Stânca Sfântului Calvar)
Şi eu mântuitoarea rugă
A „credinciosului tâlhar”.

S-aud şi eu în taină, Doamne,
Prea dulcele şi sfântul grai,
Prin care să câştig nădejde
Că nu mă voi lipsi de rai.

„O, Doamne, ce bucurie este
să moară cineva pentru tine”.

SFÂNTA MUCENIŢĂ PERPETUA

Floarea cea bine mirositoare a Bisericii
din Carhidon (Africa)
şi
Mărgăritarul cel de mult preţ
al Bisericii „celor întâi născuţi”.

Tâlcuită din greceşte din colecţia
„Faptele Mucenicilor
din Carhidon (Cartagena)”

DIN VIAȚA SFINTEI MUCENIȚE PERPETUA

Mai toate viețile sfinților din cele trei veacuri de la începutul creștinismului, sunt scrise foarte pe scurt, iar unii sfinți lipsesc cu desăvârșire. Mai ales sfinții mucenici din Roma, care au pătimit în vremea aceea (până la anul 300) sunt pomeniți numai cu numele în sinaxare. Căci furtuna prigoanei era atât de grozavă, încât nu s-au putut scrie viețile sfinților de atunci și mulți dintre ei au rămas cu totul necunoscuți. În provinciile mai îndepărtate de capitala crunților cezari, creștinii mai aveau câte puțină ușurare pentru a se organiza, iar dintre dânșii au fost și scriitori vestiți, care au lăsat în urmă cărțile lor de istorie și de apărare a Sfintei Credințe.

Așa ni s-au păstrat ca o comoară neprețuită niște însemnări din veacul al doilea după Hristos sub numele: „Faptele Mucenicilor din Carhidon". Povestirile acestea sunt cele mai mișcătoare pagini din istoria Bisericii de la început. Multă vreme ele se citeau în Biserică regulat ca și profețiile apostolilor.

Aceste însemnări au fost scrise de Sfânta Muceniță Perpetua - până în ajunul muceniciei - și după aceea de ritorul Tertulian, marele scriitor din Africa și apărător al Credinței.

Sfânta Perpetua era din familia cea mai vestită din Carhidon. Tatăl ei, Anon, a fost general. Ca șef al armatei, el a purtat strălucite biruințe împotriva barbarilor din Numidia. Timp de 15 ani, el a fost eroul apărător al țării. La urmă din cauza ranelor și a oboselilor din lupte, s-a retras din armată. Iar patria ca recunoștință l-a pus în dregătoria cea mai de cinste, numindu-l senator (adică sfetnic al țării, cum este azi un ministru). Anon a fost păgân și în păgânătate a murit. Soția lui, fericita Iulia (vezi viața Sf. Narcis) a fost și ea păgână, dar pentru virtuțile ei cele alese, Dumnezeu n-a lăsat-o la întunericul păgânătății și a iconomisit ca să recunoască adevărul creștinesc de la o roabă a sa, cu numele Rufina. Aceasta a fost robită de păgâni și vândută familiei Anon. Ea era fiica unui mucenic din Galia. Prin ea s-a luminat la credință fericita Iulia, soția lui Anon și fiica lor Perpetua.

Din copilărie Perpetua era înzestrată cu multe virtuți alese, prin care a ajuns vestită în toată cetatea. Nici unul din filosofii și ritorii păgânești nu puteau s-o biruiască. Când a ajuns în vârsta cuvenită, s-a căsătorit cu Iarva, generalul armatei din

Carhidon. În războiul cu numidienii, Iarva a ajuns vestit prin multe biruințe. La urmă însă a fost omorât mișelește de niște păgâni, care au aflat că el crede în Hristos.

S-a săvârșit deci un adevărat erou al patriei și un mucenic al credinței. După moartea lui Iarva, s-a ridicat prigoană mare împotriva creștinilor din Carhidon. Între cei care au pătimit atunci pentru Hristos a fost și Perpetua. La închisoare ea a suferit mai tare decât ceilalți creștini din cauza mizeriei. Ea, care crescuse la curtea părinților în cel mai mare răsfăț, este apoi nevoită să doarmă pe plăcile umede și reci ale „Budrumului" (cum se numea pușcăria de sub pământ). Galeriile închisorii erau strâmte, lipsite de lumină și pline de murdărie. Iar la vremea când li se dădea puțină hrană, năvăleau acolo tot felul de haimanale de pe drum, ca să-și bată joc de bieții creștini (prin vorbe murdare și gesturi nerușinate). Aceasta era cea mai amară vreme pentru viitorii mucenici și mai ales pentru nobila Perpetua. Pe lângă toate acestea, nu i s-a dat voie să aibă cu dânsa micul ei prunc spre mângâiere. În vremea când a fost dusă înaintea judecătorului pentru întrebare, a venit și bătrânul ei tată Anon, cu pruncul în brațe.

Dar cu toate lacrimile și toate rugămințile lui de a-și cruța viața pentru hatârul copilului și pentru cinstea familiei, Perpetua a rămas neînduplecată. Păgânul ei tată, în mândria lui de mare sfetnic al țării, socotea ca cea mai mare rușine, mărturisirea ei pentru Hristos.

Pentru el credința creștinească era o înșelăciune, iar moartea mucenicească era socotită drept nebunie.

Acum îl vezi că se roagă cu lacrimi îngenunchind în fața ei, acuma îl vezi că se mânie și o blestemă; iar când vede că ea rămâne neclintită în credință, atunci el izbucnește într-un plâns cu hohote, ca un deznădăjduit și pierdut la minte. Pentru asta judecătorul este nevoit să-l dea afară cu sila.

După aceea făcându-se întrebarea la „Divan" (adică la judecată) Perpetua mărturisește cu multă îndrăzneală numele lui Hristos și este osândită la moarte împreună cu slujnica ei Felicita și cu alți creștini. Fiind dusă la Amfiteatru (locul de priveliște unde se chinuiau creștinii) este întâmpinată la poartă de scumpa ei mamă (fericita Iulia), care îi dă sărutarea cea mai de pe urmă și blagoslovind-o, îi dă cinstitul vol al Sfintei Mucenițe Potamiana (care a fost adus de Sf. Narcis). Acoperită cu această sfântă podoabă, Perpetua merge în arenă (locul de luptă) cântând voioasă imnul mucenicilor.

Acolo este străpunsă de coarnele unui taur fioros și apoi aruncată în văzduh, de unde a căzut leșinată. Când își vine în fire, întreabă mirată pe slujnica ei Felicita, pentru ce nu mai începe lupta. Mintea ei fiind pironită la rugăciune, n-a simțit nici coarnele taurului și nici căderea ei de sus. Pentru asta se întreabă Fericitul Augustin în cuvântarea rostită la praznicul mucenicilor din Carhidon:

„Unde era oare mintea Sf. Perpetua când a împuns-o taurul și a aruncat-o sus?" Desigur că mintea ei era atunci pironită la cer și nu simțea nici frica, nici durerea.

Abia târziu a văzut volul scăldat în sângele ei și coasta străpunsă de taur. De regulă, condamnații care nu mureau de cruzimea fiarelor, erau dați pe mâna călăilor ca să-i înjunghie.

Sfânta Perpetua a căzut în mâna unui călău nou, neiscusit la junghiere. În două rânduri a lovit cu sabia, fără să izbutească a-i tăia capul.

Văzând neiscusința lui, Sf. Perpetua îi zice: „Prietene, nici în jumătate nu ai curajul meu, nu te turbura, lovește - uite aici!

Abia la a treia lovitură reușește să-i taie gâtul. Sfânta Perpetua s-a săvârșit rostind cuvintele:

„O, Doamne, ce bucurie este să moară cineva pentru Tine!"

În vremea aceea, o bătrână s-a apropiat de trupul Muceniței luând un vol plin de sânge. Era Iulia, bătrâna ei mamă, care își ia înapoi volul Sfintei Potamianei, care s-a înroșit acum din nou, cu alt sânge tot așa de scump.

Bărbăția Sf. Perpetua a uimit pe mulțimea păgânilor de la priveliște, iar pe creștini i-a umplut de curaj. Astfel s-a săvârșit cea mai nobilă fiică a Carhidonului, adăugând o slavă mai mare la numele strălucit al familiei Anon, iar la cer a dobândit cununa cea neveștejită din mâinile lui Hristos, Începătorul Mucenicilor și Dumnezeul Slavei.

Troparul Sfintei Perpetua

(glas 5 ca și „prooroace Ioane și sluga lui Hristos)

Odraslă din neamul cel mai slăvit
Și stea luminoasă din Asfințit,
Minunat ai strălucit
Dintre norii păgânești

Şi cu râvnă te-ai jertfit
Perpetuă pentru Domnul,
Cunună cerească luând
Şi pe tirani ruşinând.

Condacul glasul 3

(după melodia condacului de la Naşterea Domnului)

Din norodul păgânesc
Ai odrăslit Muceniţă
Şi la neamul creştinesc
Te faci mireasmă de taină
Neamul tău îşi face nume cu vitejia
Tu - în schimb te proslăveşti cu mucenicia
Şi cu îngerii la ceruri
Te veseleşti Perpetua.

Megalinaria

(mărimuri)

Pe Sfânta Perpetua s-o citim
Şi cântări de laudă credincioşii să-i împletim
Fiind ea din rândul celor întâi născuţi
A biruit pornirile celor nevăzuţi.

FLOAREA BISERICII DIN CARHIDON

În Carhidon, fiind prigoană
Creştinii stau închişi acum
În galeriile murdare
A fiorosului „Budrum".

Văzduhul greu al închisorii
Şi besna umedă de-aici
Abia îi lasă să răsufle
Pe viitorii Mucenici.

Purtarea cea neomenească
A celor care străjuiesc
Şi <<Plebea>> care vine zilnic
Mai tare îi tiranisesc.

În rândul celor ce aşteaptă
Sentinţa morţii negreşit,
Se află tânăra soţie
A unui general vestit.

Ea vine azi la cercetare
Având-şi chipul curajos.
Şi fără nici o ocolire
Mărturiseşte pe Hristos.

- Ce nume ai, întreabă dulce
Judecătorul prefăcut?
- Nu mă cunoşti (răspunde dânsa)
Să-ţi fie astăzi cunoscut:

<<Mă cheamă Vivia - Perpetua
A senatorului Anon,
Şi văduva lui Iarva - Bravul,
Eroul Sfânt din Carhidon!>>

În vremea când Judecătorul
Se străduieşte în zadar
Ca s-o întoarcă din credinţă,
S-apropie cu pasul rar.

Un om bătrân cu plete albe,
Cu chipul încuviinţat,
El este tatăl Muceniţei,
Alesul ţării la Senat.

Având un copilaş în braţe,
Se roagă ei tânguitor,
Cu ochii stinşi scăldaţi în lacrimi,
Mişcându-l pe judecător:

<<Perpetua scumpa mea fiică!
(Rosteşte el, mai mult gemând)
Indură-te de bătrâneţea
Celui cu sufletul înfrânt!

Îndură-te de copilaşul
Ce-ţi este rodul cel dintâi,
De maica ta nemângâiată
Şi de iubiţii fraţii tăi!

Gândeşte-te că tu eşti maică
Acestui gingaş copilaş,
Nu vezi cum îţi întinde mâna
Cu zâmbetul de Ingeraş?

De tine viaţa lui atârnă,
Desbară-te de rătăcire
Că ne va fi la toţi ruşine
A morţii tale osândire!>>

Perpetua sărută pruncul
Şi-l strânge lăcrămând la sân,
Făcându-i pe păgâni să creadă
Că-i biruită de bătrân.

Dar Sfântul har o întăreşte,
Ca, râvna ei pentru Hristos
Să nu rămâie biruită
De dragostea celor de jos.

- Ascultă, tată! (zice dânsa)
Mi-i martor Domnul cel ceresc
Că nici un lucru de pe lume
Precum pe voi, eu nu iubesc!

Credinţa însă, mă învaţă
Că orice dragoste am eu,
Întâiul loc să-l dau în suflet
Iubirii către Dumnezeu!

<<Datoare sunt să am iubire
Spre tatăl care m-a crescut
Dar cât de mult eu sunt datoare
Spre Domnul care m-a făcut?>>

Văzând-o neânduplecată
Bătrânul deznădăjduit
Ii stăpânit şi de mânie
Şi de durere-i biruit.

Acum o blestemă cu ură
Cerând pedeapsă de la <<Zei>>,
Acum o roagă cu suspinuri,
Ingenunchind în faţa ei.

<<O, fiică prea nemilostivă,
Şi maică cu duhul tiran,
Cu tine mă pogori în groapă
Şi laşi copilul tău orfan!>>

Rostind acestea plânge-n hohot,
Nemângâiatul <<veteran>>
Şi <<Dregătorul>> dă poruncă
Să-l scoată silnic din <<Divan>>.

Acum, la noua întrebare
Perpetua s-a osândit:
A fi la tauri aruncată
Şi junghiată la sfârşit.

La Amfiteatru, o bătrână
Venind spre ea cu chip senin,
La cea din urmă sărutare
Ii dă ceva ţesut din in.

Îi Iulia, scumpa ei mamă,
Iar pânza cea din in cu flori,
Ii valul cel pătat cu sânge
A fericitei ei surori.

Urmând priveliştea, la teatru
Păgânul <<Vulg>> vede mirat
Mucenicia unei sfinte
In vol, cu sânge înflorat.

Iar când îl ia din nou bătrâna,
El este îndoit mai sfânt:
De două ori vopsit cu sânge
De cel mai scump ei pe pământ!

BLAGOSLOVENIE
JERUSALEM
LOCURILE SFINTE

ICOS <<ÎN CINSTEA MUCENIŢEI>>

Minunându-ne de bărbăţia ta cea negrăită strigăm ţie cu inimă smerită:

Bucură-te floarea cea minunată a Carhidonului
Bucură-te sfânt mărgăritar în apele Sionului
Bucură-te Odrasla ieşită din pământ păgânesc
Bucură-te mireasă a împăratului ceresc
Bucură-te cea din neamul lui <<Hanibal>>
Bucură-te că eşti şi fiică de General
Bucură-te cea care vopseşti volul Potamianii
Bucură-te cea care tâmpeşti boldurile satanii
Bucură-te că ai lăsat curţile cele pământeşti
Bucură-te că azi intru cele din slavă te veseleşti
Bucură-te Mare Muceniţă Perpetua

La Pomenirea Sfintei Mironosițe Maria Magdalena, cea întocmai cu Apostolii

(Stihuri pe glasul înt

1. Din negura pierzării, Hristos te-a izbăvit,
Iar tu, Mironosiță, cu râvnă i-ai slujit.

2. Când el mergea la moarte, tu nu te-ai depărtat,
Ci fără de sfială, la Patimi L-ai urmat.

3. N-ai socotit cruzimea păgânilor ostași
Și nici amenințarea evreilor pizmași.

4. Părtașă Răstignirii prin asta te-ai făcut
Și martoră 'Nvierii, Stăpânul te-a avut.

5. Acum la cer, Marie, te veselește mereu
Cu „Grădinarul lumii”, cu însuși Dumnezeu!

6. A dragostei mireasmă, creștinilor ne ești
Și chip curat al râvnei celei dumnezeiești.

7. Iar moaștele cinstite ne sunt ca un izvor
Ce vindecă durerea sărmanului popor.

Însemnare

Pentru dragostea ei cea nemărginită care o avea către M tuitorul, Sf. Maria s-a învrednicit ca să vadă ea mai întâi Învierea Lui, făcându-se vestitoarea bucuriei pentru toată lumea, până la sfârșitul veacului. Nu încape îndoială că Maica Domnului a cunoscut înainte de toți Sfânta Înviere a „Prea Iubitului Său Fiu”.

Dar aceasta nu s-a făcut arătat prin Sf. Evanghelie.

A iconomisit Dumnezeu ca să se propovăduiască Sfânta lui Înviere prin cinstita Mironosiță, care nu era rudenie cu Domnul (căci celelalte Mironosițe, mai toate erau rudenii).

Aceasta s-a făcut pentru a nu da motiv de necrezare sau de îndoială la cei slabi (despre Sfânta Înviere) și mai ales pentru cu necredincioși să nu fie motiv de luptă contra adevărului

A zis Prea Fericitul
Şi sta nedumerit.

8. Dar cuviosul nostru
- Cu pustnicesc cojoc -
Spre munţii din pustie
O şi luă din loc.

9. Botezătorul însă,
Cu chipul lui blajin
S-a arătat în cale,
Zicând către bătrân:

10. Întoarce-te la slujbă
Şi eu mă pun chezaş
Că va pieri sminteala
Şi gândul pătimaş!"

11. Luând curaj bătrânul,
Întâi s-a răzgândit,
Voind ca să rămâie
Din nou la miruit.

12. Dar neaflând odihnă
De gânduri, nici de cum,
S-a lepădat de slujbă
Luând-o iar la drum.

Atunci, Botezătorul
I-a zis: "De-acuma stai!
Ţi-am ridicat războiul,
Dar plată nu mai ai!"

"Cunună pentru luptă
Voiam să dobândeşti,
Dar nerăbdând, Părinte,
De dânsa te lipseşti!"

În adevăr, bătrânul
De-atunci s-a izbăvit
Şi zece ani norodul
De el s-a miruit.

Însemnare

Sfântul Conon a trăit în mânăstirea Pentucla, de lângă Iordan. A fost însărcinat de către Prea Fericitul Petru (Patriarhul Ierusalimului) ca să miruiască pe creştinii cari se botezau la Iordan (după cum se obişnuia în vremea ceea).

Prin nevoinţele lui sihăstreşti a ajuns vestit în toată laturea Iordanului, dar n-a fost scutit nici de războiul trupesc, deşi era bătrân şi slăbit de post.

Sfântul Sofronie, care a scris şi viaţa Sf. Mariei Egiptencii, ne aminteşte de războiul cuviosului şi de nerăbdarea lui (sau mai bine să zicem de fuga lui din faţa ispitei, precum şi de vindecarea ce i-o dă Sf. Ioan Botezătorul.

Este vrednic de amintit aici, că acest cuvios a locuit o vreme în Peşterea Sfântului Ioan Botezătorul de la Vitavara.

După aceea s-a pierdut locul peşterii, căci păgânii perşi au ruinat mânăstirea Spasa, care s-a ridicat pe locul peşterii, şi a rămas peşterea ascunsă sub dărâmături, iar azi nu se mai ştie nimic de ea.

În peşterea aceea, a mers de multe ori însuşi Domnul, stând de vorbă cu Sf. Prooroc Ioan.

Am scris acestea, eu, nevrednicul Ieroschimonah Ioan, care am slujit o vreme şi eu la Iordan, dar neavând viaţa Sfântului Conon, eu nu m-am mai întors la slujbă.

30 Dec. 1955 Schitul
Sf. Ana de la Hozeva

Însemnări referitoare la Cuv. Maria Egipteanca

Însemnare

Mânăstirea Calamona se află unde este astăzi Mânăstirea Sfântului Gherasim.

Cuviosul Zosima se întâlnise cu un an înainte cu „Sihastra din Egipt" şi după dorinţa ei, a venit s-o împărtăşească, fără să cugete cum va trece Iordanul. De ştiut şi asta că în ziua când a împărtăşit-o, s-a şi săvârşit, dar tăinuind moartea, a spus să vie peste un an.

Observaţie: Locul din Vitavara unde sunt ruinele unui schit al cuvioasei Maria, acolo este numai locul de sihăstrie a Sfintei, pe când locul săvârşirei este mai la vale, către Valea Moartă după cum se înţelege din istoria veche şi după cum mărturiseşte fecioara pusnică Fotini, că simţea miros de moaşte aproape de Biserica noastră.

Altă însemnare

Stihurile de mai sus au fost alcătuite potrivit cu istoria vieţii Cuv. Maria scrisă de Sfântul Sofronie, Patriarhul Ierusalimului. După cum se vede din cele povestite de Sf. Sofronie, locul de întâlnire a Sf. Zosima cu Sf. Maria a fost cam pe unde este astăzi Schitul Românesc, căci Iordanul pe vremea aceea curgea hăt mai încoace, pe sub deluşorul din faţă Bisericii noastre. Deci locul românesc era atuncea dincolo de Iordan, pe unde se nevoiau în Postul Mare pusnicii de la Calamona (azi M-rea Sf. Gherasim) şi pe unde era şi Cuv. Maria. De-atunci apa Iordanului a fost mereu împinsă de Hozeva către Răsărit, mutându-şi astfel drumul şi făcând cotul cel mare, care nu era în vechime.

Deci putem spune că Locul Românesc adăposteşte Moaştele Sf. Maria. Şi ca semn a fost mireazma aceea minunată, care s-a simţit la aducerea Moaştelor a celeilalte Marii (celei din Magdal), asemenea şi cu râvna.

Mireazma aceea a fost semnul întâlnirii lor, căci se vedea şi o lumină cerească.

BLAGOSLOVENIE JERUSALEM LOCURILE SFINTE

SĂVÂRŞIREA CUVIOASEI MARIA EGIPTEANCA

(la Iordan)

În vremea nopţii, lângă apă,
În lunca Sfântului Iordan
Aşteaptă căutând în zare
Un pustnic Calamonitean.

Ce ai, bătrânule Părinte,
De eşti aşa nerăbdător
Şi tot priveai în <<ceea parte>>
Cu ochiul tău iscoditor ?

Ai pus vreo undiţă în apă
Şi n-o găseşti la locul ei,
Sau loc mai bun de pescuire
De ceea parte poate vrei ?

Dar asta nu se face noaptea,
S-o faci mai bine de cu zi
Şi-i lucru de mirare, Avo,
Că-ţi vine dor a pescui !

Aşa s-ar fi mirat oricine
Văzându-l pe bătrân şezând
La miezul nopţii lângă apă
(Pescar pe el l-ar fi crezând).

Dar după cum se vede treaba
Nu-i este lui de pescuit
De stă aşa în nemişcare,
Rugându-se necontenit.

Privind mai bine, vom cunoaşte
Că este <<Pusnicul Zosima>>,
El poartă mantie în spate,
La pept: Epitrahil şi schima.

Un vas bisericesc în mână
El ţine prea cuviincios,
Având dumnezeescul sânge
Cu Sfântul Trup a lui Hristos.

În vremea asta el aşteaptă
Din ceea parte de Iordan,
Să vie spre împărtăşire
<<Sihastra de neam Egiptean>>.

Un an de zile se-mplinise
De când s-a înţeles cu ea
S-aducă <Sfintele> bătrânul
Şi-acuma ea întârzia!

În mintea lui i se strecoară
O bănuială cu fior:
Da poate nu mai sunt eu vredni
Să văd acum acel <odor>!

Şi dacă vine ce voi face?
De luntre nu m-am îngrijit!
Acestea cugetând Bătrânul,
Un plâns amar l-a năpădit.

Dar numai iată că zăreşte
Pe sfânta pustnică venind,
Deasupra apei (ca pe gheaţă),
Mirat, o vede el păşind.

Pe trupul ei pârlit de soare
Şi ca o scândură uscat
Ea poartă doar o zdreanţă vech
Pe care Pustnicul i-a dat.

În ziua când era să moară,
Atuncea s-a împărtăşit
Şi pentru asta pe Zosima
Mai înainte l-a vestit.

Căci vrând să moară neştiută
I-a zis să vie la un an

S-o afle ca mai înainte.
De ceea parte de Iordan.

Cu multă nerăbdare Ava
In anul următor venind
Aflat-a trupul cuvioasei
De-un an de zile adormit.

Iar în nisip era scrisoare
Cu ziua săvârşirii ei:
Că-i este numele <Maria>
S-o-ngroape după obicei.

Cântându-i cele cuvenite,
Şedea bătrânul cugetând,
Că nu avea nici o unealtă
Să-i facă groapă în pământ!

Dar, O! minune prea slăvită!
Venind un leu înfricoşat,
Cu ghiarele scobind îndată,
Mormântul Sfintei l-a săpat!

Apoi, plecându-se cucernic,
In pace el s-a depărtat,
Iar pustnicul, cu multe lacrimi
Cinstitul trup l-a îngropat!

POGORĂMÂNTUL LUI IOSAF DUHOVNICUL DE LA SFÂNTUL SAVA PE MALUL IORDANULUI

Intr-o zi de primăvară
Jos în luncă la Iordan
Se plimba un om cu barbă
In costum european.

Se ştia că-n vremea veche
Lunca după sărbători,
Totdeauna era plină
De streini Închinători.

Câte unul mai în vârstă
Când era a se scălda,
- Ca să fie mai în voie -
De la cârd se retrăgea.

Pentru asta şi streinul
Despre care am pomenit,
Cu plimbarea lui răsleaţă
Nu da loc de bănuit.

Dar un cuvios Duhovnic
Care-n preajmă se afla
Bănuia ceva la dânsul
După felul cum umbla:

Mersul nu era plimbare,
Chipul lui neliniştit,
Se vedea după mişcare
Omul desnădăjduit.

S-a apropiat de dânsul
Cu blândeţe şi i-a zis:
<<Fiule , pentru scăldare
Locul nu este deschis!

Vino mai la deal o leacă
Unde malul e mai jos,
Locul unde eşti se surpă,
Poate fi primejdios!>>

- Lasă-mă, Părinte-n pace!
A răspuns el necăjit,
Îi mai trebuie scăldare
Unui suflet osândit?

<<Fiule, îi zice iarăşi
Omul cel duhovnicesc,

Nu te ruşina de mine,
Eu sunt doctor sufletesc!

Dacă ai ceva pe suflet
Spune, nu ţinea mocnit,
Eu de asta sunt duhovnic,
Să alin pe cel scârbit!>>

Chipul blând şi vocea caldă
A cinstitului bătrân
Ia-au făcut încurajare
Spovedindu-se puţin:

Vai de capul meu, părinte,
Sunt un om nenorocit,
Nu mai este pentru mine
Cale pentru mântuit!

Sunt canonisit din ţară
Ca să nu mă-mpărtăşesc
Până ce voi fi aproape
Gata să mă săvârşesc.

Scârba asta nu mă lasă
Nici decum să mă alin
Şi la Locurile Sfinte
Asta m-a făcut să vin.

Auzeam vorbind pe unii
Că făcându-mă <<Hagiu>>,
Deslegării de păcate
Vrednic aş putea să fiu.

Dar venind în Palestina
Toţii duhovnicii mi-au zis
Că nu este pogorâre
(După cum se află scris).

Mers-am şi la Patriarhul,
Poate el m-ar deslega,
Dar mi-a spus acelaşi lucru
Şi Prea Fericirea Sa.

Când îi văd pe toţi <<Hagii>>
Că se-mpărtăşesc mereu,
Mă socot că eu sunt singur
Lepădat de Dumnezeu.

Pentru asta am în minte
Să-mi fac seamă în Iordan
Căci de-acuma pentru mine
Nu mai este alt liman!

Auzind bătrânul asta
A văzut că-i disperat;
Apucându-l deci de mână
Leacul următor i-a dat:

<<Mâine fac eu Leturghie
Vreau să te împărtăşesc,
Iar păcatul tău de moarte
Eu de-acum îl ispăşesc!

A simţit în clipa ceeia
Omul desnădăjduit
Că s-a uşurat la suflet,
Chipul i s-a veselit.

Îi părea că răsărise
Soarele abia atunci
Şi o mână nevăzută
Îl scăpase de la munci.

Lăcrimând de bucurie,
În genunchi el a căzut
Şi i-a sărutat sandalii
Încărcaţi atunci de lut!

<<Întunericul din suflet
Astăzi mi l-ai risipit,
Să-ţi rămâie (zice omul)
Numele blagoslovit!

Pentru mine Iadul gata,
Astăzi aştepta deschis,

Iar Sfinţia ta, Părinte,
Calea morţii mi-ai închis!>>

Au rămas în noaptea ceea
Împreună priveghind
Şi făcând la ziuă slujbă,
Pe hagiu el l-a grijit!

UN BOTEZ NEOBIŞNUIT LA IORDAN

Când eram la Sfântul Sava,
Un călugăr din sobor
Povestea de o minune
Că a fost în satul lor.

S-a pornit un om odată
De la ei din Nazaret
La o nuntă-n ceea parte
De Iordan, lângă Irbet.

El luase împreună
Pe femeie cu băiat
Care încă pân-atuncia
Nu fusese botezat.

Cum era căldură mare,
Pruncul s-a înbolnăvit
Şi vedeau că boala creşte,
Nu era de zăbovit.

Scârba lor, săracii oameni,
Că nu este botezat,
De Iordan erau aproape,
Dar departe de la sat.

Ajungând la desnădejde
Căci era mai leşinat,
L-a muiat în apă măsa
De trei ori şi-a cuvântat:

<<La mila lui Dumnezeu
Ca şi popa zic şi eu!>>
Căci din multa simplitate
Nu ştia ce trebuie zis.
Dar îndată după asta
Pruncul leşinat a-nvins.

Deci lui Dumnezeu cu lacrimi
Amândoi au mulţumit,
Şi mergând apoi la nuntă
Foarte mult s-au veselit.

Dacă s-au întors acasă
N-au ţinut în socoteală,
Şi s-au dus ca să-l boteze
Popa după rânduială.

Dar în clipa cufundării
Apa toată s-a sleit,
Ne-putând să bage pruncul
Cum era obişnuit.

Toţi aveau nedumerire,
Nu ştiau ce-i de făcut
Şi aflând Mitropolitul
Pe părinţi i-a descusut:

Poate au păcate grele,
Poate merg la vrăjitori,
Sau cu vicleşug botează
Pruncul lor de două ori.

Prea Sfinţite, zice omul,
Noi de asta ne ferim,
Dar un lucru de mirare,
Iacă vă mărturisim:

Când eram la drum odată,
Pruncul s-a îmbolnăvit,

Şi nevasta mea scăldându-l
În Iordan, s-a lecuit.

Întrebând apoi femeia
Cum a zis şi ce-a făcut:
Eu botezuri Prea Sfinţite
Nici-odată n-am văzut.

Dar am zis şi eu ca proasta:
<<La mila lui Dumnezeu,
Ca şi popa zic şi eu !>>
Şi s-a lecuit cu asta.

Auzind aşa Vlădica
Pricepu că este semn
Şi le-a zis să-l miruiască
Doar cu Sfântul unt de lemn.

Oameni buni, copilul vostru
Este gata botezat
După semnul care este
Şi din cele ce-am aflat!

Şi zicându-le acestea
Slobozindu-i-au cu pace,
Mulţumind celui ce veşnic
Prea slăvite semne face.

MĂRTURISIREA FĂRĂ ÎNDOIALĂ

Un creştin cu simplitate
Râvnitor de mântuire
Se-ntorcea scârbit odată
De la Sfânta mânăstire.

Patruzeci de ani de-a rândul
El mergea la spovedire
La un iscusit Duhovnic,
Neavând nici o jignire.

Dar acum văzând la dânsul
Nişte lucruri de sminteală,
Se-ntorcea creştinul nostru
Plin de multă îndoială:

Spovedirea mea săraca
Este fără de valoare
Căci asemenea Duhovnic
N-are dar de deslegare!

Socoteam că are viaţă
Decât alţii mai <<cu dar>>,
Iar acum îl văd că este
Un beţiv şi un curvar!>>

Cam aşa zicea în sine
Omul desnădăjduit
Şi mai mult n-avea curajul
Pentru mers la spovedit.

Ajungând în toiul zilei
La un pârâiaş curat
A băut cu lăcomie
Fiind foarte însetat.

Apa limpede şi rece
L-a făcut iscoditor
Ca să vadă unde este
Al pârâului izvor.

Deci mergând pe malul apei
A ajuns într-o vâlcea
Unde se afla izvorul,
Dar acolo ce era?

Apa ceia minunată
Se vedea ieşind din mal,
De pe gura unui câine
Precum iese din canal.

În mirarea lui s-arată
Sfântul Înger la izvor

Şi vorbeşte către dânsul
Cam în felul următor.

Omule nechibzuit,
Ce te uiţi aşa pierdut,
Poate ai vreo îndoială
Pentru apa ce-ai băut?

Ai simţit ceva devale
Te-ai îngreţoşat cumva?
<< Nicidecum, răspunde omul,
Bună apă mai era!>>

Dacă n-ai băut cu greaţă,
Vătămare nu-ţi va fi,
Căci izvorul nu se spurcă
Ori pe unde ar ieşi.

Deci să iei din asta pildă
Pentru spovedirea ta,
Ca să nu mai ai părere
Îndoindu-te cumva!

Darul Sfânt este din ceruri
Ca izvorul din pământ,
Preotul este organul
Duhului Celui Prea Sfânt.

După cum ieşind din gură
Apa n-a pierdut hotarul,
Nici păcatele la preot,
Nu a împuţinat darul.

Fii încredinţat creştine
Că mărturisirea ta
De Hristos a fost primită,
Nu te îndoi de ea!>>

SINGURA MÂNGÂIERE ROMÂNEASCĂ

Mă uit adeseori în zare,
Din munte sus, de la Spital
Şi văd lucind un colţ de mare
Şi nişte arbori mai la deal.

La vale unde albăstreşte
Se scurge apa din Iordan,
Iar unde lunca se zăreşte
Îi Schitul Sfântului Ioan.

Gândirea mea acolo zboară
Ca la un tainic ostrov sfânt,
Că mult doream odinioară
Să-mi fie locul de mormânt.

Dar toate-s moarte pentru mine
Şi arborii acum uscaţi
Căci nu mai are astăzi cine
Să facă pace între fraţi!

O, leagăn Sfânt de mângâere
A sufletului meu pribeag!
Privind, mai uit a mea durere,
Că tare ne erai tu drag!

Ascuns în mijlocul pustiei
Pe malul sfântului Iordan,
Acest lăcaş al României
Ne-a fost la toţi ca un liman.

Iar noi streini în desbinare,
- Ca oile fără cioban -
Mai dobândeam o alinare
La Schitul Sfântului Ioan.

În limba noastră românească
Puteam aici a ne ruga

Şi-o fărmătură săraciască
Frăţeşte o puteam mânca.

Acei bolnavi, fără mijloace
(Aiurea neavând răgaz)
Se pogorau cu drag încoace
Uitând săracii de necaz!

Iar câţi aveau, din întâmplare,
Vreo duşmănie între ei:
La gura sobei ori la soare
Se împăcau fără să vrei!

Căci lunca verde, cu Iordanul,
Pe toţi ne-mbrăţişa cu drag,
Îndepărtându-ne aleanul
Din sufletul nostru pribeag.

Pe prispa cea de lut, în soare
La baie ori la pescuit
Aveam nădejdea încă tare
Că ţara noastră n-a murit.

Dar azi când biata Sihăstrie
S-a pustiit ca Madiam,
O jalnică melancolie
Ne-a stins nădejdea ce aveam!

Azi unde-i rostul rugăciunii
În limba ta, lăcaş cinstit?
Că... iată boldul urâciunii
Pe fiii tăi i-a răsleţit!

În sălcii şi-au ascuns organul
Feciorii tăi înstrăinaţi
Şi plâng robia cea amară
A „Maicii lor de la Carpaţi !"

Comoară sfântă ne-nţeleasă
Şi raiule duhovnicesc
Tu ţii ascunse multe taine...
De-a sufletului Românesc.

Tu eşti Fecioara cea mezină
A Maicii noastre sufleteşti
Şi azi cu dânsa dinpreună
Îţi este dat să pătimeşti.

Cununa ta de altădată
Acum în spini s-a prefăcut,
Iar fii cei din altă ceată
Năframa morţii ţi-au ţesut !

Însemnare

În anul 1948 când ne-am pogorât la Iordan ca să supravieţuim la Schit ne-a povestit un beduin, om bătrân care avea mai mult de 80 de ani şi care se ocupa cu creşterea prin pustiul Iordanului.

Ne-a spus că ţine minte de când era mic băietan, tot pe acest loc a apucat dânsul că trăiau vreo şase călugări români pustniceşte prin colibi.

Că şi pădurea din lunca Iordanului era aşa de deasă că era cu neputinţă să mergi să ajungi să vezi apa decât numai pe unde mergeau cămilele să bea apa din Iordan.

Aşa a fost pădurea până în anul 1948 când au venit arabii refugiaţi de la evrei şi au distrus-o de tot, făcând grădini pentru zarzavaturi pe care când inunda Iordanul le distrugea şi rămâneau cu munca în zadar.

Acum se vede că Sfântul Ioan vrea să se facă iarăşi dure pentru pustnici, ca iarăşi să răsune valea de glasul Monahilor cântând...

In Iordan botezându-Te Tu Doamne Închinarea Treimei s-au arătat...

Însemnare

Aceste stihuri le-a scris când era bolnav în Spitalul German din Muntele Eleon, şi de acolo privea Lunca Iordanului şi Schitul Românesc cu multă durere ştiind că l-a părăsit pentru totdeauna şi rămăsesem numai eu singur şi bolnav un an întreg.

Insemnarea aceasta este făcută de schimonahul Ioanichie - ucenicul Sfântului Ioan Iacob.

ÎNFRÂNGEREA DUHULUI MEU. RĂMAS BUN DE LA IORDAN

Părinţii mei nu mai sunt în viaţă,
Prietenii m-au părăsit,
In luncă nu mai văd verdeaţă,
Iar eu acum sunt obosit.

Iordanul pare mai departe
Zăduhul zilei mult mai greu
Şi simt încetul cum se-mparte
Tăria sufletului meu!

De-o parte sunt dorinţi deşarte
Cu tabără de năzuinţi,
Iar frica morţii-n altă parte
Îi numai arme până-n dinţi.

O luptă mare se porneşte
Şi multe gânduri se răpun,
Iar frica morţii biruieşte
Şi „inamicii" se supun...

RĂMAS BUN DE LA IORDAN

Să-ţi vezi, Iordane, de pustie,
Voi fraţilor, vedeţi de Schit,
Că eu mă duc din "bătălie",
Fiind la suflet greu rănit!

De-acuma nu voi bea, Iordane,
Din apa ta plină de dar
Şi nici cu paşii mei nevrednici
Nu voi călca al tău hotar!

Iar ochii mei nu văd de-acuma
Cum zburdă apele în vad
Şi noaptea cum zâmbeşte luna
De după munţii Galaad!

N-aud de-acuma sunet dulce
Al frunzelor de la curmali,
Nici seara chiote în coruri
A megieşilor şacali.

Iar primăvara niciodată
De-acum nu pot s-aud în zori
Cum cântă mii de păsărele
Conduse de privighetori.

Mirosul cel de iarbă verde,
Apoi aroma de la flori
Nu vor să-mi farmece simţirea
De-acum în anii viitori.

Cântarea Sfântă Românească
Și grai al Sfintei rugăciuni
Pe limba noastră-pentru mine-
De-acuma n-o să mai răsuni.

Privirea mea cea visătoare
De-acuma n-o mai ațintesc
Pe fața Sfintelor Icoane
De la Altarul Românesc!

Lăcaș cinstit, rămâi cu bine
Că eu, nevrednicul, mă duc
Să stau prin casele străine,
Decât să am aici bucluc!

Rămâi cu farmecul Iordane,
Și-l dă la alții din belșug
Să-ți cânte versul cel de taină
Sihaștrii fără vicleșug!

Păzește Sfinte Prooroace
Pe frații cari mai rămân
Să-ți fie turmă cuvioasă
Cu nume vrednic de „Român"!

CU GÂNDUL LA IORDAN

Când mintea mea se strâmtorează
De dorul codrilor de brad,
Mă pomenesc atunci cu gândul
Mai jos de munții Galaad.

Acolo văd curgând în vale
Iordanul tainic murmurând,
Iar sălciile de pe maluri
Le văd plecate ascultând.

Ce taine mari le povestește
Bătrânul cel cu grabnic mers,
De stau așa și plâng cu mană
Ca fermecate de un vers.

Mă plec și eu atunci cu gândul
Spre apa Sfântului Iordan
Și când l-aud îmi trece dorul,
Iar mintea scapă de alean.

De multe ori pe ne-așteptate
Pe gândul meu neliniștit
Îl aflu căutând verdeață
În chiparoșii de la Schit.

Dar zborul lui este zadarnic
Căci astăzi nu mai sunt aici
Decât doar trunchiuri fără frunze
Și vechea gardă de finici.

În preajma schitului, pădurea
Acuma rău s-a pustiit
Și nu auzi ca altădată
Al păsărilor ciripit.

Atunci gândirea amăgită
Se-ndreaptă către răsărit
Pe calea care altădată
Mergeam cu drag la pescuit.

Dar azi cărarea cea bătută
Acoperitus-a de spini
Și nu mai poți cunoaște glasul
Ce vine azi de la vecini.

Aș vrea să trec de cea parte,
Să uit al inimii amar,
Dar nu mai este astăzi luntre
Și nici călugărul <<pescar>>!

Ce taine mari le povestește
Bătrânul cel cu grabnic mers,
De stau așa și plâng cu mană
Ca fermecate de un vers.

Mă plec şi eu atunci cu gândul
Spre apa Sfântului Iordan
Şi când l-aud îmi trece dorul
Îmi mintea scăpă de alean.

Pe malul apei doar o Cruce
A mai rămas ca sfânt odor;
Acolo mă opresc adesea
Şi plâng să-mi treacă al meu dor!

Ea este Crucea stăreţiei
Pe care neputând s-o port
Am ingropat-o lângă apă
În semn că stareţul e mort!

Să fie sfântă amintire
Celor carii m-au însoţit
Pe calea răstignirii mele
Şi carii mult s-au ostenit.

Iar celor cari pentru Domnul
Cu dragoste ne-au ajutat
Să fie semn de mulţumire
Din sufletul celui plecat!

Sub dânsa stau înmormântate
Dureri străvechi şi bucurii
Cu Năzuinţi neîmplinite
A unei biete stăreţii!

Lăsându-le să odihnească
Mă odihnesc şi eu puţin,
Apoi chemând acasă gândul,
Ca dintr-un vis în sine-mi vin.

Scrisă în ziua Sf. Ioanichie
în Noiembrie 1954
Schitul „Sf. Ana" - Hozeva

SEMNE DE JALE LA IORDAN DEVALE

Te-ai supărat acum, Iordane
Şi nu mai zburzi voios în cale;
Te dai mereu la adâncime,
Ascuns în malurile tale!

Văzându-ţi valea jefuită
De lăcomia omenească,
Ţi-ai micşorat belşugul apei
Şi frumuseţea cea firească.

S-a speriat acum pustia
De zgomotoasele motoare
Şi nu mai sunt, ca altădată,
Nici păsări vesele nici fiare.

Acuma nu mai vezi sihaştrii
În valea ta cea minunată,
Căci astăzi, zilnic, se pogoară
O lume nouă, răsfăţată.

Botezătorule Ioane,
De vei veni la vale iară,
Nu vei cunoaşte nici pustia,
Nici apa de odinioară!

Arată-le din nou la oameni
Pe <<Mielul cel Dumnezeesc>>,
Căci multă lume nu-L cunoaşte,
Iar unii îl dispreţuiesc!

Acum îi apa mai sărată
Şi liniştea s-a tulburat,
Iar în lăcaşul tău din vale
„Irodiada" s-a mutat!

În locul imnurilor sfinte
Şi-al predicii de pocăinţă,

Acum auzi cântări la Radio
A celor fără de credinţă.

Din cele patru părţi a lumii
Răsună vestea de război
Şi toţi vedem securea morţii
Apropiindu-se de noi!

Arată-le din nou la oameni
Pe <<Mielul cel Dumnezeesc>>
Căci multă lume nu-L cunoaşte,
Iar alţii îl dispreţuiesc!

Către „Irozii" cei de astăzi
Mai strigă Sfinte Prooroace,
Să nu mai defăimeze Legea
Că - iată - nu mai este pace!

Schitul Sf. Ana
de la Hozeva

Însemnare

Am scris aceste versuri în vara anului 1958 când apele Iordanului s-au amărât, iar văzduhul a început să răsune de cântecul păsărilor cu ciocul de foc.

Securea morţii despre care spunea odată Sf. Ioan (că stă la rădăcina pomului) acum se apropie de grumazul bietului muritor. Roibul din Apocalips a pornit la drum.

ICOANE VECHI

Iordane prea blagoslovite,
Izvorule duhovnicesc,
Când viaţa mea se amărăşte
Mereu la tine mă gândesc.

Deşi, din vorbele streine,
S-arată chipul tău schimbat,
Eu nu te pot vedea cu mintea
Decât aşa cum te-am lăsat:

Cu minunate păsărele,
Cu florile bătrânei lunci,
Te văd împodobit ş-acuma
Precum te cunoşteam atunci.

În valea ta cea răsfăţată,
La Schitul nostru românesc,
Acelaşi farmec mi s-arată,
Aceiaşi linişte simţesc.

La peştera din Vitavara
Cu mintea mea zăresc mereu
Pe Mergătorul Înainte
Vorbind cu Domnul Dumnezeu.

Apoi la vale, către mare,
S-arată umbre din trecut
A cuvioşilor Sihaştri,
Cu numele necunoscut.

Alături, Preotul Zosima
Aşteaptă parcă şi acum
Pe Cuvioasa Egipteancă
Să-i dea <<Merinde pentru drum>>.

Iar dincolo - în cea parte -
Văd chipul cel uscat pe post
A Sfintei Pusnice Maria,
- Ca cerbul fără adăpost -

În cântecul de păsărele,
În mersul apelor - grăbit -
Eu simt şi astăzi armonia
Din <<Ostrovul blagoslovit>>.

La Sihăstria Hozevei, 1958

DORUL BUNICII

Pe prispa casei stă la soare
Bătrâna cu nepoţelul ei,
Privind duios acum în zare,
Cum zboară cârd de funigei.

Pe spatele încovoiate
Cad perii albi de sub tulpan
Şi singura ei mângâiere
Ii nepoţelul cel orfan.

Fiind acuma sărbătoare,
Bătrâna pe nepot l-a pus
Ca să citească pe o carte
Cu <<Patimile lui Iisus>>.

Dar numai cât începe rostul
Şi dânsa prinde iar a plînge,
Încât în pieptul lui cel fraged,
Pruncească inimă se frânge!

- <<Ce ai>> Mămucă, totdeauna
De plângi aşa de dureros,
Când pomenesc de Sfânta Cruce
Şi <<Visul Maicii lui Hristos>>?

Cu vocea ei nespus de dulce,
Şi înecată în suspin,
Rosteşte către el, privindu-l
Ca niciodată mai blajin:

- <<Când spui de Maica Prea Curată
Şi Domnul cum a pătimit,
Atuncea mă gândesc la moarte,
Că iată am îmbătrânit!

Şi inima în piept se frânge
Aminte aducându-mi iar
Că pe <<Macsin>> din bătălie
L-aştept săraca în zadar!>>

- <<Mămucă, cine este dânsul,
Că mult îl plângi când şezi la tors,
O fi închis şi el de <<jidovi>>,
Sau pentru ce nu s-a întors>>?

- <<O puiule, ai duhul fraged,
Nu poţi acuma încăpea
Durerea de la casa noastră,
Aş vrea să nu mai ştii de ea!>>

- <<De ce ascunzi (mă rog) de mine
Şi plângi mereu aşa cu dor?
Acuma cine vrei să vie?
Pe mine doar mă ai fecior!>>

-<<O, nu! feciorul meu îi altul,
Tu eşti <<copilul nimănui>>!
De tatăl tău nu ştiu acuma,
Iar maica ta săraca nu-i!

<<Macsin, când a plecat de-acasă,
Mai mult ca toate m-a rugat
Să fiu ca mamă şi părinte
Pentru micuţul lui băiat!

Mereu aştept cu nerăbdare
Să vie dânsul din <<rezbel>>
Să văd că <<demobilizaţii>>
Nu spun nimica despre el.

Mă uit în zare totdeauna
Şi uneori stau la drum,
Având aşa închipuirea
Că poate vine el acum.

Aud că el a fost în luptă
Cu ungurii peste Carpaţi
Şi mulţi din regiment cu dânsul
Au fost prizonieri luaţi.

De asta încă trag nădejde
Că poate să-l mai văd venind.

JERUSALEM

Dar, anii trec şi bucuria
Mereu s-arată zăbovind!

Şi nu mi-ar fi aşa de jale,
Când te-aş vedea mai mărişor,
Dar iată eşti abia de-o şchioapă
Şi eu ca mâine poate mor!

Ca mine nimeni n-are milă
Să-ţi poarte grijă, fiul meu,
Decât doar singur Milostivul
Şi Înduratul Dumnezeu!

La El să-ţi pui toată nădejdea,
Pe El să-l rogi mereu fierbinte,
Că El fiinţelor sărmane
Le este <<Maică şi Părinte>>!

Când maică-ta era în viaţă,
Am pus atunci făgăduinţă
Să merg la Sfânta Mânăstire
Grijindu-mă de pocăinţă.

Dar părăsindu-te părinţii
A fost nevoie să te cresc,
Şi n-am avut săraca parte
De cinul cel călugăresc!

De-ar face Dumnezeu prin tine
Plinirea sfântului meu dor!
Să am şi eu o mângâiere
Că te-am păzit ca un odor!

Ştergându-se la ochi bătrâna,
Sărută pe nepot cu drag,
Iar el citeşte mai departe
Al <<Patimilor>> Sfânt şirag!

Însemnare

Bătrâna este bunica mea care m-a crescut de la vârsta de şase luni până la zece ani.

Ieroschimonahul Ioan Iacob

ÎN AMINTIREA BUNICII MELE CARE SE CHEMA MARIA

Care avea patron la ziua Sf. Marii

Te văd cu ochii minţii
Aşa precum erai,
Cu chipul blând ca sfinţii,
Cu farmecul în grai.

Cu-al vieţii sac în spate,
Cu umbletul domol,
Vădindu-ţi des în lacrimi
La inimă un gol.

Era dorinţă sfântă
Ce nu s-a împlinit,
De-aţi mântui valeatul
Ca maică la un schit.

Şi pricina cea mare,
Bunică, eu o ştiu;
Îs numai eu mişelul,
Acela care scriu.

Căci eu ţi-am fost povara
Pe umerii slăbiţi,
Fiind rămas pe lume
De mic fără părinţi.

Purta-tu-m-ai în <<cârcă>>
Pe drumul spre ogor
Şi-ai priveghiat alături
De micul tău <<odor>>.

Eu, dragostea de mamă
La tine am aflat
Şi temerea de Domnul
Mereu m-ai învăţat.

Cu pace odihneşte
La cer bunica mea,
Acolo unde mintea
ADESEORI ZBURA.

Plinitu-ţi-ai menirea,
Crescând pe cel mişel,
Deci darul pomenirii
Primeşte-l de la el!

Iar dacă afli milă
La bunul Dumnezeu
Să-l rogi a da iertare
Şi la <<nepotul tău>>!

Nepotul recunoscător
smeritul Ieroschimonahul
Ioan Iacob 22 Iulie 1955

OGLINDA LUI VARSANUFIE (ZIS ARSENIE)

(Din gropniţa Mânăstirii Sf. Sava)

Uită-te ca la oglindă
La această căpăţână
Şi cunoaşte ce e omul:
Oase goale şi ţărână!

Deci câştigă-ţi fapte bune
Cât mai este cu putinţă
Căci la ziua Întrebării
Nu mai este pocăinţă.

Vine ziua întru care
Se deschide <<Judecata>>·
Iară tu ce vei răspunde,
Dacă nu te afli gata?

O! de s-ar deschide astăzi
Ochii tăi cei sufleteşti
Să cunoşti la ziua ceia,
Frica ce o pătimeşti!

Şi eu lăcomit-am, frate,
La dulceţile lumeşti,
Am poftit şi eu din toate
Câte astăzi le pofteşti.

Gânduri cari azi te luptă
Şi pe mine m-au luptat,
Dar la patimi ca aceasta
Înfrânare am lucrat.

Iar ca om dacă vreodată
De am şi păcătuit,
Prin curată pocăinţă,
Sârguind m-am curăţit.

Iar de patimi sau de gânduri
Dacă tu luptat vei fi,
Uită-te atunci la mine
Şi cu umilinţă zi:

Toate trec în lumea asta,
Boţuri toate sunt de lut
După cum şi căpăţâna
Om a fost şi s-a trecut.

Plângi Arsenie cu lacrimi,
Când mă vezi aşa pe mine
Căci în lumea asta falşă,
Ieri am fost şi eu ca tine.

Fii prieten al tăcerii
Şi potrivnic al plăcerii
Ca un fiu al cumpătării,
Cu smerenie te poartă
Şi la vremea ascultării
Voia ta s-o ai ca moartă.

Totdeauna tu la moarte
Caută a cugeta
Căci așa urmându-ți viața
De osândă vei scăpa!

Mare este Taina Morții
Căci știut să-ți fie ție,
Vor cădea ca mâine sorții
Carii mi-au căzut și mie!

FĂ ARSENIE CA MINE DACĂ
VREI SĂ AJUNGI LA BINE!

LA SFÂRȘITUL MEU

Iată fraților mormântul
Cum înghite trupul meu,
Iată, cum vedeți, pământul
Cere partea lui mereu!

Unde-i slava mea acuma,
Unde-i chipul lui <<Ioan>>?
Au pierit, cum piere spuma
De pe valuri în noian!

Trupul meu nu este vrednic
Nicidecum a fi cinstit,
Că mi-a fost lăcaș netrebnic
Și tovarăș răzvrătit!

Duhul meu în strâmtoare
Pe pământ a petrecut
Și deloc n-avea crezare
La tovarășul de lut.

Rugăciunea mea și postul
El cu greu le suferea
Și de multe ori la rostul
Mântuirii mă-ncurca.

Totdeauna sârguința
Și cerescul meu avânt
Se loveau de neputința
Acestuia din pământ.

Să-l închideți astăzi bine
Cum eram și eu închis,
Și mă pomeniți pe mine
Ca să merg pe <<drum deschis>>!

Drumul meu îi pe vecie,
Fără-ntoarcere la voi,
Toți în schimb-urma-ve-ți mie
Pân-la ziua cea de-apoi!

Din pământ suntem noi doară
Cum ne spune la <<Scripturi>>
Și-n pământ ne-ntoarcem iară,
Că din el suntem făpturi!

Sărutarea cea din urmă
Dați-o celui de un neam,
Că suntem cu toții turmă
A strămoșului <<Adam>>!

Însemnare

Scrisă la Schitul Sf. Ana Hozeva în momente de grele încercări ale boalei 1955.

Ieroschimonahul Ioan Iacob

OGLINDA NOASTRĂ CEA DE OBȘTE

Mai opriți-vă din cale
Fraților întru Hristos
Și uitați-vă cu jale
La mormântul meu de jos.

Ca și voi am fost odată
Dornic pentru bunul trai,

Iar acum în groapă... iată
Sunt pământ și putregai.

Cel cu mintea ascuțită
Capul meu cel răsfățat -
Azi ii hârcă scofâlcită
Pentru toți de speriat.

Iată unde-au fost sărmanii
Ochii mei iscoditori.
Azi in locul lor guzganii
S-au făcut locuitori!

Und-au fost odinioară
Limba mea cuvântăreață
Azi jivini otrăvitoare
Fără frică se răsfață!

Iar urechea mea și nasul
Care ieri se desfătau,
Azi, nici sunete plăcute,
Nici mirosuri nu mai au.

La picioare și la mână
Sunt acum cătușe noi
Și rămân înțepenite
Pân-la ziua cea de-apoi.

Sârguiți-vă pe calea
Noului Ierusalim
Și atuncea iar cu toții
La un loc avem să fim.

Despre multe ale vieții
Nu cunoaștem ce va fi,
Dar necruțătoarea moarte
Știm precis că va veni.

Astăzi biata omenire
Desmierdări și-a făurit
Ca să nu-și aducă aminte
Niciodată de sfârșit.

Născocirile moderne
Fac pe omul trecător
Să-și închipuie că este
Veșnic și nemuritor.

Radioul cântă. lumea joacă,
Tunul bubuie mereu
Și puțini mai pot pricepe
Tainele lui Dumnezeu.

Fraților, să nu vă-nșele
Bunătățile deșarte,
Fiți cu pază despre ele,
Cugetând mereu la moarte!

Viața este ca și roua,
Ca un vis înșelător,
Repede se ia perdeaua
Către veacul viitor.

Nu uitați la rugăciune
Pre cei duși de lângă voi,
Că și voi mâine-poimâine
Veți veni aici la noi!

SLOVE PE MORMÂNT

Iubite frățioare
Oprești-te din cale
Când ești pe aici trecând
Și caută cu jale
La bietul meu mormânt.

Eu nu mai am acuma
Nici voce nici cuvânt
Dat tu citește numa
Ce-am scris eu oarecând.

Citește, lăcrămează
Și roagă-te în gând,
Că mult se ușurează
Țărâna pe mormânt.

Această rugăminte
Să n-o disprețuiești,
Ci adu-ți des aminte
De mine cât trăiești!

Adâncă-i taina morții!
Ah câte am de spus!
Te văd în fața porții...
Dar sunt oprit de sus!

Grăbește-te părinte,
Grăbește-te la drum:
De suflet ia aminte
Că vii la rând acum!

Iară tu, Iordane Sfinte,
Când ieși din drumul tău,
Să dai pe la morminte
Scăldându-mi trupul meu!

Și când te-ntorci la vale
Așterne pe mormânt
Nisipul tău cel moale
Să-mi fie ca veșmânt.

În locul tămâierii
Deasupra va sluji
Mirosul primăverii
Când iarba va-nflori!

De vii cândva năvalnic,
Să nu-mi dărâmi mormântul
Ci treci cu murmur jalnic
Udând încet pământul!

FLORI DE LA IORDAN

De câte ori Iordane Sfinte
Pe malul tău am colindat,
Mă cuprindea un dor fierbinte
Să stau acolo nemișcat.

Să nu mai am de lume știre,
La malul apei viețuind,
S-ascult a undei glăsuire
Și păsările ciripind.

S-aud în <<lunca cea bătrână>>
Cum sună vântul din pustie
Și firea toată cum îngână:
<<Treime Sfântă, Slavă Ție!>>

Voiam să am mereu în față
Izvoarele de la Harara
Și locul pusnicesc - de viață
A Sfinților de Vitavara.

La <<colimvitra-ți>> minunată
Voiam să viețuiesc mereu,
Acolo unde - altă dată -
Se botezase Dumnezeu.

În murmur tainic, apa cântă,
Iar trestiile tremurând
Slăvesc Treimea cea Prea Sfântă
Ce s-arătase oarecând.

În valea ceea cu izvorul,
La poalele unui tăpșan,
Ades vorbea Mântuitorul
Cu Sfântul Prooroc Ioan.

Ce taine mari erau grăite
De Dumnezeu cu Prooroc
În umbra peșterii smerite,
Sub valea Soarelui de foc!

Pe-aici trecând cu oboseală
Un Avă Sfânt, către Sinai,
A fost cuprins de fierbințeală
Și cineva-i șoptea lui: <<Stai!>>

BLAGOSLOVENIE * JERUSALEM * LOCURILE SFINTE

Era Ioan Botezătorul
Zicându-i: <<Stai aici mai bine!
Vorbind adesea ori cu mine!>>

Văzând că peştera - cu slava -
Pe sfântul <<Rug>> îl întrecea,
A stat, punând temeiul Ava
Vestitei Lavre <<Sapsafa>>.

Aproape de Iordan, pustia
In taină a adăpostit
Pe Sfânta Pusnică Maria
Şi pe Zosima cel Sfinţit.

La Baptisterul cel de piatră
Se boteza - peste Iordan -
Mulţimea cea <<Idololatră>>
A Craiului de la Iran.

Aici şi Sfântul Conon spune,
Fiind de gânduri bântuit,
Botezătorul - prin minune -
Îndată l-a tămăduit.

Mai sus, în stânca cea de sare
(Precum scripturile vestesc)
<<Şeptimea Sfintelor Fecioare>>
Avea lăcaşul pusnicesc.

Iar mai la vale către mare
Se află <<Schitul Românesc>>,
Ca o cetate de salvare
Şi ca un rai duhovnicesc.

E ostrovul întâmpinării
Românilor înstreinaţi
De plaiul strămoşesc al Ţării
Şi de furtună zbuciumaţi.

Iordane, râu cu apă sfântă,
Noian de binecuvântări,
Spre tine dorul mă avântă
Din răsleţitele-mi cărări!

Tu eşti ca pod cinstit Treimei
Şi drum bătut de mulţi Profeţi,
Adăpostirea Sihăstrimei
Şi maica <<fiilor răsleţi>>!

Scrisă de smeritul
Ieroschimonah Ioan Iacob fost
Egumen La Schitul Românesc
de la Iordan 1948.

O CRUCE LA IORDAN

Ca semn aducerii aminte
De vremea când am poposit
Pe malul tău, Iordane sfinte,
Eu cel bolnav şi obosit

La ora despărţirii mele
Pe malul tău am împlântat
Ca sfânt chezaş de zile grele
O Cruce mare şi am plecat!

Acolo am ascuns sub glie
Un vraf de planuri cu dorinţi,
De supărări şi bucurie
Cu năbuşite năzuinţi.

Rămâi cu farmecul Iordane
Şi-l dă la alţii cu belşug,
La cei ce sunt fără prihane
Şi n-au ca mine vicleşug!

Cinstit Lăcaş, rămâi cu bine
Că eu nevrednicul mă duc
Să stau prin casele străine,
Decât să am aici bucluc.

Ajută-mă cinstită Cruce
Iar tu Iordane fii chezaș
Ca, ori și unde mă voi duce
Să sprijinesc acest Lăcaș!

Și-acuma sfinte Prooroace,
Că plec, să nu mă osândești,
Tu m-ai chemat să voi încoace
Și tu mă-ndrepți unde voiești.

Căci tu botezi la Vitavara
Dar mai târziu (precum citim)
Cărarea netezești spre Țară,
Aproape de Ierusalim!

DORINȚA DIN URMĂ

Aproape de moarte venind
Nu cer de la voi mângâiere,
Nevrednic cu totul fiind,
Străin vreau să fiu la durere!

Un lucru doar am de dorit:
Atuncea când vine sfârșitul,
Iertați-mă de v-am greșit,
Să mor eu în pace, Smeritul!

Cu sufletul plin de căință
Vă rog - pentru Domnul - acuma,
Plinind cea din urmă dorință,
La Schit să m-acopere huma!

Acolo-i țărâna ușoară
Adusă de Sfântul Iordan
Și-n vreme de ploaie, spre vară,
Se schimbă odată pe an.

Deasupra se-mbracă cu iarbă,
Iar trupul meu cel de lut
Topise-va mult mai degrabă
Acolo-n pământ cunoscut.

Mă știe, țărâna uscată,
Că poate de sute de ori
Fusese de lacrimi udată
Precum și de multe sudori.

Va fi deci cu milă de moarte
Să nu mă apese prea greu
Și nici să întârzie foarte
Topirea, lăcașului meu.

Deci, fraților mei întru Domnul
Iertare! că mult v-am greșit
Și rog să nu-mi turbure somnul
Acei cari mult m-au iubit!

Nu plângeți atuncea la groapă
Pe cel ce mi-a fost ca mormânt
Și sufletul meu ca pe roabă
L-a tras mereu spre pământ.

Smulgându-se sufletul sâlnic
Din grelele lui legături,
Lăsa-va pe trupul năsâlnic
Precum s-a vestit la „Scripturi".

Atuncea va fi mângâiere
Celui ce era asuprit
Și nu va mai simte durere
Sărmanul meu suflet smerit!

Însemnări din clipe grele,
scrisă la spital în Sept. 1953

RĂSPUNS LA UN PĂRINTE NEDUMERI

Te miri iubitul meu părinte
Că stau degeaba ca pândar
Și mulți îmi zic că nu am minte
Slujind aici fără salar.

Dar iată, mi se pare mie
Că necăjitul meu servici
A fost de sus iconomie
Pentru Biserica de aici.

De nu veneam la vremea ceea,
Degeaba altul n-ar fi stat
Şi, poate cine ştie, cheia
În cari mâini ar fi intrat.

Noi toate le-am făcut modeste
Că n-am avut nici un mijloc,
Dar cel puţin aşa cum este
S-a pus un par aici pe loc.

Un cuib smerit abia se face
Cu multe piedici şi sudori
Din jertfa Maicilor sărace
Şi-a fraţilor sârguitori.

Aici în mijlocul pustiei
Pe malul Sfântului Iordan
Acest Lăcaş al României
Ne-a fost la toţi ca un liman.

Fiind străini în desbinare
- Ca oile fără cioban -
Noi dobândeam o alinare
La Schitul Sfântului Ioan.

Acei săraci au fost mai darnici,
Că cei bogaţi dau la străini,
Iar cei mireni au fost mai harnici
Decât ai noştri de un cin.

În limba noastră românească
Puteam aici a ne ruga
Şi-o frământură sărăciască
Frăţeşte o puteam mânca.

Acei bolnavi fără mijloace
Aiurea neavând răgaz,
Se pogorau cu drag încoace
Uitând săracii de necaz.

Iar câţi aveau din întâmplare
Vreo duşmănie între ei,
La gura sobei, ori la soare
Se împăcau fără să vrei.

Şi pot să zic că toţi de-a rândul
Cu suflet de român curat
Ne mângâiam aici cu gândul
Că ne aflăm la noi în sat.

Căci lunca verde cu Iordanul
Pe toţi ne-mbrăţişa cu drag,
Îndepărtându-ne amarul
Din sufletul nostru pribeag.

Pe prispa cea de lut, în soare
La baie, ori la pescuit,
Aveam nădejdea încă tare
Că ţara noastră n-a murit.

Dar azi, când biata Sihăstrie
S-a pustiit ca „Madiam",
O jalnică melancolie
Ne-a stins nădejdea ce aveam.

IZBÂNDA UNELTIRILOR - DEMISIA

Eu n-am dorit dregătorie
La bogăţie n-am râvnit,
Dar dorul vieţii de pustie
L-aveam aprins necontenit.

De-aceea când a fost chemarea
Să facem la Iordan un Schit
Aveam atunci încredinţarea
Că dorul sfânt s-a împlinit.

Dar vremurile furtunoase
Şi desbinarea dintre noi
M-au dus pe căi anevoioase
Cu carul singur fără boi.

Atunci, văzând încurcătura,
Am pus la jug ce s-a găsit,
Dar carul s-a lovit de ura
Şi pizma „celor din singlit".

Eu ştiu că mulţi doresc acuma
Zicând în gândul lor mocnit:
- „Da bine că se duce ciuma
Să vie altul procopsit!"

Şi iată vremea potrivită
La fraţii noştri le-a venit
Căci sănătatea mea dogită
Îmi dă răvaş de drum grăbit.

Am dat de veste la toţi fraţii
Să vină gospodari la Schit,
Sfinţia voastră întrebaţi-i
A fost vre-unul nepoftit?

Gherasim nu e pus la număr
Că are duhul răsvrătit
Nici cei ce stau cu el la umăr
Şi cari mult l-au dăscălit.

Dar iată toţi arată dosul
Şi tare sunt nedumerit
Văzând că însuşi Proestosul
Nu mai coboară de la Schit.

Aflându-mă în neputinţă
De-a mai rămâne în servici
Eu am adus la cunoştinţă
Patriarhiei de aici.

Din asta, s-a stârnit furtună
Între Românii patrioţi
Şi vestea peste tot răsună
Că vin la Schit „Fanarioţi".

Gherasim cere judecată,
Iar partizanii lui de sus
Îi dau bătrânului zăgneală
Ca noi s-avem motiv de dus.

Întâi, când el blagoslovitul
N-avea benzină de la fraţi
Atuncea apăram noi Schitul
De câte ori eram luptaţi.

Acum, când văd că toţi de-a rândul
Se ţin cu dânsul de curmei,
Am socotit aşa cu gândul
Că vor pleca şi fraţii mei.

De astă dată văd prea bine
Că Dumnezeu a slobozit
Să pătimească ei ruşine
Căci răul singuri l-au urzit.

Nevrednici de aşa podoabă
Frăţimea azi s-a arătat,
Slujind zavistiei ca roabă,
Culeagă, deci, ce-au semănat!

Adevărat, am fost pândarul
Acestui mic stup de albini,
Dar nu mai sunt şi azi bondarul
Le-mprăştie pe la vecini.

SCRISOARE DESCHISĂ PENTRU CITITORII MEI APRIGI

Iertaţi-mă că-mi spun cuvântul
Iubiţilor mei fraţi şi surori

La cei cari odinioară
Au fost la Schit ajutători:

Cunoaşteţi bine vremea ceea
Când pogorâsem eu la Schit,
Cum toţi erau la deznădejde
Şi nimeni nu m-a sprijinit.

Apoi mai ştiţi că eu devale
Mizerii mari am îndurat;
Nici tu Biserică ca lumea
Şi nici chilia pentru stat.

Grădina vraişte, uscată,
Necurăţată fără gard,
Iar ţevile de apă sparte
Şi cu motorul reformat.

Mai ştiţi apoi că, „Popa" nostru
Avea Biserica sălaş
Şi nu se da urnit de-acolo
Să nu rămână păgubaş.

Ştiţi bine că vecinii noştri
Erau atuncea toţi duşmani,
Căci cuviosul Protosingel
Îi necăjea de-atâţia ani.

Luptându-mă din răsputeri
Un singur scop am urmărit:
Să facem toţi Românii jertfă
Pentru urzirea unui Schit.

Precum din ţară altădată
Aicea mulţi au dăruit,
Asemenea au dat şi-acuma
Românii noştri ce-au voit.

Alăturea de Marcu Beza,
Îi scris la ctitori şi Miron
Cu Protosingelul Gherasim
Cu Negoiţă şi cu Dron.

Apoi sunt fraţii Samuilă
Cu maicile din Ierihon,
Cu Hristodula, Efimia
Şi altele din Eleon.

Mai sunt apoi Părinţi de-ai noştri
Ca Nicon şi Veniamin,
Apoi mireni din neamul nostru
Precum şi cei de neam străin.

Cu toţii sunt părtaşi la vale
Şi dacă toţi s-ar răscula
Şi-ar cere să le dau parale,
Atuncea, vai de rasa mea!

Un veac întreg să fac robie
Nu voi putea să le plătesc,
Halal de-aşa egumenie
La Schitul nostru Românesc!

Câţiva din ctitorii mai aprigi
Cer gologanii înapoi
Căci ei socot că Sihăstria
A fost o vacă pentru noi.

Şi mai socot că vaca asta
Ne-a alăptat de-atâtea ori
Şi vreau acum să ceară brânza
Din cei vreo şase anişori!

Dar, fraţilor, să ştiţi că Schitul
Ne ţine multe cheltuieli
Şi noi am suferit acolo
Nenumărate osteneli.

Iar de venituri nici poveste,
Că nu sunt zilele normale
Să curgă de la Domnul Beza
Şi astăzi, ca atunci, parale!

Iar dacă las în urmă casă
Şi lucruri de gospodărie,
Gândiţi-vă, nu am dreptate
Să iau ceva ca o simbrie?

Acuma spuneţi dacă poate
Să-mi dee Schitul partea mea,
Ş-atuncea pot şi eu răspunde
Ce poate ctitorul să ia.

Acuma eu îi rog pe ctitori
Să vie ei ca gospodari,
Că strigă azi cu glas de ritori,
Având pretenţiile mari!

Să folosească ei grădina
Şi casa cu ce are ea,
Le las şi „Cartea cu făina"
Şi barca, ba şi rasa mea!

Dar nici aşa nu vreau să vie
Şi mulţi votează azi la tron
Pe popa cel din vechea custodie
Să-i dea de hac el lui „Ion"!

Eu văd că se grăbesc miloşii
Şi cei cari punea fitil,
Să aibă om cu semne roşii
De la Stambul, cu noul stil.

Când stau la vale fraţii noştri
Nu zăbovesc pe la Iordan,
Zicând mereu că nu se-mpacă
Cu stăreţia lui Ioan.

Acuma, când îi chem să vie
Şi las gospodăria lor,
Ei zic că vreau tovărăşie,
Dar eu să fiu răspunzător.

Când sunt egumen nu le place,
Când vreau să plec le vine greu,
Dar cine poate să-i împace,
Să ne ferească Dumnezeu!

Cu conştiinţa împăcată
Demisia acum mi-o dau;
De astăzi, pentru toată lumea,
Egumenie nu mai vreau!

Însemnare

După strofa a doua, Sfântul Ioan notează: numai fratele Constantin m-a ajutat atuncea şi monahul Ioanichie.

Pe partea stângă a versurilor Sfântul zice: Nu am de zis nimic pentru cei cari ne-au împrumutat şi ne-au miluit fără pretenţii!

IMNUL CREDINŢEI

O, Pravoslavnică credinţă,
Tăria sufletului meu,
Prin tine mi s-a dat putinţă
Să caut către Dumnezeu!

Când sufletul se alăptează
Cu darul tău dumnezeiesc,
Durerea mea se alinează
Şi scârbele se potolesc.

Când valurile ameninţă
Ca să scufunde „luntrea mea ,
În tine sfânta mea credinţă,
Mă sprijinesc de-a pururea.

Iar când din multa slăbiciune
Greşesc Celui ce m-a zidit,
Îmi dai curaj la Rugăciune,
Să nu fiu deznădăjduit.

În viaţa asta necăjită,
Cu tine eu mă întăresc,

Credința mea blagoslovită,
Odorule dumnezeiesc!

Atunci când vreau să mă doboare
Vrăjmașii cei neîmpăcați,
La tine eu găsesc scăpare
Și ei rămân prea rușinați.

Iar la sfârșitul vieții mele,
Nădăjduiesc că și atunci
Adăposti-mă-vei de rele
Și de înfricoșate munci.

O JERTFĂ NEOBIȘNUITĂ

Împrejurul Mânăstirii
De la Muntele Sinai
Nu erau păgâni ca astăzi,
Peste tot creștini vedeai.

Când a fost robit Sinaiul
De păgânii saracini,
S-a vărsat urgie mare
Contra bieților creștini.

Carii și-au păzit credința
Au murit ca mucenici,
Alții (vai) prin lepădare
S-au cruțat de inamici.

Un creștin din cei cu râvnă
Și prea bine credincios,
Căuta să-și scape viața
Într-un loc prăpăstios.

Mort, sau teafăr, mi-i totuna
(Cugetă bietul creștin),
Numai să-mi păzesc credința
Și să scap de saracini.

Dar nevasta lui văzându-l
Apucatu-l-au de strai
Și plângând striga cu jale:
Unde fugi bărbate, stai!

Cauți numai tu scăpare,
Dar pe mine cum mă lași
Între liftele păgâne
Cu sărmanii copilași?

Sunt femeie, fire slabă,
Oare cum te-ai îndurat
Să mă lași pe mâini streine,
Nu ți-i frică de păcat?

Dacă mai rămân în viață
Răii mă vor necinsti
Și spre lepădarea Legii
Ei pe toți ne vor sili.

Iar de vrei să fugi acuma,
Rogu-te să mă jertfești
Dimpreună cu copii
Și pe urmă liber ești...

După cum ducea la moarte
Avraam pe fiul său,
Fă-ne și pe noi acuma
Jertfă pentru Dumnezeu.

Rugămințile femeii
Pe bărbat l-au biruit
Și dorința ei fierbinte
Într-o clipă s-a plinit.

Copilașii cu nevasta
Și-au plecat grumajii lor,
Căci vedeau în spada morții:
Scutul cel mântuitor.

Moartea lor a fost primită
De Stăpânul Savaot

În Jertfelnicul din ceruri
Ca o ardere de tot.

Neavând acuma grijă
De nevastă și copii,
Sta ascuns creștinul nostru
Prin (prăpăstiile) pustii.

Rătăcind el ani de zile,
Ca un om sălbăticit,
Un fior de îndoială
Îl făcea nedumerit.

Cam așa zicea în sine
Și se tânguia mereu:
Oare este primită
Jertfa mea la Dumnezeu!

Domnul însă mângâindu-l
Îndoiala i-a gonit,
Când i-a arătat și vremea
Fericitului sfârșit.

Deci mergând la Mânăstire
Petrecea în rugăciuni
Și uda cu râu de lacrimi
Sfintele „Închinăciuni".

Când a fost bolnav de moarte
El vedea cum vin din Rai
Să-l întâmpine cu cinste
„Mucenicii din Sinai".

Unii îl chemau pe nume
Și cu drag îl sărutau,
Alții felurite daruri
Pentru dânsul aduceau.

Cum ar merge la o nuntă
(Spun cucernicii Părinți)
A trecut din lumea asta
Întovărășit de Sfinți.

Până azi se pomenește
În soborul Sinait
Despre jertfa cea streină
A acestui fericit.

Însemnare

Versurile acestea le-am tâlcuit din cartea grecească numită „Limonar" care a fost scrisă de Sf. Sofronie Patriarhul Ierusalimului și de Ioan Moscul (Eferatas).

Din ele se vede până unde ajunge paza curăției și a credinței la vremuri de primejdie.

Vremurile de silnicii și de prigoane pot să vie iarăși asupra turmei pravoslavnice, căci lumea de azi nu mai poate vedea cu ochi buni așezămintele vechi ale Sfintei noastre Biserici.

Omul modern caută să lepede rânduielile cele vechi ca pe niște haine ponosite. Pentru asta se pornesc atacuri tot mai dese împotriva Legii Sfinte și împotriva celor binecredincioși.

Atacurile de astăzi sunt mai mult ascunse, dar mâine-poimâine se vor da la arătare și va trebui să ne apărăm Sfânta Credință prin mărturisire și prin sânge.

Să ținem sus drapelul și sfânta noastră armă, când va suna vreodată semnalul de alarmă! Să jertfim toate pen-

BLAGOSLOVENIE
* JERUSALEM *
LOCURILE SFINTE

tru a ne păzi sufletul curat şi credinţa nestrămutată.

Mai bine să murim în strâmtoarea boalei, în necazul sărăciei şi în sâlnicia ascultării din Mânăstire, decât să fim ademeniţi de cei înşelători şi de patimi vătămătoare de suflet!

De mii de ori suntem mai fericiţi cu sărăcia noastră între streini, decât cu răsfăţul celor urîtori de creştini!

De este cu putinţă, s-ar cuveni ca să sărutăm în fiecare ceas pământul acesta blagoslovit (care ne este liman de scăpare) şi să mulţumim lui Dumnezeu cu lacrimi că : „din foc şi din apă ne-au scos pre noi întru repaus".

Am pierdut Ţara Românească, dar ne aşteaptă în ceruri patria cea veşnică!

Am pierdut poate şi avere şi rudenii, dar ceea ce este mai scump decât toate, adică Sfânta noastră Credinţă, pe aceasta noi o avem întreagă (din mila lui Dumnezeu).

Să o păzim deci până la urmă întreagă şi neprihănită şi Dumnezeu ne va păzi de toate primejdiile războiului văzut şi a celui nevăzut.

Să ascultăm cuvintele sfântului Apostol Pavel care strigă: "Nu vă plecaţi grumajii sub jug străin cu necredincioşii, că ce legătură poate avea dreptatea cu fărădelegea, sau ce împărtăşire are lumina cu întunericul? Sau ce unire are Hristos cu Veliar, sau ce tovărăşie poate fi între un credincios şi un necredincios? Sau ce legătură poate fi între Biserica lui Dumnezeu şi între idoli? Căci voi sunteţi Biserica lui Dumnezeu celui viu, de aceea ieşiţi din mijlocul lor şi vă osebiţi, zice Domnul.

... Pe noi ne-a scos Dumnezeu din calea năvodului roşu, deci să nu ne încurcăm în aţele lui care au ajuns până aici, ci să păzim comoara strămoşească, căci zice Sf. Apostol şi Evanghelist Ioan: "Biruinţa aceasta care a biruit lumea este CREDINŢA VOASTRĂ".

CÂNTECUL LUI MANASIS, SAU TRESĂRIRILE DUHULUI MEU

(Stihuri de umilinţă alcătuite pe glas-8-lea)

Oarecum Manasi plângând
Au aflat milă pe pământ,
Iară eu mai rău ca dânsul
abătându-mă
Ce voi face Doamne,
neplângându-mă?

Cum se scurge viaţa mea
Ca o apă spre valea ta,

Lăcrămează şi suspină, suflete
al meu,
Ca să-şi facă milă Bunul
Dumnezeu.

Îndelung răbdătorule
Şi atot văzătorule
Dăruieşte-mi pomenirea
numelui Tău Sfânt
Ca să-mi fie hrană dulce pe
pământ.

Prea curată Stăpâna mea
Ca o piatră mi-i inima;
Domoleşte şi sfărâmă
nesimţirea ei
Şi cu râu de lacrimi scaldă
ochii mei!

Paradisul te-a odrăslit,
Iar Golgota te-a proslăvit
Căci prin rodul tău ne-ntoarcem
iarăşi în Eden
Şi nebiruită armă te avem.

Pocăinţă ne-ai învăţat
Şi pe Miel mi L-ai arătat
Botezându-L, Prooroace,
astăzi în Iordan,
Al Treimei martor şi viteaz
oştean.

Pre Apostoli I-ai proslăvit
Pre Ierarhi I-ai împodobit
Cu mulţimea cea nespusă
de nevoitori,
I-ai făcut cununilor slavei
purtători.

Păzitorul meu sufletesc
Totdeauna eu te scârbesc,
Dar mai rabdă stând aproape
de fiinţa mea,
Îndreptându-mi paşii cu lumina Ta.

Al meu suflet prea ticălos
Depărtându-se de Hristos,
Ca mormânt îşi are astăzi
trupul meu tiran
Care este slugă la stăpân viclean.

În deşert eu mi-am cheltuit
Darul Tău cel nepreţuit
Şi fiind sărac la suflet
în pământ strein
Mă hrănesc ca porcii
din pământ tain.

Tu văzând neputinţa mea
Fără vreme nu mă lua
Ci mai lasă-mă Stăpâne,
ca să vieţuesc
Rodul pocăinţii să-mi agonisesc!

De rudenii m-am despărţit
Dar cu patimi m-am înrudit
Şi de dragul lor la moarte
sufletul mi-am dat
Pentru care Domnul moarte
au răbdat.

Înţelege simţirea mea
Şi gustând vezi de-a pururea
Că-ndurat şi bun e Domnul,
Unul Dumnezeu,
Hrana mântuirii sufletului meu.

Nu fi grabnică mintea mea
Prin cuvinte a defăima,
Iar auzul meu ia seama
nu primi uşor
Cuvântarea celui rău defăimător.

Ochii mei cei iscoditori
Şi de lume prea iubitori
Îndreptaţi-vă privirea
tainic cegetând
La judeţul groaznic
cum vei sta la rând.

Gura mea dulce glăsuieşti
Noutăţi şi vorbiri lumeşti
Dar cuvinte din Scriptură
s-ar cădea să spui
Dintru care creşte roada
Duhului.

Pentru ce oare te-ai rătăcit
Şi din inimă te-ai ferit;
Umilinţa mea cea dulce,
nu mă părăsi
Ci să-mi fii tovarăş până voi muri.

Duhul meu cel prea umilit
Mânecând către cel Dorit
Cere astăzi mângâere neputând
răbda
Trupul de ţărână cu robia ta.

Fă-mă Doamne, duhovnicesc
Căci, nimic, iată nu sporesc
În această lume plină
de deşertăciuni
Fără de a minţii sfinte
Rugăciuni.

Eu fiind rece şi pustiu
Către Tine, Stăpâne, viu;
Tu mă-nvaţă Rugăciunea
cum s-o uneltesc
Şi cu ochii minţii cum
să te privesc.

Cugetând suflete al meu
La puterea lui Dumnezeu
Pretutindenea de faţă,
pururea să-L vezi
Şi adevărata cale să urmezi.

Deci să ştii şi aceasta iar
Că spionul lui Veliar
Te pândeşte pregătindu-ţi
zapisul viclean
Ca s-aducă pâră ţie la Divan.

Azi purtând trup pătimaş
Am scăpat la al Tău Lăcaş;
Fă-mă vrednic pân-la moarte
ca să pătimesc,
Crezul pravoslavnic
să-l mărturisesc.

Sângele care oarecând
Întru pofte era fierbând
Să se verse pentru Tine,
Doamne Savaot,
Aducându-Ţi jertfa arderii de tot.

Scoală-te suflete de jos
Şi te va lumina Hristos,
Aducându-Ţi ale tale fapte
sufleteşti
Căci Icoană Sfântă a Treimei eşti.

Iată Doamne, fiind eu, port
Trupul meu cel cu suflet mort;
Risipeşte-mi nesimţirea
care m-a cuprins
Şi-mi aprinde candela
sufletului stins.

Până când intru în mormânt
Încălzeşte cu darul Sfânt
Şi ridică din Ţărână pe Icoana Ta
Ca să-Ţi cânte lauda cea
de-a pururea!

CUGETĂRI SMERITE

I. TREZIREA SUFLETULUI

Suflete al meu smerit
Pentru orice dăruiri,
Domnului mai înainte
Să-i aducem mulţumiri.

El pe inimă o mişcă
Celui binefăcător;
De la Domnul izvoreşte
Orice semne de-ajutor!

De lucrezi ceva bine,
nu te înălţa în gând,
Că nu este bunătate, fără darul
Lui cel Sfânt!

Iar de vezi pe cei potrivnici,
că dau dosul ruşinaţi,
Nu te semeţi degeaba,
că de sus au fost mânaţi!

Totdeauna la culcare
„Slavă dă lui Dumnezeu"
Să ajungi sfârşitul zilei,
izbăvindu-te de rău!

Când te scoli dă slavă iarăşi
Că din mila Lui cerească
Nu te-a osândit pierzării,
Ci ţi-a dăruit sculare.

Când te-apuci de Rugăciune
Cere mai întâi de Sus
Ca să-ţi dea trezirea minţii
Domnul nostru Iisus!

La mâncare zi cu duhul:
Mulţumesc Ceresc Părinte
Pentru apa cu văzduhul
Şi aceste daruri sfinte!

Dacă eşti lovit de boală,
cugetă că orice leac
Nu te-ajută, fără darul,
Doctorului Sfânt din veac.

II. VEŞNICIA SUFLETULUI

Suflete, scânteie sfântă
A soarelui celui gândit,
Odor nepreţuit al lumii
Şi Îngerilor preacinstit.

Eşti duh din Duhul cel de viaţă
Suflat de Unul Dumnezeu
Şi rânduit să fii de-a pururi
Cu Dânsul, suflete al meu.

Făptura toată cea văzută şi
Raiul cu podoaba sa
Au fost gătite pentru tine,
o, suflete, viaţa mea!

De-aş fi lipsit de toate-n lume,
nimica nu voi pierde eu,
Căci toate nu-s aşa de scumpe,
cu tine, suflete al meu.

Dar (vai) lipsindu-mă de tine,
atuncea toate le-am pierdut
Şi slava cea gătită-n ceruri,
şi orce bine am avut.

Răscumpărat de la osândă
Cu sângele dumnezeiesc,
Tu eşti chemat să fii mireasă,
A „Mirelui celui Ceresc"!

Cu amanetul cel de taină
Încredinţat de la Botez,

Vei fi chemat în ziua „Nunţii”
La El să te înfăţişezi!

Păzeşte mai ales credinţa
Cu tainele ce are ea,
Cercându-ţi zilnic conştiinţa
Să nu te mustre cu ceva!

Va trece cerul şi pământul,
iar tu vei rămânea mereu,
Căci eşti cu darul nemuririi,
smerite suflete al meu!

III. PE DRUMUL CRUCII

Doamne,
Când gândesc în urmă
La trecutul vieţii mele,
Văd că nimeni dintre oameni
Nu m-a întrecut în rele!

Iar pe darurile Tale
Când le socotesc mai bine,
Văd că Tu pe nimeni altul
Nu l-ai miluit ca mine!

După socoteala asta,
ar urma să iau ca plată:
Cea mai groaznică pedeapsă,
care s-a văzut vreodată!

Însă Tu prea Milostive,
mă aştepţi răbdând mereu
Patimile urâcioase ale sufletului meu!

Îndelunga Ta răbdare
îmi aduce umilinţă,
Căci aştepţi să fac vreo
roadă vrednică de pocăinţă.

Nu m-a înghiţit pământul,
Nici cu foc nu m-a pierdut,
Dând soroc la ispăşire
Trupul celui de lut.

Doamne, mai aşteaptă, Doamne,
În mormânt să nu arunci
Viaţa cea nepocăită,
Nici la veşnicile munci!

După cum la Iezechia
Anii vieţii i-ai sporit
Şi pe Manasi de muncă
Minunat L-ai izbăvit.

Varsă şi spre mine mila,
Dumnezeul meu Prea Sfânt,
Ca să Te slăvesc de-a pururi
şi dincolo de mormânt.

IV. PE DRUMUL CRUCII MELE

De ce te tulburi duhul meu
Şi mai ai a te mâhni?
Nădăjduieşte-n Dumnezeu,
La El mă voi mărturisi.

Te-ai depărtat de faţa Lui,
Dar El te cheamă aşteptând
Să vii în casa Tatălui
Pe drumul Crucii apucând.

De ce rămâi pe gânduri laş,
nu ştii pe unde s-a oprit?
Întreabă astăzi pe sutaş
şi el va spune negreşit!

Opritu-s-a de-atâtea ori,
de câte ceasuri sunt în zi
Să vadă cari următori, pe drumul Crucii vor veni.

Apoi văzând că nu mai vii,
Te-a aşteptat pe Cruce, sus,

Dar (zăbovind tu) jidovii oţet
şi fiere I-au adus!

Pe stâca Sfântului Calvar
Aşteaptă tainic El, mereu,
Şi iarăşi (ca şi la Tâlhar)
Ţi-ar zice, suflete al meu:

Amin grăiesc acum şi ţie,
Că tu vei fi cu Mine-n rai,
De vei urma de-acuma Mie,
Lăsându-ţi toate câte ai!

Tu stai la foc acum cu Petru,
Şi când te-ntreabă cine eşti,
Te prinde frica de „Sinedru"
Şi pe Stăpân tăgăduieşti!

De nu tăgăduieşti cu graiul,
tăgăduieşti prin fapta rea
Căci după cum îţi este traiul,
aşa va fi credinţa ta!

Deci ieşi din curtea răsfăţării
şi plângi ca Petru cu amar
Ca Dumnezeul Îndurării
să-ţi înnoiască sfântul dar!

CRUCEA VIEŢII OMENEŞTI

(alegorie)

altă variantă

Un creştin odinioară
Tot se căina mereu:
Grea mai este crucea asta
Ce mi-a dat-o Dumnezeu!

Cum o dau nu-mi merge bine,
De necazuri nu mai scap,
Şi muncesc din greu ca boul,
Până cad lângă <<proţap>>!

Iacă alţii sunt mai leneşi
Şi trăiesc mai în belşug,
Numai mie (vorba ceia)
<<Boii nu-mi mai trag la jug>>!

Şi ofta creştinul nostru
Şi mereu era cârtind:
Nimeni nu putea odată
Să-l audă mulţumind.

Însă cel de sus Părinte
Care - ajută pe <<mişel>>
Căutând din cele Sfinte
Cercetatu-l-a pre el.

A trimes la el un Înger
Noaptea când dormea trud
Şi luând pe om de mână
L-a urcat pe deal la Schit.

Se făcea că este ziua
Şi erau numai ei doi
Între nişte cruci frumoase
Felurite, după soi.

Unele erau de aur
Altele de fier şi lemn,
De argint şi de aramă,
Fiecare cu un semn.

Zice Îngerul atuncea:
<<Ia-ţi o cruce, care vrei!
Numai potriveşte-o bine
Şi te întoarce la bordei!>>

Lacom, el apucă-n grabă
Cea de aur mai întâi,

Începând s-o tăbârcească
Pe voinici umerii săi.

De prea multă strălucire
Nu te poţi uita la ea,
Dar voind ca s-o ridice,
Vede că-i nespus de grea.

Se mai uită, iar încearcă,
Până ce îşi ia de seamă
Să-şi aleagă altă Cruce
Tot frumoasă, de aramă.

Dar în ciuda lui ş-aceea
- Pentru dânsul - este grea,
Cea de marmură mai tare,
Cea de fier cam tot aşa.

Lângă ele mai la vale
Vede sub un copăcel,
Cruce de stejar uşoară,
Numai bună pentru el.

O ridică deci şi pleacă,
Iară Îngerul pe drum
Îl întreabă pentru cruce,
Dacă-i mulţumit acum.

<<Slavă Domnului, răspunde,
Tare-s mulţumit de ea,
Că din toate numai asta
Este după vlaga mea!>>

Îngerul atunci îi zice:
<<Omule nemulţumit!
Pentru Crucea vieţii tale
Totdeauna ai cârtit!

Astăzi te-am adus anume
Ca să-ţi fie ţie semn
Că nici una nu poţi duce,
Decât crucea cea de lemn.

Asta este <<Crucea Vieţii>>
Dată ţie de când eşti,
Deci lui Dumnezeu dă slavă
Şi de-acum să nu cârteşti.

Cele de metaluri scumpe
Sunt a oamenilor sfinţi,
Cari sufăr pân-la sânge,
Întru grele nevoinţi.

Iară tu cu sărăcia
Lesne te vei mântui,
Dacă vei păzi credinţa
Şi răbdând vei mulţumi!>>

NEVOITORUL MÂNDRU

La un Schit trăia odată
Un monah nevoitor
Ce era cu socoteala
Cam înalt cugetător.

El fiind la trup mai zdravăn
Decât fraţii de la Schit
Împlinea şi ascultarea
Şi canonul îndoit.

Şaptezeci şi cinci de aţe
Regulat el învârtea,
Pe când alţii mai bicisnici
Nu putea ca el urma.

Se plângeau de slăbiciune
Către cel de sus numit,
Iară el râdea de dânşii
Socotind că-i procopsit.

Dumnezeu prea Milostivul
N-a lăsat pe robul său

Ca să-şi piardă osteneala
Pentru cugetul cel rău.

Îi arată în uimire
Pe un Înger luminat
Cu un ciur frumos în mână
De metanii încărcat.

<<Te făleşti (îi zice dânsul)
Înălţându-te în gând
Pentru aţele făcute
Şi te mângâi numărând!?

Iată ciurul cu metanii
Pentru fiecare zi!>>
Şi zicând aşa, începe
Îngerul a ciurui.

După asta îi arată
Cuviosului mirat
Că din ciurul plin de aţe
Numai trei s-au arătat!

Şaptezeci şi cinci de aţe
Iată ce au preţuit,
Căci la ceruri dintre toate
Numai trei ţi s-au primit!

Când începi să faci canonul
Gândul este adunat,
Dar trecând puţină vreme
Te apuci de vânturat.

Te grijeşti să numeri bine
Aţele ce mântueşti,
Dar cu mintea răspândită
Ţări şi mări cotrobăeşti!

Pentru asta din canonul
Care zilnic ai făcut,
Trei metanii sunt primite,
- Cele de la început -!

Celelalte sunt pierdute
Ca şi pulberea în vânt
Căci în loc să fii la ceruri,
Mintea zboară pe pământ!

Nu voieşte Domnul număr
(adică aţe)
Dintru cuget răspândit,
Mult, puţin, El vrea să facem
Cu trezvire şi smerit!

Iată cel bolnav (ce zice):
Trei închinăciuni făcând,
S-a primit ca împlinire
A canonului de rând!

Celuia cu neputinţă
De nu poate împlini,
Dar făcând şi el ce poate,
Dumnezeu îi va primi!

Iar de are ascultare
Şi de boală-i chinuit
Altă jertfă nu se cere
Decât duhul mulţumit!
(adică fără cârtire)

Mulţumirea întru boală
Este ca un sfânt prinos,
Mai primit decât canonul
Celui care-i sănătos!

Iar suspinul celui trândav
Este iarăşi mai primit
Decât multa nevoinţă
A celui ce s-a mândrit!

Se pogoară fără roade
Mândrul cel nevoitor
Şi ca cedrul se înalţă
Cel smerit cugetător!

Să primească fiecare
Ce-i trimite Dumnezeu
Şi lucrând după putere
Umilească-se mereu!

CANONISIREA ÎMPEDECATĂ DE CEI ADORMIŢI

La un Prea Sfinţit Episcop
Au venit din eparhie
Plângeri contra unui preot
Cu năravul la beţie.

Şi precum aceste plângeri
Stăruiau necontenit,
S-a găsit de cuviinţă
Să-l oprească de slujit.

S-a alcătuit scrisoarea
Spre a lui canonisire,
Ca prin asta Parohia
Şi cei mari să aibă ştire.

Dar când dă să iscălească
Prea Sfinţitul la sfârşit
S-a făcut un vuet mare,
Mii de glasuri s-au pornit.

<<Nu! Nu! Nu! să nu faci asta!>>
Auzit-a din văzduh,
Şi scăpând din mână pana
Turburatu-s-a la duh.

Cugetând puţin, bătrânul
S-a gândit că-i vreo părere
Căci îi ţiuie urechea
Uneori de priveghere.

Deci apucă iar condeiul
Ca să facă iscălire,
Dar în clipa ceia, iarăşi
Se aude glăsuire!

<<Nu! Nu! Nu! arată-i milă,
Se aude lămurit,
Şi de frică-Arhiereul
S-a lăsat de iscălit.

Dar venindu-şi iar în fire
Vrea să termine de scris,
Socotind aceste glasuri
Nălucire ca de vis.

Dar a treia oară, mâna
A-nceput a-i tremura
Căci potopul cel de glasuri
Mai năvalnic răsuna.

Aruncând din mână pana
A lăsat neiscălit
Şi chemând pe cel cu vina
Cu blândeţe i-a grăit:

Prea cucernice Părinte
Iată am aceste ştiri,
Adevăr ne scrie lumea,
Ori sunt goale uneltiri?

Toate sunt adevărate
Prea Sfinţitul meu Stăpân
Mă înşăl cu băutura
Şi de rău, cu drept mă ţin!

De la alte patimi rele
Dumnezeu m-a izbăvit
Dar năravul băuturii
Deseori m-a biruit.

Dar, (îi zice lui Vlădica)
Slujba cum ţi-o împlineşti?

Căci de-acuma ai pedeapsă
Şapte ani să nu slujeşti!

Prea Sfinţite, eu din ziua
Întru care m-ai sfinţit
N-a rămas în Parohie
Nici un om nepomenit.

Mai cu seamă eu smeritul
Foarte mult mă sârguiesc
Ca pe cei trecuţi din viaţă
Pururea să-i pomenesc.

Auzind vlădica asta
A-nţeles cine striga,
Şi rupând scrisoarea, zice:
<<Mergi la Parohia ta!>>.

Eu asemenea persoane
Nu le pot canonisi
Căci atunci pe mii de duhuri
Aş putea nedreptăţi!

Cei din viaţă cer pedeapsă
După faptul arătat,
Iară cei din altă lume
Solitor te-au câştigat!

Am aice zeci de plângeri
Scrise doar ca să te cert,
Dar din ceruri, mii de glasuri,
Strigă astăzi să te iert!

Mergi la Slujba ta în pace
Dar să nu mai faci sminteli,
Şi să nu mă uiţi pe mine
La a slujbei rânduieli!

Pentru că unele persoane doresc să mă viziteze la Schit, iar unele doresc să mă vadă iarăşi prin cetate umblând, pentru asta am scris rândurile cari urmează, ca un răspuns de obşte.

RĂSPUNS CELOR CARI MĂ DORESC

(Sârguiţi-vă mai mult ca să ne putem vedea dincolo de mormânt. Căci dacă ne vedem acolo, atunci ne vedem totdeauna, pe când aicea ne întâlnim numai pentru câteva clipe).

Acolo unde nu se află
Persoane să ne pizmuiască
Şi nici prieteni ca aicea
În stare să ne ponegrească,

Acolo unde apa vieţii
Avem Iordanul cel de sus
Şi unde Soarele Dreptăţii
Ne stă de-a pururi neapus,

Acolo unde păsărele
Sunt Îngerii lui Dumnezeu
Şi este veşnică verdeaţă
Iar pomii înfloresc mereu,

Acolo unde străluceşte
Lumina feţii lui Hristos
Şi unde toate sunt curate
Şi toţi au trup nestricăcios,

Acolo unde nu sunt pofte
Şi nici o grijă nu avem
Şi unde este pomul vieţii,
În valea Sfântului Eden,

Acolo-i veşnic primăvară
Şi oamenii nu flămânzesc
Ci cu dulceaţă negrăită
De-a pururea se veselesc.

Călduri şi friguri nu se află
Şi nici curenţi să ne topească,
Iar scnipile şi cu ţânţarii
Acolo n-au să ne găsească.

ÎN PATRIA CEREASCĂ

Acolo nu este durere,
Nici întristare, nici suspin,
Acolo nu sunt ploi nici nori,
Acolo cerul îi senin.

Acolo <<crivăţul>> nu suflă
Şi n-avem teamă de război
Şi nici o <<piatră de sminteală>>
Nu strică pacea dintre noi.

Acolo, dacă vrei să mergem,
Vom fi mereu nedespărţiţi,
Dar pentru asta cere Domnul
Să fim mai bine pregătiţi:

Acolo Radioul nu mai urlă
Şi oamenii nu se sfădesc,
Iar cei cari aruncă pietre
Acolo nu se pomenesc.

Să fim streini de <<duhul lumii>>,
Să fim ca morţi pentru Hristos,
Să nu iubim cele deşarte
Din câte sunt aicea, jos.

Să cugetăm mereu la moarte
Purtându-ne cu chip smerit,
Şi să iertăm, fără zăbavă,
Pe fraţii cari ne-au greşit.

Să nu vorbim de rău pe altul
Şi nicidecum să defăimăm,
Iar când ne vor veni necazuri,
Cu mulţumire să răbdăm.

Precum aleargă căprioara,
Grăbindu-se către izvor,
Aşa să alergăm spre Domnul,
Înaripaţi cu sfântul dor.

Când trupul se slăbănogeşte,
Cu duhul să ne întărim,
Căci numai duhul va să meargă
Acolo, unde năzuim.

Acolo este <<ţara noastră>>,
Spre dânsa să ne sârguim,
Acolo, unde nu sunt piedici
La <<Noul Ierusalim>>!

BLAGOSLOVENIE
* JERUSALEM *
LOCURILE SFINTE

FĂCLIA DRAGOSTEI DUHOVNICEŞTI

Un monah din vremea veche
Dintre cei mai râvnitori
Nu voia să pomenească
Pe părinţi, fraţi şi surori.

Şi era la mânăstire
Lege pentru Slujitor
Ca să pomenească zilnic
Pe monahi cu neamul lor.

<<Am murit despre rudenii>>!
Raspundea adesea ori,
Când cereau la el pomelnic
Cuvioşii slujitori.

<<De-aş putea să-mi văd de mine,
Pentru alţii nu mă rog,

Doar n-am pus eu pentru alții
Perii capului zălog>>!

După regula din Lavră,
I-a venit și lui soroc
Ca să meargă de-ascultare
Într-o vară la metoc.

Deci fiind pe înserate,
S-a oprit în drumul său
La lăcașul unui Dascăl
Temător de Dumnezeu.

Ospătându-l cei de casă
L-au culcat în patul lor
Iară ei se grămădiră
După sobă pe cuptor.

Dar între streini, Monahul
- Nefiind obișnuit -
De rușine și de grijă
Toată noaptea n-a dormit.

Cum era la miezul nopții
Cuviosul nedormind,
A văzut din dosul sobei
Flacără de foc ieșind!

La un ceas și jumătate
Limba cea de foc s-a stins
Dar trecând puțină vreme,
Mai puternic s-a aprins.

Se părea că ard în sfeșnic
(După cum a presupus)
Trei făclii prea minunate
Înălțându-se în sus.

Luminația aceea
Până-n zori s-a arătat
Și de asta cuviosul
Foarte mult s-a minunat.

Dimineața, iscodit-a
Deosebit de la ei
Pentru slujba mânecării
Cum o fac de obicei.

Drept să-ți spun (a zis bărbatul)
M-am obișnuit de mic,
Să mă scol la miezul nopții
Împlinind al meu tipic!

- Dar să-mi spui (îi zice Ava)
În ce chip te rogi atunci!
- Nu cer alta decât singur
Să mă izbăvesc de munci!

Întrebând apoi femeia
Despre rânduiala ei,
Eu, Părinte, zice dânsa,
Am așa un obicei:

Când se liniștește soțul
După ora de canon,
Mă ridic pe nesimțite
Și mă vâr într-un cotlon.

Stau acolo ghemuită
Și mă rog și eu încet
Pentru soțul meu, pe urmă
Pentru mine și băiet.

Auzind aceasta Ava
Pe deplin a priceput
Că făclii erau acelea
Care tainic s-au văzut!

Și era mereu cu gândul
La acele trei făclii
Cari se vedeau spre ceruri
Străbătând prin bagdadii!

Cunoscut-au deci Monahul
Că de sus a fost un semn:

Către Rugăciunea Milii
Dumnezeu i-a dat îndemn!

Deci din ziua ceea dânsul
Pomenea şi morţi şi vii,
Căci voia şi el s-aprindă
<<Ale Dragostei Făclii>>!

JERTFA CEA CU PĂCAT

Un călugăr de la Neamţu
Foarte osârduitor
Ce era cu pildă vie
Pentru toţi cei din sobor.

Avea multă sârguinţă
Şi plătea la Leturghii
Intr-u sfânta pomenire
Pentru morţi şi pentru vii.

Şi din râvna lui cea mare
Ca să poată pomeni
Se zbătea pentru parale
Să le poată sclipui.

Casa lui şi cu grădina
O dădea la chiriaşi,
La boierii cari vara
Regulat veneau din Iaşi.

Au venit întâi mai simplu,
Arătându-se retraşi,
Dar pe urmă ei făcură
Casa lui ca la oraş.

Au adus cu ei cucoane
Şi copii gălăgioşi,
Mandoline, gramofoane,
Să petreacă sănătoşi.

Ca să facă observaţii
Cuviosul nu putea,
Căci plăteau boierii bine,
Şi mai mult decât cerea!

Liturghiile de-a rândul
Pentru dânsul se făceau
Şi părinţii de la slujbă
Tare mult îl fericeau!

Mai ales la <<Panahidă>>
Foarte darnic mai era
Şi la zilele acelea
Praznic pentru toţi făcea.

Dar odată-n Postul Mare
S-a făcut celui numit
O descoperire sfântă
De un frate adormit.

I s-a arătat acela
Care mult se pomenea
Şi privind la dânsul aspru,
Mortul a grăit aşa:

Nu mai face pomenire
Frăţiorul meu iubit.
Căci ca fumul mă îneacă
Cele ce mi-ai dăruit!

Jertfa ta de la chirie
Nu mai este de folos
Ci mai mult mă chinuieşte
Ca un fum cu greu miros!

Când se urcă plin de daruri
Îngerul de jos la ceriu,
Se aude cum răsună
Muzica de la boieri.

Într-o clipă se preface
Milostenia în scrum

Şi se face o putoare
Şi un negru nor de fum!

Lasă-mă de-acum în pace,
Plata de la marţafoi
Nu aduce procopseală
Nici la tine, nici la noi!

Rugăciunea ta şi pacea
Ce aveai la început
Ne era un dar şi nouă
Decât toate mai plăcut.

Căci făcându-ţi ascultarea,
Preotul ne pomenea
Şi era mai mare plată
Decât din chiria ta.

Ţi-ai vândut Părinte pacea
Pentru banii de haram
Şi aduci rod din păcate
Ca şi Eva lui Adam!

Nu te saturi de-acuma
Nici pentru comândul tău,
Căci făcându-ţi ascultarea
Are grijă Dumnezeu!

Mulţi Monahi îşi fac pricină
Adunând pentru comând
Şi cu asta ei îşi calcă
Îngerescul legământ...

Sărăcia cea de voie
Pentru cinul îngeresc
Este bogăţia sfântă
Din prinosul sufletesc.

Voi, această sărăcie,
Frate, aţi făgăduit
Şi comânduri nu vă cere
Ca la cel căsătorit!

(CUGETARE UMILITĂ) RUGĂCIUNE

Miluieşte-mă Stăpâne,
După mare mila Ta
Şi mă spală cu-ndurare
De fărădelegea mea!

Eu cunosc fărădelegea
Şi păcatul mi-i ştiut,
Căci întru fărădelege
Şi-n păcate m-am născut.

Bunătăţile din lume
Sus la cer nu trebuiesc
Tu vrei <<inimă smerită>>
De la neamul omenesc.

Jertfa cea bine primită
Este <<duhul umilit>>
Şi cu <<inima înfrântă>>,
După cum cântă David.

Darul Tău binevoieşte
Întru oamenii smeriţi
Şi din rândul lor îţi place
Să alegi pe cei <<sfinţiţi>>.

Mântuirea sufletească
Tu voeşti a se lucra
Cu necaz şi suferinţă,
<<Jugul nostru>>: Crucea Ta!

Iar prinosul cel de lacrimi
Şi sudoarea se socot,
Întru cel de sus jertfelnic
Ca o <<ardere de tot>>.

SPRE PATRIA CEREASCĂ

Descoperirea pe care a avut-o fericita Monica, mama Sf. Augustin, în portul Ostie, aproape de Roma (aceasta a avut loc într-o noapte când poposeau în liman, la întoarcerea lor spre pământul scump al patriei). Fericitul Augustin s-a născut în orăşelul Tagast, din Africa. A fost cel mai strălucit dascăl al creştinătăţii din Apus (atunci când Biserica Romei era pravoslavnică). A trăit cam în aceiaşi vreme când în Răsărit străluceau Sfinţii Trei Ierarhi: Vasile, Grigore şi Ioan Gură de Aur. În tinereţea lui, fericitul Augustin a trăit în destrăbălare şi fiind încă nebotezat, s-a rătăcit cu eresul Maniheilor. Fericita Monica se ruga ziua şi noaptea pentru el şi mai ales se frângea inima ei, când se gândea că ea va merge la fericire şi fiul ei nu va fi împreună.

În durerea ei nemărginită, a rugat într-o zi pe un episcop ca să deschidă vorba cu fiul ei, că doar îl va convinge să lase rătăcirea.

Dar Episcopul n-a îndrăznit să intre în vorbă cu fiul ei, care covârşea pe toţi cu talentul lui de retor şi cu învăţătura lui.

Atunci fericita Monica a început să roage pe Episcop cu mai multă stăruinţă, vărsând pâraie de lacrimi la picioarele lui. Atunci, el a liniştit-o, zicându-i cu bunătate: - Hai, lasă-mă femeie şi du-te în pace, căci fiul acestor lacrimi fierbinţi este cu neputinţă să se piardă! Dar ea fiind tot mai scârbită şi cu îndoială, Dumnezeu i-a descoperit într-o noapte că acolo unde va fi ea, va fi şi fiul ei împreună. Şi s-a împlinit făgăduinţa, căci Augustin s-a botezat şi a ajuns unul din apărătorii Ortodoxiei.

Aici este vestirea pentru mutarea ei în patria cerească, după botezul fericitului Augustin de către Sf. Ambrozie, Episcopul Mediolanului (Milanul de astăzi).

VEDENIA FERICITEI MONICA

La fereastra dinspre mare
Sub al nopţii cer senin
Stă cu maică-sa de vorbă
Fericitul Augustin.

În convoiul lor spre ţară
Au venit de la Milan,
Poposind în vremea nopţii
La al Romei vechi liman.

Jos în tihnă lumea doarme,
Luna sus le stă zâmbind,
Îmbrăcând pământ şi mare
Într-o pânză de argint.

Dar trecând puţină vreme
Se opresc din vorba lor,
Căci o tainică uimire
Le răpeşte mintea-n zbor.

Augustine prea iubite,
Dumnezeu m-a prevestit
Că, în drumul vieţii mele,
Mă apropii de sfârşit.

În tăcerea cea adâncă
Ochii lor acum privesc
Spre lumina veşniciei
De la Tronul cel ceresc.

Multă vreme nici o vorbă
Nu rosteşte gura lor;
Nemişcaţi rămân, având-uşi
Chipul tainic, visător.

Sub ninsoarea de lumină,
Augustin şi maica lui,
- În uimirea lor cea sfântă -
Par a fi nişte statui.

Când îşi vin apoi în fire,
Pogorându-şi ochii grei,
Cu emoţie, Monica
Zice către fiul ei:

Nu mă turbur pentru asta,
Căci dorinţa ce mi-a fost
Am văzut-o împlinită,
Traiul nu-mi mai are rost.

Duhul meu va merge-n pace
Către veşnicul lăcaş,
Neavând de-acuma grijă
Pentru scumpul meu urmaş.

Viaţa mea a fost legată
Numai de un singur dor:
SĂ TE VĂD CREŞTIN PE TINE
ŞI CREŞTIN DREPT SLĂVITOR!

Mila cea dumnezeească
Către noi s-a revărsat
Şi pe mine cea smerită
Negrăit m-a mângâiat.

În pământul ţării noastre
Nu mai calcă pasul meu,
Căci aşa a fost poruncă
De la bunul Dumnezeu.

Mergeţi numai voi cu pace
Şi vă las ca legământ
<<Trupul meu să se îngroape
În acest strein pământ!>>

A rămas puţin pe gânduri
Dascălul bisericesc,
Cugetând la vorba maicii
Cea cu ton proorocesc.

Într-o clipă tot trecutul
Îmbunătăţit al ei
I-a venit atunci prin minte,
Cu lucire de scântei.

Cumpănindu-ţi profeţia
Cu prea vrednicul ei trai,
El văzu atunci cu duhul
Fericirea ei din rai.

Şi de-atuncea înainte
Cunoscut-au pe deplin:
Că-i feciorul unei Sfinte
FERICITUL AUGUSTIN.

RĂSPLATA LĂCOMIEI

(Pilde din viaţa păsărilor)

O păsărică din pustie
Cu pene galbene verzui,
Avea sălaşul lângă mine
În care ea creştea doi pui.

Din zori pleca sărmana mamă
S-adune hrană pentru pui:
Bondari din cei mai cruzi şi muşte,
Seminţe moi şi viermişori.

Odată cum şedeam afară
O văd luptându-se vânjos
Să rupă-n două (pentru masă)
Un pui de şarpe veninos.

În vremea când lovea cu ciocul
Sărmana nici n-a observat
Că şarpele ca răzbunare,
Otrava morţii i-a lăsat.

Mergând din nou la vânătoare
Ea n-a mai dat pe la cămin,
Căci i-a venit în cale moartea
Lucrând a şarpelui venin.

Zadarnic strigă azi orfanii
Cerând cu jale ajutor,
Dar maica nu se mai iveşte
Şi cine are grija lor?

Îmi plânge inima de milă
Cum mor acum vecinii mei,
Aş vrea să le ajut cu hrană
Dar nu mă pot sui la ei.

O, câte suflete creştine
Nu sânt asemenea ca ei:
Nemângâiaţi duhovniceşte
Din cauza celor <<mişei>>!

De câte ori cinstiţii <<Dascăli>>
- (Ce sunt ca maica la norod) -
Se otrăvesc cu <<moda nouă>>
Întinsă azi ca un năvod!

Aşteaptă de la ei povaţă
Săraca lume în zadar,
Căci ei sunt morţi Duhovniceşte,
La cine să mai afli <<dar>>?

Mai sunt apoi părinţi cu râvnă
Prea mare pentru fii lor:
Şi strâng din rodul nedreptăţii
Prin care sufleteşte mor.

Din strâmba lor agoniseală
Nici nu se procopsesc;
Că cele ce se sting cu patimi
Cu patima se irosesc!

TURTUREA DE LA IORDAN

O turturea amărâtă
Din lunca Sfântului Iordan
O văd umblând pe valea asta
Să-şi caute (gândesc) liman.

De ce, sărmană păsărică
Nu stai în luncă, pe copaci,
Aici nu ai deloc verdeaţă
Şi vulturii sânt mai rapaci.

Întoarce-te la vale iarăşi
Şi stai aproape de Iordan
Acolo unde ai tovarăşi:
La Schitul Sfântului Ioan!

Pentru mine veselie
Nu mai este până mor
Căci mi-a omorât perechea
Nemilosul vânător!

Mângâierea mea e plânsul
Şi doresc mereu să fiu
Unde nu este verdeaţă,
Unde-i jale şi pustiu!

Cât erau la Schit copacii
Mai aflam acolo dos
Când ne speriau din luncă
Cei cu pocnet fioros.

Când s-a pustiit pădurea
Şi grădina s-a uscat
Surioarele din vale
Foarte s-au împuţinat.

Iar pe soţul meu odată
Cum şedea lângă Iordan
L-a lovit în cap cu „pocnet”
Vânătorul cel tiran.

Eu fiind de ceea parte
L-am văzut cum a căzut
Şi de-atuncea în durere
Viaţa mi s-a prefăcut!

Însemnare

În câteva rânduri am văzut o turturică (din care nu se află în altă parte decât în lunca Iordanului) care tânjea mereu pe valea asta. La urmă s-a aşezat pe stânca din faţa peşterii mele şi mă privea cu jale, parcă mi-ar fi spus durerea ei. Căci este lucru cunoscut de toţi că turturica dacă-şi pierde soţul, cu altul nu se mai însoţeşte şi nu încetează a jeli până ce moare. De durere ea aleargă stingheră numai pe locuri pustii şi nu mai vrea să vadă verdeaţă, nici apă şi nici nu vrea să audă cântecul celorlalte păsărele. De aceea Sfinţii Părinţi aseamănă viaţa călugărească cu văduvia turturelei. Şi precum turturica nu încetează a jeli perechea pierdută până la moarte, tot aşa monahul poartă doliul pocăinţii, jelind pentru „Mirele cel din Cer”, care s-a jertfit pentru noi, şi nimic din lumea asta nu veseleşte pe monahul râvnitor.

ÎNTRU SLAVA ZIDITORULUI

O, mare eşti Tu, Doamne,
Se miră ochii mei,
De firea cea văzută
Cu armonia ei!

Pe cele trecătoare
Aşa le-mpodobeşti,
Dar cât mai minunate
Vor fi cele cereşti!

De-ar înţelege mintea
Podoaba cea de sus,
Te-ar pomeni de-a pururi,
Stăpânul meu, Iisus!

Atunci dulceaţa lumii
De tot am defăima
Şi raza Ta cea sfântă
Mereu ne-ar desfăta.

Dar mintea cea greoaie
Atârnă spre pământ,
Împiedicând pe suflet
Din sfântul său avânt.

Pornirea pătimaşă
A trupului de lut

Adesea ne desparte
De cel ce ne-a făcut.

Inaripează, Doamne,
Gândirea mea pe cer
Şi-mi uşurează trupul
Cu sufletul stingher!

DE ZIUA <<ANULUI NOU>>

S-a dus un an de zile
Greoi, spre <<asfinţit>>
Cu năzuinţi deşarte
Şi rost neîmplinit.

Îşi ia acuma rândul
Un altul mai vioi,
Ce dă la toţi cuvântul
Să-i scape de nevoi.

Şi lumea veşnic vede
- Cu gând neîndoit -
Că orice înnoire
Îi semn de procopsit.

Şi - doară - are pildă:
Din viaţa cu progres
Cu ce amar de roadă
- La urmă - s-a ales?

Prin duhul <<înnoirii>>
Se vede arătat
Că viaţa omenirii
Mai rău s-a destrămat.

Deşi - la arătare -
Înaintăm vioi,
Dar sufleteşte mergem
Ca racul, înapoi.

Zburăm după <<himere>>
Ca vântul în văzduh
Şi văruim mormântul
Ca viaţa <<fără duh>>.

DE SFÂNTA NAŞTERE

O, Soare, al Dreptăţii
Arată-mi raza Ta
Şi dintru nesimţire
Ridică viaţa mea!

Tu, Cel născut, cu trupul,
Ca om, la Bethleem,
Călăuzeşte-mi paşii,
Spre veşnicul Eden!

Înviorează, Doamne,
Pe cel slăbănogit,
Uitând fărădelegea
Celui ce Ţi-a greşit!

Ridică-mi, Doamne, gândul
Din veacul trecător
Şi-mi potoleşte vântul,
Scoţându-mă din <<nor>>!

Învaţă-mă să caut
Spre veşnicul senin
La care nu-i durere,
Nici scârbă, nici suspin!

Cu dragoste cerească
Aprinde-mă mereu,
Stăpâne Milostive
Şi Dumnezeul meu!

Pe Tronul Sfintei Slave
Cu trupul azi şezând

Arată, Doamne, milă
Spre cei de pe pământ!

DIN LUMEA „FIILOR PIERDUŢI"

(Versuri cari zugrăvesc drama sufletului omenesc, care se repetă mereu în lumea aceasta. Ele au ca punct de plecare pilda „Fiului Pierdut" din Sf. Evanghelie).

PROLOG

Ca să fie înţeleasă
Versuirea care scriu,
Dau o mică desluşire
Despre <<Rătăcitul fiu>>.

În călătoria vieţii
Două drumuri s-au deschis,
Unul duce spre Gheenă
Altul, către <<Paradis>>.

Primul este lat şi neted
Şi prea lesne de umblat,
Cel de-al doilea, cu piedici
Şi cu totul strâmtorat.

De asemenea la oameni
Două cete se vădesc:
Unii înmulţesc <<Talanţii>>,
Alţii <<rău îi cheltuiesc>>.

Sunt - adică - credincioşii
Cei cu trai neprihănit,
Şi pe urmă sunt <<pierduţii>>,
Cei cu duhul răzvrătit.

Cei dintâi urmează drumul
Cel plăcut lui Dumnezeu,
Cei din urmă sunt <<mezinii>>,
Cari se abat mereu.

Deci prin <<sita cunoştinţii>>,
Oamenii fiind cernuţi,
Unii se găsesc <<acasă>>,
Alţii însă sunt <<pierduţi>>.

GRAIURI PROFETICE

(Culese din hrisoave greceşti)

La anii veacului din urmă,
Păstorii cei duhovniceşti
Se vor abate de la turmă
Urmând curentele lumeşti.

Păşi-vor ei pe calea strâmbă,
Lăsându-şi drumul părintesc
Şi vor cânta la oi din <<drâmbă>>,
Iar nu din <<fluier păstoresc>>.

Vor face focul cu <<progresul>>
În <<staulul duhovnicesc>>
Şi fumul va stârni eresul
Rătezului papistăşesc.

Atuncea lumea cu ştiinţă
Va face născociri mereu
Şi nu va fi la ea credinţă
Nici temere de Dumnezeu!

Norodul cel cu simplitate
- De frica veşnicelor munci -
Va mai păzi cu scumpătate
Dumnezeieştile porunci.

Dar vieţuind în neunire
Şi fără povăţuitori,

Vor fi urâţi de stăpânire
Şi mulţi vor sta prin închisori.

Acei cu râvnă mai fierbinte
La fapta bună şi smeriţi,
Vor fi ca cei ieşiţi din minte
De toată lumea socotiţi.

Înţelepciunea omenească
Va face idoli pe pământ
Şi lumea vrea să folosească
Desmăţul ca aşezământ.

Vor tunde bărbile şi părul
Şi hainele vor reteza,
Iar legile cu adevărul
La modă toate vor scurta.

La tineri nu va fi ruşine
Şi nici iubire între fraţi,
Iar moda va târî cu sine
Pe oamenii destrăbălaţi.

Atuncea Dumnezeu, cu greaţă
Va căuta spre pământeni
Şi-i va lipsi pe mulţi de viaţă
Ca oarecând pe <<sodomeni>>.

Pământul îşi va pierde mana
Şi munca nu va fi cu spor,
Că mulţi vor crede pe <<Satana>>
Tovarăş slobozirii lor!

Atuncea lumea va să fiarbă
Ca un cazan la <<pirostea>>
- Aprinsă de mânie oarbă -
Şi pacea ei se va lua.

Războaie mari, înfricoşate,
Se vor ţine aproape lanţ
Dar mai grozav va fi ca toate
A <<celor şapte din Bizanţ>>!

Noroadele civilizate
Când mai vârtos vor progresa,
Ca fiarele înfometate
Cu dinţii se vor sfâşia.

Vor face <<care>> zburătoare
Iar coada lor de scorpion
Va face iarăşi tulburare
Ca turnul de la Babilon.

Atunci va fi ca armătură
Balauri groaznici de metal,
Împrăştiind pârjol din gură
Şi fumuri cu venin mortal.

La vii abia a treia parte
Din toată lumea va scăpa,
Iar restul se va da la moarte,
Apoi războiul va-nceta!

Căci Înger va veni din ceruri,
Strigând cu glas înfricoşat
Să pună capăt la măceluri
Puterile din Ţarigrad.

Acolo Îngerii vor pune
Pe tronul bizantin un sfânt
Şi paşnic toţi se vor supune,
Lipsind războiul pe pământ.

Atunci va fi Ortodoxia
În toată lumea strălucind
Şi va să piară duşmănia
Belşug şi dragoste fiind!

MIZERIA DIN LUME ȘI CHEFUL CELOR CU RADIO

Cinstitele Lăcașuri
Acum se pustiesc
Căci oamenii acuma
La Radio se silesc.

În ocna sovietă
Se chinuiesc mereu
Acei cari din râvnă
Iubesc pe Dumnezeu!

Pe front sub mii de gloanțe
Cad sute de ostași,
Lăsând femei văduve
Cu bieții copilași.

Cutremurul pe ostrov
Îl face cimitir,
Curmând la mii de oameni
Al viețuirii fir.

În schimb auzi la Radio
Cum cântă măscării
Și celor grași la ceafă
Le face jucării!

În casa cea săracă
La sobă pe cuptor
Orfanii fără pâine
Își plâng pe tatăl lor.

Copila cea orfană
Rămasă prin streini,
Plângând așteaptă milă
În poartă la vecini.

Dar Radioului nu-i pasă,
El cântă la vecini,
Făcând pe cei din casă
La inimă <<haini>>.

Acel sărac oftează
Și nu poate dormi,
Datornicii cer banii
Și nu-i poate plăti!

În târg pe piatra goală
Un cerșetor zăcând,
Zadarnic cere milă
Cu lacrimi, tremurând.

În fundul pușcăriei
Se-nchide pe nedrept
Creștinul cel cu râvnă,
Fiind bătut în piept.

Iar colo lângă groapă,
Alături de sicriu,
Amar se tânguește
O maică fără fiu!

La Radio cântă marșuri
În piață la oraș,
Ducând în nesimțire
Pe omul pătimaș.

În patul suferinții
Bolnavul cel sărac
Nu are mângâere
De hrană, nici de leac.

Iar muzica la Radio
Ca niște boi răgând,
Le dă curaj la oameni
În chefuri petrecând.

Proptindu-se în cârje,
Beteagul din război,

Alunecă şi cade
Pe stradă în noroi.

Iar Radio lângă dânsul
Cântând caraghios,
Îl face să înjure
Pe cel care l-a scos.

Acel robit de patimi
Căzând din darul sfânt
Nu află astăzi sprijin
La cei de pe pământ!

Iar Radioul dănţuieşte
Acum la mânăstiri,
Făcând să pierdem rostul
Sărmanei mântuiri!

Pe calea mântuirii
Un suflet apucând,
Programul de la Radio
Îi vine lui în gând!

La patru după masă
Concert îi rânduit
Şi nu am vreme astăzi
Să merg la spovedit!

Duminica la nouă
Sunt cântece hazlii
Ocazia nu pierde
Cu sfinte Leturghii.

La praznicele Sfinte
Se fac excursii mari
Şi lasă tinerimea
Streină de altar.

În posturi <<lumea nouă>>
Petrece mai vârtos
Şi balul ca o slujbă
Îl pregăteşte jos.

În timp ce face slujbă
Sfinţitul Slujitor,
La crâşmă îl ascultă
Râzând cu Radioul lor.

În vremea când se roagă
Un suflet credincios
Alături zbiară Radioul
Un cântec ruşinos!

Iar când petrec la groapă
Plângând pe adormit,
În drumul lor le cântă
Acum de dănţuit.

Cuvântul cărţii sfinte
Acum a amuţit,
De când la cântă Radio
La cei ce s-au sfinţit.

Duminica la slujbă
Creştinii nu prea vin,
Iar cinematograful
Îi totdeauna plin.

Biserica adesea
Nu are cântăreţi
Iar noaptea la petreceri
Se cântă fără preţ.

Mizeria din lume
Sporeşte azi mereu,
Căci azi puţini din oameni
Mai cred în Dumnezeu!

Pe căile pierzării
Cei mulţi călătorind,
Acompaniamentul
De Radio au slujind.

Mizeria din lume
S-adună mai cu spor

În cântecul de Radio
Spre iadul pierzător.

În toată lumea astăzi
Răsună glasul lui,
Ca un concert funebru
Pierzării omului!

Corabia vieţii
Se luptă azi în larg
Avându-şi cârma ruptă
Şi pânza la catarg.

Din Miază-Noapte valuri
Lovesc acum cumplit
Corabia în coaste
- Cu omul buimăcit -

În loc să se grijească
De pânza pentru vânt,
Sărmanul om ascultă
A Radioului cânt!

Şi cântecul de Radio
Pe om l-a fermecat
Şi duhul nesimţirii
Îl ţine încleştat!

Şi după imnuri sfinte,
Auzi la Radio iar
Cântări neruşinate
Slujind lui Veliar.

CUGETĂRI SMERITE

(Altă variantă)

I.

Suflete al meu smerite,
Adă - mai întâi de toate -
Prea mărire Celui veşnic
Pentru orice bunătate.

De lucrezi ceva spre bine
Nu te înălţa în gând,
Căci nu este bunătate,
Fără darul Lui cel Sfânt.

Totdeauna, la culcare,
Slavă dă lui Dumnezeu,
C-ai ajuns sfârşitul zilei,
Izbăvindu-te de rău.

Când te scoli dă slavă iarăşi
Că din mila lui cea mare,
Nu te-a osândit pierzării,
Ci ţi-a dăruit sculare.

La mâncare zi cu duhul:
<<Mulţumesc, Ceresc Părinte,
Pentru apa şi văzduhul
Şi aceste daruri <<sfinte>>!

Dacă eşti lovit de boală,
Cugetă că orice leac
Nu te-ajută, fără darul
<<Doctorului Sfânt din veac>>.

Iar când eşti în prigonire,
Mulţumeşte bucuros
Că mergând pe <<calea strâmtă>>.
Calci pe <<urma lui Hristos>>.

II.

Precum încet se trece
Făclia de la sfeşnic,
Aşa se trece viaţa
Şi vine somnul veşnic.

Să cugetăm adesea
La tainele <<ieşirii>>
Ca să scăpăm de frică
În ceasul <<despărţirii>>.

Să pomenim cu lacrimi
Pe cei ce-au răposat,
Căci pentru noi se roagă
Şi ei neîncetat.

Să ştim întotdeauna
Că fără sfântul dar,
Comorile din lume
Sunt toate în zadar.

Nădejdea să ne fie
La <<Cel fără de ani>>,
Iar nu la mintea noastră,
La slavă sau la bani.

Nevrednicia noastră
S-o punem mai prejos
Decât vinovăţia
Celui mai păcătos.

În toate să ne fie
Credinţa ca un cheag
Şi dragostea curată
Al vieţii noastre steag.

Să nu lăsăm în minte
Vre-un cuget duşmănos,
Ci să urmăm iertării
Şi păcii lui Hristos.

STIHURI

cari se cântă la Litaniile de la Sf. Mormânt pe gl.3 ca şi cele de la Întâmpinarea Domnului (de la Pesna 9). Ele sunt graiuri tânguitoare rostite de Maica Domnului, de Sf. Ioan, de Sf. Mironosiţe, de Sf. Iosif şi Nicodim şi de adunarea credincioşilor.

MAICA DOMNULUI
Nu pricep nici oamenii,
nici puterile de sus
Cum Te-ngropi Tu, Fiul meu,
o ce taină de nespus!

SF. MARIA MAGDALENA
Viaţa, Făcătorule,
ca s-o isbăveşti voind,
Singur moarte ai primit,
viaţă veşnică fiind.

MARIA LUI CLEOPA
Azi tot neamul pământesc,
ce murise prin păcat
S-a văzut prin moartea Ta
la viaţă ridicat.

MAICA DOMNULUI
Vino lume ca să plângi
cu suspin tânguitor
Între morţi acum văzând
pe al vieţii Dătător!

SF. MARIA MAGDALENA
Mort acum văzându-te,
ca un soare asfinţit
Ucenicul Tău ascuns,
Iosif s-a prea vădit.

MARIA LUI CLEOPA
Raza lumii Tu fiind
şi dulceaţa tuturor
Cum îţi pleci Tu genele
pe lumina ochilor?

SALOMI
Tu prin moarte ne-ai trezit
viaţa care s-a uscat

Şi pe neamul omenesc
la viaţă l-ai chemat.

SFINTELE MIRONOSIŢE ÎMPREUNĂ

Credincioase Iosif,
cel cu chipul cuvios
Dă-ne să-L înfăşurăm
întru giulgiu pe Hristos!

SF. IOAN FECIORELNICUL

Doamne vezi pe Maica Ta
şi pe cel care iubeai
Deci acum din gura Ta,
un cuvânt să ne mai dai.

IOSIF ŞI NICODIM

Tu-podoaba lumii-azi,
fără chip ca mortul zaci
Scoală ca un Dumnezeu,
bucurie să ne faci!

MAICA DOMNULUI

Din împunsa coasta Ta,
O prea dulce Fiul meu!
Viaţa veşnică ne scoţi,
Tu Cuvinte-Dumnezeu.

NICODIM

Tu fiind adevărat,
mirul cel duhovnicesc
Mirezmeşte-mă, pe cel ce
cu miruri Te stropesc.

IOSEF

Azi Puterile din cer,
Te-nconjoară cu fior
Cum Te voi atinge eu,
care sunt pătimitor!

MAICA DOMNULUI

Fiul meu şi Dumnezeu,
pogorându-Te de sus
Pe Adam cel rătăcit,
la viaţă L-ai adus.

MARIA LUI CLEOPA

Azi Iisuse unde ai chipul
cel împodobit?
Toate cele din Scripturi
întru Tine S-au plinit!

SALOMI

Ape dulci ca din izvor
revărsând din coasta Ta
De păcatul cel amar lumea
speli de-a pururea.

SF. MIRONOSIŢE ÎMPREUNĂ

Când erai Tu răstignit soarele
s-a-ntunecat
Dară astăzi cum vei fi,
Ziditorule-ngropat?

IOSIF

Cel ce ai de-a pururea
pe lumină de veşmânt
Cum în giulgiuri eu acum
te voi pune în mormânt.

NICODIM

Apa cea din coasta Ta
mirezmeşte mai presus
Decât mirul cel de preţ,
care eu ţi L-am adus.

MAICA DOMNULUI

Înainte Te-am văzut prunc

în iesle înfăşat
Iar acum Te văd în giulgiu,
vai ce chip înfricoşat!

ŞF. MIRONOSIŢE ÎMPREUNĂ

Pe acel ce-n palmă ţii
toate-n cer şi pe pământ
Cum Te-aşează Iosif
şi Nicodim în mormânt!

MAICA DOMNULUI

Izbăveşte, Fiul meu,
pre noroade de la rău
Care vin evlavios şi cinstesc
mormântul Tău.

ADUNAREA CREDINCIOŞILOR

Doamne fii apărător
credincioasei adunări
Care cântă prea duios,
Şfintei Tale îngropări!

Însemnare

Aceste stihuri s-au tălmăcit din limba greacă, în Săptămâna Sfintelor Patimi, din anul mântuirii 1946, în Lavra Sfântului Sava cel Sfinţit de către nevrednicul între Schimonahi Ioan Iacob din România.

STIHURI

ce se cântă la Litania de la Mormântul Maicii Domnului, la Priveghere după melodia de la Întâmpinarea Domnului (Pesna 9) „Nu pricep curată…” (zis legănuşul).

STIH 1 AL APOSTOLULUI PETRU

Pogorârea Cerului
Întru tine s-a lucrat,
Iară astăzi din mormânt
Întru slavă te-ai mutat.

APOSTOLUL PAVEL

Gavriil din Nazaret
Zămislirea ţi-a vestit
Azi se face vestitor
Fericitului sfârşit.

SOBORUL SF. APOSTOLI

Duhul tău s-a bucurat
Că vei merge la Hristos
Iară noi nemângâiaţi
Şi sărmani rămânem jos.

SF. DIONISIE AREOPAGITUL

Împăratul cerului
Cu Cereştile Puteri
Se pogoară minunat
Petrecându-te la ceriu.

SF. IERARH IEROTEI

Azi văzduhul este plin
De mirezme şi cântări,
Firea toată s-a uimit
La a Maicii Înălţări.

SOBORUL SF. APOSTOLI

Îngerii la Bethleem
Naşterea slavoslovesc,
Iară azi cântând cu noi
Heruvimii se unesc.

SF. APOSTOL IACOB

Frumuseţea ta de-acum
Cine va putea vedea
Căci de-acum, Stăpâna mea
Cerul tu vei desfăta.

SF. IOAN EVANGHELISTUL

După vorba lui Hristos
Te-am avut ca Maică jos
Dar acum cui ne laşi
Între jidovii pizmaşi.

SF. APOSTOL TIMOTEI

De la Tronul cel ceresc
Dă-ne maică ajutor
Să vedem împrăştiat
Al păgânătăţii nor.

SOBORUL SF. MIRONOSIŢE

Mort văzându-L pre Hristos
Mângâiere te aveam,
Dar acuma tu murind
Ce vom face, Mariam.

ADUNAREA CREDINCIOŞILOR

Solitoare, Maică, fii
La ai tăi nevrednici fii
Care cântă azi plângând
La cinstitul tău mormânt.

SF. APOSTOL TOMA

Astăzi sunt încredinţat
Că din morţi ai înviat
Şi la ceruri te-ai suit,
Lângă fiul tău iubit!

TROPARE DE UMILINŢĂ CARE SE ZIC GRECEŞTE „MEGALINARE"

Ele se obişnuiesc a se cânta după Paraclisul Maicii Domnului, iar în unele părţi le cântă la Sf. Leturghie, în vremea chinonicului.

- pe glas 2 -

A MAICII DOMNULUI

Pre mal de prăpastie rătăcind
Ajută-mi Stăpână că sunt
tare slăbănogit
Şi nu sunt vrednic la cer
a mă uita
Ştiindu-mi sărăcia
şi neputinţa mea.

A SF. ARHANGHELI ŞI ÎNGERI

La judeţul groaznic când
voi veni
Sârguiţi cu ruga pentru mine
a mijloci
Arhangheli şi îngeri cu toţii
călduros
Pentru smeritul suflet al meu
neputincios.

A SF. IOAN BOTEZĂTORUL

Rodul pocăinţii eu neavând
Paşii vieţii mele se apropie
de mormânt;
Ioane Prooroace, ajută-mă
degrab
Că inima mi-i rece şi sufletul
mi-i slab.

A SF. SLĂVIŢILOR APOSTOLI

Ca cei ce din apele „celui rău"
Aţi vânat pe oameni
prin cuvântul lui Dumnezeu,
Slăviţilor Apostoli soliţi
pentru norod
Să nu mai fie pradă
vicleanului năvod.

A SF. ARHIDIACONULUI ŞTEFAN

Apostol, Diacon şi Ucenic,

Ştefane slăvite, mai întâiule
Mucenic
Având îndrăzneală la
Bunul Dumnezeu,
Soleşte mântuire şi
sufletului meu.

A SF. TREI IERARHI

Stâlpii Pravoslavnici
prea cinstiţi
Voi sunteţi în ceruri pe veci
nedespărţiţi;
Grigorie, Vasilie şi
Marele Ioan
Păziţi norodul vostru
de jugul cel viclean.

A SF. IERARH NICOLAE

Ajutorul grabnic celor
sărmani,
Sprijin şi povaţă
pentru văduve şi orfani
La tine credincioşii
aflăm necontenit
Prea Sfinte Nicolae cel
pururia slăvit.

A SF. SPIRIDON

Comoară cinstită de bunătăţi
Şi Apărătorul Pravoslaviei
te arăţi,
Prea sfinte Spiridoane
la Tronul cel ceresc
Soleşte mântuire celor
ce te cinstesc.

A SF. MARIEI MAGDALENA

Dragoste fierbinte lui
Dumnezeu
Ai adus Marie, mai curată
ca mirul tău
Al vieţii alabastru în inimă
având
Revarsă-ne din ceruri
mireazmă pe pământ.

A SFÂNTULUI SFINŢITULUI MUCENIC IGNATIE

Pe Hristos în inimă l-ai purtat
Şi ardeai cu râvnă
către Dânsul neîncetat,
Aprinde-mi Mucenice
Ignatie mereu
Făclia ce se stinge
a sufletului meu.

A SF. SFINŢITULUI MUCENIC HARALAMBIE

Păstorind Biserica luminat
Pentru Domnul sângele
Haralambie ţi-ai vărsat
Acuma din ceruri cu
dragoste priveşte
Spre fii tăi din lume
şi boalele goneşte.

A SF. MARELUI MUCENIC GHEORGHE

Ostaş al Credinţii nebiruit
Te cunoaştem Gheorghe
mucenicule preaslăvit
Când vezi că ne împresoară
balaurul cel rău
Aleargă fără preget
cu darul sfânt al tău.

A SF. MARELUI MUCENIC IOAN DE LA SUCEAVA

Trupul la Suceava ţi-ai odihnit
Iar la ceruri slava de la

Domnul ai dobândit;
Ioane Mucenice să nu ne
părăseşti
Pe fii pravoslavnici ai Ţării
Româneşti.

A SF. MUCENIŢE FILOFTEIA

La Curtea de Argeş te odihneşti,
Iar la ceruri Sfântă Filofteie
împărăţeşti
Căci tu prin mucenie
pe Domnul L-ai urmat
Şi pe norodul nostru
îl mângâi neîncetat.

A SF. CUVIOASEI MARIEI EGIPTEANCA

Părăsind Egiptul, ca din noian
Ai venit, Marie, în pustia
de la Iordan,
Pe scara Pocăinţii suindu-te
la cer
Făcut-ai de ruşine
pe mândrul Lucifer.

A CUVIOASEI PARASCHIVE

Din fundul pustiei ai alergat
Spre pământul nostru
şi Moldova te-a-mbrăţişat
Avându-te pre tine noian
de îndurări
La vremuri de necazuri
şi grele încercări.

A SF. SAVA CEL SFINŢIT

Pe calea cea strâmtă
călătorind
Ai aflat la ceruri bucurie
fără sfârşit,
Iar noi Sfinţite Sava
cu toţii într-un gând
A laudei cunună îţi împletim
cântând.

A SF. IOAN DAMASCHIN

Apărând Biserica pe pământ
Te-ai făcut organul versuind
întru Duhul Sfânt;
Ioane Damaschine,
cu glasul mişcător
Te roagă pentru turma lipsită
de păstor.

A SF. TEODOSIE

Viaţa îngerească ai petrecut
Şi a chinoviei rânduială
ai început;
Cărbunii cei de râvnă
ai sufletului meu
Aprinde-i cuvioase cu darul
sfânt al tău.

A SF. GHERASIM DE LA IORDAN

Cetăţean pustiului te-ai arătat
Şi la urmă Raiul moştenire
l-ai câştigat,
Parinte Gherasime te rog
să domoleşti
Pornirea cea de fiară a celor
netrupeşti.

A CUVIOSULUI IOAN HOZEVITUL FOST MITROPOLIT AL CHESARIEI ŞI A TOATĂ PALESTINA

La tronul Chesariei
strălucind
Dorul de pustie te-a adus
înapoi la Schit,

Acolo de pe stâncă la ceruri
ai zburat
De unde pentru lume
te roagă ne-ncetat.

A SF. GHEORGHE HOZEVITUL

Valea cea pustie o ai lucrat
Însutite roduri la Hozeva
ai adunat,
La care Cuvioase arată-mă
părtaş
Pre cei ce vin cu râvnă
la sfântul tău Lăcaş.

A TUTUROR SFINŢILOR

Întru tot slăviţilor Ucenici
Cu ceata Ierarhilor
şi a Sfinţilor Mucenici,
Femei Cuvioase şi Sfinţilor
Părinţi
Pre Domnul îmblânziţi-L
cu rugile fierbinţi.

A MAICII DOMNULUI

Prea Sfântă Stăpână
nădejdea mea
Dă-ne nouă sprijin ca
o Maică de-a pururea
Că prea se trufeşte balaurul
cumplit
Voind să amăgească
norodul tău iubit.

ALTE TROPARE ALE SFINŢILOR

Care se cântă pe glasul 5 după modelul Podobiei greceşti: Tin tahin su schepi che tin voitian… şi anume se cântă după Pavecerniţă (c.l.V.).

A BOTEZULUI

Botezându-te Doamne
de la Ioan
Ai zdrobit pe şarpele
cel viclean
Iar prin Duhul cel prea sfânt
Atătat s-a întărit
Al Părintelui Cuvânt
Mărturisindu-Te, Doamne
Pre cel ce Te-ai arătat
Şi luminare ne-ai dat.

A SF. IOAN BOTEZĂTORUL

Prooroace Ioan
şi sluga lui Hristos
Al Bisericii Sfeşnic
prea luminos
Dă-ne nouă să-ţi cântăm
Şi bine să cuvântăm
Prea cinstit numele tău
Ajutătorule grabnic,
Să nu ne laşi pe noi
Cari suntem în nevoi.

A SF. ARHANGHELI ŞI ÎNGERI

Arhistrategul cerului Mihail
Şi comoara tainelor Gavriil
Cu soborul îngeresc
Dimpreună se cinstesc
Întru laude zicând:
O, Slujitori ai Treimei
Ai lumii folositori
Şi de vrăjmaşi păzitori.

A SF. APOSTOLI

Apostoli ai Domnului
prea slăviţi
Pravoslavnica turmă
n-o părăsiţi,
Ci precum prea minunat

Pre păgâni ai luminat
Darul vostru-ne rugăm -
Și astăzi să lumineze
Norodul nedumerit
Și de pășune lipsit.

A SF. MIRONOSIȚĂ MARIA MAGDALENA

Pre cinstita Maria și sfânta
din Magdal
Pre apostolescul Bisericii
chimval
Pre mireazma lui Hristos
Cea cu suflet râvnitor
S-o chemăm în ajutor
Izbăvitoarea de patimi
Pre ceea ce la nevoi
Se roagă mereu pentru noi.

A SF. VASILE CEL MARE

Al păstorilor fluer
Dumnezeesc
Și canonul cinului îngeresc
Pre pământ te-ai arătat
Iar acum te veselești
Cu cerescul împărat
Vasile Prea Sfințite,
A lumii luminător
Și slava Ierarhilor.

A SF. IOAN GURĂ DE AUR

Ca un nor de lumină
te-ai arătat
Și cuvinte de aur ai revărsat
Pe ogorul sufletesc
Al norodului creștin
Pentru care te cinstim
Prea Fericite Ioane,
Al Domnului următor
Și ecumenic Păstor.

A SF. IOAN MILOSTIVUL

Cu podoaba dragostei îmbrăcat
Serafim în lume te-ai arăta
Ajutor la cei lipsiți
Izbăvire la robiți
Și la cei nedreptățiți
Ioane Prea Milostive
Lăcașul Duhului Sfânt
Și nou Avraam pe pămâ

A SF. IERARH SPIRIDON

Sărăcia trupească agonisind
Bogăția cerească ai dobândi
Și te bucuri luminat
De Treimea în trei Sori
Pentru care te-ai luptat
O, Spiridoane Ierarhe
A Trimitundei Păstor
Și de minuni făcător.

A SF. IERARH NICOLAE

Credința cu râvnă ai îndreptat
Pre cei fără sprijin i-ai ajutat
Iar pe cei cari nedrept
De tirani s-au osândit
De la moarte i-ai răpit
O, Nicolae Sfințite
Al Mirei Arhipăstor
Și tatăl săracilor.

A SF. IERARH MARCU AL EFESULUI (EVGHENIOS) APĂRĂTORUL ORTODOXIEI

Cu arma credinții ai biruit
Pre soborul Romei
cel răsvrătit
Iar acum la ceruri stând
Sârguiește ajutând
Pre norodul Ortodox
Înalt Prea Sfințite Marco

Carele pus-ai hotar
Spre cei cu viclean calendar.

A SF. MUCENIC GHEORGHE

Purtător de cunună te-ai arătat
Iar pre cei potrivnici i-ai ruşinat
Şi precum ai biruit
Cu puterea lui Hristos
Pre balaurul cumplit
Aşa **Gheorghe Mucenice,**
Zdrobeşte neamul viclean
Şi scapă pe cel siriman.

A SF. SFINŢITULUI MUCENIC HARALAMBIE

A creştinilor grabnic ajutor
De vrăjmaşi şi de patimi izbăvitor
Noi de-a pururi te ştim
Şi cu laude fierbinţi
Capul tău împodobim
O, Haralambie Sfinte,
Să nu ne laşi în necaz
Ostaşul lui Hristos cel viteaz.

A SF. MUCENICI TEODOR TIRON ŞI TEODOR STRATILAT

Teodorilor:Tiron şi Stratilat,
Voevozi ai credinţii v-aţi arătat
Şi mustrându-i pe elini
V-aţi făcut ca un liman
Asupriţilor Creştini
În pagube şi primejdii
Că sângele vostru cinstit
Frumoase cununi v-au gătit.

A SF. MUCENIC IOAN DE LA SUCEAVA

Trapezundu-l pe tine te-a odrăzlit
Iar Hristos la ceruri te-a proslăvit
Al Sucevii Sfânt odor
Noi cu lacrimi te rugăm
Să păzeşti al tău popor
O, Mucenice Ioane
Pre fiii neamului tău
Să nu-i robească „cel rău".

A SF. MUCENIC MINA

Pre ostaşul Domnului cel slăvit,
Diamantul credinţii cel neclătit
Pre Mina să-l lăudăm
Şi, cu râvnă să-l chemăm
- Îndoială neavând -
În pagube şi necazuri
Că-i grabnic ajutător
Creştinului dreptslăvitor.

A SF. MUCENIŢE ECATERINA

Înţeleaptă fecioară şi meluşea,
Covârşit-a lumea podoaba ta
Care dornic te-ai jertfit
Pentru Mirele ceresc
De la care ai primit
Cununa Muceniciei,
Făcându-te lumii izvor
Cu darul minunilor.

A SF. MUCENIŢE EFIMIA

care a fost hotarul Părinţilor la Soborul al 4-lea din Halchidon

Cu nume de laudă te-ai chemat
Şi cunună cerească ţi-ai câştigat
Bucurându-te nespus
Cu cerescul împărat
În cămara cea de sus
Prea lăudată fecioară
Izvorule plin de dor
Şi-al bunei credinţe „hotar".

Obs.: Efimia în greceşte înseamnă Lăudată.

A SF. MUCENIŢE VARVARA

Meluşea curată a lui Hristos
Odorul fecioarelor prea frumos
Care veselă te-ai dus
Ca un cerb însetoşat
La camera cea de sus
O, Minunată Varvara
Priveşte din ceruri spre noi
Cari suntem în nevoi.

A SF. CUVIOASEI MARIEI EGIPTENCII

Biruind al patimii „Legheon"
L-ai zdrobit ca oastea lui Faraon
Şi trecând peste Iordan
Ai scăpat ca Izrail
Din pământul Egiptean
Prea Cuvioasa Marie
Din cer ajutor să trimiţi
Celor pătimaşi şi robiţi.

A CUVIOASEI MAICEI NOASTRE PARASCHIVA DE LA IAŞI

De la Epivata ai odrăslit
Şi la sihăstrie ai strălucit
Alegându-ţi ca liman
Viaţa celor netrupeşti
În pustie la Iordan
Prea Cuvioasa Fecioară
Izvor nesecat te-ai făcut
Norodului tău de la Prut.

ALT TROPAR AL CUVIOASEI

Al Moldovei odorule prea cinstit
Cu Hristos la ceruri te-ai logodit.
Părăsind cele lumeşti
În pustie la Iordan
Ai venit să vieţuieşti
Ca Îngerii, Paraschivo
Folositoare te ştim
Celor ce cu drag te cinstim.

A SF. MUCENIŢE FILOFTEIA DE LA ARGEŞ

Pentru fapta bună te-ai nevoit
Şi prin mucenie te-ai săvârşit
Asuprită de părinţi
Te-ai grăbit a te sui
În lăcaşul celor sfinţi
A lui Hristos Filofteie
Norodului tău asuprit
Ajută-i că mult l-ai iubit.

A SF. SAVA CEL SFINŢIT

Pre sfinţitul Sava să-l lăudăm
Pre tatăl Părinţilor să-l urmăm
Care mult s-a nevoit
Arătând Monahilor
Chipul cel neprihănit
Al Vieţii cel din Pustie,
Iar Sfântului său Lăcaş
Rămâne de-a pururi chezaş.

A SF. IOAN DAMASCHIN

La Damasc Părinte ai odrăslit
Şi la Sfântul Sava ai înflorit
Aducând cerescul rod
Îndulceşti prea minunat
Preavoslavnicul norod
Prea Cuvioase Ioane
Privighetoare din rai
Şi ortodoxule grai.

SF. DOCTORI FĂRĂ DE ARGINŢI COSMA ŞI DAMIAN

Izvorule grabnic vindecător
Şi balsam al durerilor alinător
Damiane şi Cosma
Sârguiţi a vindeca
Rana sufletului meu

Căci mă Apropii de Moarte
Năravul cel din păcat
De tot slăbănog m-a lăsat.

A SF. TEODOSIE ÎNCEPĂTORUL DE LA OBŞTE

Al turmelor sfinte ai fost Păstor
Şi al chinoviei începător
Vindecând pe cei bolnavi
Şi-ntărindu-i pe cei slabi
Arătatu-te-ai viteaz
Apărător al Credinţii
Al nostru prea cuvios
Părinte Teodosie.

A SF. GHERASIM DE LA IORDAN

Podoaba pustiei de la Iordan
Şi Îngerul slavei cel pământean
Care leul îmblânzeşti
Şi cu îngerii vorbeşti
Te rugăm noi robii tăi
Gherasime Fericite
De leul cel netrupesc
Păzeşte pe cei ce-ţi slujesc.

A SF. IERARH IOAN HOZEVITUL

Care a sihăstrit la Hozeva
Ca o rândunică de iarnă grea
Ai fugit de lume la Hozeva
Şi sălaşul ţi-ai ales
Sus pe stânca de granit
Unde mult te-ai nevoit
O, Prea Sfinţite Ioane
Al Hozevei mare odor
Şi-al Chesariei Păstor.

A SF. GHEORGHE HOZEVITUL

Nerodirea pustiului ai lucrat
Cu suspinuri şi lacrimi neîncetat
Dintru care odrăslesc
Institute nevoinţi
Ale sfinţilor Părinţi
La Hozeva Fericite,
Cârmaciule sufletesc
Către limanul ceresc.

A TUTUROR SFINŢILOR

Pre slăviţii Domnului Ucenici,
Cu Ierarhi şi ceata de Mucenici
Pre Părinţii din pustie
Şi pe cei din Chinovii
Cu cinstitele Femei
Să-i lăudăm credincioşii,
Că ei mijlocesc mereu
Către Hristos Dumnezeu.

A MAICII DOMNULUI

Prea Curată Fecioară
şi Maica lui Hristos
Solitoarea Norodului
bisericesc
Sub milostivirea ta
Totdeauna noi scăpăm
Nu ne trece - te rugăm
Întru necaz cu vederea
Ci scoate-ne din nevoi
Una binecuvântată.

STIHURI PENTRU LITANIILE DE LA IORDAN

După modelul celor de la Sf. Mormânt pe glasul 3, ca şi Legănuşul (Nu pricep).

La Iordan în chip smerit
Ca un rob Te-ai botezat,
Firea apelor sfinţind,
Pre noi toţi ne-ai luminat.

Tu fiind mărturisit
De Părintele ceresc
Duhul Sfânt au întărit
Pre cuvântul părintesc.

Când din cer s-a auzit
Glasul ce Te-a arătat
Firea toată s-a uimit
Iară munţii au săltat.

Gol văzându-l pe Hristos
Apa mării au fugit,
Iar Iordanul sfiicios
Înapoi s-a tras grăbit.

Mâna Sfântului Ioan
Tremura când s-a atins
Să boteze în Iordan
Pe cel veşnic necuprins.

Pre a lumii Ziditor
Ca să-l vadă s-au sfiit
Cei de sus luminători
Şi în nori s-au învelit.

Iar balaurul gândit
Care-n apă sta ascuns
Sub picioare s-a zdrobit
De stăpânul Iisus.

Îngerii s-au spăimântat
Pre Stăpânul gol văzând
Şi cântând au lăudat
Sfântul Lui pogorământ.

Singur iadul s-au scârbit
Căci privind au înţeles
Că de-acum va fi lipsit
De vânatul cel ales.

Apa Sfântului Iordan
- Botezându-se Hristos -
A rămas ca un balsam
La tot omul credincios.

Cerul astăzi pogorând
Spre Iordan s-au aplecat
Căci se vede pe pământ
Sfânta Treime arătat.

(Credincioşii cântă în cor)

De la margini noi venim
Cei cu sufletul setos
Ca să ne învrednicim
De botezul lui Hristos.

Acestea s-ar cădea să fie cântate când merge soborul cu închinătorii de la Mânăstire spre Iordan pentru a face Aghiasmă precum şi la întoarcere, iar în celelalte zile cântă la „Chinovic”.

CONDACUL

Praznicului de la Schitul Sf. Ioan de la Iordan

Alcătuit după metoda Troparului Maicii Domnului: sub milostivirea ta... aşa cum se cântă în greceşte după toate slujbele în Mânăstirile Sf. Sava şi Hozeva, pe glasul 2.

De venirea Ta Iordanul
S-au întors înapoi Cuvinte
Şi plinind Botezul
Mergătorul Tău înainte
Oştile din cer s-au spăimântat

Iar cei de jos
Toţi au văzut lumină.

De notat:

Am potrivit această cântare spre a fi imnul nostru bisericesc de la Iordan, pentru orice împrejurare.

„Cântaţi Domnului cântare nouă <<Lauda Lui în Biserica cuvioşilor>>" (Ps. 149, versul I).

BUCHET NOU DE CÂNTĂRI

(Alcătuite din Stihuri armonizate după melodiile cântărilor greceşti)

Condacul Sf. Ioan Botezătorul

(glas 3 „I Partenos simeron...)

Înainte Mergător
A Lui Hristos eşti Ioane
Şi a Lui Botezător
Te-ai arătat Prooroace,
Viaţa ta de pe pământ este cerească
Moartea ta este cu totul
mucenicească
Şi la tronul Sfintei Slave
Te rogi acum şi pururia.

Condacul Sf. Mucenic Ignatie

glas 3

Dragostea lui Dumnezeu
Te aprindea Fericite
Şi de El dorit mereu
Te-ai dat mâncare la fiare
Trupul tău, ca pe grăunte
Îl măcinară
Sufletul s-a înălţat ca o pară
Şi cu Cel dorit la ceruri
Rămâi în vecii vecilor.

Condacul Sf. Ioan de la Suceava

glas 3

La Suceava cortul tău
Ni l-ai lăsat mângâiere
Că lucrarea celui rău
De la norodul tău piere;
Calea jos ai săvârşit-o cu chinuire
Sis la cer te-ai înălţat cu mărire
Şi de-acolo pentru ţară
Nu încetezi rugându-te.

Condacul Sf. Trei Ierarhi

glas 3

Sfinţii Trei luminători
Cu strălucire de taină
Celor binecinstitori
Le luminează plinirea,
Lumea cea de pe pământ azi
îi cinsteşte,
Cea de sus la Tronul ceresc
îi uneşte
Iar moşia lor robită
Aşteaptă mijlocirea lor.

Troparul Cuv. Nicodim cel Sfânt

glas 5

În amurg de taină te-ai arătat
La norodul nostru nemângâiat
Şi sobor de ucenici

Ca un rai duhovnicesc
Ai întemeiat aici
Nicodime cuvioase
În noaptea gândită cu nor
Să luminezi calea tuturor.

Condacul Cuv. Nicodim

glas 5

Al virtuţii râvnitor
Te-ai arătat din pruncie
Şi ales începător
Ai fost întru sihăstrie
Viaţa ta a fost lumină duhovnicească
Duhul tău s-a dus în slava cerească
Şi de-acolo pentru turmă
Mereu te rogi Nicodime.

Megalinaria Cuv. Nicodim

glas 2

Ca o stea cerească ai răsărit
La Apusul Ţării, Nicodime
Avo Sfinţite
Şi-n noaptea cea gândită cu taină străluceşti
Pe cerul Ţării noastre, cu razele cereşti.

Troparul Cuv. Grigore Decapolitul de la Bistriţa

Ca albina cea harnică ai umblat
Şi sufletul dornic ţi-ai adăpat
Din nectarul cel ceresc
Arătându-te la toţi
Ca un Înger pământesc
Grigore Decapolite
Al ţării noastre izvor
De multe minuni făcător.

Condacul Sf. Grigore

glas 3

Lumea toată străbătând
Prea Cuvioase Părinte
Adunat-ai rodul Sfânt
Ca o albină Grigore
Viaţa ta este sudoare şi prigonire
Moartea ta este odihnă şi fericire,
Iar cu Moaştele cinstite
Îmbogăţeşti pe neamul tău.

Megalinaria Cuv. Grigore

glas 2

Prin Apusul lumii şi Răsărit
Pentru adevărul pravoslavnic te-ai ostenit
Şi traiul săvârşindu-ţi de valuri zbuciumat
Pe plaiul ţării noastre odihnă ai aflat.

Condacul Sf. Ioan Hozevitul Episcopul Chesariei

glas 3

Pe norod l-ai păstorit
Prea Fericite Ioane
Şi prea mult te-ai nevoit
Cu Sihăstria Ierarhe
Peştera cea de pe stâncă ţi-a fost sălaşul
Cerul azi îţi hărăzeşte „Lăcaşul"
Pentru turma ta smerită
Nu înceta rugându-te.

Condacul Sf. Gheorghe Hozevitul

glas 3

Ca un pom ai fost sădit lângă izvoarele apei
Şi sub stânca de granit aşezi răsadul de taină
Hozeva o face cetate cu mânăstirea
Fiii tăi ca nişte Îngeri cu vieţuirea
Şi cu roduri însutite
Încununezi soborul tău.

Condacul tuturor Cuvioşilor Părinţi cari s-au sfinţit la Hozeva

glas 3

Hozevit cinstit Sobor al cuvioşilor noştri
Sfântul vostru ajutor să prisosească şi nouă
Noi fiind prea mult nevrednici de Sihăstrie
Cerem azi din înălţime tărie
Ca de Sfânta bucurie
Să ne împărtăşim şi noi.

Condacul Sf. Gherasim de la Iordan

glas 3

Ca un înger pământesc, te-ai dus în zările sfinte
Spre limanul cel ceresc,
Prea Cuvioase Părinte.
Fiara cea văzută (leul) ţi-a fost ca slugă
Cea de gând te-avea pricină de fugă
Şi cu Îngerii la Ceruri
Te bucuri azi Gherasime.

Condacul Cuvioasei Mariei Egiptencei

glas 3

Jugul rău l-ai lepădat
Prea Cuvioasă Marie
Şi ca cerbul însetat, ai alergat la pustie
Trupul tău cu pusnicia ce subţiază
Sufletul cu raza sfântă se luminează
Şi urcându-te la ceruri
Te veseleşti de-a pururea.

Condacul Sfintelor Mironosiţe (în sobor)

glas 3

Prea Cinstitelor Femei Mironosiţe
Vestitoarea mai întâi
V-aţi arătat Învierii.
Dragostea şi cu mireasma v-a fost prinosul
Azi pe voi vă fericeşte tot credinciosul
Şi la cer vă desfătează
Mireazma vieţii veşnice.

Condacul Sfintei Mariei Magdalenei

glas 3

La Golgota l-ai urmat
Pre Domnul, Mironosiţă

Şi din morţi îl vezi sculat
Mai înainte de alţii,
Mirul tău îţi este semnul
Milostivirii,
Dragostea ţi-arată slava
Dumnezeirii
Întru care prea cinstită
Te veseleşti cu Îngerii.

Condacul Sf. Muceniţe Filofteia de la Argeş

glas 3

Ca un spic de grâu curat
O, muceniţă Fecioară
De părinţi te-ai secerat
Pentru Hristos, Filofteie
Trupul tău este comoară
a României
Sufletul îşi ia cununa
Muceniciei
Şi te faci apărătoare
În „Laturea Carpaţilor".

Al doilea condac al Cuv. Mariei

glas 3

Din Egiptul patimii
Prea Cuvioasă Marie
Ai ieşit în chip străin, ca Israel
din robie
Darul Sfânt al Prea Curatei
ţi-a fost tărie
Paşii tăi povăţuind la pustie
Şi-n căruţa pocăinţii
Te-ai dus în slava cerului.

Al doilea condac al Sfinţilor Hozeviţi

glas 3

Hozeviţilor Părinţi
Din „Valea cea sihăstrească"
Cari azi vă veseliţi
De slava dumnezeiască
Cereţi dar de mântuire şi nouă astăzi
Nu lăsaţi în nesimţire pe fiii voştri
Ci cu sfânta luminare
De-a pururia treziţi-ne.

Condacul Sfinţilor apărători ai României

glas 3

Cei din veac folositori
Ai „României slăvite",
Daţi-i sfântul ajutoriu
Celei acum robite;
Jugul greu care-i apasă acum
grumazul
Lacrima care-i brăzdează obrazul
Mai degrabă să se curme
Cu darul vostru Sfinţilor!

Troparul Sf. Sfinţit Mucenic Narcis, Patriarhul Ierusalimului

glas 5

Dănţuind cu taină întru cântări
Biserica cheamă din depărtări
Pe norodul creştinesc
La Sion a săvârşi Praznicul
mucenicesc
A lui Narcis Patriarhul
Luceafăr prea luminos
Şi următor lui Hristos.

Condacul Sf. Narcis

glas 3

La Sion ai strălucit
Prea Fericite Narcise
Şi cu râvnă te-ai jertfit
Pentru prea sfânta credinţă
Astăzi ai Sion mai vesel ca înainte
Roagă-te pentru norodul
Cetăţii Sfinte
Care astăzi prăznueşte
Cinstita pomenirea ta.

Megalinaria Sf. Narcis

glas 2

Pe Narcis Sfinţitul să-l prăznuim
Pe Sfânta podoabă a cetăţii
Ierusalim
Că razele virtuţii revarsă pe pământ
Şi „Crezul" întăreşte
cu sângele lui sfânt.

Troparul Sf. Muceniţe Potamiana

Pentru slava cerească te-ai nevoit
Şi dulceaţa trupească nu te-a robit
Ruşinat-ai pe păgân,
Robul poftelor fiind, cel
cu nume de „stăpân"
Potamiană, fecioară cu volul
de nuntă vopsit
Iar sângele tău prea cinstit.

Condacul Sf. Potamiana

glas 3

Mieluşeaua Domnului,
Potamiană
Pentru râvna Slavei Lui,
tu mori fugind de prihană
Smoala cea clocotitoare
te luminează
Duhul cel cu chip de smoală
se ruşinează
Iar soborul cel din ceruri
Cu slavă te întâmpină.

Megalinaria Sf. Potamiana

glas 2

Cunună de laudă întocmind
Să cântăm fecioarei care
dornică s-a jertfit
Mergând către Mirele
cel nestricăcios
Ea leapădă dulceaţa şi
slava cea de jos.

Troparul Sf. Muceniţe Perpetua

Odraslă din neamul cel mai slăvit
Şi stea luminoasă din asfinţit
Minunat ai strălucit dintre
norii păgâneşti
Şi cu râvnă te-ai jertfit,
Perpetua, pentru Domnul
Cunună cerească luând şi
pe tirani ruşinând.

Condacul Sf. Perpetua

glas 3

Din norodul păgânesc
ai strălucit Muceniţă
Şi la neamul creştinesc
te faci mireazmă de taină

Neamul tău își face nume
cu mucenicia
Și cu îngerii la ceruri
te veselești Perpetuă.

Megalinaria Sf. Perpetua

glas 2

Pe Sfânta Perpetua s-o cinstim
Și cântări de laudă credincioșii
să-i împletim
Fiind ea din rândul
„Celor întâi născuți"
A biruit pornirile
celor nevăzuți.

Troparul Cuv. Paisie de la Neamțu

glas 5

Din casa părinților ai plecat
Și la Sfântul Munte ai alergat
Iar de-acolo cu sobor
Încărcat cu bunătăți
În Moldova te arăți
Luceafăr al chinoviei
Pe vechiul Lăcaș prefăcând
În rai sufletesc pe pământ.

Megalinaria

glas 2

Pre marele stareț să-l lăudăm
Și pe calea sfântă a virtuților
să-l urmăm
Că via cea de obște prin
el s-a înnoit
În sfintele Lăcașuri la Nord
și Răsărit.

Condacul

Ca un pom de soi vestit,
Prea Cuvioase Părinte
În Moldova ai rodit
Pre bunătățile Sfinte:
Darul tău, pe cei din umbră
îi luminează
Mila ta pe cei din patimi
îi ușurează
Și prin rugăciunea minții
Înalță la cer pe fiii tăi.

Megalinarii

A Maicii Domnului

Prea milostivă Stăpână
Nădejdea sufletului meu
Și rază de mântuire
Celor ce zac în păcate
Aprinde-mi smeritul meu sfeșnic
Și stinge-mi focul cel veșnic.

A Sf. Mironosiță Maria Magdalena

Mironosiță Marie
Odraslă sfântă din Magdal,
Și luminată făclie
A Învierii Domnului,
Aprinde-mi în suflet iubirea
Și stinge-mi de rău pomenirea.

A Sf. Paraschiva de la Iași

glas 2

Lacrima norodului tău iubit
Astăzi în șuvoaie către Dunăre

s-a pornit
O, Sfântă Paraschivă slugă
de la Prut
Pe liftele barbare cu păgânescul
cnut.
Semnul pravoslavnic ridică iar
Ca răgaz puternic la
străvechiul nostru hotar
Şi scaunul Moldovei îl fă
din nou slăvit
Să lumineze ţara la Nord
şi Răsărit.

ADAUS
la cărticica „Buchet de cântări"

Troparul Sf. Părinţi Ioachim şi Ana

glas 5

Ioachime şi Ano, strămoşilor cinstiţi
Voi sunteţi Părinţii cei mai fericiţi
Căci prin rodul vostru sfânt
Pogorâtu-s-au din cer
Mântuirea pe pământ,
Deci astăzi cu îndrăzneală
Rugaţi-vă pentru noi
Cari suntem în nevoi!

Condacul Sf. Părinţi

glas 3

Fericiţilor Părinţi
Ioachime şi Ană
Voi sunteţi blagosloviţi
Cu rodul fără prihană
Cei de sus se desfătează
cu rodul vostru,
Lumea jos se mântueşte
cu Domnul nostru
Şi în veci vă fericeşte
Pe voi strămoşii Domnului.

Megalinaria Sf. Părinţi Ioachim şi Ana

glas 2 ca la Paraclis

Pe strămoşii Domnului să-i cinstim
Şi pe Născătorii Prea Curatei
să-i fericim,
Că „buna lor vestire" pe care
au avut
Pricină bucurie în lume s-a făcut.

Condacul Sf. Prooroc Zaharia, tatăl Sf. Ioan Botezătorul

Preot Celui Prea Înalt
Ai fost sfinţit Zaharie
Şi de sus te-ai luminat
Cu dar de proorocie,
Limba ta - nedumerită fiind -
se leagă,
Numele cel minunat o desleagă
Şi blagoslovind pe Domnul
Arăţi pe „Proorocul Lui".

Condacul Sf. Elisaveta, Maica Sf. Ioan

glas 3

Fericită maică eşti
Elisavetă cinstită
Că pe „rod" îl pregăteşti
Spre taina cea negrăită
Fiul tău - fiind în mitră -
voios săltează,
Duhul Sfânt (venind Fecioara)
te luminează
Să cunoşti că ea va naşte
Pe Făcătorul Cerului.

Condacul Sf. Ierarh Nicolae

glas 3

Al credinței râvnitor
Şi chipul blândeții
Dă-ne grabnic ajutor
În greutățile vieții,
Darul tău să ne ridice
din suferință
Râvna ta să ne păzească
întru credință
Şi al săracilor Părinte
Să fii Nicolae pururea.

Condacul Sf. Mare Mucenic Gheorghe

glas 3

Mucenic prea slăvit
Comoară de folosințe,
Pe tirani ai biruit
Cu arma bunei credințe
Numele, dintru „lucrare"
se tâlcuește
Viața ta prin chinuri grele
se săvârșește
Şi cununa biruinții
Primești din mâna Domnului.

Condacul Cuv. Paraschiva

glas 3

De rudenii te-ai lipsit
Pentru Hristos Cuvioasă
Şi Lui singur ai slujit
Cu viață anevoioasă
Duhul tău se veselește
cu slavoslovii
Darul tău ne ocrotește
Țara Moldovei
Şi izvor de vindecare
La toți rămâi de-a pururea.

Condacul Cuv. Nicodim

glas 3

Al virtuții râvnitor
Te-ai arătat din pruncie
Şi ales începător
Ai fost întru sihăstrie
Viața ta a fost lumină
duhovnicească
Duhul tău s-a dus în slava
cearescă
Şi de-acolo pentru turmă
Mereu te rogi Nicodime.

Megalinarie Cuviosului

glas 2

În pământul nostru cel
strămoșesc
Faci întâi pornirea
La răsadul călugăresc
Din care se formează
Livezi duhovnicești
Iar roada lor dă viață
Suflării românești.

Condacul Sf. Ioan Evanghelistul (Teologul)

glas 3

Ucenic prea slăvit,
Evangheliste Ioane,
Lui Hristos ai fost iubit,
slujindu-i fără prihană
Faptele iubirii sfinte le faci
vestite,
Tainele Teologiei vădite,

Şi cu tainică mutare
Te urci în slava Domnului.

Megalinaria Sf. Ioan

glas 2

Al Teologiei începător
Şi al fecioriei eşti Ioane
învăţător
Celei fără prihană tu vrednic
i-ai slujit
Şi taina mântuirii în lume
ai vestit.

CELE ŞAPTE PĂCATE DE MOARTE

Dintru care odrăslesc toate păcatele

Cele şapte răni de moarte
Care m-au vânat mereu
Şi slăbănogit-au foarte
Sufletul smerit al meu!

Mândria

Dacă mai doreşti acuma
Suflete să ne mândrim,
Vino de pogoară numa
Până jos la ţintirim!

Ca să vezi mai bine-acolo
Pentru cine te mândreşti,
Care este slava lumii
Şi a vieţii pământeşti!

Iată hârca asta slută
Este a unui boier
Cari petrecea cu slavă
Ca un mândru Lucifer.

Mai încolo este alta
A unui om cerşetor
Care şi-a târât viaţa
Umilit şi răbdător.

Cari dintre ei acuma
Îl găseşti mai fericit?
Răsfăţatul cel prea mândru
Ori săracul umilit?

Iată colo proiestosul
Ce era ca un butoi
Şi-i gonea pe bieţii paznici
Defăimându-i ca pe boi.

Mai la vale iată capul
Unui biet nevoitor
Care sta ascuns prin peşteri
Gol, tăcut şi postitor.

Ce cunoşti acum din slava
Celor graşi de la Vasan;
Iată numai ce rămâne
De la bietul pământean!

Zavistia

De zavistie urâtă
Dacă vezi că eşti luptat,
Află că această boală
Este greu de vindecat.

Toate celelalte patimi
Sunt din fire omeneşti
Şi lucrându-le îţi pare
Că din ele te-ndulceşti.

La zavistie din contra,
Simţi că eşti ca otrăvit,
Căci la inimă te roade
Vermele neadormit.

Deci pe gânduri tu adesea
Spovedeşte-le curat
Şi te roagă pentru care
Urâciunea te-a luptat.

A zavistiei meteahnă
Este lucru diavolesc,
Care nu te lasă-n pace,
Când vezi alţii că sporesc.

Nu lăsa ca să mocnească
Răul nemărturisit.
Nu cumva să putrezească
Binele agonisit.

Iubirea de argint

Când te prinde în capcană
Lăcomia de arginţi
S-o vădeşti ca pe o rană
La duhovniceşti Părinţi.

Căci fiind năravul tainic,
Este greu de priceput
Şi pe mulţi din cei cu râvnă
Lăcomia i-a pierdut.

Rădăcina răutăţii
La păgâni şi la evrei:
Ai pe Iuda doar ca pildă
Şi începător al ei.

Desfrâul

La dulceaţa desfrânării
Dacă eşti obişnuit,
Vino tainic, ticăloase
Pân-la Poarta lui David.

Să-ţi închipui tu acolo
Cum la ziua cea de-apoi
Scaun greu de judecată
Se va pune pentru noi.

Cum vei suferi mânia
Dreptului judecător!
Cum vei trece peste râul
Cel cu focul arzător!

Cum vei suferi osânda
Care se va hotărî,
Cum vei suferi pe demoni
Când la munci te va târî?

Lăcomia pântecelui

Dacă ai din nesimţire
Pântece nesăţios
Vino până la Golgota
Lângă Crucea lui Hristos!

Iată, suflete, priveşte
Stânca cum s-a despicat
La vederea răstignirii
Pentru cel necumpătat!

Deci în taină mergi adesea
La Golgota cugetând
Ca să capeţi înfrânare
Umilindu-te în gând.

Trândăvia

Iară duhul trândăviei
Dacă vezi că te-a cuprins
Cugetă la ceasul morţii
Şi la focul cel nestins.

Mânia

Suflete, de ai mânie,
Dacă lesne te iuţeşti,

De a treia fericire,
Ticăloase, te lipseşti!

Nu vei moşteni pământul
Fericiţilor de sus!
Celor blânzi le este partea
După cum Domnul a spus.

- Vino fire mânioasă
Ca să vezi pe Mielul blând
Cum se junghie pe Cruce
Toate pentru noi răbdând.

Deci primeşte cu blândeţe
De la oameni câte vin
Ca să moşteneşti pământul
Celor blânzi în veci AMIN.

CÂTEVA STIHURI PENTRU NĂRAVURI

(adică păcate)

Năravurile din mândrie
Şi din iubirea de avut,
Din pizmă şi din rea mânie
Acestea sunt mai de temut.

Căci dânsele atrag în suflet
Săgeţile lui Veliar,
Lipsindu-ne de pocăinţă
Şi de dumnezeiescul dar (har)!

Năravurile celelalte
Ne vatămă şi ele foarte,
Dar sufletul le lecueşte,
Căci ranele nu sunt de moarte.

Din trândăvie, desfrânare
Şi lăcomie la mâncări
Îţi vii mai repede în fire
Căci ai în inimă mustrări.

Pe când la cele dinainte
Năravuri, zise <<boiereşti>>,
Se întunecă săraca minte
Şi foarte greu te pocăieşti.

Deci suflete al meu smerite,
Năravul ce ascundem noi
Va fi vădit atunci din zapis
La judecata cea de-apoi!

Să-l reclamăm noi singuri astăzi
Cerând pedeapsă pentru el,
Căci de-l lăsăm, atunci <<pârâtul>>
La cer va ridica <<Apel>>!

O, OM!

O, om!, ce mari răspunderi ai
De tot ce faci pe lume
De tot ce spui în scris sau grai!
De pilda ce la alţii dai
Căci ea mereu, spre iad sau rai
Pe mulţi o să-i îndrume
Ce grijă trebuie să pui
În viaţa ta, în toată,
Căci gândul care-l scrii sau spui
S-a dus, în veci nu-l mai aduni
Şi vei culege roada lui
Ori viu, ori mort odată,
Ai spus o vorbă, vorba ta,
Mergând din gură în gură
Va-nveseli sau va-ntrista
Va curăţi sau va-ntina
Rodind sămânţa pusă în ea
De dragoste sau ură.
Scrii un cuvânt; cuvântul scris
Este un leac sau o otravă.

Tu vei muri dar tot ce-ai scris
Rămâne-n urmă drum deschis
Spre ocară sau slavă.
Ai spus un cântec, versul tău
Rămâne după tine
Îndemn spre bine sau spre rău
Spre curăţire sau desfrâu
Lăsând în inimi rodul tău
De har sau de ruşine.
Arăţi o cale a ta
În urma ta nu piere
E cale bună sau e rea
Va prăbuşi sau va-nălţa
Vor merge suflete pe ea
La pace sau durere
Trăieşti o viaţă, viaţa ta
E una, numai una
Oricum ar fi, tu nu uita
Cum ţi-o trăieşti, vei câştiga
Ori fericire pe vecie, ori chin
pe totdeauna.
O, om! Ce mari răspunderi ai!
Tu vei pleca din lume,
Dar ce ai spus prin scris sau grai
Sau laşi prin pilda care-o dai
Pe mulţi, pe mulţi spre iad sau rai
Mereu o să-i îndrume.
Deci nu uita: Fii credincios!
Cu grijă şi cu teamă
Să laşi în inimi luminos
Un semn, un gând, un drum frumos
Căci pentru toate ne-ndoios
Odată vei da seama.
Amin.

Sf. Ioan Iacob Hozevitul,
Ierusalim

Notă

Această poezie s-a luat din cartea „Din Frumuseţile Vieţuirii Creştine”

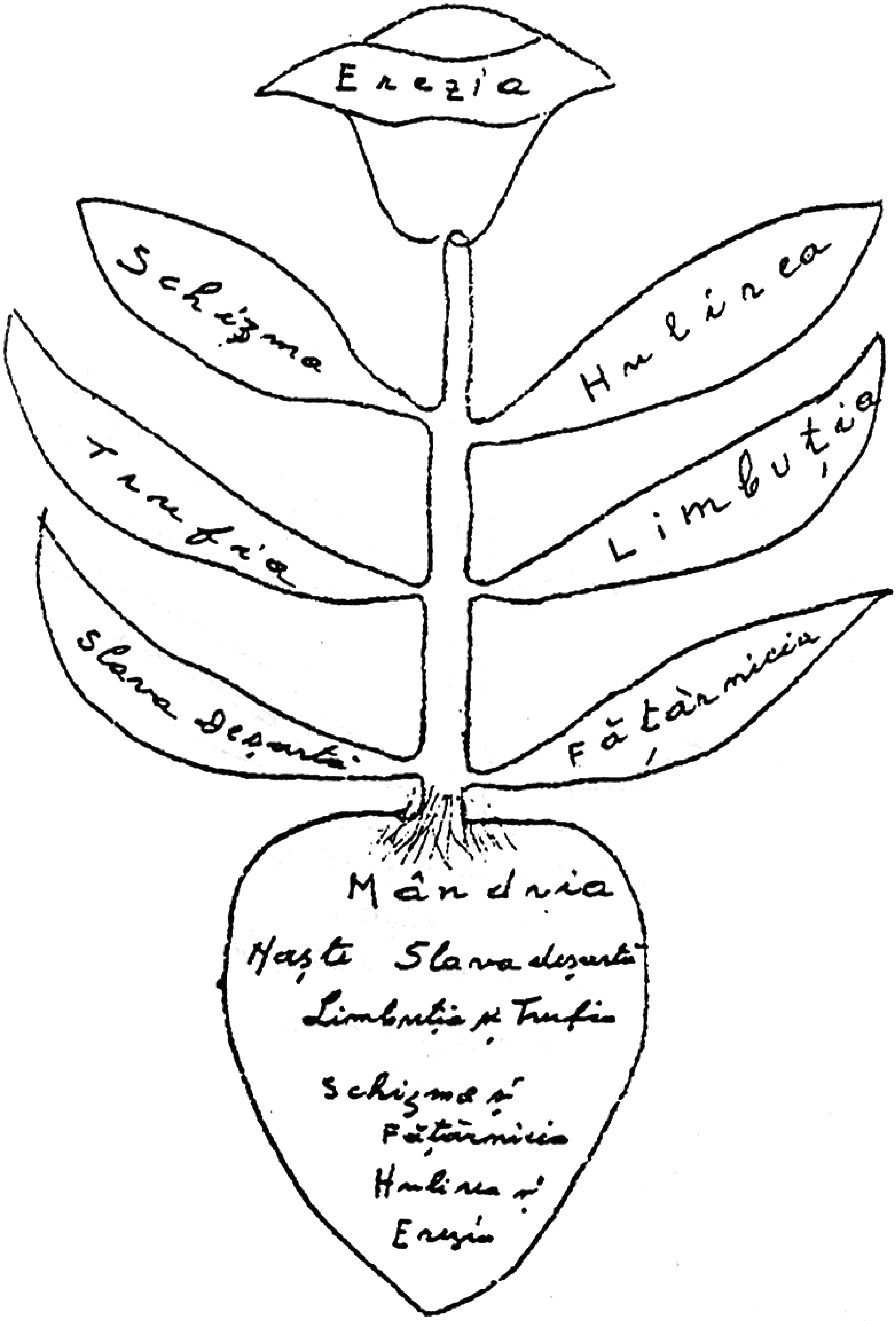
Erezia
Schizma
Hulirea
Trufia
Limbuția
Slava deșartă
Fățărnicia
Mândria
Naște Slava deșartă
Limbuția și Trufia
Schizma și
Fățărnicia
Hulirea și
Erezia

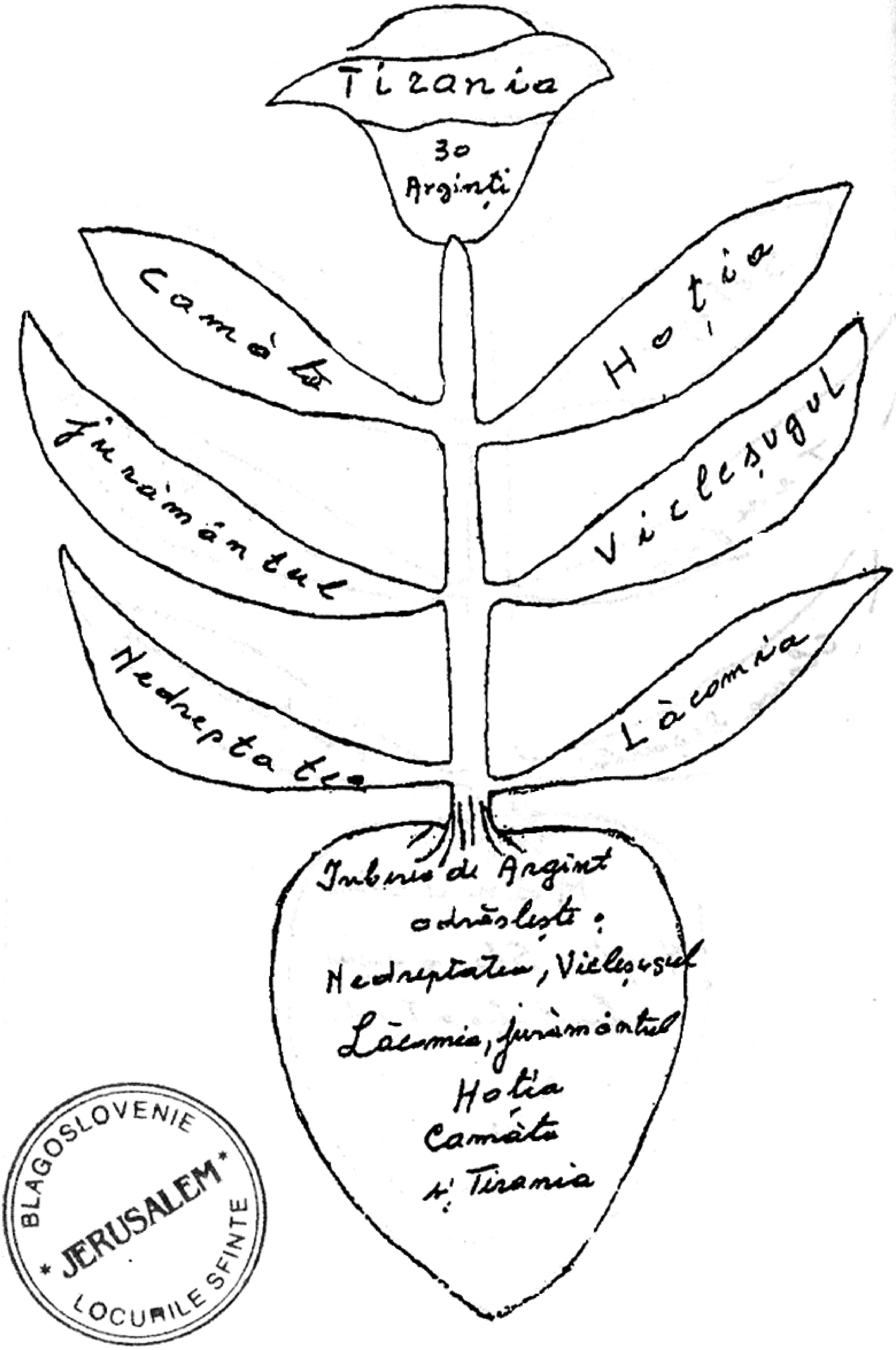
Tirania
30 Arginți
Camăta
Hoția
Jurământul
Vicleșugul
Nedreptatea
Lăcomia
Iubirea de Argint
odrăslește:
Nedreptatea, Vicleșugul
Lăcomia, jurământul
Hoția
Camăta
și Tirania

BLAGOSLOVENIE
* JERUSALEM *
LOCURILE SFINTE

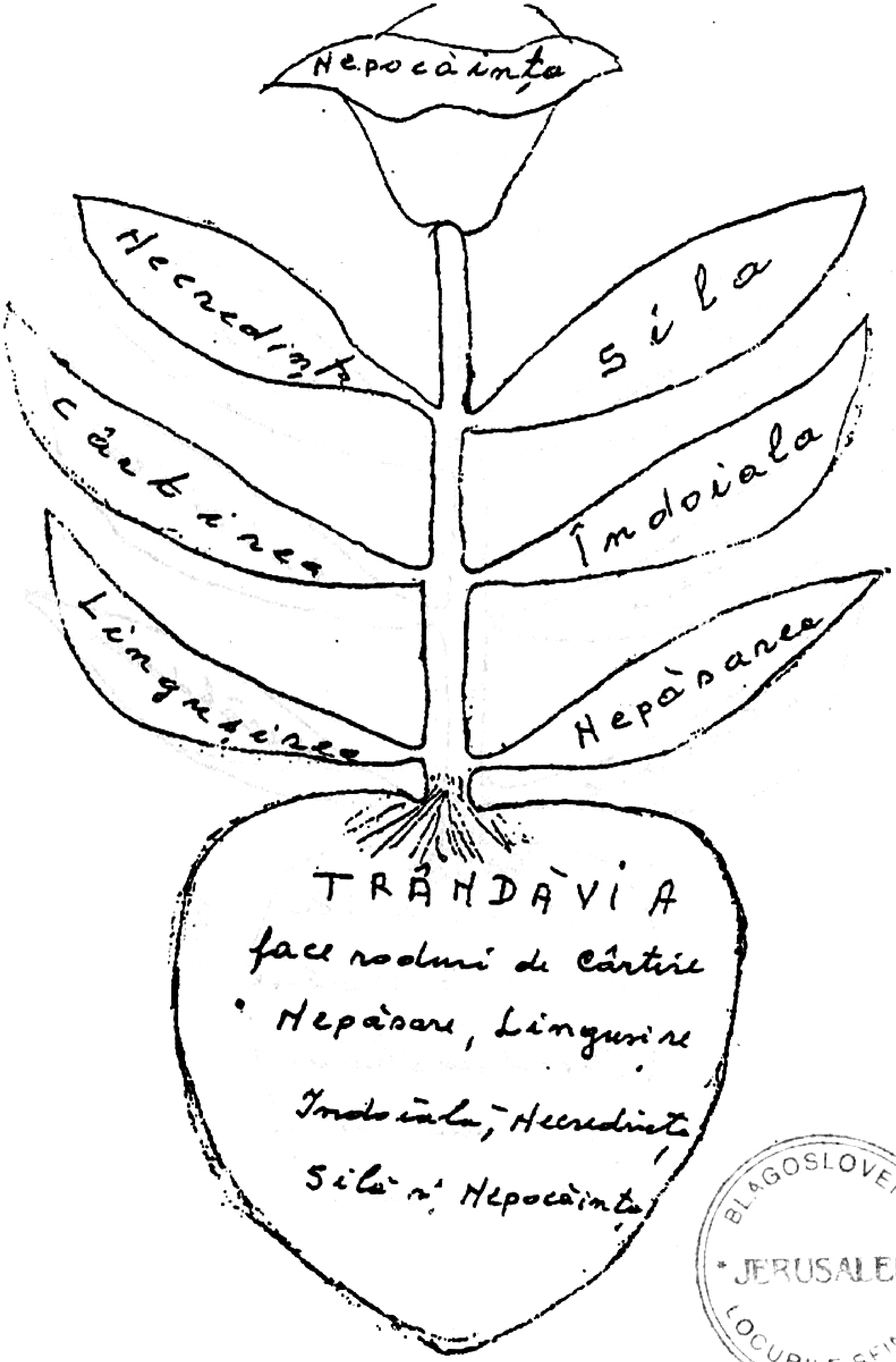
Nepocăința
Necredința
Sila
Cârtirea
Îndoiala
Lingușirea
Nepăsarea
TRÂNDĂVIA
face roduri de cârtire
Nepăsare, Lingușire
Îndoiala, Necredința
Sila și Nepocăința

BLAGOSLOVENIE
JERUSALEM
LOCURILE SFINTE

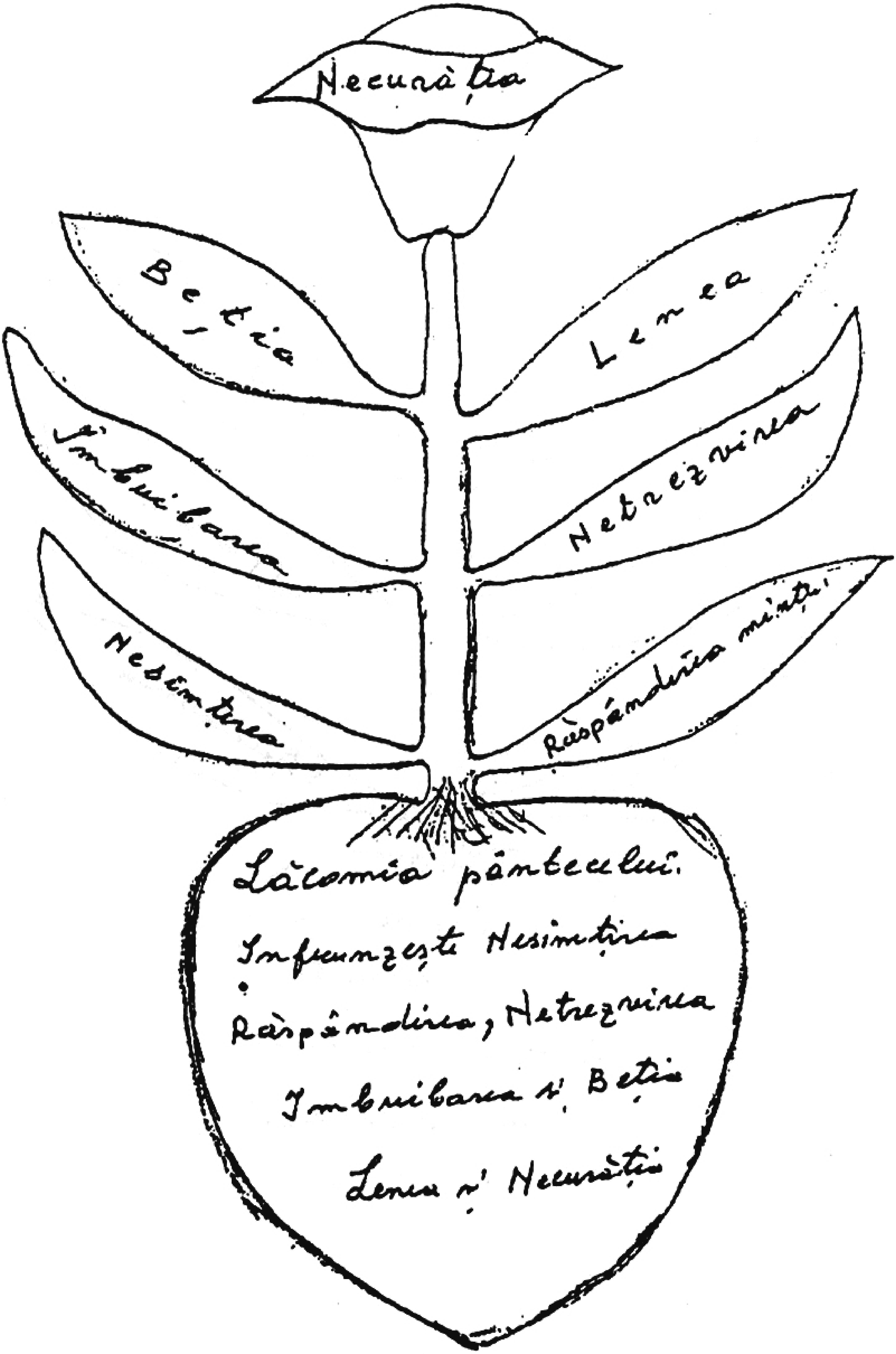
Necurăția
Bețția
Lenea
Îmbuibarea
Netrezvirea
Nesimțirea
Răspândirea minții
Lăcomia pântecelui.
Infrunzește Nesimțirea
Răspândirea, Netrezvirea
Imbuibarea și Bețția
Lenea și Necurăția

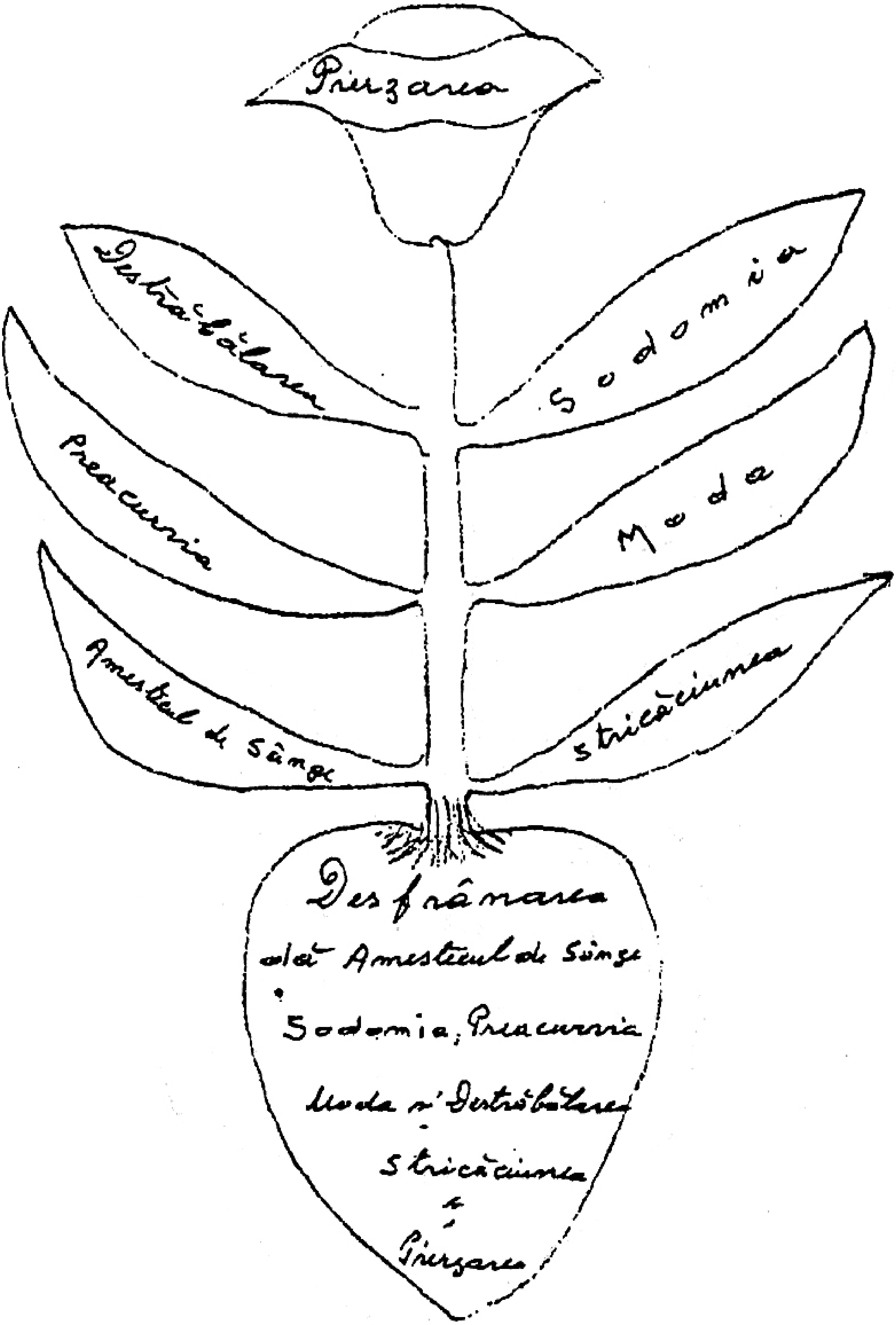
Pierzarea
Destrăbălarea
Sodomia
Preacurvia
Moda
Amestecul de sânge
Stricăciunea
Desfrânarea
adică Amestecul de sânge
Sodomia, Preacurvia
Moda și Destrăbălarea
Stricăciunea
și
Pierzarea

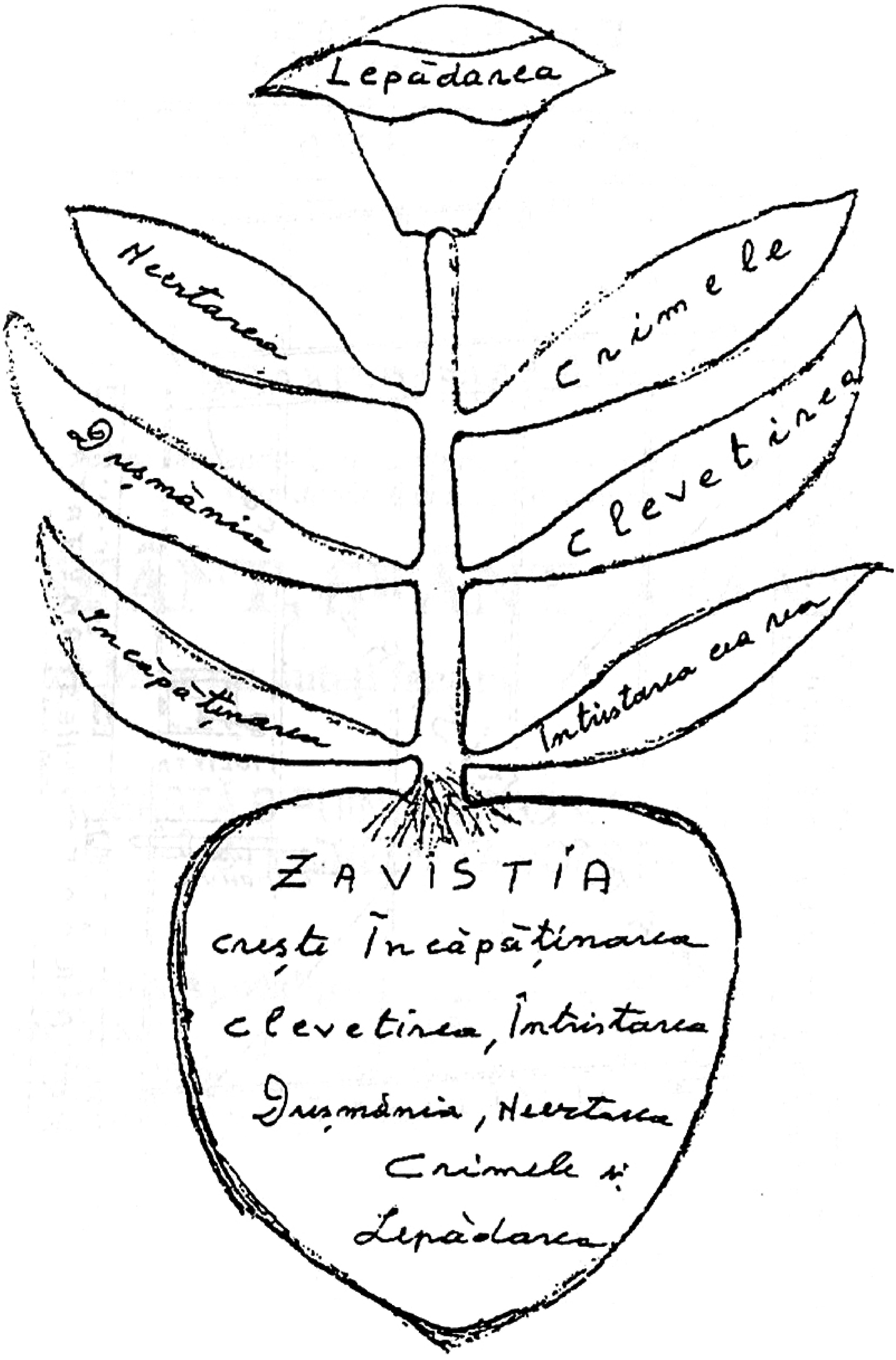
Lepădarea
Neertarea
Crimele
Dușmănia
Clevetirea
Încăpățînarea
Întristarea cea rea
ZAVISTIA
crește încăpățînarea
clevetirea, întristarea
Dușmănia, Neertarea
Crimele și
Lepădarea

CHIPUL POCĂINȚII (*)
UȘA MÂNTUIRII

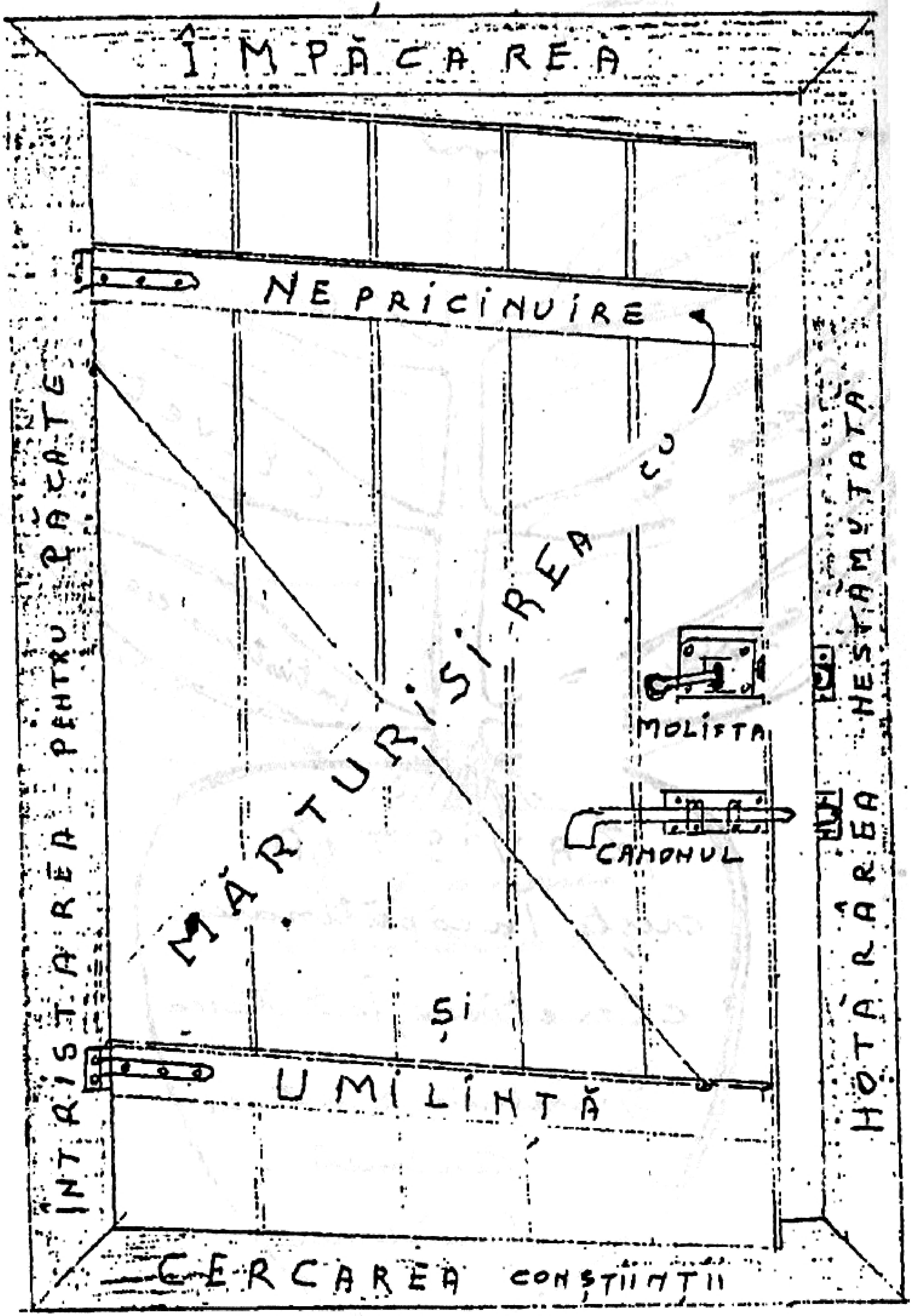
ÎMPĂCAREA
NEPRICINUIRE
MĂRTURISIREA CU
ȘI
UMILINȚĂ
MOLIFTA
CANONUL
ÎNTRISTAREA PENTRU PĂCATE
HOTĂRÂREA NESTRĂMUTATĂ
CERCAREA CONȘTIINȚII

CRUCEA VIEŢII

NECAZURI

STRÂMTORĂRI

BOALE ŞI PRIGOANE

BLAGOSLOVENIE
* JERUSALEM *
LOCURILE SFINTE

Acestea răbdându-le cu mulţumire - cu darul lui Dumnezeu
vom dobândi negreşit mântuirea.

SFÂNT, SFÂNT, SFÂNT

Fără Mine nu puteţi face nimic!

(Ioan cap. 15)

ŞI ACEASTĂ BIRUINŢĂ CARE A BIRUIT LUMEA
ESTE CREDINŢA VOASTRĂ

(Ioan cap. 5)

La cartea Apocalipsului zice Domnul către noi păcătoşii:
Sârguieşte deci şi te pocăieşte!
Iată Eu stau la uşă şi bat:
De va auzi cineva glasul Meu şi va deschide uşa, voi intra la el şi voi prânzi cu dânsul şi el cu Mine.

Apocalips, cap. 3, stih 19-20

Uitaţi-vă la chipul zugrăvit alături! (*)

După cum vedeţi uşa nu este singură, ci este prinsă de uşcior (tocuri).

Dacă am pune numai uşciorii, nu putem zice că am asigurat casa. Şi iarăşi, dacă punem numai uşa singură rezemată de zid (fără să aibă uşciori), nu facem treaba de ispravă. Pentru asigurarea casei este nevoie de uşă împreună cu uşciori.

Deci după cum uşa la casă este prinsă de uşciori, tot aşa şi mărturisirea este legată de căinţa inimii şi amândouă împreună alcătuiesc Taina Pocăinţii (care asigurează mântuirea naostră).

Acum să le luăm pe fiecare deosebit şi să vedem cum sunt alcătuite.

Părţile din care se naşte căinţa inimii sunt patru la număr, după cum şi uşciorii de la casă sunt făcuţi din 4 lemne.

1. Pragul căinţii este cercarea cugetului (adică cercetarea conştiinţei). Fără pragul acesta nimeni nu se pocăeşte.

2. Din cercarea cugetului se naşte întristarea pentru păcate, care alcătueşte lemnul din dreapta uşciorilor.

3. După aceea ne hotărâm să nu mai lucrăm cele rele. Această hotărâre este latura din stânga a uşciorilor (după cum se vede în poza alăturată).

4. În sfârşit se pune şi partea de sus a uşciorilor, care este împăcarea cu toţi pe care i-am supărat ori i-am nedreptăţit, iertând şi pe cei care ne-au greşit nouă. Fără împăcare, căinţa noastră nu este deplină.

După ce facem aceste patru lucruri (adică cercarea, întristarea, hotărârea şi împăcarea) ca pe nişte uşciori ai pocăinţii, pe urmă aşezăm şi uşa, adică facem mărturisirea păcatelor.

Mărturisirea trebuie săvârşită fără pricinuire şi cu deplină umilinţă, acestea sunt ca şi stinghiile cari sunt de-a curmezişul uşii ca să întărească scândurile. Implinind mărturisirea, noi cerem apoi canonul cuvenit, care este ca un zăvor pentru uşa pocăinţii. Abia după ce făgăduim că vom împlini sfatul duhovnicului, primim dezlegare de păcate prin molifta preotului, care este cheia de la taina pocăinţii.

Trebuie ştiut că prin canon nu se înţelege numai metanii şi închinăciuni, ci orice îndeletnicire pe care o rândueşte duhovnicul (fie post, milostenie, tăcere, iertăciune, cetirea cărţilor, etc).

Cu asta se împlineşte pocăinţa desăvârşit, care este ca un al doilea Botez.

PORTRETUL POCĂINŢEI care este UŞA MÂNTUIRII

Pentru că sunt multe persoane care caută pocăinţa cu toată inima, însă nu ştiu s-o împlinească aşa cum se cuvine, pentru acesta fac aici o poză (adică un portret al pocăinţii, ca să fie mai uşor de înţeles pentru toţi. Pe cei care cunosc bine lucrul, îi rog să mă ierte, căci nu caut să mă fac dascăl pentru ei, ci mă gândesc la folosul celor simpli şi neîncercaţi la locul pocăinţii.

Am observat că unii arată multă căinţă pentru greşalele lor şi se consumă în inima lor, însă nu poartă de grijă pentru mărturisire. Se ostenesc la rugăciune, la post şi alte fapte bune, dar ceea ce este mai de nevoie nu împlinesc de fel.

Mai sunt apoi alţii, care aleargă des la mărturisire şi dezvelesc cu de-amănuntul tainele inimii, dar nu au deplină căinţă pentru greşalele lor şi nici nu prea ascultă sfatul duhovnicului.

Mărturisirea lor este mai mult din obicei, iar nu din căinţă. Povestesc multe dar fără durere de inimă, şi uneori aduc pricinuiri întru păcatele lor, punând vina pe alţii.

În cuvintele ce urmează caut să dovedesc că nici căinţa fără mărturisire curată nu este de ajuns pentru mântuire şi nici mărturisirea fără căinţă adevărată, nu împlineşte taina pocăinţii.

Căci după cum cel care nu are Botez nu se poate mântui, tot asemenea şi cel care are Botezul necomplet (fals) nu este fiu adevărat al Bisericii.

Cu alte cuvinte vreau să spun că pentru a se împlini Taina Pocăinţii este nevoie şi de căinţă şi de mărturisire.

Aceste două se întăresc una pe alta şi alcătuiesc un fel de uşă pentru mântuire.

Pentru aceasta am şi făcut aici o poză cu uşa mântuirii, care închipuieşte Taina cea sfântă a Pocăinţii.

În manuscrisul Sfântului Ioan Iacob urmează o Cruce pe care scrie:

Sus:
Precum încet se trece
Făclia de la sfeşnic
Aşa se trece viaţa
Şi vine somnul
Veşnic.
Pe braţul din stânga:
Să cugetăm adesea
La tainele ieşirii
Să scăpăm de frică
În ceasul despărţirii.
Pe braţul din dreapta:
Să pomenim cu lacrămi
Pe cei ce-au răposat
Căci pentru noi se roagă
Şi ei neîncetat.
Jos scrie:
Nădejdea să ne fie
La Cel fără de ani
Iar nu la mintea noastră
La slavă sau la bani.

(Nota editorului: a se vedea la pagina 183 poezia „Cugetări smerite", partea a II-a, cu ordinea reală a strofelor. Lipseşte din desen a 7-a strofă, penultima).

DIETA SUFLETEASCĂ

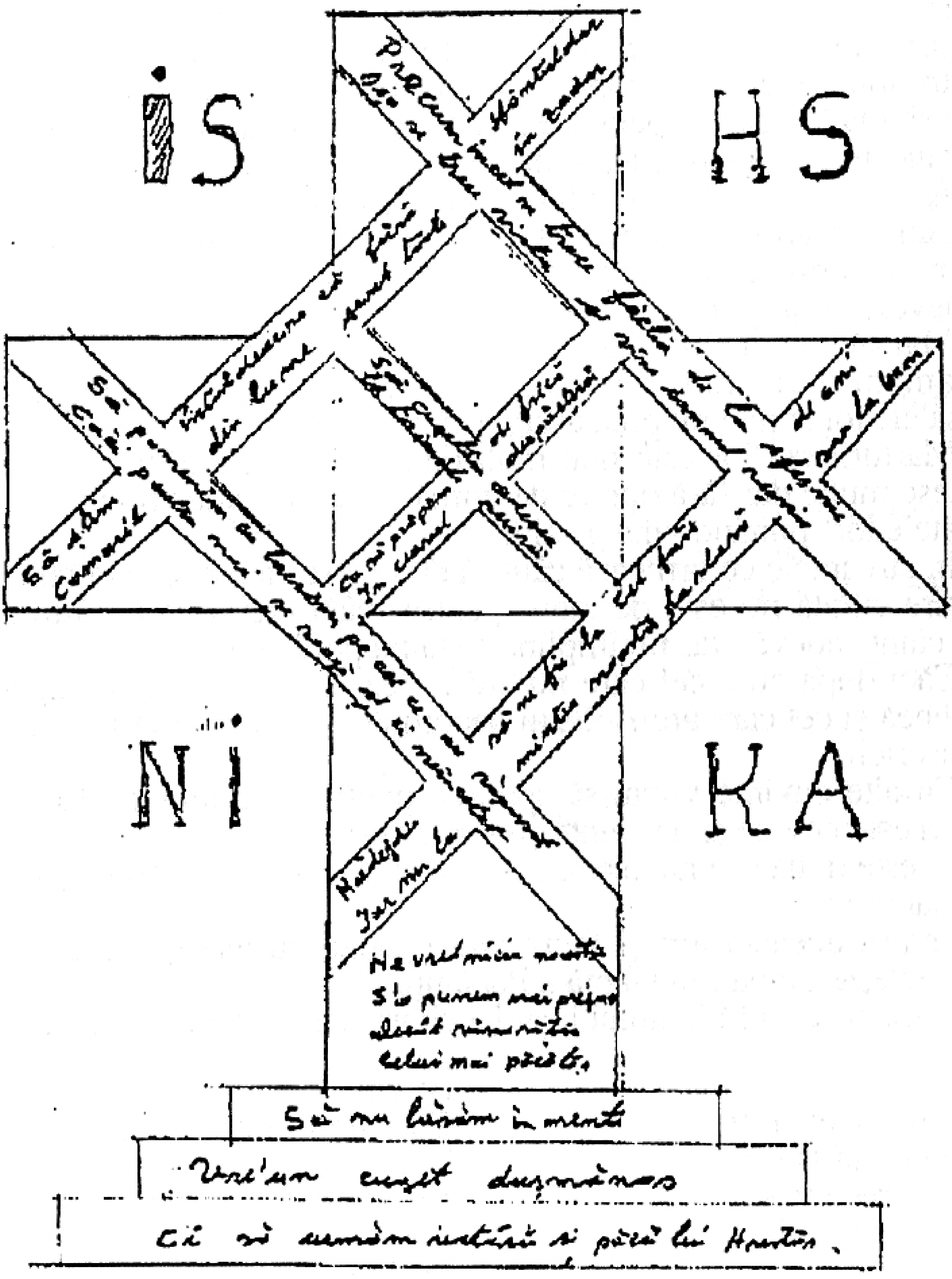

Ne vrăjmăşia noastră
S'o punem mai presus
decît [illegible]
celui mai păcătos.

Să nu lăsăm în minte
Vreun cuget duşmănos
Ci să urmăm iertării şi păcii lui Hristos.

În ziua Sfîntului
Ioanichie cel Mare
7 Noembrie 1956
Ioan Iacob Ieromonahul
Schitul „Sf. Ana"
Hozeva

UN SFÂNT NOU ÎN BISERICA NOASTRĂ CUVIOSUL NICODIM AGHIORITUL LAUDA ORTODOXIEI DE AZI CÂTEVA CUVINTE

despre Petrecerea lui pe pământ şi Proslăvirea lui
Pomenirea Sfântului Nicodim se face la 14 Iulie

SPRE ŞTIINŢĂ:

Aş dori ca rândurile acestea să fie citite de către toţi fraţii noştri români care pot să citească, dar mai ales de către Monahi şi Monahii, căci Sfântul Nicodim este fala cinului călugăresc din vremurile mai noi şi cu drept cuvânt se cuvine să ne mândrim că un simplu călugăr a întrecut pe toţi învăţaţii lumii prin înţelepciunea sa şi s-a proslăvit între Sfinţii Bisericii noastre.

El este fala ortodoxiei de azi, el este mângâerea şi întărirea creştinilor râvnitori carii pătimesc pentru adevărul Sfintei Credinţe şi în sfârşit el este ruşinarea celor cari defaimă aşezământul Sfinţilor Părinţi.

O MARE BUCURIE PENTRU SFÂNTA ORTODOXIE: CUVIOSUL NICODIM AGHIORITUL

Este trecut în rândul Sfinţilor, prin hotărârea canonică a Bisericii.

În luna ianuarie 1955 s-a hotărât la Sinodul Parohiei Ecumenice ca Biserica Ortodoxă să numere între Sfinţi şi pe Cuviosul Monah Nicodim Aghioritul.

Numele lui este destul de cunoscut între creştinii râvnitori, căci Cuviosul Nicodim este Dascălul cel vestit care a alcătuit cartea Sfintelor canoane, care se numeşte Pedalion.

Tot el a mai scris şi cartea Nevăzutul Război, cartea pentru Mărturisire, Cele Cinci Simţiri, Sinaxarul Sfinţilor pe tot anul, Tâlcuirea Psaltirii, Tâlcuirea Antifoanilor, Tâlcuirea Sfântei Evanghelii, Filocalia şi alte cărţi prea alese de care se foloseşte toată lumea creştină.

În urma cererii pe care au făcut-o Epitropii Mânăstirilor din

Sfântul Munte şi după dorinţa celor mai râvnitori dintre pravoslavnicii creştini, Cuviosul Nicodim este trecut în rândul Sfinţilor. Cel care a trăit ca un Sfânt, s-a ostenit ca un adevărat Mucenic şi a lăsat în urmă cele mai folositoare cărţi pentru Creştinătate, cu dreptate este ca să fie cinstit împreună cu sfinţii, pe cari i-a lăudat aşa de mult în Sinaxarul său.

Călugărul cel flenduros, care umbla încălţat cu opinci şi care dorea să meargă în ţară la noi şi să trăiască în obştia Cuviosului Paisie de la Neamţu, astăzi este cinstit de toată lumea, împreună cu Sfinţii mari Dascăli ai Bisericii noastre de Răsărit.

Lumea creştină de azi care nu prea ţine seama de canoanele Pedalionului a trebuit să recunoască prin lege că scriitorul Pedalionului este Sfânt.

Patriarhia Ecumenică din Ţarigrad care a defăimat odinioară Sfintele Canoane din Pedalion, astăzi prin acte oficiale hotărăşte că: cel care a alcătuit Pedalionul - prin hotărâre sinodală - este trecut în rândul Sfinţilor!

Iată un semn de încurajare pentru bieţii creştini râvnitori, carii pătimesc pentru apărarea Sfintelor Canoane şi cari sunt luaţi în batjocură de lumea modernă când pomenesc de Pedalion!

Recunoaşterea canonică a Sfântului Nicodim Aghioritul este un semn că darul Prea Sfântului Duh nu s-a depărtat din sânul Bisericii noastre deşi oamenii de azi au stricat multe rânduelі bisericeşti şi râvnesc mai mult la moda celor din Apus.

Dar va veni şi ziua (şi cred că nu-i departe) când Păstorii cei fermecaţi de moda nouă se vor trezi şi vor cunoaşte că nu este potrivit să defaime Pedalionul, odată ce singuri au hotărât în sobor şi au declarat la toată lumea că Monahul Nicodim, care a scris Pedalionul este Sfânt!

Trebuie să înţeleagă odată Proestoşii că dacă Nicodim este Sfânt, atunci şi canoanele adunate de el în Pedalion trebuiesc cinstite! Căci dacă Pedalionul nu se ia în seamă, atunci cum putem zice că cinstim pe scriitorul Pedalionului.

Şi dacă nu ascultăm de Sfintele Canoane, atunci înseamnă că nu cinstim nici pe Cuviosul Nicodim şi nici pe Sfinţii Părinţi din vechime. Iar hotărârea care au făcut-o pentru canonizare (adică recunoaşterea) Cuviosului Nicodim este ca o grămadă de cărbuni aprinşi în capul celor cari au hotărât aceasta. Pe marele apărător al Sfintelor Canoane şi a vechiului Călindar l-au aşezat între Sfinţi, iar cartea Sfintelor Canoane şi Călindarul vechi îl ţin sub picioare!

Iată pentru ce se clatină pământul şi se aprinde văzduhul cu înfricoşare. Iată pentru ce s-a speriat şi a fugit de pe pământ iar calul cel Roşu din Apocalips (adică focul războiului) nechează mereu şi-i gata să rupă legăturile.

Am mâniat pe Dumnezeu şi Sfinţii acum cer răzbunare că s-au defăimat învăţăturile lor şi s-a călcat în picioare aşezământul lor! În vremurile acestea de înţepenire duhovnicească şi de nepăsare generală, Sfânta noastră Biserică de Răsărit (aşa prigonită şi sărăcită cum este) ea totuşi nu încetează de a revărsa darul ei asupra celor bine credincioşi iar cei împodobiţi cu fapte bune Sfânta noastră Biserică le dărueşte cununa Sfinţeniei şi îi numără între <<Fiii ei cei întâi născuţi>>.

În Biserica cerească, Cuviosul Nicodim este de multă vreme între Sfinţi şi se roagă pentru noi pământenii la tronul Dumnezeirii, dar Soborul Bisericii pământeşti abea acum s-a gândit să-l cinstească aşa cum se cuvine.

Lumina Sfântului nostru Părinte Nicodim care a răsărit la ceruri acum 152 de ani, s-a vădit astăzi mai bine în Biserica de pe pământ, ca să lumineze tuturor!

Se bucură acum tot norodul creştinesc şi Sfânta Biserică dănţuieşte, cinstind pe marele scriitor bisericesc şi pe alesul cinului călugăresc. Să dăm cu toţii slavă lui Dumnezeu că nu s-a curmat niciodată şireagul sfinţilor Cuvioşi, care merg pe calea cea strâmtă a crucii şi aduc la ceruri prinosul nevoinţilor pusniceşti!

Câtă vreme Sfânta lumină se pogoară în Biserica noastră şi sfinţii odrăslesc în livada cea duhovnicească a ortodoxiei, este semn că Dumnezeu este cu noi şi adevărul Sfintei credinţe străluceşte mai mult decât soarele, spre biruinţa noastră.

CUM TRĂIEŞTE CUVIOSUL NICODIM AGHIORITUL

Cuviosul Părintele nostru Nicodim este floarea cea mai aleasă din grădina Maici Domnului (adică din Sfântul Munte) care a odrăslit în veacul din urmă.

Mireazma cea duhovnicească pe care a răspândit-o acest cuvios, a umplut Biserica Ortodoxă din toate părţile.

Prin viaţa lui cea sfântă, prin învăţătura lui cea dulce, prin cărţile lui cele scumpe şi de Dumnezeu insuflate, el a ajuns la măsura sfinţilor dascăli din vechime, alături de Sfântul Ioan Gură de Aur, de Sfântul Vasile cel Mare şi de Sfântul Ioan Damaschin şi de alţi sfinţi mari.

S-a născut în ostrovul Naxului. A urmat o bucată de vreme la seminarul din oraşul Smirna. Însă dorul de călugărie nu l-a lăsat să termine şcoala. Ca o căprioară însetată a alergat la adăpostul liniştit al Mânăstirii.

În vremea când Cuviosul Părintele nostru Paisie era plecat din Sfântul Munte şi punea începutul vieţii de obşte la noi în ţară, cam pe-atunci a intrat Cuviosul Nicodim ca frate în Mânăstirea Sfântului Dionisie din Sfântul Munte (în anul 1775).

Însă n-a stat acolo decât doi ani, căci talentul lui pentru alcătuirea cărţilor l-a făcut ca să colinde întocmai ca o albină prin tot Sfântul Munte, pentru a aduna mierea cea duhovnicească oriunde auzea că sunt cărţi şi însemnări vechi, mergea ca să le citească ori ca să le copieze pentru folosul de obşte.

Pe cele cari erau scrise într-o limbă grea şi neînţeleasă, el le scria într-o limbă uşoară, pe cele greşite le îndrepta, iar pe cele necomplete, el le completa.

Vieţile Sfinţilor care erau atunci împrăştiate şi netipărite, el le aduna la un loc, scripturile greu de înţeles el le tâlcuia iar la Sfinţii care nu aveau slujba în Mineiu el le alcătuia slujba în chip armonios. În scurte cuvinte putem zice că nu era sfătuire de folos care să nu treacă sub pana lui, nu era vreo nedumerire care să nu fie dezlegată de el, nu era cuvânt duhovnicesc care să nu fie lămurit de el.

Când a aflat despre petrecerea minunată a Stareţului Paisie de la Mânăstirea Neamţului, care era cărturar ca şi dânsul, a dorit mult ca să meargă în România, spre a petrece în obştea vestită de la Neamţu.

Dar când s-a pregătit să meargă, a fost înştiinţat prin descoperire cerească ca să nu părăsească Sfântul Munte, care avea nevoie de lumina învăţăturii lui şi de pilda vieţii. Dorinţa lui era ca să găsească un povăţuitor iscusit şi învăţat aşa cum era Cuviosul Paisie din România, însă Maica Domnului l-a ţinut pe loc ca să înflorească şi să rodească în grădina cea Sfântă a Ei (în Sf. Munte).

Darul Sf. Duh s-a revărsat din belşug peste el şi l-a făcut ca să lumineze ca un luceafăr în toată lumea pravoslavnică.

În vremea aceea când mai toate naţiile ortodoxe erau sub robia turcească şi duceau lipsă de învăţătură, smeritul Părintele nostru Nicodim a adăpat pe norodul cel însetat la suflet cu sfânta lui învăţătură.

Vorba lui simplă şi dulce, sfatul lui cel plin de râvnă şi de înţelepciune, a fost în vremea aceea, este şi în ziua de astăzi, şi va rămâne cât va fi lumea, ca o miere duhovnicească, care hrăneşte pe cel flămând la suflet şi îndulceşte pe cel amărât la inimă.

Talenul lui a fost pizmuit de mulţi <<fraţi mincinoşi>> (cum îi numeşte Sf. Apostol). Aceştia s-au luptat ca să oprească izvorul învăţăturii lui şi să-i ponegrească numele. Şi poate scârba asta l-a făcut ca să se hotărască a merge în România (pe lângă alte motive).

Însă Dumnezeu astupa gura la toţi vrăjmaşii lui, căci toţi Proestoşii cei duhovniceşti până şi însuşi Patriarhul Ţarigradului îl lăuda şi preţuia cărţile lui.

În Constantinopol era pe vremea aceea Patriarh Ecumenic Grigorie al cincilea, care mai pe urmă a suferit moarte mucenicească.

Într-o vreme când Patriarhul Grigorie a fost silit de turci ca să părăsească Scaunul, s-a retras în Sfântul Munte şi trăia în linişte, într-o chilie de lângă Mânăstirea Ivirul.

Cuviosul Nicodim fiind acolo în apropiere la Sihăstria Capsala, era ajutat cu provizii de către Fericitul Erarh şi de multe ori vorbeau împreună, punând la cale luminarea norodului creştinesc, care zăcia în neştiinţă, sub jugul păgânesc.

Mulţi creştini din stăpânirea turcească au fost siliţi ca să-şi lepede Sfânta Credinţă.

Şi toţi care cunoşteau căderea şi cereau pocăinţă, alergau în Sfântul Munte ca la un liman de mântuire. Aici aflau pe Fericitul Patriarh Grigorie la care se mărturiseau. Acesta îi trimetea pe urmă la Dascălul Nicodim din pustia Capsalei ca să-i povăţuiască.

În chipul acesta, Cuviosul Nicodim a scos pe mulţi din întunericul lepădării şi i-a adus la pocăinţă curată, iar pe unii din aceştia i-a îndemnat ca să mărturisească pe Hristos înaintea stăpânilor păgâni.

Aşa a primit moartea mucenicească Noul Mucenic Constantin din Idra.

Pe acesta Cuviosul Nicodim l-a întărit ca să mărturisească pentru Hristos şi pe urmă i-a scris viaţa cu pătimirile lui, alcătuindu-i şi slujba lui în chip minunat.

Din vremea aceea a rămas şi o scrisoare a Cuviosului Nicodim adresată către Patriarhul Grigorie pentru un monah român din Transilvania, care nu avea botezul adevărat.

IATĂ CUPRINSUL ACESTEI SCRISORI:

Prea Sfinţite Stăpâne şi dumnezeescule Patriarh a toată lumea. Aducătorul acestei scrisori, care este de origină din Ungaria (adică Transilvania) şi are Botezul (sau mai bine zis desbotezul) fiind molipsit de întinăciunea latinilor, vine prin mijlocirea mea, către Înalt Prea Sfinţia voastră, cerând călduros să fie Botezat cu botezul Bisericii noastre de Răsărit. Deci atât el, cât şi eu - ne rugăm de a voastră inimă următoare lui Hristos şi apostolească, ca să trimiteţi întărit prin ordin scris oficial pe numitul Monah nemonah (adică fără darul călugăriei) către Duhovnicul Român Părintele Grigore din Mânăstirea Pantocrator. Căci acela fiind de acelaşi neam şi de aceeaşi limbă cu dânsul poate ca să-l înveţe şi să-l înoiască cu botezul nostru, precum el însuşi şi eu ne rugăm mai mult lui Dumnezeu ca după alte cereri de mântuire să aibă şi călătorie uşoară, să fie călăuzit la Tronul Prea Fericirii voastre şi să aleagă calea cea bună spre folosul a tot norodul Creştinesc. Pentru aceasta, cerându-vă Rugăciuni, rămân socotindu-mă cel mai mic dintre slugile voastre.

(ss) Nicodim

Din actul acesta se vede cât de multă pază era în vremea aceea de a nu primi în mânăstire pe cei cari sunt botezaţi prin stropire.

Despre locul acesta ne putem încredinţa şi din cărţile Cuviosului Paisie de la Neamţ care nu primea nicidecum în obştea lui pe cei cari veneau din Transilvania ori din Bucovina unde se boteza prin stropire.

În vremea când trăia Cuviosul Nicodim la Sihăstria Capsalei a fost chemat de către Proestoşii Sfântului Munte ca să discute cu nişte clerici Papistaşi despre dogmele credinţii. Când s-a ivit Cuviosul în ograda Mânăstirii din Careia, îmbrăcat flenduros şi cu opinci în picioare, Papistaşii s-au plâns Proestoşilor că asta este semn de batjocură pentru ei ca să stea de vorbă cu un asemenea călugăr mojic. Proestoşii însă i-au liniştit, dându-le oarecari lămuriri despre <<felndurosul Nicodim>>.

Când au început discuţia, fiecare vorbă rostită de monahul nostru era ca un fulger arzător pentru uscăturile (sau mai bine zis pentru secăturile) Papei. Chiar de la început le-a închis gura şi neştiind ce să mai zică, croncăneau ca nişte cioare, întrebând:

<<Mai sunt în Muntele Atos şi alţii la fel cu cel care a vorbit cu noi?>>.

Întrebarea asta a făcut-o către Epitropii Sfântului Munte, dar Cuviosul Nicodim care era de faţă a luat-o înainte cu răspunsul zicând: <<Sunt o mulţime şi eu sunt cel din urmă!>>

A mers odinioară la Sf. Munte un Protestant din Germania şi căuta să ia în bătae de joc simplitatea călugărilor.

A declarat în faţa Epitropilor din Careia că el este Proorocul Ilie. Proestoşii au început a râde, crezând că au de-a face cu un nebun. Dar când a început el să le vorbească, au văzut că nu este nebun ci este o undiţă primejdioasă pentru Ortodoxie.

Deci nepricepându-se ei cum să-i răspundă s-au sfătuit ca să găsească pe cineva dintre călugări cari să dovedească cu mărturii din Sfânta Scriptură că Protestantul este mincinos (iar nu prooroc cum zicea el). Atunci şi-au adus aminte bătrânii de smeritul Dascăl Nicodim, care trăia în vremea ceea la o chilie, aproape de Careia, Cuv. Nicodim s-a prezentat ca de obiceiu îmbrăcat în nişte zdrenţe şi încălţat cu opinci de porc. Când l-a văzut Protestantul a început a râde cu hohote. Atunci Bătrânii Proestoşi i-au lămurit Cuviosului pentru ce este chemat, adică să dea răspunsul cuvenit proorocului mincinos.

Pricepând Cuviosul că ereticul îşi bate joc de călugări i-a zis:

<<Va să zică eşti Proorocul Ilie, Domnule>>.

<<Desigur (a răspuns neamţul)!>>. Atunci Cuviosul i-a zis iarăşi:

<<Proorocul Ilie a avut tăcerea împrejur, dar Dumneavoastră?>> (o aveţi?)

La întrebarea asta a rămas Proorocul cu gura căscată şi a plecat fără să mai stea de vorbă cu opincarii din Sf. Munte. Toţi carii veneau să ispitească pentru tainele credinţii dacă se întâmpla ca să vorbească cu Dascălul cel flenduros, nu mai avea poftă să râdă, ci plecau îndată ruşinaţi.

Cuviosul Nicodim Aghioritul n-a făcut semne şi minuni în viaţă, dar viaţa lui întreagă a fost o adevărată minune, prin roadele bunătăţii care au umplut lumea. Învăţăturile lui au luminat norodul creştinesc şi au întărit Biserica Ortodoxă în vremurile cele mai grele.

După mărturisirile Sf. Părinţi, sfinţenia omului nu se arată din săvârşirea minunilor ci din viaţa cea îmbunătăţită. Minunile sunt lucrurile lui Dumnezeu şi se fac mai mult pentru luminarea celor necredincioşi şi pentru întărirea celor slabi în credinţă, iar faptele cele îmbunătăţite sunt roadele prin cari se cunosc sfinţii.

Iată ce zice Sf. Grigore Teologul, în cuvântul de la înmormântarea Sf. Vasilie cel Mare:

<<Minunile pentru cei necredincioşi, iar nu pentru cei ce cred. Semnele bărbaţilor Sfinţi este viaţa lor cea după Dumnezeu şi aşezarea lor cea sfântă!>>

IAR SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR ZICE: <<VIRTUTEA ESTE MAI PRESUS DECÂT MINUNILE>>

Tot el mai scrie şi aceasta:

<<Sfinţii sunt acei care au credinţă dreaptă şi viaţa curată. Chiar de nu săvârşesc semne, chiar de nu gonesc duhurile necurate, după cum Ioan cel mai mare dintre toţi cei născuţi din femeie, nu se pomeneşte nicăieri că ar fi făcut semne!>> (vezi cuv. Sf. Ioan Gură de Aur la tâlcuirea Epistoliei către Filipeni).

Sfântul Ioan Botezătorul n-a făcut minuni în viaţă, dar a trăit ca Îngerii pe pământ şi s-a învrednicit să boteze pe Mântuitorul lumii în apele Iordanului.

Tot aşa nici Cuv. Nicodim n-a făcut minuni dar viaţa lui a fost îngerească şi a botezat milioane de suflete cu lumina cea sfântă a învăţăturii sale.

Cărţile lui sunt ca nişte făclii aprinse care luminează creştinătatea. Ele vor rămânea ca o călăuză de mântuire pentru toate veacurile. Dar ostenelile cele prea mari ce le-a suferit Cuviosul Nicodim la alcătuirea cărţilor i-au supt de timpuriu puterile şi la vârsta de 60 de ani s-a stins din viaţa aceasta precum se stinge o făclie de ceară curată, pentru a răsări ca un luceafăr luminos în lumina cerească. Toată viaţa şi-a petrecut-o în sărăcie şi întru osteneli mai presus de fire. Călugării din Sf. Munte îi ziceau <<Dascăl>> (adică învăţător) iar el se numea pe sine <<Lepădătură>> şi câine mort, atâta era de smerit încât oriunde se afla cu fraţii, tot locul cel mai de pe urmă îl căuta, umblând încălţat totdeauna cu opinci.

Cuviosul Nicodim Aghioritul n-a învăţat Teologia la Universitatea din Atena şi nici n-a colindat pe la şcolile înţelepţilor din Apusul Europei (cum obişnuiesc Domnii Teologi de astăzi).

El s-a adăpat numai cu apa cea limpede a ortodoxiei din Mânăstirile Sfântului Munte, adică din Sfintele Scripturi. Dar razele învăţăturii lui întrec toată ştiinţa înţelepţilor de astăzi care cuprinde lustrul filosofiei dar este lipsită de miezul credinţii. Căci un bob de credinţă curată preţueşte mai mult decât vagoane întregi de ştiinţă lipsită de mustul credinţii.

Este de însemnat că Monahii din Sf. Munte l-au socotit totdeauna pe Cuviosul Nicodim ca <<Dascăl>> al lor, aşa îl numeau toţi încă de când era în viaţă. Iar după mutarea lui din viaţă, toţi Monahii şi toţi creştinii cari cunoşteau viaţa lui, îl socoteau ca pe un sfânt. Capul lui a fost aşezat într-o cutie de lemn spre închinarea celor care cinsteau pomenirea lui.

Pe fruntea lui este scris: <<Aştept Învierea Morţilor>> după cum a lăsat el cuvânt înainte de moarte.

Prea fericitul şi Marele Patriarh Ioachim al treilea mergând în Sf. Munte a îngenunchiat înaintea cinstitului său cap, îndelung rugându-se cu multe lacrimi ca să-l acopere în viaţă cu darul lui cel Sfânt. La urmă a sărutat cu evlavie cinstitul cap al Cuviosului zicând către cei de faţă:

<<Cine nu socoate acest cap ca moaşte de Sfânt să fie ANATEMA!>>. Cu alte cuvinte el este socotit ca sfânt cu mult înainte de a se hotărî în Sobor. Mulţi dintre călugării aghioriţi sărbătoreau pomenirea lui cu mult înainte de hotărârea Patriarhiei, căci toţi erau convinşi despre sfinţenia vieţii lui.

Numele lui a ajuns cunoscut şi la Papistaşii din Apus, cari au avut de multe ori discuţii cu el pentru credinţă şi s-au spăimântat de darul înţelepciunii care locuia întru el. Însăşi aceştia pe care i-a ruşinat de multe ori Cuviosul Nicodim, l-au însemnat în cărţile lor, împreună cu sfinţii ortodocşi din vechime pe care îi cinsteau şi ei (adică alături de Sf. Ioan Gură de Aur, Sf. Ioan Damaschin şi Sf. Andrei Criteanul).

O, Sfinte Prea Cuvioase Părinte Nicodime, care mult doreai odinioară ca să mergi la noi în ţară, ca să petreci la obştea Cuviosului Paisie de la Neamţu, adu-ţi aminte astăzi de scumpa noastră ţară, cerceteaz-o cu duhul dintru înălţime şi vezi ce fel de obşte au făcut astăzi românii, după moda sovietelor!

Fiii duhovniceşti ai Cuviosului Paisie nu mai au loc azi în România, întreaga ţară s-a prefăcut într-o obşte care luptă pe Dumnezeu şi aleargă către rău!

Tu care eşti neîntrecut la sfătuire şi prea dulce vorbire, vorbeşte şi acum tainic, la inima Păstorilor duhovniceşti de după <<Perdeaua Roşie>> ca să nu mai facă tovărăşie cu Stăpânirea Întunericului, ca să nu mai înjuge Biserica la carul sovietic, să nu mai facă slujnică pe Mireasa lui Hristos, care este Biserica.

STIHURI DE UMILINŢĂ

Nicodime prea ferice
Care doreai odinioară
Ca să trăieşti la noi în ţară,
Acuma caută din ceruri
Şi vezi pe fii României
Cum poartă jugul tiraniei.

Cu Sfântul Stareţ de la Neamţu
Să dai acuma ajutor
Prea necăjitului popor
Iar tabăra înşelăciunii
Din vatra noastră strămoşească
Degrab să se risipească!

În ţara noastră primitoare
Acuma nu mai este <<soare>>
Cu razele de libertate
Căci vântul de la Miază Noapte
Aduce negură de moarte.

Cu darul tău cel sfânt, Părinte
Să mângâi pe cei necăjiţi
Şi să dezlegi pe cei robiţi
Iar pe organele pierzării
Cari hulesc Sfânta Credinţă
Întoarce-i către pocăinţă!

Învăţătura ta cinstită
Să fie iarăşi folosită
De neamul nostru românesc
Şi <<coarnele lui Veliar>>
Să nu se mai înalţe iar!

Pedalionul scris de tine
Să fie naţiei Creştine
Ca o duhovnicească cârmă
Iar cartea <<Celor cinci simţiri>>
Oglinda Sfintei mântuiri.

În viaţa noastră necăjită
Şi de Păstorii buni lipsită,
La toţi creştinii pravoslavnici
Luceafăr să ne fie-n cale
Sfinţenia vieţii tale!

N.B. Cuv. Nicodim dorea mult să meargă la chinovia Cuv. Paisie de la Neamţu, însă prin semne cereşti a fost oprit. Prăznuirea lui se face la 14 Iulie.

ADAUS SPRE LĂMURIRE

Când lipsesc povăţuitorii cei buni, când duhul lumesc caută să înăbuşe sfânta credinţă, când slugile lui Anticrist se grăbesc să întunece adevărul, atunci Pedalionul Sfântului Nicodim ne arată ca o busolă încotro să mergem, iar cartea lui <<Nevăzutul Război>> ne învaţă cum trebuie să folosim armele cele Duhovniceşti, pe urmă <<Hristoitia>> adică cartea bunelor obiceiuri ne dăscăleşte cum să ne purtăm în viaţă, iar cartea celor Cinci Simţiri ne serveşte ca o straja neadormită pentru suflet.

În sfârşit toate cărţile lui, care sunt mai mult de o sută, le avem ca pe nişte proptele de mântuire în toată viaţa noastră.

TROPARUL SFÂNTULUI NICODIM

glasul 5
(Tin tahian su schepin che tin voitian...)

Pre Sfântul Nicodim cel nou vestit
Pre marele Dascăl Aghiorit,
Prea albina cea cu dar
Care strâns-au din belşug
Pravoslavnicul nectar
Spre hrana creştinătăţii,
Acum noi cu râvnă venind
Să-l lăudăm, prăznuind!

CONDACUL SFÂNTULUI

glasul 3
(ca şi condacul Naşterii: Partenos simeron...)

Îngereşte vieţuind
Te faci icoană virtuţii
Şi pe toţi povăţuind
În lupta cu <<nevăzuţii>>,
Limba ta este organul mişcat
de Duhul
Pana ta ne luminează tainic
văzduhul
Şi cinstindu-i pe toţi Sfinţii,
Te duci la bucuria lor!

MEGALINARIA

(După melodia grecească a megalinărilor)
(de la Paraclis <<Tin ipsilotera ton uranon...>>)

Pre Luminătorul cel prea slăvit
Şi pe Scriitorul şi Sihastrul
neobosit
Veniţi credincioşilor astăzi
într-un gând
Să-i împletim cunună
de laude, cântând!

MEGALINARIA CUV. NICODIM

glas 3
(ca şi: Apostoli de la margini)

Pre Cuviosul Nicodim,
Podoaba călugăriei,
Pre Îngerul Sfântului Munte
Şi slava ortodoxiei,
Să-l lăudăm împreună,
Urmându-i povaţa cea bună.

CÂTEVA CANOANE DIN PEDALION

Care opreşte a ne ruga cu cei de altă credinţă

Al 10-lea Canon al Sfinţilor Apostoli opreşte a ne ruga împreună cu ereticii şi schismaticii măcar în casă de s-ar afla, se afuriseşte şi să nu fie primit la Sfintele Taine (adică să se împărtăşească).

Canonul 45 al Sf. Apostoli porunceşte:

Episcopul sau Preotul sau Diaconul care numai s-ar ruga cu ereticii să se afurisească şi dacă l-ar primi să slujească ca preot să se caterisească.

La tâlcuirea Canonului 47 al Sf. Apostoli scrie Sf. Nicodim Aghioritul că latinii sunt eretici şi nu au nici botez, nici

Preoţie, şi dacă vreun Preot nu Botează pe cei care se întorc la Ortodoxie, se afuriseşte.

Şi Canonul 33 din Laodicheia opreşte, cu eretici şi cu schismatici a te ruga.

Canonul 6 şi 7 de la Soborul I Ecumenic porunceşte: că cele de la început obiceiuri să le păstrăm.

Canonul 1 al Sf. Vasile cel Mare tot aşa zice că ereticii şi schismaticii trebuie să se Boteze.

Sfântul Sfinţit Mucenic Chiprian tot aşa zice că ereticii şi schismaticii să se boteze.

Iar câţiva din Slujitorii Sfântului Altar din ziua de azi, defaimă aceste Sfinte canoane, numindu-le „Barieri ruginite”. Canoane insuflate de Duhul Sfânt prin Sf. Apostoli şi prin Sf. Părinţi ai celor şapte Sfinte Soboare Ecumenice. Zic că Canoanele de multă vechime pe care o au, au ruginit.

Nu zic că ei de multă grăsime, şi nefrică de Dumnezeu li s-a întunecat mintea şi au napârlit, căzându-le şi părul şi barba şi mustaţa, făcându-se ca femeile. Cum e chipul Domnului şi al Sfinţilor şi cum e chipul lor? De aceia Sfintele Canoane ale Sfinţilor ei le calcă în picioare.

Dar predică sus şi tare că sunt „Ortodocşi”.

DE ZIUA ONOMASTICĂ A PĂRINTELUI SAVA DUHOVNICUL, SPRE ADUCERE AMINTE

În Lavra cea veche Părinte
Rămâi ca un stâlp nemişcat
Ţinând Rânduielile Sfinte
Precum din bătrâni le-ai aflat.

Luptând pentru Sfânta Credinţă
Dai sprijin celor slăbănogi
Şi aspră având nevoinţă
Mereu pentru turmă te rogi.

Chezaş te-ai făcut pentru mine
Din nou dăruindu-mi Botez
Iar eu iubitorul de sine
În lături străine viez.

Sărac şu străin eu cu neamul,
Venind la cinstitul lăcaş
Turnat-ai Părinte balsamul
În sufletul meu pătimaş.

Mi-ai arătat frumoasa cale
A Chipului monahicesc
Şi de urâtele scandale
Mai învăţat să mă feresc.

Mi-ai dat curajul la citirea
Dumnezeieştilor Scripturi
Deşi vedeai la mulţi cârtirea
Ce până astăzi o înduri.

Având eu haină ponosită
Mi-ai dat veşmântul cel dintâi

Şi pe fiinţa mea smerită
Ai pus-o între fiii tăi!

Mergând la peşteră cu fraţii
Sfinţia ta nu m-ai uitat
Ci regulat, mai mult ca alţii,
Cu dragoste m-ai ajutat.

De multe ori ai tras ruşine
Că mulţi Părinţi te-au pismuit,
Dar mila ta cea către mine
Întotdeauna s-a vădit.

Iar când eram slăbit de boală
Ai dat atunci încurajare
Prietenului meu de şcoală
Să-mi facă rost de vindecare.

La Sihăstria Românească
Pe malul Sfântului Iordan
Aceeaşi milă părintească
Ai arătat către Ioan.

Sfinţia ta cât eşti în viaţă
Noi fericiţi ne socotim
Căci te avem aici dulceaţă
Şi dincolo de ţintirim.

Iar dacă mori, ne moare mila
Şi noi rămânem mai străini
Ca fără untdelemn feştila
Ne stingem fără lumini.

Să-ţi prelungească Domnul anii
Noi astăzi ne rugăm plângând
Să ruşineze pe duşmanii
Pe cei văzuţi şi cei de gând!

Şi pân-la vremea cea din urmă
Rămâi adevăratul Ava
Păscând duhovnicească turmă
În pajiştea lui Sfântul Sava.

Apoi la fericita moarte
Mergând la Cel ce L-ai iubit
Să ai Părinte iarăşi parte
Cu Sfântul Sava cel Sfinţit!

Ş-acuma iartă-ne Părinte
De toate câte ţi-am greşit
Şi rugăciunea ta fierbinte
S-o aibe toţi necontenit!

Însemnare

Asta s-a trimis ca o felicitare Părintelui Duhovnic scrisă de mine nevrednicul în numele tuturor fiilor duhovniceşti ai Părintelui Sava.

Ierom. Ioan Iacob
Sf. Gheorghe Hozeva,
5 Decembrie 1953

STIHURI

Către Părintele Duhovnic Sava

Privind la chipul tău Părinte,
Cu dragoste mi-aduc aminte
De anii ce i-am petrecut,
La Sfântul Sava împreună,
Când vremea se părea mai bună.

Acum sunt zilele mai grele
Şi noi suntem la fel cu ele
Căci noi slăbim duhovniceşte
Iar voi bătrâni vă prea grăbiţi
Spre lumea celor fericiţi.

Acum se face înlesnire
Mirenilor de Mânăstire
Iar al Monahilor Sobor

Se micşorează şi slăbeşte
Şi viaţa noastră nu sporeşte.

Acum doar ziduri se repară
Iar sufletele vor să moară,
Căci moda zilelor de astăzi
Ridică turnuri în văzduh
Iar viaţa este fără duh.

Azi mulţi din „Fraţii Savaiţi"
Din Lavră ies nemulţumiţi
Prin mânăstirile străine,
Iar Sfântul Sava azi oftează
Căci „fiii se împuţinează".

Acum Monahii n-au povaţă
Şi nestatornici se învaţă,
Iar cei bătrâni, cu nerăbdare,
Se duc grăbiţi pre „veşnicie",
Lăsând a noastră „sărăcie".

Mai staţi Bătrânilor o leacă,
Că iată fraţii nu se-mpacă
Şi vor începe a se stânge
Luminile de la morminte
Cu vechile „aşezăminte"!

Iar tu, Părinte prea cinstite,
Vezi sufletele părăsite
A fiilor duhovniceşti,
Că iată, foare însetează
Şi nimeni nu le cercetează!

Blândeţea ta ne-a fost dulceaţă
În necăjita noastră viaţă
Şi sfatul tău cel părintesc,
Ne-a fost „Balsamul sufletesc"!

În „Locurile cele sfinte"
Ai fost şi mamă şi părinte
La fraţii noştri necăjiţi
Cari trăiau în strâmtorare
Şi nimeni nu le da crezare.

Pe cei cu „dor de mântuire"
I-ai îndreptat la Mânăstire
Şi „logodindu-i cu Hristos",
Nu te-ai sfiit a fi chezaş
La orice suflet „nevoiaş".

Când ochii tăi se vor închide
Şi gura nu se va deschide,
Atuncea fiii tăi, sărmanii,
Cu jale vor petrece anii!

Iar „Mânăstirea cea bătrână"
De care cuvioasă mână
Va fi condusă sufleteşte,
Că azi „cel cuvios lipseşte"!

Atuncea „fiii României"
Din valurile pribegiei,
La cine vor găsi scăpare
Şi sufletească vindecare?

Acei „cu duhuri mai sărace"
Şi cei bolnavi, fără mijloace,
Vor mai avea, sărmanii, oare,
În viaţa asta alinare?

Mai ţineţi greul bătrâneţii,
Oprindu-te în „pragul vieţii"
Şi socoteşte mai întâi:
La cine laşi pe fiii tăi?

Acolo unde este „slava",
Văzându-te Sfinţitul Sava,
El îţi va face întrebare
De sufleteasca noastră stare.

Deci pregăteşte-ţi „Diadocul"
Cel vrednic ca să-ţi ţie locul,
- În fruntea turmei prea sărace -
Şi-atuncea mută-se în pace!

Blagosloviţi Prea Cuvioase Părinte Sava,

Prin mila lui Dumnezeu şi cu rugăciunile Sfinţiilor Voastre, eu nevrednicul sunt liniştit şi mulţumit la Schit.

Nu am viaţă nevoitoare, căci trupul meu este mereu cuprins de boală ca şi Sfinţia Voastră. Dar nădăjduiesc că mila cerească nu mă va părăsi, ci va socoti boala spre împlinirea pocăinţii.

Să nu credeţi că eu v-am uitat, dacă vă scriu aşa de rar. Cunosc necazurile Sfinţiei Voastre şi pentru asta nu vreau să vă amărăsc şi eu cu neputinţele mele şi să vă îngreuiez.

Eu sunt azi ca un mort între cei vii, care nu aduc nici un folos la nimeni, ci fac numai greutăţi fraţilor.

Cei cari se ostenesc pentru mine păcătosul vor avea plată mare de la Dumnezeu, căci nu se îngreţoşează de neputinţa şi nevrednicia mea. Ei mă ajută cu toată dragostea ca nişte Îngeri şi pentru că fac slujbă în nume de pustnic, vor avea plata nevoinţilor pustniceşti. Dar eu nu ştiu ce voi avea, căci numai cu numele sunt pustnic, iar cu faptele sunt ca şi smochinul cel neroditor. Trândăvia şi nesimţirea mă biruiesc, iar rânduiala nu o împlinesc. Cred că ştii procopseala mea de la alţii. Dar Bunul Dumnezeu mă aşteaptă şi mă hrăneşte cu îmbelşugare. Am auzit într-o vreme că v-aţi săturat de Vitania şi aţi spus că doriţi să veniţi aici la mine. Vă mărturisesc că m-am bucurat în suflet şi m-aş simţi fericit să vă slujesc până la moarte, cu toată inima.

Până acum nu m-am învrednicit să vă ajut cu nimica, măcar că Sfinţia Voastră m-aţi ajutat totdeauna. Acum Sihăstria nevrednicului Ioan este mai aproape de Sfinţia Voastră şi atunci când nu vă place la Ierihon, puteţi veni la Schit, unde aveţi linişte şi ajutorul fiilor duhovniceşti. Eu lărgesc adăpostul ca să aveţi înlesnire ca şi chilia veche a Sfinţiei Voastre.

Acum, eu sunt mulţumit că aţi venit la Ierihon, unde vă pot sluji surorile noastre mai bine decât la Vitania.

Din Limonar am scris puţin căci nu m-a lăsat căldura şi pe urmă boala.

Cu smerite închinăciuni vă rog să mă iertaţi pe mine, că nu pot veni la Ierihon, pentru multele mele neputinţe, dar am mângâierea că sunteţi aproape, iar cu dragostea părintească locuiţi totdeauna în inima noastră.

Sfintele rugăciuni ale Prea Cuvioşiei Voastre, să mă acopere şi pe mine nevrednicul fiu duhovnicesc.

Ioan Ieromonahul

Prea Cuvioase Părinte Sava,

Vă trimit această fotografie a Prea Cuvioşiei Voastre pe care am găsit-o la Părintele Procopie şi o păstrez ca pe o scumpă amintire. Când mă uit la dânsa, în peştera mea, îmi pare că eşti aproape de nevrednicia mea şi mă mângâi.

Vă rog foarte mult să vă iscăliţi pe dosul fotografiei şi dacă vă aduceţi aminte scrieţi şi anul (peripu) când v-aţi fotografiat, precum şi data când vă iscăliţi. Iar după asta, când este prilej, să-mi trimiteţi înapoi fotografia.

Am auzit despre tulburările cari sporesc în Mânăstirea Sfântului Sava şi m-am întristat.

Cu gândul la boala Sfinţiei Voastre şi la nevoile duhovniceşti din Mânăstire, eu am alcătuit aceste „Stihuri", cu multă durere de inimă.

Urmează „Stihuri către Părintele Duhovnic Sava".

La urma Stihurilor, se află această însemnare:

Aceste versuri au fost trimise Părintelui Duhovnic Sava prin Noiembrie 1955, când se afla bolnav şi descurajat la Ierihon.

Din cauza tulburărilor care erau atunci în Mânăstirea Sf. Sava, eu l-am îndemnat să mai scuture puţin boala şi să întărească pe fraţii cei slabi la suflet şi învrăjbiţi. În adevăr s-a făcut atunci mai bine şi a mers la mânăstire. O bucată de vreme a fost mai vioi, iar în anul 1957 a căzut în paralizare.

Pentru asta la 1 Noiembrie 1957 am făcut un apel către toţi fraţii noştri români din Palestina, ca să ajute pentru Sfântul Maslu. În acea scrisoare am adăugat şi versurile de mai sus spre aducere aminte.

Ieroschimonah Ioan Iacob

BLAGOSLOVENIE IERUSALEM

O Rugăminte către fraţii noştri români din Palestina şi mai ales către maicile de la Eleon şi din Ierusalim, pentru Părintele noastru Sava Duhovnicul.

1 Noiembrie 1957

Scrisă la Schitul „Sf. Ana" din valea Hozevei de către nevrednicul Ieroschimonah Ioan Iacob (Savait) fost Egumen la Sf. Iordan. O rugăminte frăţească pentru Părintele nostru Duhovnic Sava.

Fraţilor şi surorilor întru Hristos,

Cari sunteţi fii şi fiicele duhovniceşti ale Parintelui Sava, vă rog să daţi puţină atenţie la cele ce vreau să vă spun aici, eu - care sunt cel mai mic dintre fiii lui duhovniceşti şi cel mai nevrednic dintre frăţiile voastre:

Bătrânul nostru Duhovnic a ajuns într-o stare grea de suferință și la ajutorul doctorilor nu mai este nădejde, iar noi nevrednicii nu putem să-i facem mângâiere. Însă datoria pe care o avem față de el (mai ales noi românii) este așa de mare, încât întrece orice datorie pe care o avem față de alți pământeni.

La cei mai mulți dintre noi, el ne-a fost și „născător" și povățuitor sufletesc. Părintele nostru Duhovnic n-a fost pentru noi numai călăuză pentru suflet, el a fost și „Balsamul de alinare" la toate nevoile și la toate suferințele noastre prin străini.

Pentru noi sărmanii și înstrăinații de patrie, el ne-a fost „tată și mamă" atât pentru suflet cât și pentru trup. Ne-a ridicat sarcina păcatelor la cei mai împovărați, ne-a dat veșmântul mântuirii la cei neîmbrăcați, ne-a dat sprijin la cei nevoiași și slabi!

Cine dintre noi n-a rămas mișcat de multa lui bunătate și de blândețea lui cea părintească?

Cine s-a dus la el n-a fost ușurat la suflet și mângâiat? El pentru toți s-a jertfit și de multe ori a suferit ocară și necinste pentru hatârul nostru. Până în ziua de azi sunt mulți cari îl ponegresc și-l osândesc din cauză că a ținut parte bieților români.

L-au defăimat mereu potrivnicii lui din cauza noastră, dar el n-a luat în seamă strigătele lor, ci a arătat aceiaș dragoste și aceiaș sprijineală totdeauna pentru noi sărmanii. În inima lui cea largă el pe toți ne-a cuprins și căldura dragostei lui pe toți ne-a mângâiat.

Astăzi când el nu mai poate, noi să nu fim nepăsători. Să căutăm fiecare ca să-i dăm ajutor. Eu știu că multe dintre Sfințiile voastre sunteți gata să jertfiți orice ca să-i faceți lui ușurare, căci toate sunteți recunoscătoare față de bunătatea lui, dar n-aveți cum să-l ajutați.

În starea în care se află el astăzi, un singur ajutor ar putea să-l mai folosească și anume: Sfânta Rugăciune. Eu nu mă îndoiesc, ci sunt încredințat că toți faceți rugăciune pentru ușurarea lui. Încă cea mai puternică și mai primită rugăciune pentru bolnav este „Rugăciunea Credinții" adică Sfântul Maslu. Pe aceasta o poruncește Sf. Apostol Iacob, Fratele Domnului și are cea mai mare putere când este însoțită de pocăință.

Acum doi ani de zile când a pogorât prima dată Părintele Sava la Ierihon (fiind foarte bolnav și descurajat), eu i-am scris versurile acestea și l-am rugat să mai ție curajul și să nu ne părăsească, iată cum îi scriam atunci: urmează Stihurile către Părintele Duhovnic Sava.

Deci scriindu-i atunci aceste rânduri, bătrânul nostru Părinte m-a ascultat şi (cu darul lui Dumnezeu) s-a mai întărit. Dar acuma oare mă mai ascultă? Mai poate oare scutura povara boalei, ca să ne fie iarăşi mângâiere sufletească?

Vai! Acum mâna lui cea sfinţită, pe care o punea cu milă pe capetele noastre cele împovărate (dându-ne la toţi uşurare), mâna aceia prietenească s-a făcut ca plumbul de grea, iar picioarele lui cele neobosite, care alergau mereu în urma noastră (ca după nişte oi răsleţite) acum ele cu greu se mai mişcă. Astăzi doar ochii lui cei blânzi şi inima lui cea caldă ne caută cu nerăbdare, dar nu ne poate vedea sărmanul, căci toţi suntem departe, departe în ţara cea străină a nesimţirii şi a învrăjbirii frăţeşti.

O, suflete al meu, ticăloase, pentru ce nu ţi-a venit în fire cu un ceas mai înainte să te pocăieşti mai aproape de el, ca să nu mai amărăşti şi tu bătrâneţea celui care ne-a fost dulceaţă în viaţa asta necăjită?

Plângeţi fraţilor împreună cu mine nevrednicul. Căci nu ştim dacă vom avea parte de un asemenea Părinte blând şi îngăduitor ca Părintele Sava! Eu nu mai îndrăznesc să-l rog pentru slujbă, căci el aşteaptă ajutorul nostru (ca să ne rugăm pentru el).

Pentru aceasta am socotit ca să i se facă la Eleon Sf. Maslu şi să trimitem în loc de felicitare, puţin untdelemn sfinţit amestecat cu lacrămele calde ale fiilor şi fiicelor duhovniceşti, care nu pot să-l uite niciodată. Să spălăm cu lacrimi curate zapisul greşalelor noastre şi prin asta cred că se va uşura suferinţa prea scumpului nostru Părinte duhovnicesc.

Poate vă miraţi că vă scriu sfinţiilor voastre despre Maslul Părintelui Sava. Iată pentru ce scriu asta:

Părintele nostru duhovnic şi-a pus sufletul său chezaş pentru noi românii şi de multe ori a făcut pogorăminturi prea mari pentru a ne face mai ales nouă înlesniri. A trecut cu vederea rânduielile de obşte (de pildă cum au fost călugăriile) numai ca să ne ajute şi să ne mângâie pe noi, cari eram ca oile fără păstor.

Aceste pogorăminturi n-ar fi nici o greutate pentru sufletul lui cel curat, dacă noi am fi păzit rânduiala noastră cum se cuvine. Însă cu durere trebuie să mărturisim că toţi ne-am abătut şi de multe ori am făcut şi mărturisirea cu vicleşug. N-am avut toţi mărturisirea curată, iar el - ca un milostiv - ne-a dăruit la toţi dezlegare (căci neştiind bine limba, uşor se înşală duhovnicul).

De multe ori blândeţea şi simplitatea lui au fost rău folosite de către noi, nevrednicii. Ştiind că toate le crede şi pe toate le iartă, ne-am făcut prea mult voile noastre, nu ne-a mustrat cu asprime.

Iată de pildă acum în urmă am aflat de la el că mulţi din fiii lui duhovniceşti nu fac de loc mărturisire (ca cei fără prihană) iar alţii o fac falsă - şi asta durează ani de zile şi poate o viaţă întreagă.

Însă deslegare primesc regulat şi se împărtăşesc, iar povara noastră o ridică el singur. Oare puţină răspundere are pentru aceasta? Alţii iarăşi sunt învrăjbiţi, zavistuindu-se, însă la împăcare nu se pleacă, nici de Sfintele Taine nu se sfiesc.

Fraţilor şi surorilor, pentru dragostea lui Hristos, să ne socotim fiecare cu ce l-am împovărat pe bietul nostru Duhovnic şi să-i facem puţină uşurare. Unul să socotească câţi ani a păcătuit în ascuns şi n-a mărturisit, altul să vadă cum şi-a păzit canonul rânduit de el, iar alţii să-şi aducă aminte câţi ani de zile au fost învrăjbiţi şi neîmpăcaţi, primind Sfintele Taine cu nevrednicie.

Să răscolim fiecare trecutul nostru şi să vedem dacă nu cumva haina pocăinţii noastre este roasă de molii (adică de păcate de moarte cum este: mândria, iubirea de arginţi, zavistia, desfrânarea, lăcomia pântecelui, mânia şi trândăvia). Să ne închipuim că boala Părintelui Sava este pentru păcatele noastre, de care nu ne îngrijim. Ceea ce s-a cuveni să pătimim noi toţi, o primeşte acum el singur ca un chezaş al sufletelor noastre. Cei care socotim că l-am împovărat, suntem datori să ne pocăim cu tot dinadinsul, descoperind la duhovnicul din Mânăstire toate cele ascunse şi nemărturisite, dar mai cu seamă trebuie să punem capăt la orice vrajbă între noi.

Acum la începutul Postului, să punem toţi mână de la mână - după puterea fiecăruia - şi să plătim ca să i se facă Sf. Maslu la Eleon. Ceea ce se cuvine să facă bolnavul înainte de Sfântul Maslu, să facem noi toţi, cari i-am pricinuit boala.

Dacă hotărârea de sus este ca să mai trăiască, atunci va dobândi sănătate, iar dacă este chemat la cele veşnice, atunci va merge în pace, cu sufletul uşurat. Noi trebuie să fim mărturisiţi şi împăcaţi.

Dar iată - parcă văd - că unii vor zice în gândul lor: „Oare tocmai noi ne-am găsit să-i facem Maslu Părintelui Sava? Nu sunt oare destui preoţi la Sf. Sava şi la Patriarhie ca să-i facă Sf. Maslu?"

Aşa este. Sunt şi bani, sunt şi preoţi acolo, care ar putea să facă Maslu în toată ziua, însă nu este destulă dragoste, şi pe urmă alţii nu simt atâta datorie faţă de Părintele Sava, precum simţim noi românii.

Ei dacă fac ceva, o fac aceasta din ceea ce prisoseşte şi ca să împlinească tipicul, pe când s-ar cuveni ca din sărăcia noastră să jertfim toţi câte puţin şi să aducem ca un semn de recunoştinţă slujba aceasta a Sf. Maslu.

Plata nu este mare lucru pentru slujbă, ar putea s-o facă şi o singură persoană mai chiabură, însă scopul este ca toţi să luăm parte la plată pentru săvârşirea Tainei, după cum toţi ne-am folosit de la Părintele nostru. Să fie aceasta ca cei doi bănuţi ai văduvei din Sfânta Evanghelie.

Deci fraţilor şi surorilor, după cum altă dată Părintele nostru Duhovnic era părtaş la suferinţele şi necazurile noastre a tuturor, tot aşa s-ar cuveni ca şi noi acum să fim părtaşi cu toţii la suferinţele lui, adică să ne doară şi pe noi durerea lui.

Viaţa lui a fost curată ca aurul şi poate n-ar fi slobozit Dumnezeu această boală înfricoşată, dacă nu eram noi ca să-l îngreuiem cu răutăţile noastre.

Să nu credeţi fraţilor că este puţină răspundere pentru cel care mărturiseşte şi călugăreşte. El se pune chezaş atunci când îl dezleagă pe cel mărturisit, mai ales când este călugărit chiar de el. Noi toţi făgăduim să ne îndreptăm, dar numai Dumnezeu ştie cum să ne păzim făgăduinţa. El însă totdeauna dă cuvânt de chezăşie înaintea lui Dumnezeu şi ne acoperă. De multe ori duhovnicii cu viaţă curată, se osândesc din cauza pogorământului prea mare pe care îl fac cu alţii şi nemustrarea. Dar iarăşi sunt şi duhovnici cari se sfinţesc prin fiii lor duhovniceşti pe cari îi ţin din scurt şi îi vindecă sufleteşte.

Roadele duhovnicului sunt fiii lui duhovniceşti. Răspunderea duhovnicului este mai mare decât a egumenului şi a patriarhilor, căci proestoşi sunt mulţi, iar părinţi sufleteşti sunt rari, cum zice şi Sf. Apostol Pavel „Căci de aţi avea zece mii de dascăli întru Hristos, dar nu mulţi părinţi" (Epistola I către Corinteni).

Deci părinţii noştri cei sufleteşti sunt mai scumpi decât orice persoană din lume, căci prin ei ne naştem duhovniceşte şi prin ei creştem întru Hristos (adică sporim) şi mântuirea noastră este strâns legată de persoana lor. Să purtăm deci şi noi cum putem sarcina neputinţelor Duhovnicului nostru şi a binefăcătorului neamului noatru (prin rugăciune noastră şi prin pocăinţă curată), după cum şi el a purtat o viaţă întreagă sarcina păcatelor noastre şi atunci fraţilor şi surorilor, vom împlini legea lui Hristos, precum ne învaţă Sf. Apostol Pavel, zicând: „Purtaţi sarcina unul altuia şi aşa pliniţi legea lui Hristos" (Cartea către Galateni).

La 2 Ianuarie 1958

Cinstitul meu părinte,

Nu ţi-am scris de praznic, căci mă gândeam că vei avea mulţi oaspeţi şi multe scrisori din altă parte.

Şi în adevăr iată acum aflu că ţi-a venit Oaspetele cel Mare cu scrisoarea de chemare...

N-ai mai aşteptat să vie şi anul acesta primăvara cea dorită, ci te-ai grăbit să mergi singur acolo unde este veşnic primăvară!

Cu puţine zile mai înainte ai dorit să pogori la vale, mai aproape de Sf. Iordan, ca să te încălzeşti afară la lumina soarelui la Ierihon.

Dar văzând că ucenicii se împotrivesc, ai lăsat chilia şi te-ai urcat aproape de „Soarele cel Veşnic”, care îndulceşte toate şi nu apune niciodată!...

Ai trimis ucenicului din peşteră cojocul tău părinte, ca şi oarecând Ilie Proorocul la înălţarea sa.

Parcă ţi-ar fi spus inima că de-acum să nu mai răceşti. Te-ai îmbrăcat acum în altă haină mai albă ca zăpada, care nu se mai învecheşte niciodată.

Ai lepădat trupul cel greoi şi neputincios şi te-ai făcut mai uşor ca o pasăre. Acuma nu mai este nevoie să strigi la ucenic ca să te ridice, căci te-ai ridicat mai sus decât noi pământenii.

Dar să ne iertaţi pe noi nevrednicii tăi fii, că prea multe dureri şi prea multe greutăţi ţi-am pricinuit în lumea asta.

Bunul Dumnezeu să-ţi plătească din belşug blândeţele şi mila pe care ai arătat-o către toţi şi mai ales către noi românii cei nemernici şi prea obijduiţi.

Să nu vă miraţi fraţilor că scriu aceste rânduri, acum a patra zi după îngropare, Părintele nostru nu s-a despărţit cu totul de noi.

Deşi cu trupul s-a mutat de la noi, însă duhul lui priveghează asupra noastră din înălţime, căci pe cât de mare i-a fost dragostea pentru noi, pe atât de mare este şi îndrăzneala la Scaunul cel Ceresc.

S-a stins făclia noastră duhovnicească de pe pământ, ca să răsară mai luminos în lumea veşniciei.

De vom urma sfaturile şi pilda vieţii lui celei curate, atunci el nu va înceta să lumineze şi să mângâie cu darul său pe toţi.

Biserica din ceruri este strâns legată cu cea de pe pământ. Atât numai că cei trecuţi din viaţă alcătuesc Biserica celor întâi născuţi, adică Biserica Biruitoare, căci ei şi-au terminat lupta vieţii şi nu mai au războaie şi tulburări. Iar noi cei rămaşi, avem încă de luptat şi pentru asta Biserica celor de pe pământ se zicea Biserica Luptătoare, dar ea este una cu cea din ceruri.

SPRE ADUCERE AMINTE DE SCUMPUL NOSTRU PĂRINTE SAVA IEROSCHIMONAHUL

În Cartea cea către evrei, Sfântul Apostol Pavel ne porunceşte zicând: "Aduceţi-vă aminte de mai marii voştri, cari v-au grăit cuvântul lui Dumnezeu şi privind la săvârşirea vieţii lor, să le urmaţi credinţa". Cap. 13-7.

Iar Sfântul Ioan Gură de Aur ne învaţă următoarele: "De voieşti ca să cinsteşti pe răposatul tău, cinsteşte-l prin Psalmi şi prin o viaţă creştinească. Fă milostenie pentru el şi dă să facă Liturghii pentru numele lui".

"Oricum ar fi el, lucrul acesta este foarte bun, căci de este el în chinuri, se izbăveşte prin rugăciunile tale, împreună cu ale Bisericii. Şi îndată ce se izbăveşte, acest suflet va sta rugându-se pururea lui Dumnezeu, cu osârdie, pentru binele şi mântuirea acelui suflet, prin care el a dobândit mântuirea şi care locueşte încă pe pământ. Şi nu va înceta rugându-se, până ce acest suflet se va bucura şi el de mântuirea sa (adică de fericirea aceluia) întru împărăţia lui Dumnezeu".

Însemnare

Rog pe fraţii noştri, cari citesc aceste cuvinte, să mă ierte că n-am putut trimite mai înainte de Sâmbăta morţilor caietul. Aceasta din cauza neputinţii mele.

Unele cuvinte au mai fost trimise la Eleon, fiind scrise cu creionul. Acum am mai adăugat şi altele. Ştiu că toţi îl pomenesc pe scumpul nostru Părinte, dar eu simt ca o datorie ca să vă aduc aminte, mai ales acum la începutul Postului, când se face mai multă rugăciune şi poate să-l pomenească fiecare la chilie. Căci deşi la Biserică nu fac pomeniri totdeauna, însă îndeosebi nu este oprit niciodată a ne ruga pentru cei răposaţi.

STIHURI

Întru cinstita pomenire a
Părintelui nostru Sava Duhovnicul

Te-ai dus în lumea veşniciei,
În locuri pline de verdeaţă
Şi ne-ai lăsat pe noi sărmanii
Nemângâiaţi aici în viaţă!

Acolo nu mai ai durere,
Nici întristare, nici suspin,
Acolo-i veşnic primăvară
Şi cerul pururea-i senin.

Grăbindu-te spre „Valea Păcii”
Te-ai dus Părinte de la noi,
Să nu mai vezi amarul lumii
Cu zvonurile de război.

Iar cei rămaşi în lumea asta,
Înstrăinaţii fiii tăi,
Nevrednici ne-am făcut de tine,
Dar vrednici a lua bătăi.

Comoara bunătăţii tale
Am preţuit-o prea puţin,
Pentru aceasta azi ne vine
Amărăciune şi suspin.

Acuma norii desnădejdii,
Ca nişte munţi s-au îngroşat
Şi moartea cea necruţătoare
Îngrozitor s-a înarmat!

Azi calul cel apocaliptic
Cu părul roşu, ca de foc,
Nechează, bate din picioare,
Îi gata ca s-o ia din loc!

Ieroschimonahul Ioan
de la Hozeva
31 Decembrie 1959

Însemnare

Calul apocaliptic însemnează: războiul, care este gata să izbucnească, în fiecare clipă.

Fotografia duhovnicului Sava Ieroschimonahul. Pe această fotografie, Sfântul Ioan Iacob schimonahul a scris versurile din stihurile 1,4, 5 şi 6 din poezia „Duioasă versuire celui plecat”.

Duioasă versuire celui plecat Duhovnicului Sava, Ieroschimonahul

O, suflet plin de bunătate
Limanul nostru la nevoi,
Duhovnicescule Părinte,
De ce te-ai dus de lângă noi?

Când ne uitam odinioară
La chipul tău cel prea senin,
Uitam durerea cea amară,
Opream al inimii suspin.

Şi auzindu-ţi vorba dulce,
Deşi eram de rele plini,
Noi nu mai socoteam atuncea
Că ne aflam între străini.

Acuma, nu mai are cine
Să ne mai mângâie de loc,
Iar valurile de necazuri
Mai grele vin şi mai cu foc.

Priveşte dintru înălţime
Spre turma cea fără păstor
Şi-o sprijineşte ca să meargă
Pe drumul cel mântuitor.

În toată vremea vieţii noastre
Noi nicidecum nu te uităm
Şi pentru veşnica odihnă
Întotdeauna ne rugăm.

Când va suna şi ceasul nostru
Să punem traiului sfârşit,
Atunci să fii cu noi, Părinte,
De-a pururea nedespărţit!

Nevrednicul fiu duhovnicesc
Ioan Iacob

Însemnare

Unul dintre fiii duhovniceşti ai Părintelui Sava, mi-a spus că s-a rugat mai cu dinadinsul pentru el ca să afle în ce stare se află în lumea cealaltă.

La un an de zile după săvârşirea lui, l-a visat că era cam scârbit. Întrebându-l cum se află, i-a răspuns că nu se poate odihni, câtă vreme o parte din copacii lui sunt în stăpânirea boerului. Persoana care a visat n-a priceput despre care boer este vorba, dar îmi spunea că i-a arătat cu degetul nişte copaci înstrăinaţi, care trebuiau răscumpăraţi.

Eu nu cred visele, dar ştiu că persoana care a văzut aceasta este vrednică de crezare şi a făcut multă rugăciune pentru cel răposat. Pentru aceasta mai fac însemnare prin foile mele spre pocăinţă (ca să fie spre uşurarea Păr. Sava) dar unii se zburlesc şi nu primesc nici fotografia lui. Eu însă caut să împlinesc datoria faţă de binefăcătorul nostru, care mi-a poruncit aceasta.

Întru Cinstita Pomenire a Părintelui Nostru Sava Duhovnicul

Au trecut doi ani de zile de când s-a dus de la noi prea scumpul nostru Părinte, care a fost izvor de mângâiere, mai ales pentru noi românii.

Acum trupul lui cel mult obosit s-a topit ca ceara, după cum şi viaţa lui întreagă a fost ca o făclie de ceară curată în sfeşnicul duhovnicesc.

S-a stins făclia noastră cea duhovnicească, care ne-a călăuzit paşii sufletului şi ne-a mângâiat viaţa noastră cea necăjită. S-a stins de pe pământ ca să răsară mai luminos în lumea veşniciei.

În cimitirul cuvioşilor Savaiţi, alături de mormântul Sfântului Sava, n-a rămas decât osemintele Duhovnicului nostru, dar în inima celor cari l-au cunoscut, el a rămas întreg, aşa cum a fost întotdeauna, cu chipul lui cel blând şi cu vorba lui dulce.

Cei străini poate că îl vor uita degrabă, însă românii din Palestina, care nu aveam mulţi Părinţi, nu putem să-l uităm până la moarte, aşa după cum zice Sf. Apostol Pavel: „Că chiar de vom avea zece mii de dascăli, dar nu mulţi Părinţi", că întru Hristos Iisus, el ne-a născut pe noi". (vezi Corinteni Cartea I).

În adevăr pe mulţi dintre noi ne-a născut duhovniceşte (prin Botezul călugăriei) şi pe toţi ne-a povăţuit şi ne-a sprijinit în tot chipul şi în toate împrejurările.

A fost ca un înger păzitor pentru noi şi ca un izvor nesecat, care ne-a îndulcit necazurile şi ne-a stins arsura păcatelor.

N-am fost vrednici de părinteasca lui dragoste, pentru aceasta ne-a părăsit degrabă fără să ne lase un urmaş vrednic, care să poată împlini lipsa Cuvioşiei sale. Ne-a lăsat singuri ca pe nişte oi fără păstor, înconjuraţi de primejdii şi de sminteli, în vremurile acestea grele.

Fraţilor şi surorilor duhovniceşti, nourii de ploaie se depărtează de la noi şi în locul lor se îngrămădesc nourii de necazuri şi de tulburări în toată lumea. Omenirea înseteazā de sânge şi cheltuieşte toată vlaga pentru fabricarea de arme ucigătoare. Lumea a ajuns astăzi ca un cazan, care clocoteşte de patima urei şi a necredinţei.

Când se va umfla cazanul de focul patimilor, atunci se vor aprinde toate naţiile de pe pământ şi Dumnezeu să ne păzească de grozăvenia războiului celui de pe urmă. Veştile sunt cântate frumos la radio şi politica vicleană le împodobeşte cu minciuni, dar o biată lume stă astăzi deasupra prafului de puşcă. O singură scânteie ajunge ca să aprindă tot pământul (adică o pricină). Şi scânteia aceasta poate să sară pe negândite şi de acolo de unde nu te aştepţi.

Cu alte cuvinte vreau să spun că moartea ne pândeşte în toată clipa. Dar până vine războiul, mai vin şi alte încercări grele. În unele părţi ploile îneacă lumea, iar în alte părţi bântuiesc cutremure mari şi secetă, pe care o putem vedea şi la noi. În urma acestora vin lipsurile, vine foametea şi felurite boli molipsitoare.

Să ne gândim deci fraţilor, că poate mâine-poimâine vom fi chemaţi şi noi în lumea veşniciei, unde ne aşteaptă Părintele nostru Sava.

Să ne gândim cu ce ochi, oare vom întîmpina în faţa lui, înaintea Scaunului Dreptăţii, unde se vădesc toate cele ascunse ale omului. Să ne facem socoteală ce vom răspunde la Scaunul Dreptăţii unde va fi de faţă şi Părintele nostru Duhovnicesc.

El şi-a făcut datoria faţă de noi. S-a străduit ani de zile ca să ne uşureze sarcina păcatelor şi să ne îndulcească amarul vieţii.

Se cuvine deci ca şi noi să ne facem datoria faţă de el. Mai întâi de toate, dacă noi vom purta grijă de sufletul nostru; atunci va simţi şi el mai multă uşurare şi mângâiere. Acum el nu mai poate face nimic pentru sine, ci aşteaptă ca să rodească mila şi osteneala pe care a făcut-o cu noi, după cum plugarul aşteaptă să rodească semănătura sa. După moarte răposaţii aşteaptă uşurare de la cei vii, cari au rămas îndatoraţi faţă de ei. Acum să ne facem socoteală, fraţilor, oare cine sunt mai îndatoraţi faţă de răposatul nostru Părinte. Au nu suntem noi românii din Palestina? Dintru aceasta putem înţelege că de la nimeni nu aşteaptă Părintele Sava mai multă pomenire şi mai multă rugăciune spre uşurare, precum aşteaptă de la noi. Acolo unde a semănat mult, de acolo aşteaptă să răsară şi pomenire mai deasă însoţită de mai multă dragoste şi recunoştinţă. Pomenirea răposaţilor nu înseamnă numai Parastase şi lumânări. A pomeni pe cei scumpi ai noştri, nu înseamnă ca să le scriem numai numele în pomelnic şi să plătim gologani. Căci nu pot să plătească toţi şi întotdeauna Parastase sau alte slujbe pentru ce răposaţi. Răposaţii nu aşteaptă jertfă de gologani de la cei săraci, ci aşteaptă mai cu seamă cucernică aducere aminte în vremea rugăciunilor cari se fac la Biserică, precum şi a celor de la chilie. Aceasta este o jertfă pe care o poate face fiecare dintre noi, oricât de săraci şi oricât de neputincioşi am fi noi. Câte un strop de rugăciune când se adună de la toţi, se face cu vremea ca un nour de tămâie mirositoare, care se urcă la Scaunul Slavei, spre folosul celui răposat.

Dacă nu putem mai mult, cel puţin să facem zilnic câteva închinăciuni pentru odihna sufletului său, după numărul anilor cât ne-a fost duhovnic la fiecare dintre noi. Iar cine nu poate să facă nici aceasta, atunci să-l pomenească măcar cu mintea, la vremea pravilei (atât la Biserică cât şi la Chilie).

Să nu vă miraţi că vă îndemn ca să faceţi aceasta pentru Părintele nostru. Căci chiar de n-ar avea nici o greutate în lumea cealaltă, noi totuşi suntem datori ca să facem rugăciuni pentru el, pentru ca fericirea lui să fie deplină şi câştigând mai multă îndrăznire către Domnul să mijlocească şi pentru mântuirea noastră.

De multe ori persoanele care au avut dregătorie duhovnicească (cu răspundere) cum sunt duhovnicii şi egumenii, au întâmpinat greutăţi în lumea cealaltă, din cauza fiilor duhovniceşti, cari au rămas în viaţă neîndreptaţi. Deşi răposaţii au avut viaţă curată, însă păcatele străine (pentru care ei au fost chezaşi) le-au făcut greutăţi.

De aceea şi răposatul noastru Duhovnic poate să aibă oarecare piedici din cauza noastră.

Dacă ne vom cerca mai bine conştiinţa noastră, eu cred că mulţi dintre noi, ne vom găsi în neregulă, adică cu multe lipsuri duhovniceşti. Şi aceste lipsuri ale noastre, pot aduce greutăţi în lumea cealaltă Părintelui nostru Duhovnic. Mai ales dacă noi am fost nepăsători pentru suflet din cauza bunătăţii lui şi a pogorământului prea mare, care l-a făcut pentru noi. Adică dacă nu nea mustrat pe noi cei obraznici şi dacă nu ne-a oprit de la cele sfinte pe cei cari am fost nevrednici. Sfântul Ierarh Climent (urmaşul Sf. Apostol Petru) deşi era sfânt cu viaţa, totuşi n-a avut încredinţarea de iertăciune pentru pogorământul ce l-a făcut cu hirotoniile clericilor. Căci rugându-se el mult la mormântul Sf. Apostol Petru, a auzit glas din mormânt zicându-i: „Toate ţi le iartă Dumnezeu, afară de hirotonii, pentru care vei da răspuns”!

De-aici putem înţelege că Duhovnicul cel cu viaţă curată, primeşte iertăciune pentru faptele lui, însă va da răspuns pentru fiii săi duhovniceşti, ca cel care s-a pus chezaş pentru ei. Dacă fiii nu-şi împlinesc datoria, atunci va fi întrebat chezaşul lor (adică duhovnicul). Deci să ne sârguim fraţilor şi surorilor, cari sunteţi fiii şi fiicele duhovniceşti ale Părintelui Sava, să ne sârguim a pune început bun vieţii noastre, ca prin aceasta să dobândească şi el mai multă îndrăzneală înaintea lui Dumnezeu. Si atunci să fim siguri că având îndrăzneală, nu va înceta rugându-se ca să dobândim şi noi fericirea lui.

Şi acum, îndreptându-mi gândul către pururea pomenitul nostru Părinte, rostesc cu umilință:

Te-ai dus din lumea aceasta, prea scumpul nostru Părinte, dar în inima noastră ești întotdeauna viu!

Cât vor mai trăi români pe Locurile Sfinte, pomenirea Cuvioșiei tale va fi de-a pururea vie în inima lor.

Nu te vor uita frații și surorile noastre duhovnicești, pe cari i-ai ușurat la suflet și i-ai mângâiat întru necazuri. Când va veni iar praznicul Sf. Sava, își vor aduce aminte sărmanii tăi fii duhovnicești, că in Lăcașul acela a trăit odată comoara lor de mângâiere! Vor merge mulți ca să-ți vadă chilia unde ai trăit odinioară și unde ai vărsat pârâu de lacrămi pentru neputințele noastre! Se va părea că te văd aievea, urcând încetișor scările de piatră spre chiliuța cea scăldată în soare, de lângă mormântul Sfântului Ioan Damaschin.

Vor trece anii și oamenii se vor schimba, dar pomenirea Sfinției tale, neștearsă va rămâne în inima celor care te-au cunoscut și te-au prețuit! Viața noastră de acum nu va mai simți dulceața și mângâierea pe care o aveam odinioară când erai în mijlocul nostru. Chipul tău cel blând și vorba cea dulce ne-a fost la toți pricină de alintare și de încurajare.

Amarul scârbelor și al neputințelor noastre se ușurau și se îndulceau, atunci când aveam putință să le mărturisim Sfinței tale. Chiar și atunci când erai doborât de neputința boalei, noi tot ne mângâiam, gândindu-ne că ești în mijlocul nostru și ne cunoști necazurile.

Acum s-a stins făclia noastră cea duhovnicească și viața noastră este mai amară, în lipsa Sfinției tale.

Dacă vei dobândi îndrăzneală către Domnul, noi avem nădejde că nu vei înceta rugându-te pentru fiii tăi, cari au rămas orfani aici pe pământ. Acolo ești mai aproape de Sfântul, Căruia i-ai slujit cu râvnă toată viața și vei mijloci pentru sufletele noastre.

Când fiii tăi cei orfani vor aprinde candele și făclii la mormântul Sf. Sava, își vor aduce aminte că alăturea este și mormântul tău, iar lacrămile lor vor uda plăcile de piatră, care adăpostesc cinstitul și mult obositul tău trup (care s-a zdruncinat atâția ani pentru noi nevrednicii).

Veșnică să-ți fie pomenirea în inima fiilor tăi duhovnicești și duhul tău să se veselească în lumina cerească, unde toți sfinții se veselesc totdeauna și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Nu vă tulburați cei care citiți îndemnurile mele spre pocăință, căci eu scriu acestea din porunca Părintelui nostru Duhovnic. El a lăsat o grădină duhovnicească și unii din copacii lui se usucă, iar el așteaptă cu nerăbdare roade vrednice de pocăință de la acești copaci (cari suntem noi toți). Îndreptarea noastră este odihna și bucuria lui.

BLAGOSLOVENIE * JERUSALEM * LOCURILE SFINTE

Cu adâncă recunoștință,
Cel mai nevrednic fiu duhovnicesc,
Ioan Ieroschimonahul
Sihăstria Sf. Ana
Hozeva, 1960

Un Adaus în legătură cu cele scrise înainte

În Mânăstire Sf. Sava a trăit cu 50 ani în urmă un Ieromonah cu numele Ioachim Spițaru. Era un om învățat și cu viață sfântă. El a scris multe istorii din viața cuvioșilor Părinți pe cari i-a cunoscut în Mânăstirea Sf. Sava și în Sihăstriile din Sfântul Munte. Tot el a scris și viața Cuvioasei Fotini, care a sihăstrit pe malul Iordanului, aproape de locul unde se află azi Schitul românesc. Între alte istorisiri, acest Ieromonah amintește și despre un Duhovnic Sofronie din Sfântul Munte, care s-a proslăvit în zilele noastre. Iată ce povestește despre Cuviosul Sofronie:

Am cunoscut și pe un alt bărbat sfânt și îmbunătățit, pe egumenul Mânăstirii Sf. Pavel, cu numele Sofronie Galliga. În vremea când l-am cunoscut eu, el era aproape de 80 de ani. S-a născut în satul Calligata, din insula Ghefalinia.

Din tinerețe a iubit chipul monahicesc. Mergând în Sfântul Munte s-a călugărit, apoi a fost preoțit și mulți ani de zile a fost Egumen în Mânăstirea Sfântul Pavel. Era foarte simplu și avea atâta blândețe, încât niciodată n-a mustrat pe călugări, nimeni nu l-a văzut pe el mânios și n-a auzit cineva cuvânt aspru din gura lui. Din cauză că era prea îngăduitor și fără răutate, mulți îl vorbeau de rău și ziceau că din cauza lui călugării sunt fără rânduială. El însă urma pilda Mântuitorului, care primea cu față blândă pe cei păcătoși.

Când l-am cunoscut eu (zice scriitorul) pe Egumenul Sofronie, era acum bătrân și totdeauna zicea că răcește. Chiar în luna Iulie, la el în cameră ardea zi și noapte focul în sobă, iar când dormea, era îmbrăcat cu o haină groasă (blană), însă totdeauna tremura.

Pe atunce eu eram încă tânăr (zice Ioachim) și trăiam în aceeaşi mânăstire (la Sf. Sava). De multe ori cercetam pe bătrânul Egumen Sofronie şi ascultam cu luare aminte frumoasele lui sfaturi. Însă nu puteam să zăbovesc mult la el, căci era peste măsură de cald în camera lui.

A murit în anul 1881, când împlinise vârsta de 82 de ani. Mulţi călugări din mânăstirea lui (între care şi însuşi egumenul ce a urmat după el) ziceau că răposatul Sofronie ne se mântuieşte. Aşteptau să vadă un semn pentru aceasta, atunci când vor face mutarea osemintelor (după cum este tradiţia în Sf. Munte). Ei ziceau acestea, pentru că nu cunoşteau faptele cele îmbunătăţite ale Egumenului.

La trei ani după săvârşirea lui, când s-au dezgropat osemintele, s-au adunat la cimitir, aproape toţi călugării din Mânăstirea Sf. Pavel, apoi de la Schitul Nou, de la Sf. Ana, de la Gareia, precum şi din alte părţi, anume ca să vadă cum arată osemintele răposatului Egumen Sofronie.

Căci după cum se crede, atunci la dezgropare se arată în ce stare este cel răposat.

După ce s-au cetit rugăciunile cuvenite, au deschis mormântul, în care se afla trupul răposatului Egumen.

Din cauză că fusese înfăşurat în mantie de mătase, mantia n-a putrezit şi se vedea umflată, ca şi cum ar fi fost în ea trupul întreg. Văzând aceasta cei care aveau presupusuri, au crezut că trupul lui a rămas neputred (din cauza îngăduielii lui prea mari).

Deci pogorându-se în groapă monahul Serafim (Iconomul Mânăstirii) a spintecat mantia cu briceagul şi îndată a ieşit din mormânt o mireazmă de moaşte Sfinţite, încât au rămas cu toţii uimiţi.

Pipăind mai cu dinadinsul Iconomul Serafim, a cunoscut că trupul răposatului era putrezit, iar din osemintele lui ieşea mireazmă cerească, ca semn pentru sfinţenia lui.

Toţi cei cari erau de faţă au căutat să ia de blagoslovenie câte o bucăţică din moştele Egumenului Sofronie.

Iar Proestoşii Mânăstirii au adunat într-o raclă toate osemintele şi le-au aşezat cu cinste la jertfelnicul Bisericii Mari, ca pe nişte adevărate moaşte de sfânt.

Au cunoscut atunci toţi că bunătatea lui a adus roade plăcute înaintea lui Dumnezeu.

Căci fiii lui duhovniceşti s-au căit pentru neregula lor şi umilindu-se şi-au schimbat viaţa, iar cel răposat şi-a dobândit plata ostenelilor lui.

Din povestirea aceasta, fraţilor, putem înţelege că deşi uneori Duhovnicii şi Egumenii sunt prea îngăduitori faţă de fiii lor duhovniceşti, însă Dumnezeu nu-i osândeşte dacă fiii lor se căiesc şi fac rugăciune pentru uşurarea celor răposaţi.

De aceea şi noi care ştim bunătatea cea mare a Părintelui Sava şi pogorământul pe care îl făcea pentru noi, să ne sârguim a ne îndrepta viaţa prin pocăinţă curată, pentru ca nu cumva să fim noi piedică pentru mântuirea şi fericirea lui.

Văzând Bunul Dumnezeu pocăinţa noastră, va dărui mai multă plată celui răposat, care s-a ostenit pentru noi, iar noi înşine vom dobândi mai multă nădejde de mântuire prin rugăciunile lui.

Câtă vreme cel răposat are vreo legătură sau vreo împiedicare sufletească, el nu se poate ruga pentru nimeni.

Iar când sufletul lui se uşurează prin rugăciunile şi prin pocăinţa fiilor duhovniceşti, atunci răposatul capătă îndrăzneală şi se roagă cu tot dinadinsul pentru cei rămaşi în viaţă.

Şi nu se lasă până când nu-i face şi pe dânşii părtaşi la fericirea lui.

Aceasta este taina pentru care mulţi oameni cu viaţă sfântă, nu se proslăvesc (adică nu se sfinţesc) îndată după moarte, ci după trecere de mai mulţi ani, iar alţii abia după a doua venire.

Cele semănate de ei pe pământ, de multe ori rodesc cu întârziere şi pentru aceasta ei sunt mereu în aşteptare.

Acum aşteaptă cu nerăbdare şi răposatul nostru Părinte, ca să rodească ceva şi gradina lui cea duhovnicească, pe care a semănat-o şi îngrijit-o aici pe pământ.

Grădina aceasta suntem noi toţi, fiii şi fiicele lui duhovniceşti, pentru care s-a ostenit şi de multe ori a suferit ocară şi ruşine pentru noi nevrednicii.

Acum în vremea Sf. Post (deşi la Biserică nu se fac pomeniri) dar la chilie poate să facă fiecare o mică rugăciune şi mai ales o roadă vrednică de pocăinţă.

Al vostru smerit întru Hristos frate,
Ioan Ieroschimonah.

Sfântul Ioan Iacob Românul

Când era elev la școală

Când era soldat

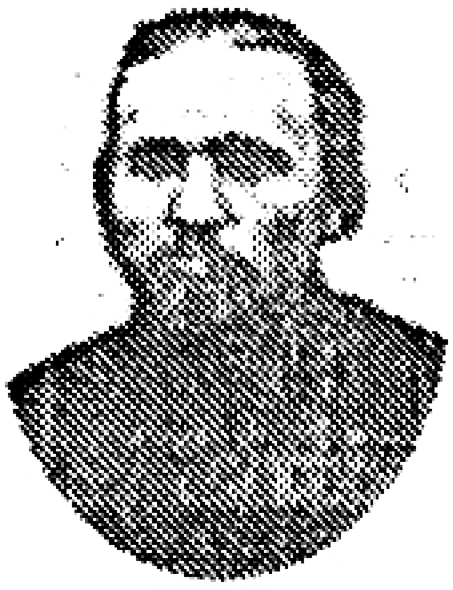

Când a sosit la Ierusalim

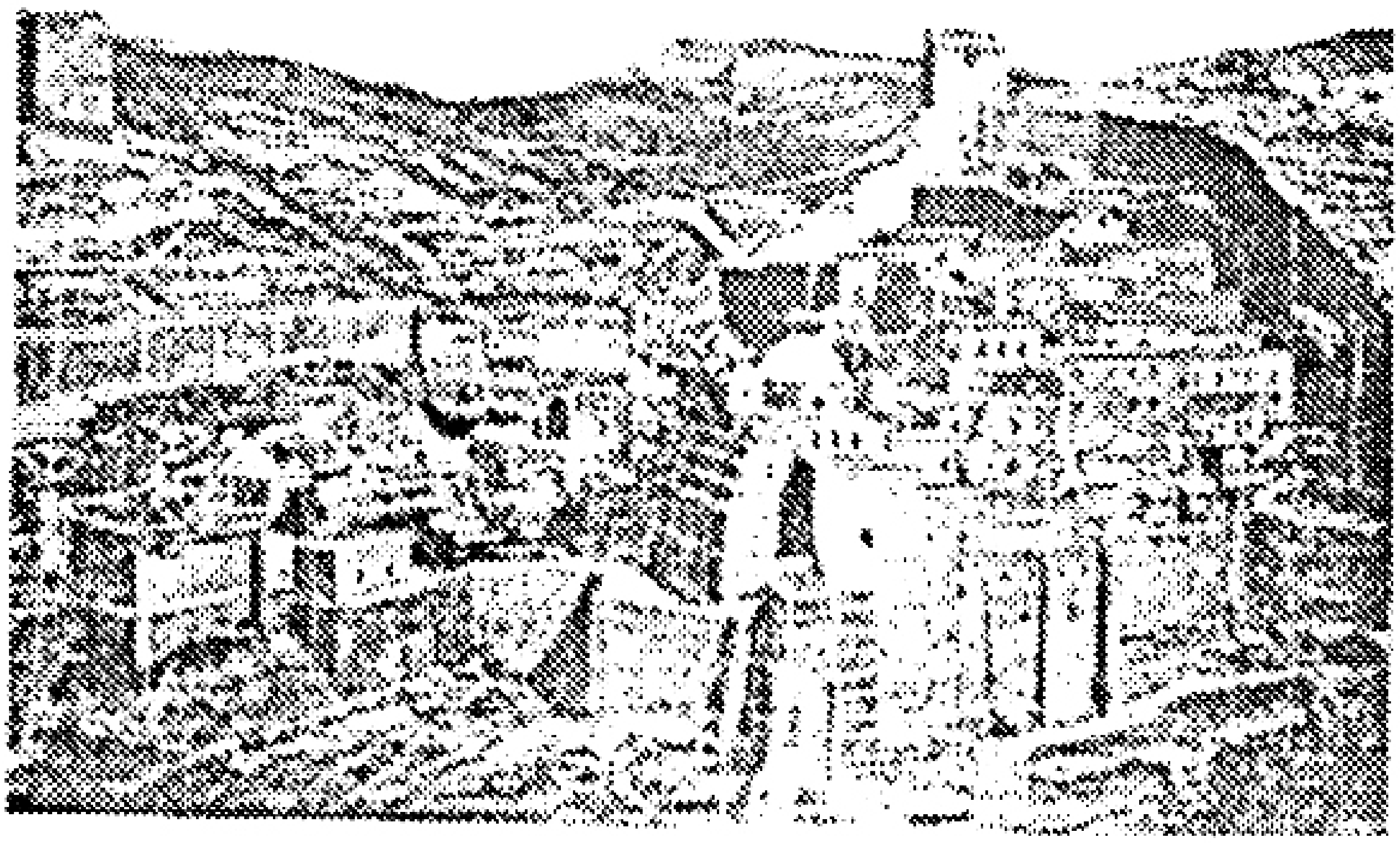

Mânăstire
a Sf. Sava

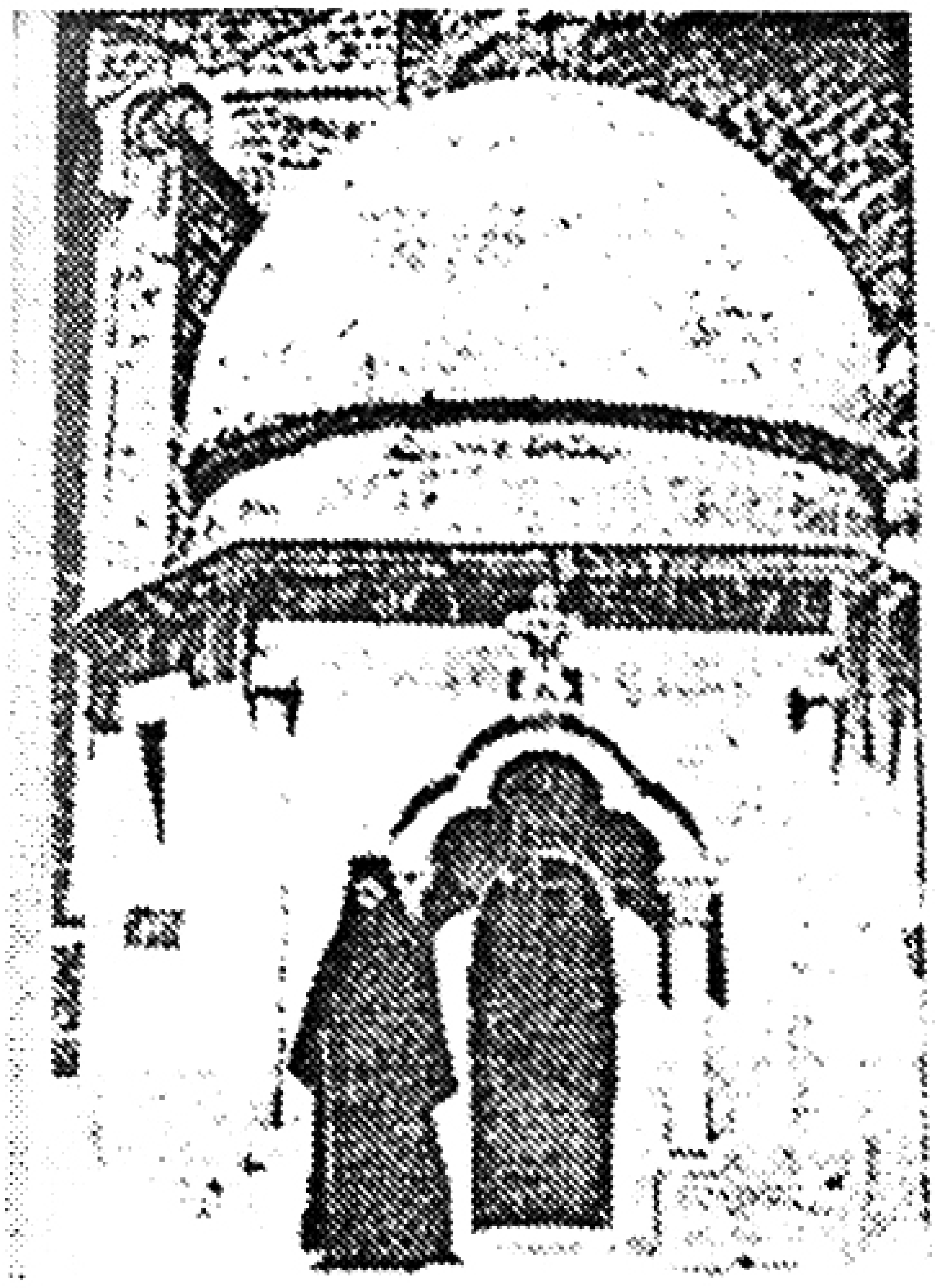

La Mânăstirea Sf. Sava

Sf. Ioan la Biserica Sf. Ioan
Botezătorul de la Iordan
Mai, 1947

La Ierusalim, în fața
Sf. Mormânt, în 1937.
Cel mai înalt, cu potcap,
este Părintele Claudiu.
Cel cu culion este Sfântul Ioan

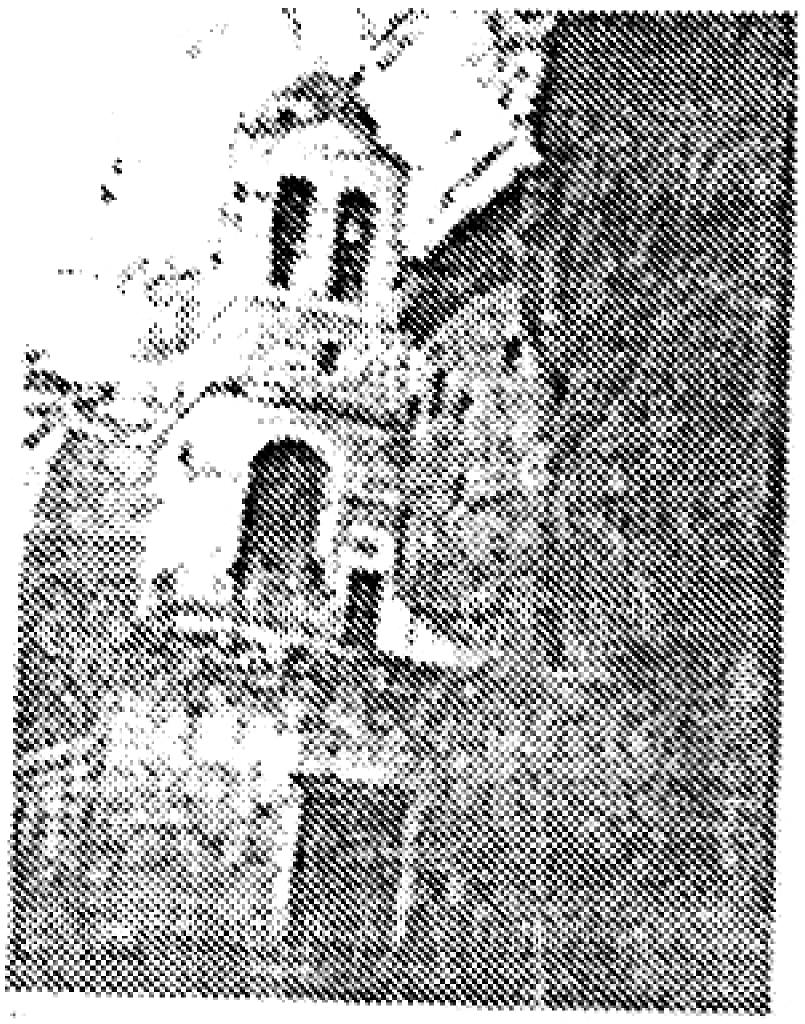

Intrarea în Mânăstirea Gheorghe Hozevitul

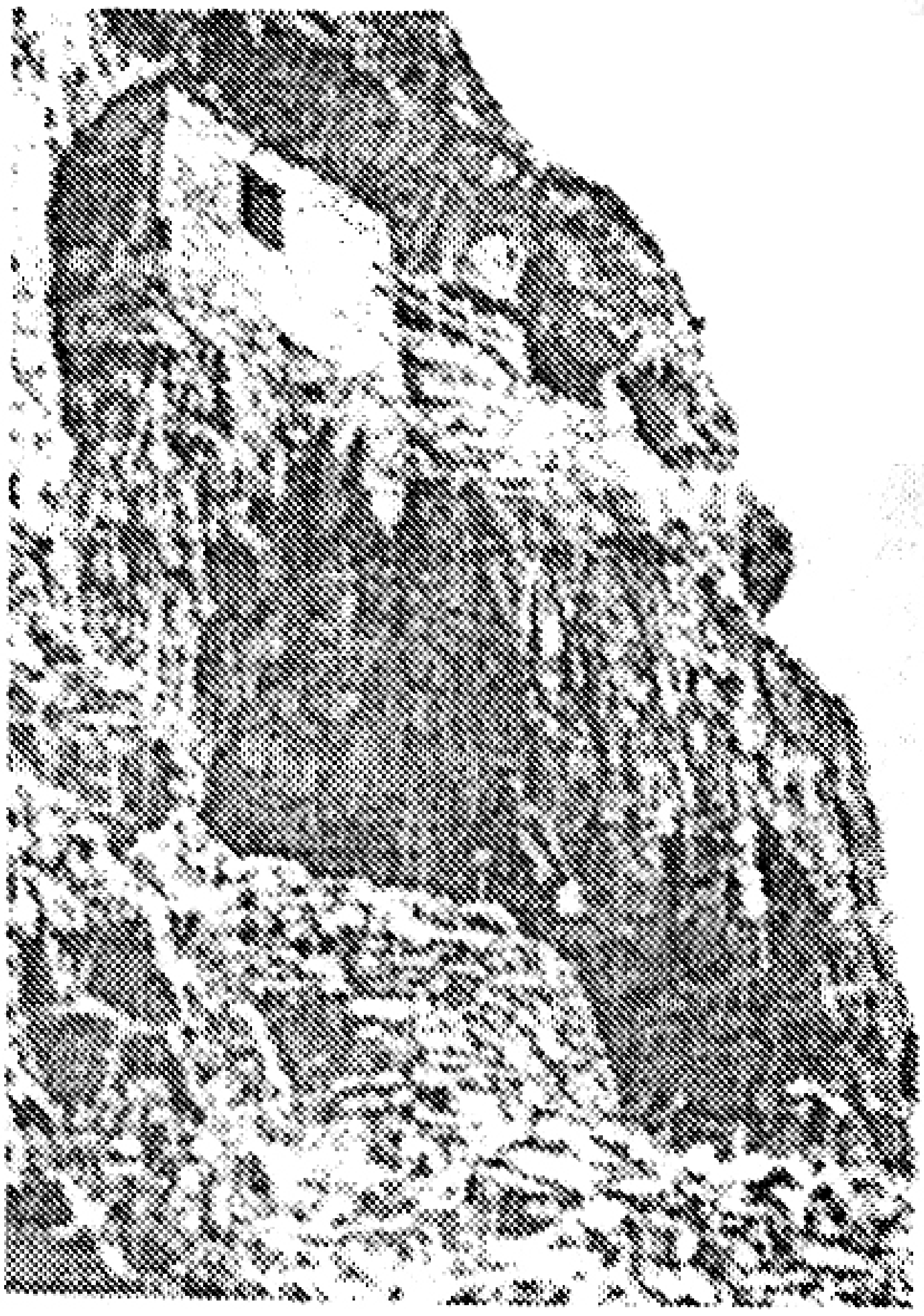

Chilia Sfântului Ioan Iacob

Scara pentru urcat în peştera Sfântului Ioan

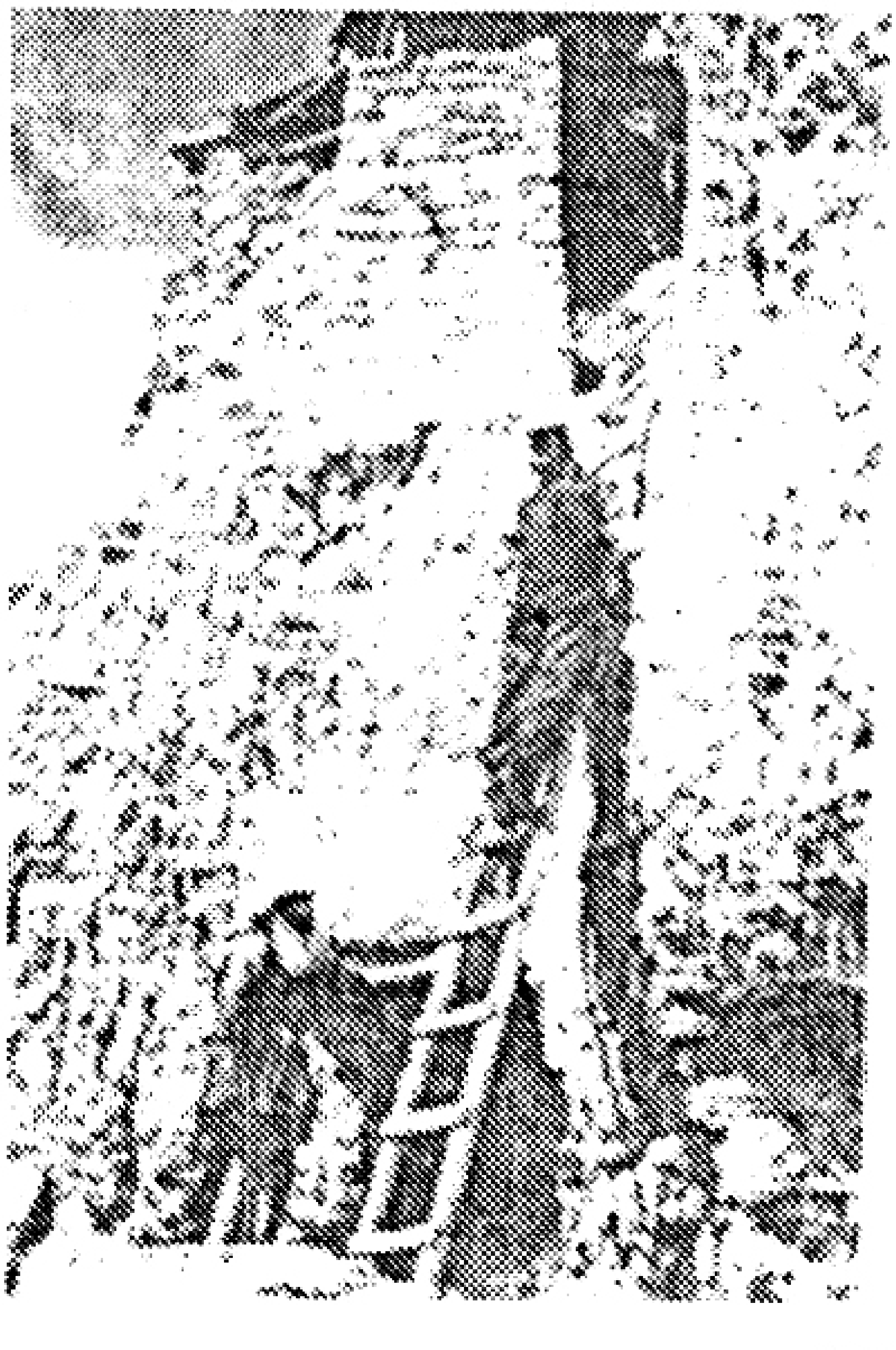

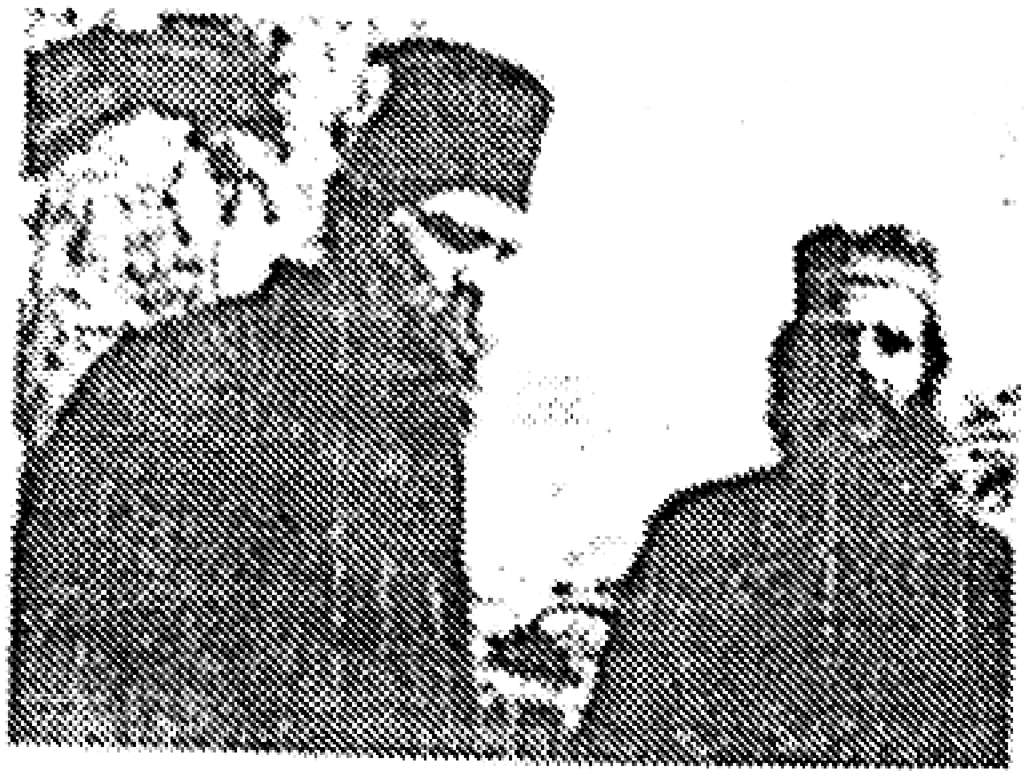

Sfântul Ioan, cel mai înalt, în stânga, cu monahul Pavel, în dreapta, vecinul său

Icoana din fața Sfântului Altar de la Chilia monahului Pavel, unde slujea Sfântul Ioan de multe ori Sfânta Liturghie. În față, Părintele Ioanichie

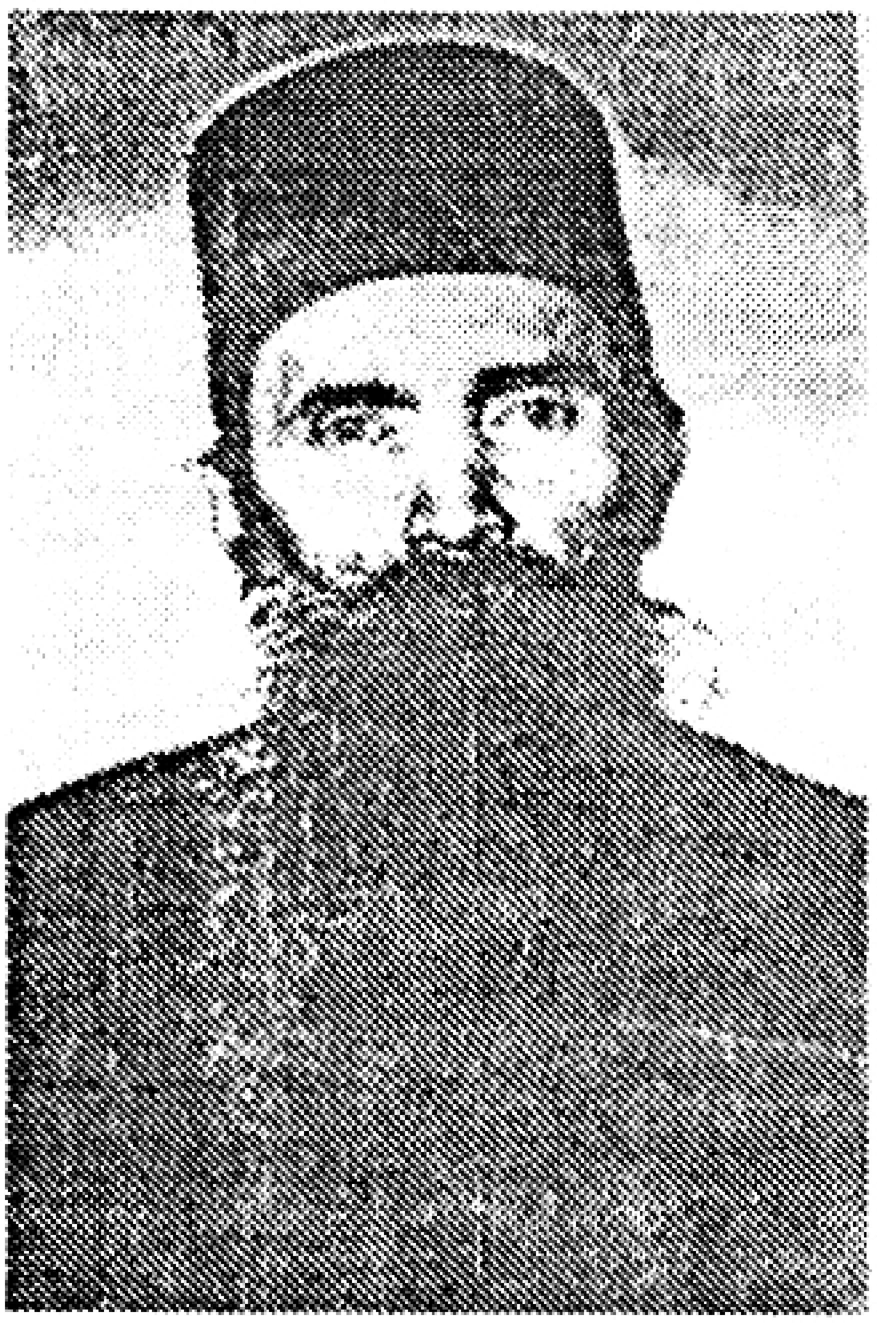

Schimonahul Ioanichie în 1968. Ucenicul cel mai iubit al Sfântului Ioan

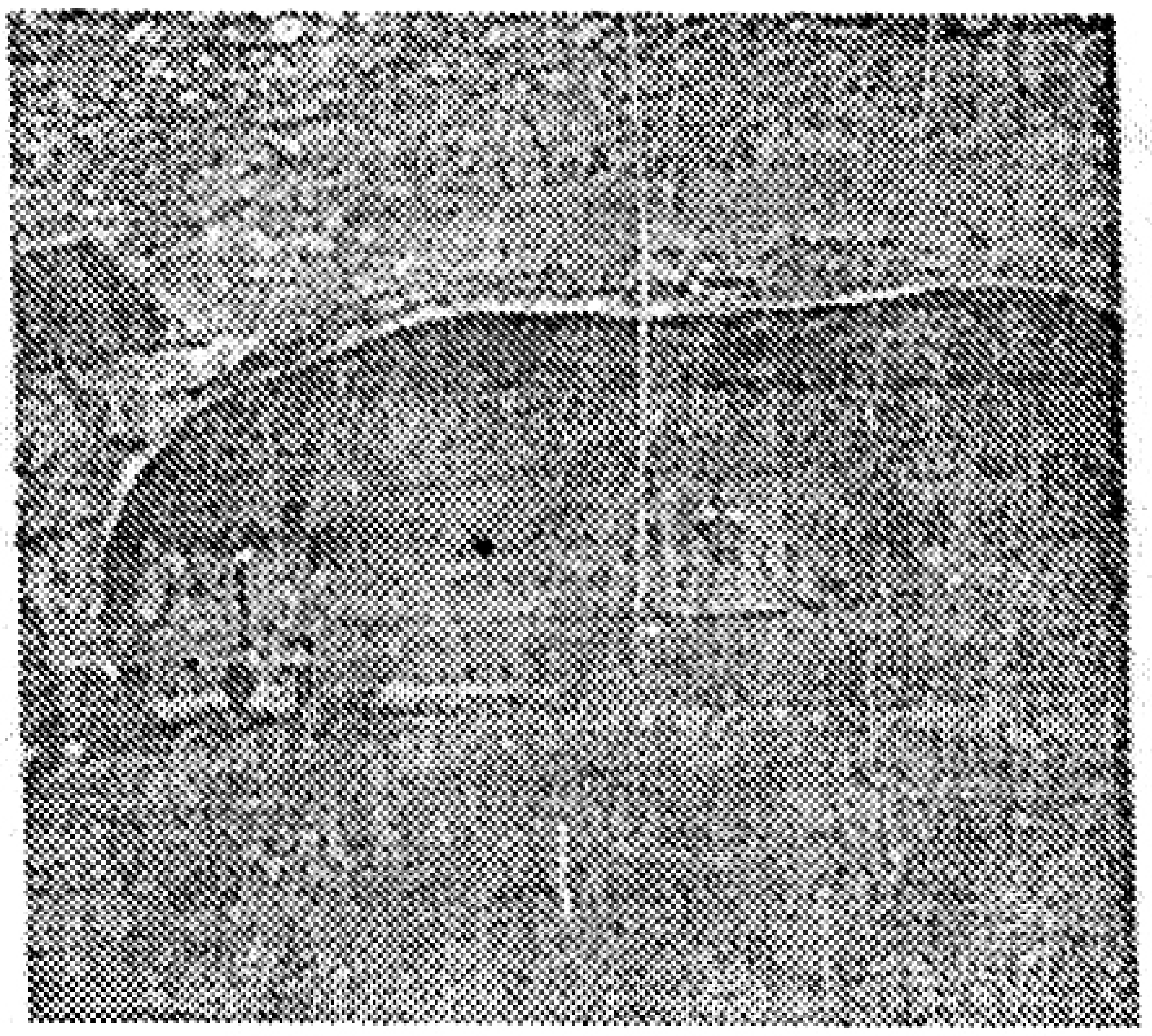

Mormântul săpat în stâncă din vechime. Aici a fost îngropat 20 de ani Sfântul Ioan, de la 1960 până la 1980

Părintele Egumen Amfilohie, care l-a dezgropat pe Sfântul Ioan. Alăturea este schimonahul Ioanichie

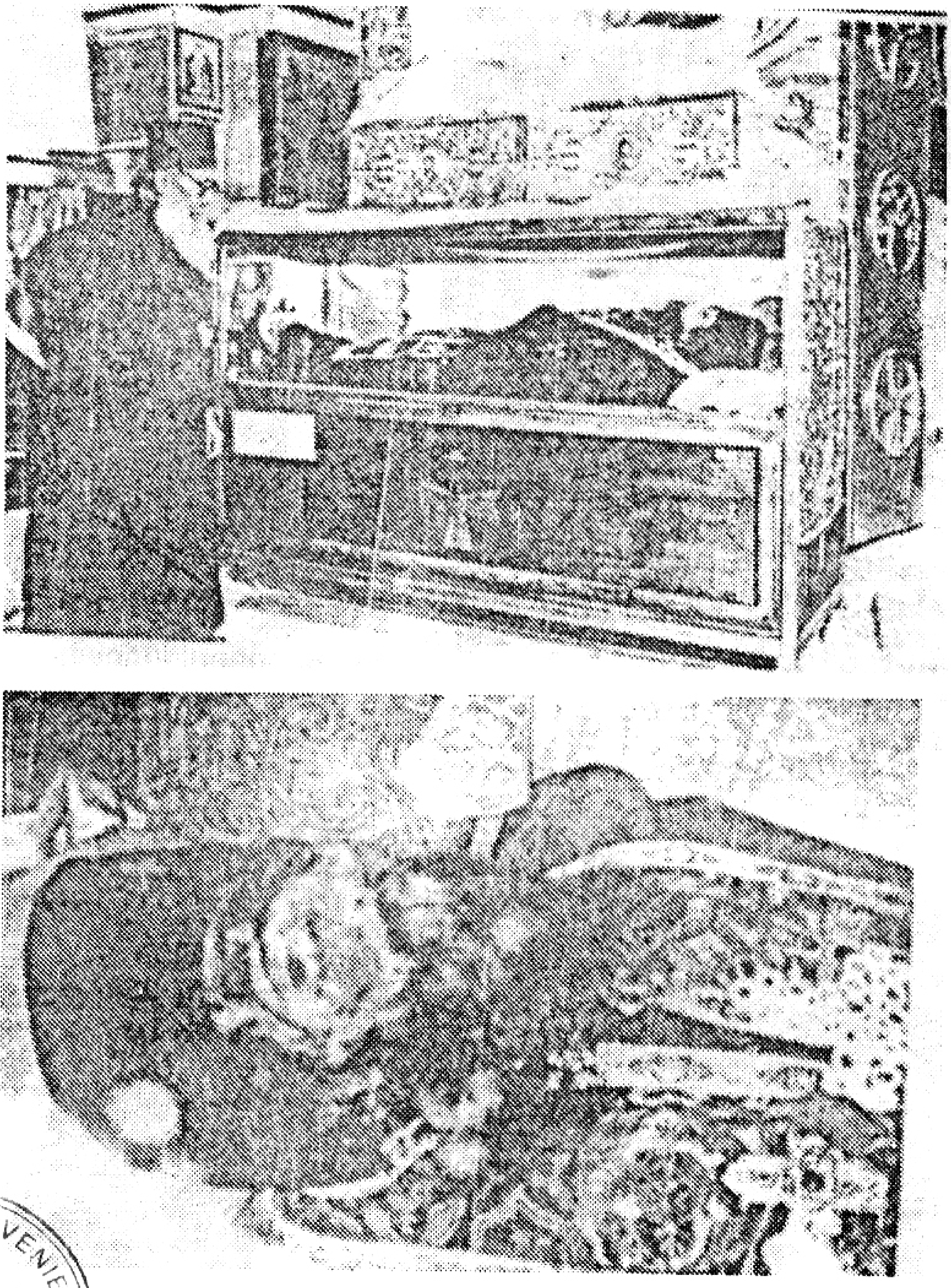

AGOSLOVENIE
ERUSALEM
URILE SFINTE

Moaștele întregi ale Sfântului Ioan Iacob Românul
se află depuse în Biserica Sfântul Ștefan
din Mânăstirea Sfântul Gheorghe Hozevitul
din Israel, între Ierihon și Ierusalim

Sfântul Ioan Iacob Ieroschimonahul
Sihastru din Ţara Sfântă

PARTEA a II-a

SCRIERI DUHOVNICEŞTI

BLAGOSLOVENIE
JERUSALEM
LOCURILE SFINTE

Scrisori, culegeri din Sfinţii Părinţi,
traduceri, alcătuiri proprii
despre virtuţi şi patimi,
toate cu conţinut moral şi dogmatic.

Însemnare

Pentru dragostea ei cea nemărginită care o avea către Mântuitorul, Sf. Maria Magdalena s-a învrednicit să vadă ea mai întâi Învierea Lui făcându-se vestitoarea bucuriei pentru toată lumea, până la sfârşitul veacului. Nu încape îndoială că Maica Domnului a cunoscut înainte de toţi Sfânta Înviere a „Prea Iubitului Său Fiu".

Dar aceasta nu s-a făcut arătat prin Sf. Evanghelie.

A iconomisit Dumnezeu să se propovăduiască Sfânta Lui Înviere prin cinstita Mironosiţă care nu era rudenie cu Domnul (căci celelalte Mironosiţe mai toate erau rudenii).

Aceasta s-a făcut pentru a nu da motiv de necrezare sau de îndoială la cei slabi (despre Sfânta Înviere) şi mai ales pentru cei necredincioşi să nu fie motiv de luptă contra adevărului.

Multe minuni s-au făcut în vremea cât a trăit Sf. Maria Magdalena, care după tradiţie a ajuns până la Roma cu propovăduirea.

Acolo s-a împrietenit cu soţia Împăratului Neron, povestindu-i despre răutatea Arhiereilor jidovi şi despre judecata cea nedreaptă a lui Pilat. Pentru aceasta a fost chemat la Roma nelegiuitul Guvernator al Iudeei (adică Pilat) şi după multe pedepse, a fost ucis de însuşi Împăratul Neron.

La urmă Sfânta Maria a petrecut în Efes unde s-a şi săvârşit. Cinstitele ei moaşte au fost proslăvite de Dumnezeu mai mult decât la alţi sfinţi cu darul minunilor şi cu mireasma cerească. Astăzi cinstitele ei moaşte sunt răspândite în toată lumea. Cea mai mare bucată este la Mânăstirea Simon Petra din Sf. Munte, unde se află mâna stângă.

Toţi spun că atât vara, cât şi iarna mâna ei este caldă ca şi mâna omului viu şi lucrează minuni mai presus de fire.

Odinioară fiind dusă prin Rusia, mâna ei a lucrat atâtea minuni, încât s-a uimit lumea întreagă. Pentru rugăciunile ei, să ne miluiască şi să ne mântuiască şi pe noi păcătoşii Milostivul Dumnezeu. Amin.

PENTRU CITIREA ŞI CUGETAREA DUMNEZEIEŞTILOR SCRIPTURI

<<Dintru a nu cunoaşte Scripturile pricina este a tuturor relelor>> zice Sfântul Ioan Gură de Aur

De multe ori am scris cuvinte pentru folosul meu sufletesc şi am crezut că aceste cuvinte pot folosi şi la alte persoane care nu prea au vreme să deschidă cărţile şi poate nici nu au la îndemână cărţile potrivite. Ştiu că în ziua de azi toată lumea este grăbită şi cărţile cele groase ale Sfinţilor Părinţi stau uitate şi rar cine le mai citeşte. Aşa este duhul veacului, aşa sunt ocupaţiile oamenilor, aşa este războiul cel nevăzut, încât lucrul cel duhovnicesc şi mai ales citirea cărţilor sfinte nu prea au loc în viaţa creştinilor de azi. Şi asta nu se întâmplă numai în lumea mirenilor, ci înşişi Monahii au început să ajusteze viaţa după moda nouă. Grija celor pământeşti îi ţine încătuşaţi şi nu pot să mai afle vreme pentru citirea şi cugetarea dumnezeieştilor Scripturi.

Abia au vreme să asculte pravila din biserică, însă şi atunci mintea le este împovărată cu grija trupească şi cu necazurile vieţii. Pentru îndulcirea sufletului greu se găseşte vreme în veacul nostru. Şi aceasta ne păgubeşte mai mult decât toate. Căci neavând răgaz a privi mai des către cele cereşti uităm rostul vieţii, slăbim duhovniceşte, şi ajungem de multe ori la desnădăjduire, când ştim ce fel de făgăduinţă am făcut înaintea lui Dumnezeu şi când vedem că se cheltuieşte viaţa în chip zadarnic.

Iată cum ne sfătuieşte Cuviosul Nicodim AGHIORITUL în privinţa aceasta:

<<Toţi creştinii care ştiu carte, datori sunt a citi Dumnezeieştile Scripturi, pentru că, după cum zice Sfântul Ioan Gură de Aur, fără de citirea Sfintelor Scripturi nu poate cineva a se mântui.

În cuvântarea cea pentru Lazăr, Sfântul Ioan Gură de Aur zice: <<Că nu este cu putinţă, nu este a se mântui cineva, neîndulcindu-se adeseori de citirea duhovnicească!>>

Apoi Sfântul Ioan Scărarul ne încredinţează că citirea luminează şi adună mintea şi năravurile le pune la rânduială.

Iar Sfântul Efrem Sirul zice: <<În ce chip trâmbiţa strigând în vreme de război, deşteaptă osârdia vitejilor luptători împotriva inamicului, aşa şi Sfintele Scripturi deşteaptă osârdia ta spre cel bun şi te îmbărbătează pe tine împotriva patimilor. Pentru care, frate al meu, trezeşti-te cu întemeiere şi te sârguieşte de-a pururea a te lipi de citirea Sfintelor Scripturi, ca să te înveţe pe tine cum se cade a fugi de cursele vrăjmaşului şi a dobândi viaţa veşnică. Sunt însă unii cari citesc dar nu-şi dau silinţa ca să înţeleagă cele scrise>>.

Sfântul Apostol Pavel scrie către Ucenicul său Timotei:

<<Ia aminte la cetire!>> iar Purtătorul de Dumnezeu Ignatie porunceşte Diaconului Iron, scriindu-i: <<Ia aminte la cetire ca nu numai tu să cunoşti legile, ci şi la ceilalţi să le tâlcuieşti>>. (În trimeterea către Antioheni).

Iar despre Sfântul Vasile cel Mare şi Sfântul Grigorie Teologul spune istoricul Rufim că 13 ani au şezut în pustie cugetând Scripturile. Acum să ne oprim puţin, cei care trăim în veacul acesta de pe urmă şi să ne întrebăm:

Dacă în vremea cea veche era neapărată nevoie citirea Scripturilor (când erau şi povăţuitori destui cu viaţă sfântă şi lumea era mai credincioasă) dar oare astăzi când s-au înmulţit vicleşugurile în lume şi s-au împuţinat păstorii cei buni, acum când nu mai găseşti pildă de viaţă curată şi nici povăţuitori sufleteşti, cu atât mai mult trebuie să ne sârguim la citirea Sfintelor cărţi pentru a nu greşi drumul mântuirii.

Să ne gândim fraţilor că mântuirea noastră este în mare primejdie acum când nu mai sunt povăţuitori. Deci să fim mai cu pază de către orice vătămare sufletească şi mai sârguitori la citirea Sfintelor Scripturi. Căci în ele vom afla mângâiere şi luminare.

Dacă nu mai sunt povăţuitori vii să ne ajute, să alergăm mai mult la cuvintele Scripturii pe care ni le-au lăsat moştenire Sfinţii Părinţi.

Folosind mai des sfaturile lor şi urmând pilda vieţii lor, nu vom rătăci drumul mântuirii (cu darul lui Dumnezeu).

Eu, nevrednicul, am căutat să mai aleg din cărţi cuvintele care ne folosesc mai mult în viaţa călugărească şi pe care nu le pot afla cu uşurinţă toţi, mai ales cei cari sunt veşnic ocupaţi în ascultări şi în treburi.

Ieroschimonahul Ioan Iacob

DIN PILDA „TURTURELEI FĂRĂ SOȚ"

Putem trage multă învățătură noi, monahii și toți acei cari s-au lipsit de veselia lumească pentru dragostea lui Hristos, Mirele cel Sfânt al sufletelor noastre.

Milostivul Dumnezeu amestecă adesea bunătățile cele dulci cu cele amare, ca și maica ce dă la copii uneori și câte o băutură amară ca să fie mai sănătoși și să nu le piară pofta de mâncare.

Asemenea băuturilor cu leacuri amare sunt pentru noi scârbele de tot felul (prin strâmtorări și boale) pe care le sloboade Bunul Dumnezeu ca să-L dorim cu mai multă râvnă și să ne pară mai dulci bunătățile Lui (când sunt învrâstate cu scârbe și boale).

Știe Doctorul cel din Ceruri ce fel de leacuri avem noi nevoie și ni le dă ca un Părinte iubitor de fii pentru ca mai mult să-l dorim și să ne amorțească orice dorință lumească.

Dacă Sfântul Apostol Pavel (vasul alegerii) are nevoie de îmboldire pentru a-i spori râvna, atunci noi cu atât mai vârtos avem nevoie de semne îmbolditoare pentru paza și curățirea sufletului.

Pentru robii cei credincioși, cari slujesc numai lui Hristos, necazurile și boalele cele grele sunt ca niște diamante strălucitoare cari se adaugă la cununa dreptății lor.

Soră întru Hristos, Dobriță, să nu stinghereşti cu vreun semn de nerăbdare sau cârtire pe Îngerii cari îți împletesc cununa răbdării la ceruri. Ei sunt gata să așeze o floare mult mai strălucitoare decât celelalte de până acum: Este diamantul raiului care se dă celor cari rabdă mulțumind întru boală. La dânsul au râvnit și mulți cuvioși din pustie, cerând de la Dumnezeu ca să le dea boală grea, în locul celorlalte nevoințe. Răsplata celor cari rabdă întru boale, este mai mare decât pentru alte nevoințe. Pentru cei păcătoși, boala este curățire, pentru slabi este întărire, iar pentru adevărații robi ai lui Dumnezeu, ea este cunună neveștejită, împletită de îngeri din florile raiului, ca un semn al veseliei veșnice.

O vorbă nepotrivită de osândire ori de cârtire, sau orice semn de nerăbdare, poate să-i împiedice pe Sf. Îngeri de a-ți găti cununa. Dumnezeu cunoaște râvna fierbinte care ai avut-o totdeauna pentru El și cele sfinte și de aceea întru cele sfinte vrea să-ţi pregătească Lăcaş. Primeşte băutura amară a suferinţii, căci ea va fi la sfârşit mai dulce ca mierea şi mai veselitoare decât toate bucuriile lumii.

Însemnare: această scrisoare este adresată Maicii Magdalina din Ţara Sfântă.

Schitul Hozeva 10 Iunie 1954

BLAGOSLOVENIE * JERUSALEM * LOCURILE SFINTE

IUBIŢII MEI FRAŢI ŞI SURORI ÎNTRU DOMNUL

Pentru dragostea lui Hristos, care ne apropie duhovniceşte pe cei risipiţi şi nemângâiaţi părinteşte, pe cei oropsiţi (cari suntem de o credinţă şi de un cin), vă rog eu mult păcătosul şi nevrednicul vostru frate, să mă îngăduiţi a vă face o mică mărturisire:

Ştiţi că fiecare om se îndeletniceşte în viaţă cu ceea ce a învăţat de mic: plugarul cu aratul, morarul cu măcinatul, croitorul cu cusutul, lemnarul cu cioplitul, bucătarul cu gătitul, doctorul cu lecuitul şi fiecare lucrează acolo unde se pricepe şi unde este obişnuit.

Eu unul n-am avut parte să deprind vreo meserie ca lumea, prin care să mă înlesnească în viaţă. Am fost de mic stângaci la lucruri practice şi văzând ai mei că nu pot scoate nimic din mine, m-au dat pe mâna dascălilor, care s-au străduit săracii cu mine nu mai puţin de 12 ani de zile, până ce m-au învăţat desăvârşit a citi şi a scrie.

După ce le-am scos peri albi în cap şi când credeau că au făcut om din mine, atunci m-au scăpat fără veste la mânăstire.

Acolo m-au cercat părinţii la felurite ascultări (până ce la urmă m-au trimis şi ca vânzător la crâşma mânăstirii din Humuleşti) dar eu nefiind deprins, pe toate le făceam pe dos.

Dacă au priceput proiestoşii, că eu nu sunt bun la nimic altceva, decât la citit şi la scris, atunci mi-au dat de lucru cu cărţile şi hârtiile (pe la Seminarul mânăstirii, pe la cancelarie şi la bibliotecă). Acolo am mucegăit eu mai toată vremea, de la vârsta de 18 ani. Chiar şi aici în Palestina, la mânăstirea Sf. Sava, m-au lăsat în cele din urmă mai mult cu cititul la Biserică şi la chilie (unde mă ocupam în taină şi cu scrisul). Au înţeles şi acolo că nu pot face din mine nici bucătar, nici econom şi nici îngrijitor la metoace, de aceea m-au lăsat la ceea ce mă pricep.

A fost o vreme când au încercat cei mari să-mi smulgă condeiul şi cărţile din mână şi nu ştiu cum (din greşeală ori din nevoie) mi-au dat să ţin în mâna mea stângace „cârja" grea de egumen. Dar eu ca cel neîncercat am apucat-o şi pe asta anapoda şi lunecând, m-am povârnit la vale spre Marea Moartă! După ce m-au bântuit mereu valurile ei cele amare şi sărate aproape 6 ani de zile (1), am scăpat abia viu pe această stâncă de granit, ca pe un ostrov la liman (2).

Aici frecându-mă mereu de stânca asta grunţuroasă, s-a mai luat rugina de pe peniţa mea părăsită şi am început să-mi văd de ocupaţia mea veche, adică scrisul, pe care-l am ca rucodelie (lucrul mâinilor) în viaţa mea singuratică.

Dar rucodelia mea nu se întreabă aici pe piaţă, căci lumea de azi este sătulă până în gât de cărţi şi caiete.

În vremea veche pe la Sihăstrii, scrisul şi copierea cărţilor era cea mai de seamă ocupaţie a călugărilor, căci lumea căuta cărţile ca pe aur şi argint.

Pe atunci nu era descoperit tiparul, care să concureze pe scriitori şi nici radioul ca să distreze pe cititori.

Acuma lumea săraca este tare grăbită, n-are vreme să-şi strice ochii cu buchiile călugărilor mucegăiţi.

Azi, poţi zice că se întreabă (solicită) cărţile mai mult de către cei cu dughene, că să învelească cu ele brânza şi măslinele, decât de către cititori.

Mi-aduc aminte că acum vreo 20 de ani în urmă, mi-a povestit un cuvios părinte de la mânăstirea Neamţ (anume Iov Burlacu, farmacistul mânăstirii) că a aflat aproape de Sf. Mitropolie de la Iaşi un negustor evreu, care avea un beci plin de cărţi bisericeşti (Pedalioane, Ceasloave, Psaltiri, Proloage, etc) pe care le luase de la nişte proiestoşi de modă nouă şi acum se servea cu ele în dugheană. Întregi n-avea voie să le vândă la nimenea. Tot aşa am aflat de la unii, că şi la Ierusalim poţi găsi pe la dosuri, la negustori păgâni, multe cărţi bisericeşti de mare valoare, pe care ei le au în loc de ziare vechi.

Aşa este duhul lumii de azi şi n-ai ce-i face. Dacă se găseşte vreun călugăr care mai scutură vechiturile lui de cărţi şi mai picură din ele vreun strop de cuvinte duhovniceşti pe hârtie, asta le vine poate cam de şanţ la unii. Şi eu le dau dreptate, căci la zgomotul radioului cuvântul Evangheliei sau al Sf. Părinţi nu se mai poate auzi. Iar la luminaţia electrică şi la strălucirea luxului modern, nu se mai poate pricepe întunericul şi calicia din suflet. Şi asta o zic pentru cei din lumea modernă, însă o bucăţică din lume suntem şi noi, săracii.

Poate vor zice unii că şi la radio auzi Evanghelie, Liturghie şi Predici. Cum nu, cum nu! le auzi foarte frumos după ce rag ca boii fel de fel de măscărici lumeşti şi te întunecă cu cele păgâneşti, apoi începe să îngâne şi cele sfinte după cum şi diavolul, ispitindu-L în tot chipul pe Mântuitorul în pustie Îl pomeneşte şi de cuvinte din Scriptură. Dar oare din evlavie o face asta?

Acum să lăsăm moda în pace şi să ne întoarcem la vorba noastră. Eu cred că o îndeletnicire pe care o aveau şi părinţii din vechime nu vatămă de loc pe lumea de azi. Mai ales dacă materialele, adică frunzele, pentru rucodelie sunt luate din Sfânta Scriptură şi nu au nimic străin de pravoslavnica credinţă.

Or fi poate mulţi care sunt ghiftuiţi şi n-au nevoie de vreo gustare săracă pe care le-o întind eu smeritul. Pentru asta nu este nici o supărare. Cu sila nu pot face pe nimeni să primească lucrul meu.

Eu împart din rodul ostenelilor mele la oricine se întâmplă, fără să am vreo pretenţie de plată, căci acum plata mi-ar aduce mai mult pagubă decât folos.

Un bătrân din Egipt împletea coşniţe şi le arunca pe apă, căci nu avea cui le vinde. Şi eu împletesc ce pot şi neavând chip de vânzare le arunc la trecători (adică la fraţii şi surorile de acelaş neam) pe degeaba. Cine are nevoie primeşte rucodelia mea şi caută să folosească şi altora. Alţii primesc hârtiile ca să le aştearnă frumos pe masă, ori pe fundul cufărului. Şi în sfârşit sunt unii mai habotnici, (mai grăbiţi în viaţă) cari în graba lor cea mare le calcă în picioare pe bietele mele împletituri, sau le sfâşie frumos şi se duc în drumul lor. Pot să le zic ceva la unii ca aceştia? Nicidecum. Că eu le-am întins de bună voie. Nu mi-au cerut ei.

După cum nu-mi este de folos ca să cer plată de la cei cari se folosesc de rucodelia mea, tot aşa nu pot să mă supăr, dacă cineva o defaimă sau o distruge.

În Sfânta Evanghelie, Domnul ne arată prin pilda semănătorului, că sămânţa se aruncă în toate părţile: şi lângă cale, şi în spini, şi pe locuri pietroase, ca şi pe pământul cel bun. Că din toate semincioarele tot va răsări ceva la urmă (deşi poate că sămânţa este cam slabă).

Din ceea ce mi-a dat Bunul Dumnezeu şi din cele ce am adunat din cărţile Sfinţilor Părinţi, eu mă străduiesc să alcăuiesc cărticele mici sau foi, pe care să le am la îndemână pentru folosul meu şi a celor care poate sunt lipsiţi de cărţi, iar dacă le au, poate nu au vremea să citească în întregime. De aceea eu le scriu mai pe scurt pentru uşurinţă. Aceste foi şi caiete sunt ca nişte sâmburaşi duhovniceşti pentru cei cu sufletul nevoiaş ca şi mine.

Acei care sunt sătui de poame cărnoase, desigur că nu se uită la sâmburi. Dar îi rog, pentru dragostea lui Dumnezeu să nu calce în picioare şi să piardă aceste semincioare, care sunt adunate cu sudori şi cu lacrimi, căci vor veni zile, când se vor strânge de vrăjmaşi cărţile cele bune (adică poamele cele duhovniceşti) şi atunci nevoiaşii vor căuta sâmburaşi vechi şi nu vor afla.

Va veni vremea când va fi foamete de cuvântul lui Dumnezeu şi Biserica se va refugia în pustie, prin crăpăturile pământului.

De aceea vă rog să păstraţi ca ochii din cap Sfintele cărţi, iar însemnările scose din ele să nu le defăimaţi, dacă ele n-au ceva străin la dreapta credinţă.

Cele scrise din nevrednicia mea sunt: o parte tâlcuite din greceşte (cari nu s-au scris încă pe româneşte), iar altele sunt alcătuite pe scurt din Sf. Scriptură, ori din cărţile Sf. Părinţi (ca o esenţă dintr-o floare) şi sunt aşezate în calupul versului, ca să fie mai uşor de citit. Toate au în ele chiagul dreptei credinţe şi sunt presărate cu mărturii de la Sf. Părinţi ca şi cu nişte mirodenii, ca să nu se strice. Vă rog pe toţi din inimă să înţelegeţi şi asta: că eu pe toate le scriu pentru mustrarea neputinţelor mele şi pentru trezirea simţurilor mele cele amorţite. Totodată ele sunt şi ca o mărturisire înaintea Ziditorului, a nenumăratelor mele fărădelegi, când nu mai am cui le mărturisi.

Deci să nu vi se nască părerea că eu le scriu pentru mustrarea altora. Eu toate le scriu pentru mustrarea mea, că doară va lua vreaun folos ticălosul meu suflet. Dacă mustrarea conştiinţei mele se potriveşte şi la alţii asta nu înseamnă că eu le-am scris în pofida lor. Dacă înainte vreme am amintit şi nume străine în foile mele, apoi asta am făcut-o numai în problema Iordanului şi nu din răutate, ci din adâncă durere pentru un locaş sfânt, care se pustieşte, pentru hatârul unuia ca Gherasim.

Mi-ar fi cu neputinţă să alcătuiesc stihuri, până nu simt adânc în inima mea ceea ce scriu. Cuvintele stihurilor izbucnesc din inimă ca nişte scântei dintr-o cremene, dar asta se întâmplă numai atunci când cremenea inimii este lovită de amnarul durerii sau al bucuriei, al mustrării pentru păcate sau al recunoştinţei faţă de milostivul Dumnezeu. Ceea ce nu simt, eu nu pot cânta în versuri, adică nu pot împleti cuvinte în stihuri, care să mişte inima altora.

Când scriu ceva mai mişcător, simt o durere la inimă, ca şi cum stihurile ar fi nişte fărâmituri desprinse din însăşi inima mea zdrobită, de aceea şi cuvintele curg însoţite de lacrimi uneori. Pentru asta adevăratele stihuri mişcă pe cititori aproape tot aşa cum a fost mişcată şi inima celui care a scris.

De aici puteţi înţelege mai bine că stihurile mele zugrăvesc durerea ori bucuria inimii mele, iar nu dureri ori bucurii străine. Eu până nu simt, nu pot scrie.

Până nu mă mustră cugetul, nu pot să scriu stihuri de mustrare.

Şi acum fraţilor şi surorilor duhovniceşti, de v-am jignit cu ceva prin cuvintele mele sau prin purtările mele, vă rog întru numele cel Sfânt al Domnului să mă iertaţi, căci cine ştie dacă ne vom mai vedea în viaţa asta. Să nu aveţi vreo părere greşită din cele ce scriu eu. Au fost unii, care m-au rugat să le copiez din hârtiile mele şi din asta am prins curaj să scriu mai multe şi să le împrăştii la mai mulţi fraţi şi surori, către care eu mă simt mai îndatorat pentru multe binefaceri. Când eu eram în grea strâmtoare şi sărăcie, mai toţi au alergat ca să mă ajute cu ceva, ba unii au ajuns până la jertfă. Şi eu am primit prinosul dragostei lor cu mulţumire. Azi, oare de ce să vă jignească, dacă eu vă întind cu drag, rodul cel sărac al ostenelilor mele? Aud că unii se înfurie şi vor să împungă, când eu le întind cu dragoste ceea ce am.

Din nou vă zic să iertaţi pe săracul vostru frate, că n-are ceva mai bun, ceva mai de preţ să vă pună înainte, ca chezăşie pentru dragostea ce vă datorează. Acest frate al vostru a fost gata odinioară să se jertfească pentru folosul vostru obştesc, dar voi nu l-aţi priceput, iar jertfa lui aţi defăimat-o, de aceea nu v-a putut ajuta. El însă va rămâne adânc recunoscător la cei care i-aţi ridicat oarecând crucea greutăţilor (ca şi Simion Cirineanul), sau i-aţi şters sudorile de sânge pe drumul cel greu al necăjitei lui egumenii.

Gândindu-mă că mulţi din frăţiile voastre, înhămaţi fiind la ascultări în locaşuri străine, unde nu puteţi auzi o slujbă ori o citire românească, m-am gândit zic, că poate un bucheţel ori o cununiţă împletită cu floricelele graiului românesc, să vă aducă o mică mângâiere. Dacă veţi întâlni şi spinii mustrărilor, să nu vă tulburaţi, că ei nu sunt pentru voi, ci pentru mine. Ei sunt culeşi din inima mea cea stearpă.

Iubiţii mei fraţi, în starea în care mă găsesc eu astăzi, nu vă mai pot sluji la nimic, fiind prea neputincios.

Dacă aş fi silit să intru iarăşi în osteneli şi scârbe ca înainte, în scurtă vreme mă pogor în groapă. Din asta am căpătat şi boala care nu se desparte de mine.

Ceea ce mi-a rămas de făcut în viaţa aceasta este să-mi plâng păcatele şi pe cât îmi ajută Dumnezeu să mai adun mănunchiuri duhovniceşti, ca să fie ca merinde sufletească pentru mine şi pentru cei nevoiaşi ca mine. Poate folosindu-mă eu, voi putea să folosesc şi altora, care n-au răgaz acum să răsufle. Altceva nu sunt în stare să fac.

Dacă aş şti că măcar cîţiva au dragoste să jertfească o oră pe săptămână pentru citire, eu aş prinde mult curaj să descopăr multe comori duhovniceşti din limba greacă.

Ori dacă mai este cineva din cei mari ori din frăţiile voastre, care ar mai crede însă că ar putea să mai pună vreo sarcină (ca înainte) pe spatele mele cele slăbănogite, eu îl rog pe unul ca acela să se părăsească de acel gând, că ce nădejde poate să mai fie la cel din groapă?

Mântuiţi-vă cum puteţi şi prin cine puteţi, că Slavă Domnului, încă mai aveţi prin cine.

Pentru mine gropniţa de aici se arată a fi mai primitoare decât nisipul Sfântului Iordan.

Lui Sf. Ioan Botezătorul îi place să rămâie mai departe singur, desculţi şi flămând, acolo pe malul Iordanului (3), decât să aibe un ucenic nepriceput ca mine.

Al vostru nevrednic frate şi smerit rugător către Domnul, Ioan Ieromonahul.

(1) A fost egumen la schitul românesc de la Iordan.

(2) S-a retras la peştera şi Schitul Sf. Ana.

(3) Schitul românesc de la Iordan avea ca patron pe Sf. Ioan Botezătorul.

FRĂȚEASCĂ URARE PENTRU SURORILE ROMÂNCE DE LA ELEON

Înainte de a începe vorba despre durerile noastre eu vă zic la toate: „Hristos A Înviat!”

De aș avea lacrămi de sânge, cu ele aș scrie rândurile acestea, ca să fie mai bine pricepută durerea pe care o am pentru urgisirea neamului nostru de astăzi și pentru urâciunea și turburarea care domnește între noi!

Cuvioaselor Maici, duhovniceștilor mele surori întru Hristos:

Știți bine că nevrednicul ieromonahul Ioan a murit de multă vreme pentru Biserica românească de la Iordan și nu mai stă la nimenea în cale.

Orice ați zice despre el (fie de bine, fie de rău) el nu vă mai aude și nici nu vă poate răspunde. Dar oricum este și oriunde se află - așa păcătos cum este - el nu încetează de a vă socoti ca pe niște surori întru Hristos. Legătura cea firească a sângelui românesc și cea duhovnicească a cinului călugăresc ne apropie sufletește, oricât de răsleți am fi noi. Mă bucur și eu când aud că sunteți mulțumite și împăcate, iar când sunteți în tulburare, atunci simțesc și eu o neliniște în suflet, ca cel ce sunt de un sânge și de un cin cu frățiile voastre.

Noi toți ne-am adunat sub același steag, sub steagul Sfintei Cruci și ne-am îmbrăcat toți cu același veșmânt negru al pocăinții. Părăsind patria pământească, noi am pornit pe același drum, adică drumul cel strâmt al Crucii, drumul pătimirii pentru Hristos.

Toți dintre noi năzuim către liman de mântuire și râvnim la aceeași patrie cerească. În calea vieții noastre, noi toți ne luptăm cu același dușman al mântuirii și ne folosim de aceleași arme duhovnicești. Același blând Mântuitor ne stă la toți în ajutor și ne așteaptă cu brațele deschise în Cămara cea de sus.

Deci nu suntem deloc străini, deși trăim deosebit unul de altul. Legătura cea duhovnicească dintre noi este foarte puternică, fără să ne dăm seama.

Eu unul nu vă sunt nici dascăl, nici egumen și Domnul știe că nici nu râvnesc la asta, cu toate acestea starea frățiilor voastre nu mă lasă nepăsător. Cuviinţa vieţii sfinţiilor voastre este şi pentru mine o cinste, o pricină de mângâiere. Iar neorânduiala şi sminteala pe care o faceţi în faţa străinilor, mă ruşinează şi pe mine şi mă amărăşte.

Eu nu mai caut astăzi cinstea mea (căci ea de mult s-a feştelit de cei ce bine mi-au voit), ci caut numai cinstea neamului meu românesc şi a cinului călugăresc. Valea Hozevei adeseori aduce răsunetul sfezilor şi a tulburărilor care se stârnesc între sfinţiilor voastre, spre ruşinea neamului nostru şi paguba mântuirii. Sunteţi pe locul acela sfânt unde a răsunat glasul Domnului, atunci când se înălţa la ceruri, zicând: De Ierusalim să nu vă despărţiţi! Vorbele acestea au fost rostite către Sfinţii Săi Apostoli, dar ele au un înţeles tainic pentru noi toţi. Numele „Ierusalim" se tâlcuieşte „Sfânta Pace".

Deci Domnul ne porunceşte la toţi şi mai ales Sfinţiilor Voastre ca să nu vă depărtaţi de Ierusalim, adică de Sfânta Pace. Glasul Mântuitorului răsună mereu deasupra Eleonului (pentru Sfânta Pace) dar nu mai este cine să-L asculte. „Căci, toţi ne-am abătut, împreună netrebnici ne-am făcut (cum zice Sf. Prooroc David) nu este cine să facă bine, nu este până la unul!".

Amarul vieţii noastre prin străini, noi singuri îl facem mai amar, căci ne mâncăm unul pe altul şi ne zavistuim de moarte! În loc să fim uniţi şi să ne purtăm neputinţele unul la altul, noi facem cu totul dimpotrivă. Trăim mereu în dezbinare şi când ne vine bine ne surpăm în groapă unul pe altul şi ne vindem prin tot felul de intrigi la cei străini. Nu mai zic de boldul clevetirii şi de cornul zavistiei, care totdeauna are de lucru la româncele noastre. Este viermele neadormit care ne roade toată osteneala şi ne lipseşte de plată.

În loc să acoperim în faţa străinilor pe cel bicisnic al nostru, noi dimpotrivă mai rău îl vădim, ca să cunoască străinii toată procopseala naostră şi să se bucure vrăjmaşii noştri!

Gândiţi-vă că trăim în vremurile cele mai grele şi mai primejdioase pentru mântuirea sufletului! Gândiţi-vă că toţi am rămas ca nişte orfani de părinţi, înstrăinaţi de ţară şi lipsiţi de sufletească hrană! Gândiţi-vă că vrăjmaşii credinţii noastre s-au înmulţit mai tare ca altă dată şi mântuirea noastră este mai primejduită: de suntem răniţi la suflet n-are cine să ne vindece, iar de suntem în cădere, nu mai are cine să ne ridice! Acuma este nevoie de mai multă unire şi de frăţească sprijinire. Chiar dacă nu suntem cu toții la un loc, dar cel puțin sufletește să fim uniți și să ne purtăm neputințele unul altuia cu îndurare. De este unul mai neputincios la suflet sau bolnav de trupul, să nu-l împungem cu vorba și nici să-l clevetim la cei străini, ca nu cumva descurajându-l să ne facem cu asta ucigător de frate. Dacă putem să-l sfătuim duhovnicește, bine este, iar ca să-i vădim neputințele la alții îndoită pagubă pricinuim: pe cel slab nu-l folosim și pe noi ne osândim. Vădind pe fratele nostru, noi dăm pricină străinilor ca să ne asuprească mai rău, cu alte cuvinte noi singuri dăm armele în mână străinilor ca să ne lupte mai tare și să ne ponegrească neamul nostru. Cu asta prind îndrăzneală și vrăjmașii credinței (comuniștii și ereticii) și ne vânează mai ușor. Căci smintelile dintre noi, care se fac arătate, sunt armele cele mai puternice, pe care le dăm vrăjmașilor că să ne lupte pe noi. Destul ne este nouă amarul de la străini și defăimarea, măcar între noi să nu ne sfâșiem și să nu ne împungem. „Purtați sarcina unul la altul și așa pliniți Legea lui Hristos!" strigă Sf. Apostol Pavel.

Dacă nu avem dragoste între noi, atunci nici pe Domnul nu-L avem cu noi (așa grăiește Sf. Scriptură), căci Dumnezeu dragoste este și cea din urmă poruncă dată Sfinților Săi Ucenici a fost porunca dragostei. „Poruncă nouă vă dau vouă, să vă iubiți unul pe altul, cum v-am iubit Eu așa să vă iubiți unul pe altul". (Ioan cap. 13-14).

BLESTEMUL CEL NESOCOTIT ȘI CHEMAREA CELUI RĂU

„Și au iubit blestemul, și-i va veni lui,
Și nu au voit blagoslovenia și se va depărta de dânsul".
Psalmul 108

Sfântul Macarie Egipteanul spune că oastea demonilor este alcătuită din două cete mari.

I. Una este ceata vrăjmașilor cari luptă pe oameni cu patimile și cu poftele cele rele și

II. Alta este ceata „boierilor" cari aruncă pe oameni în tot felul de eresuri, în blestemuri, hule și înșelăciuni.

Mulți dintre creștini au obiceiul să blesteme pe alții la mânie sau să se blesteme pe ei singuri. Socotind noi mai bine, vom vedea că cele mai multe blestemuri sunt hule. La fel şi înjurăturile sunt hule. Deşi nu sunt toate hule împotriva Duhului Sfânt, dar nu sunt scutite de osândă. Orice cuvânt greu, care se atinge de numele lui Dumnezeu, de lucrurile cele sfinte sau de mântuirea sufletului este socotită ca o hulă împotriva Duhului Sfânt. Iar hula este un păcat de moarte.

Poate unii nu hulesc pe Dumnezeu şi nici lucrurile sfinte, dar au obiceiul să cheme pe vrăjmaşul diavol, ca să-l ia pe cutare sau cutare (atunci când se mânie).

Ei nu socot aceasta un păcat, ci dimpotrivă, mulţi o folosesc în chip de glumă.

Dar oare vrăjitorii cei lepădaţi de Dumnezeu nu fac şi ei la fel? Căci doară şi ei cheamă îngerii întunericului ca să le împlinească voile lor şi nu cheamă niciodată pe Dumnezeu.

O, iubite frate creştine, oare îţi dai seama că chemând tu pe „cel rău" spre răzbunare (împotriva fratelui tău) prin aceasta nesocoteşti pe Dumnezeu şi faci mare bucurie vrăjmaşului celui nevăzut.

Se bucură vicleanul când îl pomeneşti la mânie, iar răzbunarea pe care o ceri de la el, o socoteşte ca o mare cinste. Flutură din coadă urâtul, când vede că tu la mânie nu-l treci cu vederea, ci îl chemi în ajutor.

Sfântul Pavel ne învaţă, zicând: „Pomeneşte pe Iisus Hristos!", iar tu când te mânii pomeneşti pe vrăjmaşul (cerând să-ţi facă răzbunare).

În altă parte Sf. Apostol Pavel ne porunceşte zicând: „Binecuvântaţi şi nu blestemaţi!" (Vezi Romani 12, 14), iar Domnul la Sfânta Evanghelie ne învaţă nu numai ca să nu blestemăm, ci chiar să binecuvântăm pe cei ce ne blestemă pe noi.

Ca să înţelegeţi mai bine cât de urât este blestemul înaintea lui Dumnezeu, voi aduce de faţă povestirea înfricoşată, care se cuprinde în Scrisoarea Sfinţitului Mucenic Dionisie Areopagitul, trimisă către fericitul Dimofil.

Sfântul Dionisie Areopagitul a trăit în vremea Sfinţilor Apostoli, a fost răpit pe nori de la Atena, la Ghetsimani, pentru a fi de faţă la înmormântarea Maicii Domnului. S-a săvârşit ca mucenic la anul 96 în cetatea Parisului (care se chema Luteţia) pe vremea aceea.

În scrisoarea lui către Dimofil, spune că mergând el, odată, în insula Creta, a fost găzduit de Sf. Apostol Carp (unul din cei 70 de Apostoli).

Acesta i-a povestit cum a avut el o mare supărare, din cauza unui Elin (adică necredincios), care înşelase pe un creştin ca să-şi lepede Sfânta Credinţă şi să primească înşelăciune idolească.

Atunci dumnezeiescul Carp, fiind copleşit de multă întristare nu şi-a dat bine seama ce face. Căci el, în loc să se roage lui Dumnezeu pentru întoarcerea celui pierdut, precum şi pentru luminarea păgânului, s-a lăsat biruit de mânie şi de amărăciune împotriva acestor doi ticăloşi. Fiind seara, a adormit Sfântul cu duhul tulburat şi cu inima plină de mânie. La miezul nopţii s-a sculat la rugăciune ca de obicei. În vremea rugăciunii avea inima amărâtă de întristare, ceea ce nu se cuvenea unui slujitor şi ucenic al lui Hristos.

În starea aceasta de turburare zicea în mintea lui că nu merită să mai trăiască acei oameni fără Dumnezeu, care duc în rătăcire pe alţii. Cugetând el acestea, se ruga lui Dumnezeu ca să-i lovească cu trăznet pe amândoi ticăloşii.

Îndată ce a cugetat acestea, i se părea că se cutremură locul unde se afla, iar cerul s-a deschis. Prin o deschizătură a cerului a văzut pe Domnul nostru Iisus Hristos împreună cu negrăită mulţime de îngeri, cari erau în chip de oameni.

Văzând aceasta, Fericitul Carp, se mira foarte mult şi uitându-se apoi în jos, a văzut temelia casei defăcută în două şi s-a arătat acolo o prăpastie adâncă şi prea întunecoasă. Iar la marginea prăpastiei a văzut pe cei doi oameni pe care îi blestemase, fiind cuprinşi de frică şi de cutremur mare. De frica lor cea mare le tremurau picioarele şi neputând a se stăpâni, erau gata să cadă în prăpastie. Din fundul gropii vedea Fericitul Carp cum se ridicau şerpii, cari se agăţau de picioarele lor. Acum îi vedea că fluieră, acum îi vedea cum îi muşcă de picioare, trăgându-i în groapă. Deci se vedeau sărmanii că sunt gata să cadă de silă în prăpastie.

În vremea aceasta Fericitul Carp nu mai vroia ca să privească în sus, către Domnul, ci se necăjea cu mintea pentru ce nu cad mai repede în prăpastie ticăloşii aceia. Căuta chiar de multe ori ca să-i împingă singur în groapă. Dar neputând să-i arunce, se întrista şi blestema.

La urmă s-a uitat în sus şi a văzut ca şi mai înainte cerurile deschise, iar pe Domnul L-a văzut cum i s-a făcut milă de cei doi osândiţi, cari se primejduiau şi sculându-se Domnul de pe tronul Său, s-a apropiat de ei şi le întindea mâna ca să-i scape.

Împreună cu Domnul se sârguiau şi Sf. Îngeri ca să scape din primejdie pe cei doi oameni.

Cum şedea Domnul cu mâna întinsă spre oameni, a rostit către Fericitul Carp aceste cuvinte:

„Loveşte-Mă acum pe mine, că iarăşi Eu sunt gata ca să pătimesc de multe ori pentru mântuirea oamenilor. Şi plăcut îmi este ca să pătimesc iarăşi şi să mor pentru aceştia, ca să nu se osândească, chiar dacă alţi oameni nu sunt vinovaţi (ca să mă răstignesc pentru ei). Însă gândeşte-te bine dacă îţi convine oare şi ţie ca să schimbi prietenia cea cu Dumnezeu şi cu Îngerii cei buni şi să primeşti în schimb pe cea de-a pururea prietenie cu şerpi şi cu demonii!" (Vezi Sinaxarul cel mare, la 3 Octombrie, Viaţa Sf. Sfinţit Dionisie Areopagitul).

Atunci a cunoscut Sf. Carp că nu este plăcută lui Dumnezeu mânia cea fără socoteală.

Vedenia aceasta a Sf. Carp este şi pentru noi ca o lecţie, în vreme când ne luptă gândul ca să blestemăm.

Sf. Apostol Carp a blestemat pe cei doi necredincioşi, din râvna lui cea mare pentru Sfânta Credinţă, dar cu toate acestea vedem că Domnul s-a scârbit şi l-a mustrat.

Iar tu, creştine, când rosteşti blesteme asupra fratelui celui de o credinţă cu tine, pentru lucruri trecătoare (iar nu râvnă pentru credinţă, oare ce fel de răspuns vei da înaintea lui Dumnezeu?)

„Binecuvântaţi şi nu blestemaţi!" strigă mereu Sf. Apostol Pavel, iar tu pentru toată nimica arunci blesteme asupra fratelui tău? Nu te gândeşti că pe acela pe care tu îl dai răului sau morţii, pe acela l-a răscumpărat Domnul cu Patima Sa, scoţându-l din ghiarele morţii şi din robia celui rău?

În toată viaţa Lui de pe pământ, Domnul niciodată n-a blestemat pe cineva, deşi toată viaţa a fost prigonit şi defăimat de către necredincioşii jidovi. A blestemat numai pe smochinul cel neroditor, care închipuia nerodirea neamului evreiesc. Cu aceasta a vrut să arate sfârşitul Legii celei vechi, care n-a putut aduce pe om la mântuire.

Apoi să ne gândim câte necazuri şi câte piedici au întîmpinat Sfinţii Apostoli din partea păgânilor, dar ei niciodată n-au blestemat.

Când Sf. Arhanghel Mihail avea pricire cu diavolul pentru trupul Sf. Prooroc Moise, n-a îndrăznit ca să rostească blestem împotriva celui rău, care se împotrivea poruncii lui Dumnezeu, ci a zis numai atâta: „Domnul să te certe pe tine, diavole!”.

Trebuie însă să știm că blestemul și anatema pot să fie folosite numai în cazurile cele mai grele, când se primejduiește Sfânta și Dreapta Credință. Dar și atunci ele sunt ca niște arme pentru păstorii Bisericii, iar nu pentru cei de rând.

Blestemul și anatema nu se cuvine nicidecum a le rosti în chip de mare răzbunare pentru lucruri trecătoare sau pentru ambițiile noastre (cum am văzut că fac unii clerici nepricepuți) ba chiar și unii dintre monahi.

De aceea să fie știut, că atunci când se rostesc fără socoteală, ele se întorc în capul celui care le-a rostit, ca o pasăre de pradă, care neaflând vânat, se întoarce la cuibul său.

Înțeleptul Solomon zice la Pildele sale:

„Precum gadina (pasăre mare de pradă) zboară fără orpire, tot așa și blestemul cel nesocotit nu cade pe capul nimănui”.

Prin această pildă Înțeleptul Solomon ne face să înțelegem că blestemul cel nedrept (adică fără socoteală) nu se atinge de nimeni, ci zboară ca o pasăre după vânat. Iar dacă nu are vânat, pasărea se întoarce iar la cuibul său. Tot așa și blestemul dacă este nesocotit nu se lipește de nimeni, ci se întoarce pe capul celui ce l-a rostit.

Un oarecare creștin sărac de bunătățile cele trecătoare, dar bogat în fapte bune, mergând odată pe drum, din nebăgare de seamă, s-a lovit cu piciorul de o piatră. Fiind desculț, lovitura i-a făcut multă durere, iar el - ca un om necăjit - slăbănogindu-se, a zis către piatră:

„De bună seamă că diavolul te-a pus aici în mijlocul drumului; iar nicidecum omul!”. Îndată ce a rostit această hulă, a fost pedepsit de Milostivul Dumnezeu, în chip minunat, după cum se obișnuiește să pedepsească totdeauna pe cei îmbunătățiți, în viața aceasta, ca să nu se păgubească sufletele lor. Deci i s-a părut omului în clipa aceea că i-a turnat cineva un cazan cu apă clocotită în cap și din asta a simțit atâta durere, încât a rămas orb și fără simțire. Atunci l-au ridicat niște trecători și l-au dus acasă. Acolo a zăcut la pat multă vreme, fiind paralizat de la mijloc în jos, iar cealaltă parte a trupului era acoperită de răni putrede. Nimeni nu se putea apropia de el, decât numai cei cari îngrijeau de el.

A zăcut așa multă vreme, chinuindu-se fără să rostească vreodată un cuvânt greu sau nepotrivit, ci mulțumea lui Dumnezeu totdeauna zicând: „Pe cei cari îi iubește Dumnezeu, pe aceia îi și ceartă" și altele asemenea, cu multă răbdare și îngăduială. Pentru răbdarea și pentru credința lui cea mare a fost vindecat prin minune de Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu.

În cartea Sfântului Grigore Dialogul se spune despre un boier mare din Roma, care avea un singur copil.

Din multa dragoste ce o avea către el, nu se îndura ca să-l certe pentru obrăzniciile lui, ci îl răbda așa, cu neorânduială.

Pe lângă alte năravuri rele, copilul s-a desprins ca să blesteme, fără ca să primească vreo pedeapsă de la nepriceputul lui părinte.

Într-o zi pe când îl ținea în brațele sale, i-a venit copilului o frică mare și a strigat: „Ascunde-mă tată că iată niște negrii vreau să mă apuce!" Aceasta-i zicea copilul pentru demonii pe care îi vedea lângă el. Și în spaima lui cea mare a început iar să blesteme, după cum era obișnuit. Atunci, numaidecât, odată cu blestemul, a slobozit Dumnezeu ca să fie răpit sufletul lui de către demoni.

De asemenea, mai scrie despre un alt copil, care avea năravul să blesteme, ticălosul. Într-o zi când se juca cu alți copii, a blestemat numele lui Dumnezeu și în clipa aceea l-au răpit demonii cu trupul în iad și nu s-a mai arătat și nici nu s-a mai auzit de el.

Deci, dacă Dumnezeu pedepsește atât de aspru pe niște prunci (cari pentru prostia lor nu au atâta vină), oare cu cât mai mult se vor osândi cei cari sunt în vârstă și mai ales cei cari poartă chipul călugăresc?

PROFEȚIA SFÂNTULUI MOISE ARAPUL

(Despre călugării din neamul cel de pe urmă)

Sfântul Moise Arapul a profețit zicând că în zilele cele de pe urmă ale veacului al șaptelea și jumătate, viața monahicească se va defăima cu totul și nu vor mai ține socoteală monahii de mântuirea sufletului și vor umbla prin mijlocul tulburărilor și al gâlcevilor, întunecați, fără nici un folos și leneși, negrijindu-se nicidecum de fapta bună, robiți de patimile păcatului, pentru că de acolo de unde l-au ars pe satana nevoitorii cei dintâi, tot așa și el are să ardă și să pârjolească. Și de unde s-a biruit, va birui și el pe monahii cei leneși și defăimători. Unde a sporit dreptatea, acolo va prisosi mai mult păcatul şi fărădelegea, pentru că se va răci dragostea multora şi vor petrece monahii prin mijlocul lumii şi a lumenilor fără frică, cu mâncăruri şi băuturi, amăgindu-se de poftele trupului prin deşertăciuni în necurăţei şi fapte ruşinoase. În acele zile va fi urâciune, zavistie, sfezi şi bătăi în Mânăstirile de obşte până la sânge, tot aşa şi în Lavre unde nu este de obşte, din răutatea unuia asupra celuilalt vecin al lui; şi pentru că s-au defăimat sfintele canoane şi nevoinţa cea duhovnicească, se vor pune Egumeni şi stareţi oameni neîncercaţi în fapta bună, fără credinţă, nepricepuţi, de nici un folos şi simpli nedeosebind binele de rău, leneşi, fără fapte bune, grijindu-se numai de cele pământeşti, purtându-se cu neruşinare în slujbe.

Răpind cu sila egumeniile, cu daruri şi neştiind să înveţe şi să povăţuiască turma şi frăţimea şi neştiind că ei sunt chip şi pildă de folos pentru cei cari urmează fapta bună şi neînţelegând că ei au să dea seamă lui Dumnezeu în ziua judecăţii pentru turma lor. Şi din pricina nepăsării Egumenilor cari nu poartă grijă de turmă se vor pierde. Se vor osândi nu numai cei leneşi şi trândavi, ci şi fraţii cei cu viaţă bună şi înfrânaţi.

După aceea a văzut robul lui Dumnezeu Moise, că nor şi vârtej, negură întunecoasă şi ispite foarte înfricoşate au venit asupra monahilor din partea de la miazănoapte, căci îi gonea pe monahi şi cinul cel monahicesc de blestematele eresuri şi îi sileau pe mulţi să lepede hainele monahiceşti şi să se însoare. Atunci puţini nevoitori, cari vor fi încercaţi ca aurul şi argintul în cuptor, la necazuri multe, în prigoană şi strâmtoare, se vor lămuri.

Şi câţi se vor afla încercaţi şi vor birui atâtea înfricoşate ispite, se vor preamări şi se vor preaslăvi şi se vor cinsti de Dumnezeu mai mult decât acei cari au răbdat căldura şi zăduful zilei şi gerul nopţii.

După aceea a văzut robul lui Dumnezeu Moise că a trecut iarna aceea a necazurilor şi ispitirilor şi proigoana acelor înfricoşate eresuri şi s-a făcut linişte. Şi, după ce vor trece cîţiva ani, iarăşi se va dispreţui ceata monahilor cea îngerească şi vor veni ispite asupra lor mai multe şi mai silnice. A văzut că monahii vor petrece împreună cu călugăriţele, şi împreună cu pofta cea rea va veni şi tirănia căci şi cei ce nu vor voi se vor batjocori cu sila.

Preoţii se vor spurca prin păcatul desfrâului şi preotesele lor vor preacurvi, asemenea şi ei vor preacurvi cu altele.

Atunci va veni mânia cea mare a lui Dumnezeu şi va distruge tot neamul cel viclean şi-l va trimite în focul cel veşnic.

Deci, fericiţi vor fi câţi nu se vor pleca la cea mai mare fărădelege a necurăţiei care este mai silnică şi mai grea decât uciderea, ci se vor împotrivi şi vor mustra fărădelegea ca Sfântul Ioan Botezătorul, şi vor stărui mustrând amestecarea de sânge şi vor fi ucişi de cei prea fărădelege şi spurcaţi şi prea necuraţi oameni din vremea aceea, şi se vor odihni în sânul lui Avraam, al lui Isaac şi al lui Iacob, al prea slăviţilor Patriarhi şi vor locui întru Împărăţia cerurilor cu toţi sfinţii, bucurându-se şi veselindu-se, de care să ne învrednicească Dumnezeu şi pe noi cu darul lui cel Sfânt. Amin...

DESCOPERIRE PENTRU IEŞIREA SUFLETULUI

De la Cuviosul Nifon Episcopul Constanţianii (Kiprului)

A întrebat un oarecare frate pe Cuviosul Nifon, zicând:

- <<Mă rog să-mi spui oare este durere şi silă atunci când se desparte sufletul de trupul său, sau iese cu uşurinţă şi cu linişte?>>

Atunci Cuviosul Nifon i-a răspuns:

- <<Fiule, pe câtă vreme încă n-am murit, ce pot eu să ştiu, însă după descoperirea ce mi s-a făcut, îţi voi spune ţie, dar să iei aminte. Sunt unii dintre cei drepţi cari au moarte amară şi iarăşi sunt unii dintre cei păcătoşi cari au moarte lină. Deci aş şti că prin greutatea şi amarul ce pătimesc drepţii la moarte li se ridică amarul greşalelor pe care le au ca nişte oameni ce sunt, căci nimeni nu este fără de păcat decât numai bunul Dumnezeu.

Iar dulceaţa şi liniştea de la moartea unora cari sunt păcătoşi face să li se şteargă şi puţinul bine pe care de multe ori de silă îl fac în viaţă. Şi aşa, iată că cel drept iese cu totul curat din viaţa asta, iar cel păcătos merge lipsit cu totul de orice bunătate. Dar să ştii, fiule, că deşi s-ar arăta moartea celui drept, dar asta pentru puţină vreme, căci el după aceea se bucură şi se veseleşte în veci. Iar la cel păcătos chiar de se arată moartea uşoară (şi cu dulceaţă), dar asta trece îndată şi pe urmă se arde şi se pedepseşte veşnic, în focul cel nestins.

Mai putem vedea uneori şi că unii făcători de rele au moarte amară şi numaidecât se trimit în muncile iadului. Iar unii dintre cei drepţi au moarte uşoară şi se trimit îndată în viaţa cea veşnică. Multe sunt judecăţile lui Dumnezeu, prin care se socoteşte sfârşitul potrivit cu viaţa fiecăruia.

Dar nu ne este nouă a ne speria de moarte, ci de ceasul acela al judecăţii. Atunci când se desparte sufletul de trup îl iau pe el mulţime de îngeri, căci atunci aleargă împreună şi Îngerii cari păzesc neamul creştinesc şi iscodesc ca să vadă ce va fi cu sufletul acela. Se adună de asemenea şi o mulţime de demoni şi stau atunci de faţă. Îngerii scot la arătare faptele lui cele bune, iar demonii pe cele rele. Deci, se iau atunci la întrecere amândouă părţile şi aşteaptă până iese hotărâre de sus fie spre mântuire, fie spre osândire. Nu-ţi poţi închipui în ce chin şi în ce durere şi strâmtoare se află atunci sufletul! Socotind el în sine că poate să iasă hotărâre spre osândă, încremeneşte de frică. Când însă socoteşte că va ieşi hotărâre spre mântuire se mângâie întru sine, înălţându-şi adesea mâinile în sus, se roagă ca să nu fie dată în mâinile demonilor întunecaţi. Atunci şi Îngerii au multă nelinişte aşteptând hotărârea mântuirii cu nerăbdare. Iar duhurile cele necurate aşteaptă să capete hotărârea pierzării.

Deci unde va hotărî Dreptul Judecător acolo va fi slobozit sufletul, adică ori în mâinile dumnezeieştilor Îngeri spre mântuire, ori a viclenilor demoni spre pierzare.

Aceasta este groza şi frica cea cu fiori, fiule, de a nu fi judecat spre osândă şi de a nu cădea în mâinile viclenilor demoni, căci a muri este lucru firesc şi de obşte pentru toţi, iar ceasul când va să audă porunca lui Dumnezeu îl chinuieşte mai silnic pe suflet, care tremură ca nu cumva să-i ajungă hotărârea care duce la pierzare>>.

DESPRE SUFLETELE CARE IES DIN TRUP

Rugându-se odată Sfântul Nifon, a văzut porţile cerului deschise şi Îngerii lui Dumnezeu se îngrămădeau întocmai ca albinele la ştiubei, unii ieşiau, iar alţii intrau, aducând sufletele oamenilor.

Şi erau oarecare în văzduh, cari se sileau să răpească sufletele omeneşti şi să le arunce jos, iar Îngerii se împotriveau cu

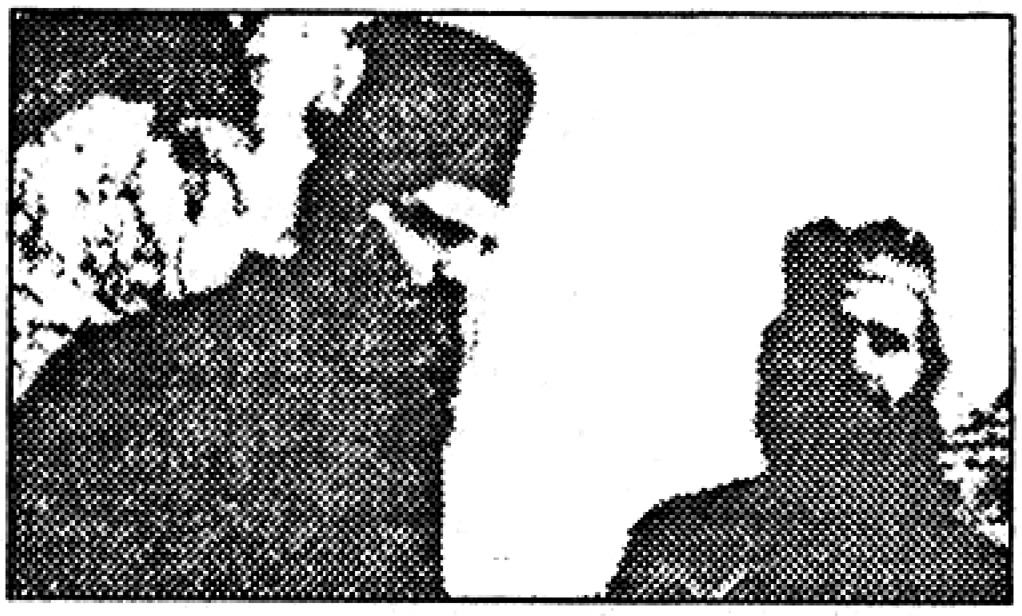

Părintele Ioan Ieroschimonahul (cel mai înalt) cu vechiul său locuitor la pustie, Monahul Pavel

tărie, lovind pe aceştia şi scăpând sufletele.

Altădată Cuviosul Nifon a căzut întru uimire şi i s-a descoperit cum duceau Îngerii sufletul unui cleric păcătos şi auzea cum se făleau demonii că au făcut mare ispravă, încât şi dintre Slujitorii Nazireului Iisus au doborât.

Atunci unul dintre demoni a început să-i ticăloşească dovedindu-le că sunt în schimb atâţia clerici de cari ei nu se pot apropia de loc. Iar ceilalţi au răspuns că de n-ar unelti semnul Sfintei Cruci, atunci s-ar vedea că pot ei. Însă demonul cel care le sta împotrivă a zis:

<<Dacă ne temem de lemnul pe care s-a răstignit Iisus, atunci înseamnă că suntem de nimica. Dar nu este lemnul care ne sperie, ci puterea care iese din el, care întocmai ca un fulger ne arde. Şi nu numai fulgerul care iese din cel lemn ne arde, ci oricare lucru pe care îl pecetluiesc, (adică îl însemnează creştinii cu semnul lor), este foc arzător care iese şi ne arde>>.

Fiind întrebat Fericitul Nifon de către un frate despre faptele cari înarmează sufletul spre mântuire, cuviosul a răspuns:

<<Postul este puternică armă a sufletului, însă este nevoie şi de neîncetată rugăciune, de linişte şi de tăcere>>.

Dar pe lângă toate acestea este nevoie de citirea Sfintelor Scripturi, după cum zice David:

„Că de n-ar fi Legea ta gândirea mea, atunci aş fi pierit întru smerenia mea” (catisma 17).

CURAJUL CREDINŢEI

În Ţara Mucenicilor de azi, o femeie ruşinează pe organele întunericului de la Miazănoapte

În vremea revoluţiei din Rusia, când vrăjmaşii credinţei erau mai sălbatici decât fiarele împotriva celor sfinte, atunci când era oprit cu pedeapsă de moarte ca nimeni să nu poarte sfânta Cruce la gât, a avut loc următoarea întâmplare, pe care mi-a povestit-o un preot care a fost de faţă.

În zilele acelea de groază și de sălbăticie nemaipomenită mergea cu trenul spre orașul Tiraspol o femeie evlavioasă.

Cu toată amenințarea bolșevicilor și cu toată grozăvia pedepselor care aștepta pe cei nesupuși ordinelor, evlavioasa femeie nu s-a sfiit nicidecum de legea stăpânirii, ci purta totdeauna o Cruce mare de aur, la gât.

Aceasta era arma și acoperământul și mângâierea ei. Era mai bucuroasă să moară, decât să lepede semnul cel de mântuire. Dar săraca fiind obosită din cauza grozăveniilor din vremea nopții, a adormit în tren.

În vremea asta un mare pungaș, care sta aproape, i-a scos încetișor Crucea care se zărea de sub haină, fără să simtă femeia.

Când s-a trezit ea din somn, prima ei grijă a fost să caute Crucea la gât.

Văzând că lipsește, a început să plângă și să întrebe cine i-a luat Crucea. Neaflându-se hoțul, ea a tras semnalul de alarmă.

Numaidecât a venit conductorul întrebând cine a tras alarma și ce s-a întîmplat?

Atunci femeia, fără cea mai mică sfială a declarat că i s-a furat Crucea de aur pe care o purta la gât. Conductorul a rămas uimit și nu știa ce să creadă. În vremea aceea nu mai îndrăznea cineva să poarte la el lucruri sfinte și mai ales să reclame că a pierdut o Cruce.

După puțină gândire funcționarul a zis către femeie, în auzul tuturor:

„Dacă tu, în vremea asta de groază îndrăznești să porți cruce la gât și nu te sfiești ca să reclami pierderea ei, pentru curajul tău se cuvine să opresc trenul și, făcând percheziție, să-ți caut Crucea pe care o cinstești atât de mult”.

Și în adevăr a oprit trenul și făcându-se cercetare a aflat și i-a dat înapoi femeii cinstita ei Cruce.

Iată o pildă de bărbăție care ne învață cât poate curajul credinței. Rușine să le fie celor care în vremuri de pace nu îndrăznesc a-și face semnul Crucii în fața boierilor și nu mărturisesc credința lor la vreme de întrebare.

O femeie a uimit prin curajul ei pe cei mai înverșunați dușmani ai credinței, cari au rămas rușinați și numai de rușine au defăimat legea lor și i-au făcut dreptate.

Eu cred că în clipa când a reclamat femeia pierderea Crucii, au prins curaj cei credincioși cari erau de față și îngerii din cer i-au împletit cununa mărturisirii credinței, iar demonii cari sedeau după grumazul funcţionarilor comunişti s-au ascuns atunci în fumoarul maşinii, neputând suferi ruşinea. În adevăr reclamaţia femeii este şi ea ca o mărturisire a credinţei în faţa tiranilor comunişti, iar curajul ei este curaj mucenicesc, pe câtă vreme era ştiut, că cine poartă lucruri sfinte sau vorbeşte despre credinţă este pedepsit cu moartea.

Curajul credinţei a înspăimântat de multe ori şi pe cei mai sălbatici prigonitori din Rusia.

De 40 de ani încoace şiragul mucenicilor şi al mărturisitorilor din Rusia, nu s-a curmat de loc. Şi în ziua de astăzi, în părţile îngheţate din Siberia, unde sunt duşi la muncă silnică cei binecredincioşi, chinurile muceniceşti urmează regulat.

Sunt unii dintre credincioşii condamnaţi, cari nu voiesc să lucreze în zile de sărbători şi Dumineci. Pentru asta li se opreşte hrana şi sunt bătuţi fără milă, dar ei rabdă toate cu mulţumire, pentru porunca lui Dumnezeu.

Alţii dintre condamnaţi nu vor dă lucreze de loc pentru stăpânire (socotind că este stăpânirea lui Anticrist), pentru asta sunt chinuiţi până la moarte cu bătăi, cu foame şi cu frig, fiind lipsiţi de adăpost şi de hrană.

Toţi aceştia intră în rândul noilor mucenici, cari udă mereu pomul Sfintei Credinţe şi îmblânzesc mânia lui Dumnezeu, care cu dreptate este pornită asupra lumii necredincioase de astăzi.

Mai sunt apoi o mulţime de râvnitori ai credinţei, cari trăiesc ascunşi prin pădurile cele nestrăbătute din Siberia şi Caucaz.

Ei duc o viaţă aspră ca şi Sfinţii Părinţi din vechime, iar Milostivul Dumnezeu îi acoperă ca să nu fie descoperiţi de Stăpânire. Api clericii şi mirenii cari nu ascultă de Biserica lui Alexie, se adună în locuri ascunse sub pământ (în catacombe) şi fac slujbe. Aceştia fac parte din Biserica liberă a „Catacombelor” şi au astăzi 10 arhierei şi mulţime de preoţi, cari se poartă mireneşte la arătare. Prin rugăciunile lor ne miluieşte Dumnezeu şi pe noi nevrednicii, care nu avem nici o silă şi totuşi ne poticnim spre cele deşarte şi nu purtăm grijă de mântuire.

CUVINTE DIN PATERIC PENTRU VREMEA POSTULUI

Despre Paza Limbii

Un frate a întrebat pe oarecare din Sfinţii Bătrâni zicând: Iată mi se întâmplă să văd pe cineva făcând oarecare lucru şi eu spun aceasta la altul, fără să judec în inima mea pe acela. Oare nu este asta clevetire?

Şi i-a răspuns Bătrânul:

„Dacă vorbeşti cu patimă, ca şi cum ai avea ceva asupra lui, atunci este clevetire. Iar de nu este în inima ta nici o pornire rea, adică nici o simţire pătimaşă, atunci eşti fără de păcat. Însă chiar de nu este vorba ta cu gând de clevetire, dar ca să nu răsară răul, mai bine este a tăcea".

Un bătrân oarecare şedea în Siria, aproape de Antiohia. Acesta avea un frate gata spre a judeca, când vedea pe un frate greşind. Deci de multe ori îl învăţa pe dânsul zicând:

„Cu adevărat, fiule, te înşeli şi îţi pierzi în zadar sufletul tău. Căci nimeni nu ştie ce este în inima omului, fără numai duhul care este întru dânsul. Pentru că de multe ori sunt unii cari săvârşesc cele rele înaintea oamenilor, iar în taină se pocăiesc lui Dumnezeu.

Noi vedem adică păcatele lor, iar faptele cele bune şi pocăinţa lor, numai Dumnezeu le ştie. Pentru aceasta şi cu ochii de vei vedea pe cineva păcătuind, nicidecum să nu-l judeci sau să-l cleveteşti pe el, căci numai Unul Dumnezeu este Judecătorul. Tot omul care judecă pe altul, este ca un „anticrist" adică ca un potrivnic lui Dumnezeu, devreme ce i-a răpit dregătoria şi stăpânirea, făcându-se el judecător mai înainte decât dânsul" (că spune la Sf. Evanghelie, că Tătăl cel ceresc toată judecata a dat-o Fiului).

Povestit-a un bătrân:

„Şezând eu odinioară la pustie, a venit un frate de la chinovie pentru cercetare. Deci îl întrebam eu cum se mai află părinţii şi îmi zice fratele: bine cu rugăciunile tale.

Apoi l-am întrebat despre un frate, care avea nume rău şi mi-a zis: „Crede-mă, părinte, încă nu s-a izbăvit de acel nume" (adică tot mai păcătuieşte). Iar eu (zice bătrânul) cum am auzit aceasta, am zis: „Uf!" Şi îndată ce am zis aceasta, mi-a venit somn şi m-am făcut întru uimire. Se făcea că mă aflu înaintea Sfântului loc al Căpăţânii (adică la Sfânta Golgota). Şi am văzut pe Domnul nostru Iisus Hristos răstignit între doi tâlhari. Atunci eu m-am pornit să mă închin. Şi dacă am mers până aproape, a poruncit Domnul către Sfinţii Îngeri care erau lângă El, zicând: „Scoateţi-l afară că Anticrist este (adică potrivnicul meu este), căci mai înainte de a judeca Eu, a judecat el pe fratele său!”

Deci fiind eu gonit de acolo, am voit să ies şi mi s-a apucat haina (un fel de mantie scurtă) în uşa care s-a închis degrabă, iar eu lăsând-o acolo, am ieşit şi îndată m-am deşteptat.

Socotind eu în minte cele ce am văzut, am zis către fratele ce venise: „Rea este ziua aceasta pentru mine!” Iar el a întrebat: „Pentru ce părinte?” Atunci i-am povestit lui cele ce am văzut şi i-am zis:

„Haina aceea pe care o purtam pe deasupra, era acoperământul lui Dumnezeu, care era peste mine, şi m-am lipsit de ea. După aceea a zis bătrânul: am făcut şapte ani rătăcindu-mă prin pustii, nici pâine gustând, nici sub acoperământ intrând şi nici cu oamenii vorbind, până ce l-am văzut iarăşi pe Domnul la Sfânta Golgota, şezând şi poruncind să mi se dea haina. Acela a fost semnul iertării”.

Zis-a ava Iperehie:

Călugărul ce nu-şi stăpâneşte limba în vremea mâniei, unul ca acesta nici patimile nu le va stăpâni.

Mai bine este a mânca din carne şi a bea vin, decât a mânca din carnea fraţilor prin clevetire.

Că precum şarpele odinioară şoptind a scos pe Eva din rai, tot asemenea cu şarpele este şi cel care clevetește (adică vorbeşte de rău pe cineva) pentru că şi sufletul celui care aude se pierde şi cel care clevetește nu se mântuieşte.

A întrebat ava Longhin pe ava Luchie pentru trei lucruri zicând: „Voiesc să mă înstrăinez”. Şi i-a zis bătrânul:

„De nu vei stăpâni limba, nu eşti străin, ori unde vei merge. Deci şi aici unde eşti, stăpâneşte-ţi limba şi eşti străin”.

A mai întrebat iarăşi pe bătrând: „Voiesc să postesc”.

Iar bătrânul i-a zis: „Sf. Prooroc Isaia spune, că de vei încovoia grumazul tău ca pe un lanţ şi ca pe un belciug, nici aşa nu se va chema primit postul tău. Ci mai vârtos stăpâneşte-ţi limba şi gândurile cele rele”.

Atunci l-a întrebat iarăşi: „Voiesc să fug de oameni”.

Deci i-a răspuns bătrânul: „De nu vei isprăvi mai întâi acestea de care ţi-am spus, fiind împreună cu oamenii, atunci nici a-i deosebi nu poţi".

BLAGOSLOVENIE * JERUSALEM * LOCURILE SFINTE

POVESTIRI DIN LIMONAR

Despre Peştera Sf. Ioan Botezătorul şi alte cuvinte de folos

În vremea când strălucea pe tronul Ierusalimului Prea Sfinţitul Patriarh Ilie (de care se pomeneşte în viaţa Sf. Sava) şi pe când era împărat Anastasie, se afla în mânăstirea lui ava Efstorghie un bătrân sfânt cu numele de Ioan. Prea Fericitul Patriarh Ilie a vrut să-l hirotonească Egumen al mânăstirii, ca cel ce este vrednic a conduce turma. Dar el n-a primit, zicând că are blagoslovenie să meargă până la Sf. Munte Sinai şi luând iertăciune a pornit la drum, făgăduind că dacă se va întoarce va lua conducerea mânăstirii.

Deci, luându-şi ucenicul, a trecut Sf. Iordan şi, mergând încă puţin cu el, a început să-l ia pe bătrân nişte fiori de fierbinţeală. Pentru asta neputând să mai meargă înainte şi aflând o peşteră, au intrat în ea şi au rămas acolo 3 zile pentru ca să-şi mai vie în fire.

În timpul nopţii i s-a arătat bătrânului în vedenie Sf. Ioan Botezătorul şi Mergătorul Înainte al Domnului, zicându-i:

„Ia spune-mi călugărule, unde vrei să mergi?".

Iar bătrânul i-a zis:

„La muntele Sinai".

Atunci i-a grăit cel ce s-a arătat:

„Nu, mă rog, nu te duce!" Dar bătrânul nu s-a plecat nicidecum.

După ce s-a dus cel ce se arătase, fierbinţeala l-a cuprins mai tare pe bătrân. În noaptea următoare s-a arătat iarăşi Mergătorul Înainte în acelaşi chip şi i-a zis:

„Pentru ce vrei să te osteneşti atâta cale călugăre? Ascultă-mă şi stai aici!" Atunci i-a zis bătrânul:

„Spune-mi cine eşti tu?" Şi i-a răspuns cel arătat, zicând: „Eu sunt Botezătorul Ioan şi pentru asta îţi spun să nu pleci aiurea, pentru că această peşteră mică este mai cinstită decât Muntele Sinai, căci de multe ori venea aici Domnul nostru Iisus Hristos şi vorbea cu mine şi mă mângâia. Dă-mi cuvântul că rămâi aici și eu îți dau sănătatea!" Auzind acestea bătrânul i-a făgăduit că rămâne în peșteră și îndată s-a vindecat. A rămas deci acolo până la cea din urmă răsuflare. La Peștera Sfântului Ioan, el a făcut Biserică și adunând frățime a întemeiat acolo mânăstire. În harta de la Madava scrie „Sapsa".

În peștera aceea a trăit după asta un alt sihastru și a ajuns la așa înălțime de virtute, încât veneau la dânsul leii, iar el îi primea fără frică și-i băga în sân pe leușori (pe puii de lei).

Spunea ava Polihronie (de la Sf. Teodosie) că în lavra unde trăia el, era un bătrân care mergea de multe ori să se liniștească o bucată de vreme pe malul Iordanului și iarăși se întorcea la chilia lui. Acolo în pustia Iordanului, oriunde găsea culcușul leului, acolo sta și se culca.

Într-o zi întorcându-se în mânăstire, a adus cu el doi pui de leu, avându-i înfășurați în scurteică. Deci venind i-a pus în Biserică înaintea fraților, zicând:

„Dacă am fi păzit poruncile Domnului, atunci leii s-ar fi cecerit (s-ar fi temut) de noi, dar așa iată, pentru păcatele noastre ne temem noi de dânșii!"

Mai spunea ava Polihronie că părinții din Lavra Sf. Teodosie au cerut să le rânduiască egumen al mânăstirii pe un bătrân oarecare îmbunătățit. Însă bătrânul i-a rugat zicând:

„Lăsați-mă să-mi plâng păcatele mele căci lucrul egumeniei este numai al părinților celor mari: al lui Antonie cel Mare, al lui Pahomie și al lui Teodosie".

Dar părinții îl rugau mereu să primească începătoria.

Atunci bătrânul le-a zis:

„Mai lăsați-mă încă trei zile și pe urmă voia Domnului!" Atunci când a zis acestea era Vineri și Duminica în vremea Utreniei a adormit întru Domnul cuviosul bătrân.

Tot cuviosul Polihronie ne-a povestit că odinioară s-a săvârșit un frate la spitalul din Ierihon.

Deci a fost ridicat din Ierihon spre a-l duce în lavra de la Pirguri, unde era metania lui.

Și din ceasul în care a ieșit din spital și până să ajungă la Pirguri (lângă Marea Moartă) o stea luminoasă a însoțit trupul adormit al cuviosului, până ce a fost acoperit cu pământ.

Spunea despre Sf. Gherasim, că s-a întâmplat să moară în mânăstirea lui un frate și cuviosul era atunci în pustie la liniște. Când paraclisierul a bătut în toacă spre a se aduna frații la îngropare, atunci a venit și Sfântul Gherasim.

Văzând pe cel mort, s-a întristat bătrânul, că nu l-a sărutat înainte de adormire.

Deci apropiindu-se de năsălie, a zis mortului:

„Scoală-te frate, şi-mi dă o sărutare!"

Atunci fratele sculându-se a sărutat pe bătrân, iar bătrânul a zis către el:

„De acum dormi până va veni Hristos să te învie!"

O MICĂ GUSTARE PENTRU POSTUL MARE

Portretul Smereniei (zugrăvit de Sfinţii Părinţi)

A fost întrebat ava Longhin: care faptă este mai mare dintre faptele cele bune? Şi a zis bătrânul:

„Eu socotesc că după cum mândria este mai mare decât toate patimile (încât a putut surpa şi pe unii din cer) tot astfel şi smerita cugetare este mai mare decât toate faptele cele bune, căci ea poate să scoată pe om chiar din adâncul iadului, măcar de ar fi el păcătos ca un demon. Pentru aceasta şi Domnul mai înainte de toţi fericeşte pe cei săraci cu duhul.

Zicea ava Moise Arapul:

„De nu ar avea omul în inima sa cum că este păcătos, Dumnezeu nu l-ar asculta pe el!" Atunci l-a întrebat un frate pe bătrân:

„Ce este aceasta a avea în inimă că este păcătos?"

Şi a răspuns bătrânul:

„Că cela ce-şi poartă păcatele sale, nu vede pe ale aproapelui său!" De va pune omul prihana asupra sa (la tot lucrul) şi va zice: „Am greşit", îndată se milostiveşte Domnul către el, iar sfârşitul la toate este a nu judeca pe aproapele. Căci când mâna Domnului omora pe tot cel dintâi născut al Egiptului, nu se afla nici o casă care să nu aibă mort într-ânsa".

Atunci a întrebat fratele ce înseamnă cuvântul acesta. Şi a zis bătrânul:

„De vom lua seama la păcatele noastre, atunci nu vom vedea păcatele aproapelui. Căci nebunie este cel ce are mortul său (în casa noastră), să-l lase pe el şi să meargă să plângă pe mortul aproapelui.

Iar a muri despre aproapele tău, este a-ţi purta păcatele tale şi a nu purta grijă de tot omul (că acesta este bun sau acesta este rău).

Să nu faci rău nici unui om, nici să gândeşti rău în inima ta asupra cuiva. Nici să defaimi pe cineva când face rău, nici să te pleci celui ce face rău aproapelui său. Să nu cleveteşti pe cineva ci zi aşa:

„Dumnezeu ştie pe fieştecare!”

Să nu te îndupleci (adică să te învoieşti) cu cel ce grăieşte de rău, nici te tulbura de clevetirea lui şi nici să nu urăşti pe cel ce cleveteşte pe aproapele său.

Şi aceasta este aceea, adică: „Nu judecaţi şi nu veţi fi judecaţi!” Să nu ai vrajbă cu cineva şi nu ţine vrajba în inima ta. Să nu urăşti pe cel ce vrăjmăşeşte pe aproapele său şi aceasta este pacea. Cu aceasta pe sineţi te mângâie. Puţina vreme este osteneala şi de-a pururea odihna, cu darul lui Dumnezeu-Cuvântul. Amin.

S-a năpustit (a năpădit) odinioară demonul asupra lui ava Macarie cu un cuţit, vrând ca să-i taie piciorul. Dar pentru smerita lui cugetare n-a putut să-i facă nimic. Deci a zis demonul către bătrân:

„Câte aveţi voi şi noi le avem, dar prin smerita cugetare vă deosebiţi de noi şi cu asta biruiţi”.

Zis-a un bătrân:

„Cela ce are smerenie, smereşte pe draci, iar cel ce nu are smerenie se batjocoreşte de ei!”

A fost întrebat de cineva un bătrân:

„Când dobândeşte sufletul smerenie?” Şi a răspuns bătrânul:

„Când omul se îngrijeşte de răutăţile sale!”

Un frate a întrebat pe un bătrân, zicând:

„Ce este sporirea omului cea după Dumnezeu?” Şi a răspuns bătrânul:

„Sporirea omului este smerenia, căci pe cât se pogoară cineva prin smerenie, pe atâta se înalţă în sporire!”

Dacă smerindu-te pe sineţi vei zice cuiva: „Iartă-mă”, atunci arzi pe draci.

Zis-a un bătrân:

„Fiilor, să ştiţi că smerenia pe mulţi fără de nici o osteneală i-a mântuit. Şi mărturisesc aceasta vameşul şi Fiul cel curvar, cari puţinele cuvinte au grăit către Dumnezeu şi s-au mântuit.

Iară ostenelile şi faptele bune ale omului mândru îl pierd pe dânsul. Că osteneala şi faptele pe mulţi i-au tras la mândrie şi au pierit, cum a fost fariseul, care se mândrea cu faptele cele bune. Un frate a întrebat pe un bătrân, zicând: „Ce este smerenia?" Şi a zis bătrânul: „Smerenia este ca să se socotească omul pe sine-şi mai nevrednic şi mai păcătos decât toţi şi tuturor supus (plecat)".

Zis-a bătrânul: „Să nu cerci să vezi păcatele străine, ci ale tale păcate şi răutăţi să le vezi şi neîncetat să te rogi lui Dumnezeu pentru iertarea ta!

Zis-a un bătrân:

„Să ştiţi că alt drum către mântuire nu este, fără decât smerenie, după cum scrie Sfânta Evanghelie pentru vameş.

De va fi cineva neatins de păcate spurcate, nu cumva să se înalţe cu gândul său, socotindu-se pe sine fără de păcat, ci unul ca acela mai mult să se smerească şi să se păzească, socotindu-se pe sine mai păcătos decât toţi oamenii.

Iar de se va înălţa cu gândul său, socotindu-se că el nu este atins de păcate spurcate pentru că nu a căzut nici într-un păcat trupesc şi lumesc, de va socoti că este cu totul curat şi vrednic totdeauna de împărtăşirea Sfintelor Taine, iar pe altul care ştie că are vreo cădere îl socoteşte nevrednic de Sfintele Taine, unul ca acela, cu asemenea gând înalt şi fără smerenie, este nevrednic şi necurat şi urât lui Dumnezeu şi în pierzare merge şi curăţenia lui nu-i va folosi, neavând smerenie! Cu mult mai plăcut şi mai iubit este lui Dumnezeu păcătosul smerit decât dreptul mândru!

NĂDEJDEA CELUI CĂZUT

„Prin nădejde ne-am mântuit"
zice Sf. Apostol Pavel

A întrebat un frate pe un bătrân zicând:

„Părinte ce însemnează Proorocul prin cuvintele acestea: Nu este mântuire, întru Dumnezeu lui!".

Şi a zis bătrânul:

Însemnează gândurile deznădăjduirii, cari vin de la draci la cel ce greşeşte şi zic: De acuma nu îţi este ţie mântuire întru Dumnezeu! Prin asta îl ispitesc de vrăjmaşi, ca să-l arunce întru desnădăjduire. Asupra lor trebuie să se lupte omul zicând:

„Domnul este mântuirea mea şi El va scoate din cursă picioarele mele!"

Cred că le este cunoscută la toți pilda cea din Pateric cu fratele care cădea în păcatul desfrânării în toate zilele și iarăși în toate zilele îmblânzea pe Domnul prin pocăința lui cea cu multe lacrămi și rugăciuni. Se pocăia și iarăși cădea în noroiul păcatului. Însă nu se deznădăjduia de mântuire niciodată. Deși se arăta mincinos întru făgăduința lui, dar Prea Milostivul Dumnezeu nu se întorcea de către el, ci răbda fărădelegea fratelui și aștepta întoarcerea lui. Și această cădere a fratelui însoțită de mustrare a urmat vreme de 10 ani de zile și mai mult. Desigur că vrăjmașul mântuirii s-ar fi bucurat să-l vadă pe frate că vine la deznădăjduire după atâtea căderi și după atâtea făgăduințe mincinoase. Se aștepta de asemenea, pizmașul să vadă că și Domnul se mânie și nu-l mai primește pe cel care își calcă mereu făgăduința și nu se îndreaptă. Însă cu părere de rău vede că nici Milostivul Dumnezeu nu se mânie, ci primește în toate zilele când se pocăiește.

N-a mai putut suferi ucigașul atâta răbdare, pe care o arăta Domnul catre cel căzut, Pentru aceasta a început a striga către Sfânta Icoană a Domnului, zicând: O, ce este mie și Ție, Iisuse Hristoase? Milostivia Ta cea nemăsurată mă biruiește și mă surpă, pentru că primești pe acest curvar, care se arată mincinos în toate zilele înaintea Ta, defăimând stăpânirea Ta! Pentru ce nu-l arzi pe el, ci îndelung rabzi și suferi? Și multe zicând și iuțindu-se balaurul a tăcut. Atunci s-a făcut glas ca de la Sf. Jertfelnic, zicând:

„O, balaure prea viclene și pierzătorule, nu te-ai săturat de socoteala ta cea rea, că ai sorbit lumea? Ci încă te silești să răpești și să înghiți pe cel care a venit la mila Mea cea nespusă?

Oare ai tu atâtea greșale ca să le pui în cumpănă și să tragă întocmai cu Sângele cel scump, carele l-am vărsat pe Cruce pentru dânsul?

Iată Junghierea Mea și moartea au afundat (adică au biruit) fărădelegile lui! Însă tu când vine el la păcat, nu-l gonești pe el, ci îl primești cu bucurie, nădăjduind că-l vei dobândi pe el și Eu oare nu-l voi ierta la el, oare nu-l voi milui, Eu cel atât de milostiv și iubitor de oameni? Carele am poruncit verhovnicului Meu Petru Apostolului, ca să ierte celui care greșește în fiecare zi până la șaptezeci de ori câte șapte? Așa cu adevărat (îl voi ierta) că de vreme ce aleargă la Mine, nu mă voi întoarce de către el, până ce îl voi moșteni. Că pentru păcătoși, Eu m-am răstignit şi prea curatele Mele palme pentru dânşii le-am întins, ca cel ce va voi să se mântuiască, să alerge şi să se mântuiască. Că de către nimenea Eu nu mă întorc, pe nimenea nu gonesc; măcar deşi de nenumărate ori într-o zi de va greşi şi de nenumărate ori va veni către Mine, nu va ieşi afară scârbit. Că Eu nu am venit să chem pe cei drepţi la pocăinţă, ci pe cei păcătoşi!"

Şi făcându-se glasul acesta sta diavolul tremurând şi neputând să fugă. Şi iarăşi s-a făcut glas, zicând:

„Ascultă amăgitorule pentru cele ce zici că sunt nedrept, că Eu către toţi sunt drept. Că în ceea ce aflu pe cineva, întru aceea îl judec. Deci iată pe acesta l-am aflat stând înaintea picioarelor Mele şi biruitor peste tine arătându-te. Îl voi lua deci pe el şi voi mântui sufletul lui, pentru că nu s-au deznădăjduit de mântuirea sa. Iar tu vezi cinstea lui „crapă de zavistia ta şi ruşinează-te!"

Deci stând fratele cu faţa în jos şi tânguindu-se şi-a dat duhul. Şi îndată urgie mare venind ca focul, a căzut peste satana şi l-a mistuit pe el.

De aice să cunoaştem, fraţilor, milostivirea şi iubirea de oameni a lui Dumnezeu cea nemăsurată şi niciodată să nu deznădăjduim de mântuirea noastră.

„Îndrăzniţi că Eu am biruit lumea" (zice Domnul în Sf. Evanghelie) şi Sf. Apostol în cartea sa către Romani zice: „Prin nădejde ne-am mântuit şi dacă Dumnezeu este pentru noi, cine ne poate fi împotrivă?... Căci câte s-au scris mai înainte, spre învăţătura noastră s-au scris, ca prin răbdarea şi prin mângâierea ce ne-o dau Scripturile să ne păstrăm nădejdea... şi Dumnezeul nădejdei să vă umple de toată bucuria şi pacea prin credinţă, ca prin puterea Duhului Sfânt să vă îmbogăţiţi întru nădejde. Amin". (din cartea către Romani a Sf. Pavel).

BLAGOSLOVENIE * JERUSALEM * LOCURILE SFINTE

BLAGOSLOVENIE
JERUSALEM
LOCURILE SFINTE

BOLDUL ÎNVIERII SUFLETEŞTI ŞI BOLDUL MORŢII

ÎNTRISTAREA

În Patericul Sfinţilor Părinţi scrie despre un frate care mult se întrista şi plângea mereu pentru păcatele sale

Într-o zi s-a arătat lui, Domnul, zicându-i:

„Ce plângi, omule, ce te întristezi aşa?" şi a răspuns fratele: „Nu voieşti, Doamne, să plâng şi să mă mâhnesc, căci cu atâtea Te-am scârbit?". Atunci Domnul, întinzându-şi mâna, a pus-o pe capul lui, zicând:

„De acum nu te mai scârbi, de vreme ce tu te-ai scârbit pentru Mine, Eu nu mă voi scârbi asupra ta, căci dacă sângele meu l-am dat pentru tine, cu mult mai vârtos îţi voi da iertare şi ţie şi la tot sufletul care se pocăieşte curat!"

După aceasta, venindu-şi în sine, fratele s-a aflat în inima lui plină de toată bucuria şi s-a încredinţat că a făcut Domnul milă cu dânsul. Deci toată viaţa lui a petrecut-o cu multă smerenie, mulţumind lui Dumnezeu totdeauna.

Din această pildă se vede cât de mare este folosul pe care-l dobândim din întristarea cea după Dumnezeu şi cât de mult preţuieşte Dumnezeu această întristare a noastră.

Întristarea este de două feluri şi anume: Este întristare care omoară sufletul şi este întristare care sfinţeşte sufletul.

Întristarea care este amestecată cu deznădejde, este boală otrăvitoare pentru suflet, pentru aceasta şi zice Sf. Apostol Pavel: „Să nu vă întristaţi ca cei ce n-au nădejde". Iar întristarea cea pentru păcate, care este însoţită cu nădejdea mântuirii, vine din lucrarea darului Sfânt, care ne vorbeşte prin glasul conştiinţei. Mustrarea aceasta a conştiinţei, care nu se desparte de nădejde, este călăuza cea sfântă, care ne duce spre mântuire.

În cartea cea pentru Mărturisire scrisă de Sf. Nicodim Aghioritul (în greceşte) aflăm următoarele cuvinte despre boala întristării celei fără de nădejde, care se mai cheamă şi deznădăjduire:

„Deznădăjduirea este răutatea cea mai mare şi cea mai vătămătoare dinspre toate răutăţile".

Deşi toate păcatele sunt potrivnice lui Dumnezeu, sunt numai pe de-o-parte împotrivă, pe când deznădăjduirea este pe de-a-ntregul împotriva lui Dumnezeu (în toate direcţiile şi în toate privinţele), căci ea combate pe Dumnezeu şi-L scoate afară din suflet, socotind răutatea drept Dumnezeu şi pe diavol pricinuitor al răutăţii.

Omul cel cuprins de boala deznădejdii, socoteşte că răutatea este mai puternică decât bunătatea lui Dumnezeu şi mai nemărginită decât însăşi nemărginirea lui Dumnezeu. De vreme ce el nu mai crede că Dumnezeu poate să-l mântuiască, prin aceasta omul socoteşte că răutatea este mai presus decât Dumnezeu.

Dar poate să fie o necinstire şi o nechibzuinţă mai mare ca aceasta? Adică întru a socoti cineva că neputinciosul păcat este mai tare decât Cel Atot Puternic sau că cel scurt întrece pe Cel nemărginit şi cel fără fiinţă ar fi mai presus decât Cel pururea fiitor?

Pentru aceasta scrie la „Mărturisirea Ortodoxă" că: deznădăjduirea este un păcat împotriva Duhului Sfânt.

Sfântul Vasile cel Mare zice că dacă s-ar putea măsura adâncul milostivirii lui Dumnezeu, atunci ar fi iertat (adică s-ar îngădui) şi deznădăjduirea, socotind mulţimea păcatelor noastre. Dar câtă vreme păcatele noastre se pot număra şi se pot măsura, pe când mila şi îndurarea lui Dumnezeu este cu totul nemăsurată, deci (pentru asta) nu se cade să fie deznădăjduirea, ci să cunoască omul mila lui Dumnezeu şi să-şi reclame (adică să-şi vădească la duhovnic) păcatele sale.

Deznădăjduirea este împotriva socotelii celei drepte (a judecăţii sănătoase) căci ea nu are loc întru cele omeneşti şi iată pentru ce anume: Câtă vreme cel care a păcătuit mai trăieşte încă, aceasta este semn că Dumnezeu îl primeşte şi nu l-a părăsit, ci l-a lăsat să trăiască, anume ca să se pocăiască. Despre asta ne încredinţează Sf. Grigore Palama.

Deznădăjduirea este semănată de către diavol, după cuvântul Sf. Efrem Sirul, căci înainte de a săvârşi omul păcatul, îi şopteşte că nimic nu este păcatul, iar după cădere îi zice că păcatul este atât de mare, încât nu mai este iertare pentru el. În sfârşit să fim încredinţaţi că deznădăjduirea este împotriva Sfintelor Scripturi din Legea veche şi din Legea cea Nouă. Căci în Sfânta Scriptură se înfăţişează de mii de ori mila cea negrăită a lui Dumnezeu, prin care primeşte întotdeauna pe cei păcătoşi. Atâtea şi atâtea pilde arată potrivnicia deznădăjduirii. Atâţia păcătoşi, împovăraţi cu nenumărate păcate, arată că s-au mântuit de la începutul lumii anume pentru că nu şi-au pierdut nădejdea, cum au fost: Lameh, Manase, Nabucodonosor, David împăratul, apoi femeia cea desfrânată, vameşul cel smerit, Fiul cel pierdut, tâlharul cel credincios, Pavel cel habotnic şi Petru verhovnicul, precum şi toţi ceilalţi cari s-au mântuit. Păcatul deznădejdei este şi împotriva cuvintelor Sfinţilor Părinţi, care învaţă pe cei păcătoşi să nădăjduiască la mila lui Dumnezeu şi să arunce deznădejdea, dovedind că nu este nici un păcat care să biruiască iubirea de oameni a lui Dumnezeu.

„Fericit este omul care nădăjduieşte spre Domnul (zice Sf. Prooroc David)". „Că prin nădejdea aceasta ne-am mântuit", strigă Sf. Ap. Pavel.

MOTIVELE CARE NE DUC LA PATIMA DEZNĂDEJDEI

Însemnare: Să nu mire pe nimeni că eu amintesc cam des despre boala aceasta a sufletului. Astăzi lumea este bântuită mai mult ca oricând de răutatea aceasta şi cele mai multe crime - despre care aflăm din ziare - sunt urmările deznădejdii.

Nu este nici o patimă din care vrăjmaşul să aibă atâta câştig, precum este patima deznădăjduirii. Din cauza ei se întâmplă sinuciderile, omorurile şi lepădările de credinţă.

Iar dacă unii deznădăjduiţi nu se omoară singuri trupeşte (adică nu se sinucid) aceasta se datorează mai mult împrejurărilor, însă ei sufleteşte sunt morţi înainte de mormânt. Căci deznădejdea este moartea duhovnicească, de vreme ce omul îşi întoarce faţa de către ajutorul lui Dumnezeu şi se dă în stăpânirea celui rău. „Cel care deznădăjduieşte îşi ucide singur sufletul său!" zice Sf. Ioan Scărarul în cuvântul 5 pentru Pocăinţă. Toate păcatele aduc duşmănie între om şi Dumnezeu. Sunt însă unele păcate mai grele, care se cheamă păcate de moarte şi anume: Mândria, Iubirea de Arginţi, Zavistia, Curvia, Lăcomia Pântecului, Mânia şi Trândăvia. Acestea se cheamă păcate de moarte, pentru că sunt împotriva celor două porunci din Sfânta Evanghelie (a iubi pe Dumnezeu şi pe aproapele) şi ele pricinuiesc moartea sufletului, adică osânda veşnică. Din acestea şapte odrăslesc toate celelalte păcate.

Însă milostivul Dumnezeu a pus la îndemâna omului taina

Pocăinței prin care se poate vindeca sufletește, oricât de păcătos ar fi el.

Vrăjmașul mântuirii a mai născocit o răutate, care nu are vindecare și aceasta este patima deznădăjduirii.

Deși păcatele amintite mai sus se cheamă păcate de moarte, toate se iartă prin pocăință curată. Numai păcatul deznădăjduirii, când stăpânește pe om, nu are vindecare, căci deznădăjduirea este însăși părăsirea pocăinței și întoarcerea de către mila lui Dumnezeu.

Pentru aceasta Soborul al șaptelea de la Niceea a hotărât că numai păcatele cele nepocăite sunt spre moarte. Deci putem spune că numai acolo unde se cuibărește deznădăjduirea, nu mai este vindecare și nici iertare. Să ne înfricoșăm de răutatea aceasta și să fugim de ea ca de veninul șarpelui, căci ea este lepădarea darului sfânt și defăimarea milostivirii celei nemăsurate a lui Dumnezeu.

Mulți dintre credincioșii creștini, care se adapă cu mustul deșertăciunii lumești, își dau seama de primejdia sufletească în care se află și doresc mântuirea, dar nu mai au curajul s-o caute. Ei zic că mântuirea lor s-a șters din „Condica lui Dumnezeu" și orice ar face, nu mai este îndreptare pentru ei. Socotesc că prea mult s-au abătut din calea Sfintelor Porunci și pentru aceasta, Dumnezeu nu-i mai primește. Partida aceasta de oameni au pierdut nădejdea mântuirii și sunt asemenea unor răniți, cari nu mai primesc nici o doctorie spre vindecare, iar ranele lor se cangrenează și putrezesc.

Slăbănogirea aceasta sufletească (cu îndoială și deznădejde) vine și la mulți credincioși, care au hrană pentru suflet precum și liman prielnic de mântuire, dar nu știu să le prețuiască.

Și anume sunt unii cari au cunoascut deșărtăciune vieții, s-au trezit din somnul păcatului și au luat drumul pocăinței.

Dar pricepând ei cât de mult sunt datori lui Dumnezeu pentru păcatele lor și văzând că nu poți împlini canonul pocăinței așa cum se cuvine, încep să se împuținează la suflet și pierd nădejdea mântuirii. Sunt însă și unele persoane cari s-au păzit de viermele stricăciunii lumești, au destule cunoștințe duhovnicești, însă au o oarecare împuținare de suflet și îndoială pentru mântuirea lor.

Cercând mai cu de-amănuntul diferite cazuri, vom vedea că împuținarea de suflet și deznădejdea se ivesc din următoarele motive:

1. Înainte de toate şi la cei mai mulţi este lipsa de povăţuitori duhovniceşti, apoi,

2. Necunoştinţa Sfintelor Scripturi pentru care ne robesc părerile greşite şi înţelepciunea minţii,

3. Vătămarea dreptei credinţe când facem prieteşug cu ereticii, cu masonii şi comuniştii,

4. Trândăvia duhului (adică părăsirea celor duhovniceşti şi nesimţirea) fără căinţă,

5. Nemărturisirea curată (când o facem de mântuială sau cu ascunşuri şi pricinuiri),

6. Împărtăşirea cu nevrednicie (când ştim că nu suntem în regulă şi ne apropiem cu obrăznicie, de ochii oamenilor),

7. Când suntem stăpâniţi de mândrie şi nu ne plecăm spre vindecare,

8. Când am căzut sub legătură cu afurisenie de la arhiereu sau de la preot şi nu căutăm dezlegare de la slujitorul pe care l-am scârbit,

9. Când am făcut vreo nedreptate mare (prin furtişag sau prin clevetire şi nu căutăm a repara greşala, împărtăşindu-ne neîmpăcaţi),

10. Când ne lăsăm robiţi de întristare peste măsură, căci această întristare este însăşi deznădejde,

11. Când din zavistie hulim Sfânta Credinţă, ori numele lui Dumnezeu ori persoanele sfinţite,

12. Când blestemăm (pe noi sau pe alţii) şi ne jurăm fără socoteală şi nu căutăm vindecare.

CUVÂNTUL SFÂNTULUI IOAN GURĂ DE AUR PENTRU TREZVIRE ŞI RUGĂCIUNE

Neîncetat rugaţi-vă, fraţilor, fără de mânie
şi fără de cugete viclene, după cum zice fericitul Pavel,
în cartea cea dintâi către Timotei, cap. 2, stih 8

Pentru că tot cugetul care ne depărtează mintea noastră de la Dumnezeu, să ştiţi că este de la diavolul, care niciodată nu încetează a pune îndemn în inima omului să îndeplinească poruncile altora şi cu motivul că facem bine fraţilor îl sileşte (vicleanul) la lucruri cari s-ar părea de folos. Aceasta însă o face diavolul nu cu scopul de a ne folosi, ci ca să ne depărteze mintea noastră de la Dumnezeu.

Deci se cuvine să luăm seama ca nu cumva să primim sfaturile cele vătămătoare de suflet ale vicleanului, care în tot chipul se străduieşte ca să ţie mintea noastră departe de la Dumnezeu, trăgând-o spre plăcerile cele deşarte ale lumii.

Însă omul (cel râvnitor) face dimpotrivă. El se străduieşte în tot chipul ca să-şi ţină mintea unită cu Dumnezeu, ferindu-se de a primi şi de a rumega cugetele cele viclene, pe care diavolul (ca un zugrav prea meşter ce poate închipui toate), le plăsmuieşte în inima noastră făcând închipuirea patimilor, alteori arătând chipurile păcatului, iar uneori zugrăvind diferite persoane şi feţe în minte.

Iar omul cel ticălos, la care diavolul găseşte deschisă poarta inimii sale, spre a intra şi a zugrăvi chipurile lui cele de suflet vătămătoare, omul acela zic, aşa de mult se înşală cu ele (cu nălucirile) încât chiar dacă se află şi în loc pustiu şi liniştit, lui i se pare că petrece în mijlocul cetăţilor şi târgurilor, plăzmuieşte în minte oameni, cu care i se pare că vorbeşte aievea. El cugetă şi face hotărâri pentru lucruri care nu sunt decât nălucirile înşelăciunii diavoleşti.

Pentru aceasta omul trebuie să ia seama bine ca să nu fie luat de vântul închipuirii şi să zămislească în minte lucruri neaflătoare, ci să depărteze orice gând viclean, pomenind neîncetat numele Domnului nostru Iisus Hristos, care fiind chemat cu fierbinţeală, împrăştie ca pe fum toată cugetarea cea vătămătoare.

Unde se află omul cu trupul, acolo să aibă silinţă să-şi adune mintea. Să fie străjer aşa de treaz, încât să nu dea voie la nici un gând străin să pătrundă între inima lui şi pomenirea cea prea folositoare de suflet a lui Hristos.

Dacă cumva din nebăgare de seamă s-ar îmtâmpla a se strecura vreun cuget viclean, care s-ar pune stavilă (zid) între inimă şi pomenirea lui Hristos, atunci se cuvine a alerga cu sârguinţă către Domnul şi a striga către El, ca venind, să izgonească gândul care tulbură mintea.

De asemenea, dacă vreodată diavolul ar răpi mintea şi ar căpăta învoirea ei, atunci este nevoie ca cel ce s-a răpit să nu zăbovească întru această uimire înşelătoare şi întru învoire, ci degrabă să se sârguiască a se slobozi din aceasta, ca nu cumva învoirea aceasta a minţii să-i fie socotită ea însăşi lucrul (păcatului) înaintea lui Dumnezeu, la ziua Judecăţii, când Judecătorul a toate cunoscător, va descoperi, vădindu-se cugetările cele ascunse ale inimilor omeneşti.

Să ştiţi însă şi aceasta, că nu este cu putinţă ca cineva să se învrednicească de Împărăţia Cerurilor dacă nu îşi va tăia mai întâi voia sa şi dacă nu va împlini fără de cârtire şi cu frica lui Dumnezeu toate câte îl va sfătui părintele lui duhovnicesc (care este mai iscusit şi mai cunoscător al Sfintelor Porunci), după cum şi Domnul ne-a arătat cu lucrul şi ne-a învăţat prin cuvinte, zicând că „M-am pogorât din cer nu ca să fac voia Mea, ci voia celui ce M-a trimis, a Părintelui!" (Sf. Ioan Ev. cap. 6, vers. 38).

Prin urmare, tot cel ce silindu-se pe sine face nu ceea ce vrea singur, ci după cum este sfătuit la cele spre mântuire de către Părintele lui duhovnicesc, răbdând cu bucurie pentru Dumnezeu, să fie cunoscut că această tăiere a voii lui este socotită la Dumnezeu ca însăşi răstignirea. Ceea ce înseamnează că împreună se răstigneşte cu însuşi Hristos şi ca urmare înviază împreună cu El, devenind prin asta „fiu al Învierii şi al nepătimirii, precum şi moştenitor al vieţii veşnice".

Pentru aceasta şi Sf. Iacob, fratele Domnului, a zis: „Fericit bărbatul, care rabdă ispită, căci ajungând iscusit (încercat) va primi cununa vieţii" (Ep.1, vers.12), adică fericit este omul acela care rabdă de bună voie ispită, căci unul ca acesta va fi încercat şi se va curăţi ca aurul cel adevărat şi va lua cununa cea neveştejită, făcându-se pe sineşi lăcaş al lui Dumnezeu Hristos, Cerescului Împărat, întru care va intra prin darul său şi va face la el sălăşluire şi locuinţă precum a făgăduit aceasta fără de minciună Dumnezeu-Omul, Iisus. (Ioan cap.14, vers.23).

Deci având de la Hristos asemenea făgăduinţe, fraţilor iubitori de Dumnezeu, îndeletniciţi-vă totdeauna la această rugăciune şi fiţi cu răbdare pentru Domnul, până când veţi dobândi mila şi îndurările Lui. Să nu cereţi alta nimic decât mila Lui cea nemărginită şi aceasta este de ajuns pentru mântuirea voastră.

Însă cercând de la Dumnezeu mila Sa, strigaţi cu inima înfrântă şi smerită, de dimineaţa până seara (iar de este cu putinţă şi toată noaptea) zicând neîncetat: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi!"

Deci, vă rog pe voi, fraţilor, siliţi-vă mintea voastră şi iarăşi din nou vă rog, zicându-vă: siliţi-vă mintea la rugăciunea asta până la moarte, pentru că lucrarea „Rugăciunii minţii" cere mare silă (silinţă). Pentru că strâmtă şi necăjită este calea ce duce către viaţa veşnică şi câţi rabdă silă, intră în ea: „Căci a silitorilor este Împărăţia Cerurilor" precum a zis Domnul (Matei, cap.11, vers.12).

Vă rog şi a doua oară, fraţilor, să nu vă dezlipiţi inimile şi minţile voastre de la Dumnezeu, ci luaţi seama să păziţi inima voastră curată de orice cuget viclean, pentru numele lui Iisus Hristos. Chemaţi-L pe El totdeauna până ce va prinde rădăcini în inima voastră prea Sfântul şi Mântuitorul nume al Domnului nostru Iisus Hristos, (iar nu ceva din cele plăcute ale lumii) până se va închipui înăuntrul vostru Hristos şi va lucra întru inima voastră darurile Lui cele cereşti şi puterile cele mai presus de fire.

Şi a treia rugăminte îndrept către voi astfel: Nu încetaţi şi nu vă leneviţi la canonul acesta al rugăciunii minţii, căci am auzit oarecând de la părinţi că cel care nu poartă grijă de canonul acestei rugăciuni nu este creştin (adevărat), deoarece creştinul ori de mănâncă, ori de bea, ori de stă, ori de lucrează, sau umblă, se cuvine să strige fără încetare în inima sa: Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu miluieşte-mă, pentru ca această necontenită pomenire a numelui Domnului noatru Iisus Hristos să-l pornească la război pe balaurul care stă cuibărit în inimă. Şi atunci (când se va stârni balaurul) toate cele ascunse în inimă, ori de sunt daruri bune şi dumnezeieşti, ori de sunt năravuri rele şi patimi, pe toate le va afla şi le va cunoaşte sufletul (vostru) prin această rugăciune tainică, dacă se îndeletniceşte cu ea.

Mai întâi va vedea şi va cunoaşte pe cele rele dinăuntrul inimii (adică orice întinăciune rea şi spurcată), iar după aceea va pricepe darurile cele bune şi dumnezeieşti, pentru că necurmata pomenire a lui Iisus Hristos se va război (se va lupta) cu balaurul cel nevăzut şi-l va smeri pe el.

Această pomenire va descoperi păcatul şi patimile, pe care nu le pricepem noi şi darul Rugăciunii le va risipi ca pe o pânză de păianjen.

Această pomenire va zdrobi toată puterea diavolului, care lucrează în inimă şi cu vremea va nimeri puterea lui, pentru că numele lui Iisus Hristos, pogorându-se în adâncimile inimii, va înfrânge pe balaurul care ţine păşunile inimii şi va slobozi pe suflet din stăpânirea diavolului, înviind astfel pe cel înmormântat de păcat.

Pentru aceasta neîncetat chemaţi numele Domnului nostru Iisus până când inima va înghiţi pe Domnul şi Domnul va înghiţi inima şi în acest chip va fi inima una împreună cu Domnul.

Dar să ştiţi că la treaba aceasta, nu se poate reuşi într-o zi sau două, ci aveţi nevoie de vreme îndelungată şi de multă silinţă până ce satana va ieşi din inimă şi va sălăşlui într-însa Hristos. Din cauza aceasta şi Sf. Apostol Pavel zice: „Nu ne este nouă lupta împotriva sângelui şi a trupului, ci împotriva începătoriilor şi a domniilor, a stăpânitorilor întunericului veacului acestuia, împotriva duhurilor răutăţilor întru cele cereşti. (Efes 6, 12) adică aveţi a lupta nu cu oarecare vrăjmaşi simţiţi şi trupeşti, ci cu cei fără de trup şi nevăzuţi, cu demonii cei vicleni, cu boierii întunericului, şi ai lumii acesteia trecătoare.

Deci câţi voiesc să placă lui Dumnezeu, trebuie să se smerească pe sine-şi din tot sufletul, socotindu-se mai jos decât omul, să fie supuşi la scârbă şi la strâmtoare, numai ca să se învrednicească de la veşnicile bunătăţi şi de odihna cea veşnică.

Prin urmare vă rog pe voi, fraţilor, ca înainte de a vă împărtăşi din hrană, să slujiţi întâi lui Dumnezeu prin rugăciune şi după aceea mâncaţi pâinea noastră. Căci zice Proorocul David mai întâi: „Slujiţi Domnului cu frică" (ceea ce se înţelege vremea Rugăciunii) şi pe urmă zice: „Şi vă bucuraţi Lui cu cutremur" (ceea ce se înţelege vremea mâncării). Vedeţi că nu zice Proorocul să mâncaţi râzând cu nebăgare de seamă şi cu nesimţire, ci „cu frică şi cu cutremur, pentru că cine îndrăzneşte să se pornească la râs atunci când se află înaintea Împăratului? Desigur că nimeni nu face asta de frică ca nu cumva să-L mânie şi să capete pedeapsă. Iar când cântaţi, să cântaţi cu multă umilinţă şi cu atenţie şi cu zdrobirea inimii, pentru ca şi inima să se veselească, iar mintea fiind luminată de Duhul să înţeleagă cele cântate. Să nu cântaţi cu trândăvie şi cu nebăgare de seamă, pentru ca mintea să privegheze cu atenţie împreună cu trupul, iar sufletul să sporească şi să procopsească la tot lucrul cel bun.

Atunci când cântaţi sau ascultaţi troparele care se cântă de alţii, să pătrundeţi întru înţelegerea acestora şi la veselia care vine prin ele. Să nu vă amăgiţi numai la plăcerea melodiei, fără vreun folos oarecare.

Cel care doreşte să vadă lumina duhovnicească, se cuvine ca să-şi păzească inima curată de cugetele mâniei, ale zavistiei, ale pomenirii de rău, ale clevetirii, ale mândriei și celelalte, precum și de toate patimile cele trupești și sufletești.

Dimpotrivă, el trebuie să fie blând, smerit, pașnic, mărturisindu-și gândurile care îl supără spre a lui îndreptare. Trebuie să fie înfrânat la mâncare și la băutură, petrecând totdeauna întru rugăciune. Mai cu seamă el trebuie să aibă în inimă dragoste curată, care este vârful tuturor bunătăților.

Petrecând în chipul acesta, vă moșteni viața cea nesfârșită, pe care de am moșteni-o și noi, prin darul Domnului nostru Iisus Hristos, a Căruia este Slava și Stăpânirea în vecii vecilor. Amin.

Însemnare: S-a tâlcuit acest cuvânt din grecește în românește, spre folosul fraților mei, de către nevrednicul Ieroschimonah Ioan Iacob, în ziua de 13 Noiembrie (pomenirea Sf. Ioan).

Acest cuvânt a fost trimis unui Egumen, care a făcut întrebare pentru asta.

Schitul „Sf. Ana" de la Hozeva

CÂTEVA CUVINTE DESPRE RUGĂCIUNEA MINȚII

Să nu creadă cineva că numai clericii și monahii sunt datori a se ruga neîncetat. Toți creștinii suntem datori a ne afla totdeauna întru rugăciune, adică în pomenirea cu mintea a numelui lui Dumnezeu.

Prea Sfințitul Patriarh Filotei al Țarigradului scriind viața Sfântului Grigore Palama (care a fost arhiepiscop al Tesalonicului), care se pomenește în Duminica a doua din Postul Mare, povestește și aceasta, că Sfântul Grigore Palama (nu Teologul) avea un prieten iubit cu numele Iov. Acesta era foarte simplu, dar îmbunătățit cu viața.

Fiind ei odată împreună, a venit vorba și despre sfințita Rugăciune. Între alte sfaturi Sfântul Grigore a adăugat și aceasta, că fiecare creștin, fără deosebire, trebuie să se roage necontenit, după porunca Sf. Apostol Pavel, care zice: „Neîncetat să vă rugați!". La fel și Sf. Prooroc David, măcar că era Împărat și avea atâtea griji, zice la Psalmi: „Văzut-am pe Domnul înaintea mea pururea!", adică vedea în taină pe Domnul înaintea lui, totdeauna prin rugăciunea cea tainică a minții.

De asemenea și Sfântul Grigore Teologul (al Țarigradului) învaţă pe toţi creştinii, zicând că mai des ni se cade a pomeni numele Domnului decât a răsufla.

Zicând acestea de mai sus şi altele despre Rugăciunea tainică, Sf. Grigore (de care ne este vorba) a mai adăugat către prietenul său Iov că se cuvine ca şi noi să ascultăm de poruncile Sfinţilor şi nu numai că trebuie să ţinem noi înşine rugăciunea minţii neîncetat, ci să îndemnăm şi pe alţii (pe toţi de obşte, pe călugări şi mireni, pe cei simpli şi pe cei învăţaţi, pe bărbaţi şi pe femei şi pe copii) ca toţi să se roage neîncetat.

Auzind acestea prietenul său, i s-a părut că sunt izvodiri noi şi pentru asta a început a se prici cu Sfântul Grigore (Palama) zicând că rugăciunea cea neîncetată este numai pentru sihaştri şi pentru monahi, că ei sunt departe de tulburările lumii, iar nu pentru mireni, care au atâtea treburi şi atâtea griji.

Sfântul Grigore i-a adus şi alte mărturii pentru asta, cu dovezi netăgăduite, însă bătrânul Iov nu s-a lăsat convins. Atunci Sfântul îngreuindu-se de vorbă multă şi de pricire, a tăcut din gură şi au mers fiecare la chilia lui.

În vremea când bătrânul Iov îşi făcea rugăciunea, s-a arătat înaintea lui Îngerul Domnului şi l-a mustrat pentru că s-a pricit cu Sfântul Grigore şi s-a împotrivit unui lucru pricinuitor de mântuire a creştinilor. Apoi i-a poruncit ca din partea lui Dumnezeu, să ia seama pe viitor a nu se mai împotrivi la asemenea lucru prea folositor pentru suflet, căci atunci se împotriveşte voinţei lui Dumnezeu! Şi nici măcar în minte să nu primească asemenea părere potrivnică învăţăturii Sfântului.

Atunci necioplitul bătrân a mers îndată la Sf. Grigore şi căzând la picioarele lui, i-a cerut iertăciune pentru că s-a împotrivit şi s-a pricit, arătându-i toate câte i-a descoperit Îngerul Domnului.

Vedeţi fraţilor că toţi de obşte (de la mic până la mare) suntem datori să uneltim necontenit rugăciunea tainică, zicând cu mintea:

„Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine păcătosul!". Mereu să ne obişnuim a zice aceasta cu mintea şi cu simţirea inimii. Dacă Dumnezeu a trimis din cer pe Sf. Înger spre a descoperi aceasta omului, înseamnă că lucrarea acestei rugăciuni este de mare folos şi nu se poate tăgădui.

Dar ce zic mirenii şi unii dintre călugării mai necăjiţi: Suntem împovăraţi de treburi şi de griji în mijlocul lumii şi nu putem să ne rugăm mereu! Sfintele Scripturi însă ne arată că

Dumnezeu nu cere de la noi niciodată lucruri cu neputinţă de îndeplinit.

Pentru cel care are râvnă fierbinte pentru mântuire, rugăciunea minţii nu este un lucru cu neputinţă. Dacă această lucrare tainică ar fi cu neputinţă de îndeplinit, atunci nu s-ar fi găsit nimeni din lume, dintre mireni, ca s-o aibă.

Însă vedem că au fost şi sunt încă mulţi. Între alţii vom pomeni aici pe fericitul Constantin, tatăl Sf. Grigore Palama. El trăia în palaturile împărăteşti din Constantinopole şi era socotit ca dascăl şi părinte al Împăratului Andronic. Şi fiind el în toate zilele împresurat de grijile împărăţiei şi de chivernisirea familiei sale, cu toate acestea el era totdeauna nedespărţit de Dumnezeu prin rugăciunea cea tainică a minţii. Pentru nedeslipirea minţii lui la rugăciune, de multe ori uita de a vorbit cu Împăratul şi cu sfetnicii de la curte. Boierii se tulburau uneori pentru uitarea lui, neştiindu-i nevoinţa.

Împăratul care ştia lucrarea lui tainică, îl apăra în faţa boierilor, zicând: „Constantin, fericitul, are grijile şi acelea nu-l lasă să ia aminte la cuvintele voastre, cari sunt numai pentru interese trecătoare şi deşarte, mintea lui, blagoslovitul, este pironită la cele cereşti şi pentru asta uită pe cele pământeşti, căci toată atenţia lui este la rugăciune şi la Dumnezeu!"

Şi era atât de plăcut lui Dumnezeu, fericitul acesta Constantin, încât s-a învrednicit să facă şi minuni!

SĂ NU JUDECĂM PE ALTUL

(Sfaturi duhovniceşti)

În zilele noastre multe suflete râvnitoare se păgubesc, neştiind să-şi păzească râvna cu deplină judecată. Căci după Cuvântul Sf. Pavel, însăşi mucenicia nu este primită înaintea lui Dumnezeu, dacă nu se face după lege (cu dreaptă socoteală).

Iată de pildă, sunt mulţi dintre noi cari arată mare sârguinţă pentru dreapta credinţă şi păzesc cu frică rânduiala călugărească, dar de sporit nu sporesc duhovniceşte.

Să punem - bunăoară - vina pe lumea de azi, că este rea şi amăgitoare. Dar pe noi ne-a ales Domnul din lume şi ne-a întărit picioarele pe stânca de mântuire. Să zicem că mânăstirile nu sunt în regulă, dar creştinii nu aveau nici biserici şi nici mânăstiri şi cu toate acestea erau mai sporiţi cu viaţa decât monahii de astăzi.

Să dăm vina pe Egumeni şi pe Păstorii sufleteşti, că nu sunt iscusiţi şi nu poartă grijă de turmă, pentru asta ne primejduim şi nu sporim.

Dar asta o pot zice numai noii începători şi oamenii simpli şi necunoscători, iar noi cari am îmbătrânit cu rasa şi am nimerit Ierusalimul, nu putem arunca vina pe egumeni. Dacă am căuta apoi să ne plângem că suntem străini şi necăjiţi, atunci ne râd creştinii cei din vechime, cari erau totdeauna izgoniţi de păgâni şi mulţi erau duşi în robie, unde sufereau cele mai grele necazuri.

Dar cu toată prigoana şi cu tot amarul robiei, viaţa creştinilor de la început, strălucea ca o flacără în întunericul păgânătăţii.

Orice vină am căuta să punem pentru amorţirea noastră, nu putem să ne îndreptăm. Toţi aproape cunoaştem poruncile, ştim cum să ne păzim Sfânta Credinţă, toţi am îmbrăcat haina pocăinţiei, am luat pe umeri jugul cel uşor al Domnului şi mergem pe calea Noului Testament.

Nu sunt ca altădată prigoane, nu mai este robie, dar paşii noştri tot se poticnesc şi nu sporim.

Fraţilor, dacă vom socoti mai bine, atunci vom vedea că pricina poticnelii suntem noi înşine. Căci noi mergând pe calea cea strâmtă (a Crucii) nu luăm seama la mersul picioarelor noastre, ci căutăm la picioarele altora. Vreau să spun că lăsăm păcatele noastre uitate şi căutăm la păcatele străine. Dar nu numai că luăm seama la cele străine, ci ne sârguim să le publicăm (adică să le vădim) şi să le judecăm!

„Nu judecaţi şi nu veţi fi judecaţi şi cu ce măsură veţi da, cu aceea veţi şi lua!" (zice Domnul la Sfânta Evanghelie), iar noi judecăm pe alţii, fără să fim bazaţi dacă sunt vinovaţi ori nu. Dar ceea ce ne vatămă mai mult este că judecăm şi clevetim pe Slujitorii Sfântului Altar, de care nu se cade a ne atinge.

„Cine eşti tu, care judeci pe sluga străină, (zice Sf. Apostol Pavel), Stăpânul care l-a pus în slujbă? Acela îl va judeca, iar dacă alunecă, El poate să-l facă să stea, că puternic este Dumnezeu".

Păcatele şi neputinţele clericilor nu se cade a le scoate la arătare. Clericii sunt şi ei oameni neputincioşi, ieşiţi din plămădeala lumii deşarte. Ei n-au pogorât din cer, nici n-au crescut între îngeri. Lumea de azi i-a odrăslit, în lumea aceasta deşartă au crescut, la şcoala lumii au învăţat. Iar după ce au intrat în slujba Altarului, lumea tot nu-i lasă în pace. Viermele lumesc este azi mai iute şi mai stricător ca altădată. El pătrunde ca şi vântul cel rău în toate părţile.

Vântul stricăciunii cu moda cea nouă călătoresc astăzi repede ca şi gândul. Cele ce se fac ori se vorbesc la capătul pământului în America, peste câteva clipe se fac cunoscute până şi de copiii cei mici de la corturi. Altădată trebuiau să treacă ani de zile pentru ca să vină o veste de acolo, iar acuma vine repede ca fulgerul. Şi după cum merg veştile tot aşa de repede merge şi stricăciunea prin lume.

Preoţii fiind în legătură cu lumea se vatămă azi mai uşor ca înainte. Datoriile lor sunt aceleaşi ca şi la început, însă piedicile au sporit, duhul lumii s-a înăsprit şi s-a sălbăticit.

Ştiinţa a declarat cel mai aprig război împotriva vieţii duhovniceşti, iar lumea merge orbeşte după ştiinţă, depărtându-se de Sf. Credinţă.

Stăpânitorul viclean al veacului acestuia, aruncă cele mai aprige săgeţi împotriva feţelor bisericeşti.

Lumea aceasta deşartă după ce otrăveşte duhul omenesc cu tot felul de amăgiri, mai are şi pretenţia să vadă pe clerici sfinţi de pe icoană. Însă unde au vlăstărit oare clericii? Nu din rădăcina lumii?

Dacă rădăcina ar fi mai de soi, atunci şi vlăstarele ar fi mai bune. Sarea care se scoate din mare, uşor se topeşte când dă de umezeală. Preoţii sunt sarea cea ieşită din marea lumii şi pentru că vânturile lumeşti sunt astăzi mai rele şi mai pătrunzătoare, pentru asta şi sarea se topeşte mai uşor ca altădată şi uneori se strică de tot.

Dacă lumea este veacul al optulea, preoţii nu pot să fie ca cei din vechime. Toate se schimbă după duhul vremii.

CÂTEVA CUVINTE DESPRE PATIMA BEŢIEI

Dintre fraţii noştri din Palestina cred că nu este niciunul robit de patima aceasta. Însă chiar de nu sunt pătimaşi, dar sunt mulţi atraşi de plăcerea băuturii, dintre care cel dintâi sunt eu.

Pentru aceasta caut să scriu ceva despre vătămarea beției, ca să fie spre mai multă pază, atât mie, cât și la alții cari sunt egali cu mine la neputință.

Este lucru știut că atracția duce la deprindere, iar deprinderea rea duce la patimă. Acum în pragul Postului, se potrivește mult mai mult cu cuvântul acesta, căci obiceiul „carnavalului" (adică a ospețelor la lăsatul secului) ne vânează pe mulți ca să bem ori să mâncăm peste măsură... Sf. Apostol Pavel strigă:

„Nu în ospețe și în beții... și în fapte de rușine, nu întru pricinuire și în pizmă, ci vă îmbrăcați întru Domnul nostru Iisus Hristos și purtarea de grijă a trupului să nu o faceți spre poftă" (Epistola către Romani).

De frica postului negru, care se apropie, mulți își umplu căruța până când se răstoarnă.

Aceasta aduce de multe ori boală și vrând-nevrând, trebuie să dezlege postul chiar de la început, ca să vindece boala, pe care și-au făcut-o singuri.

Ceea ce scriu urmează nu spre mustrarea cuiva, ci spre mai multă pază pe viitor (atât pentru mine, cât și pentru alții).

Cei cari citesc pot spune și la alții, cari sunt mai slabi de fire, dobândind prin asta plată de la Dumnezeu.

Despre patima beției

Până acum am tot scris despre năravuri și patimi, care vatămă cinstea aproapelui nostru sau lovesc în Sfânta Credință.

Acum voi încerca să scriu despre un nărav mai delicat, care s-ar părea că nu vatămă pe aproapele, nici credința și nici pe cel care lucrează năravul. Și anume vreau să înșir câteva vorbe despre beție. Boala aceasta este ținută la un loc de cinste de către lumea răsfățată, care este străină de cuvântul lui Dumnezeu. Mulți o socotesc ca o voinicie și ca un lucru de fală. La o arătare, patima beției se înfățișează în chip de petrecere delicată și nevinovată, pentru aceasta lumea o împodobește cu numiri frumoase.

Unii îi zic distracție cu cinste, alții chefuială, iar alții îi zic darul băuturii.

Însă pe cât de gingașă îi este numirea, pe atât de sălbatică este lucrarea acestui nărav. El este vlăstarul lăcomiei pântecului care stă pe lista celor şapte păcate de moarte.

După socoteala Sf. Părinţi, beţia este patima pântecului, care vine din prea multă băutură a vinului şi a celorlalte băuturi spirtoase, precum şi a materiilor otrăvitoare (stupefiante), cum este haşişul, cocaina şi altele.

Cu alte cuvinte, beţia este întrebuinţarea băuturii peste măsură şi fără cumpăneală. Sf. Ioan Gură de Aur spune că nu întrebuinţarea băuturii pricinuieşte beţia, ci necumpătarea, care este rădăcina la toate relele. Beţia aduce tulburare la minte şi la suflet, otrăveşte şi ruinează organismul omului, pricinuind tot felul de boli.

Sfântul Vasile cel Mare zice:

„Întrebuinţarea cu măsură a vinului este sănătate, iar abuzul (necumpătarea) este vătămare".

„Vinul veseleşte inima omului...", zice Sf. Prooroc David la Psaltire, pe când „Beţia este duşmănie cu Dumnezeu", zice Sf. Vasile cel Mare.

Deci oricât de frumos ar căuta s-o numească lumea, beţia este un păcat de moarte, patimă înfricoşată şi foarte greu de vindecat, care sporeşte mereu. Orice lucru care se face fără măsură este nepotrivit, însă necumpătarea la băutură este mai rea ca toate. Căci din asta vine distrugerea sănătăţii, întunecarea minţii şi îndobitocirea omului.

Cel care se îmbată nu este în stare să ţină nici o taină, nu ştie de ruşine, se aprinde repede la desfrânare, produce greaţă şi primejdie celor dimprejur.

„Vai celor ce se scoală de dimineaţă şi caută băutură", zice Sf. Prooroc Isaia la cap.5, vers.12.

Iată cum zugrăveşte Sf. Ioan Gură de Aur pe omul beţiv:

„Dobitoacele cele necuvântătoare (zice el) beau atâta cât le cere setea lor şi niciodată nu se lasă biruite de poftă ca să bea mai mult decât le cere trebuinţa trupului lor. Pe când omul cel cuvântător, care covârşeşte măsura la băutură, se face mai nesocotit şi decât dobitoacele. Şi mai rău este că pe această boală cum este necumpătarea la vin şi la alte băuturi, care aduce atâtea rele şi atâtea primejdii, pe această boală - zic - (a beţiei) oamenii nu o socotesc că ar fi un nărav rău şi plin de păcat".

Îi auzi pe unii că se laudă, zicând:

„Noi bem destul de mult şi cu toate acestea ne ţinem tari ca fierul. Nu cunoaştem nici o vătămare din băutură!"

Aşa zic cei voinici cari au fire mai robustă. Şi cu adevărat că vătămarea băuturii nu se simte la toţi îndată.

Din asta mulţi prind curaj la băutură şi urmează cu chefurile fără frică. Dar tocmai în această părere stă primejdia cea mare. Căci omul văzând că nu se îmbolnăveşte din băutura cea multă, prinde curaj şi face tot mai multă dezlegare (adică abuz, cum zice lumea).

Dar să fie ştiut că vătămarea cea mare din băutură (adică boala) nu vine îndată, ci se furişează încet-încet, cum face pisica când pândeşte şoarecele. Materia arzătoare, care se varsă în trup prin băutură necumpătată, nu este altceva decât otravă, care pipăie toate organele omului, ca să afle unde este partea mai slabă şi acolo se cuibăreşte. O parte se urcă la creier (în chip de fum) alta întră în măduva oaselor, o altă parte rămâne în stomac, iar restul se împrăştie în toate vinele. Din asta vine uneori vătămarea ochilor, rănirea stomacului, oftica, damblaua, idropica şi stricarea minţii.

Dacă beţia ar aduce numai vătămarea trupului, atunci primejdia n-ar fi chiar aşa de mare. Căci trupul este stricăcios şi trecător.

Însă beţia vatămă şi sufletul, lipsindu-l de mântuire. Pentru că aruncă pe om în multe păcate grele. Beţia îl aprinde pe om spre desfrânare, îl duce la jurăminte nesocotite, îl face grabnic mânios la ocară, la hule, la ucideri şi chiar la lepădarea credinţiei.

Sf. Vasile cel Mare spune că năravul beţiei este demon de la sine dorit, maica răutăţii, potrivnic virtuţii, care pe cel curat îl face destrăbălat, pe cel bărbătos îl face fricos, beţia nu cunoaşte dreptate şi leapădă cuviinţa.

Sf. Ioan Gură de Aur numeşte beţia maica întristării, bucuria diavolului, care naşte zeci de mii de rele, ea este nebunie de bună voie, trădarea cugetelor.

Cel care se îmbată este mort însufleţit, demon de bună voie, bolnav care nu are crezare, cădere fără de răspuns şi sluţenie de obşte a neamului omenesc".

Acestea sunt numirile cu care împodobesc sfinţii pe cei beţivi.

Iar Apostolul Pavel, în cartea cea dintâi către Corinteni (cap.6, vers.9-10) scrie mai înfricoşat, căci zice:

„Nu vă amăgiţi, nici sodomenii, nici furii, nici iubitorii de argint, nici beţivii, nici bârfitorii, nici răpitorii nu vor moşteni împărăţia lui Dumnezeu!"

Apoi în cartea cea către galateni (cap.5, vers.10-20) Sf. Apostol Pavel mai scrie şi acestea:

„Faptele trupului se cunosc. Ele sunt: desfrânarea, necurăţia, închinarea la idoli, vrăjitoria, duşmănia, certurile, zavistia, mânia, dezbinările, smintelile, eresurile, ura, uciderile, beţia, destrăbălarea (distracţiile necuviincioase) şi altele asemenea acestora...

Cei ce fac unele ca acestea, nu vor moşteni împărăţia lui Dumnezeu!" Vedeţi fraţilor şi vă înfricoşaţi de cuvintele apostoleşti. Să nu mai zică cineva că beţia este o distracţie nevinovată, căci ea poartă sământa desfrâului şi a pierzării sufleteşti.

Dacă deschidem Sfânta Scriptură, vedem îndată două pilde înfricoşate care dovedesc că înşişi robii cei aleşi ai lui Dumnezeu sunt în stare să facă lucruri necuviincioase şi fărădelegi, atunci când se îmbată. Noe şi cu Lot erau bărbaţi sfinţi şi drepţi, după cum mărturiseşte însuşi cuvântul lui Dumnezeu. Pe Noe l-a păzit Dumnezeu de potop, ajungând al doilea tată al neamului omenesc, iar pe Lot l-a păzit de arderea Sodomei.

Dar când s-au îmbătat au căzut în nesimţire şi s-au batjocorit. Cu toate acestea faptele lor sunt vrednice de iertare, căci numai o singură dată s-au îmbătat (Lot de două ori) şi anume prin neştiinţă. Noe nu cunoştea tăria vinului, căci atunci prima dată au sădit vie. Iar Lot a fost amăgit la băutură de către fetele sale. Cel care păcătuieşte din neştiinţă dobândeşte mai uşor iertare. Dacă beţivii n-ar cunoaşte vătămarea băuturii şi n-ar şti că este păcat de moarte lăcomia băuturii, atunci ar fi vrednici de iertare. Însă fiecare cunoaşte prea bine urmările beţiei şi aude mereu cuvântul Apostolului, care strigă: „Nu vă îmbătaţi de vin, întru care este desfrânarea!" (Efeseni, 5-18).

Iar la Sfânta Evanghelie zice Domnul către toţi: „Luaţi aminte de sinea voastră, ca nu cândva să se îngreuneze inimile voastre cu mâncarea şi beţia!" (Luca, 21-34).

Trebuie să amintim şi aceasta, că tot păcătosul poate să-şi ascundă păcatul său. Aşa zavisnicul îşi ascunde zavistia, vicleanul îşi ascunde vicleşugul, cel mândru îşi ascunde mândria, la fel şi pomenitorul de rău, însă beţivul se vădeşte ori de câte ori se îmbată. Pentru aceasta şi sminteala este mai mare la oamenii care se robesc de băutură. În ţara aceasta mai ales, unde necredincioşii (adică păgânii) nu prea folosesc vinul şi rachiul, se face mai mare sminteală, când se îmbată creştinii. Căci văzând păgânii cum se îmbată creştinii, se smintesc şi hulesc credința Domnului nostru Iisus Hristos.

Căci iată ce zic păgânii: După cum este viața creștinilor așa este și credința lor! Aceasta este hulă înfricoșată împotriva adevărului sfânt care se cuprinde în credința noastră. Aici se adeveresc cuvintele Apostolului, care răsună în cartea către romani: „Că numele lui Dumnezeu pentru voi se hulește între neamuri!”

Să mai fie știut și aceasta, că otrava, care se adună în trup din multă băutură, nu stă degeaba nici o clipă. Ea lucrează pe nesimțite ca și viermii în lemn. Ea atacă organele cele mai gingașe ale trupului (mai ales plămânii, stomacul, ficatul și creierii). Dar omul nu pricepe aceasta decât atunci când îl ruinează desăvârșit. Viermele băuturii lucrează mocnit, însă merge în plin spre distrugere. Pot să treacă 5, uneori 10 și chiar 20 de ani până când se ivește boala. Însă boala nu vine singură, ci vine mai totdeauna însoțită de alte două sau trei boli grele. Atunci nu mai este vindecare, căci toți doctorii spun că bolile, care se ivesc din alte pricini, se pot vindeca prin leacuri sau prin operații, însă cele care se ivesc din băutură, nu mai au sfârșit decât la moarte.

Spre știință fraților cititori

Din câte am scris mai înainte poate li s-a părut la unii că eu le scriu spre mustrarea lor, deși eu nu le scriu spre mustrarea altora, ci mai mult spre îndreptarea lipsurilor mele (mai întâi) și apoi pentru folosul celor cari vor citi.

Însă rândurile de față, vă mărturisesc că sunt mult mai spre mustrarea năravului meu, care nu se sfiește a se cuibări și în fundul pustiei.

Boala aceasta a clevetirii mă urmărește în tot locul și mă gândesc că poate scriind mereu cuvinte de la Sf. Părinți, se va rușina odată și va fugi de la mine, cu darul lui Dumnezeu și cu rugăciunile Sfinților.

Aceasta aș dori să se întâmple cu toți frații și surorile mele cele duhovnicești, cari pătimesc ca și mine, ca nu cumva să se păgubească de mântuire prin urâciunea năravului.

Bunul Dumnezeu să ne ajute la toți. Amin.

Al Frățiilor voastre smerit rugător,

Ieroschimonahul Ioan Iacob,
Schitul „Sf. Ana”,
Hozeva 1958

PECETEA

Sf. VASILE CEL MARE

ORICINE
SE VA AFLA
CLEVETIND PE ALTUL
SAU ASCULTÂND PE CEL CE
CLEVETEŞTE (fără să-l mustre)
✠
SĂ SE AFURISEASCĂ

BLAGOSLOVENIE
JERUSALEM
LOCURILE SFINTE

Căutând prin cărţi un leac pentru năravul meu de a cleveti, am aflat acest Canon al Sfântului Vasile şi m'am înfricoşat.

Deci, îl pun aici ca o pecete pentru cuvântul ce vreau să scriu despre „Boala cea molipsitoare a clevetirii.“

«Pre cel ce cleveteşte în ascuns pe vecinul său pre acela am gonit.»
(zice Sf. Proroc David în Ps. 100, st. 6)

DESPRE NĂRAVUL CLEVETIRII - ODRASLA CEA PREA IUBITĂ A ZAVISTIEI

Clevetirea este vorbirea de rău împotriva fratelui, nefiind el de față, cu scopul de a-l ponegri măcar de sunt și adevărate cele spuse (după cuvântul Sf. Vasile cel Mare).

Clevetirea este o fărădelege și o mare nedreptate pe care o facem împotriva aproapelui.

Porunca dumnezeiască spune: „Să iubești pe aproapele tău ca însuți pe tine!" Deci noi dacă vorbim de rău pe fratele nostru de aceeași credință, oare mai putem zice că iubim pe aproapele nostru?

[illegible]

ziua judecății te voi mustra și voi pune înaintea feței tale păcatele tale!" (Psalm 49, 20-22).

„Deșarte au grăit fieștecare către vecinul său... pierde-va Domnul toate cele viclene, limba cea mare grăitoare." (Psalm 49, 19-20).

În Cartea cea către romani, Sf. Apostol Pavel zice: „Fără de răspuns ești o, omule, oricine ești tu care vindeci pe altul!" (cap.2, vers.1).

Sf. Apostol Iacob, Fratele Domnului ne învață, zicând: „Nu vă clevetiți unul pe altul, fraților, cel care vorbește împotriva fratelui său, judecă pe fratele său, acela vorbește împotriva Legii și judecă Legea". Sf. Ioan Gură de Aur zice: „Cel care clevetește pe vecinul său, acela a mâncat carnea fratelui său!"

Sf. Nectarie (Mitropolitul Pentapolei) spune că: „Precum ucigașul răpește viața omului, tot asemenea și cel care clevetește, răpește cinstea, deci amândoi sunt ucigași de oameni".

Iar Sf. Vasile cel Mare socotește că este vrednic de afurisenie, atât cel care clevetește, cât și cel care ascultă clevetirea fără mustrare.

Căci zice Domnul la Sf. Evanghelie:

„Amin zic vouă, devreme ce ați făcut așa la unul din acești frați ai Mei, Mie mi-ați făcut" (Matei, 25-40).

Mulți dintre creștini și mai ales partea femeiască nu socotesc întru nimica năravul clevetirii și nici nu caută să se mărturisească. Pentru ei clevetirea este un motiv de distracție și cei cari au talent la clevetire sunt mai bine văzuți la petreceri și la adunări.

Milostivul Dumnezeu să ne izbăvească pe toți de asemenea boală molipsitoare, căci dacă socotim mai bine, vedem că prin năravul clevetirii se defaimă toate evangheliceștile porunci și anume iată pentru ce:

Porunca dragostei creștinești cuprinde în sine celelalte porunci dumnezeiești. Căci însuși Domnul a zis:

„Pe aceste două porunci se sprijină toată Legea și Proorocii" (Matei, 22-40). Și aceste două porunci sunt poruncile dragostei către Dumnezeu și către aproapele. Iar cel care clevetește este vădit lucru că nu are dragoste frățească.

Cum poate să zică cineva că iubește pe aproapele său, când el defaimă și nedreptățește pe fratele său prin clevetire mincinoasă?

„Așa dară să nu judecăm unul pe altul, ci gândiți-vă mai bine să nu dați fratelui pricină de poticnire și de sminteală!" (zice Sf. Apostol Pavel, în cartea cea către romani, 13-3).

Dacă cel care ieri a greșit, astăzi s-a pocăit și s-a îndreptat înaintea lui Dumnezeu, atunci oare, ce răspuns vom da la judecată pentru necinstea și sminteala pe care o facem prin clevetirea celui nevinovat (căci tot cel care s-a pocăit, nevinovat este înaintea lui Dumnezeu).

Dacă Sf. Vasile cel Mare hotărăște să se afurisească persoana care clevetește precum și cea care se îndulcește de clevetire (fără mustrare) putem înțelege din asta cât de mare osândă își agonisesc cei care ponegresc pe Slujitorii Bisericii și pe monahi, cari și-au închinat viața lui Dumnezeu! Unii ca aceștia cad sub afurisenie de sute de ori, fără să-și dea seama.

De nu vor căuta să ceară iertăciune și dezlegare de la clericii pe cari i-au ponegrit, atunci mântuirea lor este în mare primejdie.

Căci de unde știu ei dacă Arhiereul sau Preotul clevetit nu rostește cuvintele de legătură împotriva lor?

Pentru aceasta trebuie să avem mare pază de a nu cleveti pe cei sfințiți și pe cei afierosiți lui Dumnezeu prin cinul călugăresc, căci eu am cunoscut persoane care aveau talentul clevetirii mai ales împotriva persoanelor sfințite și au ajuns la urmă vânatul vrăjmașului. Au venit întru așa de mare orbire, încât și-au pierdut mintea, iar unii s-au lepădat și de Sf. Credință.

Iată care sunt roadele clevetirii în viața aceasta și Dumnezeu știe ce fel de osândă îi așteaptă dincolo, de care să ne izbăvească Bunul Dumnezeu pe toți. Amin.

ALTE MĂRTURII DESPRE CLEVETIRE DE LA SF. IOAN SCĂRARUL

Clevetirea face parte din familia zavistiei și se naște din pomenirea de rău și din ură.

Este o boală delicată, care bântuie peste tot și nu prea este pricepută, pentru asta greu se lecuiește. Întocmai ca o lipitoare suge puterea dragostei frățești, apoi secătuiește sufletul și-l omoară.

Se silesc demonii în tot chipul ca să ne arunce în păcate. Iar dacă văd că nu reușesc să ne surpe în cele mari, atunci ne învață năravul clevetirii. Prin năravul acesta se defaimă cea mai mare poruncă din Sf. Evanghelie şi anume „porunca dragostei creştineşti".

„Iubiţi-vă unul pe altul, precum şi Eu v-am iubit!", zice Domnul în Sf. Evanghelie.

„Tot cel care urăşte pe fratele său este ucigaş!" (Ioan, 1-15).

Deci spune Sf. Ioan Scărarul că precum singură mândria poate să ne aducă pierzarea sufletului, tot astfel şi clevetirea singură poate să ne lipsească de mântuire. Avem ca pildă pentru aceasta pe fariseul din Sf. Evanghelie care, defăimând pe vameş (înaintea lui Dumnezeu) s-a osândit.

Tot Sf. Ioan Scărarul ne spune că nici unul dintre credincioşii, cari cu adevărat se pocăiesc, nu alunecă în păcatul clevetirii. Căci cel care îşi vede păcatele sale, nu are vreme, nici curaj să le iscodească pe cele străine.

Pe când cel meşter la zugrăvirea neputinţelor străine niciodată nu ajunge la cunoştinţa de sine.

Tot cel care doreşte să afle o cale mai scurtă spre mântuire, să asculte cuvintele Domnului care zice:

„Nu judecaţi şi nu veţi fi judecaţi!"

Iar dacă vrea să ştie cel care cleveteşte ce fel de plată îl aşteaptă, să audă glasul Evangheliei care zice:

„Cu ce judecată veţi juca, cu aceea veţi fi şi voi judecaţi!" (Matei, 7-2).

DESCOPERIRE PENTRU PLATA NEVOINŢELOR

Odinioară postind Cuviosul Paisie douăzeci şi două de zile, i s-a arătat însuşi Domnul nostru Iisus Hristos şi i-a zis:

„Mult rău pătimeşti pentru mine, o, alesul Meu Paisie!"

Atunci cuviosul a zis:

„Şi ce mare lucru este a mea proastă rea pătimire, o, Bunul meu Stăpân?"

Iar Mântuitorul i-a răspuns:

„Tot lucrul bun este bine primit Mie şi le voi răsplăti celor ce-l fac întocmai cu osteneala lor, deci urmează-mi Mie!"

Iar cuviosul I-a urmat Domnului până ce au ajuns la o peşteră din pustie şi atunci a zis Mântuitorul către dânsul:

„Intră înăuntru să vezi bărbat cu adevărat nevoitor!" Şi intrând în peşteră cuviosul Paisie a văzut un om, care se tăvălea pe pământ şi îşi freca gura şi faţa sa de ţărână.

Deci, mirându-se cuviosul de covârşitoarea nevoinţă a bărbatului aceluia, a ieşit afară, rugând pe Domnul să-l înştiinţeze despre nevoinţa cea mare a bărbatului.

Iară Domnul a zis:

„Văzut-ai pe nevoitorul meu ce fel de mari osteneli rabdă pentru Mine?"

„Am văzut, Stăpâne (a zis cuviosul Paisie) şi m-am spăimântat de osteneala nevoinţelor lui, ci mă rog Stăpâne să-mi descoperi, care este nevoinţa lui!"

Atunci Mântuitorul a zis:

„Numai două zile are de când posteşte şi iată vezi cum se ticăloşeşte (adică se zbate) de foame şi de sete!"

Auzind acestea cuviosul Paisie a zis:

„Şi cum eu am douăzeci şi două de zile postindu-mă şi nu pătimesc asemenea ca el?" Şi a răspuns Mântuitorul:

„Pe tine te întăreşte darul Meu şi de aceea posteşti fără osteneală, iar acela ca un pătimitor, din singură voirea lui posteşte cu multă osteneală şi înflăcărat cu dorul cel pentru Mine, suferă să pătimească mai presus de puterea lui".

Şi a întrebat iar cuviosul Paisie pe Domnul:

„Ce plată va lua de la bunătatea Ta pentru cele două zile de post?" Iar Domnul a răspuns:

„Pentru cele două zile va lua aceeaşi plată ca şi tine pentru douăzeci şi două de zile! şi deopotrivă vă voi zice: intră în bucuria Domnului tău, că întocmai aţi făcut binele şi v-aţi arătat amândoi osârdnici după puterea voastră!"

Atunci a zis cuviosul Paisie:

„Mă rog, Hristoase al meu, slobozeşte-mă de mânie!"

Iar Domnul a zis: „De voieşti a birui mânia şi iuţimea, ia aminte să nu răneşti (cu vorba), nici să ocăreşti ori să defaimi pe cineva. Şi de vei păzi acestea nu te vei mânia".

Iar cuviosul Paisie L-a întrebat iarăşi:

„Stăpâne, Iubitorule de oameni şi Îndelung răbdătorule, dacă cineva face poruncile Tale şi se duce la cei cari Te iubesc pe Tine să slujească trebuinţelor lor, oare are câştig din aceasta ori se păgubeşte?" Iar Domnul a răspuns:

„Precum cela ce lucrează într-o ţarină îşi ia plata de la stăpânul ţarinei, tot aşa şi cei cari fac bine şi ajută sau învaţă pe alţii, vor lua în ceruri strălucite plăţile".

Apoi L-a întrebat iar cuviosul Paisie:

„Doamne al meu, dacă cineva se nevoieşte la fapta bună şi slujeşte şi pe alţii, iat altul numai cât se nevoieşte, dar pe alţii nu-i slujeşte, ce deosebire este între aceştia?” Şi a răspuns Domnul:

„Acela care se nevoieşte numai pentru sineşi, este ucenic al meu, iar cel care se nevoieşte pentru sineşi şi slujeşte şi pe alţii, (acela) este mie fiu şi moştean al meu!”

Şi iarăşi a întebat cuviosul:

„Dacă cineva se sârguieşte spre slujba altora şi se nevoieşte şi pentru sineşi cât îi este cu putinţă, însă împiedicat fiind cu slujirea altora nu poate ajunge la nevoinţele celor cari nu au a sluji altora, oare unul ca acesta asemenea plată va lua ca şi cei care se nevoiesc mai mult?” „Aşa! (a răspuns Mântuitorul) asemenea plată vor lua!” Şi zicând acestea Domnul, s-a suit la ceruri.

Zis-a un bătrân:

„Să nu defăimezi pe acela ce-ţi slujeşte ţie. Că tu nu ştii, că doară este mai mult duhul şi darul lui Dumnezeu într-ânsul, decât întru tine. Pentru aceasta să nu fim nesocotitori spre cei cari ne slujesc nouă”.

Povestit-a oarecare dintre bătrâni că un frate oarecare ce petrecea în Egipt mergea pe drum şi sosind noaptea a intrat într-un mormânt să mâie de frig. Trecând şi dracii pe acolo, au grăit unul către altul:

„Vedeţi câtă îndrăzneală are acest călugăr, ia să-l îngrozim pe el!”

Şi a răspuns altul:

„La ce să-l mai înspăimântăm pe el, că acesta este al nostru, făcându-ne voia noastră: mâncând bând, clevetind şi negrijindu-se de slujba sa. Ci mai vârtos, până când va zăbovi el întru acestea, noi să mergem şi să necăjim pe cei ce ne necăjesc pe noi şi ne luptă cu rugăciunea ziua şi noaptea!”

Din asta putem înţelege că pe cei cari nu poartă grijă de mântuire îi trec cu vederea şi demonii, că ei se grăbesc să câştige vânat mai gras, adică pe nevoitorii cari îi supără totdeauna şi-i rănesc.

ÎNVĂȚĂTURA CUVIOSULUI PĂRINTELUI NOSTRU PAISIE VELICICOVSCHI

STAREȚUL MÂNĂSTIRII NEAMȚU DIN ROMÂNIA

Despre Rugăciunea Minții

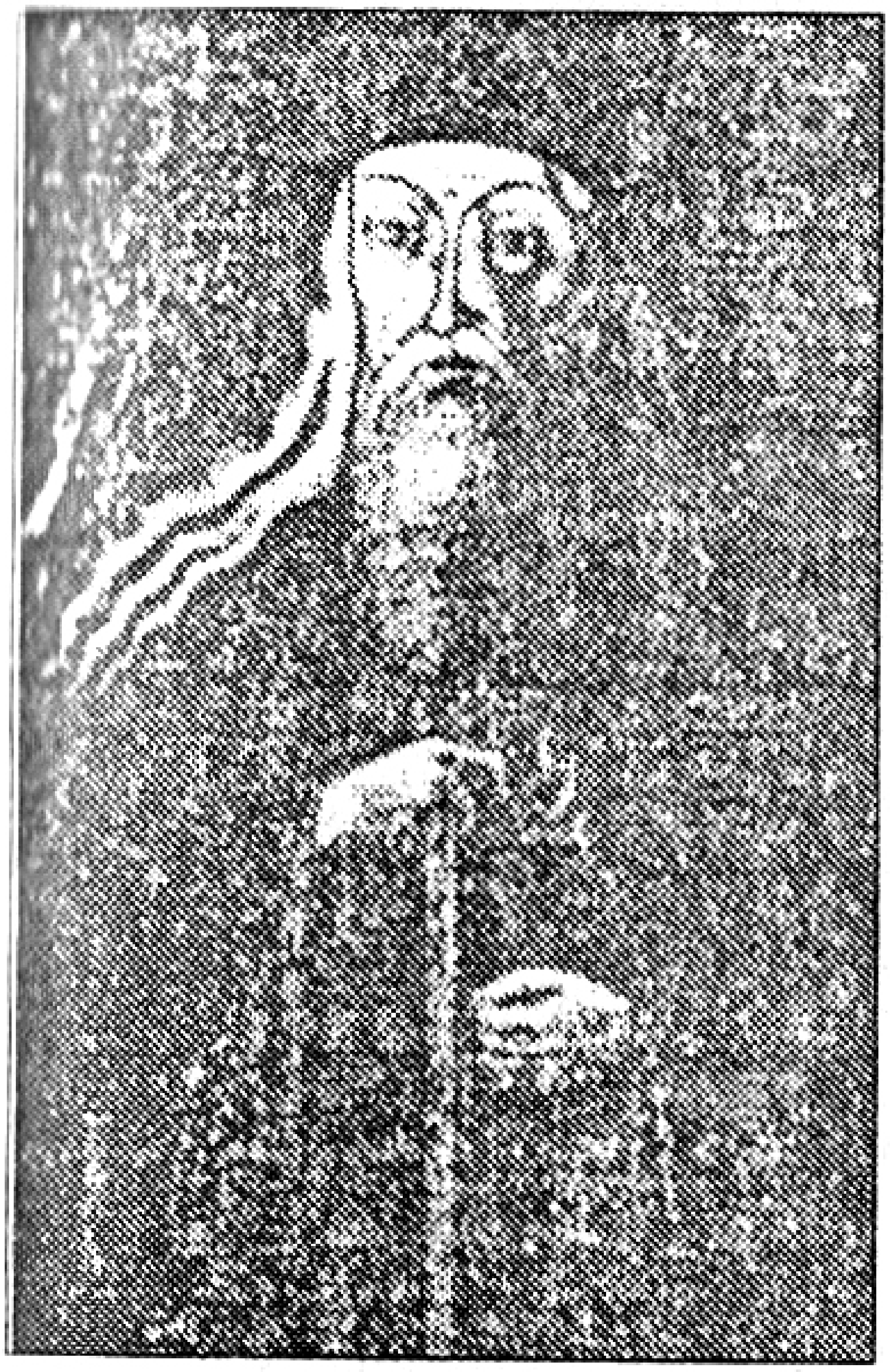

Sfântul Paisie Velicicovschi

A ajuns până la noi vestea despre oarecare persoane din cinul călugăresc, cari bizuindu-se numai pe nisipul înțelepciunii lor, îndrăznesc să hulească dumnezeiasca rugăciune a lui Iisus, care săvârșește prin minte sfânta slujbă în inimă.

La aceasta îndrăznesc a spune că vrăjmașul îi înarmează ca să ponosească cu limbile lor (ca și cu niște arme) acest lucru dumnezeiesc și să întunece inima lor prin orbirea minții lor. Temându-ne ca nu cumva auzindu-i cineva să cadă în asemenea hulă și să greșească înaintea lui Dumnezeu... am socotit ca, chemând în ajutor numele cel prea dulce al Domnului Iisus, să scriu despre respingerea acestei cugetări mincinoase a bârfitorilor și spre întărirea turmei celei alese de Dumnezeu, care s-a adunat în mânăstirea noastră, câteva cuvinte despre dumnezeiasca rugăciune a minții pe temeiul învățăturii Sfinților Părinți.

Așa dară, eu, pulberea și cenușa, plecându-mi genunchii minții și ai inimii mele înaintea măririi celei neajunse a slavei Tale celei dumnezeiești, te rog pe Tine, Unule născut, Fiule și Cuvântul lui Dumnezeu, Cela ce ai luminat pe orbul din naștere, luminează și întunecata mea minte, dăruiește sufletului meu harul Tău, ca această lucrare a noastră să fie spre slava numelui Tău și spre folosul altora, care voiesc prin lucrarea minții întru rugăciune să se lipească de Tine cu duhul şi să Te poarte pururea în inima lor, precum şi spre îndreptarea acelora care din pricina marii lor neştiinţe, au îndrăznit să hulească această sfântă lucrare.

Mai departe urmează învăţătura despre Rugăciunea minţii în 6 capitole.

În capitolul 1 stareţul scrie că rugăciunea minţii este opera Sfinţilor Părinţi şi o apără împotriva hulitorilor.

Cunoscut să fie că această dumnezeiască lucrare a fost îndeletnicirea necontenită a purtătorilor de Dumnezeu Părinţilor noştri celor de demult, cari au strălucit ca soarele în multe locuri pustii şi în mânăstirile cu viaţă de obşte: în muntele Sinai, în Schitul Egiptului din muntele Nitriei, în Cetatea Ierusalimului şi prin mânăstirile dimprejur, în Sf. Munte Athos şi prin ostroavele mărilor, cu un cuvânt în tot Răsăritul şi în Ţarigrad, iar în vremurile din urmă şi în Rusia mare.

Prin această lucrare a minţii (a Sf. Rugăciuni) mulţi dintre purtătorii de Dumnezeu Părinţi înflăcărându-se cu focul serafimic al dragostei către Dumnezeu şi către aproapele, s-au făcut cei mai râvnitori păzitori ai poruncilor lui Dumnezeu şi s-au învrednicit să ajungă vase alese a Sfântului Duh.

Asupra acestei dumnezeieşti lucrări a minţii şi a păstrării raiului inimii, nimeni dintre ortodocşi n-a îndrăznit cândva să rostească hulă, ci toţi s-au arătat cu mare respect şi deosebită evlavie către ea ca spre un lucru plin de mare folos duhovnicesc.

Însă diavolul, începătorul răutăţii şi potrivnicul la toată fapta cea bună, văzând că cinul călugăresc (care şi-a ales partea cea bună) mai cu seamă prin această rugăciune a minţii şade la picioarele lui Iisus, sporind către desăvârşire prin împlinirea poruncilor dumnezeieşti, a început vrăjmaşul să întrebuinţeze toate puterile ca să bârfească şi să hulească acest lucru mântuitor şi de i-ar fi fost cu putinţă să nimicească cu totul Rugăciunea asta de pe faţa pământului.

El (adică vrăjmaşul) căuta să facă aceasta uneori prin distrugerea cărţilor, alteori prin amestecarea neghinelor otrăvitoare în grâul ceresc cel adevărat, ca astfel oamenii fără judecată... să spună hule împotriva acestui lucru sfânt.

Nemulţumindu-se cu aceasta, diavolul a căutat şi a găsit în ţinutul Calabriei din ţara Italiei pe ereticul Varlaam, care prin mândria lui era asemenea cu diavolul, care s-a sălăşluit în el intrând cu toată puterea sa, îndemnându-l pe acesta să hulească şi sfânta noastră credinţă ortodoxă, precum şi Rugăciunea vieţii. Vedeţi dar, prieteni, care îndrăzniţi a huli rugăciunea minţii, oare nu vă faceţi părtaş acestui eretic şi celor împreună cu dânsul?

Nu vă cutremuraţi oare cu sufletul că veţi cădea asemenea lor sub anatema Bisericii şi veţi fi depărtaţi de Dumnezeu?

Şi, într-adevăr, care este pricina care vă îndreptăţeşte să huliţi această neprihănită Rugăciune? Eu nu mă pot dumeri de loc. Oare vi se pare vouă nefolositor să chemaţi numele lui Iisus? Dar de mântuit nu vă puteţi mântui prin altul decât întru numele Domnului nostru Iisus Hristos. Sau mintea omului care săvârşeşte această rugăciune este prihănită? Dar şi aceasta este cu neputinţă, căci Dumnezeu a făcut pe om după chipul şi asemănarea sa. Însă chipul şi asemănarea lui Dumnezeu se află în sufletul omului... Dar poate merită a fi hulită inima, în care se aduce lui Dumnezeu jertfa tainică a rugăciunii (întocmai ca pe un jertfelnic). Dar nici asta nu, căci şi inima este făptura lui Dumnezeu, ca şi tot trupul şi este bună foarte. Aşa dară, dacă chemarea numelui lui Iisus este mântuitoare, dar mintea şi inima omului sunt făpturi ale lui Dumnezeu, atunci care este păcatul omului, care din adâncul inimii înalţă cu mintea Rugăciunea dulcelui Iisus şi cere de la El milă?

Urmare la cuvântul pentru Rugăciunea minţii

„Tu însă când te rogi, intră în chilia ta şi închizând uşa ta roagă-te Tatălui celui ce este în taină şi Tatăl tău care vede în taină îţi va răsplăti la arătare" (Matei VI, 6).

Pe aceste cuvinte ale Domnului din Sfânta Evanghelie Sfântul Ioan Gură de Aur, Gura lui Hristos, Luceafărul a toată lumea, tâlcuieşte că aici nu este vorba de rugăciunea care se rosteşte numai cu buzele şi cu limba, ci rugăciunea cea mai tainică, care se înalţă fără glas, din adâncul inimii, cu lacrimi lăuntrice, cu durere în suflet, având uşile minţii închise. Deci ca mărturie, Sfântul Ioan Gură de Aur aduce rugăciunea Sf. Prooroc Moise şi a Sfintei Ana. Că ei fără să rostească nici un cuvânt au fost auziţi de Dumnezeu.

Sfântul Prooroc Moise se ruga cu mintea şi Domnul a zis către el: „Ce strigi către Mine?" Sfânta Ana, când s-a rugat, măcar că nu i se auzea glasul, însă şi-a dobândit cererea ei.

Suspină şi tu aşa ca Moise. Sfâşie-ţi aşa ca el inima ta, iar nu veşmintele, din adâncuri strigând către Dumnezeu: „Dintru adâncuri strigat-am către Tine, Doemne!" (cum zice Sf. Proroc la Psaltire).

De jos din inimă înalţă glas, adică în taină să faci rugăciunea ta.

Şi în alt loc zice iar Sfântul Ioan Gură de Aur: „Tu nu te rogi oamenilor, ci lui Dumnezeu, Celui ce este pretutindenea de faţă şi care aude înainte de a striga tu către Dânsul şi Care ştie înainte de a te gândi tu: de te vei ruga aşa, mare răsplată vei lua. Că El fiind nevăzut, voieşte ca şi rugăciunea ta să fie aşa (adică în taină)".

Vedeţi fraţilor, că după mărturia marelui Stâlp al Pravoslaviei, afară de rugăciunea rostită cu buzele, mai este şi altă rugăciune tainică, nevăzută, fără glas, care se înalţă către Dumnezeu din adâncul sufletului şi care este primită ca o jertfă curată şi ca o mireazmă cu bun miros. Se bucură de ea Domnul şi se veseleşte, văzând că uneşte cu Dânsul mintea omului, care mai mult ca altele trebuie închinată Domnului prin Rugăciune.

Sfântul Prea Cuviosul Părintele nostru Paisie de la Mânăstirea Neamţ (România) scriind la nişte fraţi cari s-au sculat cu bârfiri împotriva acestei rugăciuni, zice către ei:

„Pentru ce, dar, voi vă înarmaţi împotriva acestei rugăciuni, cu hula minţii voastre, ponosind-o, urând-o, batjocorind-o şi lepădând-o ca pe cel mai rău lucru? Şi, în scurt să zic, nu doriţi nici chiar să auziţi de dânsa? Groază şi cutremur mă cuprinde la vederea nebuneştii voastre porniri!

Dar eu vă întreb iarăşi: oare de asta urâţi voi această rugăciune, că poate vi s-a întâmplat să vedeţi sau poate aţi auzit că unii din cei cari fac această rugăciune s-au vătămat la minte, ori au căzut în vreo înşelăciune, ori au suferit vreo vătămare sufletească? Iar voi aţi socotit că pricina tuturor acestora a fost rugăciunea minţii? Dar nu! Nicidecum. Sfânta Rugăciune a minţii săvârşită prin harul dumnezeiesc, curăţă pe om de toate patimile, îl îndeamnă la păstrarea cu râvnă a tuturor poruncilor dumnezeieşti şi-l fereşte nevătămat de toate săgeţile vrăjmaşului şi de ispite.

Dacă însă cineva va îndrăzni să facă această rugăciune de capul lui, nu după rânduiala Sfinţilor Părinţi, fără întrebarea şi sfatul celor iscusiţi şi mai ales dacă este mândru, pătimaş şi neîncercat, trăind fără ascultare, acela cu adevărat și eu zic că ușor cade în toate cursele și ispitele diavolului. Dar ce-i cu asta? Oare această rugăciune este pricina ispitei? Să nu fie!

Iar dacă voi huliți rugăciunea minții, atunci trebuie să găsiți vinovat cuțitul dacă vreun copil mic, jucându-se cu el s-ar întâmpla să se taie (fiind neîncercat).

Atunci dar și ostașii ar trebui să fie opriți a purta sabie (dacă vreunul nepriceput s-ar întâmpla să se străpungă cu sabia). Dar precum nici cuțitul și nici sabia nu pot fi socotite vinovate de răul ce ar pricinui, tot așa nici sabia duhului, adică Rugăciunea minții nu este vinovată pentru vătămarea celor nepricepuți.

Este de vină mândria și încăpățânarea, pentru care unii cad în ispitele drăcești și sunt pradă tuturor relelor sufletești.

Dacă voi ați cerceta învățăturile Sfinților Părinți cu deplină luare aminte și credință, atunci n-ar fi slobozit Dumnezeu să cadeți în așa adâncime a hulirii. Ci El v-ar fi înflăcărat cu harul său prin această lucrare, către dragostea lui cea negrăită, încât și voi să fiți gata a striga împreună cu Apostolul: „Cine ne va despărți pe noi de dragostea Lui?” (Romani, 8,35).

Și voi atunci n-ați mai rosti hule asupra rugăciunii tainice, ci ați fi gata să vă puneți și sufletul pentru ea, simțind din fapte și din iscusință, folosul cel negrăit pentru sufletele voastre.

Pentru izbăvirea de vătămare a tuturor celor care se îndoiesc, eu nu găsesc o lucrare mai potrivită, decât să vă arăt pe cât m-ar învrednici Dumnezeu, cum învață Sfinții Părinți despre această sfântă Rugăciune săvârșită de minte în inimă (după mărturisirea Sfintelor Scripturi)”.

Acestea sunt cuvintele Starețului Paisie de la Neamț către monahii bârfitori.

Mai departe cuviosul nostru părinte lămurește de unde își are începutul rugăciunea minții (adică a lui Iisus) cu dovezi de la Sfinții Părinți.

După aceea urmează învățătura Cuviosului Vasile, Starețul de la Schitul „Poiana Mărului (județul Râmnic) care a fost duhovnic cuviosului Paisie.

DESPRE FOLOSUL BOLII ȘI FELUL CUM SE ÎNȚELEGE BOALA TRUPEASCĂ

În Lafsaiconul Sfântului Munte găsim următoarea povestire scrisă de monahul Atanasie, doctorul de la Mânăstirea Lavra:

Aproape de Mânăstirea Lavra, în părțile Viglei, se află o chilie cu hramul Sfinților „Trei Coconi". Acolo petreceau în liniște trei pustnici și anume starețul Anania împreună cu ieromonahii Azaria și Daniil. Rucodelia lor era zugrăvitul icoanelor pe marmură.

Unul dintre ei, anume ieromonahul Azaria, a dat în damblagire (paralizie) cu dureri nesuferite la toate încheieturile. Aceasta a durat 12 ani de zile. După acești 12 ani de suferință, au încetat durerile și a rămas numai cu o damblagire până la moarte.

În timp de 16 ani, cât a durat boala, Azaria a fost cu totul paralizat. Numai capul și limba au rămas nevătămate și le putea mișca după voie.

Din cauza neputinței lui, au fost siliți și ceilalți doi să-și lase lucrul mîinilor (adică zugrăvirea) pentru a îngriji pe bolnav. Căci era nevoie să-l întoarcă la fiecare ceas și să-l așeze când pe dreapta, când pe stânga, ca să-i mai ușureze durerile și să nu facă rană, zăcând multă vreme pe o coastă.

Afară de asta trebuiau să-i dea ajutor și când îl necăjeau ploșnițele sau purecii.

În această stare de chin aflându-se bolnav, dacă venea vreun monah străin și căuta să-l încurajeze ca să aibă răbdare, el le răspundea:

„Părinților, eu pătimesc după cum mi se cuvine, însă la cei cari mă slujesc să le doriți mai vârtos răbdare!"

Colegii lui însă ziceau totdeauna:

„Ce răbdare să avem noi cari suntem sănătoși și sprinteni? Pentru cel bolnav este nevoie de răbdare".

Deci prin boala fratelui lor a iconomisit Dumnezeu să dobândească cununa răbdării și cei doi colegi sănătoși.

Aceștia însă neavând să mai zugrăvească, au dat pricină să odrăslească și fapta milosteniei pe lângă răbdarea lor cea cu mulțumire.

Monahul Iftimie de la Chilia lui Ioasaf se îndatorește să-i hrănească pe toți cu cheltuiala lui.

Stareţul Anania, unul din cei cari îngrijeau pe bolnav, se îmbolnăveşte şi moare înainte de cel damblagit.

După asta se îmbolnăveşte de atac şi ieromonahul Daniil, din cauza celor 16 ani de osteneală cu bolnavul.

În sfârşit moare şi damblagitul şi rămâne cel atacat singur.

În clipele cele mai grele Dumnezeu trimite pe un tânăr din insula Creta, în vârstă de 17 ani, cu numele Anania.

Deşi toţi părinţii de la celelalte Schituri îl îndeamnă să nu se apropie de cel atacat, tânărul îşi ia obligaţia să îngrijească de cel bolnav, cu toată lepădarea de sine, fără să aibă frică de molipsire.

În scurtă vreme fratele Anania se călugăreşte şi este trecut în actul Schitului ca moştenitor.

După asta nu trece mult şi moare ieromonahul cel bolnav de atac. Atunci tânărul Anania, care gustase din dulceaţa ascultării, în loc să-şi ia ucenici şi să rămână stareţ al Schitului, el se lipseşte de toate şi intră în ascultare la un bătrân de la Schitul Capsocaliviei, învrednicindu-se de mari daruri duhovniceşti.

Iată pildă de virtuţi care se lucrează în zilele noastre la Sihăstria din Sfântul Munte.

Sunt unii dintre noi călugării cari au mare pază să nu se atingă cumva de vreun frate bănuit că are boală molipsitoare (cum este atacul şi altele).

Alţii socot că toate bolile sunt de la demoni, cu alte cuvinte ei socot că toţi cei bolnavi sunt stăpâniţi de duhuri rele.

Mai sunt apoi alţii cari socotesc că toate bolile vin la oameni drept pedeapsă pentru păcate.

Nici una din părerile acestea nu sunt întemeiate pe dreapta socoteală.

Mai întâi este lucru ştiut că bolile la călugări nu au acelaşi mers ca şi la mireni. Mărturisesc despre asta toţi doctorii cari au avut de-a face mai multă vreme cu bolnavii mânăstirilor. La călugări boala vine de multe ori fără veste şi fără vreo pricină firească din afară.

De asemenea şi vindecarea la călugări se face într-un chip deosebit şi anume:

Sunt boli la călugări, cari se vindecă în chip minunat, fără leac şi fără operaţii. Dar iarăşi sunt unele boli călugăreşti pe care doctorii le pot pricepe şi cari nu se pot vindeca cu nici o doctorie.

Nu trebuie să ne mirăm de asta şi nici să nu dăm totdeauna vina pe duhuri necurate.

Viaţa călugărească este viaţa cea mai presus de fire, adică o viaţă trăită mai mult cu duhul; pentru asta se numeşte şi viaţă duhovnicească. Iar cinului călugăresc i se zice şi cinul îngeresc.

Scopul vieţii călugăreşti este desăvârşirea duhovnicească sau după cuvântul Sfinţilor Părinţi ea este omorârea trupului şi sfinţirea lui.

Deci dacă viaţa călugărului este mai presus de fire, atunci şi bolile lui sunt mai nefireşti şi nu se potrivesc cu ale mirenilor. La călugări mersul bolilor atârnă de starea sufletească.

Dar asta nu ne îndreptăţeşte să zicem că numai cei păcătoşi se îmbolnăvesc şi nici să credem că duhul necurat pricinuieşte boala.

Afară de asta între monahi nu se cade a avea frică de molipsire, aşa cum obişnuiesc mirenii.

Dumnezeu cunoaşte slăbiciunile noastre cele sufleteşti şi ne trimite boala ca pe un fel de doctorie a sufletului. Şi până când nu se vindecă sufletul, nici boala trupului nu se vindecă. Mai sunt şi cazuri când unii călugări n-au patimi sufleteşti, dar neavând povăţuitor şi nici loc îndemânatic pentru viaţa călugărească, sunt în primejdie a se molipsi de la alţii cu apucături rele. Pentru asta Dumnezeu trimite anumite boli trupeşti ca să nu cadă în patimi sufleteşti.

CÂTEVA CUVINTE DESPRE FELUL CUM TREBUIE ÎNŢELES CANONUL DE LA MĂRTURISIRE

(adică certarea duhovnicească)

În cartea Sf. Apostol Pavel către Evr. cap.12 scrie: „De suferiţi certare, atunci Dumnezeu se poartă cu voi ca şi cu nişte fii, căci care este vreun fiu pe care tatăl său să nu-l certe?

Iar de rămâneţi fără certare, care este obştească pentru toţi, atunci nu sunteţi fii, ci copii nelegiuiţi (adică bastarzi). (vers. 7-8).

Fiecare certare ni se pare la început întristare, iar nu bucurie, dar mai târziu aduce prin ea roadele dătătoare de pace ale dreptăţii”. (versul 11).

DESPRE ÎNSEMNĂTATEA CANONULUI

După cum este cunoscut de toţi, Taina cea Sfântă a Pocăinţei este alcătuită din două părţi principale şi anume:

1. Căinţa inimii şi
2. Mărturisirea păcatelor.

La un loc cu mărturisirea este socotit şi canonul, care completează lucrul mărturisirii. Pocăinţa nu este deplină, dacă nu este urmată de împlinirea canonului rânduit de preot.

Deci putem spune că regula canonului este completarea mărturisirii şi zăvorul Pocăinţei.

Mulţi dintre creştinii de azi nu pot înţelege ce rost are canonul de la Mărturisire.

Unii îşi dau cu părerea că prin împlinirea canonului omul îşi răscumpără iertarea păcatelor. Cu alte cuvinte, ei socotesc canonul ca o despăgubire sau ca un fel de plată pentru păcate.

Alţii socotesc canonul ca o pedeapsă sau taxă de ispăşire pentru vinovăţia păcatelor.

Sunt apoi şi alţii, mai nepricepuţi, cari cred că prin Canon se răzbună preotul asupra celor vinovaţi, iar alţii (din multă nesimţire) nu dau nici o atenţie la rânduiala canonului, zicând că este ceva numai de formă sau numai o scornitură a preotului.

Toate părerile acestea sunt greşite şi aduc mare pagubă pentru mântuire. După învăţătura Sfinţilor Părinţi şi după predaniile Bisericii, Canonul de Mărturisire nu înseamnă nici răsplată sau despăgubire pentru păcate, nici pedeapsă pentru vina greşelilor, nici armă de răzbunare sau născocire (cum cred unii).

Canonul face parte din Taina cea sfântă a Pocăinţei şi este ca o dietă pe care o recomandă doctorul la cel bolnav.

Cel care a fost vătămat de răutatea păcatului este asemenea cu un om rănit, care are nevoie de îngrijirea doctorului. După ce lecuieşte pe cel rănit, doctorul îi rânduieşte şi o anumită dietă pentru ca să fie păzit de infecţie sau de inflamaţie (adică de obrinteală).

Chiar dacă se închide rana şi chiar dacă se tămăduieşte bolnavul, tot mai este nevoie de pază şi de întărire.

Tot asemenea şi duhovnicul, după ce îi citeşte molifta de iertăciune (sau înainte de moliftă) îi rânduieşte o dietă la cel mărturisit, care se zice Canon.

De aici putem cunoaşte că nu se dă iertăciune în schimbul canonului, căci împlinirea canonului urmează după molifta de iertăciune pe care o citeşte preotul.

Darul iertării la taina Mărturisirii nu se dă pentru canon, ci din mila cea nemăsurată a lui Dumnezeu. Să nu creadă cineva că prin canon îşi acoperă vina păcatelor sau că el dă preţul de răscumpărare pentru păcate.

Vina păcatelor noastre a plătit-o Mântuitorul nostru Iisus Hristos pentru toţi oamenii şi pentru totdeauna, aducându-Se pe Sine jertfă, prin Sfintele Lui Patimi. Însă nu primesc iertare decât numai cei binecredincioşi, cari fac pocăinţă curată. Toate jertfele noastre şi toate canoanele nu au nici un preţ, fără Jertfa cea mare a Domnului.

Un singur păcat a săvârşit strămoşul Adam şi după el (vreme de cinci mii cinci sute de ani) toţi Drepţii, toţi Patriarhii şi toţi Proorocii din Legea Veche, n-au putut să răscumpere păcatul moştenit de la Adam. Dacă pentru o singură greşeală n-au putut să plătească toţi aleşii cei din veac ai lui Dumnezeu, atunci cum să ne bizuim noi păcătoşii că vom plăti numai prin canon toată vina greşelilor noastre (cari sunt mult mai grele ca ale lui Adam).

Numai jertfa cea negrăită a Mântuitorului acoperă mulţimea păcatelor noastre, dacă avem credinţă şi mărturisire curată.

Căci prin rana Lui, noi toţi ne-am vindecat (cum grăieşte Sf. Biserică). În privinţa aceasta mulţi se înşală, punându-şi nădejdea în canonul care îl împlinesc voiniceşte, iar la mărturisire nu au deplină umilinţă şi de multe ori osândesc pe cei mai slabi, cari nu pot împlini canonul (ca ei) cu metanii până la pământ.

Dar să ştie toţi că nu numai metaniile şi închinăciunile sunt socotite drept canon. Ar însemna că numai cei voinici la trup se mântuiesc. Dar să ştim că toţi oamenii au canon. Atât cei voinci cât şi cei slabi, atât monahii, cât şi preoţii şi patriarhii au canonul lor. Canonul este de mai multe feluri şi se rănduieşte după puterea şi înlesnirea fiecăruia.

La unii rânduieşte duhovnicul să facă metanii mari sau închinăciuni, la alţii le rânduieşte post mai îndelungat, unora le porunceşte să nu mănânce carne şi să nu bea vin, iar pe alţii îi opreşte de a se împărtăşi cu Sfintele Taine, pentru o vreme oarecare sau pentru toată viaţa. La unii le rânduieşte să facă mai multe rugăciuni sau milostenii, pe unii îi îndeamnă să citească mai mult din cărţi sfinte (Psaltirea sau Vieţile Sfinţilor), pe mireni îi opreşte de a merge la teatru sau la petreceri, pe unii îi îndeamnă să-i sfătuiască pe cei neştiutori, iar la alţii le poruncește să păzească mai mult tăcerea.

Toate aceste rânduieli pe care le dă duhovnicul la mărturisire poartă numele de canon (adică dietă duhovnicească).

Iată ce scrie Cuviosul Nicodim Aghioritul în Sfătuirea către Duhovnic:

„Nu uita, duhovnice, de a sfătui pe cei păcătoşi ca să nu-şi puie nădejdea în canon, nici să nu creadă că numai prin canon sau prin îndreptarea lor vor dobândi iertarea păcatelor de la Dumnezeu!"

Nicidecum, căci aceasta este o părere greşită a ereticilor. Păcatul fiind o răutate nemărginită (care aduce ocară lui Dumnezeu, Celui nemărginit) nu este cu putinţă să dezlege numai prin faptele sau îndreptările omului. Căci, după graiul Sf. Prooroc:

„Toţi ne-am născut cu întinăciune, ca o cârpă lepădată este toată dreptatea naostră" (Isaia).

Să avem toată încredinţarea că luăm iertarea păcatelor prin mila cea nemăsurată a lui Dumnezeu, prin răscumpărarea săvârşită de către Fiul lui Dumnezeu, prin moartea Sa şi prin sângele Său cel vărsat pe Cruce (şi apoi prin sârguinţa noastră).

Cum zice şi Sf. Apostol Pavel:

„Nu prin lucrurile pe care întru dreptate le-am făcut noi, ci după a Lui milă ne-a mântuit pe noi". (Tit., 3,25).

Iar în cartea a I-a Sf. Apostol şi Evanghelist Ioan zice:

„Sângele lui Hristos ne curăţeşte pe noi de tot păcatul".

Aceasta se adevereşte şi prin cuvintele pe care însuşi Dumnezeu le rosteşte către Sf. Prooroc Isaia, zicând:

„Eu sunt care şterg fărădelegile tale, pentru Mine!" (adică prin milostivirea Mea).

Deci nu este canonul sau faptele noastre, cari şterg păcatele, ci darul lui Dumnezeu împreună cu sârguinţa noastră. Canonul este dieta pentru pază şi semnul prin care ne aducem aminte totdeauna de păcatele ce am făcut.

Despre aceasta ne lămureşte şi Sf. Ioan Gură de Aur zicând:

„Nu pentru ca să-ţi munceşti gândul tău, ci ca să îţi înveţi sufletul tău să nu zburde la patimi şi să nu cază iarăşi întru aceleaşi, şi pe lângă aceasta, pentru ce să cunoşti (cu adevărat) prin aducerea aminte, darul cel mare pe care l-a primit Dumnezeu, iertându-ţi atâtea păcate, precum şi Pavel îşi aduce aminte totdeauna că a gonit Biserica" (Cuvântarea 38 la cartea I către Corinteni).

CE ÎNSEAMNĂ DEPĂRTAREA DE SFINTELE TAINE, PENTRU CEL CARE SE POCĂIEŞTE

Mulţi dintre noi ne împuţinăm la suflet şi ne descurajăm atunci când duhovnicul ne opreşte pentru o vreme de la Sfânta Împărtăşire. Am avut prilejul să cunosc unele persoane, cari fiind oprite de la Sfintele Taine de către un preot, au alergat la altul mai milostiv, să le facă pogorământ. Această cerere nu ar fi spre vătămare, dacă persoana care s-a mărturisit, s-ar cunoaşte că este nevinovată şi nu are ceva vrednic de oprire.

Dar în cazul când cineva este vinovat de păcate grele şi caută să precupeţească (adică să negoaţe) mărturisirea, atunci îşi adună prin asta osândă peste osândă. Căci nesocotind sfatul unui preot, care îţi doreşte mântuirea şi alergând la altul (care este mai nepăsător) aceasta înseamnă că faci precupeţie cu Taina cea mare a Pocăinţei.

Mai sunt unii, cari nici pe cel care îl sfătuieşte nu-l ascultă şi nici pe altul nu întreabă, ci îşi dezleagă singuri canonul şi se împărtăşeşte fără să aibă blagoslovenia cuvenită.

Pe unii ca aceştia n-are cine să-i plângă şi îi ajunge fără zăbavă mânia lui Dumnezeu, căci ei cu bună ştiinţă se fac defăimători de cele sfinte.

Iată ce spune Cuviosul Nicodim Aghioritul (care a scris Pidalionul):

„În scurt îţi zicem, că una din două se cuvine să alegi, o, frate:

1. Ori aici învaţă să primeşti vremelnic canonul pentru păcatele tale
2. Sau acolo veşnic.

Dacă îl vei primi aici, atunci vei scăpa de canonul cel de acolo, iar de nu-l vei lua aici, atunci negreşit că îl vei lua dincolo veşnic.

Precum arată despre aceasta şi FERICITUL Gavriil al Filadelfiei, zicând:

„Celor cari nu s-au supus canoanelor (adică judecăţii duhovnicului) le este de trebuinţă să se trimită la judecăţile cele de dincolo şi vor da acolo răspuns pentru răutăţile cari au făcut, ca cei ce au călcat Legile Bisericii”.

După toate acestea îţi grăim ţie frate, că se cuvine să păzeşti cu dinadinsul depărtarea de Împărtăşire, câţi ani va rândui duhovnicul tău.

Pentru că depărtarea aceasta (la cei căzuţi în păcate grele) este o împlinire de canon a tuturor canoanelor.

Şi această depărtare de Împărtăşire este nevoie (la cei vinovaţi de păcate), şi trebuie socotită această depărtare, ca o temelie a Pocăinţei celei adevărate.

Pentru că vei îndrăzni să te împărtăşeşti întru aceşti ani, te faci prin aceasta ca un al doilea Iudă.

Şi de vei sili pe duhovnic să te ierte, atunci te arăţi prin aceasta că nu ai pocăinţă, ci te afli că eşti un silnic, adică eşti un tiran, care sileşti Legile cele dumnezeieşti şi Canoanele Sfintelor Soboare şi ale Sfinţilor Părinţi.

Atunci dumnezeiasca Împărtăşire nu-ţi este ţie spre iertare, ci spre osândă şi muncă mai multă.

Şi pentru ca să înţelegi aceasta mai bine, primeşte această pildă: Precum un om care are rane la trup, merge de se arată la doctor şi primeşte de la dânsul poruncă să pună cutare blasture la rane şi pe lângă aceasta să nu bea vin, să nu mănânce anumite bucate, căci astfel nu i se vindecă ranele; întru acest chip şi tu frate, ai avut rane gândite (adică duhovniceşti) la sufletul tău (adică păcatele).

Arătându-te la duhovnic, aceasta şi-a rânduit să pui blasture la rane, care este canonul postirii, al mâncării celei uscate, al metaniilor, al milostivirii şi al Rugăciunii.

Deci, dacă nu vei asculta sfatul lui, ci vei lua cele oprite (adică Sfintele Taine), atunci ranele tale nu se vindecă şi păcatele nu se curăţesc, ci dimpotrivă mai cumplite şi mai mari se fac.

Dar nu numai atât, ci şi moarte sufletească şi trupească îţi pricinuieşte ţie această neascultare, precum zice dumnezeiescul Pavel: „Pentru aceasta mulţi dintre voi sunt neputincioşi şi bolnavi şi mulţi răposează (adică mor sufleteşte). Şi aceasta zice Sf. Apostol, pentru că unii fiind nevrednici, se împărtăşesc şi din cauza aceasta ajung bolnavi şi neputincioşi şi mulţi dintre ei mor.

Noi ştim că toţi oamenii se îmbolnăvesc trupeşte şi nimeni nu este scutit de neputinţă şi de moarte. Însă boala şi neputinţa precum şi moartea celor cari se fac vinovaţi de Trupul şi Sângele Domnului, nu sunt obişnuite, ca la toţi oamenii. De obicei la aceştia bolile şi neputinţele sunt mai mult sufleteşti, dar se răsfrâng şi asupra trupului. La ei vine boala pe neaşteptate şi fără să aibă vreo pricină firească. Îi ajunge de multe ori damblaua (adică paralizarea) sau boala grea de creier. Mai toţi au mereu fiori de frică, neastâmpăr şi sunt cu ideea că îi urmăreşte cineva şi îi persecută. Întocmai cum spune la Sfânta Scriptură despre Cain. Acela s-a făcut vinovat de sângele fratelui său, iar cel care îndrăzneşte la Sfintele Taine, fără să aibă blagoslovenie, se face vinovat Trupului şi Sângelui celui scump al Domnului.

Iată pentru ce Sf. Părinţi îi aseamănă pe aceştia cu vânzătorul Iuda Iscarioteanul.

DESPRE FOLOSUL CANONULUI

Cel care păzeşte canonul său este fiu adevărat al Bisericii.

Aşa scrie Sfântul Nicodim Aghioritul (care a alcătuit Pidalionul), şi anume iată ce spune despre aceasta:

De vei păzi canonul duhovnicului tău, arăţi perin aceasta că în adevăr te pocăieşti şi eşti adevărat fiu „al lui Dumnezeu" (după dar), şi al Sfântei Biserici, care a rânduit această certare a canonului.

Iar dacă dimpotrivă, vei lepăda canonul duhovnicului tău, aceasta este semn că pocăinţa ta nu este adevărată, ci minc noasă. Este semn că nu eşti adevărat fiu al lui Dumnezeu şi Bisericii.

Aceasta se adevereşte şi din cuvântul Sf. Apostol Pavel, care zice:

„De suferiţi certare, Dumnezeu se poartă cu voi ca şi cu nişte fii, căci oare este vreun fiu pe care tatăl său să nu-l certe? Iar de rămâneţi fără certare (care este obştească pentru toţi) atunci nu sunteţi fii, ci copii născuţi fără de lege (bastarzi). Fiecare certare nu ni se pare la început bucurie, ci întristare, dar mai târziu aduce prin ea roadele dătătoare de pace ale dreptăţii!" (Evr. XII 7,8 şi 11).

Sf. Ioan Gură de Aur, tâlcuind aceste cuvinte apostoleşti, spune că omul păcătos este asemenea unui cal nărăvaş. Când îl vede stăpânul pe cal că nu merge bine pe drum şi caută să-l dea în prăpastie, atunci îi pune zăbale în gură, îl smuceşte cu putere şi de multe ori îl loveşte cu biciul. Dar aceasta nu o face spre răzbunare sau spre pedeapsă, ci ca să-l înveţe a păzi drumul.

La fel să se înţeleagă şi canonul pe care îl rânduieşte duhovnicul celui care alunecă în diferite păcate.

Căci ştiut este că dacă leagă duhovnicul, Dumnezeu nu mai leagă a doua oară, şi când ne judecă duhovnicul, atunci scăpăm de judecata cea viitoare a lui Dumnezeu.

Deci să nu pară ca o asprime sau ca o tiranie canonizarea duhovnicului, ci dimpotrivă ca o mare blândeţe şi ca o iscusită vindecare.

Se întâmplă ca duhovnicul să fie prea milostiv şi să-ţi rânduiască puţin canon. Atunci se cuvine ca tu singur să-l rogi să-ţi dea mai mult, precm obişnuiesc să facă mulţi din cei cari se pocăiesc cu fierbinţeală, pentru a îmblânzi prin canonul acesta vremelnic Dumnezeiasca dreptate şi ca să te încredinţezi mai mult că Dumnezeu ţi-a iertat pedeapsa cea veşnică, care se cădea ţie pentru păcate.

PENTRU CEI CARE DEFAIMĂ CANONUL DE MĂRTURISIRE

Înţeleptul ierarh Gavriil al Filadelfiei scrie în cartea sa „Pentru Tine" următoarele:

„Cel care nu s-a supus canoanelor, nevoie este să se trimită la judecăţile cele de acolo (adică la Judeţul cel înfricoşat) şi va da cuvânt pentru răutăţile ce a făcut, ca cel ce a călcat legile Bisericii". La aceste cuvinte, adaugă şi Sfântul Nicodim Aghioritul sfătuirea sa zicând: „În scurt îţi zicem că una din două se cuvine să alegi, o, frate: sau aici să iei vremelnic canonul păcatelor tale, sau acolo veşnic (în lumea cealaltă). Dacă îl vei primi aici (în viaţa aceasta) atunci scapi de cel de acolo. Iar de nu îl vei lua aici, negreşit îl vei lua acolo veşnic.

Dacă nu asculţi de cuvântul duhovnicului şi nu primeşti canonul legiuit, atunci să ştii că duhovnicul nu are putere să te ierte, căci zice Sf. Vasile cel Mare că stăpânirea (adică puterea) de a ierta păcatele nu este absolută (adică nu se dă aşa cum se întâmplă), ci după ascultarea celui care se pocăieşte, către cel care îi îngrijeşte sufletul (Cuv.15 al Sf. Vasile cel Mare despre Certări).

Deci se cuvine să primească păcătosul cu bucurie canonul său.

Dacă sora lui Moise nu s-ar fi izgonit afară din tabără vreme de 7 zile (după canon pentru greşala ei) atunci nu s-ar fi curăţit de lepră.

Dacă omul cel prea desfrânat din Corint nu s-ar fi dat satanei (după canonul Sf. Apostol), atunci nu s-ar fi mântuit sufletul lui (I Cor. cap.V).

La fel şi tu, frate, de nu vei lua această puţină certare a canonului, atunci nici de lepra păcatelor nu te curăţeşti desăvârşit, nici sufletul tău nu se mântuieşte. Împăratul David, ca să-şi împlinească canonul, a fost izgonit de la împărăţie de către însuşi fiul său Avesalon. Umbla prin munte şi prin văi cu picioarele goale şi era urât şi împroşcat de către semenii săi (căci deşi prin mărturisire l-a iertat Dumnezeu, dar nu i s-a iertat canonul, adică certarea vremelnică pentru păcat).

Împăratul Teodosie cel Mare (care este în rândul sfinţilor) a fost canonisit de Sf. Ambrozie să nu intre în Biserică 8 luni de zile, iar alt împărat pentru omorul ce făcuse, a fost canonisit ca dezbrăcându-se de hainele împărăteşti, să meargă desculţ pe un munte înalt şi acolo să petreacă 40 de zile întru rugăciuni, gustând numai pâine şi apă şi odihnindu-se pe pământul gol.

Şi alţi împăraţi mulţi au făcut canon greu pentru păcatele lor.

Iar tu, omule, oare eşti mai mare decât aceia sau mai gingaş la trup decât ei? De ce nu primeşti puţinul canon pentru păcatele tale?

Să nu te înşele gândul că prin bani vei răscumpăra canonul tău. Împăraţii aceştia aveau mai mulţi bani decât tine şi ar fi putut să plătească milioane de galbeni, numai să nu ia acest fel de canon. Dar aceasta nu este cu putinţă să se facă.

Trupul care a păcătuit, acela trebuie să se certe.

ÎNTRISTAREA CEA PENTRU PĂCATE

Am amintit mai înainte că cel care se pocăieşte cu adevărat, trebuie să simtă durere în inimă pentru păcatele sale, adică să aibă întristare şi zdrobire de inimă.

Avem ca pildă întristarea Sf. Prooroc David, care uda cu lacrămi aşternutul său şi băutura sa cu lacrămi o amesteca. Iar în Sf. Evanghelie, avem pilda vameşului celui păcătos, care din multă ruşine şi întristare nu îndrăznea să ridice ochii săi către cer, ci se tânguia, bătându-şi pieptul cu pumnii.

Orice om care greşeşte înaintea lui Dumnezeu simte o durere lăuntrică, o părere de rău pentru că a scârbit pe Dumnezeu. Această întristare, care zdrobeşte inima şi de multe ori stoarce lacrămi fierbinţi, este socotită ca cea dintâi jertfă pe care o aduce omul pentru păcatele sale.

„Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit, inima înfrântă şi smerită" (zice Sf. Prooroc David).

Iar Sf. Apostol Pavel, în cartea sa către Corinteni scrie că „Întristarea pentru Dumnezeu naşte pocăinţă neschimbăcioasă, iar întristarea lumească, naşte moarte" (II Cor.VII, 10).

Apoi femeia cea păcătoasă (din Sf. Evanghelie) uda cu lacrămi picioarele Mântuitorului şi le ştergea cu părul capului, iar Sf. Apostol Petru, ieşind din curtea arhiereului a plâns cu amar pentru cuvintele lepădării lui. Însă trebuie să luăm seama că nu orice întristare este semn de pocăinţă curată. Mai este şi întristarea falsă, care nu vine din pocăinţă, ci din ambiţie şi din iubirea de sine.

Aşa de pildă când cineva se zdrobeşte şi se boceşte de frică ca nu cumva să se descopere păcatul lui şi să se facă de ruşine.

Aceasta se întâmplă la oamenii mândri, cari nu plâng pentru că au scârbit pe Dumnezeu prin păcate, ci plâng de frică să nu se descopere urâciunea lor şi să pătimească ruşine. Ei se tânguiesc şi se roagă lui Dumnezeu (nu pentru iertare), ci ca să-i izbăvească de ruşinea oamenilor (adică să le acopere păcatul). Iar dacă unii ca aceştia s-au încredinţat că nu s-a descoperit păcatul lor, atunci uită întristarea şi urmează din nou cele vechi.

Tot asemenea şi cei cari au păcate grele nemărturisite, când ajung la vreo primejdie de moarte, atunci îi vezi că se zdrobesc şi se tânguie amar. Dar această întristare nu este după Dumnezeu, căci este schimbăcioasă.

Ea vine numai din frica morţii, iar nu din pocăinţa curată. Cel care are căinţă adevărată, nu aşteaptă să vină boala grea, sau altă primejdie mare spre a se pocăi, ci totdeauna se căieşte şi caută să se mărturisească, fără să ajungă la primejdie.

Pe când cei cari se căiesc numai de frica morţii, au întristare înşelătoare. Unii ca aceştia, când văd că a trecut primejdia, părăsesc pocăinţa. Atunci îi vezi că se schimbă numaidecât, uită întristarea cea pentru păcate şi de multe ori se căiesc pentru că s-au pocăit. Iar dacă din întâmplare au apucat să spună la cineva o parte din păcate, atunci se feresc de persoana aceea ca şi cum ar avea o boală molipsitoare. Ba uneori se poartă cu duşmânie față de persoana care i-a îndemnat la pocăință. Pentru că a trecut primejdia, ei nu mai au frica de moarte. Încep iarăși dușmăniile vechi, pe care le-au curmat la vreme de primejdie și lucrează iar fărădelegea.

Aceasta este întristarea cea mincinoasă, care izvorește mai mult din ambiție, iar nu din frica lui Dumnezeu.

„Întristarea cea după Dumnezeu naște pocăință neschimbăcioasă" (după cuvântul apostolesc), iar întristarea care vine numai la vreme de primejdie, nu este semn de pocăință, ci este o întristare falsă sau lumească (cum o numește Sf. Apostol Pavel) și această întristare aduce moarte. Așa a fost întristarea împăratului Saul și a lui Ahab, care nu le-a folosit la nimic.

O ISTORIE DIN MÂNĂSTIREA LAVRA (SFÂNTUL MUNTE)

Despre felul cum s-a mântuit o călugăriță, care a căzut în păcat

Ne-a povestit un sihastru cu viață sfântă, că în vremea cea veche se afla în cetatea Tesalonic o mânăstire de fecioare. Din lucrarea diavolului una dintre ele a fost luptată ca să iasă din mânăstire. Și ieșind a căzut în păcatul curviei.

Zăbovind ea o bucată de vreme întru necurăția aceasta, la urmă și-a venit în simțire și prin darul Prea Bunului și Iubitorului de oameni Dumnezeu s-a căit păcatului ei.

Deci s-a pornit spre mânăstire, cu hotărârea nestrămutată de a petrece restul vieții în pocăință și osteneală. Dar în poarta mânăstirii, când voia să intre înăuntru, a căzut jos și a murit.

În vremea aceea Dumnezeu a descoperit unui episcop sfânt despre sfârșitul ei. Și anume a văzut episcopul cum au venit îngerii să ia sufletul călugăriței, iar demonii ședeau împrejur, pricinându-se și zicând:

„Pentru ce ne faceți nedreptate și o luați pe aceasta? Ea este a noastră ca ceea ce ne-a slujit nouă atâta vreme prin patima curviei!"

Iar îngerii ziceau:

„Aceasta s-a lepădat de voi și a alergat la pocăință".

Atunci demonii au grăit iarăși:

„Dar ea n-a intrat în mânăstire, deci cum ziceți că s-a pocăit?” Îngerii însă au răspuns:

„Să ştiţi că chiar din clipa când a văzut Dumnezeu pornirea ei cea bună şi hotărârea ce avea de a se mărturisi, precum şi sârguinţa cu care a alergat la mânăstire, i-a dăruit iertare, pentru aceasta s-a mântuit.

Căci întoarcerea de la rău şi pocăinţa sunt la voia omului, iar viaţa şi moartea sunt la voia lui Dumnezeu”.

Auzind acestea demonii s-au depărtat ruşinaţi. Deci să cunoaştem şi noi fraţilor, bunătatea cea nemărginită a lui Dumnezeu şi să alergăm la pocăinţă şi la mărturisire, pentru a ne învrednici de asemenea iertare.

Dacă însăşi hotărârea omului pentru mărturisire şi făgăduinţa inimii au aşa de mare preţ înaintea lui Dumnezeu, atunci cu cât mai mare preţ este primită mărturisirea cea curată şi supunerea celor cari trăiesc în mânăstirea de obşte.

Mântuirea lor este asigurată, numai să păzească dragostea frăţească faţă de toţi, căci urâciunea pe mulţi nevoitori îi lipseşte de mântuire.

DIN LIMONARIUL SFÂNTULUI SOFRONIE

Ne-a povestit ava Ilie (poreclit Ciobanul) că şezând el într-o zi aproape de mânăstirea Famenilor, pe la al şaselea ceas din zi a bătut în poarta mânăstirii o femeie. Ieşind el a întrebat ce doreşte, iar ea a zis:

„Şi eu, domnule avă, petrec viaţă pustnicească şi stau în cutare peşteră (era acea peşteră cam la un kilometru şi jumătate depărtare de mânăstire) şi mergând eu prin pustie (zicea ea) am însetat foarte din cauza căldurii, deci fă dragoste şi-mi dă puţină apă să beau!”

Atunci ava i-a dat carafa să bea, şi potolindu-şi setea, a plecat cu pace. Însă după aceea, a început vicleanul să-l lupte cu poftă către ea, aşa de tare, încât neputând el să mai rabde focul patimii, a ieşit din peştera lui şi luând toiagul s-a pornit să meargă la ea.

Mergând el puţin, a căzut în uimire (adică s-a făcut întru vedenie) şi a văzut pământul desfăcându-se şi primindu-l pe el înăuntru. Acolo, în sânul pământului, a văzut cum zăceau trupuri moarte, spintecate şi putrede. Din ele ieşea o duhoare nesuferită. Un oarecare bărbat încuviinţat la chip, i-a arătat acele trupuri, zicând:

„Iată, acest trup este de femeie, acela de copil. Deci împlinește-ți pofta cât vrei. Însă pentru această plăcere, socotește de câte osteneli ai să te păgubești, căci ce dorești doară alta decât aceste putregaiuri. Vezi pentru care păcat se lipsesc oamenii de împărăția cerească! Vai și amar neamului omenesc, căci pentru un ceas de plăcere se grăbesc a-și pierde toată osteneala nevoințelor de mai înainte!"

Zicând acestea bărbatul încuviințat a venit și l-a ridicat pe ava Ilie din adâncul pământului.

Atunci, venindu-și în fire, a simțit că a încetat războiul trupului și așa s-a întors la peștera lui, mulțumind lui Dumnezeu.

DESPRE PATIMA CURVIEI

Pofta trupească vine la oameni uneori:

1. Din mulțimea sângelui, alteori

2. Din hrană sau băutură prea multă, din somn mult și din răsfățare, apoi

3. Din lucrarea diavolului,

4. Din clevetire și

5. Din înălțarea minții, când cel nepătat se înalță întru sine, socotindu-se mai vrednic decât alții. Pe unii ca aceștia din urmă îi slobozește Dumnezeu să cadă, pentru a-și veni întru simțire din smerenie, făcându-li-se cu asta pricină de mântuire. Căci cel mândru până nu cade, nu se smerește.

CE ÎNSEAMNĂ O CLĂTINARE DIN RĂDĂCINA CREDINȚEI. PILDĂ DIN VIAȚA SFÂNTULUI PAISIE CEL MARE

Acum vreo șaisprezece veacuri în urmă strălucea în părțile Egiptului ca o stea luminoasă Cuviosul Paisie cel Mare.

Din numărul cel mare al ucenicilor săi, Cuviosul Paisie avea pe unul mai de-aproape pe care îl iubea mult pentru nerăutatea și pentru simplitatea lui. A mers odinioară acest ucenic în cetate spre a vinde rucodelia (lucrul mâinilor). Întorcându-se în schit după câteva zile, vede cu mirare ucenicul că duhovnicescul lui părinte (adică Paisie), care îl avea la atâta dragoste, acuma nu-i mai dă nici o atenţie.

Nici măcar blagoslovenia obişnuită nu i-o mai dă bătrânul. Ba încă se fereşte de el ca de un străin. Se uită lung la el ca şi cum nu l-ar cunoaşte. Mirat de această străină schimbare, ucenicul îl întreabă:

„Părinte, de ce te fereşti aşa de mine?"

„Dar cine eşti tu, că eu nu te cunosc?", îi răspunde bătrânul.

„Cum nu mă cunoşti, nu sunt eu cutare ucenic, pe care îl iubeai aşa de mult?"

„Ucenicul acela era creştin (răspunde el) nu aşa cum eşti tu. Chipul tău din afară seamănă cu dânsul, dar sufletul tău a murit duhovniceşte. Semnele credinţei celei vii s-au pierdut de la tine şi eşti ca un mort între noi. Spune-mi, ce ai păţit pogorându-te în cetate?"

„N-am păţit nimic şi n-am săvârşit nici un rău" (răspunse ucenicul).

„Ticălosule (îi zice bătrânul), ai suferit cea mai mare pagubă şi mai zici că n-ai păţit nimic! Atâta de nesimţitor eşti! Fugi acum de la mine căci nu mai pot sta de vorbă cu cel care s-a lepădat de Hristos!"

„Cum părinte, eu m-am lepădat de Hristos!" (a strigat cu spaimă ucenicul şi a început a plânge cu suspinuri).

Apăsat de mustrarea cea aspră, bietul ucenic şi-a adus aminte despre o întâmplare pe care a avut-o când mergea spre cetate. Şi anume s-a întâlnit în cale cu un evreu foarte meşter la cuvânt şi viclean. Acesta se arăta a fi un om învăţat şi iscusit în cuvintele Scripturii. Văzând el pe ucenic că este simpluţ şi cam sfios a început să discute despre Domnul nostru Iisus Hristos.

Între altele, jidovul cel viclean şi-a vărsat veninul lui de şarpe, zicând că nu este Hristos adevărat acela pe care îl cinstesc creştinii, ci altul este Hristos, adică acela pe care îl aşteaptă jidovii.

La aceste vorbe hulitoare, ucenicul din cauza prostimii lui, n-a îndrăznit să mustre pe spurcatul nepot al lui Iuda, nici nu şi-a astupat urechile şi nici nu s-a tulburat ca să se depărteze de el, ci a mers cu el înainte pe cale.

S-a sfiit de vicleanul jidov şi în loc să-l mustre, a căutat să-i ţie hangul la vorbă şi anume a rostit că poate să fie aşa cum zice el.

Prin cuvântul „poate" ucenicul a dat să înţeleagă că nu este nici el sigur de venirea Domnului, ca şi cum ar zice că nici el nu este departe de părerea jidovului necredincios.

Îndoiala cea de o clipă, care s-a strecurat în mintea lui cea proastă, a fost socotită ca o lepădare de Hristos şi Cuviosul Paisie a cunoscut cu duhul căderea ucenicului şi s-a tulburat.

Nepăsarea şi sfiala pe care a arătat-o ucenicul faţă de jidovul hulitor a fost ca o trădare a sfintei credinţe; pentru asta se ferea cuviosul de ucenic. Abia după o pocăinţă cu multe lacrămi fierbinţi (ca şi oarecând Sf. Apostol Petru) a fost primit ucenicul iarăşi în slujbă de către Sf. Paisie.

Din această pildă putem cunoaşte câtă cumpătare aveau Sfinţii Părinţi când era vorba de taina Credinţei. Lepădarea ucenicului s-a făcut prin neştiinţă, din cauza prostimii lui. Iar dacă se întâmpla cumva ca cineva să tăgăduiască cu bună ştiinţă sfânta şi dreapta Credinţă, atunci toţi se tânguiau pentru el, ca şi pentru cel mort, şi nimeni dintre credincioşi nu aveau voie să facă legături cu cel lepădat.

Mai tare se fereau de el, decât de cel bolnav de ciumă. În asemenea cazuri Biserica punea legătură de afurisenie pentru cel căzut din credinţă şi numai după o lugă pocăinţă era primit din nou între credincioşi, însă nu avea voie să se împărtăşească până în ceasul morţii, iar dacă era cumva cleric, atunci pierdea dreptul la slujbă pentru toată viaţa. Aşa era în vremea veche.

Dar astăzi, ce ne este dat să vedem în lumea creştinilor noştri? Cutare frate sau cutare cleric predică învăţătura comunistă, laudă dogmele cele fără Dumnezeu (ale ateilor), ba fac şi tovărăşie cu dânşii şi nimeni ne se fereşte de el şi nici nu i se dă pedeapsa cuvenită.

Unii se mai feresc puţin de cei înşelaţi, alţii însă se sfiesc, temându-se de răzbunare, iar alţii mai habotnici îi laudă pe unii ca aceştia că au îndrăzneală şi sunt râvnitori pentru dreptate. (Dumnezeu Sfântul să ne păzească de asemenea înşelăciune!)

Dacă socotim bine, vedem că înşelăciunea comunistă, cu întunericul masoneriei şi cu toată ceata ateilor din Apus nu este altceva decât o lepădare de Credinţă. Ca să fie protejaţi de guvernul ateilor, păstorii cei duhovniceşti ascund astăzi toiagul mustrării şi pleacă steagul credinţei în faţa stăpânirii lumeşti. Ba unii îi laudă pe stăpânitorii comunişti şi le fac paradă (Te deumuri). Se tem păstorii să nu jignească pe fiarele cele cuvântătoare.

IUBIREA DE ARGINT (RĂDĂCINA TUTUROR RELELOR)

Un monah era bolnav şi l-a luat un părinte din chinovie să-l îngrijească pe bază că nu are cele de trebuinţă.

Deci îndemna acest părinte milostiv şi pe fraţii din mânăstire, zicând:

„Siliţi-vă cât puteţi să odihnim pe bolnav!"

Bolnavul însă avea o oală plină de aur şi săpând sub aşternutul pe care zăcea şi-a ascuns acolo comoara.

N-a trecut multă vreme şi s-a întâmplat de a murit cel bolnav, fără să mărturisească nimic despre aur.

După ce l-au îngropat, a zis ava către fraţi: „Ridicaţi aşternutul acesta de aici!" Iar ei strângând aşternutul au aflat sub dânsul aurul îngropat (pentru că se cunoştea din săpătura locului) şi l-au dus la ava. Iar el văzând aurul şi înştiinţându-se cum s-a aflat, a zis:

„De vreme ce, nici trăind şi nici murind, n-a mărturisit pentru dânsul, ci la el îşi avea nădejdea, nu se cade să mă ating de el, ci luaţi-l aşa cum este şi-l îngropaţi cu el (adică împreună cu stăpânul lui)".

Deci s-au dus fraţii şi l-au pus în mormânt. Dar în vremea când se întorceau ei, iată că s-a pogorât foc din cer peste mormântul acela şi a ţinut multe zile, nestingându-se, până ce a mistuit şi pietrele şi ţărâna şi toate cele ce erau în mormânt şi toţi care vedeau erau cuprinşi de spaimă şi de mirare.

***

Un pustnic oarecare a fost supărat (adică luptat) de patima iubirii de argint.

Acesta a adunat din lucrul mâinilor sale un galben, apoi doi, după asta trei şi aşa nevoindu-se a câştigat cinci galbeni.

Nu mult după aceea a căzut bolnav la pat. I-a putrezit picioarele şi a plătit doctorului cinci galbeni, dar boala lui tot nu înceta.

Într-o dimineaţă i-a zis doctorul: „Este nevoie ca să-ţi tai piciorul căci altfel va putrezi tot trupul tău!"

Monahul însă n-a primit, ci s-a dat pe sine morţii. Dacă a sosit noaptea şi el se zvârcolea plângând, a venit la el îngerul

Domnului şi cum zăcea el, l-a apucat de picior şi netezindu-l zicea către el:

„Acuma ce mai zici, ai să mai aduni cinci?" şi în clipa aceasta tămăduindu-se bolnavul, îngerul s-a făcut nevăzut.

Deci făcându-se ziuă a venit doctorul bătând (ca de obicei) la uşă. Iar pustnicul sculându-se l-a întâmpinat pe el. Atunci doctorul văzându-l vindecat, a rămas înmărmurit şi aflând despre cele ce s-au făcut cu el a primit Botezul creştinesc (căci era păgân).

***

Zis-a un bătrân:

„Dacă doreşti împărăţia cerului, eşti dator a nu socoti averile. Că nu este cu putinţă a vieţui după Dumnezeu, fiind iubitor de dulceţi şi iubitor de arginţi".

***

Zis-a un bătrân:

„De la călugărul cel nevoitor şi silitor pentru mântuirea sa aceste două lucruri mai vârtos le cere Dumnezeu:

Neagoniseala şi Fără de grija. Că aceste două lucruri smintesc pe călugăr de la Învăţătura lui Iisus-Mântuitorul şi de la umilinţă, adică agoniseala şi gâlceava.

***

Povesteau oarecari dintre părinţi despre un bătrân care s-a învrednicit de mari daruri de la Dumnezeu şi s-a vestit în toate

[redacted]

Iar dracul i-a răspuns:

„Nu te voi aculta pe tine!”

Atunci a întrebat bătrânul:

„Pentru ce nu mă aculţi?” Iar demonul a zis:

„De vreme ce te-ai făcut şi tu ca unul dintre noi (ca un demon prin lăcomie), căci ai lăsat aducerea aminte de Dumnezeu care o aveai mai înainte şi te-ai apucat de grijile pământeşti, pentru aceasta nu te voi asculta, nici nu voi ieşi din om!”

***

Un frate a întrebat pe un bătrân, zicând: „Voieşti să ţin la mine doi bani, pentru vreme de boală trupească?”

Şi i-a răspuns bătrânul:

„Nu este bine să ţii mai mult decât îţi este trebuinţa. Deci de vei ţine acei doi bani, se află nădejdea ta la dânşii.

Şi de nu se va întâmpla să-i pierzi pe ei, nu mai poartă grijă Dumnezeu de tine.

Deci să aruncăm la Dânsul grija noastră, că El va purta grijă de noi”.

O RĂTĂCIRE CARE SE ASCUNDE SUB MASCA EVLAVIEI

În anii din urmă am avut prilejul să cunosc pe un frate care venea din Grecia pentru închinare şi care avea idei greşite asupra clericilor şi tainelor bisericeşti.

Întrebându-l eu dacă nu rămâne la vreo mânăstire din Palestina, el mi-a răspuns:

„Părinte, eu n-am venit la Sfintele Locuri pentru călugărie, ci am venit ca să mă uşurez de păcate”.

„Ei bine (i-am zis eu), dar ca să te uşurezi de păcate, ai nevoie de pocăinţă şi pentru asta nu este loc mai potrivit decât mânăstirea”.

Atunci el mi-a zis cam răstit:

„A fost odată mânăstirea mânăstire şi preoţia preoţie dar astăzi nu mai este. S-a depărtat darul şi nu mai lucrează prin slujitorii de azi. Biserica s-a şters de pe pământ”.

Din vorbele acestea am înţeles că bietul închinător era ori deznădăjduit, ori rătăcit de credinţă. Am rămas pe gânduri câteva minute, apoi am zis:

„Dacă nu mai lucrează darul prin slujitorii Sfântului Altar, atunci nu mai este Biserica creştină, pentru care Domnul şi-a vărsat sângele, făgăduindu-se că va fi cu ea până la sfârşitul veacului. Căci zice la Sfânta Evanghelie:

„Iată Eu sunt cu voi în toate zilele până la sfârşitul veacului. Amin." (vezi sfârşitul Evangheliei de la Matei).

Iar în cartea cea către Efeseni a Sf. Apostol Pavel scrie cum a iubit Hristos Biserica: „Şi s-a dat pe Sine pentru ea, ca s-o sfinţească... ca s-o înfăţişeze Sie şi Biserică slăvită, neavând pată sau vătămare... ci ca să fie sfântă şi fără prihană". (Efeseni, cap.V, vers.26).

Atunci fratele a oftat zicând:

„Eu părinte, să-ţi spun adevărat că mi-am pierdut orice încredere în preoţii şi arhiereii de azi. Pentru asta mă silesc să vin în fiecare an la Sf. Locuri să mă botez în apa Iordanului şi să primesc Sfânta Lumină, spre iertarea păcatelor mele".

„Foarte bine faci, (i-am zis eu) însă Botezul la Iordan îl săvârşeşti singur?"

„Singur, cu sfinţii îngeri", mi-a răspuns el.

„Şi eşti încredinţat că primeşti iertarea păcatelor prin asemenea botez, care se repetă în fiecare an?" (l-am întrebat eu).

„Mai poate fi îndoială pentru aceasta? (îmi zice dânsul) dacă nici apa Iordanului nu ne curăţă de păcate, atunci cine să ne mai curețe?"

Aceste vorbe ale bietului închinător mi-au umplut inima de durere şi văzând prostimea lui, precum şi primejdia sufletească în care se afla, am căutat să-l lămuresc ce înseamnă Taina Botezului şi cum trebuie sfinţită după sfintele Canoane.

Iată cum se înşeală bieţii creştini, cari nu au mărturisire şi nu cunosc Sf. Scripturi.

Domnul n-a poruncit la nimeni să se boteze singur, după cum nici El nu s-a botezat singur pe Sine, ci a chemat pe Sf. Ioan Botezătorul să-i slujească la Botez.

Taina Sf. Botez se săvârşeşte numai o singură dată în viaţă şi anume se face aceasta de către slujitorii Bisericii, căci zice Domnul la Sf. Evanghelie către Sf. Apostoli (precum şi pentru urmaşii lor cari sunt arhierei şi preoţi):

„Mergeţi dară să învăţaţi toate popoarele, botezându-le în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sf. Duh... şi iată Eu sunt cu voi în toate zilele până la sfârşitul veacului. Amin. (Cap.28, vers.

19-20, Evanghelia de la Matei). Iar în cartea cea către Efeseni a Sf. Apostol Pavel scrie lămurit acestea:

„Nu este decât un Domn, o Credinţă, un Botez!”

Deci cine crede că se curăţă de păcate dacă se botează singur, oricând doreşte, acela este în mare rătăcire.

Canonul 47 al Sf. Apostoli zice: „Oricare episcop sau preot va boteza a doua oară pe cel care are Botez adevărat... să i se ia darul, ca unul care îşi bate joc de Crucea şi de moartea lui Hristos...”.

La fel hotărăşte şi Canonul 57 al soborului de la Cartagina.

Deci dacă clericii, cari nu socotesc Botezul cel bun şi botează a doua oară sunt pedepsiţi prin caterisire, atunci oare persoana nesfinţită, care se botează singură (având ideea că se curăţă de păcate ca şi cum ar săvârşi taina), oare asemenea persoană nu este sub pedeapsă?

Rog pe cei cari citesc aceste rânduri să mă ierte că amintesc despre această rătăcire, care la fraţii noştri români sunt sigur că nu se află. Dar pentru că trăim în aceste locuri unde putem vedea mai multe obiceiuri străine, este bine să ştim cum să povăţuim pe altul la nevoie. Mai ales că în ultima vreme, s-au ivit şi unii clerici, cari spun închinătorilor că dacă cineva se scaldă în Iordan (făcând scufundările obişnuite ca hagiu) acela primeşte iertarea păcatelor şi pentru asta nu mai are nevoie de mărturisire. Am cunoscut şi preoţi care învăţau că dacă cineva este botezat şi primeşte scufundările de hagiu în Iordan, atunci nu mai este nevoie de Taina Botezului. Iată fraţilor nişte păreri greşite, care zdruncină însăşi temelia Sfintei noastre Credinţe, care este Taina Botezului. Aghiazma care se face la Iordan, atunci când vin închinătorii, este pentru a lua blagoslovenie închinătorii prin scăldare, însă nu este însăşi Taina Sf. Botez, chiar de rosteşte cineva şi numele Sf. Treimi. Aceasta este o simplă feştanie, iar nu botez, deşi zice lumea că s-a botezat, când s-a scăldat în Iordan.

NĂDEJDEA MÂNTUIRII
Stâlpul vieţii noastre

La temelia vieţii noastre sunt trei pietre mari şi anume: Credinţa, Nădejdea şi Dragostea. Dintre toate, nădejdea alcătuieşte sprijinul cel mai puternic al sufletului omenesc. Fără piatra nădejdii, clădirea vieții noastre se dărâmă.

Dacă cumva se zdruncină această piatră de la temelie, atunci toate pietrele clădirii se zdruncină și cad (adică toate virtuțile omului slăbesc și se pierd).

Când slăbește mai ales nădejdea pentru mântuirea sufletului, atunci credința slăbește, iar dragostea creștinească se răcește și viața omului n-are nici un rost.

Taina vieții creștinești se sprijină pe nădejdea mântuirii, după cum și copacul se sprijină în rădăcină. Dacă nădejdea aceasta a sufletului (adică rădăcina sufletului) se usucă, atunci de unde să mai odrăslească faptele cele bune, de unde să mai înflorească sfânta credință și cum poate să mai rodească mântuirea?

După cum copacul își trage hrana din pământ prin rădăcină, tot așa sufletul omenesc își trage puterea de viață prin nădejdea mântuirii.

Sfinții Părinți aseamănă nădejdea cu o anghiră (adică pe fierul cel încârligat de la corabie, care se înfige în pământ și ține corabia pe loc să nu fie luată de valuri). Viața omului este întocmai ca o corabie care se poartă de valurile vieții și de multe ori se primejduiește de furtuna ispitelor. Dacă n-ar avea omul anghira nădejdii, atunci ar fi biruit de valuri totdeauna. Fără sprijinul acesta sufletesc omul n-ar putea ajunge niciodată la limanul mântuirii.

Prin nădejde ne mântuim zice Sf. Apostol Pavel.

„Din straja dimineții până-n noapte să nădăjduiască Israel spre Domnul", zice Sf. Prooroc David. Nădejdea mângâie pe cel bolnav, întărește pe cel slab și sprijină pe cel împovărat de bătrânețe. Nădejdea dă curaj celor care se luptă cu necazurile și cu ispitele vieții. Prin nădejde se câștigă biruințele asupra celor văzuți și nevăzuți vrăjmași.

Nădejdea se naște odată cu sufletul omenesc și alcătuiește stâlpul de bază al vieții. Dacă n-ar fi virtutea nădejdii, atunci nici credința și nici dragostea n-ar putea locui în sufletul omenesc și viața s-ar pierde. Ea este puterea cea minunată a sufletului, care ridică din groapă pe răniți cu păcatele și-i aduce la pocăință. Nădejdea este raza cea luminoasă pentru cei din întunericul necunoștinței, care îi îndreaptă la adevăr. În scurte cuvinte putem zice că omul care are nădejde nestrămutată în suflet, nu este biruit niciodată de furtunile și de greutățile vieții.

CUVÂNT DE NĂDEJDE CELOR FĂRĂ DE NĂDEJDE

Trăim în veacul cel mai de pe urmă şi vrăjmaşul mântuirii se sileşte mai tare cu meşteşugul lui, văzând că se apropie sfârşitul. Sunt zilele smintelilor şi este mare secetă de cuvântul lui Dumnezeu, lipseşte povaţa cea sănătoasă pentru mântuire.

Astăzi mulţi dintre cei credincioşi ajung la deznădăjduire, din cauza lipsei de povăţuitor, căci „a lipsit cel cuvios" (cum zice Psalmistul).

Mai dureros însă este că boala deznădejdii se strecoară şi în inima celor cari au îmbrăcat „haina mântuirii", ba chiar şi la unii din clerici.

Îndoiala pentru mântuirea sufletului se vede astăzi la mulţi creştini şi nu numai la cei robiţi de patimi sau străini de Biserică, ci şi la unii care merg pe calea pocăinţei, cu râvnă pentru adevărul sfânt.

Ei văd stricăciunea dimprejurul lor, văd apoi lipsa cea mare de povăţuitori, uneori văd şi lipsa de credinţă la „cei din sfeşnic" (care trebuie să lumineze) şi pentru asta se împuţinează la suflet bieţii creştini şi unii se deznădăjduiesc.

Cei cari îmbrăţişează viaţa monahală sunt mai adăpostiţi de valurile lumeşti, dar şi ei văd lipsa de spor duhovnicesc şi pentru asta îi cuprinde un fel de îndoială pentru mântuire, slăbănogindu-se la suflet.

Prin aceste rânduri, eu nu caut să judec nici să osândesc pe cei cari au îndoială pentru mântuirea lor, ci mă silesc ca să le pun la îndemână un „tonic" (adică o doctorie întăritoare pentru suflet).

Fraţilor, la începutul lumii nu era nici moarte pe pământ, nici boală între oameni şi nici amarul scârbelor şi al necazurilor. Era deplină fericire. Însă prin obrăznicia strămoşilor noştri (Adam şi Eva) s-a făcut duşmănie între oameni şi Dumnezeu: s-a depărtat fericirea.

Atunci a venit şi moartea pe pământ, s-au ivit şi boli între oameni şi toate necazurile cari urmează până azi.

Timp de 50 de veacuri (aproape 5.000 de ani), adică de la căderea lui Adam şi până la venirea Domnului, toţi oamenii mergeau după moarte la întunericul din iad, fie că erau drepţi, fie că erau păcătoşi, toţi la întunecare se sălăşluiau. Nimeni nu era în stare să-i scoată, nici credința lui Avrram, nici bunătățile proorocilor și ale drepților nu puteau acoperi paguba păcatului strămoșesc.

Jertfele care se aduceau lui Dumnezeu pentru păcate, nu erau în stare să răscumpere sufletele de la moarte. Osânda pe care a rostit-o Dumnezeu după greșala lui Adam era: moartea veșnică pentru toți oamenii.

După izgonirea strămoșilor din rai, porțile fericirii s-au închis pentru totdeauna. Moartea și iadul îi înghițea pe toți.

Trebuia ca omul să biruiască singur moartea, după cum el singur și-a câștigat-o. Așa s-ar fi cuvenit. Dar bietul om ajuns rob al păcatului și nu mai putea scăpa din ghiarele morții. Numai cel străin de păcate putea să biruiască moartea și să scoată pe om din legături. Însă toți cei din Adam erau sub vina păcatului, toți purtau pecetea osândirii strămoșilor, ca niște robi ai morții.

Dreptatea dumnezeiască cerea o jertfă fără prihană care să prețuiască atât cât prețuiește viața tuturor oamenilor. Nimeni dintre oameni nu putea plăti prețul răscumpărării, chiar dacă ar fi avut toate bunătățile. Pentru asta s-a pogorât Domnul de la noi, s-a îmbrăcat în trup omenesc și ne-a scos din robia morții veșnice și din legăturile blestemului. Fiecare dintre noi știe toate acestea, dar eu le amintesc aici ca să vedeți că bunătățile oamenilor n-au fost în stare să dezlege blestemul cel vechi și nici să izbăvească sufletele.

Îndreptarea noastră și izbăvirea de osândă am dobândit-o prin jertfa cea de pe Cruce a Domnului nostru Iisus Hristos.

Deci, după cum n-au putut să scape de osândă toți aleșii lui Dumnezeu din legea veche, cu toate bunătățile lor, tot așa nici noi cei de azi nu putem să ne mântuim prin faptele noastre, fără darul lui Dumnezeu. Întâi este sfântul dar și pe urmă faptele noastre, care ajută la mântuire. Aceasta o spun din cauză că sunt mulți dintre creștini și mai ales dintre monahi, cari se bazează mai mult pe faptele lor și mai puțin prețuiesc darul lui Dumnezeu. Când unii ca aceștia pătimesc vreo alunecare la patimi, sau când slăbesc cu trupul și nu mai pot împlini faptele cele bune sau nevoințele lor obișnuite, atunci se deznădăjduiesc de mântuire. Căci nădejdea lor era la nevoințele și la bunătățile lor, iar nu la mila lui Dumnezeu. Pentru ei, când s-a terminat voinicia trupului sau când au suferit vreo alunecare în păcate mari, atunci s-a terminat și cu mântuirea (după socoteala lor).

Fraţilor şi surorilor, cari vă îndoiţi de mântuire, să vă întăriţi bine în minte că:

De-ar face omul toate bunătăţile şi chiar de s-ar da şi la moarte pentru apărarea dreptăţii, însă fără darul cel sfânt al Domnului nu este mântuire. „A Domnului este mântuirea şi peste norodul Său binecuvântarea Sa" (cum zice Proorocul David în Psalmi).

Şi iarăşi: De-ar săvârşi cineva toate răutăţile din lume, însă dacă nu-şi pierde nădejdea în Dumnezeu şi dacă aleargă la pocăinţă tot se mântuieşte.

„Deşartă este mântuirea omului" zice Psalmistul, adică toată strădania omului este zadarnică fără ajutorul lui Dumnezeu. Fiecare om este luptat de felurite păcate şi se răneşte de ele. Deci noi singuri, oricâte bunătăti şi oricâte nevoinţe am face, nu suntem în stare să ne vindecăm şi să dobândim nevinovăţia. Darul lui Dumnezeu împlineşte toate lipsurile noastre şi ne vindecă spre mântuire.

Nimeni dintre drept credincioşii creştini să nu se împuţineze la suflet încât să zică sau să cugete că nu mai este mântuire pentru el. Împuţinarea aceasta a sufletului şi îndoiala pentru mântuire vine de la vrăjmaş. Şarpele care a îndemnat odinioară pe strămoşi să mănânce din rodul oprit şi nu vor muri niciodată, acum şi-a schimbat glasul şi le şopteşte la mulţi, zicând:

„Zadarnic mâncaţi pâinea vieţii" căci „nu mai este mântuire pentru voi!" Auziţi ce glas înşelător răsună astăzi? Sf. Prooroc David pricepea glasul acesta, pentru aceasta zice la Psalmul 3.2: „Mulţi zic sufletului meu: nu este mântuire lui întru Dumnezeul lui!" Dar el se întărea cu nădejdea în Dumnezeu, zicând: „Pentru ce eşti mâhnit suflete al meu şi pentru ce te tulburi? Nădăjduieşte spre Dumnezeu, mântuirea feţei mele şi Dumnezeul meu" (Psalmul 41). Şi aceste cuvinte Proorocul le rosteşte de mai multe ori, arătând cu asta primejdia care vine din deznădejde. Citiţi cu băgare de seamă la Psaltire şi veţi vedea cât de întărit este împăratul David cu nădejdea mântuirii. El nu era nici botezat şi nici bucuria Învierii Domnului n-a cunoscut-o arătat, (ci numai în chip tainic), dar nădejdea mântuirii răsună în toţi psalmii lui. Afară de asta nici el n-a fost scutit de rănile păcatului, ba încă a pătimit cele mai grele răni (din preacurvie şi din ucidere). Dar nădejdea lui s-a împuţinat şi pentru aceasta s-a mântuit şi s-a sfinţit.

Socotiţi apoi că tâlharul cel credincios era în gura morţii cu sufletul împovărat de rele, dar nădejdea lui a rămas neclintită până la urmă. Căci de n-ar fi avut nădejde, atunci n-ar fi îndrăznit să zică: „Pomeneşte-mă Doamne, când vei veni întru Împărăţia Ta!"

Cât de dureros este când vezi că mulţi din cei ce s-au îmbrăcat întru Hristos prin Taina Sfântului Botez şi se împărtăşesc cu Pâinea Vieţii (adică cu Trupul Domnului), cu alte cuvinte când vezi pe cei chemaţi să moştenească împărăţia cerurilor că se deznădăjduiesc de mântuire! Mare durere pentru Sfânta Biserică, maica noastră duhovnicească, care se sileşte ca pe toţi să ne mântuiască!

Toţi Sfinţii Părinţi mărturisesc într-un glas că nici un păcat nu este aşa de vătămător, precum este păcatul deznădăjduirii, căci el e aproape ca şi lepădarea de Dumnezeu. Pentru aceasta, fraţilor, să ne doară inima pentru păcatele noastre (căci prin ele am supărat pe pe Bunul Dumnezeu), dar întristarea noastră să fie totdeauna însoţită cu nădejdea în mila Părintelui Ceresc şi niciodată să nu avem îndoială de mântuire.

Obiceiul vrăjmaşului este să aducă în inimă frica cea dobitocească şi tulburare, ca prin asta să arunce pe om în deznădejde. Dar tu, frate creştine, chiar dacă L-ai vedea pe însuşi Domnul că îşi întoarce faţa Sa de către tine şi nu te mai socoteşte între oile Sale, tu nici atunci să nu te împuţinezi, ci roagă-te cu stăruinţă de El, precum se ruga şi văduva cea necăjită către jude-

Sunt câţiva ani de când îndemn pe un frate din mânăstire să meargă la părintele duhovnic pentru mărturisire.

„Ce am eu cu duhovnicul (îmi zice el) doară n-am omorât pe tata şi nici nu trăiesc în păcate!”

Iată cum înţelege el păcatul şi mulţi sunt cari înţeleg ca şi el (deşi merg la duhovnic). Fratele cu pricina socoate ca o năpăstuire îndemnul pentru mărturisire. El, nevinovatul, nu ştie încă de duhovnic pentru că nu are păcate! Şi doar - să nu se deoache - nu este mai breaz decât „fiul cel pierdut” din Sfânta Evanghelie, dar pentru că... (să mă iertaţi) nu are femeie, el se crede fără păcat.

Iată unde se mărgineşte păcatul după socoteala lui şi din nenorocire mulţi sunt părtaşi cu el şi se împărtăşesc regulat, fără să ştie de părintele duhovnic. Prăpastie adâncă este asta pentru bietul suflet, căci se defăimează cea mai trebuincioasă taină pentru mântuire, adică Taina Pocăinţii (care împreună cu Sfântul Botez deschide uşa raiului la toată lumea). Căci cine socoate că nu este păcătos, acela nu are nici pocăinţă şi nu ştim unde este mântuirea lui.

Sfinţii Părinţi ne învaţă că orice abatere de la bine este socotită păcat (căci şi pruncul are mânie şi pizmă). Sf. Prooroc David se plânge „că întru păcate m-am născut” (Ps. 50), iar noi care am îmbătrânit în rele zicem că nu facem păcate? Oare numai desfrâul trupesc este păcat? Dar Tablele Legii, câte porunci ne-a dat Dumnezeu până la porunca a şaptea (să nu facă desfrânare)? Iar la cele nouă Fericiri din Sf. Evanghelie, oare fericeşte Domnul numai pe cei curaţi cu trupul? Dar nici nu aminteşte de asta, căci dacă n-ai inimă curată, nici trupul nu este curat şi nici sufletul. Avem sute de mărturii despre asta şi noi ne înşelăm adesea socotind ca păcat numai troahna obişnuită în lume (adică desfrâul), iar altele care sunt mai vătămătoare nu le luăm în seamă. Dar oare numai cel care tuşeşte este bolnav? Câţi sunt atacaţi de oftică, de rac sau alte boli lăuntrice, dacă nu tuşesc şi nu scuipă, oare ei sunt bolnavi?

CUM ÎNŢELEG CEI MULŢI PĂCATUL

Povestea un preot misionar din Grecia (dintre cei râvnitori) că mergând odată către un sat (aproape de Tesalonic) s-a întâlnit cu un ţăran care se întorcea de la câmp. Ca să-l încerce pe om de răbdare, a zis către el preotul:

„Bună seara, păcătosule!" La vorba asta i-a sărit omului țandăra, răspunzând preotului cu mânie:

„Eu păcătos? De unde știi asta? Eu sunt cel mai bun creștin din sat, că nu mă știu pătat de loc întru păcate!"

Văzând preotul nostru că a dat de bucluc, a căutat să schimbe vorba ca să-l liniștească, dar n-a fost chip. Omul n-a mai vrut să vorbească și a plecat supărat. Interesându-se preotul în sat despre omul acela cu pricina a aflat că el era eroul sfezilor și al tulburărilor din sat. Toți se fereau de el ca de o vacă care împunge.

Poate vreți să râdeți cumva de socoteala țăranului și de supărarea lui? Gândiți-vă însă puțin și veți vedea că mai toți avem socoteala lui.

Acela, pentru că se știa în căsătorie legitimă (adică căsnicie cinstită) era de părere că este cel mai bun creștin.

De asemenea și noi mulți dintre călugări și călugărițe, cari suntem feriți de microbii desfrâului lumesc, socotim că ne-am înstrăinat de păcate și trăim fără prihană.

Chiar dacă (pe de altă parte) am ajunge la măsura lui Lucifer întru mândrie, chiar dacă am întrece pe Iuda, prin iubirea de argint, chiar dacă am fi pentru toți ca o vacă împungătoare (cu mânia și zavistia), chiar dacă am mânca carnea fratelui prin clevetire și bârfire, chiar dacă am fi lacomi și trândavi (ca niște râmători, precum sunt eu primul), în sfârșit (ca să nu mai înșir multe), chiar dacă unii (ca și mine) ne-am bălăci în mocirla tuturor fărădelegilor și de am umbla în calea fariseilor prin lucruri fățarnice, noi fericiți ne socotim ca niște porumbițe nevinovate, pe câtă vreme nu ne știm întru păcate (adică nu suntem în desfrâul lumii).

O! ferice de noi (nevinovații) că nu umblăm în calea păcătoșilor! Cam așa cugetăm mulți dintre noi, sărmanii!

Dar fraților și surorilor, ia stați puțin să ne dezmeticim! Oare nu cumva ne înșelăm cu părerea?

Ia s-o luăm de la începutul lumii, să vedem, noi suntem greșiți, ori a greșit Scriptura.

Lucifer, mai marele îngerilor doară a făcut desfrânare (ca cel care nu avea trup) și cum s-a prăbușit din cer cu a treia parte din îngeri, prefăcându-se în diavoli?

Oare mândria și încăpățânarea lui nu este păcat?

Adam și Eva n-au făcut desfrânare și totuși au pierdut raiul şi prin ei tot neamul omenesc s-a osândit la moarte?

Oare lăcomia şi obrăznicia strămoşilor nu este păcat ca şi desfrâul?

După aceea pedeapsa lui Cain oare pentru desfrâu a fost? Pizma lui care a născut primul omor între oameni, oare nu este păcat? Lăcomia lui de agoniseală care l-a învăţat să vândă pe Stăpânul, oare nu este păcat?

Dar împerecherile cari s-au ivit în sânul Sfintei Biserici şi prigoanele cele înfricoşate cari nu încetează nici astăzi, oare din păcatul trupului se nasc? Râvna cea fără socoteală şi urâciunea, oare nu sunt şi ele păcate? Căci doară toţi ereticii şi prigonitorii Bisericii au fost şi sunt foarte râvnitori. Dar râvna lor

O VEDENIE DE MARE FOLOS PENTRU TOŢI ŞI MAI ALES PENTRU CĂLUGĂRI

Calea spre Eleonul cel de Sus
„Eleon" se tâlcuieşte în limba noastră:
„Muntele Măslinilor"

CUM A CĂLĂTORIT
- în vedenie -
STAREŢUL IOSAF din Sf. Sava
la muntele cel minunat din ceruri

S-a tâlcuit din greceşte această vedenie în anul 1942,
iar acum s-a scris pentru folosul de obşte,
de către cel mai nevrednic dintre Ieromonahi,
Ioan Iacob în Schitul „Sf. Ana" - Hozeva, 17 Noiembrie 1957

VEDENIA STAREŢULUI IOSAF DIN MÂNĂSTIREA SF. SAVA, ANUL 1854

Iată cum povesteşte monahul Iosaf vedenia pe care a avut-o la Sf. Sava:

În 13 zile ale lunii Martie (ziua de joi), ora 6 din noapte, m-am sculat să ascult slujba Utreniei.

Am mers în Biserică şi m-am aşezat în strană, iar fraţii citeau Miezonoptica. Atunci eu cugetam la patimile Domnului nostru Iisus Hristos zicând în mintea mea:

„Un Dumnezeu făcător, ziditor şi creator a toate a primit să se facă om pentru noi, s-a răstignit şi s-a îngropat. Acestea toate le-a suferit pentru mântuirea oamenilor".

Cugetând eu acestea, mi s-a înduioşat inima şi mi-a venit atâta bucurie în sufletul meu, şi o linişte negrăită s-a revărsat în mintea mea, încât am ajuns la aşa de mare umilinţă, că lacrămile curgeau pârâu din ochii mei. Şi mi-a venit atunci în suflet o negrăită dragoste dumnezeiască care mă înflăcăra (mă aprindea la inimă). Dimpreună cu dragostea mi-a venit şi o smerenie aşa de mare, încât nu găseam nici o făptură aşa ticăloasă ca mine. Atunci mi s-au deschis ochii în aşa chip, ca şi cum s-ar fi făcut o cale din inima mea până la tronul lui Dumnezeu.

În vremea aceea mintea mea dimpotrivă cu așezarea cuvântului (adică cugetarea) și cu inima mea erau legate și mă rugam în taină cu mintea, fără o piedică oarecare. Atunci eu ziceam când rugăciunea, când oarecare cuvinte umilicioase. După aceea mi-a venit așa o dragoste pentru aproapele meu încât mă rugam atunci pentru cei care mă dușmăneau și pentru cei care mă urau și din multa bucurie a inimii mi s-a umilit duhul (sufletul meu).

Câtă vreme eram în această stare mă vedeam pe mine că sunt în Biserică și-i vedeam și pe frații cari citeau. După aceea nemaiputând să stau în picioare, am tras scândura de la strană și m-am așezat, rugându-mă mereu cu mintea. Atunci am fost cuprins de o așa de mare dragoste dumnezeiască încât n-a mai fost chip să mă odihnesc (să mă simt) pe pământ. În acele clipe nu mai aveam teamă de Dumnezeu, ci simțeam o mare îndrăzneală și dragoste către El.

Fiind stăpânit sufletul meu de o asemenea dragoste, n-am mai putut să zic rugăciunea minții și nici vreo altă rugăciune, ci numai cât simțeam în sufletul meu o aprindere și o dragoste dumnezeiască, întocmai ca o flacără care îmi ardea inima. Sufletul meu era pironit către Dumnezeu și numai la El cugetam, iar din ochii mei curgeau ca un râu lacrimile. Mi s-a înduioșat duhul din bucuria inimii și eram cuprins de o mare smerenie.

Atunci deodată m-am făcut întru uimire (adică am fost răpit) cu duhul și nu mai vedeam după aceea nici Biserica, nici pe frații dinăuntru și nici nu mai auzeam cele cari se citeau la strană.

Mă aflam atunci (cu duhul) într-o livadă mare și prea frumoasă, care era împodobită cu tot felul de copaci și cu flori pline de mireasmă. Podoaba și frumusețea ei nu se poate scrie și nici nu se poate povesti de limba omenească.

Era plină de atâta lumină ca și cum ar fi fost luminată de șapte sori. Am privit de departe și am văzut o mulțime de oameni oarecari în veșminte strălucitoare, toți tineri cu vârsta și frumoși la chip. Fiecare din ei strălucea ca soarele și pășeau încet, încet.

Atunci simțeam mare bucurie în sufletul meu și ziceam, nedumerindu-mă în sine: „Oare a cui să fie livada aceasta și cine să fie oare acești oameni? Și cum mă aflu eu aici?”

Acestea cugetându-le, mergeam și eu cu dânșii. După ce am mers o mică distanță, am văzut și pe alți oameni, mulțime nenumărată, cari stăteau toţi împreună şi erau îmbrăcaţi în haine soldăţeşti. Toţi erau tineri cu vârsta, voinici la trup şi foarte blânzi şi frumoşi la chip, strălucind ca soarele. Când i-am văzut eu pe aceştia m-am oprit, privind la frumuseţea şi la podoaba lor. Simţeam atunci o mare bucurie în sufletul meu. După aceasta, am auzit o voce de la dânşii, zicând astfel:

„Fratele nostru Iosaf are mare dorinţă să meargă la Împăratul, după cum ştim noi toţi. Deci cine este dintre noi să-l conducă (adică să-l călăuzească)?" Atunci s-a despărţit unul dintre ei, care era mai tânăr, mai voinic şi mai frumos decât toţi. În mijlocul celorlalţi strălucea şi se arăta ca un ofiţer peste ceilalţi. Deci s-a întors şi a zis către ceilalţi tineri:

„Eu îl voi conduce, căci precum ştiţi are deosebită dragoste către mine. Ziua şi noaptea mă ruga pentru aceasta şi de multe ori m-am pus chezaş la Împăratul pentru el".

Zicând el acestea s-a pornit către mine. Iar eu cugetam cu mirare, zicând: „Pe oamenii aceştia eu nu i-am văzut altă dată, dar ei m-au văzut şi de unde îmi cunosc numele? Apoi de unde au aflat că eu doresc să merg la Împăratul?" Cugetând eu acestea, a venit tânărul lângă mine şi mi-a zis cu faţă veselă: „Urmează-mă, ca să mergem la Împăratul!" Iar eu i-am zis: „Te rog frate, lasă-mă, cine sunt eu să merg la Împăratul? Şi care Împărat este acela care să mă cunoască pe mine?"

Atunci el a zâmbit puţin cu faţa veselă şi mi-a zis:

„Oare te prefaci că nu ştii care Împărat este acela la care vreau să te duc? Ori poate nu ştii cine sunt eu? Pentru că m-ai iubit şi m-ai rugat ziua şi noaptea, iată am venit să te iau şi să te conduc spre a merge la Împăratul. Este cu neputinţă să te las, trebuie să mă urmezi!"

Atunci eu neavând ce să mai răspund, l-am urmat (acela mergând înainte şi eu după dânsul). Cum mergeam eu aşa, îmi zicea gândul să-l întreb cine este el, de arată către mine atâta dragoste, pentru că nu-l cunoşteam încă cine este. Dar iarăşi mă ruşinam să-l întreb zicându-mi în gând că poate voi afla pe urmă. Aveam însă mare uşurare în sufletul meu câtă vreme îl vedeam lângă mine.

Deci am mers noi multă distanţă de loc, de la acea câmpie prea frumoasă, aşa încât nu se mai vedea nimeni afară de noi doi (adică eu şi călăuza), care mergeam. Când s-a terminat acea câmpie mare şi prea frumoasă am ajuns la o cărăruşă îngustă, care era foarte lungă, încât nu i se vedea capătul, iar de o parte și de alta erau ca niște ziduri înalte. Calea aceea era atât de îngustă, încât abia putea trece un singur om pe jos.

Când am ajuns acolo mi-a venit în inima mea o oarecare sfială, pentru că locul acela era sălbatec și fără nici o mângâiere, dar când vedeam pe călăuza mea, se veselea sufletul meu.

Atunci călăuza mea oprindu-se puțin, m-a privit cu fața lină și veselă și mi-a zis: „Pentru ce frate, este tulburat sulfetul tău? Pentru ce te-ai lăsat stăpânit de lene și se răspândește mintea ta încoace și încolo? Pentru ce nu-ți păzești mintea la cugetarea numelui lui Iisus Hristos? Au nu știi câtă pagubă are omul când se lenevește la Rugăciune, chiar și numai la o singură răsuflare? Și iarăși oare nu știi câtă folosință dobândește când cugetă totdeauna la mântuitorul nume al Domnului nostru Iisus Hristos? Un asemenea om se izbăvește de patimi și de păcate, făcându-se sălaș al Sf. Treimi. Acela va să ajungă la desăvârșită dragoste, din care dragoste ai gustat o parte și tu (prin nespusa milostivire a lui Dumnezeu) și-i cunoști dulceața. Deci pentru ce ai neglijat acest lucru (adică Rugăciunea minții)? Până când vei rămâne, frate, în acest somn adânc al trândăviei, șezând întru nelucrare? Adu-ți aminte de așezarea ta cea mai dinainte, pe care ai neglijat-o (ai nesocotit-o) cu desăvârșire? Oare nu Dumnezeu este cel care te-a învățat chipul în care să iei de mijlocitoare și de chezășuire a mântuirii tale pe Pururea Fecioara Născătoare de Dumnezeu? Oare El te-a învrednicit să afli povățuitor neînșelat spre încredințarea acestui lucru? Au nu cunoști frate, milostivirea și dragostea ce ți-a arătat-o Dumnezeu?

Dar cu toate acestea, mare este milostivirea lui Dumnezeu către tine!"

Când mi-a grăit aceste cuvinte călăuza mea, m-a cuprins o mare umilință și cu inima înfrântă, ziceam:

„Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă".

Și când auzeam rugăciunea atât de mult mi se aprindea inima spre dragoste și iubire dumnezeiască și așa de curat mă rugam, căci nici un lucru și nici un cuget nu era ca să-mi tulbure mintea, ori să mă împiedice de la rugăciune. Și atât de mult mi s-a adâncit mintea întru rugăciune și atâta putere am luat din ea, încât mi-a fugit frica ce m-a cuprins mai înainte.

Atunci s-a întors călăuza mea spre mine și mi-a zis:

„Ai văzut că ești mai bine dacă zici Rugăciunea? Dacă vrei să fii totdeauna în această stare și să te mântuiești, scoală-te din adâncul somn al trândăviei și uneltește iarăși așezarea ta cea mai dinainte. Cea dintâi treabă a ta să fie paza poruncilor lui Dumnezeu cu neșovăire.

Toată râvna ta s-o pui întru cugetarea numelui lui Iisus Hristos, precum și a Stăpânei noastre de Dumnezeu Născătoare.

Ia seama să păzești și aceasta cu scumpătate, adică: Să te mărturisești curat în toată ziua (oricâte ți s-ar întâmpla) și să nu ascunzi vreun cuget de către duhovnicul tău!"

Zicându-mi el acestea, am început să mergem pe ulicioara cea îngustă și cum mergeam, am văzut deasupra zidului (lângă drum) niște cruci, ca semne ale drumului. Când am ajuns aproape de cruce, călăuza s-a oprit, făcând de trei ori semnul crucii și zicând: „Crucii Tale ne închinăm Stăpâne și Sfântă Învierea Ta o lăudăm!"

Mi-a zis apoi și mie să fac la fel cu dânsul și am făcut. După ce am mers o mare distanță de loc, am ajuns în partea cealaltă (din față) la capătul ulicioarei. Terminându-se drumul, am ajuns într-un loc, de care te cuprindea frică și cutremur văzându-l. Pentru că era o prăpastie, ca un fel de haos întunecos. Se arăta o groapă adâncă ca o mare, a cărei lungime și lățime era fără sfârșit. Nu se vedea acolo nimic, decât întuneric beznă. În partea din față a gropii - foarte departe - se vedeaun munte înalt, al cărui vârf ajungea până la cer. Pe la mijlocul acelei gropi înfricoșate era o punte îngrozitoare, pentru că puntea aceea era numai dintr-un lemn rotund, a cărui grosime era numai de o palmă și unul din capetele punții era la capătul uliței celei înguste, iar celălalt capăt era la poalele muntelui celui înalt. Când sufla vântul, tremura puntea ca o frunză de copac.

Dacă am ajuns noi mai aproape și am văzut acea groapă groaznică și înfricoșată și puntea, atunci mi-a venit frică și cutremur în sufletul meu, când mă gândeam că este nevoie să trecem peste puntea aceea. M-am uitat într-o parte și în alta să vad de nu este cumva un alt loc să trecem dincolo de groapă, pentru a ajunge la muntele cel înalt, care se vedea departe. Dar nu se afla nicăieri nici drum și nici loc uscat de trecut, ci era groapa aceea toată numai, ca o mare întunecoasă.

Atunci s-a întors iarăși călăuza spre mine și mi-a zis, ca și cum m-ar certa: „Iarăși ai lăsat Rugăciunea și pentru asta te cuprinde frica. Dă-mi încoace mâna!" Atunci eu i-am dat mâna cea dreaptă și el apucându-mă m-a urcat deasupra pe punte și ne-am pornit să mergem.

După ce am mers puțină distanță, am văzut că puntea se clătina şi tremura ca frunzele când o suflă vântul. Eu am privit într-o parte şi în alta a gropii şi mi-a venit frică să mai merg pe ea, dar cu toate acestea, când vedeam călăuza mea că mă ţine de mână, mai prindeam puţin curaj.

Atunci s-a oprit puţin călăuza mea întorcându-şi faţa spre mine şi mi-a zis:

„Fă-ţi semnul crucii de trei ori şi cheamă numele Stăpânei noastre de Dumnezeu Născătoarei şi Pururea Fecioarei Maria, pentru că în locul acesta mare putere are numele Ei!"

Atunci, eu am făcut de trei ori cruce şi am zis în mintea mea: „Prea Sfântă Născătoare de Dumnezeu, ajută-mi!"

Şi (O, minune!), atâta putere mi-a venit în sufletul meu, încât n-am mai simţit vreo sfială sau frică.

Totuşi putea tremura ca pânza de păianjen, când mergeam noi pe ea. După multă vreme de cale, am ajuns la capătul punţii. Terminându-se puntea am ieşit la picioarele muntelui arătat.

Atunci călăuza mi-a slobozit mâna de care mă ţinea şi mi-a zis: „De-acum nu mai ai frică!" Dar eu, din multa dragoste pe care o aveam către călăuza mea, nu voiam să mă despart, ci tot mă ţineam de mâna lui şi mergeam împreună. Dacă am mers aşa o mică distanţă, am început să urcăm muntele. Atunci m-am uitat în sus şi nu se vedea vârful lui, aşa era de înalt. Era şi greu de urcat, dar şi locul era prea veselitor. După ce am urcat o bună distanţă, m-am oprit puţin şi am privit în toate părţile muntelui, minunându-mă. Pentru că toate părţile muntelui erau acoperite cu măslini.

Şi mi-am zis în mintea mea:

„De unde s-au găsit aici atâţia măslini?" Şi iarăşi am început să urcăm spre vârf.

După ce am mers o bună distanţă am ajuns deasupra în vârful muntelui. Şi iarăşi mai mergând puţin am ajuns la o poartă mare, care era deschisă.

Atunci călăuza mea a făcut semnul crucii de trei ori, asemena şi eu, apoi am intrat înăuntru pe poartă.

M-am uitat eu acolo şi am văzut o câmpie atât de mare, încât nu i se vedea capătul, nici în lungime şi nici în lăţime: precum este tăria cerului aşa de mare era şi câmpia ceea. Frumuseţea şi podoaba ei cine este în stare să o povestească?

Însemnare:

Până aici am găsit scrisă vedenia lui Iosaf. Mai mult nu se află în mânăstirea Sf. Sava. Se zice că în Sfântul Munte se găseşte scrisă vedenia aceasta până la sfârşit. Dacă ajută Bunul Dumnezeu, voi căuta prin scrisoare, ca să aflu şi restul povestirii.

BLAGOSLOVENIE
JERUSALEM
LOCURILE SFINTE

URMARE LA VEDENIA STAREŢULUI IOSAF DIN MÂNĂSTIREA SF. SAVA, ANUL 1854

Şi de aş voi să descriu frumuseţea acelui câmp nu aş putea pentru că nu este vreun lucru pământesc cu care să-l asemăn. Limba omenească nu poate să spună frumuseţea lui, nici minte omenească nu poate să o înţeleagă. Acel câmp era împodobit cu tot felul de copaci şi înfrumuseţat cu tot felul de flori cu bună mireasmă. Lumina care lumina acolo era ca şi cum ar fi şapte sori.

Deci, când am văzut acel câmp, s-a robit inima mea de frumuseţea lui şi pofteam să rămân acolo. Dar povăţuitorul meu îmi zice: „De acum ai să vezi şi alte lucruri frumoase şi după aceea ai să-L vezi şi pe Împăratul". Şi mergeam, bucurându-ne, pe acel câmp frumos. Şi am văzut de departe mulţime de oameni îmbrăcaţi în haine călugăreşti, însă nu negre, ci roşii strălucitoare. Hainele lor străluceau ca lumina, iar feţele lor mai mult decât soarele. Vederea şi frumuseţea lor era mai presus de înţelegerea omenească. Unii dintre ei erau tineri, iar alţii bătrâni. Şi apropiindu-ne de ei ne-au primit cu mare bucurie şi au zis către povăţuitorul meu: „Bucură-te, mare mucenice Gheorghe, iubitule al lui Hristos". Asemenea şi el le-a zis lor: „Bucuraţi-vă şi voi cuvioşilor, iubiţii lui Hristos". Atunci toţi şi-au întors feţele lor spre mine şi cu feţe vesele mi-au zis: „Fiule Iosafe, de ar dobândi omul toată lumea şi-şi va pierde sufletul, ce va folosi şi de ar trăi o sută de ani şi ar dobândi toate bunătăţile lumii şi de şi-ar face toate poftele, tot trebuie să vină înfricoşătorul ceas al morţii şi toată viaţa lui i se va părea un vis şi o umbră. Iar tu de te vei scula din lenevire şi vei începe iarăşi viaţa ta cea dintâi, vei plăcea lui Dumnezeu şi te vei învrednici cereştii fericiri şi te vei bucura împreună cu noi în veci. Iar de-ţi vei petrece viaţa ta cu lenevire, vei ajunge în valea care primeşte pe cei leneşi şi trândavi şi nepocăiţi. Fiule, nu voiesc a iubi mai mult acel noian întunecat decât această fericire. Nu voiesc a pune mai presus lenevirea decât dragostea lui Hristos! Fiule, adu-ţi aminte din ce înălţime ai căzut şi de ce te-ai înstrăinat şi ce ai păgubit! Fiule, întoarce-te şi cazi la milostivirea lui Dumnezeu şi noi nu vom înceta rugându-L pe dânsul!" După aceasta ne-am despărţit de ei şi am plecat mai departe.

Atunci s-a înfricoşat sufletul meu de aceasta. Şi am aflat că povăţuitorul meu era Sfântul Mare Mucenic Gheorghe, purtătorul de biruinţă. Şi mi-am adus aminte şi de cuvintele ce le-a zis el, când se întrebau acei ostaşi" „Cine să-L povăţuiască din noi?" Căci zicând: „Eu o să-l povăţuiesc, pentru că are deosebită dragoste către mine şi de multe ori m-am pus chezaş şi mijlocitor către Împăratul pentru dânsul", l-am cunoscut pe deplin, căci de la început aveam mare şi deosebită dragoste către Sf. Gheorghe, mai mult decât faţă de alţi sfinţi. Şi de multe ori l-am pus mijlocitor pentru mântuirea mea. Şi multe minuni a făcut cu mine şi oricând l-am rugat nu m-a lăsat neajutorat.

Deci, când am cunoscut că povăţuitorul meu este Marele Mucenic Gheorghe, din multa dragoste ce o aveam către el în sufletul meu, n-am mai putut răbda, ci l-am îmbrăţişat şi l-am sărutat mult timp. Apoi mergeam mai departe împreună, ţinându-ne de mână. Iar sufletul meu era lipit de dânsul, din multa dragoste ce aveam către el.

Şi mai mergând noi puţin am văzut de departe şi alţi oameni, şi aceştia cu haine călugăreşti îmbrăcaţi, ca şi ceilalţi. Însă îmbrăcămintea şi feţele lor străluceau mai mult decât soarele şi aveau mai multă şi mai mare slavă decât ceilalţi. Şi strălucire mai mare aveau, dar erau puţini la număr. Şi întrebai pe povăţuitorul meu, zicând: „Sfinte Gheorghe, cine sunt aceştia? Ce sunt de atâta slavă, strălucire şi frumuseţe şi ce au săvârşit în viaţa lor?" Atunci mi-a răspuns zicând: „Aceştia sunt călugării cei de acum, care fără povăţuitori şi fără pilda faptelor bune ale altora, ci numai din singura lor bunăvoinţă au râvnit faptelor bune ale călugărilor celor de demult, săvârşind faptele cele bune ale lor, bineplăcând lui Dumnezeu". Iar eu iarăşi i-am zis: „În vremea aceasta au lipsit faptele bune din lume, dar cum se poate să fie în ea acest fel de oameni aleşi?" Şi mi-a răspuns zicând: „Acest fel de oameni aleşi sunt puţini în zilele acestea în lume. Dar cel ce va face în aceste zile puţine fapte bune, după puterea lui, şi va plăcea lui Dumnezeu, mare se va chema aici, în Împărăţia lui Dumnezeu. Căci cine face câteva fapte bune, le face din singura lui bunăvoinţă, fără povăţuitor şi fără pilda altora. Şi pentru aceasta Dumnezeu ca pe nişte desăvârşite le primeşte. Frate, în zilele acestea au lipsit faptele bune din lume, s-a înmulţit răutatea, a prisosit nedreptatea, a lipsit dragostea, s-a prăpădit adevărul din gurile oamenilor, a încetat cuvântul lui Dumnezeu şi se obişnuieşte osândirea şi minciuna. În loc de smerenie, înălţarea, în loc de dragoste, vrajba, în loc de milostivire, nemilostivirea, în loc de dreptate, nedreptatea. S-au înmulţit ţinerea de minte a răului, pizma şi alte asemenea. Toţi s-au abătut la rău. Nu este cel ce face bine. Foarte puţini sunt cei ce uneltesc faptele cele bune şi plac lui Dumnezeu. În zilele acestea se potriveşte: „Cel ce mântuieşte, mântuiască-şi sufletul său!" Nimeni să nu aştepte ajutor de la altul, ci numai de la Maica Domnului. Cel ce va cădea la dânsa cu tot sufletul, îl va povăţui şi cu adevărat se va mântui, pentru că toate câte le voieşte le poate, căci „Mult pot rugăciunile Maicii spre îmblânzirea Stăpânului".

Aceste cuvinte mi-a zis şi iarăşi am început să mergem. Şi după ce am mers puţină depărtare spre partea Răsăritului a acelui câmp, se vedea de departe un palat mare şi frumos. Înălţimea, lăţimea şi lungimea lui erau foarte mari. Zidurile lui nu se puteau asemăna cu altceva şi se vedeau că erau ca din aur curat. Strălucirea care ieşea din el, lumina tot locul acela. Forma palatului era neînţeleasă. Podoaba şi frumuseţea nu se pot înţelege cu mintea omenească. Şi l-am întrebat pe povăţuitorul meu: „Sfinte Ghoerghe, ce palat este acesta?" Şi mi-a zis: „Acesta este palatul Împăratului, unde am să te duc". Deci mergând, am ajuns la palat şi am venit la o poartă mare şi înaltă care era deschisă. Povăţuitorul meu şi-a făcut de trei ori cruce, asemenea şi eu şi am intrat înăuntru pe poartă într-o curte, iar din ea se vedeau toate părţile palatului aceluia. Şi văzându-le, m-am minunat de podoaba şi frumuseţea lor, pentru că ochi de om nu le-a văzut. Vedeam şi oameni mulţi plimbându-se pe acolo şi erau în mare slavă. Atunci povăţuitorul meu m-a apucat de mâna dreaptă şi mă ţinea şi mergeam împreună. După aceasta am trecut printr-o poartă, care era deschisă şi am dat într-o sală mare şi frumoasă. Iar în partea de Răsărit a sălii era o altă poartă mare şi înaltă, care era făcută cu un meşteşug pe care mintea omenească nu poate să-l înţeleagă. Şi era împodobită cu pietre scumpe. În partea dreaptă a porţii era o icoană a Domnului nostru Iisus Hristos, şezând în jilţ. Iar înăuntru în sală era o mulţime multă de oameni, toţi îmbrăcaţi călugăreşte cu acelaşi fel de îmbrăcăminte, dar hainele lor erau roşii ca sângele şi străluceau ca fulgerul, iar în mâini ţineau cruci şi stâlpări. Frumuseţea şi podoaba lor nu pot să o povestesc.

Şi cum ne văzură au venit în întâmpinarea noastră şi ne-au primit cu mare bucurie. Şi privind toţi spre mine mi-au zis cu glas dulce: „Frate, până când să te aşteptăm? Pentru ce nu te sileşti pe sine-ţi?" Apoi au zis către povăţuitorul meu: „Frate Gheorghe, iată că l-ai luat în stăpânirea ta, când ni-l vei aduce?" Sfântul a răspuns: „Când va voi Domnul". Atunci aceia m-au luat din mâna povăţuitorului şi mă ţineau ei de mâini, arătându-mi prin aceasta mare dragoste.

Atunci povăţuitorul meu a mers şi a stat înaintea icoanei Maicii Domnului, la fel am mers şi noi toţi şi am stat înaintea ei cu multă rânduială. Şi toţi au început să cânte cu dulce glas: „Cuvine-se cu adevărat să te fericim... Şi când cântau fiecare cuvânt al troparului atât de curat îl auzeam, încât se întipăreau în sufletul meu. Şi săvârşind cântarea m-a luat iarăşi povăţuitorul meu şi făcându-ne de trei ori cruce, ne-am închinat la icoană, asemenea au făcut toţi sfinţii de acolo, apoi am zis: „Aceasta pentru tine s-au făcut ca să nu ai îndoială faţă de cele pe care le vezi şi le auzi, ca şi cum ar fi nălucire diavolească. Nu este nălucire, ci milostivirea lui Dumnezeu!"

Apoi ei s-au depărtat puţin şi numai eu şi povăţuitorul meu am rămas în dreptul uşii. Şi fără de veste s-a deschis uşa singură de sine şi s-a văzut multă lumină afară, care ne-a înconjurat. Am stat afara uşii şi m-am uitat zicând: „Mare este mila Ta, Doamne, către fiii omeneşti!"

Şi câte am văzut acolo cu neputinţă este a le scrie cineva. Pentru că ochii de om nu au văzut, urechi nu au auzit, la inimă nu s-au suit şi minte de om nu poate să înţeleagă. Că am văzut o Biserică mare, iar zidirea ei era neînţeleasă. Frumuseţea şi podoaba ei nu se pot spune şi nici se pot asemăna cu vreun lucru omenesc. Înspre mijlocul Bisericii era un tron înalt şi preaslăvit. El era ca nişte cărbuni aprinşi şi strălucea ca soarele. În tron stătea Împăratul slavei Hristos. Împrejurul tronului şi al împăratului sta mulţime nenumărată de oameni de toate vârstele. Unii dintre ei erau foarte tineri şi îmbrăcaţi în haine albe. Unii erau îmbrăcaţi în haine monahiceşti, iar alţii în haine ostăşeşti. Chipul împăratului era aşa cum se vede zugrăvit pe icoane. Era cu trupul voinic și îmbrăcat cu haine arhierești, iar pe cap avea cunună de pietre scumpe. Podoaba și frumusețea Împăratului cine poate să le spună? Din lumina care strălucea în fața Împăratului se lumina toată ceata aceea a sfinților și toată Biserica. Și toți drepții aceia s-au făcut asemenea cu Împăratul întru strălucire.

Atunci mi-am adus aminte de cuvântul lui Agapie din cartea care se numește „Mântuirea păcătoșilor", care povestește pentru slava raiului. zicând: „Înlăuntru în cărbunii cei aprinși când bagi un fier, arde și se face și acela foc și nu mai știi care sunt cărbunii și care este fierul. Așa și în rai este. Din strălucirea care iese de la Dumnezeu se împărtășesc și drepții, ca și Însuși Dumnezeu!" Aceasta aducându-mi aminte și văzând acestea cu ochii mei, ziceam întru sine-mi: „Câte au scris sfinții pentru slava raiului sunt foarte puține, pentru că toate nu este cu putință a le scrie".

Lumina care ieșea de la Împăratul slavei era atât de strălucitoare, încât dacă s-ar aduna mii de mii de milioane de sori, n-ar fi strălucit atâta.

Buna cuviință și frumusețea Împăratului slavei, strălucirea luminii celei nezidite, buna podoabă a Bisericii, slava drepților, cine poate să o spună? Că mai degrabă ar putea număra mulțimea stelelor și a nisipului mării decât să spună acestea. Și dacă s-ar adună toate limbile oamenilor și dacă stelele cerului, nisipul mării și frunzele copacilor s-ar face limbi, toate împreună n-ar putea spune nici măcar o parte din slava aceea.

Deci afară de ușă stând eu și privind la slava aceea, am văzut pe povățuitorul meu care a intrat înăuntru în Biserică și a mers să se închine Împăratului. Și întorcându-și fața și văzându-mă că nu vin după el, s-a întors și venind aproape de mine mi-a zis: „Ce stai? Vino împreună cu mine să ne închinăm Împăratului!" Și pregătindu-mă să intru și eu înăuntru, am auzit pe Împăratul zicând: „Gheorghe, lasă-l pe el afară, că nu este vrednic să intre înăuntru, căci nu are îmbrăcăminte de nuntă! Când am auzit acel glas m-am temut puțin, ca nu cumva să mă osândească. Dar iarăși am câștigat îndrăzneală, pentru că dragostea care era în sufletul meu pentru Împăratul alunga frica. Atunci povățuitorul meu m-a lăsat afară de ușă și a intrat singur la Împăratul. Și toată ceata aceea s-a sculat și a cinstit pe povățuitorul meu, ca pe o mare căpetenie a Împăratului. Și nu numai ceata drepților, ci Însuși Împăratul l-a cinstit cu mare cinste, căci degrabă s-a sculat din tron, l-a primit cu mare cinste şi bucurie, sărutându-l pe obraz, apoi iarăşi a stătut.

Apoi povăţuitorul meu a făcut trei metanii şi a sărutat picioarele Împăratului şi a stat înaintea Lui cu smerenie şi a zis către El:

„Doamne, adu-Ţi aminte de sângele care L-ai vărsat pe Cruce pentru păcătoşi! Adu-Ţi aminte că Te-ai pogorât pe pământ să mântuieşti pe cei păcătoşi! Deci iartă acest suflet şi-l povăţuieşte la calea mântuirii! Adânc nemăsurat este mila Ta, Stăpâne şi are trebuinţă de facerea de bine!" Atunci a răspuns Împăratul: „Gheorghe, ştii prea bine dragostea care o am către el din început; pentru că i-am arătat tainele cele ascunse şi dragostea Mea cea mare. Şi mulţi oameni s-au nevoit în toată viaţa lor, mai mult decât acesta şi nu au câştigat, iar acesta având-o în sufletul său a trecut-o cu vederea, alegând mai bine lenevirea şi împătimirea lumii, decât pe Mine. Şi pentru aceasta nu este vrednic de iertare". Şi iarăşi a zis povăţuitorul meu: „Doamne, mă rog iartă-l, că de-l vei judeca după dreptatea Ta, vrednic este de pedeapsă; ci să prisosească darul şi milostivirea Ta cu el. Cele ascunse ale inimii lui sunt înaintea Ta pururea. Vezi bunăvoinţa lui, plineşte-i cererile inimii lui şi nevrând el, mântuieşte-l! Doamne, vezi şi aşezarea lumii! Unde este pilda cea bună? Unde este cuvântul Tău în gurile oamenilor? Unde este îndemnarea? Că de ar fi cineva să voiască să facă binele îl face numai din buna lui voinţă, căci duhovnicii şi stareţii îl opresc. Fiecare cele pentru folosul cel trupesc al său caută. Pentru aceasta, te rog, învaţă-l să facă voia Ta! Povăţuieşte-l la calea mântuirii! Chiverniseşte-i în pace viaţa lui! Fă-l moştenitor împărăţiei tale, căci toate câte le voeşti, le şi poţi". Şi iarăşi a răspuns Împăratul şi a zis: „Gheorghe, iubitul Meu, văd starea lumii, cuvintele Mele au încetat din gurile oamenilor. În locul cuvântului Meu, osândirea. În locul dragostei, urâciune, vrajbă şi pizmă. În loc de dreptate, nedreptate. A pierit adevărul. A lipsit smerenia. A prisosit răutatea, sodomia, curvia, preacurvia. S-a stricat lumea. Acestea toate le fac nu numai mirenii: bărbaţii şi femeile, ci şi preoţii şi călugării. Mă pătrund la cele dinlăuntru; a doua oară Mă răstignesc. Şi-au spurcat desăvârşit chipul călugăresc cel îngeresc. Însă toate le rabd cu nerăutate, aşteptând îndreptarea şi pocăinţa lor.

Iar pe acesta n-am încetat a-l povăţui până astăzi ca să facă voia Mea. Nu am încetat a-l striga prin cuvânt viu să nu facă ceea ce nu-Mi place Mie. Iar el glasul Meu auzindu-L şi cunoscând cum că Eu sunt, după cum s-a adeverit de la mulţi duhovnici şi robi ai Mei îmbunătăţiţi, nu M-a ascultat. De multe ori I-am adus aminte de cea dintâi petrecere a lui ca să se întoarcă iarăşi la aceea, dar el a rămas neîndreptat. Deci fără de răspuns este înaintea Mea". Atunci povăţuitorul meu a căzut la picioarele Împăratului cu mare smerenie şi a zis către Dânsul: „Doamne, adu-ţi aminte de sângele care l-am vărsat pentru dragostea Ta, şi-mi dăruieşte mie acest suflet şi-l iartă pe el. Aşa, Doamne, te rog! Şi învredniceşte-l să bea şi paharul pe care-l poftea!"

Atunci, cu faţa veselă şi cu bucurie, a zis Împăratul: „Gheorghe, fie voia ta!" Apoi povăţuitorul meu s-a sculat şi a stat înaintea Împăratului cu îndrăzneală. Atunci Împăratul a luat cu mâna stângă un pahar plin, însă ce era în el nu ştiu, ci numai că era roşu ca vinul şi cu mâna dreaptă l-a blagoslovit şi l-a dat povăţuitorului meu şi a zis: „Acesta este paharul dragostei Mele, dă-i-l să-l bea!" Atunci l-a luat cu mâna dreaptă şi mi l-a adus zicându-mi:

„Fă-ţi cruce şi-l bea!" Iar eu făcând de trei ori cruce, l-am băut. Şi era aşa de dulce, încât nu se asemăna cu ceva pământesc. Şi, după ce l-am băut, mi-a venit în suflet o neasemuită dragoste şi dor dumnezeiesc, ca o pară de foc arzând în inima mea. Atunci am văzut pe povăţuitorul meu, aproape de Împăratul, că I-a dat paharul deşert.

Deci eu nemaiputând suferi am intrat înăuntru în Biserică şi m-am dus aproape de Împăratul şi căzând la picioarele Lui, cu îndrăzneală Le-am îmbrăţişat şi Le-am sărutat mult timp. Şi sufletul meu era cu desăvârşire lipit de Dânsul şi nu mai puteam să mă mai ridic de jos. Atunci a zis Împăratul către povăţuitorul meu: „Gheorghe, ia-l şi mergeţi ca să se mai nevoiască, să câştige dragostea Mea pe care a pierdut-o şi să se gătească. Şi când va fi voia Mea, Eu o să-l învrednicesc să bea şi paharul!"

Atunci, povăţuitorul apucându-mă de mâna dreaptă, m-a întors înapoi şi făcând amândoi câte trei metanii Împăratului, închinându-ne picioarelor Lui, am ieşit din Biserică şi s-a închis uşa. Atunci am văzut eu pe oamenii cei mai sus zişi, care erau în sală, că au venit să ne întâmpine şi, căutând spre mine cu faţa veselă, mi-au zis: „Frate, sileşte-te, căci iată, te aşteptăm!"

Şi ieşind din sală am venit în curte şi am stat puţin. Apoi am zis către povăţuitorul meu: „Sfinte Gheorghe, iubite frate, nu se poate să nu mai mergem în lume, ci să rămânem aici?" Şi îmi zise: „Aşa este voia Domnului ca să mergem înapoi în lume să te găteşti cu tot felul de fapte bune, păzind toate poruncile Lui. Să te ispiteşti ca aurul în topitoare şi aşa să vii aici. Şi de nu vei face aşa, ci vei rămânea în lenevire, ai văzut valea care primeşte pe cei leneşi şi păcătoşi? Păzeşte-te şi-ţi adu aminte câte ai văzut şi câte ai auzit, din multa şi nemărginita milă a lui Dumnezeu, către om".

Apoi am mers puţin şi am ieşit afară din palat şi făcându-ne trei cruci în poartă, am început a merge pe acel frumos câmp. Şi mergând puţin am văzut iarăşi ceata aceea cu puţini călugări, care avea slava cea mare. Şi m-am uitat să văd dacă cumva voi cunoaşte pe vreunul dintr-ânşii. Şi nu am cunoscut pe nici unul.

Deci, săvârşindu-se câmpul, am ieşit afară de poartă şi am venit în vârful muntelui celui înalt. Şi am stat şi aici puţin, privind în toate părţile muntelui care era împodobit cu o mulţime de măslini. Iar locul acela era foarte veselitor, numai că se vedea şi acea glodoasă şi întunecoasă vale. Frică şi cutremur aducea celui ce o vedea.

Apoi ne-am pogorât din munte şi povăţuitorul meu mi-a zis: „Dă-mi mâna!" Şi i-am dat-o. Şi, ţinându-mă de mână, iarăşi ne-am suit pe acea punte înfricoşată şi am mers fără frică sau temere. Şi când am ajuns la mijlocul ei, povăţuitorul meu a stat, şi-a întors faţa spre mine şi mi-a zis: „Fratele meu iubit, Împărăţia Cerurilor se sileşte şi silitorii o răpesc pe ea! Iată ai văzut milostivirea lui Dumnezeu. Să nu te arăţi nemulţumitor faţă de Făcătorul tău de bine, Dumnezeu. Nevoieşte-te să câştigi dragostea Lui. Găteşte-te ca să bei paharul. Şi darul lui Dumnezeu şi al Prea Sfintei Născătoarei de Dumnezeu nu te va lăsa sărman, nici eu nu te voi lăsa singur". Apoi făcând de trei ori semnul cinstitei cruci pe faţa mea a zis: „Prea Sfântă Născătoare de Dumnezeu, ajută robului tău!" Şi s-a făcut nevăzut. Şi nu l-am văzut unde s-a dus. Şi m-a lăsat singur la mijlocul punţii.

Atunci s-a făcut mare tunet şi tulburare din valea aceea. Şi auzeam strigări sălbatice zicând: „Acum a rămas singur, haideţi să-l surpăm jos!" Alţii ziceau: „Iată om care voieşte să treacă şi nu ştie că avem să-l surpăm acum?" Şi scrâşneau cu dinţii lor asupra mea, strigând cu mare glas: „Să-l surpăm mai înainte de a veni Gheorghe să-l ia!"

Însă nici unul n-a putut să se apropie de mine, ci numai strigări şi tulburări făceau. Iar puntea se clătina ca o frunză.

Atunci eu privind la acea adâncime, am zis: „Doamne, cine poate să ajute omul aici?" Atunci a venit glas ca de tunet şi a zis: „Faptele bune ajută omul aici. Şi de va face vreo milă Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu". Şi după strigarea aceasta au încetat tulburările drăceşti.

Şi eu am chemat ajutorul Prea Sfântei Născătoarei de Dumnezeu şi al Sfântului Gheorghe şi cu ajutorul lor mi-am venit întru sine-mi.

***

Notă:

Această urmare a vedeniei stareţului Iosaf s-a găsit în Sfântul Munte Athos la Schitul Românesc Prodromul din Mânăstirea Lavra de către părintele Ieromonah Ştefan.

ÎNTOARCEREA FIULUI CELUI RISIPITOR

(Adică îndreptarea tuturor păcătoşilor)

Poate că am scris eu uneori şi cuvinte care nu se potrivesc la toţi sau care nu-i interesează pe toţi.

Însă cuvântul pe care vreau să-l scriu aici eu cred că ni se potriveşte absolut la toţi. Şi anume vreau să scriu ceva în legătură cu pilda Fiului Risipitor, din Sf. Evanghelie, care s-a citi în Duminica trecută.

Se potriveşte cuvântul la toţi, pentru că toţi am ajuns în ţară străină şi toţi ne-am făcut mai mult sau mai puţin la fel cu fiul risipitor din Sf. Evanghelie. Cu alte cuvinte vreau să spun că nu este nimeni dintre noi care să nu fi greşit cu ceva înaintea Părintelui Ceresc. Căci păcatul nu este altceva decât depărtarea omului de la voia lui Dumnezeu. Şi dacă suntem greşiţi, înseamnă că ne-am depărtat de „casa părintească" şi am risipit averea darului ceresc în ţara îndepărtată. Unul a risipit mai mult, altul mai puţin, însă nimeni nu poate zice că n-a risipit ceva din moştenirea duhovnicească pe care a primit-o la Sfântul Botez.

Căci scrie Sf. Ioan Evanghelistul în cartea cea dintâi a sa: „De vom zice că nu avem păcat, ne înşelăm pe noi singuri şi adevărul nu este întru noi. Deci dacă toţi greşim, înseamnă că toţi suntem la fel cu fiul cel risipitor şi toţi avem nevoie să ne întoarcem în casa Părintelui ceresc prin pocăinţă. Căci nu este altă cale de întoarcere decât Taina Pocăinţiei. Iar Sfânta Evanghelie, prin pilda Fiului Risipitor, ne lămureşte în chip minunat, cum trebuie împlinită pocăinţa, pentru a dobândi iertarea păcatelor.

Unii cred că este de ajuns o baie în Iordan sau un simplu bocet pentru iertarea păcatelor. Alţii cred că pentru iertarea păcatelor nu este nevoie decât de o simplă molifţă, pe care o citeşte preotul în uşa Altarului, înainte de Sfânta Împărtăşire.

Mai sunt şi unii cari fac mărturisire, dar în loc să-şi spună păcatele lor, ei citesc numai modelul de mărturisire al Sf. Dimitrie Rostovschi (care este calapodul de probă). Bine este şi aceasta, dar nu este de ajuns, căci Sf. Prooroc Isaia ne învaţă zicând:

„Spune tu mai întâi fărădelegile tale, ca să te îndreptezi". Deci fiecare să-şi spună deosebit în ce chip a greşit la toate poruncile dumnezeieşti şi în câte rânduri.

Sunt apoi şi persoane cari nu fac nici una, nici alta din cele amintite, dar - în schimb - plătesc din gros Liturghii la preoţi şi împart milostenii la săraci, nădăjduind ca prin asta vor dobândi iertare de păcate. În sfârşit - ce să mai zic - sunt şi alţii mai hâtri, care îşi fac socoteală că pocăinţa este primită şi înainte de moarte. Pentru asta ei se silesc la păcate acum cât mai este vreme ca să nu-i apuce bătrâneţea nepricopsiţi.

Vremea pocăinţiei este la bătrâneţe, zic ei, şi până atunci trebuie să gustăm din viaţă. Aceştia, fraţilor, sunt fiii cei risipitori şi rămân mereu departe de casa Părintelui ceresc, adică nu caută iertarea aşa cum se cuvine, sau nu o caută deloc.

Acum să urmărim cum a reuşit fiul risipitor din Sf. Evanghelie, să dobândească iertare. Fiecare cunoaşte pilda asta. Din fecior de neam slăvit, a ajuns păstor de porci, în ţară îndepărtată. Adică a ajuns rob patimilor şi sminteală pentru alţii. Căci a paşte porcii înseamnă a învăţa şi pe alţii răutatea. Foametea înseamnă lipsirea darului. Când a flămânzit fiul şi-a adus aminte de belşugul pe care îl avea în casa părintească. Aceasta însemna că şi-a venit în simţire, cunoscându-şi căderea, iar prin cunoştinţa căderii a ajuns la căinţă. Însă n-a rămas numai cu această căință, ci s-a pregătit pentru mărturisire. Căci și-a făcut socoteală, zicând întru sine: „Sculându-mă mă voi duce la tatăl meu și voi zice lui: Tată am greșit la cer și înaintea ta și nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău, fă-mă ca pe unul din argații tăi!" Planul pe care l-a făcut fiul risipitor cum trebuie să vorbească părintelui său, nu este altceva decât pregătirea pentru mărturisire. Căci n-a mers la iertăciune așa cum se întâmplă și n-a amânat plecarea, ci s-a gândit ce trebuie să spună și a plecat îndată.

Deci a mers la casa părintească cu inima înfrântă dar și cu deplină nădejde și cu hotărâre nestrămutată de îndreptare. Când a ajuns în fața părintelui său, a căzut în genunchi și cea dintâi vorbă a fost mărturisirea.

Îmbrățișarea și sărutarea Părintelui său, înseamnă iertarea pe care o dăruiește duhovnicul prin punerea mâinilor pe capul celui care se mărturisește curat.

Hainele și sandalele pe cari i le dă Părintele din Sf. Evanghelie, reprezintă veșmântul nestricăciunii (ca la al doilea botez) precum și cinstea pe care o pierduse fiul. Inelul înseamnă pecetea darului duhovnicesc și semnul înfierii de-a doua oară pentru moștenirea cerească.

Vițelul cel gras pe care l-a jertfit Părintele din Sf. Evanghelie, înseamnă Trupul și Sângele Domnului, care se dă spre hrană la toți cei cari se mărturisesc curat și se pocăiesc cu adevărat. Iar veselia care s-a făcut la casa părintească din Sf. Evanghelie, înseamnă bucuria care se face la ceruri pentru întoarcerea celui păcătos (după cum mărturisește însuși Domnul în Sf. Evanghelie).

TURNUL BABILONULUI

(din zilele noastre)

În urma potopului oamenii s-au abătut iarăși de la calea lui Dumnezeu și se așteptau iarăși la alt potop.

Pentru asta au început să zidească Turnul Babel (adică cetatea Babilonului). Aveau de gând s-o înalțe mai presus de norii cerului, ca să nu-i mai înece apa.

Pentru nebunia lor, Dumnezeu le-a amestecat atunci limbile și n-au putut isprăvi nimic.

Lumea modernă de astăzi nu este mai brează decât cea de-a-

Dar pe locul acela nici până astăzi n-a încetat prăpădul! În timp de 10 ani de la război încoace s-au născut 652 de prunci morți, 1.500 de prunci s-au născut cu oasele strâmbe, 429 au rămas betegi: unii nu văd, alții nu aud etc., 313 din cei născuți au rămas cu limba lipită, 25 sunt fără creier și 8 sunt fără ochi.

Însă bomba atomică cea nouă cu hidrogen este încă mai înfricoșătoare. Razele ei sunt așa de otrăvitoare încât pot ucide pe toți pământenii, ba omoară și peștii în apă, iar copacii și verdeața pământului se pârjolesc.

Iată deci roadele civilizației. S-a înmulțit mintea și cu asta a sporit și nebunia lumii prin născociri pierzătoare. Dar născocirile acestea nu aduc numai pagubă trupului, ci păgubesc mai ales bietul suflet.

Știința modernă a făcut pe oameni să zboare prin văzduh și să călătorească în cetăți plutitoare pe apă (vapoare mari ca orașele). Știința i-a făcut omului aripi de pasăre, și picioare de metal ca să alerge în calea deșertăciunii, dar i-a împiedicat în calea rugăciunii. În calea spre Biserică știința modernă a înălțat ziduri uriașe de împiedicare, iar pe calea fărădelegii a așternut asfalt și a presărat flori.

(La Sf. Locuri norodul simplu nu mai poate veni spre închinare ca altădată, iar în zilele de sărbători s-au rânduit adunări deșarte, distracție și plimbări, ca să nu mai meargă lumea la Biserică).

Prin viteza mașinilor s-au scurtat distanțele dintre țări și s-au apropiat urechile oamenilor prin telefoane și prin radio. Meșteșugurile cele noi au apropiat și au răsfățat astăzi trupurile, iar pe Dumnezeu l-au depărtat de inimi. A sporit mintea, dar s-a răcit inima. S-a îmbogățit știința, dar s-a păgubit credința. Civilizația de azi a scurtat hainele oamenilor, le-a secerat barba și părul capului și după asta a retezat și Sfintele Așezăminte.

Deci, în scurt vorbind de pacostea asta de civilizație (sau progres) prin asta se fălește pământeanul: a sporit mai mult ca niciodată lacrimile din lume, a lărgit în chip de speriat cimitirele prin războaie, a întunecat zarea cu fumul motoarelor și a împânzit văzduhul cu păsările cele uriașe (cu ciocul de fier) care stau gata să piardă lumea. Iar ca să aibă vreme să termine „Turnul Babilonului" (adică născocirile științei) samsarii țărilor cei grași fac mereu soboare pentru pace. Dar Dumnezeu văzând vicleșugul lor, le-a amestecat mințile (după cum la Babilon a amestecat limbile) și nu se mai pot înțelege.

MÂNĂSTIREA SF. GHEORGHE DIN VALEA HOZEVEI

În vechime Palestina era ţara cea mai bogată în Lăcaşuri Sfinte. Atât localităţile ei istorice, cât şi pustietăţile cele mai îndepărtate, erau împânzite cu Biserici măreţe şi cu mânăstiri. Din istoriile vechi se poate vedea că la începutul veacului al 7-lea numai în Valea Iordanului erau la vreo 40 de mânăstiri şi schituri. De la Ierusalim şi până la Muntele Sinai lăcaşurile sihăstreşti se ţineau lanţ. De aici se explică şi faptul că monahii de la Sinai nu începeau Sf. Liturghie în Sâmbăta ce Mare până când nu primeau vestirea pogorârii Sf. Lumini de la Ierusalim. Mânăstirile erau aşa de numeroase încât se putea vesti - de la una la alta - prin sunetul clopotelor şi al toacelor venirea Sf. Lumini la Ierusalim.

Până la năvălirea Perşilor, care a fost în 614, starea mânăstirilor din Palestina era nespus de înfloritoare. Dar mâna cea pângărită a barbarilor a distrus cele mai multe şi cele mai însemnate lăcaşuri sfinte, al căror număr se ridică la 200, iar numărul monahilor omorâţi de păgâni trece cu mult de 10.000 (dacă ne gândim că numai la mânăstirea Sf. Sava au fost omorâţi de perşi cinci mii de monahi). Desigur că pe lângă acestea mai erau şi alte lăcaşuri sfinte, cari au rămas nedărâmate de barbari, dar vremea cea necruţătoare le-a măcinat şi pe acestea, încât multe din ele n-au lăsat nici o urmă.

Dintre mânăstirile cari au fost distruse de perşi este şi Mânăstirea Sf. Gheorghe de la Hozeva. Această mânăstire datează de la începutul veacului al 5-lea şi, când te cobori din drumul cel vechi (Ierusalim - Ierihon) în valea Hozeva, ai impresia că ai intrat într-o cetate cu ziduri uriaşe de granit. Rămâi uimit de adâncimea prăpăstioasă a pârâului Hozevei şi de înălţimea stâncilor abrupte, cari se ridică ameninţător, din toate părţile, închizând orizontul. Aici te simţi îndată izolat complet de restul lumii, căci nu vezi împrejur decât stâncile dogorâte de soare, cu peşteri nenumărate, în care au trăit (cu miile) sihaştrii de odinioară, iar astăzi îşi au locuinţa bursucii şi porumbeii sălbatici. Nu se aude în vale decât glasul speriat al păsărilor de pustie şi murmurul plăcut al apelor care coboară grăbit pe canalul străvechi al Macabeilor şi al Irozilor, care s-a înnoit în vremea din urmă.

Mânăstirea Sf. Gheorghe Hozevitul este așezată în valea cea adâncă a „Enonului" cum o numește Sf. Ioan Evanghelistul (cap.3, vers.23): „Era însă și Ioan în Enon, aproape de Salim și boteza acolo, pentru că erau acolo ape multe". În Testamentul Vechi valea aceasta era cunoscută sub numele de Horit sau Horat, unde a petrecut o vreme Sf. Prooroc Ilie, iar astăzi se numește Valea Hozevei (posibil de la muntele „Hasva", locul unde s-a născut Adam, despre care se vorbește în Cartea Facerii, cap.38, vers.5).

Mânăstirea Sf. Gheorghe Hozevitul stă lipită de stânca uriașă, în partea stângă a pârâului, întocmai ca un cuib de rândunică.

Cei dintâi ctitori și vețuitori ai lăcașului au fost 5 sihaștri vestiți, din părțile Siriei, (Prom, Ilie, Gannen, Rnan și Zinon) cari n-au trăit în aceeași vreme, ci au urmat unul după altul. Ei au zidit primele chilii și Biserica Sf. Arhidiacon Ștefan, unde s-au odihnit și cinstitele lor moaște. După ei a venit în părțile acestea Sf. Ioan Hozevitul, mitropolitul Chezariei Palestinei, și a completat lucrul început de sfinții sirieni. În vremea lui, mânăstirea aceasta a primit numele „Nașterea Maicii Domnului" după hramul Bisericii mari, iar numărul monahilor a sporit uimitor. Din viața Sf. Ioan Hozevitul se constată că numărul locuitorilor pustiei de la Hozeva a sporit simțitor până la cinci mii. Erau cu adevărat ca niște îngeri în trup, cari și-au răstignit patimile și au urmat lui Hristos până la moarte. Mulți dintre ei erau văzători cu duhul și făctori de minuni. Mânăstirea a ajuns vestită pentru nenumăratele minuni cari se făceau aici la Sf. Icoană a Maicii Domnului, care se numae „Hozevitissa". Această icoană prea minunată nu se mai află astăzi la Hozeva. Prin veacul al 9-lea, din cauza tulburărilor și a năvălirilor barbare, monahii de la Hozeva (fruntașii din mânăstire) au plecat în insula Amorgo (a Cicladelor), luând cu ei și Sf. Icoană, spre mai multă siguranță. Acolo au găsit o coastă prăpăstioasă, asemenea cu cea de la Hozeva, unde au întemeiat o nouă mânăstire, cu numele „Hozevitissa", care a fost înnoită și înzestrată cu metoace de către împăratul bizantin Alexie Comneanul (1080 - 1088).

Desigur că n-au plecat toți monahii de la Hozeva în insula Amorgo. Viața monahicească din Valea Hozevei a urmat înainte, însă mai mult sub formă idioritmică (cu traiul deosebit) și mai ales isihastică (sihăstrească) trăind cei mai mulți în Schitul

Sf. Ana (din apropierea mânăstirii) şi prin peşterile înconjurătoare. Clădirea cea mare a mânăstirii atrăgea de multe ori privirea lacomă a jefuitorilor păgâni, pentru aceasta în multe rânduri a fost pustiită şi chiar dărâmată, iar peşterile cele ascunse s-au aflat mai bune pentru adăpost, la vremuri grele. Informaţii amănunţite şi date mai sigure asupra trecutului mânăstirii nu se află.

Schimbările furtunoase şi necurate, cari au trecut peste pământul Palestinei, n-au cruţat nici zidurile vechi ale mânăstirii, nici odoarele bisericeşti şi nici arhiva cu documentele istorice. Au rămas numai tradiţiile moştenite din gura sihaştrilor din vechime, icoanele vechi de la ziduri şi diferite inscripţii.

Ca să-şi poată face cineva o idee mai clară despre trecutul acestei mânăstiri, trebuie să cunoască viaţa celor mai de seamă ctitori ai mânăstirii, adică a Sf. Ioan Hozevitul şi a Sf. Gheorghe Hozevitul care au trăit cam o sută de ani după Sf. Ioan. În vremea lui s-a întâmplat şi năvălirea perşilor şi el este cel care adună iarăşi pe monahii împrăştiaţi şi înnoieşte viaţa mânăstirii de la Hozeva. Înălţimea virtuţilor lui şi minunile cari se făceau prin Sfintele lui rugăciuni, au hărăzit acestui lăcaş un loc de frunte între mânăstirile din Palestina. De aceea după săvârşirea lui din viaţă, mânăstirea a primit numele de Sf. Gheorghe Hozevitul (care este şi hramul principal al mânăstirii), iar mormântul lui a devenit locul cel mai scump şi mai cinstit din cuprinsul mânăstirii.

Cimitirul vechi se află în afară de mânăstire şi el s-a descoperit în anul 1880 de către sihastrul român Iustin şi de altul grec Ioasaf, de la Schitul Sf. Ana. Acolo se pot vedea mormane de oseminte de la care iese o aromă de moaşte sfinţite. Ele sunt aşezate pe categorii, cu anumite despărţituri pentru arhierei, pentru stareţi, pentru preoţi de mir, arhidiaconi, diaconi, monahi şi mireni.

Între altele se află şi osemintele unei regine, cu numele Ia şi a unei diaconese. După inscripţiile care se află pe stâncă, în dreptul fiecărei despărţituri, se poate cunoaşte că au fost îngropaţi aici clerici şi mireni din toate laturile împărăţiei bizantine: din Roma, din Grecia, din Egipt, din Antiohia, din Capadochia, din cetatea Tirului, din Ascalon, din Damasc, din Arabia, din Mesopotamia şi din alte părţi.

Deasupra cimitirului, la vreo 40 de metri înălţime, se află peştera Sf. Ioan Hozevitul, ale cărui moaşte cinstite s-au descoperit în anii din urmă, de către ieromonahul Gavriil, care trăieşte astăzi în peştera Sfântului. Locuri mai vrednice de amintit, cari se află în cuprinsul mânăstirii în afară de Biserica cea mare, în care se păstrează mozaicul din vechime sunt: o parte din zugrăveala veche de pe zidurile Biserici, apoi cimitirul vechi al părinţilor, mormintele sfinţilor ctitori, peştera Sf. Prooroc Ilie, care a adăpostit într-o vreme şi pe Sfântul şi Dreptul Ioachim, unde a şi primit prin înger vestirea naşterii Prea Curatei Fecioare din pântecele sterp al Sf. Ana.

Însă locul cel mai cinstit din toată valea Hozevei este mormântul Sf. Gheorghe Hozevitul, în care s-au aflat o parte din cinstitele lui moaşte.

Părinţii bătrâni din mânăstirea Sf. Sava cel Sfinţit (între cari şi duhovnicul Sava), mi-au povestit că acum două sute de ani în urmă, mânăstirile din Palestina fiind strâmtorate, au plecat din Valea Hozevei şi din Schitul Sf. Ana vreo 300 de sihaştri în Muntele Athos, având între ei şi un arhiereu.

Atunci au luat cu ei şi cinstitele moaşte ale Sfintei şi Dreptei Ana, aşezându-se în Schitul aghiorit care avea şi el hramul Sfintei Ane.

În vremea aceea tocmai se începuse clădirea Bisericii mari din schit (anul 1754), cu cheltuiala patriarhului Dionisie al Ţarigradului (Constantinopolului).

Bieţii sihaştri hozeviţi au voit ca să ducă aceiaşi viaţă aspră ca şi la Hozeva. Dar nefiind deprinşi cu frigul iernei din Sfântul Munte, în scurtă vreme au murit cea mai mare parte din ei. Se spune că din cei 300 câţi erau la început, după trei ani de zile, au rămas numai 70.

În Biserica mare a Schitului se păstrează cu mare cinste până azi piciorul drept al Sfintei Ana la care se poate vedea şi pielea. În valea Hozevei au trăit mulţi români din vremuri îndepărtate. Un călugăr român, care a trăit în schitul Sf. Ana de la Hozeva a fost monahul Varsanufie, care mai înainte de călugărie se chema Arsenie. După mulţi ani de viaţă sihăstrească, se retrage în mănăstirea Sf. Sava, la îndemnul arhimandritului Nectarie Banu. Acolo a ajuns ajutor de econom. În gropniţa mânăstirii se vede şi azi craniul arhim. Nectarie Banu cu inscripţia lui Varsanufie cu litere chirilice. Compunerea acestor cuvinte a făcut-o Nectarie, înainte de moarte, poruncindu-i lui Varsanufie s-o scrie pe craniul său şi să-l păstreze în camera sa, spre aducere aminte.

În adevăr, monahul Varsanufie a păstrat acest craniu în camera sa până la moarte. Chilia sihăstrească a lui Varsanufie se vede şi astăzi în schitul de la Hozeva. Împrejurul chiliei lui se văd garduri de piatră, un cuptor şi o sternă.

Cam în aceeaşi vreme cu Varsanufie au trăit în schitul Hozevei şi monahii Teofan, Calist şi un bătrân mirean cu numele de Ioan. În vremea războiului mondial toţi s-au retras în mânăstirea Sf. Sava. Numai monahul Calista plecat în ţară pentru a face o colectă pentru zidirea mânăstirii şi din nenorocire s-a înecat în Dunăre. Voind să salveze pe fratele său, care era în primejdie, s-a înecat şi el însuşi. Era de meserie pescar şi meşter la construire bărcilor. De aceea a simţit multă atracţie în Valea Hozevei, unde era pârâul îmbelşugat de peşte. La mulţi dintre pescarii de la Iordan monahul Calist le-a făcut bărci şi alte unelte pentru pescuit.

Despre bătrânul Ioan (barba Iani, cum îi ziceau grecii) se spune că avea o barbă până la genunchi şi mulţi voiau să-l fotografieze, dar el îşi ascundea barba în sân şi nu voia să stea la fotografiat.

MÂNÂSTIREA "HOZEVITISSA" DIN AMORGO

(Însemnare scurtă)

În ostrovul Amorgo (Insulele Ciclade) se află o mânăstire cu hramul Maicii Domnului, numită "Hozevitissa". Această mânăstire a fost zidită prin veacul al nouălea de către nişte monahi de la Hozeva (din Palestina).

După aceea s-a pustiit din cauza barbarilor şi a rămas mult timp nelocuită. Pe la anul 1080-1088 mânăstirea a fost înnoită de către împăratul bizantin Alexie Comneanul. O istorie amănunţită după întemeierea acestei mânăstiri nu se găseşte scrisă nicăieri, căci toate actele şi însemnările cele vechi din mânăstire s-au pierdut din cauza deselor jefuiri pe care le-a suferit acest Sfânt Lăcaş. În anii din urmă s-a alcătuit o istorie a mânăstirii de prof. universitar Boiagidi, pe baza diferitelor povestiri cari s-au păstrat din bătrâni (adică din tradiţie).

Toate câte s-au petrecut în mânăstirea aceasta de la zidirea ei şi până astăzi, sunt în legătură cu Sfânta Icoană a Maicii

Domnului făcătoare de minuni şi care se cheamă „Hozevitissa" de la care a primit numele şi mânăstirea din ostrovul Amorgo, care mai înainte era necunoscut şi acuma a ajuns vestit în lume din cauza acestui odor nepreţuit (adică Icoana Maicii Domnului). Vestea minunilor cari se săvârşesc acolo aproape zilnic atrage multă lume spre închinare.

Creştinii din Amorgo se mândresc că au un asemenea Lăcaş vestit, care le face cinste. Însă nici locuitorii ostrovului, nici călugării din mânăstire şi nici însuşi autorul grec care face istoria mânăstirii, nu-şi prea dau seama de unde se trage cinstea aceasta şi numele vestit al mânăstirii.

Deşi autorul aminteşte că după tradiţie mânăstirea Hozevitissa din Amorgo este întemeiată de călugării refugiaţi din Palestina, prea puţin vorbeşte despre Lăcaşul unde au trăit călugări şi unde se afla Icoana făcătoare de minuni numită Hozevitissa.

Lipsa de atenţie faţă de străvechea Lavră din pustia Hozevei, care a dat naştere mânăstirii din Amorgo, face să scadă mult din valoarea cărţii prof. I. Boiagidis. Şi aceasta se întâmplă din cauză că până azi nu şi-a dat aproape nimeni silinţa să scrie Istoria din Valea Hozevei într-o limbă uşor înţeleasă de toţi. De asemenea nu s-a vorbit mai nimic despre minunile Maicii Domnului de la Hozeva.

În limba latină se află o carte întreagă cu minunile Icoanei Hozevitissa scrisă de Sf. Grigore Dialogul. Acum câţiva ani mi-a spus un călugăr papistaş că această carte s-a tradus de curând şi în limba franceză. Mult s-a mirat când a aflat că în limba greacă şi română încă nu se află scrisă.

Atunci când va fi cunoscută istoria străbunei Mânăstiri de la Hozeva, precum şi minunile Maicii Domnului din acest lăcaş, atunci abia vor putea înţelege mai bine cititorii şi istoria mânăstirii Hozevitissa din Amorgo.

Acum voi aminti doar pe scurt câteva ştiri mai însemnate din istoria acestui sfânt lăcaş.

Tradiţia spune că pe vremea când erau prigoane în Palestina (din cauza sfintelor icoane) o parte din călugării de la Hozeva, s-au mutat în ostrovul Amorgo, luând cu ei şi sfânta Icoană făcătoare de minuni a Maicii Domnului.

Acolo aflând ei un loc stâncos pe coasta unui munte prăpăstios (ca şi cel de la Hozeva) au zidit mânăstirea care a primit numele Sfintei Icoane de la Hozeva (adică Hozevitissa).

Împăratul Alexie Comneanul 1080 - 1088, aflând-o ruinată și părăsită, a zidit-o din nou.

Tradiția aceasta (care a rămas din bătrâni) este întărită și de istorie, căci în adevăr pe la anul 812 în Palestina au fost prigoane din partea arabilor și în multe părți au oprit cinstirea Sfintelor Icoane. Înfățișarea mânăstirii din Amorgo, se aseamănă mult cu cea de la Hozeva. Alt lucru de mirare se poate vedea în acest lăcaș. În coasta stâncoasă a muntelui (care stă ca un perete) se poate vedea o daltă de fier înfiptă în piatră, deasupra clopotniței. Cine a înfipt-o acolo, nimenea nu poate pricepe, căci nici o scară nu ajunge până acolo. Bătrânii spun că în vremea când a început a se zidi mânăstirea s-a ales un loc puțin mai departe de locul unde este astăzi. Însă tot ce se zidea ziua, noaptea găseau ruinat, iar uneltele lucrătorilor le găseau dimineața atârnate de dalta cea de fier (despre care am pomenit). Din aceasta au cunoscut că sub daltă este voia Maicii lui Dumnezeu ca să se zidească mânăstirea.

În ziua de 16 octombrie 1952 când s-au luat de către guvern metoacele mânăstirii, atunci a căzut singură dalta de fier pe terasa mânăstirii, ca semn că s-a mâniat Maica Domnului pentru înstrăinarea averilor.

În multe rânduri și în multe locuri s-au izbăvit oamenii de secetă, de foamete și de alte necazuri grele, făcându-se litanie cu Sfânta Icoană „Hozevitissa”, iar vindecările cari se dau bolnavilor sunt nenumărate și prea minunate. Adeseori cad pietre mari din vârful muntelui, însă niciodată n-au vătămat pe viețuitorii din mânăstire, care au Sfânta Icoană a Maicii Domnului, ca un adevărat acoperământ și sprijineală grabnică.

DEFĂIMAREA NĂLUCIRILOR ȘI FOLOSUL ISPITIRILOR

(Pilde din Pateric)

Era un sihastru în părțile Iordanului carele a petrecut mulți ani întru nevoințe, fiind el acoperit de Dumnezeu, nu primea bântuielile vrăjmașului, ci aproape neluptat era.

De aceea, către toți cei ce veneau la dânsul pentru folos, el defăima pe satana și-l ocăra, zicând că nimic nu este. Apoi mai zicea că vrăjmașul nu are nici o putere asupra nevoitorilor, de nu va afla pe cei asemenea lui spurcați.

Dar toate acestea le zicea sihastrul nesimțind darul cel de sus, care nu lăsa pe satana să-l bântuiască.

Iar când s-a apropiat sfârșitul lui, după slobozenia lui Dumnezeu, s-a înfățișat înaintea lui diavolul în chip arătat, zicând către dânsul: „Ce am cu tine avo, pentru ce mă ocărești? Au te-am supărat vreodată cu ceva?"

Atunci bătrânul scuipând asupra lui a rostit aceleași cuvinte, ca de obicei zicând: „Mergi înapoia mea satano, că nimica nu poți asupra robilor lui Hristos!" Vrăjmașul însă i-a zis: „Așa, așa! Cu adevărat! Ai de trăit încă 40 de ani și nu voi putea nici măcar un ceas să-ți pun piedică întru atâția ani!" Și zicând acestea s-a făcut nevăzut.

Atunci monahul a început a se lupta cu gândul:

„Am atâția ani ticăloșindu-mă aici și iată Dumnezeu vrea să mai trăiesc încă patruzeci de ani. Mă voi duce dar în lume să-mi văd rudeniile mele și voi petrece cu dânsele vreo câțiva ani, apoi întorcându-mă mă voi apuca iar de nevoința mea. Deci socotind el acestea, a început a le împlini cu fapta. Și ieșind din chilie s-a apucat de cale. Dar n-a mers mult prea departe și Iubitorul de oameni Dumnezeu, milostivindu-se spre el și nelăsând ca să-și piardă ostenelile lui, a trimis pe Sf. Înger în ajutorul lui.

Și întâmpinându-l pe el Îngerul, a zis către dânsul: „Unde mergi, avo?" „La cetate!", a răspuns bătrânul. Atunci i-a zis Îngerul" „Întoarce-te la chilia ta și nu te potrivi satanei, ca nu cumva să rămâi batjocorit". Deci venindu-și întru sine bătrânul, s-a întors la chilia sa și mai trăind încă trei zile s-a săvârșit.

Iată cum uneltește vrăjmașul ca să înșele pe cei nevoitori. Am avut prilejul ca să cunosc o persoană din neamul nostru, care se lăuda că ea nu moare până când nu are vestire de la Dumnezeu. Socoteala asta nu este sănătoasă, căci Dumnezeu nu este obligat să descopere fiecăruia ziua morții. Iar dacă descoperă unora, aceasta o face când este nevoie pentru folosul sufletului, iar nu după socoteala noastră.

Mulți așteaptă decoperiri pentrau slava deșartă având părerea ca sunt la măsura sfințeniei și asta îi duce la înșelăciune. Atunci vrăjmașul tabără cu nălucirile și cu semnele lui. De multe ori vestește lucruri cari se împlinesc, dar care nu folosesc spre mântuire.

Iată de pildă cum scrie la Pateric despre niște frați cari aveau năluciri de la vrăjmaşul şi s-au dus la ava Antonie ca să-l întrebe dacă sunt adevărate sau nu. Fiind calea cam lungă, au luat cu ei şi un măgar, care a pierit pe cale. Deci cum au ajuns la Sfântul Bătrân, apucând el mai înainte le-au zis: „Dar cum de a murit măgarul pe cale?" Şi ei au întrebat cu mirare: „Da'de unde ştii, avo?".

„Dracii mi-au arătat", a răspuns el. Atunci au zis fraţii: „Noi pentru asta am venit ca să te întrebăm, nu cumva sunt înşelătoare nălucirile pe care le vedem, că de multe ori se fac adevărate".

Deci i-a încredinţat pe ei bătrânul din pilda măgarului, că descoperirile pe care le au ei sunt năluciri draceşti.

Poate se vor mira unii că şi Sfântul Antonie a avut năluciri drăceşti şi vor zice: „Pentru ce nu i-a descoperit Dumnezeu despre întâmplarea fraţilor?"

Să fie ştiut lucru că şi sfinţii au năluciri şi tot felul de ispitiri, dar ei nu le primesc. Iar Dumnezeu nu descopere lucruri cari nu sunt de folos (cum a fost moartea măgarului). Vrăjmaşul vesteşte lucruri nefolositoare, iar dacă vede că le primim ca adevărate, atunci ne vesteşte în chip mincinos şi lucruri cari ne vatămă sufletul (cum a fost de pildă vestirea mincinoasă pentru sihastrul de la Iordan).

Tot la cuvintele Sfântului Antonie găsim scris următoarele:

„Nimenea neispitit nu va putea să intre întru Împărăţia Cerurilor, că de se vor ridica ispitele, nu este cine să se mântuiască. Şi aceasta este lucrarea cea mare a omului, ca greşala s-o puie asupra sa înaintea lui Dumnezeu şi să aştepte ispite până la răsuflarea cea mai de pe urmă.

Zis-a un bătrân că un frate se ispitea de gânduri timp de 9 ani şi din evlavie se osândea pe sine zicând: „Mi-am pierdut sufletul!" Căci socotea că singur el este pricinuitor al ispitei. La cele din urmă îngreuindu-se şi ajungând la deznădejde, a zis întru sine: mă voi duce în lume, căci m-am prăpădit!"

Dar după ce s-a pornit la drum, s-a făcut glas din cer către el zicându-i: „Cei 9 ani în care ai fost ispitit, ţi-au pricinuit ţie cunună, pentru asta întoarce-te la locul tău şi te voi uşura de gânduri!"

Deci s-a întors fratele la chilia sa şi a aflat odihnă. Din asta înţelegem că războaiele duhovniceşti (cu felurite ispitiri) ne pricinuiesc cunună.

TAINA POCĂINŢII

(Înnoirea Sfântului Botez)

Cu un adaos despre patima Deznădăjduirii
(felurite motive)

Tot omul este supus greşalelor şi nu este cu putinţă nici bărbaţilor celor iscusiţi ca să scape de prihana greşalelor celor din toate zilele. Când zic „greşalele cele din toate zilele" înţeleg greşalele cele vrednice de iertare, care nu sunt moarte. Acestea vin din cuvinte, din gânduri, din nepricepere sau din uitare şi se iartă cu darul lui Dumnezeu, căci se nasc din neputinţa firii, iar nu din răutate sau din necredinţă. Nimeni nu este scutit de bântuiala (lupta) gândurilor, căci prin căderea lui Adam, s-a depărtat mintea omului de la Dumnezeu şi demonii au aflat loc de intrare în inimă.

Însă noi chemând pe Domnul cu smerenie şi cu zdrobirea inimii, îndată ne iartă pe cele mici greşale, cari nu se fac din voia noastră, ci din neputinţa firii, căci zice Sf. Prooroc David:

„Mărturisiţi-vă Domnului şi chemaţi numele cel sfânt al Lui!"

Pentru cei cari se luptă ca să nu greşească, dar din neputinţă sau din uitare alunecă în cele mici păcate (fără voia lor) pentru aceştia zice Sf. Anastasie Sinaitul că primirea Sfintelor Taine le este spre iertarea păcatelor (chiar de nu vor putea să le mărturisească regulat la duhovnic).

Cine n-a trecut prin judecătorirea cea duhovnicească de pe pământ, acela va trebui să primească hotărârea cea înfricoşată din ceruri, unde nu este milă nici îndurare.

Pe pământ judecata mărturisirii se face spre îndreptare şi spre vindecare, iar la cea din ceruri nu mai este îndreptare pentru cei nepocăiţi, ci osândă veşnică.

Aici judecă preotul, care este un om cu neputinţe ca şi noi, acolo va judeca însuşi Dumnezeu de care se cutremură îngerii.

Aici este milă şi îngăduială (adică păsuire), iar acolo este numai dreptate, fără părtinire şi fără coborământ. Pe pământ îşi denunţă fiecare păcatele sale, iar în cerurir va fi pârât de către îngeri şi de către demoni (tot omul care nu se pocăieşte). Aici nu este altul decât duhovnicul, care să ne audă tainele noastre, pe când la judecata cea mare, toate cele nemărturisite cum trebuie, se vor arăta îngerilor şi înaintea tuturor sfinţilor, înaintea tuturor oamenilor care au trait pe pământ şi înaintea demonilor. La judecata aceasta de pe pământ i se dă omului vreme de pocăinţă, pe când la cealaltă nu mai este nicidecum vreme de pocăinţă.

„În iad nu este pocăinţă".

Observaţie: La judecătoriile lumeşti vinovatul este reclamat pentru a fi pedepsit, iar la Taina Mărturisirii, vinovatul se denunţă singur pentru a lua iertăciune. Aici este deosebirea cea mare între judeţul (procesul) lumesc şi judeţul duhovnicesc (adică mărturisirea).

Am avut ocazia să cunosc oameni, care râd când aud rostindu-se cuvântul păcătos şi te iau în batjocură când le vorbeşti despre pocăinţă. Aceştia sunt oameni „modernizaţi" de care nu se mai lipesc cuvintele duhovniceşti.

„Este ruşine, părinte, (zic ei) să mai vorbim asemenea cuvinte astăzi, când lumea a sporit în ştiinţă şi nu se mai ocupă cu lucruri băbeşti. A trecut vremea întunericului, acum suntem în vârsta radioului şi a bombei atomice. Mintea omului de azi, zboară în altă direcţie şi nu are vreme să se ocupe cu slovele cele afumate din cărţile bisericeşti".

Cam aşa răspund cei care s-au procopsit în viaţa spoită a progresului mincinos de astăzi. Pentru ei nu mai este nici păcat şi nici pocăinţă nu vor să mai audă, deşi noroiul păcatelor îi îneacă şi numai baia pocăinţii ar putea să-i scape de pierzare. Cu asemenea boieri nu mai poţi vorbi despre suflet sau despre mântuire, căci ei sărmaii sunt numai „trup". Materia este idolul lor şi viaţa răsfăţată este raiul lor. În afară de materie şi de răsfăţul lumesc pentru ei nu mai este nimic.

Mai sunt însă oameni, cari înţeleg rostul mântuirii sufleteşti şi se ridică spre lumină, ca nişte crini în mijlocul bălăriilor. Unii ca aceştia dacă au parte de păstori duhovniceşti „după Dumnezeu" atunci sporesc şi se mântuiesc. Iar dacă se întâmplă să fie lipsiţi de povăţuitori, atunci viaţa lor tânjeşte şi mântuirea se primejduieşte.

Mulţi dintre credincioşi cari se adapă cu mustul deşertăciunii lumeşti, îşi dau seama de primejdia sufletească şi doresc mântuirea, dar nu mai au curajul ca s-o caute. Ei zic că mântuirea lor s-a şters din condica lui Dumnezeu şi orice ar face, nu mai este îndreptare pentru ei. Aceştia socotesc că prea mult s-au abătut din calea „poruncilor" şi pentru acesta Dumnezeu nu-i mai primeşte.

Partida aceasta de oameni au pierdut nădejdea mântuirii şi sunt asemenea cu nişte răniţi, cari nu mai primesc nici o doctorie, iar ranele lor se cangrenează şi putrezesc. Pe lângă ei nu trece nici un „samaritean milostiv" care să-i ridice. Slăbănogirea aceasta sufletească cu îndoială şi cu deznădejde vine şi la mulţi credincioşi râvnitori cari au hrană pentru suflet dar nu ştiu s-o preţuiască şi nici nu caută s-o folosească cum trebuie. Şi anume sunt unii cari au cunoscut deşărtăciunea vieţii, s-au trezit din somnul păcatului şi au luat drumul pocăinţii.

Dar văzând ei cât de multe datoresc lui Dumnezeu pentru mulţimea păcatelor lor şi neputând împlini canonul pocăinţii aşa cum se cuvine, ei încep să se împuţineze la suflet şi pierd nădejdea mântuirii.

Neputinţa firească şi piedicile care stau în cale îi descurajează. Această descurajare (care este soră cu deznădăjduirea) vine la unii din necredinţă, iar la alţii din lipsa de iscusinţă la cele duhovniceşti.

Pentru că nu au sfat şi nu cercetează Sfintele Scripturi, nu au cumpăneală şi se poticnesc.

Să vedem acum care sunt motivele care ne duc la împuţinarea sufletului şi deznădăjduirea:

Aceste două fiice (adică împuţinarea sufletului şi deznădejdea) au ca mamă dreaptă pe urâta trândăvie a duhului. Şi zămislirea lor se face din sămânţa cea mai aleasă a vrăjmaşului mântuirii. Ele odrăslesc mai ales în inima celor trândavi la lucrul duhovnicesc. Dar să nu creadă cineva că trândăvia aceasta a duhului este numai o simplă lenevire trupească. Căci lenevirea trupească ne luptă pe toţi, însă nu vine deznădejdea, nici împuţinarea sufletului din această simplă bântuială, ci din părăsirea faptelor duhovniceşti cari sunt: rugăciunea, înfrânarea poftelor, citirea cărţilor sfinte, cugetarea minţii la cele dumnezeieşti, apoi dragostea frăţească, iertarea şi pacea cu toţi cei de o credinţă cu noi.

Deci trândăvia duhului este o stare de lenevire, care robeşte sufletul, întunecă mintea, alungă curajul şi stinge făclia nădejdii din inima omului. Aceasta este cea dintâi pricină care aduce împuţinarea şi deznădejdea.

A doua pricină este lipsa de mărturisire curată. Toţi cei binecredincioşi fac mărturisire, dar nu toţi o fac cum se cuvine (unii din nepricepere iar alţii din vicleşug).

A treia pricină, care duce la împuţinarea de suflet şi deznădejde este Împărtăşirea cu Sf. Taine cu nevrednicie, adică atunci când ştii bine că nu ai pregătirea cuvenită şi te apropii cu obrăznicie de Sf. Taine, pentru ochii oamenilor.

Mai sunt unii împresuraţi (strâmtoraţi) de patima deznădăjduirii din cauza unor legături duhovniceşti.

Aşa de pildă dacă cineva a făcut vreo nedreptate sau vreo necinstire unui slujitor al Bisericii, preot sau arhiereu sau au defăimat cele ale Sfintei Credinţe şi prin aceasta au căzut sub blestemul preoţesc.

Deci dacă unul ca acesta a căzut sub legătură (de afurisenie sau blestem) şi nu s-a sârguit să dobândească dezlegare, atunci mântuirea lui este în primejdie şi este chinuit de gândul deznădejdii.

În patima deznădejdii mai cad şi unii monahi nevoitori cari au slăbit cu trupul şi nu mai pot împlini nevoinţele (adică postul, metaniile şi privegherile) aşa cum au fost obişnuiţi. Aceasta se întâmplă la cei cari şi-au pus nădejdea mai mult în faptele lor, iar nu în darul lui Dumnezeu.

În sfârşit deznădejdea vine şi din cauza mândriei şi a semeţiei. Căci cel mândru când ajunge la o cădere mare, nu mai socoteşte nici un leac vrednic de a repara paguba suferită.

Să rezumăm acum care sunt motivele care duc la împuţinarea sufletului şi la deznădăjduire:

1. Înainte de toate este lipsa de povăţuitori duhovniceşti.
2. Necunoştinţa Sf. Scripturi, de unde vine şi necunoştinţa la cele sufleteşti.
3. Trândăvia duhului (adică părăsirea celor duhovniceşti).
4. Vătămarea dreptei credinţe (când se face prietenie cu masoni, comunişti şi cu eretici).
5. Nemărturisirea curată.
6. Împărtăşirea cu nevrednicie (când ştii că nu se cade şi te apropii de ochii oamenilor).
7. Sataniceasca mândrie.
8. Legătura cu afurisenie de la arhiereu sau de la preot (când cineva dă pricină, şi la aceasta nu caută să ia dezlegare de la Sfinţitul slujitor pe care l-a scârbit).
9. Nedreptatea (când cineva nedreptăţeşte pe vecinul său prin furtişag sau prin clevetire şi nu repară greşala, adică nu întoarce paguba).
10. Întristarea cea peste măsură, când se întâmplă vreo

pagubă sau vreun necaz mare.

11. Hulirea credinţei sau a persoanelor sfinţite (din zavistie).

12. Blestemarea, năravul blestemării şi al jurământului (de sine).

IZVORUL VIEŢII

În istoriile vechi scrie despre următoarea întâmplare:

În cuibul unui pelican a intrat odinioară un şarpe veninos.

Pelicanul nu era în cuib, erau numai puişorii singuri.

Şarpele a început să muşte şi să bage veninul lui ucigător în toţi puişorii. Când era aproape să-i înghită, s-a ivit şi pelicanul. La zgomotul aripilor lui, şarpele a părăsit cuibul, fără să guste din pradă.

Bietul pelican vede cu durere că puişorii lui sânt pe jumătate morţi, fiind otrăviţi de vrăjmaşul şarpe. Fără să mai stea mult pe gânduri, el se hotărăşte să-i scape cu orice preţ. Şi iată anume ce face: îşi găureşte coasta cu ciocul şi cu sângele său adapă pe toţi puişorii care sunt ameţiţi de veninul şarpelui. Sângele lui curat are minunata putere să taie otrava şarpelui şi prin aceasta puişorii lui se înviorează şi scapă de moarte. Pelicanul este o pasăre de pustie cu gâtul lung, ca şi bâtlanul. Când puişorii lui sunt aprinşi de sete sau sunt vătămaţi de jigănii otrăvitoare, atunci pelicanul îşi răneşte coasta sa şi îi adapă cu sângele său. Iată o pildă minunată de dragoste părintească, care ajunge până la jertfă.

Dacă vom lua seama bine, vom vedea că în cântările Prohodului, la starea a II-a se pomeneşte despre pelican şi anume iată cum zice:

„Ca un pelican, împungându-Te acum, Cuvinte, Înviezi pe fiii Tăi, revărsându-le dintru coasta Ta, izvor mântuitor!"

Cuvintele Prohodului aseamănă jertfa cea de pe cruce a Domnului cu jertfa pelicanului, care îşi varsă sângele pentru viaţa puilor săi.

Căci după cum şarpele cel firesc otrăveşte puişorii pelicanului, tot astfel şi vicleanul diavol intrând oarecând în şarpe, a otrăvit pe strămoşii noştri în rai, prin sfatul lui cel pierzător. Cu nimic nu s-au putut izbăvi strămoşii noştri din osânda cea veşnică, decât numai prin sângele cel scump al Domnului. Toţi cei născuţi din Adam, aveau în firea lor otrava păcatului strămoşesc şi pentru aceasta erau osândiţi la moarte veşnică (ca şi puii pelicanului din istorie).

Domnul nostru Iisus Hristos primeşte de bună voie (ca şi pelicanul) să-i străpungă sfânta Lui coastă cu suliţa, pentru izbăvirea zidirii Sale. Din Sfânta Lui coastă s-au deschis două izvoare de mântuire: sângele şi apa. Aceste izvoare mântuitoare alcătuiesc temelia Sfintei noastre Biserici, căci după cuvântul Sfântului Ioan Gură de Aur, sfânta noastră Biserică este plămădită din Coasta Domnului.

Şi anume, apa care a ieşit din coasta Domnului închipuie Taina Sfântului Botez, iar sângele închipuie Taina Sfintei Împărtăşiri. Fără aceste două Taine nimeni nu se poate mântui, căci ele sunt cheile mântuirii.

După cum odinioară în rai, când dormea strămoşul Adam, a luat fiinţă Eva (maica noastră de obşte după trup) tot astfel pe Stânca Golgotei, în vremea când Domnul era adormit cu somnul morţii, a luat fiinţă Sfânta Biserică, care este maica noastră duhovnicească.

Eva este cuvânt evreiesc şi se tâlcuieşte viaţă pe limba noastră.

„Din coasta lui Adam este femeia,
din coasta cea însuliţată a Domnului
s-a plămădit Biserica", zice Sf. Ioan Gură de Aur.

Şi după cum Eva este os din oasele lui Adam şi trup din trupul lui, tot astfel şi Sfânta noastră Biserică este plămădită din sângele lui Hristos şi rămâne în veci nebiruită.

Adam a dobândit fii din Eva, însă şi Domnul a dobândit şi dobândeşte mereu fii duhovniceşti prin Sfânta lui Biserică. Cu sângele şi cu apa care au curs din coasta Domnului Biserica hrăneşte pe fii săi până la sfârşitul veacului.

Cu apa s-a întemeiat Sfântul Botez, iar cu sângele s-a întemeiat Taina Sfintei Împărtăşiri.

„Aceasta este cel ce vine prin apă şi prin sânge", iar
„Sângele Lui ne curăţă pe noi de orice păcat" (Scrie Sf. Ioan Evanghelistul).

Tâlcuirea aceasta se vede şi în cântările Octoihului, unde zice:

„Picăturile sângelui celui din Dumnezeu
curs şi ale apei, care s-a vărsat din

coasta ta, a înnoit lumea;
căci cu apă speli păcatele tuturor,
Doamne, iar cu sângele scrii iertare".
Şi mai departe iarăşi zice:
„Cu stropirea dumnezeieştii curgeri,
ce s-a scurs din dumnezeiasca coastă
a Fiului tău curată, spală ranele inimii mele."
(vezi Octoid, glasul 3, canonul de Miercuri şi Vineri).

BLAGOSLOVENIE * JERUSALEM * LOCURILE SFINTE

VEDENIA UNUI CREŞTIN - CU NUMELE DUMITRU - LA ANUL 1580

În apropiere de Sf. Munte Athos din Grecia era în vremea veche un sat cu numele Isvoros, care astăzi se chiamă Stratonica. În acest sat, pe la anul 1580, se afla un creştin cu numele Dumitru.

Era om simplu şi smerit, care se păzea la toate cele care vatămă sufletul, iar la cele bune îşi da silinţa să le împlinească. Pentru aceasta s-a învrednicit ca să-i descopere Dumnezeu acestea pe care le veţi auzi mai jos:

Robul acesta al lui Dumnezeu, Dumitru, avea un băiat în vârstă de 12 ani şi foarte mult îl iubea el şi cu femeia lui. Însă a voit Dumnezeu să le moară băiatul. Iar tatăl lui de prea multă scârbă a căzut în boală grea şi zăcea la pat. După 15 zile, într-o seară, i-a venit lui Dumitru un fel de leşin şi a murit. Atunci femeia lui şi cu soacră-sa, cari îl îngrijeau, au început a plânge cu glas mare, cum este obiceiul în lume.

Când au auzit vecii, au alergat îndată şi plângeau împreună. Trebuiau acum să-l îmbrace cu haine de îngropare. În vremea când l-au dezbrăcat de hainele vechi, au văzut că toate mădularele erau reci, însă pieptul lui era cald. Deci s-au hotărât să mai aştepte până când se va răci desăvârşit şi atunci să-l îmbrace. Aşteptând ei 2-3 ceasuri, l-au aflat iarăşi cald. Deci stând în aşteptare multe ceasuri, a venit noaptea şi toţi cei din casă au mers la culcare.

Însă femeia şi soacra răposatului dimpreună cu unele rudenii au rămas să privegheze lângă mort. Dar din multa oboseală au adormit cu toţii. Când a început să se lumineze de ziuă (o, minune) a suspinat din greu mortul şi s-a ridicat pe şezut. Iar cei cari şedeau de pază lângă el, auzind suspinarea lui, s-au trezit îndată şi văzând pe Dumitru viu se mirau cu toţii, căutând să-l întrebe cum a murit şi iarăşi a înviat. Însă el nu răspundea nimic, ci ţinea mâna la gură şi tăcea privind în pământ. A stat aşa vreme de trei zile, fără să mănânce ori să bea ceva, iar femeia lui, aducându-şi aminte de răposatul lor băiat, sta alături şi plângea.

Auzind Dumitru pe femeia lui plângând, a deschis gura, zicând către ea: „Pentru ce plângi ticăloasă, socotind că fiul nostru a murit? Să ştii că fiul nostru trăieşte şi se află la mare bucurie, în loc luminos şi slăvit. Măcar de-am fi şi noi acolo unde este el şi să trăim şi noi asemenea viaţă fericită".

A auzit femeia lui vorbele acestea, însă de multă plângere nu l-a mai întrebat nimic. Dar soacra lui care şedea alături i-a zis:

„De unde ştii tu, Dumitre, că trăieşte fiul tău şi se află la aşa de mare bucurie şi odihnă?" Iar el a răspuns:

„Am văzut eu singur cu ochii mei unde se află băiatul meu".

„Şi ce anume ai văzut?", a întrebat iarăşi soacră-sa.

Atunci el a început să povestească astfel:

„Cum eram eu bolnav la pat odată, deschizând ochii, am văzut un om prea luminat, a cărui frumuseţe nu pot s-o spun prin cuvinte. Şi îndată ce l-am văzut, mi s-a răpit mintea şi nu mai simţeam nimic din lumea asta , ci numai la dânsul priveam şi nu-mi puteam dezlipi ochii de la el. Mi s-a părut însă că m-am despărţit de voi şi mă aflam în braţele lui, iar el apucându-mă a zburat în sus.

Cum urcam noi aşa, mi s-a părut că am trecut şapte ceruri şi după ce le-am trecut, ne aflam în altă lume.

Lumina lumii de acolo era mult mai strălucitoare, şi pământul de acolo era mult mai frumos ca pământul acesta. Era ca un câmp prea frumos, împodobit cu 3 soiuri de copaci înfloriţi, iar mireazma lor şi frumuseţea nu poate omul ca s-o povestească. Un soi de copaci îmi părea că sunt migdali înfloriţi, alţii semănau cu trandafirii roşii, iar alţii păreau ca nişte crini vărateci. Tot pământul acela este plin cu asemenea copaci.

Deci mergând noi pe locul acela, am văzut două porţi de fier închise şi pecetluite. În faţa porţii din dreapta stăteau de pază o mulţime de oameni tineri în veşminte albe. Iar la cea din stânga păzeau nişte uriaşi negri.

Când am ajuns în fața porților a zis către mine călăuza cea minunată:

„Pleacă-te în jos repede și te închină".

Atunci eu m-am aplecat și m-am închinat cu frică, rămânând întins pe pământ. Acolo am auzit un glas din depărtare, zicând:

„Pentru ce l-ai adus aici pe acesta? Nu ți-am zis să-l aduci pe el, pe vecinul său Nicolai să-l aduci. Acesta are încă a mai trăi pe pământ".

Cum a auzit glasul acesta, călăuza mea m-a ridicat îndată și ne-am pornit către răsărit. Și iată că ne-am aflat într-un câmp mare și frumos și prea plăcut. Acolo erau mulțime de copaci prea frumos înfloriți. Și fiecare copac avea câte un om care ședea la umbra lui. Oamenii aceia erau de aceeași statură și grosime, dar înfățișarea lor nu era la fel: unii aveau chipul luminos și vesel, alții erau negri ca arapii și chipul lor întristat. Fiecare cunoștea orice altul a făcut în lumea asta, fie bine fie rău, căci aveau niște semne cari arătau tot ce au făptuit în lume: ori furtișag, ori desfrânare, ori preacurvie, ori beție, ori alte păcate. Și cum mergeam noi pe câmpul acela, uitându-mă eu într-o parte și în alta, am cunoscut pe mulți din cei cari au trăit la noi și acum sunt morți.

Am văzut acolo într-o livadă 4 copii luminați și frumoși, cari ședeau împreună la un copac înflorit și prea frumos. Și cum i-am văzut la atâta veselie, m-am oprit cugetând la frumusețea acelor copii. Privind mai bine am cunoscut că aceștia erau copiii mei. Acolo se afla băiatul meu care a murit de curând (în vârstă de 12 ani). Și când i-am cunoscut s-a veselit inima mea. Atunci mi-a zis călăuza mea:

„Poate știi ai cui sunt copiii aceștia?", iar eu am zis:

„Da, Stăpânul meu, ei sunt copiii mei și eu mă scârbeam că au murit, iar acum când îi văd așa de frumoși, mă bucur și aș dori să rămân cu ei".

Și zicând acestea ne-am depărtat îndată. Eu însă văzând podoaba locului aceluia am cutezat să zic către cel care mă însoțea:

„Stăpânul meu, oare acesta este Raiul, pe care l-a sădit Dumnezeu?" Iar el mi-a zis:

„Nu-i acesta Raiul, ci este pământul drepților și locul de odihnă al binecredincioșilor creștini. În locul acela a rânduit

Dumnezeu ca să stea sufletele lor până va face judecată şi răsplătire. Iar bunătăţile cele veşnice pe cari le dobândesc cei drepţi, precum şi muncile pregătite pentru chinuirea celor păcătoşi sunt acolo unde ai văzut două porţi de fier şi acestea vor fi la sfârşitul lumii, în ziua înfricoşată a judecăţii, la a doua venire a lui Hristos. Atunci vor merge păcătoşii în munca cea veşnică, iar drepţii în viaţa cea veşnică".

Auzind eu acestea de la călăuza cea minunată şi mergând către Amiază, am ajuns într-un loc întunecos şi urât, care era murdar şi avea mulţime de oameni înlăuntru cu feţele foarte întristate. Atunci am întrebat pe călăuză, cine sunt aceştia. Iar el mi-a zis:

„Acesta este neamul iudeilor cari n-au crezut în Hristos".

Şi mai mergând puţin am ajuns la un loc mai întunecos, care avea noroi şi putoare multă. Acolo erau o mulţime de oameni în chip de copii mici, alţii în chip de căţei mici fără ochi, iar alţii ca viermii cari mişună în murdărie. Întrebând despre ei, mi-a răspuns călăuza:

„Acesta este neamul ismailiţilor şi al ereticilor".

După ce am mai mers puţin, am dat de neamul faraoniţilor (egiptenii vechi) şi erau întunecaţi la faţă şi negri. De aici am trecut prin multe locuri şi am văzut multe neamuri de oameni. Fiecare credinţă şi erezie avea loc deosebit. Şi întrebând eu pe călăuză mi-a lămurit toate.

Cum îmi povestea el multe şi felurite, am auzit o detunătură mare sub picioarele noastre şi îndată s-a făcut clocot mare şi a ieşit ţipăt amar şi scârbos ca de balaur mare, sau ca de fiară sălbatecă care loveşte şi fluieră. Auzind eu acest ţipăt necurat, m-am speriat şi căutam să mă ascund în sânul călăuzei mele întrebându-l cu frică:

„Domnul meu, ce este ţipătul acesta înfricoşat?" Iar el mi-a zis:

„Acesta este iadul care înghite pe toţi păcătoşii şi pe cei necredincioşi cari n-au crezut în Hristos, şi niciodată nu se satură". Atunci am auzit un glas de sus, care zicea:

„Ce strigi şi te frământi? Mai aşteaptă puţin şi te vei sătura de mulţi arhieri nevrednici, de preoţi şi de monahi".

Şi pe când era încă în urechile mele glasul acela, m-am aflat numaidecât aici, pe patul meu.

Văzându-mi trupul cel urât, nu voiam să intru. Iar călăuza mea m-a silit şi fără voia mea să intru în trup. Şi atâta m-a durut trupul meu, încât mi s-au zdruncinat toate oasele şi încheieturile".

Când a auzit soacră-sa aceste cuvinte de la Dumitru, le-a vestit în toată eparhia aceea. În vremea asta se afla pe acolo şi Părintele Duhovnic Mitrofan Ritorul, bărbat învăţat şi cuvântăreţ, care auzind despre asta, a mers acasă la Dumitru şi l-a întrebat cu de-amănuntul despre vedenia lui. Iar Dumitru a spus Duhovnicului toate câte s-au scris aici.

Spune Părintele Mitrofan Duhovnicul că a mers în trei rânduri la el acasă şi l-a descusut pe Dumitru cu multă scumpătate şi s-a încredinţat că adevărată este vedenia (descoperirea).

S-a încredinţat mai ales din împlinirea cuvintelor cari s-au zis către călăuză (la începutul vedeniei), adică când a strigat:

„Lasă-l pe acesta şi adă-l pe vecinul său Nicolai".

În adevăr Nicolai acesta era sănătos în vremea aceea şi după două zile de la vedenia lui Dumitru s-a îmbolnăvit şi a murit. Şi cele cari au fost pregătite pentru îngroparea lui Dumitru, acelea au fost folosite la îngroparea lui Necolai.

Acestea le-am aflat cu adevărat şi le-am scris pentru folosul oamenilor credincioşi.

În Mânăstirea Lavra Sf. Atanasie, codicile No.55 din Sf. Munte Athos.

„AŞA, DOAMNE ÎMPĂRATE, DĂRUIEŞTE-MI CA SĂ-MI VĂD GREŞELILE MELE ŞI SĂ NU OSÂNDESC PE FRATELE MEU"

Un bătrân oarecare şedea în Siria, între hotarele Antiohiei şi avea un frate ucenic, grabnic spre a judeca pe oricine vedea greşind.

Deci de multe ori îl învăţa pe dânsul bătrânul grăind: „Cu adevărat, fiule, te înşeli şi-ţi pierzi numai sufletul tău, de vreme ce nu ştie nimenea ce este în om, fără numai duhul care este întru dânsul. Căci de multe ori unii săvârşesc fapte rele înaintea lui Dumnezeu. Păcatul lor noi îl vedem, iar pocăinţa şi faptele lor cele bune săvârşite în taină, numai singur Dumnezeu le ştie.

Pentru aceasta şi cu ochii de vei vedea pe cineva păcătuind, nicidecum să nu-l judeci pe el, căci numai unul Dumnezeu este judecătorul.

Că tot omul ce judecă pe altcineva se află ca un anticrist (adică potrivnic) lui Hristos, făcându-se răpitor al dregătoriei şi al Stăpânirii pe care Tatăl Ceresc a dat-o Fiului.

Tot cel ce judecă păcatul străin se face prin asta judecător înainte de Domnul.

De vei vedea cu ochii tăi pe cineva căzând în păcat, îndată să zici „Anatema ţie, satano, că omul acesta altă vină nu are!" Şi aşa îţi întăreşte inima spre a nu judeca pe fratele tău, căci se duce Duhul Sfânt de la tine.

Iar în gândul tău să zici:

„Precum acesta s-a biruit, tot asemenea şi eu pot să mă biruiesc! Deci cugetând aşa, plângi şi cere ajutorul lui Dumnezeu.

Pătimeşte împreună cu cel ce a pătimit fără de voie, căci nimenea nu voieşte să greşească lui Dumnezeu.

Nu judeca pe cel curvar, dacă tu socoţi că eşti curat, căci judecând asemenea cu dânsul, calci legea, căci Cel ce au zis: „Să nu curveşti", tot acela a zis şi „Să nu judeci!"

***

La un sihastru oarecare obişnuia să vină un preot din mânăstire ca să-l împărtăşească, la anumite zile, căci el nu ieşea nicăieri din chilie.

A venit odată la acest sihastru o persoană, aducând nenumărate prihăniri asupra preotului amintit. Pârile acestea au slăvit evlavia cuviosului. Deci venind iarăşi preotul ca de obicei cu Sfintele Taine, nu a mai deschis sihăstria şi s-a întors înapoi Sfinţitul Slujitor.

Atunci s-a auzit glas din cer, către sihastru:

„Au luat oamenii judecata Mea!"

Şi împreună cu glasul, a căzut în uimire (adică i s-a descoperit o vedenie). A văzut o fântână de aur, având ciutură şi funie tot de aur, iar apa din fântână era foarte bună şi limpede. Însă era lucru de mirare pentru el, căci cel care scotea apa şi turna, era un bubos.

Ar fi vrut sihastrul nostru să bea, dar se sfia de bubosul care scotea apa şi pentru asta nu s-a apropiat să bea. Atunci a auzit iarăşi glas, zicând: „Pentru ce nu bei din apă, ce pricină are bubosul care scoate apă? Dacă scoate şi toarnă se vatămă apa?" După aceste vorbe, şi-a venit în fire sihastrul şi socotind cele din vedenie, a chemat iarăşi preotul ca să-i aducă Sfintele Taine ca şi mai înainte.

***

Un frate a întrebat pe ava Iosif, zicând:

„Ce voi face avo, că iată nici rele pătimiri nu pot suferi, nici a lucra și a face milostenie nu pot”. Atunci i-a zis lui bătrânul: „Dacă din toate acestea nici una nu poți împlini, atunci păzește-ți știința ta despre aproapele de către tot răul (adică să nu judeci păcatele străine) și te mântuiești, căci Dumnezeu cere de la noi suflet fără de păcat.

Zis-a ava Teodor: „Nu este altă faptă bună precum a nu defăima”.

***

Aproape de un bătrân locuia un frate puțin mai trândav întru nevoință. În vremea când era să moară acest frate, s-au adunat oarecari din frați la chilia lui.

Văzând bătrânul pe fratele cel puțin trândav că se arată bucuros și vesel la față în ceasul morții a zis către el în auzul celorlalți:

„Frate, noi toți știm că nu prea erai osârdnic la nevoință, deci cum de te arăți așa vesel acum în ceasul ieșirii?”

Și a răspuns atunci fratele:

„Crede-mă, părinte, adevăr ai grăit, însă de când m-am făcut monah, nu țin minte să fi judecat pe cineva, sau să fi ținut în minte răul asupra cuiva, ci de s-a întâmplat vreo prigonire cu cineva, întru acel ceas m-am împăcat cu el. Deci voi zice către Dumnezeu:

Stăpâne, tu ai zis: Nu judecați și nu veți fi judecați și iarăși ai zis: Iertați și vi se va ierta vouă!”

La aceste vorbe ale fratelui a zis bătrânul:

„Pace ție, fiule, că și fără de osteneală te-ai mântuit”.

LA UȘA RAIULUI

(În pragul Postului Mare)

Am intrat în anotimpul bisericesc al Triodului, care ne vestește apropierea Postului Mare, când Sfânta noastră Biserică, ne îndeamnă mai mult ca oricând la lucrul Pocăinței.

Niciodată masa duhovnicească a slujbelor bisericești nu este mai încărcată și mai împodobită ca în vremea Postului Mare.

Cântările şi citirile sfinte care se cuprind în slujbele Triodului ne zugrăvesc în culorile cele mai vii toate tainele vieţii omeneşti de la începutul lumii până la Slăvita Înviere a Domnului.

Ni se înfăţişează căderea strămoşilor, osânda care a venit asupra neamului omenesc şi ticăloşia vieţii de pe pământ care a purtat pecetea blestemului vreme de peste 50 de veacuri.

Auzim parcă din cântările cele duioase ale Triodului, tânguirea dureroasă a lui Adam din surghiunire, auzim însă şi făgăduinţa Părintelui ceresc pentru izbăvirea omului din osândă.

Înaintea ochilor se desfăşoară grozăvia căderii omeneşti şi amarul care a venit în lume prin păcat, dar ne este dat să vedem şi nădejdea cea nestrămutată a mântuirii, din sufletul aleşilor lui Dumnezeu.

Nădejdea aceasta pentru venirea Mântuitorului a fost cântată de toţi proorocii şi cu ea s-au mângâiat patriarhii şi drepţii din Legea Veche.

Dumnezeu n-a făcut lumea pământească pentru că ar fi avut nevoie de ea, ci din bunătatea Lui cea nemăsurată, pentru a fi slăvit numele cel sfânt al Lui. Din bunătatea Lui a făcut grădina Raiului, unde a aşezat pe cea dintâi pereche de oameni (Adam şi Eva). În mijlocul Raiului se afla „Pomul Vieţii” din care mâncau strămoşii noştri şi pentru asta nu se lipea de ei nici boala şi nici moartea. Roadele acestui pom aveau un aşa dar, încât omul mâncând era totdeauna sănătos şi nu îmbătrânea niciodată.

Dar în grădina Raiului mai era şi alt pom: al Cunoştinţei binelui şi a răului din care nu era îngăduit să guste omul. Dumnezeu a pus această condiţie omului, că dacă nu va mânca din pomul acesta, atunci va trăi în veşnicie (ca şi însuşi Dumnezeu), iar dacă va mânca, atunci va fi pedepsit cu moartea cea veşnică.

Câtă vreme a păzit porunca, el era ca şi un Dumnezeu pe pământ. Toate făpturile erau supuse lui. Văzduhul nu se schimba niciodată ca să-l vatăme cu frigul, cu căldura, pământul rodea toate bunătăţile de la sine (fără osteneala omului), animalele erau toate blânde şi supuse omului, iar Dumnezeu umbla prin Rai şi vorbea cu Adam şi Eva, aşa cum vorbeşte tatăl cu familia lui. În inima omului era totdeauna bucurie şi mulţumire, iar mintea lui era aşa de luminată încât cunoştea toate tainele firii. Voinţa lui era îndreptată numai spre bine. Nici un gând rău şi nici o pornire pătimaşă nu avea loc în fiinţa omenească, că să facă vreo tulburare. Atunci era cu adevărat ca un prieten al lui Dumnezeu şi părtaş al fericirii Lui.

Dar fericirea asta n-a ţinut mult, căci din zavistia diavolului omul a călcat porunca lui Dumnezeu. Atunci şi-a pierdut dreptul de a trăi veşnic şi a fost izgonit din Raiul desfătării.

Prin căderea lui Adam toţi am moştenit vina păcatului şi pedeapsa morţii. Prietenia care era între om şi Dumnezeu s-a stricat şi a intrat duşmănia. Dumnezeu s-a mâniat şi a pus blestem asupra neamului omenesc ca să nu mai poată intra în Rai până când nu se va îndrepta greşeala. Iată cum s-a păgubit omul de fericirea cea veşnică şi a început a duce o viaţă necăjită, plină de scârbe, de osteneală şi de durere. Raiul s-a închis, iar viaţa omului a fost curmată de moarte.

Pământul a început să rodească spini şi felurite plante vătămătoare, văzduhul s-a tulburat, iar animalele s-au sălbăticit şi au început să-l vateme pe om. Şarpele, care înainte era cel mai blând şi mai iubit animal de om, după cădere a devenit cel mai fioros şi mai otrăvitor dintre toate animalele (în locul cuvintelor înşelătoare ale vrăjmaşului, a rămas otravă sub limba şarpelui pentru totdeauna).

Mintea omului s-a întunecat (după cădere), pacea şi mulţumirea din inima lui a pierit, iar trupul a început să slăbească, căci pomul vieţii era închis în grădina Raiului. După căderea lui Adam, mintea omului are aplecare mai mult spre rău decât spre bine. Pentru aceasta omul biruit de patimi şi-a pierdut frumuseţea cea dintâi precum şi tăria trupească şi sufletească. Din prieten iubit al lui Dumnezeu, omul a ajuns rob al păcatului. Cel care era făcut după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu, adică icoana cea cinstită a Celui Prea Înalt, omul cel împodobit cu cinste şi cu frumuseţe, care era ca un împărat peste firea pământească, a ajuns ca un vas netrebnic şi organ al răutăţii.

Vasul cel ales în care Dumnezeu a pus comoara mirului Său, prin cădere s-a dogit şi nu mai folosea la nimic. Dumnezeu l-a făcut dintru început ca să ajungă la desăvârşire şi să aibă aceeaşi slavă şi fericire ca şi El însuşi. După cădere, scopul acesta s-a zădărnicit. Nimeni dintre oameni nu putea să repare stricăciunea pricinuită de păcatul lui Adam. Trebuia ca omul să aducă o jertfă prin care să îmblânzească mânia lui Dumnezeu şi să împlinească dreptatea Lui. Însă jertfa aceasta trebuia să fie neprihănită, iar dintre oameni nu se afla nimenea fără prihană. Firea lor era otrăvită şi toţi aveau pecetea blestemului. Cu vremea oamenii s-au înrăutăţit mai mult şi s-au depărtat de Dumnezeu. Simţeau în ei vina păcatului, dar nu se puteau îndrepta. Căutau să îmblânzească mânia lui Dumnezeu prin felurite jertfe de animale nevinovate, iar uneori aduceau şi jertfe omeneşti. De la un timp au uitat de Dumnezeul cel adevărat cei mai mulţi dintre oameni şi se închinau la idoli. Numai poporul lui Israel a mai păzit credinţa, dar nici el n-a fost statornic.

SĂ NU JUDECĂM PE SLUJITORII LUI DUMNEZEU

În istoria bisericească scrisă de înţeleptul ierarh Meletie, se spune că după ce s-a terminat cel dintâi sobor a toată lumea de la Niceea, se bucura mult Sfântul Împărat Constantin cel Mare, pentru biruinţa Bisericii împotriva celor hulitori. Fiind şi Împăratul de faţă la sobor, i-a cinstit pe sfinţii părinţi cu daruri bogate după vrednicie. Iar cuviosului Pafnutie îi săruta împăratul cu multă evlavie ochii cei scoşi şi mâinile lui cele ciuntite de tirani. De asemenea şi pe toţi ceilalţi mărturisitori îi săruta cu cinste pentru a lua sfinţenie de la rănile pe cari le-au primit în vremea prigoanei.

Unii dintre părinţii Soborului au dat în scris împăratului nişte jalbe (adică plângeri) împotriva unor episcopi cu purtări rele.

Însă marele împărat Constantin n-a voit nici măcar să citească hârtiile lor şi nici nu s-a interesat cine sunt clericii vinovaţi, ci în faţa tuturor a ars hârtiile cu plângeri (adică jalbe) zicând următoarele cuvinte:

„Dacă eu însumi aş vedea cu ochii păcătuind pe vreun cleric, atunci l-aş acoperi cu hlamida mea (adică cu mantia împărătească)”.

Sf. Împărat a căutat prina aceasta să dea pildă tuturor spre a nu vădi păcatele sau neputinţele cele ascunse ale clericilor.

Cei cari scot la arătare (adică vădesc) păcatele sau neputinţele preoţilor, se fac prin aceasta defăimători de Lege, căci toţi clericii sunt slujitori Legii lui Dumnezeu.

Sunt unii creştini cari nu judecă şi nici nu vădesc neputinţele clericilor, dar în schimb se feresc să ia blagoslovenie de la cei cunoscuţi cu neputinţe omeneşti sau pătimaşe. Iar dacă se întâmplă de plătesc Liturghii ori se împărtăşesc la asemenea clerici şi pe urmă află că fumează, ori se îmbată sau alunecă în alte patimi, atunci creştinii aceştia se căiesc pentru că au cerut sfinţenie de la cei pătimaşi.

Unii ca aceştia, măcar de nu judecă la arătare cu vorba, însă cu lucrul (adică cu purtarea lor) se fac judecători persoanelor sfinţite.

Fraţilor, dacă preotul sau arhiereul este drept credincios, atunci să fim încredinţaţi că darul Sf. Duh lucrează prin el la orice Taină bisericească - oricât de păcătos ar fi el. Numai când este oprit sau caterisit de către Sobor ori de către arhiereul locului, sau când predică pe faţă (arătat) vreo credinţă greşită atunci cu adevărat nu mai lucrează darul Sf. Duh prin el. Atunci numai poţi să te fereşti de asemenea cleric.

***

În cartea Sf. Părinţi care se numeşte Pateric, se scrie despre ava Marcu Egipteanul cum a petrecut 30 de ani neieşind din chilia sa. Şi avea obicei preotul Schitului de venea să facă Liturghie în anumite zile.

Însă diavolul, văzând răbdarea bătrânului cea îmbunătăţită, a meşteşugit să-l ispitească cu osândirea. Deci a îndemnat vicleanul pe un frate oarecare ce era îndrăcit, să meargă la bătrânul ca pentru blagoslovenie. Şi ajungând la pustnic, mai înainte de a rosti alt cuvânt, striga cel îndrăcit către bătrân, zicând:

„Preotul tău are miros de păcat, deci să nu-l mai laşi să intre la tine!" Iar bătrânul cel insuflat de Dumnezeu a zis către el:

„Fiule, toţi oamenii îşi leapădă afară murdăria, iar tu ai adus-o la mine! dar scris este: „Nu judecaţi ca să nu fiţi judecaţi". (Matei, cap.7, vers.11). Însă deşi preotul este păcătos, Domnul îl va mântui pe el, căci scris este (în cartea Sf. Ap. Iacob cap.5, vers 17):

„Şi vă rugaţi unul pentru altul ca să vă tămăduiţi!"

După ce a rostit aceste cuvinte, făcând rugăciune Sf. Bătrân, a gonit pe demon din om şi l-a slobozit sănătos.

Iar Bunul Dumnezeu, văzând nerăutatea bătrânului, i-a descoperit lui un semn minunat. Şi iată cum mărturiseşte singur, prin însăşi cuvintele lui zicând:

„Când voia preotul să înceapă Sf. Liturghie am văzut pe îngerul lui Dumnezeu pogorându-se din cer şi punând mâna pe capul preotului. În clipa aceea s-a făcut preotul ca un stâlp de foc. Iar eu, mirându-mă pentru acea vedere, am auzit un glas zicând către mine:

„Omule, de ce te-ai mirat pentru lucrul acesta? Căci, dacă împăratul cel pământesc nu lasă pe boierii săi ca să stea întinaţi înaintea lui (ci toţi sunt îmbrăcaţi cu slavă multă), atunci cu cât mai mult nu va curăţi puterea cea dumnezeiască pe Slujitorii Sfintelor Taine când stau înaintea slavei celei cereşti?"

Auzind aceste graiuri, viteazul nevoitor Marcu mai mult s-a sârguit a cinsti persoanele sfinţite, sporind întru nevoinţele sale. Iată ce daruri minunate primesc cei cari nu osândesc pe clerici.

***

„Nu judecaţi ca să nu fiţi judecaţi" (Matei, VII, 1).

Să nu ne facem judecători Slujitorilor lui Dumnezeu.

Zis-a un bătrân: „De vrei să vorbeşti pentru greşala şi păcatul vreunui frate, socoteşte-te dacă îl vei îndrepta pe dânsul sau pe altul îl vei folosi; atunci să grăieşti despre el, iar dacă nu urmăreşti folosul fratelui, ci vorbeşti cu făţărnicie numai ca să-l mustri pe el şi să-i descoperi greşeala şi păcatul înaintea altora, atunci să ştii că nu vei scăpa de dumnezeiasca certare. Apoi şi tu însuţi întru aceeaşi greşală şi păcat vei cădea, sau în altceva mai rău, şi vei fi părăsit de ajutorul lui Dumnezeu şi de către alţii fiind mustrat, te vei ruşina".

***

Zis-a ava Antonie că de la aproapele este viaţa şi moartea. Că de vom dobândi pe fratele, pe Dumnezeu dobândim, iar de vom sminti pe fratele, înaintea lui Hristos greşim.

***

Zis-a ava Pimen lui ava Iosif:

„Spune-mi cum să mă fac călugăr?" Şi a răspuns bătrânul: „De voieşti să ai odihnă şi aici şi acolo, pentru tot lucrul să zici: Eu cine sunt? şi nu judeca pe nimeni".

***

În zilele noastre multe suflete râvnitoare se păgubesc şi se primejduiesc pentru că nu ştiu să-şi păzească râvna cu deplină judecată. Căci după cuvântul apostolului, însăşi mucenicia nu este primită înaintea lui Dumnezeu, dacă nu se face cu dreaptă socoteală şi după lege.

Iată de pildă sunt mulţi dintre noi cari arată mare sârguinţă pentru dreapta credinţă şi păzesc cu frică rânduiala călugărească, dar de sporit nu sporesc duhovniceşte.

1. Să dăm acum vina pe lume că este rea şi amăgitoare? Dar pe noi Domnul ne-a ales din lume şi ne-a întărit picioarele pe calea mântuirii.

2. Să zicem că mânăstirile nu sunt în regulă. Dar creştinii de la început n-aveau nici mânăstiri şi nici Biserici pentru închinare şi cu toate acestea viaţa lor duhovnicească era mai sporită decât a monahilor de azi.

3. Să aruncăm vina pe egumeni şi pe păstorii cei sufleteşti, cari nu sunt iscusiţi şi nu poartă grijă de turmă şi pentru asta ne primejduim şi nu sporim. Dar asta o pot zice numai cei începători şi oamenii simpli şi necunoscătorii, iar noi cari am îmbătrânit cu rasa şi am nimerit Ierusalimul, nu putem arunca vina pe egumeni.

4. Dacă am căuta să ne plângem că suntem străini şi necăjiţi, atunci ne râd creştinii cei din vechime, care erau totdeauna prigoniţi de păgâni şi mulţi erau duşi în robie, unde sufereau cele mai grele necazuri. Dar cu toată prigoana şi cu tot amarul robiei, viaţa creştinilor de la început strălucea ca soarele în mijlocul păgânătăţii.

Orice vină am căuta să punem la amorţirea vieţii noastre duhovniceşti nu ne îndreptăţim. Toţi aproape cunoaştem poruncile, ştim cum trebuie să ne păzim Sfânta Credinţă, toţi am îmbătrânit în haina pocăinţei, am luat pe umeri jugul cel uşor al Domnului şi mergem către Noul Ierusalim. Nu mai sunt ca altădată prigoane şi nici robie, dar paşii sufletului nostru se poticnesc şi nu putem spori.

Fraţilor, dacă vom socoti mai bine, vom vedea că pricina poticnelilor şi a primejduirii suntem noi înşine mai totdeauna.

Căci noi mergând pe calea cea strâmtă (a Crucii), nu luăm seama la paşii noştri, ci căutăm la picioarele altora.Vreau să spun că lăsăm uitate păcatele noastre şi căutăm la păcatele străine. Dar nu numai că luăm seama la cele străine, ci încă ne sârguim ca să le vădim şi să le judecăm.

„Nu judecaţi şi nu veţi fi judecaţi”, zice Domnul, şi iaraşi: „Cu ce măsură veţi da, cu aceea veţi şi lua”, iar noi judecăm cu asprime pe alţii şi aşteptăm de la Dumnezeu milă. De multe ori osândim pe alţii fără să fim singuri dacă sunt vinovaţi sau nu.

Dar ceea ce ne vatămă mai mult este că judecăm şi clevetim fără înconjur pe slujitorii Sfântului Altar, de care nu se cade a ne atinge. Păcatele şi neputinţele clericilor nu se cade să le scoatem la arătare, căci prin asta răcim evlavia celor mulţi şi dăm mai multă pricină necredincioşilor şi răutăţilor ca să ponegrească dreapta credinţă.

Clericii sunt şi ei oameni neputincioşi, cari şi ei au ieşit din aceeaşi plămădeală a lumii. Ei n-au pogorât din cer şi nici n-au crescut împreună cu îngerii. Lumea de azi i-a odrăslit, în lumea aceasta deşartă au crescut şi în şcoala lumii au învăţat.

Iar după ce au intrat în slujba Altarului, lumea tot nu-i lasă în pace. Viermele lumii este astăzi mai iute şi mai stricător ca altă dată. El pătrunde ca şi vântul cel rău în toate părţile. Născocirile noi duc stricăciunea la urechea tuturor atât la sate, cât şi la mânăstiri.

Vântul stricăciunii călătoreşte iute ca fulgerul. Cele cari se lucrează sau se vorbesc la marginea pământului (în America) în câteva clipe se fac cunoscute şi de copiii cei mici de la corturi. Şi după cum merg veştile, aşa merge şi stricăciunea. Preoţii fiind în legătură cu lumea, se vatămă azi mai uşor ca înainte. Ştiinţa de azi a declarat cel mai periculos război împotriva vieţii duhovniceşti şi pentru asta împotriva clericilor se îndreaptă cele mai aprinse săgeţi. Duhul lumesc de astăzi, după ce otrăveşte sufletele slujitorilor, mai are pretenţia să-i vadă sfinţi de pe icoană. Dar oare cine i-a odrăslit şi cine i-a dăscălit? Dacă rădăcna ar fi mai de soi, atunci şi vlăstarele ar fi mai bune.

Preoţii sunt ca şi sarea care a ieşit din marea lumii, şi pentru că vânturile lumeşti sunt astăzi rele şi mai pătrunzătoare, pen-

neam şi din acelaşi cin. Nu este rană mai dureroasă ca rana pricinuită de zavistia frăţească.

Zavistia frăţească a adus cel dintâi omor în lume şi din cauza ei a fost vândut ca rob prea frumosul Iosif, cel mai iubit fiu al patriarhului Iacob. Din cauza zavistiei dintre fraţi s-au omorât între dânşii toţi feciorii şi urmaşii Sf. Constantin cel Mare şi a ajuns Împărăţia în mâinile unui om lepădat de Dumnezeu (adică Iulian Paravatul).

ÎN FAŢA OGLINZII DUHOVNICEŞTI

Pentru că am de scris despre un lucru mai greu de înţeles, m-am gândit să vă amintesc o întâmplare, care poate să ne lămurească mai bine cuvântul noastru. În preajma unui târg de vite (sau iarmaroc) se afla un magazin mare de sticlărie. Între alte lucruri scumpe de sticlă, erau şi diferite soiuri de oglinzi mari de perete.

Într-o bună zi, când venea lume multă la iarmaroc, erau întinse la arătare în vitrina magaziei cele mai frumoase obiecte de sticlă, între care se afla şi o oglindă mare cu ramă.

Toţi târgoveţii cari treceau pe alături de magazie îşi vedeau chipul în oglindă. Unii dintre ei se opreau anume ca să-şi potrivească pălăriile în faţa oglinzii.

Din întâmplare, a trecut pe alături şi un negustor de vite, care ducea de funie un ţap voinic şi nişte capre la iarmaroc.

În faţa oglinzii ţapul n-a rămas nepăsător. El vede mişcarea în oglindă. Şi anume vede un ţap voinic ca şi el, care vine împotriva lui. Se încoardă, flutură din cap, dar nici potrivnicul din oglindă nu stă degeaba. Negustorul care-l ţine de funie nu ia în seamă la oglindă (căci are şi nişte capre slobode lângă el).

Ţapul vede că nu-i lucru de glumă cu inamicul lui din oglindă. Şi pentru că este deprins cu lupta şi ca să nu apuce acela înainte, se repede una şi bună asupra lui...

În câteva clipe s-a terminat lupta cu ţapul cel obraznic din oglindă. Geamul cel mare (adică vitrina magaziei) împreună cu oglinda şi cu alte lucruri scumpe de alături au fost răpuse fără multă izbândă.

Preţul vânzării ţapului n-a fost de ajuns pentru despăgubirea stricăciunii care s-a făcut. A trebuit să plătească şi ceva pe deasupra ca să termine buclucul. Până una-alta, s-a făcut puţină discuție între oamenii cari erau de față la magazie. Unii ziceau că stăpânul țapului este de vină pentru că nu l-a ținut bine de funie, alții ziceau că vina este a sticlarului, pentru că a deschis magazie prea lângă drum, iar cei mai aprigi puneau vină pe oglindă căci (ziceau ei), dacă nu era ea, care să zădărească țapul, nu s-ar fi întâmplat nimica. Dar mai erau și unii cari țineau apărarea oglinzii, zicând: „Pe drum câtă lume nu trece? Însă nimenea nu-și pune mintea cu geamurile. Pentru un țap nărăvaș înseamnă că nu trebuie să mai facă oamenii oglinzi?” În sfârșit fiecare avea părerea lui. Dar unul mai socotit la minte, care a mai avut de furcă cu țapul cel bătăuș, a tâlcuit la toți că nimeni nu este de vină, decât năravul țapului, „căci de multe ori era să mă străpungă și pe mine (zicea el), măcar că nu sunt de sticlă ca și oglinda”.

Acum, fraților, să ne oprim puțin (până se mai odihnește țapul) și să venim la vorba noastră. Căci eu voiam să vă spun despre altă oglindă, dar am adus vorba mai departe ca să mă înțelegeți mai bine.

Cuvintele din Sf. Evanghelie, apoi învățăturile Sf. Părinți și orice sfătuire duhovnicească, alcătuiesc împreună un fel de oglindă pentru sufletul nostru. Aceasta este oglinda care ne interesează pe noi.

În cuvintele cele duhovnicești (cari au mărturii din Sf. Scriptură) fiecare dintre noi poate să-și vadă chipul cel dinăuntru ca în oglindă. Unul își poate vedea patimile cele ascunse, altul își cunoaște virtuțile, unul își vede chipul blândeții și al smereniei, altul își vede învârtoșarea inimii și mândria. Unul își cunoaște colțișorii clevetirii și ai zavistiei, altul își vede cornițele mândriei și ale mâniei. Unul își vede florile bunătății, iar altul își cunoaște spinii răutății.

În scurt putem zice că din cuvintele Scripturii putem să ne cunoaștem cine suntem și încotro mergem. Căci Scriptura oglindește toate tainele vieții omenești, de la facerea lumii și până la sfârșitul veacului.

Pentru aceasta și Fericitul Augustin adunând într-una din cărțile sale cele mai alese cuvinte din Sf. Scriptură, le dă numele de Oglindă. În multe rânduri am căutat să adun și eu unele cuvinte mai de folos din Sfintele Scripturi, alcătuind din el un fel de oglinzi duhovnicești.

În asemenea oglinzi poate să-și vadă fiecare năravurile și lipsurile duhovnicești, precum și mijloacele de îndreptare. Însă vă mărturisesc că eu sunt cel dintâi care îmi văd sluţenia chipului dinlăuntru.

Desigur că în faţa acestor oglinzi duhovniceşti nu poate să rămână cineva nepăsător. Unii se ruşinează şi caută să-şi mai ascundă ori să-şi îndrepte lipsurile (cum îşi potrivesc unii hainele în faţa oglinzii). Dar cei cari sunt mai aprigi şi mai nărăvaşi când ajung în faţa oglinzii duhovniceşti (din foile mele) se încordează mai rău şi flutură din cap (ca şi ţapul). Însă pe cât mai mult se sălbăticesc şi răpştesc, cu atât şi oglinda îi arată mai urâţi şi cuvintele îi mustră mai rău. Iar care încearcă să lovească (adică să se împotrivească) aceştia se înţeapă ca şi în bolduri, căci cuvintele Scripturii sunt bolduri pentru cei nărăvaşi care pornesc cu mânie (ca şi ţapul asupra oglinzii).

Acestora li se potrivesc cuvintele Domnului pe care le-a rostit către prigonitorul Pavel, aproape de Damasc: „Greu îţi este ţie (Saule) a lovi în bolduri". Deci şi eu îndrăznesc a zice către cei care se mânie şi caută să strice Oglinzile (adică să distrugă foile): Greu vă este să loviţi în Cuvintele cele duhovniceşti. Căci nu sunt de la mine, ci din Sf. Scripturi. În sfârşit puteţi să-l ocărâţi pe cel care scrie, puteţi să-i scoateţi toate ponoasele, dar să luaţi seama cum vă arată oglinda şi dacă cumva observaţi că se văd colţişori, corniţe ori semne roşii să ştiţi că nu este vinovată oglinda, nici negustorul...

Ascultaţi glasul acestor oglinzi, căci este glasul cel mântuitor al Sf. Scripturi, care ne îndeamnă pe toţi la pocăinţă, căci „zilele sunt rele şi iarna este grea" (cum zice Sf. Apostol Pavel).

CUVÂNT AL SFÂNTULUI VASILE CEL MARE

Ce este Chipul Monahicesc? Şi cu ce se aseamănă. Şi ce trebuie să păzească Monahul dacă voieşte să se asemene Chipul lui cu Chipul Îngeresc

Ce să zic, şi ce să grăiesc; şi cu ce să asemăn Chipul şi cinul Monahicesc sau, mai bine să zic, îngeresc (Că şi este cu adevărat îngeresc, după cum toţi Sfinţii Părinţi cu o gură mărturisesc şi prin viu glas îl propovăduiesc)?

Chipul şi cinul Monahicesc sunt orânduială a celor fără de trup. Chipul şi cinul Monahicesc este o stare a Heruvimilor celor cu ochi mulți și a Serafimilor celor cu aripi multe, cari neîncetat zboară și slavoslovesc pe Dumnezeu cel peste toate și Atotputernic, strigând și zicând: Sfânt, Sfânt, Sfânt, Domnul Savaot, plin este cerul și pământul de slava Ta. Și precum Îngerii nu au nici o lipire de lucrurile cele vremelnice, așa și Monahii trebuie să nu aibă nici o lipire cu patimă de nici un lucru vremelnic și stricăcios și trecător, (cele lumești toate sunt trecătoare și vremelnice), ci pururea să se îngrijească de cele cerești cari petrec în veci și nici odată nu pier. Să slavosvească și să laude necontenit și neîncetat pe Dumnezeu, prin psalmi și prin cântări, ziua și noaptea, ca niște îngeri. Și precum Heruvimii au ochi mulți, așa și Monahii trebuie să aibă ochi împrejurul sufletului, ca să privească la bunătățile cele gătite lor în veacul cel viitor, la frumusețea Raiului, la Împărăția Cerului. Și să se pândească în toate părțile și la cursele vicleanului vrăjmaș cel ce caută ca un leu să înghită și să piardă sufletul. Și precum Serafimii au aripi multe, așa și Monahii trebuie să aibă de jur împrejurul sufletului ca să zboare la înălțimea faptelor celor bune, să se apere de gândurile și de cugetele cele urâte și spurcate, care totdeauna năpădesc și năvălesc asupra sufletului Monahilor prin îndemnarea pizmașului.

Ochii sufletului Monahilor sunt fecioria și curăția prin care pot să vadă curat gânditor, cât este cu putință omului, pe Dumnezeu, ca Heruvimii. Iar cei ce nu au la sine feciorie și curăție, aceia nu sunt ca Heruvimii, aceia (că nu mă voi sfii a spune, deși cu greu va cădea cuvântul) sunt ca dracii. Că numai ei urăsc fecioria și curăția și iubesc necurăția. Aripile sufletului Monahilor sunt smerenie, supunerea, ascultarea, necârtirea, dragostea, blândețea, răbdarea, postirea, privegherea, rugăciunea, prihănirea de sine și nerăutatea. Acestea având-le Monahii, sunt ca niște Serafimi. Cu acestea pot Monahii să zboare la înălțimea cerului, să ajungă la scaunul Împăratului Hristos și să-I stea înainte și să se îndulcească de vederea Lui, cântînd și zicând: Sfânt, Sfânt, Sfânt, Domnul Savaot, plin este cerul și pământul de slava Ta. Iar cari nu au acestea nu sunt ca Serafimii: ci ca o pasăre cu aripile smulse ce așteaptă din ceas în ceas să vină uliul să o prindă și să o mănânce.

Cu ce voi mai asemăna chipul monahicesc? Monahul asemenea este cu o mireasă. Și după cum aceea, logodită fiind, așteaptă, împodobindu-se, ca mirele să intre, bucurându-se în cămara cea de mire. Așa și Monahul, fiindcă s-a logodit cu mirele său Hristos, trebuie să aştepte, împodobindu-se cu toate faptele cele bune, ca să intre cu Dânsul în cămara cea de Mire, care este Împărăţia Cerurilor, bucurându-se şi veselindu-se de frumuseţea nepovestită, auzind glasuri nespuse. Chipul monahicesc este ca şi al doilea botez, căci se zice: Câţi în Hristos v-aţi botezat, în Hristos v-aţi îmbrăcat.

V-aţi dezbrăcat de omul cel vechi, adică de păcat, şi v-aţi îmbrăcat în cel nou, adică în părăsirea păcatului şi în căinţa pentru dânsul în toată cealaltă rămăşiţă a vieţii voastre. Şi să nu zică cineva din voi că: eu nu atâta am păcătuit. Fiindcă nimenea nu este fără de păcat, măcar o zi de ar fi viaţa lui. Ci totdeauna să se smerească, zicând şi cugetând că este mai păcătos decât toată zidirea. Monahul este o fire silită: firea cere să mănânce să se sature; el trebuie împotrivă să facă, să mănânce numai cât să-şi ţină viaţa sa. Firea cere să bea să se sature: el trebuie să bea atât cât să nu se sature. Că se află şi în băutura de apă beţie dacă va bea cineva totdeauna cu îndestulare ca să se sature. Firea cere să doarmă să se sature de somn: el poate să se îndestuleze în douăzeci şi patru ceasuri. Că s-au aflat mulţi din Cuvioşii Părinţii noştri, din care unii nu mâncau şi nu beau câte trei zile şi câte o săptămână, alţii şi câte patruzeci de zile, darul Duhului Sfânt hrănindu-i pe dânşii. S-au aflat încă unii de nu s-au culcat pe aşternut, ci oriunde, în toată viaţa lor. Alţii dormeau aşa puţin cât dormeau prin scaune. Alţii când îi supăra somnul, se legau cu frânghii de păr şi de pod şi cu multe feluri de chipuri se luptau împotriva somnului.

De la Monah să cere ca nicidecum să nu-şi piardă vremea spre glume, sau să râdă, sau să grăiască cuvinte deşarte, sau să spună minciuni, sau să vorbească deşărtăciuni, sau să se osândească şi să clevetească, sau să pârască, sau să se întindă până la pipăire, sau altele ca acestea să facă, prin care se depărtează Darul lui Dumnezeu de la dânsul şi scârbeşte Duhul cel Sfânt. Chiar de aude minciuni şi glume şi râsuri, să fugă astupându-şi urechile sale.

Monahul întâlniri şi vorbiri fără de treabă şi tovarăşi să nu aibă nicidecum. Ci de se va întâmpla a se întâlni unul cu altul, cu smerenie plecându-se unul către altul, să treacă. Şi de va fi mare nevoie şi trebuinţă, atunci să vorbească, iar alminterea nu. Că din vorbe fără de treabă multe răutăţi se nasc, prin care se vatămă sufletul lui. De la Monah mânia, iuţimea, zavistia şi pizma cu toul să lipsească, ştiind ca dintru acestea cade în altele mai cumplite, şi niciodată sufletul lui nu va fi curat, ci totdeauna sângerat, mintea întunecată, şi scoposul greşit şi de la Dumnezeu depărtat.

Monahul trebuie acolo unde şi-a tuns părul să petreacă până la sfârşitul vieţii sale: ori în Mânăstire, ori la Schituri. Să asculte întru toate pe Stareţul şi povăţuitorul său. Să îşi omoare voia sa. Să se aibă pe sine decât toţi mai mic. Să se socotească ca un osândit, şi ca şi cum l-ar fi răscumpărat, să nu iubească să aibă haine bune şi frumoase, ci tot cele mai proaste să le iubească. Să nu vrea să iasă afară prin lume şi printre lumeni, afară dacă nu îl va trimite mai marele său. Să şadă în chilie ca într-un mormânt şi să nu şadă nici un minut de ceas fără de lucru, ci sau să citească, sau să lucreze cu mâinile; şi lucrând cu mâinile să nu umble cu mintea spulberând încoace şi încolo la lucruri necuvioase şi nefolositoare, ci să aibă într-ânsa (adică în minte) rugăciunea lui Iisus, pomenirea morţii şi judecata ce va să fie. Să-şi aducă aminte de păcatele sale şi să plângă cu fierbinţi lacrimi, şi de se va întâmpla să fie de familie, să nu se înalţe cu gândul său ştiind că unul este neamul nostru de la strămoşul Adam. Celor bătrâni cinste să le dea.

Cu cei tineri să nu vorbească în afară de neocolită nevoie. Acestea toate şi altele mai multe se cer de la monah. Şi când acestea le va păzi, cu adevărat poartă chip îngeresc, după cum am zis mai sus, şi este Înger în trup, şi se va învrednici în ceata îngerilor, de unde au căzut îngerii aceia ce s-au făcut draci.

O, Îngeri pământeşti! O, petrecere cerească! O, slugi ale lui Hristos! O, oaste a împăratului celui fără de moarte! O, cum vă veţi bucura! O, cum vă veţi veseli! O, cum veţi dănţui! Pentru aceasta, fraţii mei, ştiind ce este chipul monahicesc şi cu ce se aseamănă, siliţi-vă, întreceţi-vă la nevoinţele cele duhovniceşti. Defăimaţi toate cele dulci ale lumii acesteia. Treceţi cu vederea slava ei şi desfătarea. Câştigaţi-vă suflet viteaz, ca să puteţi sta bărbăteşte împotriva curselor diavolului, că neîncetat are să vă ispitească şi să vă supere, căutând cum să vă amăgească, să vă înşele, să vă răpească din ceata îngerească şi să vă tragă la ceata sa.

Dar nu va putea, dacă voi veţi lua aminte şi vă veţi înarma cu armele cele înfocate ale lui Hristos şi veţi duce război asupra diavolului. Treziţi-vă, rău pătimiţi la puţină vreme, ca în veci să vă mângâiaţi. Întru nimic socotiţi acestea de aici. Că vis şi umbră este viaţa aceasta, iar cealaltă ce va să fie, fără de sfârşit.

Oglindiţi totdeauna cele Cereşti, acolo să fie mintea voastră pururea. Călătorie este viaţa aceasta, călătoriţi drept aceea cu plăcere de Dumnezeu. Nu slăbiţi pe cale, nu vă împuţinaţi, nu pregetaţi, nu vă muiaţi. Strâmtă şi necăjită este calea, dar la răsfăţat loc duce, acolo unde este nici scârbă, nici mâhniciune, nici întristare, acolo unde este totdeauna bucurie şi veselie, acolo unde este sânul lui Avram, acolo unde este lumina cea neapusă şi nestinsă, acolo unde este Soarele cel mare Hristos, Dulceaţa Proorocilor, şi a Apostolilor, şi a Mucenicilor, şi a Cuvioşilor, şi a tuturor drepţilor cari din veac bine i-au plăcut Lui. O, de ar da Dumnezeu ca şi noi să dobândim dulceaţa aceea! Şi o vom dobândi dacă vom urma şi cu lucrul după chipul nostru cel monahicesc, ce se aseamănă cu cel Îngeresc. Să ne învrednicim Împărăţiei Cerurilor cu darul Domnului nostru Iisus Hristos cel în Treime slăvit. Căruia i se cuvine slava, cinstea şi închinăciunea, în vecii vecilor. Amin.

Text scris de pe o carte (Acatistier) cu litere slavone, tipărită în Episcopia de la Buzău, anul 1852.

ALTE ÎNVĂŢĂTURI DESPRE VIAŢA CĂLUGĂREASCĂ DE LA SFINŢII PĂRINŢI

De luat aminte!

Călugărul este împlinitorul poruncilor lui Hristos. Creştin desăvârşit, următor şi dimpreună părtaş patimilor lui Hristos. Mucenic în toate zilele, singur de bună voie moare întru ostenelile cele duhovniceşti. Călugărul este stâlpul răbdării, adâncul smereniei, izvorul lacrimilor, vistieria curăţiei, defăimătorul a toate cele frumoase şi dulci şi prea slăvite ale lumii acesteia. Călugărul este sufletul cel cu durere, întru neîncetată aducere aminte de maorte învăţându-se acesta, şi când priveghează şi când doarme. Călugărul este nevoinţa cea firească şi neîncetată şi păzirea simţirilor cea neîmpuţinată. Călugărul este orânduiala şi aşezământul celor fără de trup care se lucrează în trupul cel de ţărână, cel ce ţine numai de ale lui Dumnezeu în toată vremea şi în tot locul şi în tot lucrul.

Şi nu-i este cu putinţă a sta neîncetat înaintea lui Dumnezeu dacă nu se va da spre Dumnezeu cu toată inima, în toate nevoile, şi să se lepede de toată grija. Şi când vei voi să faci început faptei celei bune, mai înainte te găteşte bărbăteşte către ispitele cari vor să vină asupră-ţi şi abia atunci să începi a lucra faptele cele bune. Şi să nădăjduieşti spre Dumnezeu neîndoindu-te nicidecum cu mintea. Căci este obiceiul vrăjmaşului într-acest fel: dacă vede pe om că început a vieţui bine, cu călduroasă credinţă, atunci îl întâmpină cu ispite de multe feluri, ca dintru acestea înfricoşându-se să-i scadă voinţa cea bună. Iar dacă te vei găti mai înainte către ispitele ce vor veni asupră-ţi pentru prelucrarea faptelor bune, atunci să te fereşti de oameni. Cela ce se îndoieşte de ajutorul lui Dumnezeu, acela şi de umbra lui se teme, şi fără de ispitire. Fiecărui om ştiinţa lui să-i fie învăţător şi mustrător. În tot lucrul fiecare cuvânt până nu-l vei socoti să nu-l grăieşti. Tot lucrul ce se face în grabă nu este bun.

Ia aminte cu înţelegere şi cu dinadinsul, călugăre! Păzeşte-te cu mare ferire, de vreme ce umbli prin mijlocul patimilor şi a lanţurilor în fiecare ceas, căci din toate părţile patimile te înconjoară, din toate părţile sunt curse întinse, ca nu cumva să fii prins de vrăjmaş undeva în patimi şi în curse.

Multă nevoinţă trebuie celui ce este cu trup, a se lupta cu cei fără de trup, căci unul cu mii are a se lupta. Multe lacrimi trebuie, multă răbdare, multă osteneală şi ferire. Mulţime de ochi ne trebuie înspre toate părţile de vreme ce se ridică asupra noastră ca un leu răpitor duhul cel rău şi meşteşugăreţ, şi ne-ar birui de nu ar fi Domnul cu noi. Căci are mai mult de şapte mii de ani de când se deprinde a vâna pe om. El nici nu mănâncă, nici nu doarme, nici se odihneşte, ci de-a pururea în tot chipul caută pierzarea noastră.

VEDENIA UNUIA DINTRE UCENICII CUVIOSULUI PAISIE VELICICOVSCHI (DE LA MÂNĂSTIREA NEAMŢ)

După trecerea din această viaţă a cuviosului Părintelui nostru Paisie de la Mânăstirea Neamţului, viaţa călugărească a început să slăbească din cauza belşugului de avere şi mai ales din cauza slobozeniei pe care o aveau mirenii de a petrece cu femeile şi copiii.

Călugării au început să se îngrijească mai mult de cultivarea viilor şi a grădinilor de la metoacele Mânăstirii, se străduiau mai mult să le facă mai îndemânatice pentru locuinţa boierilor cari veniau vara cu familiile la aer. Pentru chiria groasă care curgea de la boieri, călugării adeseori îşi lăsau toată casa în mâna mirenilor, iar ei se chinuiau într-o cocioabă proastă, mai la o parte, să nu strice liniştea <<coconaşilor>>.

Pentru vinurile multe care se făceau la metoace a trebuit să se deschidă depozite şi cantine în Mânăstire şi în afară pentru a se putea vinde mai uşor. Acest lucru atrăgea şi mai mult lumea dornică de răsfăţ.

S-a înfiinţat şi şcoală în Mânăstire pentru creşterea copiilor sărmani din satele vecine (afară de şcoala călugărească de cântăreţi, a fost şi şcoala Primară). Cu asta mânăstirea şi-a pierdut liniştea ei de mai înainte, iar bieţii călugări au început să neglijeze îndeletnicirile lor cele duhovniceşti cu orânduiala lăsată de Cuviosul Paisie.

Unul dintre ucenicii Cuviosului Paisie, care avea viaţă îmbunătăţită (Sofronie cu numele), a avut într-o noapte o vedenie înfricoşată.

Se făcea că era dimineaţă şi el ieşise în poarta Mânăstirii. Căutând în faţa porţii spre locul unde se află astăzi Aghiazmatarul, vede un arap înfricoşat la chip, care era îmbrăcat în haine de ofiţer şi se răstea strigând, întocmai cum dau comandă la oaste.

Chipul lui era groaznic: faţa lui neagră ca păcura, ochii lui străluceau ca văpaia focului, gura lui era ca de maimuţă, cu dinţii ieşiţi în afară. În loc de cingătoare avea un balaur încolăcit la mijloc, care îşi atârna capul cu limba scoasă în chip de sabie la şoldul ofiţerului. În loc de epoleţi avea pe umeri numai capete de viperă. Iar pe capul lui avea o cască de sub care spânzurau numai capete de şerpi veninoşi, cari se încolăceau la grumaz cu părul încolăcit.

Văzând aceasta Stareţul a rămas înlemnit de frică. Apoi venindu-şi puţin în fire, a întrebat pe arap ce caută la vremea aceea în Mânăstire. „Nu ştii că eu sunt comandant de oaste în Mânăstirea voastră?", a răspuns arapul.

„Dar unde avem noi oaste aici când ţara se află în bună pace?"

Atunci îi răspunse acela stareţului:

„Vei şti că eu sunt rânduit cu oastea cea nevăzută, a întunericului ca să ne luptăm cu ceata călugărilor. Că voi, atunci când depuneţi jurământul călugăriei, nouă ne declaraţi război nevăzut, şi multe răni ne pricinuiţi cu armele voastre cele duhovniceşti. De multe ori noi ne depărtăm ruşinaţi, fiind arşi ca de para focului de rugăciunile voastre.

Însă acum nu mai avem atâta frică de voi, de când a murit Stareţul Paisie, care ne era înfricoşat nouă. De la el am suferit noi multe şi grele răni. Încă de când a venit el cu 60 de călugări din Sfântul Munte eu am fost rânduit cu 60.000 de ostaşi spre a lupta cu soborul lui. Cât a trit el noi nu am mai avut odihnă.

Câte ispite, câte necazuri şi intrigi n-am uneltit noi împotriva lui şi a călugărilor spre a-i împuţina la suflet şi spre a-i surpa, dar n-am izbutit. Cât a trăit Stareţul, atacurile noastre rămâneau mai totdeauna zadarnice, căci el îi conducea la luptă pe monahi cu multă iscusinţă, întărindu-i cu pilda vieţii lui şi cu sfaturi duhovniceşti în toate zilele.

După moartea lui, războiul nostru s-a uşurat. Pentru asta am scos atunci din front 10.000 de ostaşi cari nu mai aveau treabă, rămânând cu 50.000 în oaste. N-a trecut multă vreme şi rânduielile Stareţului Paisie n-au mai fost păzite cu scumpătate.

S-au ivit împerecheri în sobor, iar belşugul din Mânăstire şi grijile lumeşti pentru case şi metoace au început să vâneze tot mai mult pe călugări; pentru asta şi războiul nostru s-a uşurat simţitor.

Deci am mai permutat atunci de pe frontul din Mânăstirea voastră încă alţi 10.000 de luptători, trimiţându-i în altă parte. Aşa am rămas numai cu 40.000.

Când li s-a dat deplină slobozenie mirenilor să petreacă vara la voi în Mânăstire, dimpreună cu femeile, atunci bucuria noastră!, căci slăbind frontul călugărilor, am fost şi noi mai uşuraţi.

Pentru asta am mai scos din front alţi 10.000 de ostaşi. Am rămas deci numai cu 30.000. În cele din urmă s-a deschis şcoala pentru copiii mirenilor aici în Mânăstire. Mulţi din călugări şi-au ales ucenici isteţi dintre copiii cari nu erau de călugărie. Copiii zburdalnici, venind mereu în atingere cu călugării, au domolit aşa de mult atacul călugărilor, încât noi am rămas aproape fără de lucru.

De aceea am fost silit să mai uşurez frontul nostru.

Atunci am mai permutat încă 10.000 de luptători şi am rămas până azi numai 20.000 în front. Aceştia stau totdeauna în Mânăstire, dând război zi şi noapte călugărilor!"

Auzind acestea Stareţul, a oftat cu durere, întrebând iar cu mirare:

„Dar ce mai aveţi nevoie să staţi acum în Mânăstire, caci după cum mărturiseşti singur, azi călugării nu mai au râvna aceea ca înainte ca să vă lupte, ci fac mai mult pe placul vostru, prin îndeletnicirile cele lumeşti? Ce rost mai aveţi voi în Mânăstire?

Atunci urâtul acela (silit fiind de puterea lui Dumnezeu) a descoperit taina pentru care mai luptă pe călugării din veacul nostru, zicând către Stareţ:

„Adevărat că nu se mai află azi nimeni care să ne lupte ca înainte, căci dragostea voastră s-a împuţinat, iar grijile lumeşti şi amestecul (tulburările) mirenilor au răcit râvna călugărilor, dar mai avem încă ceva care ne mai dă de lucru în Mânăstire.

Sunt tărfăloagele cele de cărţi, ardele-ar focul, cari încă nu ne lasă să ne liniştim! Încă prin ele călugării cei noi cari au venit cu râvnă fierbinte din lume, ne pricinuiesc încă multe răni grele. Căci cum iau în mână vechiturile acelea de cărţi, îndată încep a se sălbătici împotriva noastră. Ei uneltesc fel de fel de arme usturătoare pentru noi, precum sunt postirile, privegherile, osteneli grele şi mai ales rugăciunile lor cele umilicioase!

Acestea toate sunt pentru noi săgeţi aprinse cari ne pârjolesc şi nu ne putem apropia de dânşii!

Adeseori unul singur, dacă se întărâtă din citire, ne pune pe fugă pe noi toţi! Şi multă osteneală şi tactică ne trebuie ca să-l aducem la prochimen pe unul ca acesta care se sălbăticeşte din citirea cărţilor!"

Atunci bietul Stareţ nu s-a răbdat până ce nu l-a întrebat şi aceasta:

„Dar cu ce luptaţi voi mai mult pe călugării din veacul acesta?"

„Toată osârdia noastră de acum este ca să îndepărtăm pe monahi şi pe monahii de la îndeletnicirile cele duhovniceşti şi mai ales ne sârguim ca să-i dezbărăm de la citirea cărţilor sfinte!

Căci nimic nu aţâţă mai mult pe călugări contra noastră ca citirea pe afumatele celea de cărţi! De aceea şi noi ne străduim în tot chipul ca să-i depărtăm pe călugări de la năravul cititului, dându-le de lucru la altele şi încurcându-i cu tot felul de griji pe la metoace, cu viile şi grădinile, cu pescuitul, cu vânzarea vinului; iar în Mânăstire cu creşterea copiilor şi cu găzduitul mirenilor, cari petrec vara la aer.

Toţi aceia cari se încurcă cu acestea sunt prinşi de noi ca şi muştele în pânza de păianjen. Ei ne slujesc întru toate nouă. Până nu vom vedea ori părăsite cu desăvârşire, ori arse vechiturile acelea de cărţi, noi nu ne putem linişti! Ele sunt totdeauna ca nişte bolduri ascuţite împotriva noastră!"

Când a terminat şi vorbele acestea a bătut toaca de utrenie şi îndată s-a stins ca fumul ofiţerul demonilor, iar Stareţul s-a trezit cu o mare durere la inimă din pricina celor descoperite.

Adunându-se tot soborul la biserică, el a povestit cu lacrimi această înfricoşată vedenie. A poruncit apoi să se scrie şi o carte de mână despre aceasta, spre cunoştinţa şi folosul urmaşilor.

Însemnare:

Cred că azi au plecat şi ceilalţi 20.000 de când a intrat armata roşie la noi. S-or fi dus speriaţi prin pustii când au văzut că lucrul pe care armata neagră nu l-a putut face timp de 100 de ani, iată că armata roşie, aliata sa, a izbutit să-l facă în câţiva ani!

Cuviosul Paisie avea o şcoală întreagă de călugări cărturari cari scriau cărţi zi şi noapte. Datorită lor noi avem în româneşte mai toate cărţile Sfinţilor Părinţi, tâlcuite din greceşte.

O parte din ele au fost arse de turci în revoluţia de la 1821, dar tot au mai rămas.

Dar oare pârjolul comunist va mai cruţa vreo cărticică sfântă scrisă de mâna Cuviosului Paisie şi de ucenicii lui?

Scrisă de Ieroschimonahul Ioan Iacob

DESCOPERIREA SFÂNTULUI ANTONIE DESPRE DARUL CĂLUGĂRIEI

Spunea Sfântul Antonie: M-am rugat lui Dumnezeu cerând să-mi arate cu ce ajutor este înzestrat Monahul prin darul călugăriei. Şi mi-a arătat făclie mare de foc şi ceată de îngeri cu paloşe care înconjurau pe călugărul care doreşte să se mântuiască. Şi s-a auzit glas de la Duhul Sfânt zicând către Îngeri: „În toată viaţa lui să nu vă depărtaţi de la el" (adică de la călugăr). Şi când am văzut aşa de mare ajutor am oftat, zicându-mi în sine: Vai ţie, Antonie, cât ajutor îţi trimite spre pază, iar tu te leneveşti!

Şi m-am rugat iarăşi şi am zis: Doamne cu de calcă şi înşeală diavolul pe călugăr, când este înconjurat de atâta ajutor? Şi am auzit iarăşi glasul acela, zicându-mi: „Vei şti că diavolul nu are putere să biruiască pe călugăr, căci prin întruparea Mea am sfărâmat puterea lui, însă fiecare se biruie de a sa trândăvie şi nepurtare de grijă (adică nu se sârguieşte). Iar eu am zis: Doamne oare toţi monahii au acest ajutor? Şi mi-a arătat Domnul mulţime mare de monahi şi fiecare din ei aveau acelaşi ajutor pe care îl văzusem întâi, adică câte o făclie mare de foc şi câte o ceată de Îngeri.

Şi când am văzut aceasta am zis: Fericit este şi bine norocit neamul creştinilor şi cu deosebire fericit este neamul călugăresc având în ajutor pe un asemenea Stăpân bun, iubitor de oameni şi milostiv.

Deci şi noi fraţilor să ne îngrijim fără de lenevire pentru mântuirea sufletească spre a ne învrednici împărăţiei celei cereşti, cu ajutorul şi cu iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, căruia se cuvine slava dimpreună cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt, în vecii vecilor. Amin.

Sfântul împărat Constantin cel Mare vorbeşte într-o vedenie cu Sfântul Paisie cel Mare despre slava ce o au monahii cei adevăraţi în ceruri:

POVESTIREA CUVIOSULUI IOAN

Despre Cuviosul Paisie cel Mare:

M-am dus odinioară la Cuviosul Paisie cel Mare şi mai înainte de a bate la uşa chiliei lui l-am auzit vorbind înăuntru cu oarecine şi sfiindu-mă a bate, stăteam afară. Însă am făcut puţin zgomot, pe care auzindu-l, cinstitul părinte a ieşit afară şi văzându-mă pe mine, tot bucurându-se m-a îmbrăţişat şi m-a sărutat şi eu asemenea pe el. Apoi intrând cu dânsul în chilie şi nevăzând pe nimenea altul înlăuntru, nu mă dumiream şi socoteam cine să fi fost oare acela care vorbea cu cuviosul puţin mai înainte. Deci căutam într-o parte şi alta să văd pe cineva şi el m-a întrebat: de ce cauți aici și acolo și nu te dumirești, ca și cum ai vedea un lucru prea slăvit? Iar eu i-am răspuns: cu adevărat prea slăvit văd și nedumerindu-mă nu știu ce să zic, căci puțin mai înainte am auzit glasul altui om, care împreună vorbea cu tine și acum nu văd pe altcineva și nu știu ce este aceasta. Deci rog a ta cuvioșie să-mi arate acestă prea slăvită taină. Iară dumnezeiescul părinte mi-a zis: O, Ioane, taină prea slăvită vrea să-ți descopere astăzi Dumnezeu.

Aceasta prietene, prea alesule, pe care l-ai auzit vorbind cu mine era marele Constantin, întâiul împărat al creștinilor. Și s-a pogorât din ceruri, trimis fiind de Dumnezeu, și mi-a zis: „Fericiți sunteți voi, cari v-ați învrednicit a avea petrecerea monahicească, căci după adevăr a voastră este dumnezeiasca fericirea a Mântuitorului". Iar eu am zis: „Și cine ești tu, Domnul meu, care zici acestea și mult ne fericești pe noi, monahii?" Mi-a răspuns acela: „Eu sunt Marele Constantin și m-am pogorât din ceruri ca să-ți arăt slava care o dobândesc monahii în ceruri și prietenia și îndrăznirea ce o au către Hristos. Și te fericesc pe tine, o, Paisie, pentru că-i îndemi pe dânșii la această sfințită petrecere a pustniciei, dar mă prihănesc și mă ocărăsc pe mine că n-am nimerit (adică nu m-am învrednicit) de o rânduială prea mare ca aceasta a monahilor și nu pot suferi paguba ce am luat". Atunci l-am întrebat iarăși: „Pentru ce, o, minunatule, te ocărăști pe tine, oare n-ai dobândit tu slava cea pururea fiitoare și dumnezeiasca strălucire? Și mi-a răspuns: „Am dobândit-o, dar nu am aceeași îndrăznire ca a monahilor, nici cinstea întocmai ca ei, căci am văzut sufletele oarecăror monahi cari despărțindu-se de trup, zburau ca niște vulturi și cu multă îndrăzneală se suiau la ceruri. Iar ceata cea potrivnică a dracilor nu îndrăznea să se apropie cu totul desăvârșit de aceste suflete. Apoi am văzut că li se deschideau lor ușile cerului și intrau înăuntru și stăteau de față cu multă îndrăzneală la scaunul lui Dumnezeu.

Deci, pentru această vrednicie minunându-mă eu de voi, monahilor, vă fericesc și mă ocărăsc pe mine, că nu m-am învrednicit a lua o îndrăznire ca aceasta! O, de aș fi lăsat vremelnica împărăție și haina cea împărătească și coroana și să mă fi facut sărac și să fi purtat sac, împlinind toate câte se cer de către rânduiala monahicească?".

DESCOPERIREA CE S-A FĂCUT SFÂNTULUI MOISE ARAPUL DESPRE NEVĂZUTUL RĂZBOI AL SFINȚILOR

A mers odinioară cuviosul Moise Etiopianul la ava Isidor și i-a zis lui: „Părinte, nu pot să șed în chilia mea, fiind luptat de patimile trupești." Iară fericitul Isidor luându-l pe el l-a suit în vârful chiliei sale și i-a zis lui: „Caută spre Apus!", și căutând Moise a văzut o mulțime de oameni înfricoșați gâlcevind și gătindu-se spre război. Apoi iarăși a grăit ava Isidor: „Caută spre Răsărit și privește." Și căutând a văzut o mulțime de Sfinți Îngeri purtători de lumină, așișderea și ei gătindu-se de război.

Și a zis Sfântul Isidor către Moise: „Cei dinspre Apus ridică război împotriva sfinților lui Dumnezeu, iar cei dinspre Răsărit se trimit de la Domnul spre ajutorul nevoitorilor celor buni. Însă vezi că mai mulți sunt cei ce ne ajută nouă decât acei ce se scoală asupra noastră."

Iară Moise cu o vedenie ca aceasta și cu cuvintele starețului întărindu-se, s-a întors la chilia sa și se îndeletnicea întru ostenelile lui cele obișnuite.

ALTĂ DESCOPERIRE A SFÂNTULUI PAISIE CEL MARE

Rugându-se odinioară Cuviosul Paisie pentru un tânăr ce era luptat de duhul curviei, iată că i se arăta de năprazná Îngerul Domnului, având diavolul legat cu lanțuri și i-a zis: „Ia-l pe acesta și-l ceartă cum vrei." Iar diavolul a zis către dumnezeiescul Paisie: „Vai mie!" Până când mă muncești cu rugăciunea ta și-i păzești prin ea pe toți cei ce locuiesc în pustia aceasta?".

Și a zis Cuviosul Paisie către diavol:

„Spune-mi mie, pentru ce-l ispitești pe tânăr luptându-l pe dânsul cumplit? Și pentru care pricină lupți dintru început pe cei ce se nevoiesc cu atâta nebunie și sălbăticie?".

Iară diavolul i-a răspuns:

„Eu nu mă apropii de noii începători, când încep nevoințele faptei bune, că darul lui Dumnezeu nu-mi dă loc să mă apropii de dânșii, fiindcă se nevoiesc atunci cu mare fierbințeală. Iară după ce se duce de la dânşii dumnezeiescul dar, atunci mă apropii eu de dânşii şi-i stăpânesc ca pe un vânat gata, şi-i am pe ei ca pe o jucărie."

Şi acestea le zicea diavolul nevrând şi îndată a fugit. Iară monahul cel tânăr s-a slobozit de supărarea dracului.

***

Un frate s-a dus la Marele Paisie ca să-l vadă şi aflându-l pe dânsul dormind şi având ca păzitor pe un înger prea frumos, s-a minunat acel frate şi a zis: „Întru adevăr Dumnezeu păzeşte pe cei ce nădăjduiesc spre Dânsul. Şi s-a dus de acolo slăvind pe Dumnezeu cel ce slăveşte pe cei ce-L iubesc pe dânsul."

DESPRE UN BALAUR TRIMIS DE DUMNEZEU SPRE PEDEAPSĂ PĂCATULUI TRUPESC, CARE A VORBIT OMENEŞTE

Un frate oarecare tânăr, fiind trimis din mânăstire la ascultare, intră într-o cârciumă şi se îmbată de vin şi cade în păcatul necurăţiei trupeşti.

Într-una din zile se întoarce la mânăstire după ce săvârşise păcatul cel obişnuit. Şi mergând prin pustie a intrat într-o pădurice şi iată că s-a repezit de năpraznă un balaur mare, vrând să-l înghită pe el. Şi s-a apucat monahul să fugă şi se zbătea încoace şi-ncolo ca să se izbăvească de balaur, însă acela îl gonea pe el cu grabnică alergare. Şi strâmtorându-se fratele de pretutindenea şi neavând unde să se mai ascundă, a fost ajuns de balaur. Deci fiind acum gata să-l înghită şi-a adus aminte fratele de fericitul împărat Elesvoi, care s-a pustnicit pe acele locuri şi întorcându-se fratele către balaur i-a zis: „Te jur cu rugăciunile prea sfinţitului şi dreptului Elesvoi, depărtează-te de la mine." Iar balaurul, ca şi cum s-ar fi ruşinat de numele Sfântului Elesvoi, a stat, şi prin porunca lui Dumnezeu, luând glas omenesc a zis către monah: „Cum te voi cruţa pe tine? Căci îngerul lui Dumnezeu venind mi-a poruncit mie ca să te mănânc pentru necurăţiile şi spurcăciunile tale. Pentru că te-ai făgăduit a sluji Domnului întru curăţie, iar acum petreci spurcâd trupul tău şi mâniind pe Sfântul Duh."

Iară monahul auzind pe balaur vorbind omeneşte şi vădindu-i faptele lui a rămas fără de răspuns şi tremurând, ruga cu jurământ pe balaur ca să-l cruţe pe el. Iar balaurul i-a zis: „De ce mă juri pe mine aşa, ci tu singur mai întâi jură-mi-te că de acum nu vei mai săvârşi spurcata poftă trupească şi te voi lăsa pe tine." Iară fratele s-a jurat, zicând: „Mă jur pe Dumnezeu cel ce locuieşte în cer şi pe rugăciunile cinstitului împărat Elesvoi, că de acum nu voi mai mânia pe Domnul meu, pe care acum rău L-am mâniat, prin necurăţia trupească." Acestea zicând monahul, îndată s-a pogorât din cer şi a mistuit pe balaur înintea monahului. Iar monahul (adică fratele monah), fiind cuprins de frică şi de cutremur, s-a dus în mânăstirea sa şi n-a mai adaos după aceea a mai greşi înaintea Domnului cu păcatul curviei şi s-a săvârşit cu bună pocăinţă.

DESPRE UN ALT BALAUR TRIMIS DE DUMNEZEU PENTRU PĂCATELE CREŞTINILOR

În vremea când se pustnicea în Muntele Taborului, un cuvios român cu numele Irinarh dimpreună cu ucenicul său Nectarie, a venit din porunca lui Dumnezeu un balaur mare din lunca Iordanului şi sta într-o peşteră de lângă chilia pustnicilor români. Avea o lungime de 20 de coţi şi mai bine, iar grosimea lui era ca o cofă din cele mari şi capul ca de om mare. Era tot negru şi numai pe piept era alb ca de trei palme. Mânca porci sălbatici, precum şi iezi şi miei din turmele ce treceau pe lângă peştera aceea, pentru păcatele stăpânilor.

Cuviosul Irinarh Românul mergând într-o zi ca să culeagă verdeţuri pe coasta muntelui, a văzut că mişcă ceva în peştera unde era balaurul. Deci ducându-se la chilie a luat o lumânare şi chibrituri şi intrând în peşteră, a aprins lumânarea şi a văzut pe balaur grămadă, încolăcit în mijlocul peşterii, iar capul îl avea ridicat ca de cinci coţi deasupra intrării peşterii. Deci când a văzut pe cuviosul Irinarh că se apropie, a început a sufla şi fluiera. Iar cuviosul i-a zis: „Taci, taci nu te mânia că eu n-am venit să-ţi fac nici un rău, dar nici tu să nu-mi faci mie rău". Şi s-a întors cuviosul în fugă spre chilie, iar balaurul nu s-a mişcat de la locul lui. Dar duhoarea aceea ce a suflat-o balaurul a înecat răsuflarea cuviosului şi l-a durut pieptul 3 zile.

DIN VIAȚA CUVIOSULUI PĂRINTE NIFON CEL DIN ȚARIGRAD

Cuviosul Nifon mai înainte de a se face călugăr își petrecea viața sa în dezmierdări trupești, întovărășindu-se cu tineri desfrânați de o vârstă cu el. Și fiind el cu totul vas al păcatului, mai pe urmă prin pocăință adevărată s-a făcut vas ales al Sfântului Duh (precum se arată pe larg în viața lui pe luna Decembrie în 23 de zile).

Avea Nifon pe când era în lume un prieten cu numele Nicodim, care văzându-l într-o zi, a început a-l privi cu mirare și a se spăimânta, însă tăcea. Deci a zis Nifon: „Ce cauți așa la mine ca și cum nu m-ai cunoaște".

Răspuns-a Nicodim: „Crede-mă, frate, că niciodată nu te-am văzut pe tine într-acest chip, precum te văd acum, că fața ta este înfricoșată ca de arap". Aceasta auzind tânărul Nifon s-a înfricoșat și rușinându-se și-a acoperit fața cu mâinile și a plecat mâhnit.

Și mergând pe cale zicea întru sine-și: „Vai mie, păcătosului, dacă în lumea aceasta sunt negru cu sufletul și cu trupul, dar la judecata lui Dumnezeu cum voi fi? Cum mă voi arăta feței lui Dumnezeu? Amar mie, pătimașului, unde ești acum, suflete, vai mie, ce voi face? Oare mă voi putea pocăi?"

Unele ca acestea și altele zicând în sine Nifon cu multă zdrobire de inimă a mers acasă. Și îi aducea vrăjmașul gânduri potrivnice și înfricoșate așa încât din multa frică a căzut în slăbiciune mare și boală. Că nu suferea vrăjmașul ca să-l vadă pocăindu-se și îndreptându-și viața. A doua zi a mers în Biserică și căutând spre icoana Maicii Domnului, s-a rugat cu multă umilință, mărturisindu-și fărădelegile sale și cerând ajutorul Prea Curatei.

Deci rugându-se el îndeung și vărsând multe lacrimi fierbinți, a văzut cum zâmbea chipul Maicii Domnului de pe Sfânta Icoană și căuta spre dânsul cu privire veselă foarte și blândă. Această minune văzând Nifon, s-a mirat și a început a se bucura cu inima și a zis în sine-și: „Vezi, ticăloase suflete, cât ne iubește pe noi Dumnezeu, iară noi singuri fugim de la dânsul, iată, ne-a dat nouă spre apărare pe Prea Curata Maica Sa, iară noi încă și pe această ajutătoare o trecem cu vederea. Deci așa mângâinde-se tânărul Nifon, a sărutat cu căldură Sfânta Icoană şi, plecând de la Biserică, a început a-şi îndrepta viaţa ferindu-se de desfrâu.

Într-una din zile mergând el iarăşi la Biserică ca să se roage, a văzut în cale pe oarecine făcând fărădelegi (adică păcate) şi l-a osândit pe el în mintea sa. Şi intrând el în Biserică şi-a ridicat ochii săi ca de obicei către Icoană şi a văzut pe Maica Domnului cu faţa înfricoşată şi posomorâtă întorcându-şi chipul de către dânsul. Iară Nifon s-a spăimântat şi căutând în jos a zis întru sine-şi: „Vai mie, păcătosului, numai o bucurie aveam: Chipul Tău Prea Sfântă Stăpână, iară acum şi acesta îşi întoarce faţa sa şi nu ştiu pentru care vină". Şi atunci şi-a adus aminte că a osândit pe cale pe cel ce păcătuia şi a înţeles că pentru aceea îşi întorcea Maica Domnului faţa de către dânsul. Deci a zis cu plângere suspinând din adâncul inimii: „Dumnezeule, iartă-mă pe mine, păcătosul, că iată am răpit slava şi dregătoria Ta şi am osândit pe aproapele meu, înainte de a-l judeca Tu. Însă miluieşte-mă, Stăpâne, că spre Tine nădăjduieşte sufletul meu şi de acuma nu voi mai osândi pe fratele meu niciodată". Acestea şi mai multe zicând cu lacrimi a căutat iarăşi spre icoană şi a văzut-o zâmbind ca şi mai înainte şi de atuncea cu mare aminte se păzea să nu osândească.

Şi aceasta o făcea totdeauna: dacă i se întâmpla a greşi oarecând întru ceva, atunci îşi întorcea Prea Curata Maica lui Dumnezeu faţa sa, şi cu aceasta se certa Nifon şi se îndrepta.

Odată scoţând el apă cu ciutura din fântână, l-a împiedicat pe el diavolul şi a alunecat înăuntru cu amândouă picioarele căzând în apă.

Şi mergând spre fund s-a apucat cu mâinile de ciutură şi a strigat: „Stăpână, ajută-mi mie!" Şi îndată s-a aflat stând în fântână pe un lemn întreg nevătămat.

Şi de atunci a cunoscut cum că Născătoarea de Dumnezeu îl păzeşte pe el, şi se sârguia ca să aibă de-a pururi Numele Ei pe buzele sale.

Aşa fericitul Nifon cu ajutorul lui Dumnezeu îndreptându-şi viaţa sa, s-a lepădat de lume şi s-a făcut monah. Şi se sârguia întru mari nevoinţe, omorându-şi trupul său şi supunându-l pe el Duhului, în lacrimi şi aspră pocăinţă petrecându-şi zilele sale. Şi îşi punea pază gurii sale, foarte păzindu-se de cuvinte deşarte şi mai cu seamă de cuvinte spurcate, de dosădiri şi de clevetiri.

DESPRE NĂRAVUL BLESTEMULUI

BLAGOSLOVENIE * JERUSALEM * LOCURILE

„Şi a iubit blestemul,
Şi-i va veni lui,
Şi nu a voit blagoslovenia
Şi se va depărta de la dânsul"
(Psalmul 108)

Ce se înţelege prin cuvântul „Blestem"?

Am scris mai înainte cât de urât este înaintea lui Dumnezeu obiceiul de a blestema, mai ales când se face pentru nişte lucruri de nimic şi fără nici o căinţă. Pentru că sunt unii cari socotesc blestemul obişnuit ca o hulă împotriva Duhului Sfânt, eu voi căuta (după putere) să lămuresc ce înseamnă blestemul.

Deşi mulţi dintre dascăli spun că blestemul se înrudeşte cu hula, însă aceasta nu înseamnă că orice blestem este hulire împotriva Sfântului Duh. Adevărat este că atât blestemul, cât şi hulele odrăslesc din rădăcina mâniei, deci din aceeaşi rădăcină. Pentru aceasta blestemul şi hula stau pe acelaşi cântar şi amândouă poartă venin de moarte, după cum şi maica lor (adică patima mâniei), are locul de cinste între cele şapte păcate de moarte. Cine se obişnuieşte să blesteme, uşor alunecă şi la hulă.

Blestemul este un cuvânt potrivnic blagosloveniei. Şi după cum blagoslovenia arată o dorinţă spre bine şi spre mântuire, tot aşa blestemul arată o dorinţă spre paguba cuiva şi spre pierzare.

Am putea zice că şi blestemul este o rugăciune, însă nu spre folosul omului, ci spre paguba lui.

De aceea legea creştină opreşte întrebuinţarea blestemului. El poate să fie folosit numai de păstorii duhovniceşti, ca o legătură pentru duhurile cele necurate sau ca o pedeapsă pentru cei nepocăiţi, care fac sminteala norodului.

Cei cari blestemă la orice supărare, dau dovadă că nu au mintea sănătoasă, ori n-au credinţă curată.

Blestemele cele nesocotite sunt ca nişte picături de otravă, care izvorăsc din inima celui mânios şi mai ales din inima necredinciosului. De obicei blestemele sunt roadele mâniei şi semne de procopseală a celor pătimaşi.

Ca să ne încredinţăm cât de mult urăşte Domnul blestemul, voi aminti un paragraf din Sfânta Evanghelie.

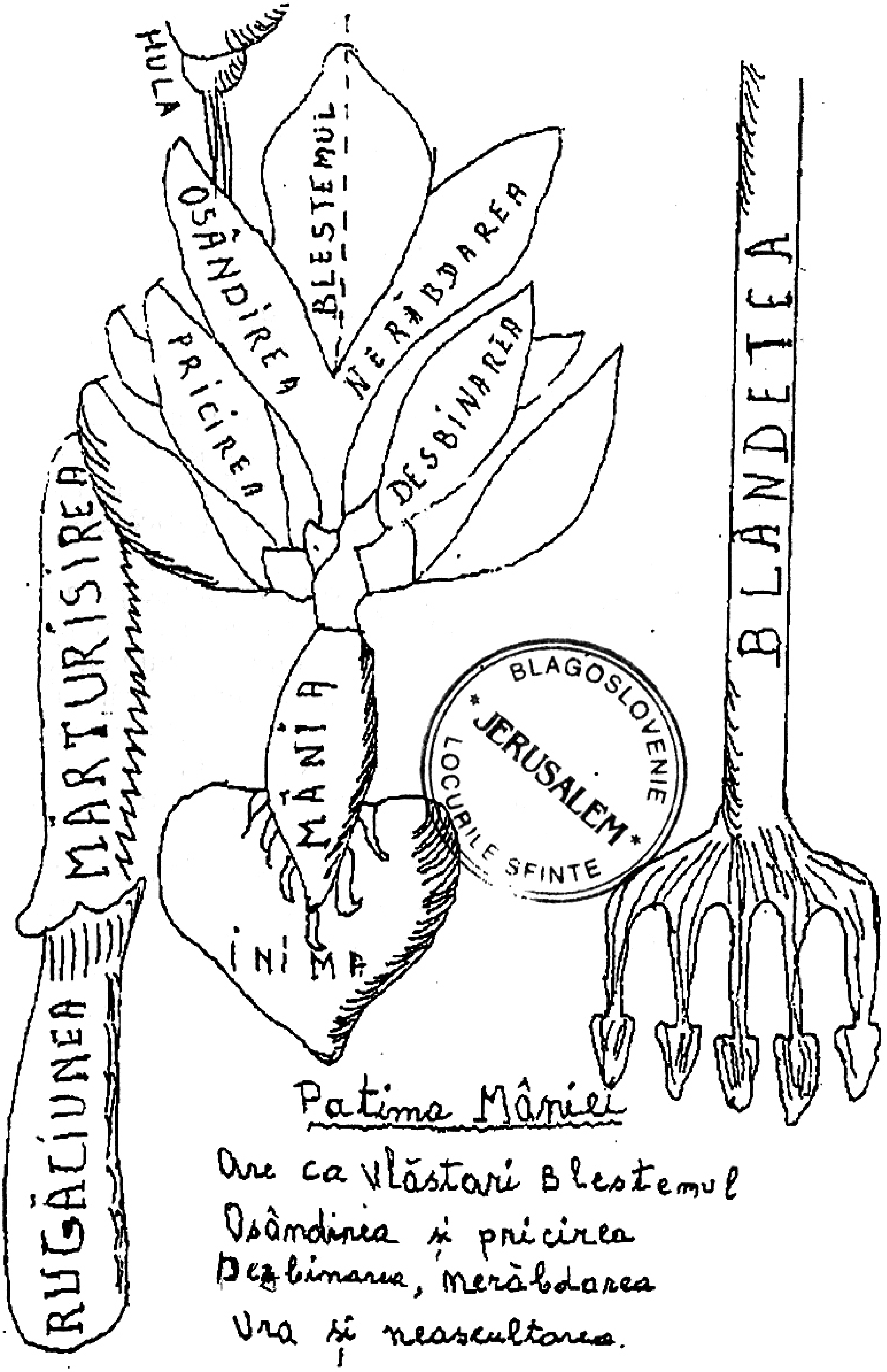
HULA
BLESTEMUL
OSÂNDIREA
NERĂBDAREA
PRICIREA
DESBINAREA
MĂRTURISIREA
MÂNIA
INIMA
BLÂNDEȚEA
RUGĂCIUNEA

BLAGOSLOVENIE * JERUSALEM * LOCURILE SFINTE

Patina Mâniei

Are ca Vlăstari Blestemul
Osândirea și pricirea
Dezbinarea, nerăbdarea
Ura și neascultarea.

Înainte de Sfintele Patimi, când Domnul mergea cu Sfinţii Apostoli spre Ierusalim, a trimis pe câţiva dintre ucenici mai înainte într-un sat de-al Samarinenilor, să vestească despre venirea Lui.

Însă necredincioşii Samarineni n-au voit să-L primească pe Domnul. Pentru aceasta apostolii Iacob şi Ioan s-au tulburat şi au zis către Domnul: „Vrei, Doamne, ca să zicem să se pogoare foc din cer, precum a făcut şi Ilie?” Domnul însă i-a mustrat pentru socoteala lor, zicând:

„Nu ştiţi ai cărui duh sunteţi voi, căci (doară) n-a venit Fiul Omului ca să piardă, ci să mântuiască sufletele oamenilor”, şi au trecut în alt sat (Luca, cap.9).

După cum se vede sfinţii Apostoli Iacob şi Ioan s-au mâniat împotriva Samarinenilor, cari nu voiau să primească pe Domnul şi pentru asta voiau să-i pedepsească. Deci au cerut voie de la Domnul ca să rostească un fel de blestem (adică să-i ardă focul pe necredincioşi).

Domnul însă i-a mustrat, căci nu voia să cheme pe nimeni la credinţă cu sila şi nici nu voia să facă răzbunare asupra cuiva. Căci El a venit pentru iertarea oamenilor, iar nu pentru pedeapsă. Cum ar fi putut îngădui Domnul blestemul, când El învăţa pe toţi, zicând: „Iubiţi pe vrăjmaşii voştri, binecuvântaţi pe cei ce vă blesteamă, faceţi bine celor ce vă urăsc şi vă rugaţi pentru cei ce vă nedreptăţesc şi vă prigonesc ca să fiţi fiii Tatălui vostru care este în ceruri”. (Mt.V.44-45).

Vedeţi cum i-a oprit Domnul pe Sf. Apostoli de a rosti vreun cuvânt greu, deşi ei cereau aceasta din râvna cea mare pentru credinţă şi din dragostea lor către Dascălul şi Stăpânul lor.

Acum gândiţi-vă cât de vinovaţi sunt cei care uneltesc blestemul pentru toată nimica. Mulţi au cuvintele: „arde-l-ar focul” sau „mânca-l-ar moartea” ca şi cum ar zice: „bună ziua”. Obişnuinţa îi face să nu se mai sfiască de greutatea blestemului.

Dar vă rog pe cei care aveţi năravul de a blestema, să deschideţi Psaltirea la Psalmul 108 stih 16-18 şi 27. Iată cum îl împodobeşte Sf. Prooroc David pe cel care blestemă, căci zice:

„Şi au iubit blestemul şi-i va veni lui, şi nu a voit blagoslovenia şi se va depărta de la dânsul!” Şi s-a îmbrăcat cu blestemul ca şi cu o haină şi a intrat ca apa în maţele lui şi ca untul de lemn în oasele lui. Iar mai departe zice: „Blestema-vor ei şi tu vei binecuvânta!” Pentru aceasta şi Sf. Apostol Pavel ne porunceşte la toţi creştinii, zicând: „Binecuvântaţi şi nu blestemaţi!", căci: „Cei ce binecuvântează vor moşteni pământul, iar cei ce blesteamă, vor pieri!" (Ps.36, vers 22).

Sunt unii cari rostesc cuvinte de blestem şi de afurisenie, în chip de glumă, pentru a face haz.

Desigur că aceste blesteme nu se lipesc de nimeni, însă cei cari fac aceasta, nu rămân fără de păcat (mai cu seamă dacă sunt clerici).

Mi-a povestit un ieromonah, că în vremea când era egumen la Sf. Spiridon (în Ierusalim), mereu venea la dânsul o arăboaică şi se ruga ca să-i citească o molifă pentru pruncul ei, care avea duh necurat. Egumenul nu voia nici cu un chip, căci femeia era turcoaică. Dar ea avea evlavie la Sf. Spiridon şi la rugăciunea egumenului.

Într-o zi când egumenul nostru era foc de supărat, a venit iarăşi femeia cu pruncul bolnav, rugându-l ca de obicei. Atunci evlaviosul părinte, a rostit o înjurătură grecească, lungă şi răspicată. Biata femeie a luat înjurătura lui drept molifă şi s-a bucurat, rugându-l ca să facă şi semnul crucii asupra bolnavului. Egumenul s-a mâniat şi mai tare şi făcând mai mult în batjocură semnul crucii, a rostit totodată şi un puişor de blestem asupra copilului, zicându-i greceşte:

„Să piei de aici, arătare, să nu te mai văd!" Sărmana femeie, neştiind ce zice el, i-a mulţumit cu lacrimi în ochi şi s-a dus acasă, cu deplină nădejde că se face bine copilul, prin rugăciunea egumenului.

Şi în adevăr, din ziua aceea pruncul s-a făcut sănătos, iar femeia venea adeseori la Biserică cu daruri şi povestea la toţi minunea care s-a făcut prin blagoslovenia cuviosului egumen.

S-a speriat şi el singur de puterea credinţei, dar neavând curajul să mărturisească ce fel de rugăciune a făcut, s-a lipit de el duhul cel rău, care necăjea pe copil şi până în ziua de azi îl tulbură (după cum singur mărturiseşte).

Din pilda aceasta putem înţelege că blestemul cel nesocotit (adică nedrept) sau rostit în batjocură se întoarce în capul celui care îl rosteşte, iar persoana blestemată, dacă este nevinovată nu se alege cu blestem, ci dimpotrivă primeşte după credinţă şi blagoslovenie.

Un lucru însă trebuie ştiut: că de la cel care are năravul blestemului se depărtează blagoslovenia (cum zice Sf. Prooroc David) şi niciodată nu procopseşte, căci blestemul nu este altceva decât izgonirea darului.

Drept dovadă că blestemul cel rostit pe nedrept nu se lipeşte de nimeni, ci se întoarce de unde a ieşit, iată, vă amintesc despre o întâmplare minunată, care a avut loc în ţara noastră, pe vremea când era domnitor Cuza Vodă, iar la Episcopia de Râmnic păstorea Sfântul Episcop Calinic (care se prăznuieşte în ziua de 11 Aprilie).

Într-o duminică Sf. Ierarh Calinic mergea cu trăsura de la Râmnicu Vâlcea spre mânăstirea Frăsinei.

Era pe la sfârşitul lui Aprilie, când se terminase cu aratul şi semănăturile începeau să înverzească. Însă mare i-a fost mirarea Sfântului Episcop, când a văzut pe un om arând în ziua de Duminică. Din râvna lui cea mare pentru lege, Episcopul s-a tulburat cu duhul şi a zis în gândul lui: „Blestemat să fie cel care necinsteşte ziua Domnului!" (cum zice la Sf. Scriptură). În clipa când a cugetat Sfântul acestea, un diacon (care era cu el în trăsură) a văzut cum a ieşit o limbă de foc din gura Prea Sfinţitului. Şi privind cu mirare, a observat că limba cea de foc a zburat asupra omului care lucra pe ogor, l-a înconjurat de trei ori şi pe urmă s-a întors iarăşi în gura Sf. Calinic.

Diaconul n-a îndrăznit ca să spună chiar atunci cele văzute, ci mai târziu când au ajuns la mânăstire.

Auzind Sfântul despre vedenia diaconului, a înţeles îndată că aceasta s-a făcut pentru cugetarea lui. Cuvintele care le-a rostit în mintea lui, au fost ca o legătură pentru creştinul care lucra sărbătoarea. Dar pentru că limba de foc nu s-a oprit la ţăran, ci s-a întors înapoi, pentru aceasta Sfântul a socotit că omul este nevinovat.

Deci a trimis imediat după o slugă ca să cheme la mânăstire pe ţăran, căci nu era departe ogorul lui. Ţăranul a venit cu multă frică şi căzând la picioarele Episcopului, se ruga ca să-l ierte. Atunci Sf. Episcop l-a întrebat ce nevoie mare l-a silit ca să lucreze Duminica.

Bietul creştin a mărturisit cu lacrimi că n-a făcut aceasta din defăimare sau din necredinţă, ci din multa lui strâmtorare şi sărăcie. Căci zicea el: „Cât a fost vreme de arat, nimenea nu s-a îndurat ca să-mi dea plugul cu boii ca să-mi ar şi ogorul meu. Abia astăzi, când toţi sătenii au terminat treaba şi dobitoacele sunt slobode, am putut găsi şi eu un plug cu o pereche de boi (fără plată) la un vecin şi pentru asta am ieşit la treabă, căci trecea vremea aratului şi am casă grea, neavând cu ce plăti lucrul".

Acestea le zicea bietul țăran cu lacrimi de umilință și se vedea că avea frica lui Dumnezeu în inimă și multă căință.

Din povestirea lui a cunoscut Sfântul Calinic că Dumnezeu, pentru multa lui sărăcie, nu i-a socotit păcatul și pentru aceasta nici blestemul nu s-a lipt de el, ci s-a întors înapoi, ca o pasăre care nu află adăpost.

Deci i-a citit omului o molifta de dezlegare și dându-i un ajutor, l-a slobozit cu pace. Însă din ziua aceea se păzea Sfântul Ierarh Calinic de a nu rosti sau de a cugeta vreun cuvânt de legătură.

Și sfătuia pe toți clericii săi, ca să fie și ei cu pază despre aceasta. Iar dacă vreunul ar fi rostit cuvinte grele (de legătură) asupra cuiva, atunci el singur, adică preotul, să aibă grijă să-l dezlege cât este în viață. Căci zicea Sfântul, la ziua judecății, din mâna lui se va cere sufetul celui care a fost legat (dacă legătura a fost pe nedrept).

Din întâmplarea aceasta se vedea cât de mare putere au cuvintele persoanelor sfințite, când sunt rostite din râvnă pentru Dumnezeu și pentru Sfânta Credință.

Dacă Prea Sfințitul Calinic a gândit numai la greutatea osândei pentru cei cari defaimă ziua Domnului și îndată s-a văzut pară de foc ieșind din gura lui, să ne gândim deci, cu cât mai greu cad cuvintele celor sfințiți, când sunt chiar rostite asupra celor vinovați. Aceasta este și mai greu când se întâmplă chiar în vremea slujbei.

Pentru aceasta se găsesc prin cimitire trupuri înnegrite și neputrezite, iar la alții numai o parte a trupului neputrezită.

De aceea s-a făcut în multe locuri obiceiul ca să se dezgroape trupurile răposaților (la trei ani sau șapte ani) pentru a se cunoaște dacă au vreun semn de legătură pentru a li se face molifta cea de dezlegare. (Aceasta se face de multe ori și fără dezgropare, iar la mânăstiri se face și mutarea osemintelor).

În istoria aceasta cu Sf. Calinic este vorba de un blestem care n-a fost rostit, ci numia cugetat, iar persoana asupra căreia se îndrepta blestemul n-a fost vinovată. Pentru asta nu s-a lipit acest blestem.

Semnul care s-a arătat, a fost mai mult pentru Sf. Ierarh Calinic pentru a nu face vreo hotărâre asupra cuiva, fără cercetare.

Acum voi aminti o altă întâmplare, în care blestemul a fost rostit de un duhovnic în auzul multora, asupra unei persoane, care s-a făcut cu adevărat vinovată de acest blestem şi pentru aceasta blestemul s-a lipit.

Cred că mulţi vă aduceţi aminte de fratele Dumitru, care a stat înainte la mânăstirea Sf. Gherasim, iar mai pe urmă a fost ca îngrijitor la casele patriarhiei de la Dar Abutor (unde se zice că este mormântul Sf. Patriarh Modest).

Acest frate a fost înşelat de vrăjmaşul şi umbla cam fără rost. Iar vorbele lui erau adeseori amestecate cu hule pentru cele sfinte. Făcea glume din cuvintele Sfintei Evanghelii şi lua în batjocură tainele Sf. Credinţe.

Din cauza aceasta, de multe ori duhovnicul mânăstirii îl mustra cu asprime, iar uneori îl blestema, zicându-i: „Să-ţi astupe Dumnezeu gura cea hulitoare, bârfitorule!" Însă el nu se sfia de nimenea şi nu mai înceta cu bârfelile. La sfârşitul vieţii lui, a slobozit Dumnezeu ca să i se astupe gura lui într-un chip groaznic. Şi anume a fost înăbuşit de nişte prieteni, din care i s-a tras şi moartea. Îmi spunea un preot care cunoştea bine viaţa lui, că a fost de faţă când poliţiştii i-au scos un cearceaf întreg din gâtlejul lui. Iată cum s-a împlinit blestemul duhovnicului, pentru hulele pe care le rostea. Înşişi prietenii lui, cu care s-a certat, i-au băgat cârpe în gât şi l-au înăbuşit.

Uneori se blestemă omul pe sine, fără să-şi dea seama. Şi aceasta se întîmplă când are cineva duşmănie cu fraţii cei de o credinţă cu el şi nu vrea să se împace. Asemenea persoană când rosteşte rugăciunea „Tatăl nostru" se plestemă pe sine, fără să priceapă şi anume când zice:

„Şi ne iartă nouă greşelile noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri", aceasta este ca şi cum ar zice:

„Doamne să nu mă ierţi după cum nici eu nu iert pe fratele meu!"

Dacă i se pare cuiva cuvântul acesta prea aspru sau de necrezut, atunci îl rog să caute în „Mărgăritarele" Sfântului Ioan Gură de Aur şi anume la Cuvântul 19: „Despre Pocăinţă" şi acolo va afla mai pe larg şi mai înfricoşat.

Să ne gândim fraţilor că Rugăciunea Tatăl Nostru nu este o rugăciune alcătuită de oameni, ci însuşi Domnul a lăsat-o Sfinţilor Săi Apostoli, iar ei au scris-o în Sfânta Evanghelie; pentru aceasta se numeşte Rugăciune Domnească.

Deci când avem urâciune în inimă asupra unui frate şi zicem „Tatăl nostru", atunci ne legăm noi înşine şi cerem ca să ni se închidă uşa iertării, precum şi noi o închidem fraţilor noştri.

Dar ca să nu vă pară de mirare vorbele acestea, vă rog să deschideţi Sf. Evanghelie de la Matei, cap.6, stih 9. Acolo găsiţi Rugăciunea Tatăl Nostru, iar mai jos veţi afla scris aceste cuvinte:

„Căci de veţi ierta oamenilor greşelile lor şi Tatăl vostru cel ceresc va ierta greşelile voastre, iar de nu veţi ierta oamenilor greşelile lor, nici Tatăl vostru cel ceresc nu vă va ierta greşelile voastre". (14-16).

Din cauza aceasta părinţii din vechime opreau de a rosti rugăciunea „Tatăl nostru" pe cei cari ţineau duşmănie şi nu voiau să se împace cu fraţii lor. Aceasta o fac şi unii duhovnici din zilele noastre.

De asemenea se blestemă singuri fără să ştie şi cei cari fac nedreptate, precum şi cei cari iubesc răzbunarea şi nu lasă nici un dram nerăsplătit, faţă de cei cari îi nedreptăţesc ori îi necăjesc.

Aceştia când citesc Psaltirea se leagă singuri prin cuvintele prooroceşti cari glăsuiesc:

„Doamne, Dumnezeul meu, de am făcut aceasta, de este nedreptate întru mâinile mele, de am răsplătit rele celor ce-mi răsplătesc mie (adică celor ce mă asupresc), să gonească dar vrăjmaşul sufletul meu şi să-l prindă. Şi să calce în pământ viaţa mea şi slava mea în ţărână s-o aşeze!" (Ps.6, stih 3-6).

DESPRE SFÂNTA CRUCE

Domnul nostru Iisus Hristos ne-a dăruit nouă celor credincioşi Semnul Sfintei Cruci, ca să ne fie ca armă nebiruită împotrivă a tot răul, dar mai ales împotriva nevăzuţilor vrăjmaşi. Nimeni dintre creştini nu se îndoieşte despre asta.

Însă mai minunat este că Semnul Sfintei Cruci lucrează şi celor necredincioşi, când vrea Dumnezeu ca să iconomisească mântuirea lor. Pentru asta voi aduce oarecari pilde din istorie şi din Vieţile Sfinţilor.

Împăratul Iulian Paravatul (adică lepădatul de lege, apostatul) era nepotul Sfântului Constantin cel Mare. El a fost crescut de mic în legea creştinească şi a învăţat mai întâi carte prin mânăstirile Capadochiei, unde a îmbrăcat şi haina călugărească.

Mai târziu a fost dăscălit de filosofii păgâni, cari duşmăneau de moarte creştinismul. Fermecat de filosofia păgânească, tânărul prinţ a început să urască credinţa creştină şi a făgăduit păgânilor că dacă ajunge împărat, ridică iarăşi închinarea la idoli (care era oprită de Sf. Constantin). Împins de ambiţia măririi s-a împrietenit cu cei mai aprigi duşmani ai creştinismului şi mai ales cu vrăjitorii, cari l-au ajutat. Dar dintre toţi s-a arătat mai iscusit la înşelăciune un vrăjitor evreu. Acesta i-a făgăduit că îl va ajuta la scopul lui, dar i-a pus condiţia să se lepede de Hristos. Jidovul (ca un vrednic urmaş a lui Iuda) l-a îndemnat pe tânărul Iulian ca să facă lepădarea în scris pe hârtie şi să meargă el singur în capiştea idolească ca s-o încredinţeze demonilor.

I-a pus în vedere ca atunci când arunca scrisoarea în văzduh să cheme pe demoni, dar nu cumva să facă Semnul Crucii.

Dar în clipa când a aruncat scrisoarea în capişte, s-a arătat o tabără întreagă de demoni. Spăimântându-se de chipul lor, Iulian a făcut semnul crucii (din obişnuinţă) şi atunci demonii au fugit în adâncul iadului, neprimindu-i scrisoarea. Poşta satanei n-a suferit semnul crucii, ea cerea alt timbru pentru scrisoarea lepădării.

Atunci s-a dus nebunul tânăr iarăşi la jidovul vrăjitor ca să întrebe care este pricina neizbutirii. Iar acela i-a tâlcuit că semnul crucii a stricat treaba.

Pentru că are obiceiul să facă cruce atunci când se sperie, l-a învăţat afurisitul ca să junghie un prunc botezat şi să aducă la dânsul inima pruncului. Atunci să fie sigur că semnul crucii nu mai împiedică treaba. Făcând după sfatul jidovului, nu s-au mai speriat poştaşii iadului când le-a aruncat scrisoarea, ci au primit-o, căci mâinile celui lepădat erau acum mânjite de sânge nevinovat.

Prin lucrarea vrăjilor şi prin tot felul de uneltiri viclene, Iulian Paravatul a ajuns împărat la Constantinopol după moartea feciorilor Sfântului Constantin.

În vremea împărăţiei lui credinţa creştinească a fost prigonită în chip ascuns, întocmai cum face stăpânirea comunistă în ziua de azi. N-a închis Bisericile, dar a încurajat închinarea la idoli. Averea Bisericii a fost sechestrată de stat pentru întreţinerea spitalelor şi a capiştilor păgâneşti. Creştinii au fost scoşi din funcţiile statului şi din şcoli. Ereticii cari erau afurisiţi de Soborul Bisericii au fost puşi iarăşi în drepturi ca să pricinuiască împerechere şi sminteală în norodul pravoslavnic.

După ce a slăbit Biserica şi a vătămat-o mai rău decât împărații păgâni, vipera aceasta vicleană (cum îi zicea Sfântul Vasile lui Iulian) le-a dat ajutor jidovilor ca să zidească din nou Templu din Ierusalim.

Prin asta căuta să arate că sunt mincinoase cuvintele Domnului, cari au fost rostite pentru risipirea templului.

Dar când au început să facă șanțuri pentru temelie, atunci s-a cutremurat pământul și a ieșit din adânc pară de foc și pucioasă. Pentru asta n-au mai îndrăznit să lucreze.

În vremea aceea a fost închis și sfântul Atanasie cel Mare, căci el era socotit ca cel mai mare dușman al lui Iulian. Și căuta în tot chipul să-l omoare pe Sfânt, dar Dumnezeu i-a scurtat zilele tiranului. Căci în vremea când era în război cu barbarii, Sfântul mucenic Mercurie l-a săgetat în inimă. Atunci Iulian cunoscând de unde vine pedeapsa a strigat: „M-ai învins Galileanule!" În vremea aceea Sf. Vasile se afla la Biserică, rugându-se Sfântului Mercurie ca să ajute pe norodul pravoslavnic și să facă izbândă asupra tiranului. Deodată vede că chipul Sfântului Mucenic a pierit de pe icoană. Rugându-se cu mai multe lacrămi, s-a arătat iarăși chipul Sf. Mucenic ca și mai înainte și a grăit către Sf. Vasile: „Să mă ierți căci n-am fost aici, ci am mers ca să pierd pe tiranul Iulian!" În felul acesta s-a izbăvit creștinătatea de cel mai primejdios vrăjmaș, care se arăta în față că este creștin, iar cu lucrul era păgân. El a dat foc la multe moaște de-ale Sfinților din vechime și a distrus multe cărți sfinte. Atunci au fost arse și Cinstitele Moaște ale Sf. Prooroc Ioan Botezătorul, ale Sf. Prooroc Elisei și ale altor sfinți.

Tactica lui Iulian Paravatul (adică metoda lui ascunsă) o folosesc astăzi și tovarășii comuniști, care se prefac că sprijină Biserica, dar lasă slobodă toată oastea ateilor și o sprijină în tot chipul ca să dezrădăcineze orice urmă de credință din sufletul tinerimii.

Au văzut că nu reușesc cu prigoana, pentru asta au luat învățătură de la afurisitul Iulian, ca să nu priceapă lumea de unde vine vătămarea. Puterea Sfintei Cruci este săgeata care va zdrobi capul balaurului roșu, cu darul Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Amin.

ÎN SĂPTĂMÂNA ÎNCHINĂRII SFINTEI CRUCI

Câteva pilde

Din aceste pilde se vede puterea cea nebiruită a Sfinte şi de viaţă făcătoarei Cruci la cei din întunericul necunoştinţei.

Şi anume:

La unii lucrează spre mântuire şi spre proslăvire (când este credinţă), iar la alţii lucrează spre ruşinare şi spre osândă (când lipseşte credinţa). Cei cari vor citi viaţa Cuviosului Constantin cel din neamul evreiesc (care urmează aici) pot să aibă oarecare nedumerire despre felul cum s-a învăţat de la Dumnezeu tainele Sfintei Credinţe. Dar cel care ne-a făcut cunoaşte tainele inimii precum şi faptele cele viitoare. Deci Acela, adică Dumnezeu, luminează uneori în chip minunat pe cei aleşi ai săi, precum a luminat pe fariseul Pavel şi l-a făcut Apostol şi pe mulţi dintre sfinţi care erau în întunericul necunoştinţei.

Milostivul Dumnezeu într-un chip deosebit arată semne celor din neamul evreiesc, căci ei sunt mai tare dăscăliţi de mici ca să urască Sf. Cruce (pentru asta ajung cei mai înverşunaţi vrăjmaşi ai legii creştineşti). Nici o naţie de pe pământ nu este aşa de încăpăţânată întru necredinţă, ca neamul jidovesc.

DIN VIAŢA SFÂNTULUI CONSTANTIN, CARE A FOST DIN NEAMUL EVREIESC

(Se prăznuieşte la 26 Decembrie, vezi Sinaxarul cel mare al Sf. Nicodim Aghioritul).

Cuviosul Constantin era din Cetatea Sinada, care se afla în Ţara Frigiei. S-a născut din părinţi evrei şi a ajuns mai târziu slujitor ales al lui Hristos şi făcător de minuni.

De mic obişnuia să meargă împreună cu maica sa prin cetate. Odată s-a întâmplat ca să vadă pe un creştin care-şi făcea cruce la gură când îi venea să caşte. Din asta a luat obiceiul şi copilul să facă la fel. Dar nu numai semnul crucii, ci şi alte

Fraților voi ați fost chemați să fiți liberi (Epistola către Galateni cap. 5 v. 13)

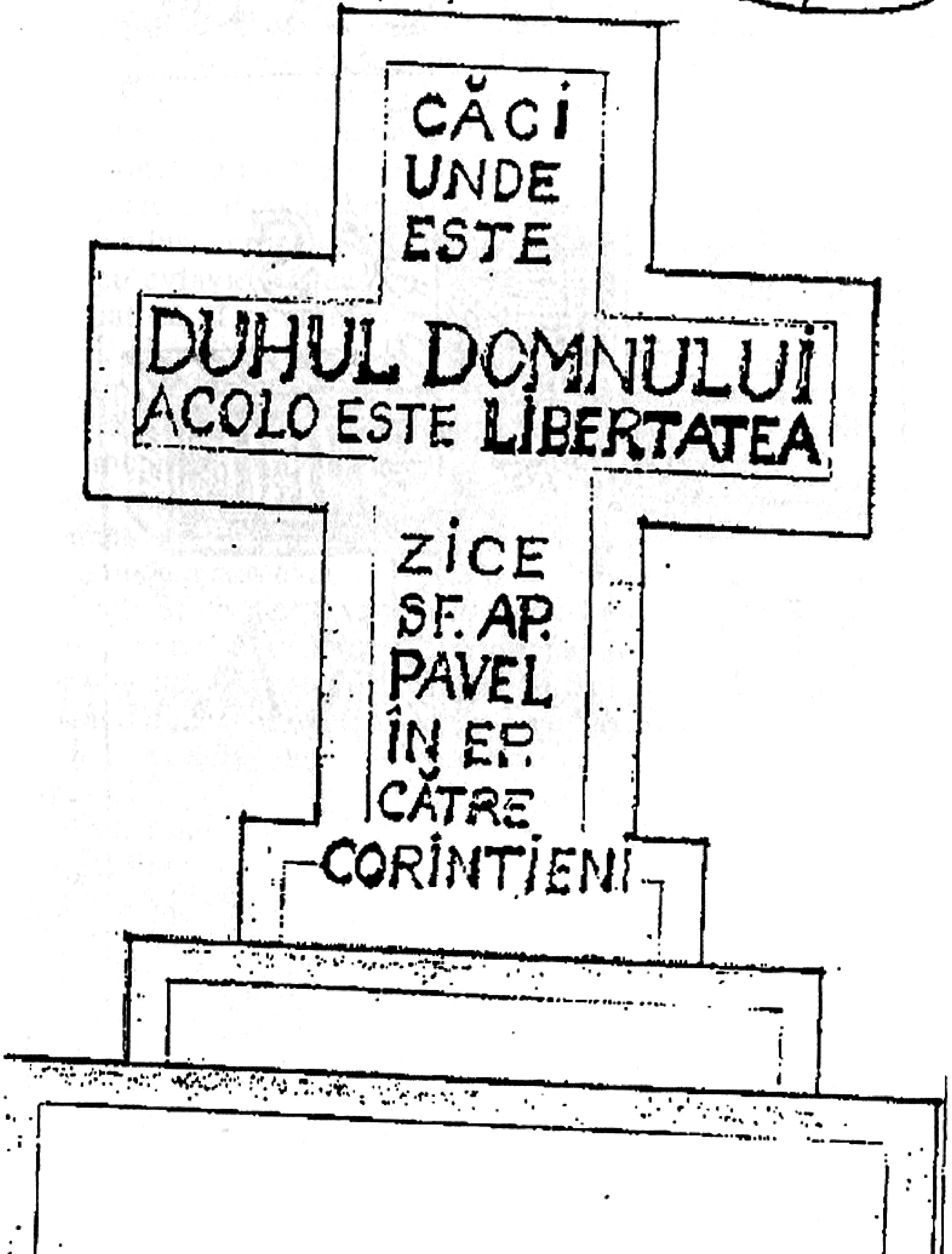

CĂCI
UNDE
ESTE
DUHUL DOMNULUI
ACOLO ESTE LIBERTATEA
ZICE
SF. AP.
PAVEL
ÎN EP.
CĂTRE
CORINTIENI

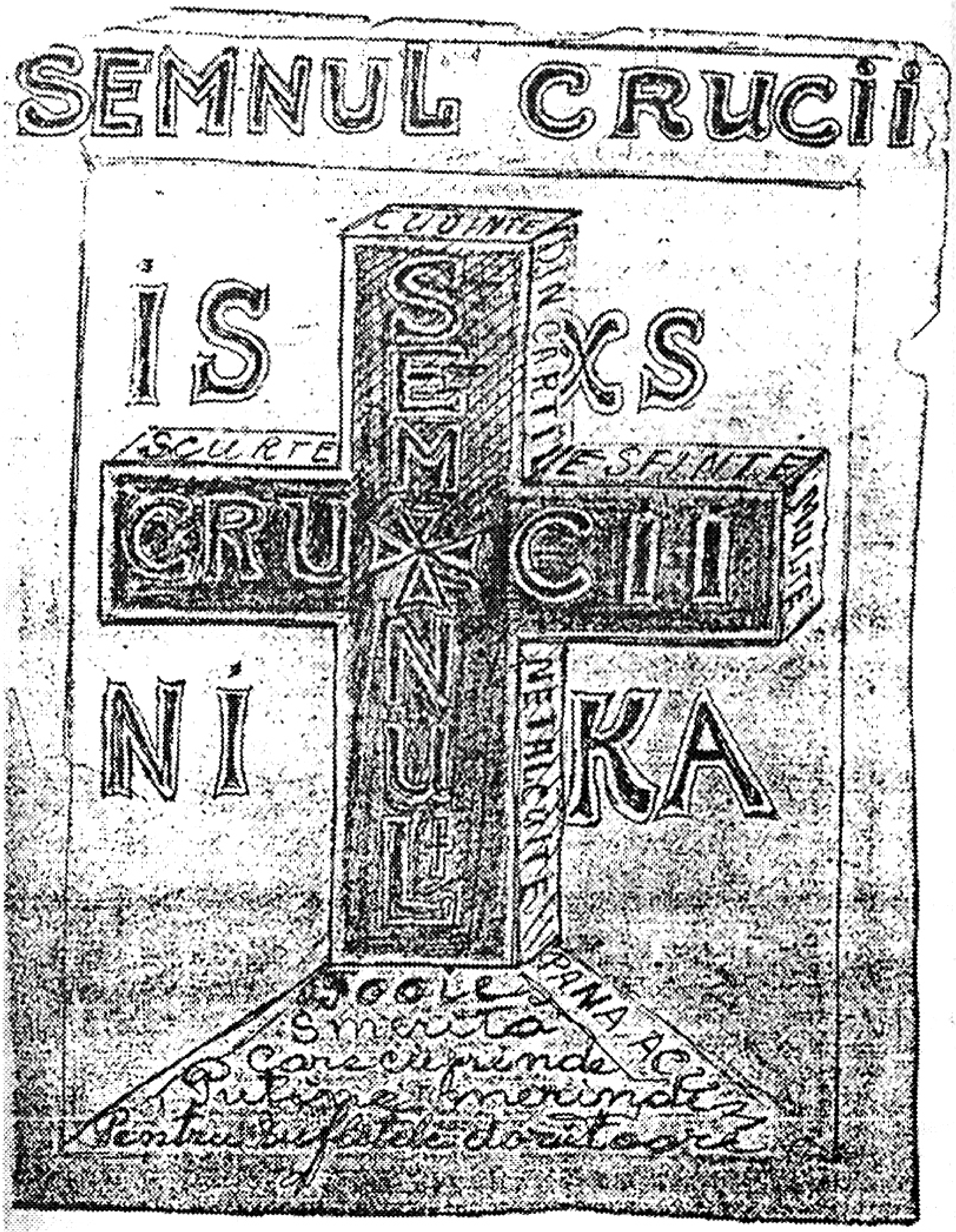
SEMNUL CRUCII
IS
XS
NI
KA
CUVINTE
SCURTE
DIN CĂRȚILE SFINTE
MULTE
NETRECUTE
PÂNĂ ACI
SEMNUL
CRUCII
ANNULUI
SOCLE
Smerita
Care cuprinde
Puține merinde
Pentru sufletele doritoare

obiceiuri a învăţat de la creştini şi le păzea cu adâncă credinţă.

Pentru asta s-a luminat faţa lui cu o strălucire cerească şi a fost învăţat de la Dumnezeu dogmele credinţei creştineşti, petrecând atunci nemâncat mai multe zile de-a rândul.

S-a năpustit odată asupra lui o evreică cu multă neruşinare, iar el făcând semnul Sfintei Cruci peste ea, a căzut jos moartă. Dar tot el a înviat-o cu semnul Crucii.

Acest tânăr luminat a fost călăuzit de către un nor luminos (care era Îngerul Domnului) până la mânăstirea Tuvotia, unde erau monahi cu viaţă înaltă. Acolo a povestit egumenului cele întâmplate cu dânsul. Iar acela ca să se încredinţeze că nu minţise i-a adus o cruce ca s-o sărute. Deci sărutând el cu multă frică şi cu evlavie partea cea de jos a Crucii, s-a făcut un semn minunat cu el şi anume: când s-a plecat să sărute picioarele Crucii, atunci s-a plecat şi Sfânta Cruce întreagă pe capul lui şi s-a întipărit semnul ei ca o pecete pe fruntea tânărului.

A rămas de atunci pecetea Sf. Cruci închipuită pe frunte până la moartea lui. După aceasta tânărul s-a botezat, primind numele Constantin. Dar şi în vremea Sf. Botez s-a văzut un semn minunat la el. Când a ieșit din cristelniţă (din baia Sf. Botez) pe piatra unde a stat el au rămas săpate urmele picioarelor lui.

După Sf. Botez a rămas în mânăstire, petrecând cu multă evlavie şi cu mari nevoinţe. Meşteşugul lui era facerea corturilor (ca şi Sf. Apostol Pavel), adică făcea corturi din piele.

Când făcea el rugăciunea se umplea locul acela de o mireasmă negrăită, iar uşile Bisericii se deschideau singure când intra el.

Pentru multa lui curăţie i s-a dat darul de a cunoaște gândurile cele ascunse ale fraţilor. Într-o vreme a postit 40 de zile de-a rândul, stând îngropat până la brâu în pământ. Mai târziu a primit şi darul preoţiei, fără să vrea el, iar ziua morţii şi-a cunoscut-o cu opt ani înainte.

Cu ale lui Sfinte Rugăciuni să ne miluiască pe noi Domnul. Amin.

BLAGOSLOVENIE
* JERUSALEM *
LOCURILE SFINTE

FULGERE DIN CER

Înfierează pe jidovi cu pecetea Crucii la templul lui Solomon

(Vezi istoria Bisericească de Lascar)

Împăratul Iulian Paravatul (cel lepădat de Dumnezeu) după ce a adus din nou închinarea de idoli, se gândea cum ar face ca să piardă cu totul religia creştinească. Pentru asta el a sprijinit pe evrei, ştiind că ei sunt cei mai neîmpăcaţi duşmani ai creştinilor.

Socotea tiranul că dacă va înălţa iarăşi pe evrei în slava lor cea veche, atunci se va întuneca lumina Sfintei Evanghelii. Voia să ridice lavra jidovească în locul Bisericii lui Hristos.

Cu scopul acesta le-a dat ajutoare mari evreilor pentru a se aduna din toate părţile la Ierusalim, ca să îşi zidească din nou templul cel risipit al lui Solomon.

Era hotărât ca după aceasta să clădească un amfiteatru (un local de privelişte) la Ierusalim spre a merge ca să se veselească şi el împreună cu jidovii, în timpul când creştinii vor fi sfâşiaţi de fiare în teatrul păgânesc!

În vremea aceea era patriarh al Ierusalimului Sf. Chiril, care îndemna pe creştini să aibă răbdare, căci cuvintele Domnului nu vor rămânea mincinoase. El a zis Sfinţilor săi ucenici că nu va rămânea piatră pe piatră (adică din Templul lui Solomon) şi cuvintele Lui se vor împlini negreşit prin minune. Bieţii creştini ascultau cu încredere cuvintele Sfântului Patriarh şi nu se tulburau.

Deci au început jidovii să curăţească locul unde a fost vechiul templu al lui Solomon (după ce mai întâi au batjocorit în tot chipul pe creştini).

Mii de lucrători munceau ziua şi noaptea ca să pregătească locul pentru zidire.

După ce au cărat destule materiale pentru zidărie, a venit vremea ca să aşeze piatra pentru temelie. Atunci s-a stârnit deodată un cutremur înfricoşat însoţit de furtună cu fulgere şi cu trăznete, încât se clătina pământul ca apa când fierbe în clocot. Atunci tot lucrul jidovilor a fost zădărnicit, ba şi temeliile vechi ale templului au fost scoase afară din pământ de cutremur.

În acelaşi timp valuri de foc arzător se pogora din cer şi pâr-

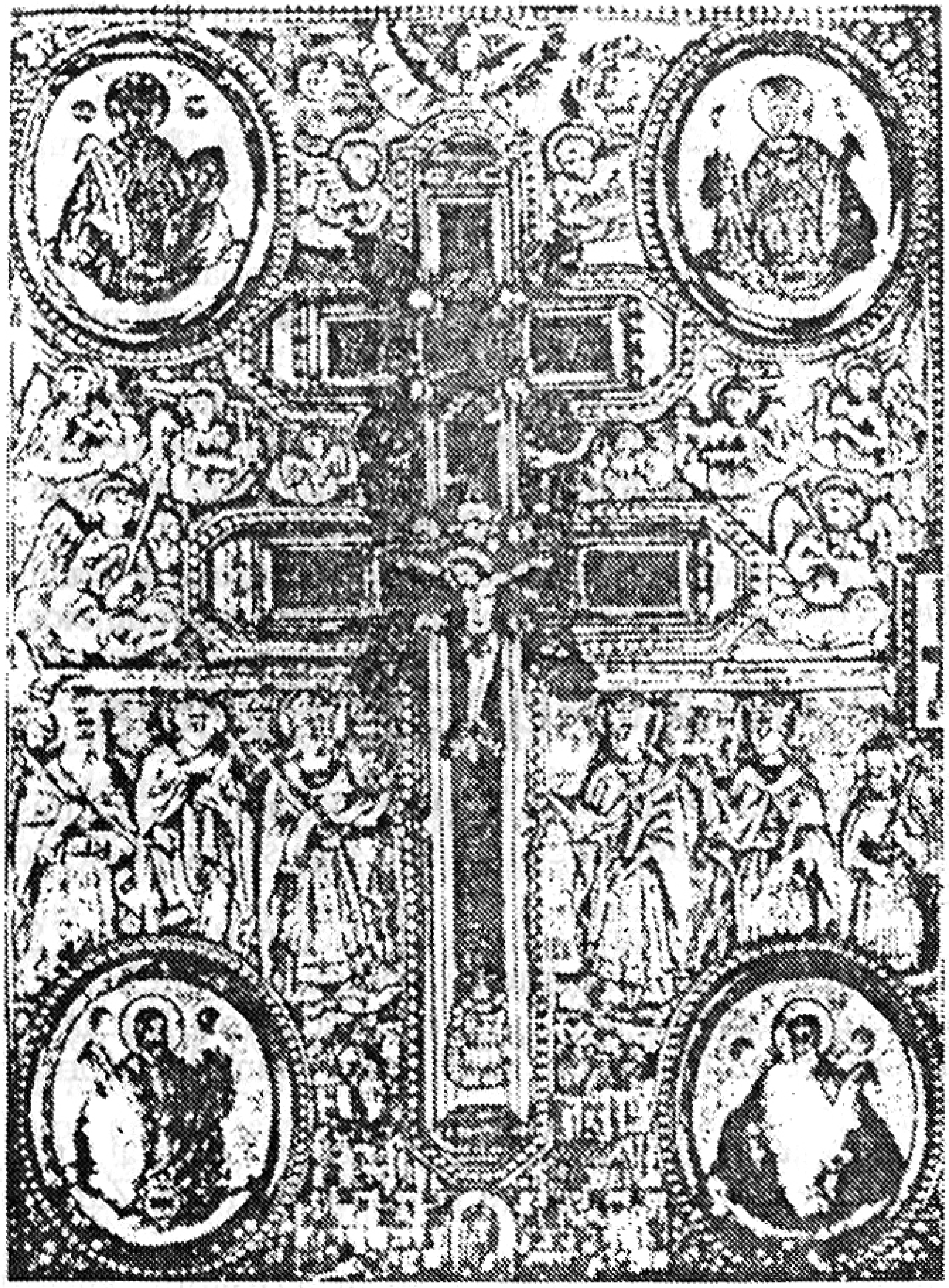

Sfânta Cruce făcută întreagă din Lemnul Sfânt pe care a fost răstignit Domnul nostru Iisus Hristos. Se află la Mânăstirea Xeropotamu din Sfântul Munte Athos

jolea pe lucrători, iar alte valuri de foc ieşeau din pământ şi aredeau uneltele lor.

Însă un lucru de mirare era, că semnul Sfintei Cruci s-a întipărit ca o pecete, atât pe hainele jidovilor, cât şi pe trupurile lor, întocmai cum ar fi însemnaţi cu un fier roşu (cum se înfierează vitele pentru cireadă).

Pecetea crucii de pe ei era la început luminoasă, iar la urmă a rămas neagră. Dar era întipărită aşa de tare încât nu se mai putea şterge cu nici un chip.

Fiind uimiţi de aceste semne înfricoşate, mulţi dintre jidovi şi dintre păgâni au crezut în Hristos. Dar lepădatul de Dumnezeu, Iulian, n-a socotit întru nimic semnele, ci le punea în rândurile întâmplărilor fireşti spre a fi date uitării.

Dumnezeu a arătat atunci puterea cea nebiruită a Crucii, ca să fie semn de întoarcere şi de pocăinţă pentru necredincioşi.

SFÂNTA CRUCE ÎN PERSIA

După şase sute de ani de la Naştere Domnului, creştinismul a fost strâmtorat de către păgânii perşi, cari se închinau focului şi soarelui.

Pe la anul 614 barbarii aceştia au cucerit Palestina, Siria, Egiptul. Au prefăcut în ruină toate cetăţile şi Sfintele Lăcaşuri din Pământul Sfânt, iar norodul creştinesc a fost luat în robie. Sfintele Odoare au fost jefuite şi Biserica Sfântului Mormânt a fost arsă.

În vremea aceea au luat păgânii şi Sfântul Lemn al Crucii şi l-au dus în Persia împreună cu bătrânul Patriarh Zaharia al Ierusalimului.

La pustiirea care au făcut-o perşii în Ierusalim, au fost ajutaţi de către evrei, cari căutau răzbunare împotriva creştinilor. Aceşti vrăjmaşi neîmpăcaţi ai Crucii au răscumpărat nouăzeci de mii de creştini de la perşi şi pe toţi i-au ucis fără milă.

Norodul creştinesc care a fost în robie (în Persia) a aflat multă mângâiere de la Lemnul Sfintei Cruci, care era acolo.

Nenumăratele minuni cari s-au săvârşit atuncea cu Sfântul Lemn, au făcut să se vestească şi să se proslăvească numele Domnului în ţara persească aşa de mult, încât păgânii ziceau că „Dumnezeul creştinilor a venit în Persia!”

Mulţi dintre ei văzând prea slăvitele minuni, erau cuprinşi de frică şi mergând la creştini, ascultau învăţătura lor şi se botezau.

ALTĂ MINUNE CU SEMNUL SFINTEI CRUCI

În al cincisprezecelea veac stăpânea în Egipt sultanul turcesc Melec Mina. Acesta avea ca sfetnic al său de taină (vizir) pe un evreu turcit cu numele Musa, care avea mare ură împotriva creştinilor, pentru râvna şi evlavia lor.

Urâciunea evreului se îndrepta mai ales împotriva Sfântului Patriarh Ioachim al Alexandriei.

Pentru înţelepciunea şi sfinţenia vieţii lui Patriarhul era cunoscut şi cinstit de sultan. Dar pizmaşul de evreu nu putea vedea cu ochi buni cinstea cea mare care se da ierarhului creştin de către sultan şi pentru aceasta căuta să-l piardă. Zavistia Iudei nu-l lăsa ca să se liniştească.

A îndemnat deci pe sultan ca să-l poftească la curte pe Ioachim pentru a discuta cu el despre credinţă.

Făcându-se discuţie între ei în faţa sultanului pentru dreapta credinţă evreul a rămas ruşinat la toate întrebările. Mărturiile aduse de înţeleptul ierarh au astupat gura vicleanului vizir.

Pentru ruşinea asta se gândea că de acum îşi va pierde încrederea cea mare pe care o avea la sultan şi căuta tot timpul să prindă în cursă pe Sfântul Ierarh.

După ce s-a terminat discuţia, evreul a zis către patriarh: „Hristos vă spune la Evanghelie că cine are credinţă cât un bob de muştar, poate să urnească şi munţii din loc. Deci dacă vei muta şi tu muntele acela, care se vede în faţa noastră (departe de zare), atunci am să cred şi eu în legea voastră!"

Patriarhul a primit propunerea, dar a cerut să-i dea răgaz 3 zile ca să se pregătească.

După 3 zile a venit iar la palat. Acolo fiind de faţă sultanul şi vizirul evreu, Sfântul Ierarh a tămâiat de trei ori muntele din zare, apoi a făcut semnul Sfintei Cruci, chemând prea sfânt numele Domnului.

În clipa aceea, la vederea tuturor, s-a desfăcut muntele în trei părţi şi a început să se mişte către cetatea Alexandriei.

Fiind cuprins de spaimă, sultanul a strigat: „Patriarhule, izbăveşte-ne, porunceşte muntelui ca să stea, căci altfel ne pierdem!"

Atunci Sf. Ioachim a rostit:

„Întru numele Domnului nostru Iisus Hristos, stăi!” şi s-a oprit atunci pe loc muntele, care de atunci se cheamă „Dur Dag” pe limba turcească, iar pe româneşte se tâlcuieşte: „Stăi Munte!”

CÂTEVA PILDE DE LA SFINŢII PĂRINŢI

Despre folosul ascultării când se face pentru Dumnezeu

(Închin această mică adunare de cuvinte fraţilor şi surorilor din Ţara Sfântă, cari se ostenesc în ascultări prin Mânăstiri străine, spre încredinţare că nu-şi vor pierde plata lor dacă vor sluji cu răbdare şi fără de cârtire. Nevrednicul între Ieromonahi Ioan Iacob).

I.

Zis-a ava Ruf, că cel ce şade întru ascultare de părinte duhovnicesc mai multă plată are decât cel care petrece singur în pustie. Şi spunea el că a povestit unul din părinţi, zicând: „Am văzut patru cete în cer şi anume: cea dintâi ceată a celor cari sunt bolnavi şi mulţumesc lui Dumnezeu, a doua ceată a celor cari se îndeletnicesc cu iubirea de străini (cu primirea străinilor şi întru aceasta stau şi slujesc), a treia ceată a celor cari umblă după pustie (adică a celor cari iubesc pustia) şi nu doresc să vadă om, a patra ceată a celor cari sunt în ascultarea părinţilor duhovniceşti şi se supun lor pentru Domnul.

Şi purtau cei din ascultare lanţ de aur şi pavăză (sabie) având mai multă slavă decât ceilalţi”. Şi întrebând el pentru ce au mai multă slavă cei mai de pe urmă şi mai mici, i-a răspuns povăţuitorul lui (îngerul) zicând:

„Cel care umblă după iubirea de străini şi cel care petrece la pustie, din voia lor fac aceasta. Iar cel care face ascultare (în mânăstire, ori deosebi) îşi lasă toate voile sale şi atârnă de părintele său. Pentru aceasta mai multă slavă a luat ca ceilalţi”.

Bună este ascultarea, care pentru Dumnezeu se face.

O, ascultare, mântuirea tuturor credincioşilor!

O, ascultare, născătoarea tuturor faptelor celor bune!

O, ascultare, care deschizi cerurile şi sui pe oameni de pe pământ!

O, ascultare, hrănitoare tuturor sfinţilor!

O, ascultare, care eşti locuitoare împreună cu îngerii!

II.

Din viaţa unui cuvios, care a trăit în mânăstirea Sf. Sava

În cartea Sf. Ioan Scăraru găsim o minunată povestire a unui stareţ din vechime cu numele Ioan din mânăstirea Sf. Sava. Acest cuvios savait a trăit în a aceeaşi vreme când trăia şi Sf. Ioan Scărarul de la Sinai.

S-au cunoscut amândoi la Muntele Sinai şi pentru folosul de obşte, Sf. Ioan Scărarul aminteşte cele auzite de la Ioan Savaitul. Şi iată anume cum povesteşte însuşi stareţul:

„În mânăstirea mea din Asia, de unde sunt eu, se află un bătrân leneş, supărăcios şi nerăbdător. Nu ştiu cum a reuşit de şi-a găsit bătrânul un ucenic cu numele Acachie. Acesta era cu multă simplitate în ideile lui, însă foarte înţelept cu socoteala şi cu bună aşezare întru toate vorbele şi lucrurile lui.

Atât de multe şi nenumărate răutăţi îndura el din partea bătrânului, încât pentru mulţi, sunt cu îndoială şi de necrezut.

Căci nu era pedepsit numai cu ocări şi cu necinstiri, ci era chinuit în fiecare zi cu răni grele şi nesuferite.

Însă vrednicul de fericire Acachie le suferea pe toate cu deplină tăcere şi supunere, cu inimă curată şi fără vreo pomenire de rău. Această răbdare a lui era aşa de mare şi aşa de smerită şi minunată încât pe toţi îi mişca la inimă şi-i umplea de mirare.

Deci văzându-l eu (zice Sf. Ioan Savaitul) ticăloşindu-se peste măsură (întocmai ca un rob cumpărat) îi ziceam adeseori întâlnindu-l:

„Ce este frate Acachie, cum te afli astăzi? Ai dobândit ceva câştig sau nu?"

Şi el, fericitul, îmi arăta numaidecât, când ochiul lui vânăt (cu vânătăi), când grumazul lui umflat, iar alteori capul rănit de lovituri.

Eu însă (zice Sf. Ioan) cunoscând prea minunata lui Răbdare îi ziceam:

„Bine, bine, fii cu răbdare şi vei dobândi mult folos din aceasta!"

Deci petrecând el 9 ani în asemenea ascultare la bătrânul cel nemilostiv, şi-a dat duhul în mâinile lui Dumnezeu şi a fost îngropat în cimitirul părinţilor.

După 5 zile a mers bătrânul lui la un părinte vestit, care era stareţ în locul acela (acel stareţ era însuşi Sf. Ioan Savaitul, care ne povesteşte, dar nu vrea să spună).

Deci a zis bătrânul către stareţ:

„Părinte, a murit fratele Acachie!"

Acela (adică Sf. Ioan) i-a răspuns:

„Drept să-ţi spun, mie nu-mi vine să cred că a murit!" Dar bătrânul a zis iarăşi:

„Vino de vezi cu înşişi ochii tăi ca să cunoşti adevărul!"

Atunci s-au sculat şi au mers împreună la cimitir. Acolo, stareţul a strigat pe cel mort ca şi când ar fi fost viu, zicând:

„Frate Acachie, ai murit?"

Iar ascultătorul cel recunoscător şi supus (voind să arate şi după moarte adevărata ascultare) a răspuns către marele stareţ, zicând:

„Cum este cu putinţă, părinte, ca să moară cel ce păzeşte ascultarea?"

Auzind acestea bătrânul (gheronda lui) s-a înfricoşat şi căzând la pământ plângea tânguindu-se. Apoi cerând de la egumen o chilie în apropiere de cimitir, a petrecut cealaltă vreme a vieţii sale întru mare pocăinţă şi smerenie, zicând către toţi cu lacrimi fierbinţi:

„Iertaţi-mă, fraţilor, că eu am ucis pe fratele Acachie, cu neomenoasa tiranie pe care am arătat-o către el!"

La sfârşitul acestei povestiri, Sf. Ioan Scărarul are părerea că stareţul cel mare, care a vorbit cu Acachie (cel mort de 5 zile) este însuşi Ioan Savaitul, care din multa lui smerenie n-a voit să se vădească singur.

III.

Să auzim acum şi altă povestire despre acest cuvios Savait

Pe vremea când şedea el la Mânăstirea Sf. Sava, au venit pe la el trei monahi mai tineri, cerând să-i primească în ascultarea lui. După ce i-a odihnit bătrânul trei zile (fiind ei obosiţi de pe drum), le-a zis:

„Iertaţi-mă, fraţilor, că eu sunt om rău şi curvar din fire, iar voi sunteţi tineri şi pentru asta nu pot ca să ţin nici pe unul pe lângă mine!"

Aceia însă fiind încredinţaţi despre faptele cele bune ale bătrânului şi cunoscând sfinţenia sufletului său nu s-au smintit nicidecum, ci stăruiau rugându-l ca să-i primească.

Iar când au văzut că nu se înduplecă, au căzut la picioarele lui, rugându-l ca să-i canonisească şi să le rânduiască cum trebuie să-şi petreacă viaţa lor şi anume unde să locuiască pentru folosul mântuirii lor. Cunoscând Sfântul Bătrân că ei vor primi porunca lui cu supunere şi cu smerenie a zis către cel dintâi:

„Fiule, Domnul voieşte ca tu să petreci întru linişte (adică în pustie) împreună cu un părinte bătrân şi să te supui lui cu sârguinţă. A zis şi celui de-al doilea:

„Mergi de-ţi vinde toate voile tale, dăruindu-le lui Hristos şi după porunca Lui, ridicând Crucea, să şezi în mânăstire de obşte (adică în chinovie). Acolo să ai răbdare întru toate ostenelile şi ispitele precum şi în toate cele scârbicioase care îţi vor veni în toată vremea vieţii şi negreşit vei dobândi comoară în ceruri".

După aceia a zis şi celui de-al treilea:

„Să ţii minte fără uitare Cuvântul Evangheliei care zice: „Cine va răbda până în sfârşit, acela se va mântui!" Şi să-ţi fie cuvântul acesta unit cu răsuflarea ta şi de-a pururea nedreptăţit. După cum urmezi cu răsuflarea aşa să-ţi aduci aminte şi de cuvântul acesta şi de porunca mea. Deci să cauţi (de este cu putinţă) pe cel mai aprig, mai supărăcios şi mai aspru părinte şi stareţ din câţi sunt pe lume. Să te supui lui ca însuşi lui Dumnezeu, până la sfârşitul tău, cu toată răbdarea şi voiciunea. Ca mierea şi ca laptele să bei în toate zilele ocările, batjocurile şi toate defăimările lui".

Acestea grăindu-le bătrânul, a întrebat monahul:

„Bine, părinte, însă dacă cumva acela (adică stareţul la care mă trimiteţi) îşi petrece viaţa lui cu trândăvire şi lenevire, nelucrând după Dumnezeu, atunci eu ce trebuie să fac? Să rămân ori să plec de sub conducerea lui?" Atunci Sf. Ioan i-a răspns:

„Chiar şi curvind de l-ai vedea, să nu te desparţi de el, ci să zici în cugetul tău astfel: „Prietene, oare ce ai venit să faci aici? Au doară n-ai venit să cercetezi pe fiecare ce face şi cum petrece, ci ai venit ca să te supui şi să rabzi toate cele grele şi scârbicioase, adică toată reaua pătimire, pentru ca să-ţi câştigi mântuirea!"

Atunci ai să vezi (zice bătrânul) cum se risipeşte din inima ta umflarea mândriei, care mereu te bântuie, ai să vezi apoi cum se veştejeşte aprinderea desfrânării, iar în sufletul tău va străluci lumina cea nespusă a fecioriei şi curăţiei".

IV.

Zicea ava Daniil pentru ava Dula:

Că întâi a şezut de obşte 40 de ani, apoi la Schit s-a liniştit şi între părinţii cei mari s-a socotit. Deci acesta (adică ava Dula) spunea că în multe feluri cercând a aflat că cei ce petrec în mânăstirea de obşte sporesc mai mult şi mai degrabă în lucrarea faptelor bune, decât cei ce se liniştesc, dacă vor avea şi vor întrebuinţa supunerea din inimă curată.

V.

Mai spuneau părinţii despre ava Ioan, ucenicul lui ava Pavel, că va avea mare ascultare. Că erau într-un loc morminturi şi locuia acolo o leoaică. Iar bătrânul a văzut acolo baligi de bou. Deci îi zice ucenicului să meargă ca să le aducă. Iar el a zis:

„Dar ce voi face, avo pentru leoaică?" Iar bătrânul glumind a zis:

„De va veni asupra ta, s-o legi şi s-o aduci încoace".

Deci s-a dus fratele acolo către seară şi iată a venit leoaica asupra lui. Iar el, după cuvântul bătrânului s-a repezit s-o prindă şi a fugit leoaica. Dar el alergând după ea zicea strigând: „Aşteaptă, că mi-a zis ava al meu ca să te leg!" Şi prinzând-o a legat-o.

În vremea asta se necăjea bătrânul aşteptându-l. În sfârşit, iată că se arată ucenicul, aducând leoaica de funie. Şi văzând bătrânul s-a minunat. Dar pentru ca să îl smerească (să nu se înalţe) l-a lovit pe ucenic zicând: „Nebunule, câine turbat mi-ai adus aici?" Şi a dezlegat îndată pe leoaică, lăsând-o să se ducă.

VI.

Zicea Sfânta Singlitichia: „Când suntem în viaţa de obşte să alegem mai mult ascultarea decât nevoinţa". Apoi mai zicea iarăşi: „Cu dreaptă socoteală trebuie să ocârmuim sufletul şi când suntem în viaţa de obşte să nu căutăm cele ale noastre, nici să ne plecăm socotelii noastre, ci aceluia care ne este părinte să ne supunem după credinţă".

CUVINTE DE LA SFINŢII PĂRINŢI

Zicea un bătrân către un frate:

„Păzeşte-te, fiule, de vorbă multă, de vreme ce tăcerea este mai bună. Iar din vorba cea multă, măcar de se întâmplă uneori a fi şi de folos, însă prin ea se amestecă şi cuvinte nefolositoare.

Păzeşte-te, fiule, foarte cu luare aminte pentru vorbele tale, ca să nu te căieşti mai pe urmă de cele ce ai vorbit. Că mulţi pentru vorbă şi-au pierdut cinstea, iar alţii şi-au pierdut viaţa (adică sufletul).

De-ai clevetit cumva pe vreun frate şi te mustră pe tine cugetul tău, atunci să mergi cu smerenie la acel frate şi, închinându-te lui până la pământ, să zici:

„Iartă-mă, frate, că am greşit şi te-am clevetit pe tine!"

Iar după aceea să te păzeşti a nu mai cleveti pe nimeni, căci clevetirea este moartea sufletului.

De va cleveti cineva către tine pe fratele tău, să nu adaugi şi tu vreun cuvânt la clevetirea lui, ci ori taci, ori zi aşa: „Eu, frate, însumi sunt foarte păcătos şi osândit, încât nu pot să osândesc pe alţii". Şi aşa te vei izbăvi de osândire şi pe acela vei folosi".

***

Zis-a un bătrân:

„De vrei să vorbeşti pentru greşeala şi păcatul vreunui frate, socoteşte mai întâi dacă vei putea ca să îndreptezi cu asta pe acel frate, iar pe cei cari aud vei putea ca să-i foloseşti. Dacă eşti încredinţat că faci vreun folos, atunci vorbeşte.

Iar dacă vorbeşti cu făţărnicie, cu scopul numai de a mustra şi a defăima pe fratele tău, descoperindu-i şi arătându-i greşeala sau păcatul înaintea altora, să ştii că nu vei scăpa de dumnezeiasca certare.

Şi mai vârtos să ştii că şi tu însuţi vei cădea şi mai rău în aceeaşi greşală şi păcat şi vei fi părăsit de ajutorul lui Dumnezeu şi de alţii fiind mustrat te vei ruşina".

***

Zis-a iarăşi un bătrân:

„De vor veni unii la tine, mai înainte de a ajunge ei, să faci rugăciune zicând: „Doamne Iisuse Hristoase, izbăveşte-ne pe noi de clevetire!"

Şi după aceea slobozeşte-i cu pace pe ei din locul acesta.

***

Zis-a un bătrân:

„Obişnuieşte-ţi inima ta câte puţin să zică pentru fiecare din fraţi aşa: „Acesta mă întrece după Dumnezeu!" Iar pentru altul să zici:

„Acesta este mai osârduitor decât mine!" Şi aşa vei dobândi smerita cugetare, socotindu-te pe tine dedesubtul tuturora. Atunci să ştii că locuieşte întru tine Duhul lui Dumnezeu.

Iar de vei defăima pe cineva, atunci se depărtează darul lui Dumnezeu de la tine şi te aruncă întru întunecimi trupeşti. Atunci ţi se împietreşte inima şi nici o umilinţă nu se află întru tine".

***

Zis-au oarecari dintre sfinţi, cum că nu este poruncă mai mare decât aceasta a nu judeca pe fratele tău şi pentru aceasta nici tu nu vei fi judecat. Iar de vezi pe fratele tău greşind şi nu-i vei zice ca să-şi cunoască greşelile sale, atunci din mâinile tale se va căuta sângele lui (adică vei da seamă de sufletul lui).

Iar de va auzi sfatul tău şi nu se va întoarce de la păcatele sale, atunci el va da seamă înaintea lui Dumnezeu. Deci bine este a înfrunta cu dragoste (adică a mustra pe cel ce greşeşte), dar nicidecum a cleveti (adică a vorbi de rău în ascuns) sau a-l ocărî ca pe un vrăjmaş.

PENTRU ÎNSEMNĂTATEA RUGĂCIUNII ŞI CARE ESTE VREMEA EI

A fost întrebat ava Agaton de fraţi:

„Care este mai mare, osteneala cea trupească sau păzirea celor dinlăuntru?" Iar bătrânul a zis:

„Asemenea este omul cu un pom. Deci osteneala cea trupească sunt frunzele, iar păzirea celor dinlăuntru sunt roadele. Şi după cuvântul Scripturii: „Tot pomul care nu face roadă bună, se taie şi în foc se aruncă" (Mt.7, 19), arătat este că pentru roadă este toată osârda noastră, adică pentru păzirea minţii. Însă este trebuinţă şi de acoperământul şi podoaba frunzelor (adică de osteneala cea trupească)".

***

L-au întrebat iarăşi fraţii zicând:

„Părinte, care faptă bună din viaţă are mai multă osteneală?" Şi le-a răspuns bătrânul:

„Socotesc că nu este altă osteneală ca Rugăciunea cea către Dumnezeu. Căci totdeauna când voieşte omul să se roage, vrăjmaşii voiesc să-l taie pe el. Ei ştiu că nu se împiedică de nimic altceva mai mult ca de Rugăciunea cea către Dumnezeu. Şi toată petrecerea (adică lucrarea) care va face omul (răbdând întru dânsa) dobândeşte odihnă, iar Rugăciunea are nevoie de credinţă (adică de silinţă) până la răsuflarea cea de pe urmă".

***

Zicea un sfânt bătrân către un frate:

„De te va îndemna inima ta (ziua şi noaptea) zicând: Scoală-te şi te roagă lui Dumnezeu!, atunci să ştii că Sfântul Înger al lui Dumnezeu, care te păzeşte pe tine, acela îţi grăieşte ţie: Scoală-te şi te roagă!

Deci dacă te vei scula tu, atunci şi el se va scula şi va sta la rugăciune împreună cu tine, întărindu-te întru nevoinţă şi gonind de la tine duhul cel necurat, care te înşeală şi răcneşte ca un leu asupra ta. Iar de nu te vei scula, îndată se va depărta de la tine Îngerul şi atunci vei cădea în mîinile vrăjmaşului tău".

***

„De vei avea vreun lucru oarecare (adică rucodelie) în chilia ta şi va veni ceasul rugăciunii, să nu zici cumva: ia să mai las puţin până voi săvârşi şi acest lucru, ci îndată te scoală, fiule, şi închinându-te lui Dumnezeu, te roagă cu osârdie, ca să-ţi îndrepteze Dumnezeu viaţa ta şi să te păzească de toţi vrăjmaşii cei văzuţi şi de cei nevăzuţi şi să te învrednicească împărăţiei sale".

***

Un frate a întrebat pe un bătrân zicând:

„De mi se va întâmpla a mă îngreuia de somn și va trece vremea pravilei mele și pentru asta nu voi avea curaj să mai încep slujba de mâhnire, ce să fac eu atunci?"

Și i-a răspuns lui bătrânul:

„De ți se va întâmpla a dormi până dimineață, atunci tu sculându-te, închide ușa și ferestrele și îți fă slujba ta (adică pravila după putință) pentru că scris este: „A ta este ziua și a ta este noaptea" căci în toată vremea se slăvește Dumnezeu".

UN LEAC PENTRU RĂBDARE

(din Pateric)

Întrebat-a un frate pe un părinte oarecare iscusit, zicând:

„Spune-mi, părinte, care faptă este folositoare și mai odihnitoare omului?" Și a răspuns lui bătrânul, zicând:

„Fiule, fapta cea mai folositoare și mai odihnitoare omului aceasta este: Unirea voii omului cu voia lui Dumnezeu".

Zis-a fratele:

„Spune-mi, părinte, în ce chip și cum este aceasta, unirea voii omului cu voia lui Dumnezeu?" Atunci a zis sfântul bătrân:

„Fiule, unirea voii omului cu voia lui Dumnezeu este în acest chip: Să-și facă omul această hotărâre, zicând: Doamne, iată eu de acum înainte îmi unesc toată voia mea cu voia Ta, așa fel încât voia mea să nu se mai împotrivească, nici să mai bănuiască, ori să mai răpștească (cârtească) voinței Tale. Orice va dori și va fi plăcut voii Tale, aceea să dorească și să fie plăcut și voii mele.

De va vrea și va fi plăcut voii Tale ca să-mi vină mie oarecari scârbe ori supărări ori necazuri (fie din boala trupului, fie din primejdie, fie din pedeapsă), cu alte cuvinte oricare rea pătimire îți va fi plăcută Ție ca să vină asupra mea, aceea îmi va fi plăcută și mie și bine primită voinței mele.

De asemenea dacă va fi bine primit și plăcut voii Tale ca să se pornească un frate oarecare asupra mea, cu mare ocară, cu sudalmă și cu defăimare ori și cu bătaie, acestea vor fi plăcute și bine primite și voii mele.

Și toate cari vor fi plăcute și iubite și bine primite voii Tale, acelea vor fi plăcute și iubite și bine primite și voii mele.

Deci de-acum înainte nu va ieşi voia mea din voia Ta nici se va despărţi, ştiind că voia Ta este totdeauna spre binele şi folosul meu şi fără voia Ta nimic nu se lucrează, nici se face în lume. De mi-a făcut cineva vreo scârbă sau supărare, aşa voia Ta a vrut! Deci şi voia mea asemenea doreşte (supunându-se voinţei Tale).

Iată, fiule, ţi-am spus care faptă este mai folositoare şi mai odihnitoare omului. Şi ţi-am arătat în ce chip este unirea voii omului cu voia lui Dumnezeu. Deci mergi şi fă aşa şi atunci vei fi pururea odihnit şi te vei mântui".

Zis-a un alt părinte:

„Stejarul de nu va fi clătinat de vânturi, acela nici nu va creşte şi nici rădăcină nu va slobozi. La fel şi călugărul, de nu va pătimi şi nu va răbda, nu poate să fie ostaş viteaz".

***

Zis-a un părinte oarecare:

„Ceara de nu se va înfierbânta cu foc spre a se muia, nu este cu putinţă a se întipări pecetea ce o vei pune pe dânsa".

Asemenea şi omul de nu va fi muiat prin focul scârbelor, al bolilor, al ostenelilor, al ispitelor şi al neputinţelor, nu se poate tipări într-ânsul pecetea Sfântului Duh, că pentru aceasta zice Domnul către Pavel Apostolul:

„Ajunge ţie darul Meu, că puterea Mea întru neputinţe se săvârşeşte!"

Iar însuşi Sf. Apostol Pavel zice în cartea sa: „Cu dulceaţă este mie a mă lăuda pentru neputinţele mele, ca să se sălăşluiască întru mine puterea lui Hristos". Deci şi tu, fiule, rabdă pentru Domnul cu mulţumire toate scârbele şi necazurile şi năpastele şi bolile şi orice ispită îţi va veni, după voia lui Dumnezeu, pentru folosul tău. Că prin răbdarea scârbelor cu mulţumire, va intra omul întru împărăţia Cerului, precum însuşi Domnul zice: „Cu multe scârbe se cade a intra întru Împărăţia Cerului".

***

Zis-a iarăşi un sfânt părinte:

„De-ţi va trimite ţie Dumnezeu vreo boală trupului tău, nu cumva să te mâhneşti sau să te scârbeşti de aceasta ca unul din cei necredincioşi. De vreme ce Stăpânul şi Făcătorul tău voieşte ca să-ţi lămurească şi să-ţi curăţească sufletul tău, cu boala şi cu pedeapsa trupului, ca pururea purtător de grijă pentru mântuirea ta.

Iar tu, făptură fiind, pentru ce să te mâhneşti şi să te scârbeşti asupra Făcătorului tău, Care te-a făcut pe tine dintru nefiinţă întru fiinţă şi dintru ce nu erai, întru ceea ce eşti.

Căci El, văzându-ţi şi cunoscându-ţi stricăciunea şi îmbolnăvirea sufletului tău, pe care ai dobândit-o prin păcatele tale, vrea ca pe această sctricăciune s-o lămurească şi s-o tămăduiască prin boala şi pedeapsa trupului tău, precum Însuşi ştie ce trebuie.

Iar tu, frate, cu tot sufletul şi cu toată voinţa inimii, primeşte-le pe toate întocmai aşa cum îţi vin ţie după voia Lui; adică pe cele iuţi şi amare ca şi pe cele dulci, că toate sunt bune şi folositoare.

Mulţumeşte bunăvoinţei Lui şi te roagă totdeauna ca să-ţi dea răbdare până la sfârşit. Aşa fă şi te vei mântui!"

CUNUNA MĂNTUIRII DIN SCĂRBE ŞI NECAZURI

Pilde din Pateric

Un bătrân locuia la chiliile ce se ziceau pustniceşti, care erau aproape de Alexandria. Şi era bătrânul foarte iute şi puţin cam nerăbdător la suflet.

Auzind despre el un frate mai tânăr, a făcut aşezământ (adică a făgăduit) înaintea lui Dumnezeu în felul următor:

„Doamne, pentru toate păcatele pe care le-am făcut în lume, voi merge şi voi sluji lui, silindu-mă ca să-l odihnesc".

Deci primindu-l bătrânul în ascultare, îl ocăra în toate zilele ca pe un câine. Dar Dumnezeu, văzând smerenia şi răbdarea fratelui (după 6 ani de ascultare) îi arată lui în somn pe unul care ţinea o hîrtie mare (zapisul păcatelor lui). Şi hârtia aceea era pe jumătate scrisă şi pe jumătate ştearsă. Deci arătându-i acela hârtia îi zicea:

„Iată jumătate din datoriile tale le-ai curăţit Stăpânul Dumnezeu, sileşte-te pentru celelalte!"

În apropiere de stareţul lui mai era şi un alt bătrân foarte îmbunătățit și duhovnicesc. Acela cunoștea tainele fratelui și auzea totdeauna cum îl ocăra și-l necăjea pe nedrept. Apoi vedea cum fratele îi punea metanie și bătrânul făcea pace cu el. Deci, când îl întâlnea acest bătrân duhovnicesc pe fratele, îl întreba pe el:

„Ce este, fiule, cum ai trecut ziua de azi? Oare ai dobândit ceva? Oare ai șters ceva de pe hârtie? (adică de pe zapis)."

Și dacă se întâmplă vreodată ca să treacă o zi întru care nu s-ar fi ocărât ori nu s-ar fi scuipat și nu s-ar fi izgonit de către bătrânul lui, atunci fratele se ducea seara la bătrânul cel de aproape și zicea lui plângând:

„Vai mie, avo, că rea mi s-a făcut ziua de astăzi, căci nu am dobândit nimic, ci întru odihnă am petrecut!"

Deci răbdând toate necazurile cu vitejie, după ce au mai trecut alți șase ani, a adormit întru Domnul acel frate. Și bătrânul cel duhovnicesc (din apropiere) care știa toate tainele fratelui, îi încredința pe toți zicând:

„L-am văzut pe el împreună cu mucenicii și se ruga lui Dumnezeu cu multă îndrăzneală zicând: „Doamne precum m-ai miluit pe mine prin acela (prin bătrân) miluiește și pe acela pentru îndurările tale cele multe și pentru mine robul Tău! (Aceasta era rugăciunea fratelui adormit).

Și după 40 de zile a luat la sine Dumnezeu și pe bătrânul cel aspru, așezându-l la locul cel de odihnă.

Iată ce fel de îndrăzneală dobândesc cei cari suferă de bună voie necazurile lui Dumnezeu.

***

Zis-a ava Teodor:

„De se va da însuși omul de bună voia lui spre greutate și scârbă și supărare și răbdare pentru Dumnezeu, eu cred că pe acela cu sfinții mucenici îl face părtaș Dumnezeu, pentru că aceea greutate și scârbă pe care o rabdă cineva pentru Dumnezeu, în loc de sânge se socotește."

***

Un iubitor de Hristos a fost dat la mucenicie (prin pâră) de către slujnica sa. În vremea când era dus la muncă, a văzut pe slujnica sa care îl vânduse și luând el inelul cel de aur pe care îl purta, i l-a dat ei zicând:

„Mulțumescu-ți ție că te-ai făcut mie pricinuitoare de acest

JERUSALEM
LOCURILE SFINTE

fel de bunătăţi!”

Spuneau părinţii pentru un frate ce locuia lângă un mare bătrân şi acel frate intra în chilia bătrânului şi fura. Iar Sfântul Bătrân ştia despre aceasta, dar nu-l mustra, ci lucra mai mult zicând, că poate fratele are trebuinţă. Şi avea bătrânul multă strâmtoare, cu lipsă (adică cu nevoie) aflându-şi pâinea lui.

La urmă, când era să moară bătrânul, l-au înconjurat fraţii, şi văzându-l pe cel care îl fura îi zise lui: „Apropie-te de mine!” Şi apropiindu-se acela, i-a sărutat sfântul bătrân mâinile lui zicând:

„Mulţumesc mâinilor acestora că prin ele mă duc întru împărăţia cerurilor!” Iar fratele acela umilindu-se şi pocăindu-se, s-a făcut şi el monah iscusit, din faptele pe care le-a văzut la acel mare bătrân.

***

Mai povestea unul din sfinţii părinţi, că era un bătrân beţiv şi lucra câte o rogojină pe zi şi apoi mergând la sat, o vindea şi bea preţul ei. Mai pe urmă a venit un frate la dânsul şi a rămas cu el. Deci lucra şi acel frate câte o rogojină în fiecare zi, iar bătrânul o vindea şi pe aceea şi preţul de la amândouă rogojinile îl bea, aducând fratelui abia seara puţintică pâine.

Trei ani de zile făcând aşa bătrânul, nimic nu-i zicea fratele. Iar după aceşti trei ani a zis întru sine fratele: „Iată gol sânt şi pâinea mea cu lipsă o mănânc, deci mă voi scula şi mă voi duce în altă parte.”

Dar peste puţin timp iarăşi a socotit întru sine, zicând: „Unde mă voi duce? Mai bine să rămân aici, căci eu pentru Dumnezeu şed împreună cu bătrânul.”

Atunci i s-a arătat lui îndată Îngerul, zicând: „Nicăieri să nu te duci că vin mâine la tine!” Deci a doua zi a rugat fratel bătrânul lui zicând:

„Părinte, să nu mergi nicăieri astăzi că ai mei vin acum mă ia.” Bătrânul nu voia să creadă, însă fratele l-a încredin că negreşit au să vină (ai săi de acasă). Şi vorbind cu bătrânu a adormit întru Domnul fratele. Iar bătrânul văzând a început plânge, zicând:

„Vai mie, că mulţi ani am petrecut în lenevire, iar tu în puţină vreme ţi-ai mântuit sufletul cu răbdare.” Şi de atunci s-a cuminţit bătrânul şi s-a făcut iscusit.

MĂRTURISIREA FALSĂ CU ROADELE EI

În cartea care se cheamă „Mântuirea Păcătoşilor", la cap. 14 se află următoarea povestire:

O femeie oarecare era la arătare evlavioasă, sârguindu-se întotdeauna la post şi la rugăciune, dar în ascunsul inimii era foarte mândră, socotindu-se pe sine că este bună şi sfântă. Afară de asta era aşa de împietrită la inimă (cu ţinerea în minte de rău) încât dacă s-ar fi sfădit cu cineva, nu mai ierta niciodată şi nici nu putea să mai vadă în ochi persoana aceea, ci rămânea neîmpăcată. La sfârşit s-a îmbolnăvit şi chemând pe duhovnic s-a mărturisit, însă nu şi-a descoperit toate pe deplin şi cu socoteală aşa cum se cuvine, ci numai de formă şi fără rost, neavându-şi conştiinţa curată.

După o mărturisire ca aceea de mântuială şi cu multe ascunsuri, preotul a adus Sfintele Taine ca s-o împărtăşească. Dar ea îşi întoarce capul spre perete şi nu putea să vadă Sfântul Trup.

Pentru a cunoaşte cei de faţă pricina şi dreapta răsplătire cu munca cea veşnică, ea a strigat cu glas mare, fiind silită de puterea lui Dumnezeu, zicând:

„După cum eu din cauza mândriei n-am iertat pe cei cari mi-au greşit şi nu m-am împăcat cu ei, ci mi-am întors spatele către dânşii, tot aşa şi Domnul îşi întoarce faţa Sa de la mine şi nu poate ca să-L primească nevrednicul meu suflet şi niciodată nu voi putea ca să Îl văd întru Împărăţia Sa, ci după dreptate mă ard în focul cel veşnic."

Zicând acestea ticăloasa şi-a dat sufletul.

Aşa fac multe din femeile cele nesocotite şi fără de rânduială. Şi anume, lasă păcatele cele mari nemărturisite şi le spun numai pe cele mici şi neînsemnate. Pe cele mari le ascund ori din nepricepere, ori din vicleşugul lor spre a nu se face de ruşine şi pentru asta se osândesc amarnic.

Despre asta ne putem încredinţa din mărturisirea unui îndrăcit. Căci fiind adus odinioară un îndrăcit la un duhovnic sfânt, acesta a poruncit duhului necurat ca să iasă din omul bolnav. Dar înainte de a se depărta demonul, a fost jurat de către duhovnic ca să-i spună care sunt mai mulţi dintre cei osândiţi, femeile sau bărbaţii. Atunci demonul a răspuns că dintre femei se osândesc mai multe.

„Nu te cred (a zis duhovnicul), căci femeile nu se îndeletnicesc cu afacerile și cu schimburi, nu obișnuiesc ca să vândă sau să cumpere. Ele nu au pricină ca să înșele și să nedreptățească, așa cum fac bărbații."

Atunci a răspuns demonul din bolnav:

„Iată, numai din aceste patru păcate se osândesc mai tare femeile:

Mai întâi că se împodobesc și se sulemenesc (adică își schimonosesc trupul cu dresuri și cu boieli), pentru a întrece frumusețea cea firească pe care le-a dat-o Ziditorul.

Al doilea pentru ghiciturile și iscodirile prin vrăji: unele varsă cărbuni ori caută în ghioc sau aruncă sorții pentru a cunoaște norocul.

Altele se păzesc ca să nu împrumute la începutul lunii sau să nu aprindă focul în anumite zile. Apoi mai cred în glasul păsărilor și alte ghicituri ca acestea uneltesc.

Al treilea pentru vrajba și clevetirea pe care o fac nu numai acasă, ci încă și în Biserică, nebăgând în seamă cele care se zic la Sf. Slujbe.

A patra pricină și cea mai grea este că nu se mărturisesc cum trebuie. În loc să destăinuiască toate faptele cele ascunse, ele spun duhovnicului numai te miri ce, de formă și așa se împărtășesc cu nevrednicie multe din femeile cele nesocotite și astfel se osândesc.

***

CUVINTE DESPRE MĂRTURISIRE DIN CARTEA „SF. ENGOLPION"

Păcatul este ca o rană, care dacă nu se arată la doctor atunci putrezește și pe urmă este nevindecată.

„Răutatea nemărturisită este rană ascunsă a sufletului!", zice Sf. Vasile cel Mare.

La mărturisire trebuie păzite două lucruri:

Întâi ea trebuie făcută fără de rușine și al doilea să nu se aducă pricinuire (adică să nu dăm vina pe alții pentru greșelile noastre).

Rușinea care ne vine înainte de păcat este semnul darului, căci ne este spre izbăvire, iar rușinea care ne vine la mărturisire este de la cel viclean şi ne poate pricinui osândă.

Mustrarea pe care o simte omul pentru păcate, este glasul Sfântului Duh, care nu vorbeşte la ureche, ci la inimă. Şi anume glasul acesta ne strigă: „Până când mai zăboveşti în păcate, iată boala ne împresoară, a venit bătrâneţea şi moartea este la uşă!"

„Scoală, cela ce dormi şi te ridici din morţi şi te va lumina Hristos", (cum zice Sf. Apostol Pavel).

Trebuie să alegem una din două:

1. Ori aici pe pământ să descoperim păcatele numai în faţa duhovnicului.

2. Ori le ascundem aici, ca să fie scoase la arătare de către Înfricoşatul Judecător în faţa îngerilor şi oamenilor

„Mustrate-voi şi scoate la arătare păcatele tale" (zice Sf. Prooroc David).

DESTĂINUIREA GÂNDURILOR

Zis-a iarăşi un bătrân:

„Precum şarpele dacă iese din gura sa îndată fuge, aşa şi gândurile cele rele descoperindu-se, îndată pier. Şi iarăşi precum cariul (viermele) strică şi mănâncă lemnul, aşa şi gândurile cele rele strică şi mănâncă inima omului. Că cel ce îşi descoperă şi îşi arată gândurile sale, îndată se tămăduieşte. Iar cel ce îşi acoperă şi îşi tăinuieşte gândurile sale, acela are mândrie. Că de nu vrei să destăinuieşti cele ascunse ale inimii şi să nu te încredinţezi nimănui, aceasta înseamnă că nu ai smerenie. Că smerenia toate bunătăţile le are. Toţi sfinţii se socoteau şi se aveau pe sine ca cei mai greşiţi şi mai păcătoşi decât toţi oamenii.

Iar de va chema omul din tot sufletul său pe Dumnezeu şi atunci va merge şi va întreba pe cineva cerând sfat pentru gândurile sale, Dumnezeu va răspunde prin omul acela, adică îl va lumina ca să dea sfat bun şi folositor.

Că însuşi Dumnezeu, cel ce a deschis gura măgăreţei lui Valaam, va deschide şi gura acelui om pe care îl vei întreba pentru folosul tău, măcar de va fi şi păcătos omul acela."

Mărturisire şi încredere

Când vrei să mergi ca să-ţi descoperi gândurile tale unui părinte duhovnicesc și cauți să te folosești, atunci se cuvine ca mai întâi să te rogi lui Dumnezeu zicând: „Doamne, Dumnezeul meu, cele ce voiești Tu și le știi că sunt spre folosul sufletului meu, acelea să le pui în gura acelui părinte ca să mi le

[redacted]

sfinţilor părinţi şi aprinzându-te cu râvna, vei voi să le urmezi, apucă-te şi tu chemând numele Domnului să te întărească în lucrul pe care l-ai ales. Şi dacă cu ajutorul lui Dumnezeu vei săvârşi, atunci mulţumeşte Celui ce ţi-a ajutat. Iar de nu vei putea să săvârşeşti nevoinţa lor, atunci măcar să-ţi cunoşti neputinţa şi slăbiciunea ta. Şi defăimându-te pe sine-ţi, smereşte-ţi gândul tău până la moarte, socotindu-te pe tine nevrednic şi sărac şi nerăbdător. Să ai mustrare în sufletul tău totdeauna, ca cel ce ai început şi nu ai săvârşit. Şi aşa poţi şi tu să te mântuieşti."

Cumpănirea la nevoinţă

Mai zicea un alt sfânt părinte, că obişnuieşte vicleanul ca pe cei ce se nevoiesc, când nu poate să-i împiedice de la nevoinţă, să-i îndemne la cele peste măsură, ca prin aceasta să-i surpe în groapa mândriei şi nu este nici un lucru mai urât lui Dumnezeu dcât patima aceasta.

Deci tu călătoreşte precum zice Scriptura pe calea împărătească şi nu te abate nici în dreapta nici în stânga, ci măsura cea de mijloc întrebuinţează la mâncare: adică cu măsură mâncând în fiecare seară.

Iar de vei urma nevoii tale, fie dintru neputinţă (sau boală), fie din altă pricină ca să strici ceasul cel obişnuit să nu te îndoieşti (adică să nu te împuţinezi la suflet) căci nu suntem sub lege, ci sub dar.

Însă când mănânci să nu voieşti să te saturi, ci te ţine cu înfrânare, mai ales la bucatele cele poftitoare şi îndemnătoare spre lăcomie. Pe cele proaste mâncări să le iubeşti totdeauna şi inima ta să o păzeşti în tot chipul, nevoindu-te la smerenie.

Că jertfa lui Dumnezeu, duhul umilit, inima smerită şi înfrântă Dumnezeu nu o va urgisi (precum zice Proorocul David în Psalmul 50).

Şi tot el zice în alt loc: „Smeritu-m-am şi m-a mântuit Domnul."

Deci toată nădejdea ta, fiule, aruncând-o spre Domnul, mergi cu pace în calea ta şi judecata ta ca ameazăzi.

Folosul defăimării

Zis-a un bătrân: „De îţi vei aduce aminte de cel ce te-a necăjit sau te-a necinstit sau te-a păgubit, dator eşti ca să-ţi aduci aminte de el ca de un doctor trimis de Hristos şi să-l ai pe el ca un făcător de bine. Dacă te necăjeşti sau te tulburi pentru el, atunci înseamnă că boleşte sufletul tău. Deci dator eşti să mulţumeşti fratelui şi să te rogi pentru dânsul, căci prin el cunoşti boala ta şi să primeşti cele de la dânsul (ocări sau vorbe rele) ca pe nişte doctorii trimise de Domnul.

Iar dacă te scârbeşti asupra fratelui, aceasta înseamnă ca şi cum ai zice Domnului: „Nu voiesc să primesc doctoriile Tale, ci voiesc să putrezesc întru rănile mele. Deci cel ce voieşte să se vindece de rănile sale cele sufleteşti este dator să sufere cele ce se aduc de la doctor, ori în ce chip ar fi.

MOTIVELE CARI DUC LA PATIMA DEZNĂDĂJDUIRII

Înainte însemnare:

Să nu fie de mirare la nimeni dacă eu amintesc cam des despre boala aceasta a sufletului. Astăzi lumea este bântuită mai mult ca oricând de răutatea aceasta şi cele mai multe crime (despre cari scriu ziarele) sunt urmările deznădejdii.

Nu este altă patimă din care să aibă vrăjmaşul mai mult câştig, precum este patima deznădăjduirii. Din cauza ei se întâmplă sinuciderile, omorurile şi lepădările de credinţă.

Iar dacă unii deznădăjduiţi nu se omoară singuri trupeşte (adică nu se sinucid) aceasta se datorează mai mult împrejurărilor, însă ei sufleteşte sunt morţi înainte de moarte. Căci deznădăjduirea nu este altceva decât moartea duhovnicească, de vreme ce omul îşi întoarce faţa de către ajutorul lui Dumnezeu şi se dă în stăpânirea celui rău.

„Cel care deznădăjduieşte îşi ucide singur sufletul său". (Sf. Ioan Scărarul, Cuvânt pentru Pocăinţă).

Cercetând mai cu de-amănuntul diferite cazuri, vom vedea că îndoiala pentru mântuire precum şi deznădăjduirea se ivesc mai ales din următoarele motive:

1. Înainte de toate şi la cei mai mulţi este lipsa de povăţuitori duhovniceşti.
2. Necunoştinţa Sfintelor Scripturi (din care se nasc părerile

greşite şi înşelăciunea minţii).

3. Vătămarea dreptei Credinţe (când facem prieteşug cu ereticii, cu masonii şi cu ateii comunişti).

4. Trândăvia duhului (adică părăsirea celor duhovniceşti cu nesimţire şi fără nici o căinţă).

5. Nemărturisirea curată (când facem de mântuială sau cu ascunşuri şi cu pricinuiri).

6. Împărtăşirea cu nevrednicie (când ştim că nu suntem în regulă şi ne apropiem cu obrăznicie, de ochii oamenilor).

7. Când suntem robiţi de patima Mândriei şi nu ne plecăm deloc spre vindecare.

8. Când ne-am făcut vinovaţi şi am căzut sub afurisenia arhiereului sau a preotului şi nu căutăm dezlegare de la cel pe care l-am scârbit.

9. Când am făcut vreo nedreptate mare cu deplină ştiinţă (prin furtişag sau prin clevetire şi nu căutăm a repara greşeala).

10. Când ne lăsăm robiţi peste măsură de întristare (care este însăşi deznădejdea) şi asta se întâmplă deseori cu bolnavii cari îşi pierd răbdarea.

11. Când din multa zavistie hulim Sfânta Credinţă, numele lui Dumnezeu sau persoanele sfinţite.

12. Când ne blestemăm pe noi (sau pe alţii) fără socoteală (luând în deşert numele Domnului) şi nu căutăm vindecare.

CUVÂNTUL SFÂNTULUI SIMEON, ARHIEPISCOPUL SALONICULUI

Ca răspuns la întrebarea:

Dacă cineva cunoaşte păcatul preotului şi are necredinţă, că adică nu primeşte sfinţirea de la el, ce trebuie să facă?

Dacă cineva cunoaşte că vreun preot este în păcat, atunci (după cuvântul Sf. Vasile cel Mare) trebuie să vestească pe arhiereul lui, pentru a face cercetare. Însă, mai înainte de a hotărî Biserica (adică arhiereul locului sau Sinodul) nu se cuvine ca omul să socotească pe preot că ar fi oprit de la slujbă sau că ar fi lipsit de dar. Pentru aceasta, până când nu se opreşte însuşi preotul pe sine, fiind mustrat de conştiinţa lui, până atunci nu se cuvine ca să-l împiedice de la slujbă, sau să-l defaime.

Iar dacă preotul care este în păcat îşi vine singur la socotealǎ, cunoscându-şi păcatul, atunci omul (care s-a smintit) să meargă la un alt preot, însă cu deplină credinţă. Dar să fie ştiut că cel care cunoaşte păcatul preotului, dacă nu-l vădeşte, ci lasă la judecata lui Dumnezeu şi primeşte blagoslovenie de la acel preot, ca de la un organ al lui Dumnezeu, atunci omul acela primeşte sfinţirea deplină şi are multă plată, ca cel ce din credinţă s-a apropiat mai mult pentru Sfântul dar, iar nu pentru virtuţile preotului, căutând numai pe Dumnezeu, iar nu pe om.

Iar dacă face aşa, atunci se vede că nici nu se apropie cu credinţă de cele sfinte, căci după cuvântul Sf. Scripturi: „Tot ce nu este din credinţă, este păcat", şi iarăşi : „Unde este credinţă să se apropie", scrie.

Dar să se ştie şi aceasta că de va judeca omul acela păcatul preotului, atunci de mare plată se va lipsi, adică dintru a nu judeca pe fraţi (după cum spune Sf. Evanghelie).

Se mai poate ca omul acela să fie înşelat în părerea lui şi dacă va începe a judeca (mai ales pe preot), după aceea prin lucrarea celui rău va judeca şi pe cei curaţi şi nevinovaţi şi aşa, fiind stăpânit de urâciune, se va primejdui mântuirea lui (Vezi Sf. Simeon, întrebarea 45, pag.299, din greceşte).

DIN CUVÂNTUL SF. ANASTASIE SINAITUL

Pentru a nu judeca pe clerici

Mai ales pe Slujitorul lui Dumnezeu, să nu-l judecăm niciodată pentru cele ascunse şi nearătate, pe care le-am auzit vorbindu-se despre el.

Să nu zici cumva că preotul este păcătos şi nevrednic sau osândit şi pentru aceasta nu vine darul Prea Sfântului Duh la jertfa adusă de el.

Ia seama să nu cugeţi una ca aceasta. Altul este Judecătorul, care cercetează cele ascunse. Cunoaşte-ţi sinea şi cugetă că eşti păcătos, lăsând judecata la Dreptul Judecător.

Numai să nu greşească preotul dumnezeieştile dogme ale Credinţei, iar cât despre altele, nu eşti tu judecător.

Pentru aceasta vă rog să nu judecaţi pe nimeni şi mai ales nu judecaţi pe Slujitorul lui Dumnezeu, ci să vă apropiaţi de Sfânta Împărăţie cu deplină credinţă, cu adevărată căinţă, având conştiinţa curată. Şi atunci cu siguranţă că veţi primi sfinţirea (adică blagoslovenia).

Căci de ar fi chiar Îngerul lui Dumnezeu acela care aduce Sfânta Jertfă şi dacă tu nu eşti nevrednic, nu poţi să te izbăveşti de păcatele tale. Şi ca să crezi că este adevărat ceea ce îţi spun, iată însuşi cazul lui Iuda te încredinţează, căci acesta a primit Sfânta Împărtăşire din curatele Mâini ale Stăpânului (Hristos), dar fiind nevrednic, îndată a intrat diavolul în el. Dacă cineva nu judecă pe altul, se izbăveşte de păcatele sale, iar dacă judecă, atunci îşi înmulţeşte păcatele, după Cuvântul Sfintei Evanghelii:

„Nu judecaţi şi nu veţi fi judecaţi!"

„Lăsaţi şi se va lăsa vouă!"

Pe mulţi îi aud zicând de multe ori:

„Vai de mine, cum să mă mântuiesc? Ca să postesc nu pot, ca să priveghez nu ştiu, ca să păstrez curăţia nu pot, să mă depărtez de lume nu pot. Oare în ce chip o să mă mântuiesc şi eu?"

În ce chip, iată că-ţi arăt eu:

„Lasă şi ţi se va lăsa", iată o cale uşoară care te mântuieşte. Să-ţi arăt acuma şi a doua cale:

„Nu judecaţi şi nu veţi fi judecaţi!", iată şi alta fără post şi fără priveghere sau osteneală. Nu osândi deci pe fratele tău, chiar dacă îl vezi cu ochii tăi făcând păcat, pentru că unul este Judecătorul şi Stăpânul, care va da fiecăruia după faptele lui şi una singură este calea judecăţii, întru care vom sta goi şi după faptele noastre vom lua şi milă de la Dumnezeu. Pentru că nici Părinetele Ceresc nu va judeca pe nimeni, căci toată judecata a dat-o Fiului Său.

Deci dacă cineva va judeca mai înainte de venirea Domnului nostru Iisus Hristos, Mântuitorul nostru, acela se face vinovat, căci răpeşte vrednicia lui Hristos.

CUM SE ÎNŢELEGE IERTAREA CARE SE DĂ PRIN TAINA MĂRTURISIRII

Am scris în mai multe rânduri despre aceasta, însă văd că unii tot mai au îndoială despre iertăciunea pe care o primesc la Mărturisire.

Din multa nedumerire ajung uneori la deznădăjduire, pentru aceasta mai scriu iarăși câteva cuvinte spre lămurire.

Mulți se întreabă cu mintea: „Pentru ce se mai dă canonul (și uneori chiar oprirea de la Sf. Împărtășire) pe câtă vreme cel care s-a mărturisit a primit iertare?"

Acest lucru îi face pe mulți să se îndoiască și pentru asta nu dau atenția cuvenită la taina mărturisirii.

Văzând că li se dă canon după mărturisire, ei cred că nu primesc iertare de păcate, până când nu termină canonul rânduit de preot.

Această părere este cu totul greșită și străină de credința noastră. Papistașii au această învățătură greșită, pentru care au și născocit Purgatoriul (adică locul unde se curăță după moarte sufletele cari nu și-au împlinit canonul). Acești eretici spun că afară de Rai și Iad, mai este un loc numit Purgatoriu unde se pedepsesc o vreme sufletele celor cari s-au mărturisit și au primit Sfintele Taine, dar n-au apucat să termine canonul rânduit de preot.

Noi creștinii ortodocși credem și mărturisim că tot cel ce se pocăiește, mărturisindu-și păcatele cu zdrobire de inimă, primește iertăciune de la Dumnezeu chiar în clipa când îi citește preotul Dezlegarea.

Învățătura aceasta este întărită de Sfintele Soboare și anume prin canonul 2 al Soborului din Laodiceea, prin canonul 3 al Soborului de la Niceea, apoi prin canonul 102 al Soborului din Trulan și prin canonul 5 al Soborului din Ancira. De asemenea se întărește aceasta și prin canonul 74 al Sf. Vasile cel Mare, precum și prin canonul 3 al Sf. Grigore Episcopul Nisiei (către Litoion).

Avem apoi ca mărturie cuvintele Sf. Simeon Arhiepiscopul Tesalonicului, care spune că iertarea păcatelor se dă chiar în cesul mărturisirii, când omul își destăinuiește deplin toate păcatele sale cu zdrobire de inimă și cu hotărâre statornică de a nu mai păcătui.

Și ne încredințează pentru aceasta Sf. Simeon, aducând ca pildă cuvintele Sf. Evanghelii, unde spune cum a primit îndată iertăciune vameșul cel smerit din Templu, mai marele vameșilor Zaheu din Ierihon, slăbănogul de la Vitezda, apoi Fiul cel pierdut, tâlharul cel credincios, femeia cea desfrânat
alții cari s-au căit din toată inima.

Potrivit cu pildele acestea din Sf. Evanghelie, a scris și S
Atanasie cel Mare (către Antioh) că toți cei care cu adevărat se

pocăiesc, într-o clipeală de vreme se eliberează de greutatea cea mai dinainte de păcate şi de osândă. Pentru aceasta zice Sfântul:

„Chiar de va muri a doua zi (cel care s-a mărturisit) este primită la Dumnezeu pocăinţa lui."

Sfântul Ioan Gură de Aur spune că pentru iertare nu este nevoie de zile sau de ani mulţi... căci de se va părăsi omul de relele cele mai dinainte făgăduind lui Dumnezeu cu adevărat că nu se mai atinge de ele, atunci nu cere Dumnezeu mai mult ca răspuns (din cartea cea către Sf. Filogoniu).

Din aceste mărturii poate să înţeleagă oricine că prin pocăinţă şi mărturisire curată creştinul dobândeşte îndată iertăciunea pentru păcate, însă nu i se iartă împreună şi canonul păcatelor. Cu alte cuvinte păcatele se iartă prin mărturisire, dar certarea pentru păcate rămâne.

De aici a ieşit şi proverbul în lume:

„De iertat eşti iertat, dar canonul ai de purtat."

Avem ca pildă certarea Sf. Prooroc David, care a fost iertat de Dumnezeu pentru păcatele lui, dar canonul l-a tras cu vârf şi îndesat.

Iertarea a primit-o îndată ce şi-a mărturisit păcatul, când a zis proorocul Natan: „Domnul a ridicat păcatul tău!" Însă certarea (adică canonul) pentru vina păcatului nu s-a iertat. Căci deşi s-a căit şi a primit încredinţarea de la proorocul Natan pentru iertare, totuşi după aceea a fost izgonit de la împărăţie de către fiul său Avesalom. Apoi tăierea şi alte mii de rele au venit asupra casei lui David, ca o certare pentru păcatele sale, după cum i-a proorocit însuşi Natan.

La fel se întâmplă şi cu cei cari îşi mărturisesc păcatele cele grele aşa cum se cuvine: primesc iertare prin rugăciunea preotului, dar rămâne asupra lor certarea pentru păcate (adică canonul). Dacă nu primim certarea în viaţa aceasta, atunci o luăm veşnic pe lumea cealaltă. Sfântul Prooroc David a primit cu bucurie certarea cea vremelnică ca să scape de cea veşnică, pentru aceasta zice la Psaltire: „De certat m-a certat Domnul, dar morţii nu m-a dat!"

În ziua de azi au îndoială pentru iertăciunea de la mărturisire mai cu seamă cei cu păcate grele, cari sunt opriţi de la Sf. Împărtăşire (pentru o vreme). Căci zic ei: „Cum sunt iertat, dacă am legătura canonului?"

La aceasta răspunde Sf. Nicodim Aghioritul, zicând: „Adevărat este că se iartă păcatul (prin mărturisire) însă pe baza făgăduinței că va păzi canonul și depărtarea de Sf. Împărtășaniei". Pentru aceasta se obișnuiește ca înainte de molifta iertării, duhovnicul să-i rânduiască canonul potrivit pentru păcate. Canonul nu este însăși plata pentru vina păcatului, ci este mai mult o condiție care se pune înainte de iertare. Cuviosul Nicodim mai spune că rostul canonului (la cei cari au păcate grele) nu este numai pentru certarea păcătosului, ci mai cu seamă a se cerca și a se întemeia creștinul mai mult în darul iertării (pe care l-a primit la mărturisire).

Cu alte cuvinte este nevoie de această dietă duhovnicească pentru a a-l păzi pe om să nu-și piardă darul, adică să nu alunece iarăși în cele vechi.

Deci să fie încredințat fiecare că prin mărturisire curată, primește iertarea îndată, oricât de mare ar fi păcatul lui.

Dumnezeu iartă cu aceiași ușurință, atât pe cele mici, cât și pe cele mari. Căci zice în cartea întâi soborinicească a Sf. Evanghelist Ioan: „De vom mărturisi păcatele noastre, credincios și drept este Domnul spre a ne ierta păcatele noastre și a ne curăți de orice nedreptate!"

Toți cei cari au fost învrăjbiți cu Dumnezeu prin păcate grele, la taina mărturisirii se împacă iarăși cu Dumnezeu, care le înnoiește dreptul de moștenire cerească (punerea de fii) și ei primesc iarăși darul pe care l-au pierdut.

Sărutarea fiului pierdut din Sf. Evanghelie închipuie împăcarea celui păcătos cu Părintele Ceresc, iar inelul pe care l-a primit fiul cel pierdut, este darul Sf. Duh, care se întoarce iarăși la cel care se pocăiește după lege. Apoi vițelul cel gras, care s-a înjunghiat la aflarea fiului, închipuie Trupul și Sângele Domnului, care se jertfește pentru noi păcătoșii.

Toate canoanele și toate nevoințele noastre nu au nici o valoare fără această jertfă dumnezeiască. Izvorul iertării noastre este Jertfa cea negrăită a Mântuitorului nostru.

Însuși Domnul spune la Sf. Evanghelie de la Matei că a venit în lume, „ca să-și dea sufletul Său pentru răscumpărarea multora".

Iar Sf. Apostol și Evanghelist Ioan spune:

„Sângele lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu ne curățește pe noi de orice păcat". (Cartea I, versul 7).

UN ADAOS DESPRE ADEVĂRATA MĂRTURISIRE ŞI DOUĂ PILDE DESPRE MINCIUNĂ

Mulţi dintre noi ne-am obişnuit să înşirăm la mărturisire numele păcatelor, fără să arătăm şi gradul (sau măsura) la care au ajuns aceste păcate.

Ne place să ne mărturisim cam în felul acesta:

„Am greşit părinte, cu mândria, cu zavistia, cu lăcomia, cu minciuna, cu trândăvia, cu clevetirea şi cu tot felul de păcate. Mă rog de mă iartă şi de mă dezleagă!"

Nici nu se poate o mărturisire mai frumoasă şi mai uşoară ca aceasta. Dar să ne întrebăm, oare am deschis noi inima în faţa duhovnicului înşirând numai pomelnicul obişnuit al păcatelor? Oare înţelege preotul starea noastră sufletească? Numai dacă este văzător cu duhul poate să ne priceapă rănile, altfel nu poate pricepe.

În avedăr, aceleaşi păcate le mărturisesc şi copiii, precum şi oamenii cu viaţă aleasă. Toţi greşim. Dar cât de mult se deosebeşte măsura păcatelor de la unul la altul!

Şi copiii se mândresc şi spun minciuni, dar păcatele lor nu sunt de moarte, căci ei încă nu ştiu să deosebească binele de rău şi nici nu au vicleşug ca oamenii în vârstă. La unii este mândrie copilărească, iar la alţii mândrie satanicească (asemenea cu a mândrului Lucifer).

La fel este şi cu minciuna: unii spun minciuni ca să facă haz, iar alţii prin minciună pricinuiesc durere şi necaz. Minciuna care este spusă fără răutate, pricinuieşte mai ales râs, fără a face vătămare altora.

Iar când minciuna izvoreşte din răutate, atunci ea aduce lacrimi şi blesteme, ba uneori aduce deznădejdie şi omoruri. Minciuna care nu izvoreşte din răutate şi nu urmăreşte vătămarea altora, acesta nu este cu adevărat minciună, ci este mai mult o vorbă prefăcută sau o glumă nevinovată. De multe ori vedem că şi oamenii cei sfinţi s-au folosit de asemenea vorbe prefăcute pentru a acoperi faptele lor cele bune, sau pentru a fi defăimaţi de oameni.

În vremea câd au năvălit păgânii Perşi în Palestina (la anul 614) se afla pe Muntele Eleon o mânăstire, în care trăiau 400 de fecioare. Când au intrat păgânii în această mânăstire, au început să le junghie ca pe nişte porumbiţe. Dar înainte de a le ucide, căutau ca să le batjocorească cu sila. Unul dintre ostaşi a ales pe una mai tânără, târând-o cu sine a o necinsti. Atunci fecioara a zis către el:

„Mă rog, tinere, să nu mă sileşti şi eu îţi voi da nişte untdelemn cu dar minunat. Cu acesta dacă te ungi, nu poate să te rănească nici o armă, la război. El te va păzi mai bine decât pavăza şi scutul".

Auzind acestea ostaşul, i-a făgăduit că o va cruţa, dar în gândul lui dorea să dobândească mai întâi untdelemnul cel minunat şi pe urmă să-şi împlinească pofta lui cea spurcată.

În sfârşit, fecioara a adus un vas cu untdelemn (de care se pune în mâncare şi i-a zis să se ungă la gât şi ea să-l lovească cu sabia ca să se încredinţeze de puterea cea minunată a untdelemnului.

El însă n-a primit, ci i-a zis să se ungă ea întâi şi el să facă încercare cu sabia. Atunci fecioara s-a bucurat, căci aceasta era dorinţa ei.

Deci ungându-se ea la gât, i-a zis s-o lovească cu sabia fără frică. Atunci păgânul a lovit cu toată puterea şi mare i-a fost mirarea când a văzut capul ei căzând la pământ.

Atunci a priceput că a fost înşelat şi mult s-a întristat, pentru că nu şi-a împlinit pofta.

Prin meşteşugul acesta, sfânta fecioară şi-a păstrat fecioria nestricată dobândind şi cununa neveştejită a muceniciei.

Pilda ei a încurajat şi pe celelalte fecioare şi căutau în tot chipul să se împotrivească păgânilor, cu dorinţa de a muri curate.

Iată o minciună care a pricinuit cunună.

Sunt însă şi minciuni care aduc numai vătămare şi pierzare.

În mânăstirea de fecioare care era sub conducerea Sf. Pahomie (unde se aflau vreo 700 de fecioare) a avut loc următoarea întâmplare:

A venit odată la poarta mânăstirii un meşter croitor, întrebând dacă nu au ceva de cusut. Atunci a ieşit o călugăriţă tânără şi a zis croitorului:

„Noi avem aici croitorese şi nu este de lucru pentru altul străin". Numai atât a rostit călugăriţa şi a intrat iarăşi în mânăstire.

În vremea când vorbea cu străinul la poartă, a văzut-o una dintre călugăriţe. N-a trecut multă vreme după aceasta şi s-au sfădit între ele, călugăriţa care a vorbit cu străinul şi cea care a văzut-o vorbind. Aceasta din urmă, voind să se răzbune, a clevetit-o pe cealaltă către altele, că a căzut în păcat cu meşterul croitor. Câteva dintre ele, fiind cuprinse de răutate au primit minciuna drept adevăr, răspândind vorbe în toată mânăstirea. Biata călugăriţă (care nici cu gândul nu s-a dus la asemenea lucru) n-a mai putut suferi ruşinea care s-a făcut în mânăstire şi din multa întristare, s-a aruncat pe ascuns în râu şi s-a înecat.

Atunci cealaltă călugăriţă, văzând pierzarea sulfetească şi ruşinea din mânăstire, care s-a făcut pentru minciuna ei, a căzut în deznădejde şi s-a spânzurat. Aflând acestea preotul şi economul mânăstirii, a poruncit să nu se pomenească la rugăciune nici una, nici alta. Iar cele care din răutate s-au învoit la minciună şi au răspânădit-o, au fost oprite 7 ani de la Sf. Împărtăşire.

Din aceste pilde se vede cât de mult se deosebeşte minciuna unuia de a celuilalt. Deci când ne mărturisim să nu facem numai o înşiruire seacă a păcatelor, ci este nevoie să spunem şi măsura răutăţii lor (cu ce scop le-am făcut şi ce fel de vătămare am pricinuit cu ele).

De pildă când spunem la mărturisire că am greşit cu lăcomia, acaesta nu înseamnează că ne-am arătat păcatul deplin, căci nu este nimeni care să nu greşească cu lăcomia.

Unul mănâncă lacom câteodată când este prea obosit şi prea flămând.

Altul mănâncă şi bea cu lăcomie totdeauna până când se umflă şi ameţeşte. Iar altul din lăcomie nedreptăţeşte şi năpăstuieşte pe fratele lui. Deci nu este aceeaşi lăcomie la toţi.

Cel dintâi alunecă uneori numai în păcatul lăcomiei. Cel de al doilea este robit totdeauna de patima lăcomiei (care este păcat de moarte). Iar cel care din lăcomie nedreptăţeşte şi năpăstuieşte pe altul, acela săvârşeşte un păcat şi mai mare, care strigă răzbunare la cer.

Dacă nu facem mărturisirea lămurit, atunci dezlegarea preotului nu ne foloseşte, iar Sf. Împărtăşire se ia cu nevrednicie, căci preotul ne dezleagă fără să cunoască boala noastră şi niciodată nu poate să dea canonul (sau sfatul) care ni se cuvine.

CUM TREBUIE SĂ ÎNŢELEGEM RUGĂCIUNEA LUI IISUS

În cartea I-a a Sf. Apostol Pavel către Tesalonicieni scrie:

„Neîncetat, rugaţi-vă!"

Sfinţii Părinţi, tâlcuind aceste cuvinte, spun că „a ne ruga neîncetat" înseamnă a pomeni numele cel sfânt al Domnului în toată vremea.

Mai arătat se vede aceasta în cartea cea către Filipeni, unde Sf. Apostol Pavel scrie: „Întru numele lui Iisus tot genunchiul să se plece, al celor cereşti şi al celor pământeşti şi al celor de dedesubt şi toată limba să mărturisească că Domn este Iisus Hristos, întru slava lui Dumnezeu Tatăl".

Sfântul Ioan Carpatul zice că atunci când rostim rugăciunea lui Iisus (adică: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, milueşte-mă pe mine păcătosul!) la fiecare chemare a Sfântului Său nume, Domnul ne răspunde în chip tainic: „Fiule, iertate să-ţi fie păcatele tale!"

Iar Sf. Ioan Gură de Aur zice că oricât de păcătoşi am fi noi, rugăciunea aceasta ne curăţeşte, când o zicem din inimă.

Nu este altă armă mai puternică în cer şi pe pământ decât chemarea cea Sfântă a Domnului nostru Iisus Hristos.

Când zicem:

„Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu", prin aceste cuvinte noi mărturisim toate tainele credinţei noastre, căci (după cum spun unii dintre sfinţii părinţi) aceste cuvinte cuprind în ele toată Evanghelia pe scurt.

Acestea sunt cele cinci cuvinte despre care pomeneşte Sf. Apostol Pavel (în cartea sa către Corinteni) unde zice:

„Voiesc mai bine cinci cuvinte cu mintea, decât zeci de mii de cuvinte cu limba".

Pentru asta Rugăciunea lui Iisus se mai cheamă şi rugăciunea minţii.

Iar când rostim şi celelalte cuvinte din Rugăciunea lui Iisus adică („Miluieşte-mă pe mine păcătosul!") atunci moi mărturisim nevrednicia şi josnicia noastră, cerând de la Domnul milă, căci dacă avem mila Lui, atunci toate cele bune le avem.

BLAGOSLOVENIE * JERUSALEM * LOCURILE SFINTE

O DOCTORIE TONICĂ PENTRU SUFLET: Pomenirea Morţii

„Tot trupul iarbă şi toată slava omului ca floarea ierbii", zice Sf. Prooroc Isaia.

În cartea Sf. Ioan Scărarul, care se zice Scara (la treapta 7), aflăm următoarea povestire:

Era în Horeb (la muntele Sinai) un monah trândav şi nepăsător, cu numele Isihie. Acesta s-a îmbolnăvit odată greu şi a fost răpit sufletul lui vreme de un ceas. Trupul lui a rămas mort în toată regula. După aceea şi-a revenit în fire, a înviat.

Cum s-a trezit, a strigat ca să iasă afară toţi cari se aflau lângă dânsul. A zidit îndată uşa chiliei cu bolovani şi cu var şi a rămas închis 12 ani de zile. În vremea aceasta n-a vorbit cu nimeni nici un cuvânt şi totdeauna plângea şi se tânguia, cugetând la cele ce văzuse pe lumea cealaltă.

Când au înţeles părinţii din mânăstire că i se apropie sfârşitul, au stricat zidirea uşii şi mergând la dânsul înăuntru, îl rugau ca să le spună un cuvânt de folos. El însă n-a vorbit cu ei nimic, decât numai acestea:

„Cine se gândeşte la moarte şi la răspunsul ce va da la Judecata cea înfricoşată a Domnului, acela nu este cu putinţă ca să păcătuiască niciodată!" Şi zicând acestea a adormit cu pace.

Acestea le povesteşte Sf. Ioan Scărarul, care a fost de faţă în chilia fericitului monah.

***

BLAGOSLOVENIE * JERUSALEM LOCURILE SFINTE

Sfântul Ierarh Ioan Milostivul, când a ajuns patriarh al cetăţii Alexandriei a poruncit numaidecât ca să-i zidească mormântul, dar să nu-l acopere.

Şi la orice sărbătoare când se îmbrăca în veşminte luminate, avea rânduit un slujitor care trebuia să vină regulat la el în Biserică şi să-i amintească despre mormânt, că adică stă neterminat şi când porunceşte ca să-l termine. Aşa regulat l-a vestit pe sfântul, în auzul celor de faţă, ori de câte ori era la slujbă.

Aceasta o făcea dinadins, ca astfel aducându-şi aminte de ceasul morţii, să nu se mândrească cumva pentru multa cinstire, pe care o avea de la oameni sau pentru podoaba veşmintelor. Căci aleşii lui Dumnezeu nu se tem de nimic în lumea asta, decât numai de slava deşartă, care vine din uitarea morţii, şi când se depărtează darul lui Dumnezeu.

***

Era în vechime obiceiul ca în vremea când se încoronau împăraţii de la Ţarigrad, erau aduse înaintea lor patru soiuri de pietre şi erau întrebaţi din ce fel de piatră doresc să-şi facă mormântul. Aceasta se făcea în Biserică, înaintea norodului. Atunci Împăratul trebuia să aleagă o piatră pentru mormânt (din cele 4 aduse de probă). Tocmai când era în culmea slavei, îi aduceau aminte de moarte, ca nu cumva să fie cuprins de îngâmfare şi să uite că este om muritor.

Aducerea aminte de moarte a fost preţuită şi de noroadele păgâne, care se închinau la idoli.

Aşa de pildă la vechii egipteni era obiceiul să aşeze pe masa încărcată de mâncăruri şi un chip de mort, cioplit din lemn.

În vremea ospăţului, când toţi se veseleau, stăpânul casei le arăta musafirilor chipul morţii, zicând:

„Mâncaţi şi vă veseliţi, cugetând totodată şi la sfârşitul vostru!" Desigur că la asemenea poză şi la asemenea cuvinte, cei de la masă nu mai îndrăzneau ca să facă ghiduşii necuviincioase ori să se îmbuibe prea mult cu mâncarea şi băutura.

Strămoşii românilor, adică dacii, erau şi ei închinători de idoli, dar credeau în nemurirea sufletului şi în viaţa viitoare.

Când se năştea un prunc din neamul lor, atunci se adunau megieşii şi rudeniile, făcând tânguire cu lacrimi şi cu bocete, pentru cel nou născut. Se tânguiau ca şi la mort pentru naşterea pruncului, iar dacă murea cineva, atunci prăznuiau cu multă veselie (cum fac azi la nuntă şi la cumetrii). Şi aceasta o făceau socotind că cel care se naşte intră în Valea Plângerii, aşa numeau ei viaţa aceasta plină de necazuri, iar pentru cei cari mureau, erau de părere că s-au terminat chinurile şi merg la fericire.

Pentru asta erau cei mai vestiţi războinici, căci nu se temeau de moarte şi multă vreme n-a putut să-i biruiască Împărăţia Romei.

Pomenirea morţii este mai de nevoie pentru noii călugări, căci după făgăduinţa noastră trebuie să primim moartea în toate zilele pentru Dumnezeu. Găsim la Pateric pe un cuvios, care zicea: „În vremea când lucrez, de câte ori pogor undreaua - mai înainte de a o ridica - mă pogor cu mintea la mormânt". Tot sfântul acesta mai zicea că: „Omul, care are moartea înaintea ochilor, în tot ceasul biruie împuţinarea de suflet!" După cuvântul Sfinţilor Părinţi, călugărul este sufletul cel cu durere întru neîncetată aducere aminte de moarte. Iar Sf. Vasile cel Mare strigă către noi zicând: „Priviţi ca într-o oglindă cele cereşti totdeauna. Călătorul este viaţa aceasta, călătoriţi drept aceea cu plăcere de Dumnezeu. Nu slăbiţi pe cale, nu vă împuţinaţi, nu pregetaţi, nu vă muiaţi. Strâmtă şi necăjită este calea, dar la răsfăţat loc duce: acolo unde nu este nici scârbă, nici mâhnire, nici întristare, acolo unde este de-a pururea bucurie şi veselie".

Dar toată uneltirea vrăjmaşului, cu deşertăciunile lumeşti şi cu năravurile trupului celui mofturos, toţi împreună fac tovărăşie ca să ne depărteze de la aducerea aminte de moarte şi de viaţa viitoare. Toţi ne şoptesc mereu ca şi oarecând lui Adam şi Evei, că nu vom muri. Jucăriile lumii de azi izgonesc şi frica lui Dumnezeu din inimă. Mintea omului se înmulţeşte, iar dragostea se răceşte.

DESCOPERIRE DUMNEZEIASCĂ PENTRU RĂSPLATA NEVOITORILOR

I.

Ava Atanasie egumenul Elioţilor ne-a povestit despre o vedenie (descoperire) pe care a avut-o ava Teodor Sihastrul. Şi anume i s-a arătat în vedenie un tânăr care strălucea ca soarele şi l-a apucat pe sihastru de mână, zicându-i:

„Vino că ai a te lupta!"

Şi l-a dus pe el la un teatru foarte mare (adică la un loc de privelişte unde fac lupte de întrecere atleţii).

În partea dreaptă a teatrului erau o mulţime de tineri luminaţi, îmbrăcaţi în haine albe, iar în partea stângă erau o mulţime de arapi cu haine negre. S-a arătat apoi un uriaş care a trecut în arenă (adică în mijlocul teatrului) şi capul lui ajungea până la norii cerului.

Atunci tânărul cel luminos care l-a dus acolo şi care era însuşi Domnul, a zis către ava Teodor:

„Iată cu acesta ai de luptat!" (adică cu uriaşul). Auzind aşa, sihastrul a început a tremura şi rugându-se tânărului zicea:

„Dar cine dintre oameni poate să se lupte cu acesta?"

Şi i-a răspuns tânărul cel luminat:

„Numai să mergi cu toată sârguinţa ta şi atunci când te vei apuca la luptă cu dânsul. Eu îţi voi da ajutor şi te voi încununa cu cunună de biruinţă!" Luând curaj, Teodor a intrat în arena teatrului, unde l-a însoţit şi tânărul cel cu darul de biruinţă (adică Domnul nostru Iisus Hristos) şi l-a întărit aşa încât a biruit pe uriaşul cel înfricoşat.

La urmă a fost încununat de către Domnul şi mulţime de arapi se tânguiau cu amar şi au fugit şi nu s-au mai văzut, iar ceata celor luminaţi (adică îngeri) aduceau laude lui Dumnezeu, care a dăruit biruinţă monahului.

După această vedenie, luând curaj a ieşit fericitul acesta Teodor la lupta vieţii sihăstriei (adică la pustie).

II.

Ne-a mai povestit cel mai înainte pomenit ava Atanasie (de la Elion) că i-a venit într-o zi acest gând: „Oare ce fel de bine vor avea nevoitorii?" Atunci a căzut în uimire (s-a răpit duhul) şi a văzut un bărbat care i-a zis: „Vino cu mine!" şi l-a dus într-un loc plin de lumină, oprindu-se la o poartă negrită de frumoasă. Înăuntru se auzea o melodie aşa de dulce precum ar cânta mulţime de glasuri, lăudând pe Dumnezeu Domnul.

Bătând în poartă tânărul, a răspuns cineva dinăuntru zicând: „Ce pofteşti?"

„Vrem să intrăm!" a zis tânărul (călăuza).

Atunci a răspuns un glas dinăuntru:

„Aici nu intră nimeni din cei cari petrec în trândăvie! Iar dacă vrea să intre acela pe care l-ai adus, atuncea meargă să se nevoiască şi nicidecum să nu cugete la lumea cea deşartă!" Venindu-şi în simţire cuviosul Atanasie a cunoscut că tânărul din vedenie a fost Sfântul Înger (păzitorul lui) iar cele descoperite au fost spre întărirea lui la nevoinţe cu mai multă râvnă.

III.

Zis-a un bătrân oarecare:

„Fiilor şi fraţilor să înţelegeţi şi să ştiţi toţi aceasta: că nici una dintre faptele cele bune nu este aşa de iubită şi de plăcută lui Dumnezeu ca atunci când mulţumeşte omul întru scârbe.

Şi nu se bucură Dumnezeu de alta mai tare, decât atunci când cineva rabdă bucuros orice fel de scârbe i s-ar întâmpla lui (cum este de pildă boala, clevetirea pe nedrept sau prigonirea şi alte necazuri).

De asemenea şi de la cel care este bolnav cu trupul său, nu cere Dumnezeu, nici cearcă de la dânsul post și înfrânare de mâncare și băutură sau altă osteneală și nevoință a trupului.

De la el cere Dumnezeu numai multă milă și rugăciune duhovnicească și să-i fie mintea lui pururea la Dumnezeu.

Iar postul și osteneala trupească le face omul pentru domolirea zburdăniciunilor firești, adică pentru înfrânarea necuratelor pofte și a patimilor trupești.

Boala trupului este mai presus decât postul și răbdarea cu mulțumire a bolnavului este mai presus decât toată nevoința și osteneala trupului.

Pentru aceea de la bolnav nu se cere și nici nu se cearcă postul și înfrânarea și alte osteneli, ci datoria lui este să mulțumească pururea cu osârdie și cu toată inima sa lui Dumnezeu, rugându-se să i se dea răbdare.

IV.

Zis-a ava Iosif Tibeul că trei cete sunt cinstite înaintea lui Dumnezeu și anume când omul este bolnav și i se adugă ispite, iar el le primește cu mulțumire. A doua ceată este când cineva își face toate lucrurile curate înaintea lui Dumnezeu și nu are nimic lumesc.

ASCULTAREA

Iar a treia, când cineva stă sub ascultarea unui părinte duhovnicesc și de toate voile sale se leapădă (unul ca acesta are o cunună mai mult). Dar eu (zice ava Iosif) boala am ales-o.

Căci zice Domnul la Sf. Evanghelie:

„Întru răbdarea voastră veți dobândi sufletele voastre!”

CUVÂNTUL 71

(din cartea Sfântului Simeon Noul Teolog)

Despre călugării începători

Acel călugăr care este începător și cu puțin înainte a lepădat lumea și toate cele din lume și a intrat în nevoințele așezării călugărești, dacă a plecat din lume pentru Dumnezeu și vrea să învețe acest meșteșug al meșteșugarilor și dorește ca să nu fie zadarnică depărtarea lui de lume, de nevoie este ca de la început să facă cu toată bunăvoința și cu sârguința lucrurile virtuții. Și ca să dăm în scris o oarecare înainte pregătire (povățuire) a firilor acestei științe a științelor, adică a așezării călugărești la cei începători, care nu de mult au venit din lume și au intrat la această îndeletnicire, ca și într-o școală, acest fel de povață povățuiesc de la început și pe aceștia și pe cei mai înainte născuți (duhovnicește) din nou, după tradiția pe care am moștenit-o (dobândit-o) de la părinții noștri. Așadar trebuie să știm că acel ce s-a dezbrăcat de omul cel vechi dimpreună (precum și) de grija lui odată cu hainele cele mirenești și s-a îmbrăcat în omul cel ceresc prin (odată cu) chipul călugăresc, este nevoie ca să se scoale la miezul nopții mai înainte de Utrenie și să facă o rugăciune anumită (orânduită) și atunci să meargă la slujba utreniei dimpreună cu toți frații și să aibă atenție mare în toată vremea slujbei, luând aminte foarte la cei șase psalmi, la psaltire și la citire și să nu lase a se desface (a se răzleți) mădularele trupului său și să stea fără rânduială sau să se sprijine pe ziduri sau stâlpi, ci trebuie să aibe mâinile sale împreunate înaintea lui și picioarele lui să fie îndesate (strânse) amândouă împreună la pământ și capul lui nemișcat și să nu privească ici și colo, ci să fie plecat în jos și să nu-și răspândească mintea, nici să cerceteze (privească) pe unul sau pe altul, nici să meargă împreună cu cei leneși, cari sfătuiesc și șoptesc în ascuns între ei, ci să-și păzească ochiul său și sufletul său ca să nu rătăcească ici și colo și să ia seama cât poate numai la rugăciune și la citire și la înțelesul troparelor care se cântă și la cuvintele Sfintei Scripturi, care se citesc, ca să nu scape (să nu treacă) vreun cuvânt degeaba fără de folos, ci să hrănească sufletul său din toate acestea și să vină întru umilință și smerenia și întru dumnezeiasca luminare a Sfântului Duh.

Deci fraților, părinților și fiilor mei, vă rog dară pe voi, pe toți și vă dau ca pe o regulă de suflet mântuitoare ca să vă sârguiți și să puneți asemenea început la acest lucru al lui Dumnezeu (pentru care primim de la El și răsplata după osteneala noastră): de-acuma, de este cu putință, să nu treceți slujba fără lacrimi. Căci de te vei obișnui, o, fratele meu, să faci în acest chip, în puțină vreme vei spori și vei crește și vei ajunge întru bărbat desăvârșit, în măsura vârstei plinirii lui Hristos.

Pentru că cu cât te vei sârgui pe tine ca să nu petreci la slujba Bisericii fără lacrimi, te obișnuiești la acest bine după multă vreme şi dobândeşti lacrimi, ca ceva firesc de la sine şi atunci se hrăneşte sufletul tău şi cu psalmii ce se citesc sau îi auzi şi cu troparele şi pătrunzi în ele tainele lor cele dumnezeieşti şi prin mijlocirea celor citite se ridică mintea ta şi se înalţă la cele fără de materie (gândite) şi abia atunci lăcrimezi cu multă dulceaţă şi te afli în Biserică în aşa chip, ca şi cum ai fi în ceruri împreună cu sfinţii îngeri. Şi pune hotar şi regulă întru sine-ţi ca să nu ieşi nicicând din Biserică înainte de zice preotul şi cea mai din urmă rugăciune („Pentru rugăciunile...") fără de vreo mare nevoie sau trebuinţă a trupului tău, ci să stai cu răbdare la locul tău, căci zice dumnezeiescul cuvântător: „Cela ce rabdă până în sfârşit, acela se mântuieşte." Şi mai întâi vei lua de la Dumnezeu ajutor fără ca să pricepi (simţi) şi apoi cu vremea vei înţelege şi ajutorul lui Dumnezeu cu simţirea sufletului tău şi, după puţină vreme, cu luminarea dumnezeiască. Şi când se sfârşeşte slujba utreniei, îndată ce ieşi afară din Biserică, să nu începi a vorbi cu unul şi cu altul şi să te împrăştii ici şi colo şi să zăboveşti la vorbă, ci mergi numaidecât în chilia ta şi fă-ţi pe rând rugăciunea cea rânduită a ta cu lacrimi şi cu multă băgare de seamă şi (abia) numai atunci începe a-ţi face sau lucrul mâinilor sau citirea; şi nu cumva să stai cu totul nelucrător (fără lucru) în chilia ta, ca să nu te înveţe nelucrarea tot răul, ce nu se cuvine ca să-l spun; dar nici să colinzi mânăstirea şi să ispiteşti (cerci) pe cei care lucrează (fac rucodelie) sau slujesc. Păzeşte doar tăcerea şi să fugi (să te fereşti) de toţi, căci asta este adevărata înstrăinare, şi ia seama câţi poţi de sine-ţi numai şi de lucrul mâinilor tale (rucodelia) şi să nu mergi la altul careva în chilie, afară numai de a părintelui tău duhovnicesc şi nu numai când te trimite înainte stătătorul sau dregătorul (slujitorul) mânăstirii, dară şi când mergi, ia seama să nu zici sau să asculţi vreun cuvânt afară de nevoia pentru care eşti trimis, iar dacă dai răspunsul, întoarce-te repede îndărăt; şi dacă cumva când treci, vezi pe vreun frate care şade singur ori cu alţi fraţi şi ar vorbi afară de cele cuvenite vremii, pune-le lor metanie şi treci cu tăcere şi să nu mergi să stai împreună cu dânşii, ci adu-ţi aminte de cuvântul sfântului Psalmist David care zice: „Fericit bărbatul care n-a umblat în sfatul necredincioşilor şi în calea păcătoşilor n-a şezut (stătut) şi pe scaunul pierzătorilor n-a şezut." Pentru că aceştia sunt cu adevărat pierzători adică făcători de omor (criminali) şi vătămători de suflet după cum zice şi Sf. Pavel: „Strică obiceiurile bune vorbirile cele rele." Pentru că oricine este pierzător, acela este și criminal. Deci dară nu sta, iubite frate, împreună cu cei cari zăbovesc la vorbă, nici să spui către ei, să aud și eu ce spuneți și după cum am zis, pune metanie și treci și pleacă la treba ta și păzește liniștea și înstrăinarea, iară liniștea va să te păzească de vei zice întru sine-ți: și ce am a spune eu, care sunt cu totului tot putoare și necurăție și nebun și străin și nevrednic a vorbi, sau de a asculta, ori de a mă socoti desăvârșit cu oamenii?

Iarăși înstrăinarea și depărtarea de către toți o vei păzi de vei cugeta și vei zice întru sine-ți: Cine sunt eu neputinciosul și netrebnicul, mojicul și săracul, care vreau să merg în chilia altcuiva? Și cine să mă vadă și să nu mă respingă (întoarcă) și să mă urască ca pe o lepădătură? Oare dacă voi merge, nu-mi va zice: ce a voit acest mârșav, a venit să-mi murdărească chilia? Și cugetând aceasta, pune înaintea ta păcatele tale și zi acestea ce le-am spus din tot sufletul tău și dacă nu poți la început ca să le zici din tot sufletul tău, dară puțin câte puțin vei veni și la aceasta cu împreună lucrarea darului dumnezeiesc, adică să-ți închipui ca adevărate întru sine-ți acestea. Numai ascultă-mă pe mine, smeritul, și începe împreună cu Dumnezeu să zici și să faci acestea ce ți-am spus și nu te va părăsi Dumnezeu, pentru că te iubește și vei veni la cunoaștere, adevărului și te vei mântui. Deci dară, frate, petrece-ți timpul în acest chip, până în vremea Liturghiei și atunci mergi iarăși în Biserică și fă precum ți-am rânduit să faci și la slujba utreniei și să nu uiți nicidecum jalea (umilința), ci să stai cu frică și cu cutremur ca și cum ai vedea pe Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu, care se jertfește pentru tine. Iar de ești vrednic și ai luat învoire de la duhovnicul tău, mergi cu frică, dar și cu bucurie și te împărtășește cu Prea Curatele Taine și după încheiere (apolis) mergi împreună cu toți frații în trapeză: iar dacă ești orânduit să slujești, fă-ți slujba ta în așa fel cu dragoste curată și fără vicleșug, ca și când ai sluji pe însuși Hristos, iar nu pe oameni și pe toți frații tăi ca pe sfinți, sau precum am zis ca pe însuși Hristos și dă la toți cele de nevoie cu aceeași dragoste, ca și cum le-ai da de sufletul tău și însuți pe tine cu totul de bună voie, fiind încredințat că iei sfințire prin slujirea ce le-o faci lor. Dar dacă stai și tu în trapeză împreună cu toți, ia seama să nu întinzi cu singura ta voie mâna la bucate, până nu încep să mănânce cei mai vechi ca tine și până nu binecuvântează preotul: și când începi să mănânci împreună cu frații și părinții tăi.

ai rezervă (sfiiciune) mare şi tăcere şi să nu vorbeşti de loc cu cineva, ci ia aminte la citire şi precum te hrăneşti trupeşte cu bucate, tot în acelaşi chip să-ţi hrăneşti şi sufletul cu cele de Dumnezeu insuflate cuvinte ale Sfântului Duh.

Pentru că eşti dublu cu trupul şi sufletul şi trebuie să te hrăneşti şi sufleteşte şi trupeşte. Iară trupul tău ca cel ce este simţit şi pământesc trebuie să-l hrăneşti cu cele simţitoare şi pământeşti bucate, pe câtă vreme sufletul tău ca cel ce este netrupesc şi dumnezeiesc, să îl hrăneşti cu cele dumnezeieşti şi gândite bucate ale Cuvântului lui Dumnezeu. Deci nu cerceta porţiile ce sunt aşezate în trapeză, care este mai mare şi care este mai mică, ci orice fel de porţie ţi s-ar da, mânânc-o cu mulţumire şi cu înfrânare, ferindu-te de toată saturarea; şi cugetând că nu eşti vrednic să stai în trapeza de obşte a fraţilor, zi în sine-ţi: cine sunt eu, netrebnicul şi nevrednicul, că m-am învrednicit să stau şi să mănânc împreună cu aceşti fraţi? Şi zicând acestea cu mintea ta, să te ai pe sine-ţi păcătos cu tot sufletul tău.

Şi precum un sărac îmbrăcat într-o rasă veche, dacă se află în mijlocul boierilor şi a bogătaşilor luminaţi îmbrăcaţi şi împodobiţi, se ruşinează şi se sfieşte şi nu îndrăzneşte să se atingă, nici să se apropie de cineva dintre dânşii, tot astfel să te afli şi tu totdeauna la toată frăţimea şi să alegi totdeauna locul cel mai de jos (mai din urmă) şi să te ruşinezi a sta mai sus (mai în frunte) de cineva, ca şi când toţi aceia ar fi bogaţi întru fapte bune şi tu singur ai fi gol şi sărac de orice virtute şi vrednic de a mânca împreună şi să te vezi desăvârşit de ei. Dară şi când vrei să începi a mânca, adu-ţi aminte de păcatele tale şi zi iarăşi în sine-ţi: oare nu cumva să-mi fie spre osândă de voi mânca vreuna din bucatele ce-mi stau înainte? Căci eu din tinereţea mea nu l-am ascultat cândva pe Dumnezeu. Cel ce le-a făcut şi ni le-a dat ca să le mâncăm şi Sfintele Lui porunci nu le-am păzit şi cum?, eu, cel osândit şi nevrednic, să mănânc din bunătăţile Lui?

Cu ce obraz să mănânc şi să beau şi să mă bucur împreună cu aceşti sfinţi părinţi, eu, cel viclean şi nemulţumitor rob, care sunt departe de faţa Stăpânului meu, până nu mă voi pocăi şi să iau iertăciune de la iubitorul de oameni Dumnezeu, după cum mănâncă şi beau şi se veselesc acei cari n-au greşit deloc, sau cu cei cari au greşit şi s-au pocăit şi au dobândit iertăciune de la Dumnezeu?

Nu, nu voi mânca eu ca și aceștia, ci numai atât să mănânc și să beau ca să trăiesc și să mă necăjesc și să mă strâmtorez și să mă defaim pe sine-mi, ca să vadă Dumnezeu dintru înălțime strâmtoarea mea și scârba mea cea de bună voie și să mă miluiască și să-mi ierte păcatele mele cele multe. Acestea deci să ți le amintești și să le cugeți de-a pururea. Pentru aceasta osândește-te ca să mănânci și pâine numai atât ca să nu te saturi, dară nici prea puțin față de trebuința ta și față de cât poți să te ții. La fel orînduiește-te ca și apă să bei unul sau două pahare și acestea într-o anumită vreme a zilei; iară când mănânci, nu asculta de părerea (gândul) ce te îndeamnă ca să alegi vreuna din bucate să mănânci, ci să te păzești cât poți să mănânci numai aceea care este in fața ta. Și iarăși din ceea ce se află în fața ta, de se întîmplă că este fruct sau oarece altă mâncare și îți place și-ți zice gândul tău: aceea este bună, ia-o și o mănâncă, tu nevoiește-te cât poți ca să nu biruiești, nici măcar să o atingi. Că Adam n-a fost izgonit din Rai de altceva, decât pentru că i s-a părut rodul pomului frumos și bun la mâncare și a mâncat din el.

Deci dară acei cari vreau să se întoarcă iarăși în acel Rai, sau să zic mai bine, să meargă pentru Împărăția Cerurilor, au nevoie ca să păzească înfrânarea chiar la fructe, fără vreo hotărâre, pentru ca să nu alunece încetul cu încetul în vătămări mai mari, adică în pofte. Și dacă te îndeamnă frații ce șed împreună cu tine ca să mănânci sau să bei mai mult, nu răspunde altceva nimica, ci împreunează mâinile tale și ridică-te puțin, pleacă-ți capul și zi cu voce blândă și liniștită: „iertați-mă!”, și nu numai la aceasta, ci și la toate celelalte în același chip să răspunzi; și nici tu să nu dai la altcineva din cele ce privesc, nici de la altul să nu primești ceva; iar dacă nu bei vin, să nu cauți nicidecum să-l iei spre a-l da altui frate, afară numai dacă se întâmplă de este străin și a venit la tine pentru vreo nevoie. Să nu cutezi vreodată ca să dejunezi (să guști cu cineva), nici să prânzești sau să cinezi sau să guști după cină vreodată a doua oară, căci toate relele din asta se nasc și acestea sunt cursele diavolului, care se par a fi bune, însă au ascuns înăuntru otrava cea purtătoare de moarte; de asemenea trebuie să se ferească (să fugă) cel care mă crede și păzește cuvintele mele, căci cu împreună lucrarea darului lui Dumnezeu va rămâne neispitit și nevătămat de către diavol, iar ceilalți vor trăi viață (așezare) mirenească cu chip călugăresc, cari se vor prăbuși (alunece) și vor cădea în prăpastie şi prăbuşiţi fiind, nu o vor simţi (pricepe). De unde tu, prea iubitul meu frate, hotărăşte-te asupra celor ce ţi-am zis atâta, încât dacă este nevoie să şi mori pentru asta.

Pentru că în alt chip nu vei putea scăpa de demonul îmbuibării.

Şă ştii şi asta, că dacă vei păzi acestea, diavolul nu suferă ca să te vadă şi va ridica împotriva ta pe toţi cei leneşi şi vicleni ca să te judece şi să te clevetească şi să te pizmuiască şi să te batjocorească şi spre (pentru) asta să-ţi pricinuiască şi necazuri nenumărate spre a te face să laşi acest scop bun şi să încetezi de la aceste lucruri (fapte) cari îţi pricinuiesc mântuirea sufletului; pe cari de le vei răbda, vei afla mare ajutor şi mângâiere de la Dumnezeul şi Mântuitorul nostru. Iar dacă oarecari alţii stau la cină şi mănâncă şi tu nu mănânci, ci slujeşti sau stai sau faci altceva, nu uita să zici cu mintea ta aceasta: Dacă şi eu m-aş fi pocăit şi aş fi luat iertăciune pentru păcatele mele, de bună seamă că aş mânca şi eu şi împreună m-aş veseli cu fraţii mei. Dară de vreme ce eu ticălosul m-am făcut de sine-mi nevrednic prin lucrurile mele cele spurcate, cu dreptate primesc acum după faptele mele. Şi zicând astea stăpâneşte-ţi pântecele cât poţi; să nu cauţi, nici să doreşti nicicând şederea înainte (în frunte), ci să o urăşti din tot sufletul tău, ca ceea ce este cauza mândriei, pentru că smerenia ta va să te înalţe şi ceea ce ceri de a fi mai jos decât alţii, va să te facă cel dintâi căci este scris: „Tot cel ce se înalţă pe sine se va smeri, iar cel ce se smereşte pe sine se va înălţa.” Deci dacă te scoli împreună cu toţi fraţii şi dai mulţumită către Dumnezeu şi te slobozeşti de către preot, mergi îndată cu tăcere la chilia ta şi închide-ţi uşa, ia cartea în mână şi citeşte puţin; şi de este vreme de vară odihneşte-te puţin (pe rogojină şi dormi puţin), căci pe cât te vei păzi de săturare şi întrebuinţezi mâncare (masă) uşoară (simplă) adică pâine şi apă cu măsură şi legume sau seminţe, atunci dormi puţin şi te trezeşti repede. Iar dacă este vreme de iarnă, dacă citeşti puţin în rucodelia ta şi stai la ea, până ce toacă de vecernie şi atunci pleacă la Biserică şi stai cu frică şi cu multă atenţie la slujba vecerniei şi nu vorbi nicidecum cu cineva; iar când se sfârşeşte vecernia, dacă te poţi înfrâna să nu mănânci, nici să bei deloc, având rânduiala ca să mănânci o singură dată pe zi, vei afla multă folosinţă şi ajutor la rugăciunile tale cele de noapte şi la priveghere. Iară de nu poţi, mănâncă numai un pesmet şi bea un pahar de apă, afară de boală sau de slăbiciunea stomacului, și când plinești către Dumnezeu rugăciunile pavecerniței împreună cu ceilalți, pune metanie la picioarele egumenului ca și la picioarele lui Hristos, ia rugăciunea de la acela, sărută sfintele icoane și mergi în tăcere în chilia ta și să nu vorbești de fel cu careva.

Și intrând înăuntru, închide ușa, ia cartea în mână și citește în ea până la trei file, ridică-te apoi la rugăciune și te roagă liniștit lui Dumnezeu ca să nu te audă cineva. Ia seama însă să stai cu bărbăția sufletului tău și să-ți aduni cugetele în rugăciunea ta și să nu le lași să se plimbe la alte lucruri; și împreunează-ți mâinile în față și picioarele să ți le păstrezi drepte și nemișcate și închide-ți ochii tăi ca să nu vadă altceva nimic și să ți se răspândească mintea; apoi ridică-ți mintea și toată inima ta spre ceruri și spre Dumnezeu și cere de la Dânsul mila Lui cu lacrimi și suspine; și să ai psalmi orânduiți de către duhovnicescul tău părinte, câți (care) sunt pentru noapte și pricinuiesc lacrămi și câți sunt pentru (după) puterea ta, căci după puterea ta și după bărbăția ta trebuie să ai orânduit și psalmii și plecările genunchilor și timpul stării, ca să nu te mustre coștiința ta și să-ți zică, că mai ai încă putere să stai și să slavoslovești pe Dumnezeu.

Pentru acest lucru să ai orânduit și alte rugăciuni, cari să cuprindă mulțumire și laudă către Dumnezeu și atâtea să zici dimineața și atâtea seara, iar dacă termini rugăciunea fă iarăși puțină citire, apoi stai la rucodelia ta și întârzie până la al treilea ceas de noapte, apoi ridică-te și citește „Cel fără prihană" și te odihnește pe rogojina ta, pecetluindu-ți tot trupul tău cu semnul Sfintei Cruci și dormi până la miezul nopții, apoi fă iarăși precum ți-am rânduit.

Pentru aceasta să-ți mărturisești cugetele părintelui duhovnic, de este cu putință în tot ceasul, la fiecare oră; iar de nu este cu putință, cel puțin să nu lași să treacă vreo zi în care să nu te mărturisești; îndată după utrenie, cearcă-te pe sine-ți bine și arată duhovnicului toate câte ți-au urmat și să ai credință sigură către aceasta: chiar dacă lumea întreagă l-ar cleveti și l-ar osândi și dacă tu singur l-ai vedea că curvește, să nu te sminteşti, nici să-ți împuținezi credința ce o ai către el, ascultând pe Hristos care zice: „Nu judecați și nu veți fi judecați". Iar când te nevoiești în chipul acesta în fiecare zi, să fii încredințat că nu va întârzia de a te cerceta Dumnezeu de sus, ci îți va trimite ajutor din Sfântul Său sălaș și va să vie către tine darul Sfântului Duh.

Şi puţin câte puţin sporind, vei veni întru bărbat desăvârşit şi vei să te măreşti întru vârsta duhovnicească şi vei ajunge întru bărbat desăvârşit al măsurii vârstei lui Hristos, luminat de Duhul Sfânt cu lumina cunoştinţei şi luminând ca un soare pe toţi aceea care sunt aproape de tine să te hrăneşti împreună cu ei şi să slăveşti cu lucrul şi cu cuvântul pe care ţi le-a dat harul Sfântului şi Făcătorul de viaţă Duhul Lui.

Căruia se cuvine toată slava, cinstea şi închinăciunea, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

CUVÎNTUL 72

al Sf. Simion Noul Teolog

BLAGOSLOVENIE • JERUSALEM • LOCURILE SFINTE

1. Despre lepădarea şi tăierea voii.

2. Că trebuie ca cineva să-şi găsească povăţuitor iscusit ca să deprindă fapta bună.

3. Că trebuie să aibă credinţă către (la) părintele duhovnicesc.

4. Şi despre cercarea (privirea) luminii, de la care se luminează orice suflet şi sporeşte întru dragoste lui Dumnezeu.

1. Iubiţii mei fraţi, de multe ori aţi căutat ca să auziţi cuvântul lui Dumnezeu de la mine, nevrednicul... , dar eu n-am voit să vorbesc către dragostea voastră ca şi cum ar fi la întâmplare, cele cuvenite şi de nevoie; pentru aceea acum când este vreme potrivită am voit şi eu cu râvnă, nu ca să vă învăţ, căci sunt nevrednic, ci ca să vă amintesc cele cari folosesc sufletului vostru şi să vă îndemn spre fugirea (depărtarea) de lume şi spre înstrăinarea de patimi, spre dragostea lui Dumnezeu şi spre cea desăvârşită nepătimire. De vreme ce am a vorbi către oameni cari flămânzesc şi însetoşează pentru mântuire lor, am cugetat că trebuie să fac începutul cuvântului de la acest nesecat izvor, de la Domnul nostru Iisus Hristos, căci acesta este şi la începători temelia credinţei şi la cei de mijloc nădejde neruşinată şi la cei desăvârşiţi dragoste fără saţiu şi viaţă fără de sfârşit, căruia Îi auzim în fiecare zi glasul cel sfânt care zice:

„Oricine nu va lăsa pe tatăl său şi pe mama sa şi fraţii şi toate câte le are el, şi luând Crucea să-mi urmeze Mie, nu este Mie vrednic".

Aceasta deci am învăţat-o din Scriptură, şi am învăţat-o şi din încercare, că Crucea s-a pus la urma celorlalte ca să ne arate scârbele și ispitele și în sfârșit însăși moartea cea de voie, pe care trebuie s-o rabde cel ce vrea să se facă următor lui Hristos.

După cum în acele vremuri când erau tiranii, prigonitorii creștinilor, au răbdat mulți cu bucurie moartea cu atâtea prea felurite chinuri. Acum însă când este cu darul dumnezeiesc pace desăvârșită la creștini, suntem încredințați că nu este alta nimic Crucea și moartea decât desăvârșita omorâre și tăierea voii de sine. Căci acela care face voia lui, fie oricât de mică, nu-i cu putință ca să urmeze poruncile Lui. Și atunci ca să fac cuvântul meu către dragostea voastră, ca pe un frate, zic astfel:

2. Frate, roagă pe Dumnezeu adesea cu multă râvnă ca să-ți arate omul, care ar putea să te povățuiască bine și pe care să-l ții tainic Dumnezeu cu darul său, în chip văzut ori arătat printr-un rob al Lui, mergi la el și să ai respect și evlavie către dânsul, ca și cum ai avea pe însuși Hristos. Pentru că precum ai nevoie ca să te supui lui Dumnezeu, așa se cuvine să te supui și către dânsul, pentru ca să te învețe cele de trebuință și orice îți spune trebuie să le faci fără clintire (șovăială), chiar dacă-ți pare potrivnic sau vătămător de suflet cele ce îți poruncește. Căci mai bine este ca să te numești ucenic al ucenicului, decât să petreci viața ta de sine și să-ți agonisești fără folos rodurile voii tale proprii.

3. Și atunci dacă auzi de la dânsul astfel, ieși din pământul voii tale și din rudenia cugetelor tale, nu socoti și nici cumva să te rușinezi, biruit fiind de slava deșartă. Iar de ți-ar spune vino în pământul ascultării ce ți-l arăt, aleargă, cu toată puterea ta, nu da somn ochilor tăi, ca nu cumva să te biruești de ticăloșie sau de trândăvire, căci poate acolo va să se arate și ție Dumnezeu, care va să te facă părinte multor fii duhovnicești și să-ți dăruiască pământul făgăduinței, pe care îl moștenesc numai cei drepți. Daă îți poruncește ca să te urci la munte, urcă-te cu sârguință, căci sunt încredințat că vei vedea pe Hristos, care se va schimba la Față și va lumina mai mult decât soarele cu lumina dumnezeirii Lui și poate vei cădea jos, neputând suferi să vezi ceea ce n-ai văzut niciodată și să auzi glasul de sus de la Tatăl său și să vezi norul ce umbrește și proorocii ce stau de față și Îl încredințează pe El, că este Domnul viilor și al morților. Dacă îți spune ca să-l urmezi, străbate cetățile împreună cu dânsul cu îndrăzneală, că te vei folosi mult, dacă privești numai spre el și nu spre altceva. Și dacă-l vezi că mănâncă cu

curve şi cu vameşi şi păcătoşi, să nu cugeţi ceva pătimaş şi omenesc, ci toate nepătimaşe şi sfinte; cugetând în mintea ta aceea că „m-am făcut tuturor toate ca pe toţi să-i dobândesc". Văzându-l că se pleacă (face pogorământ) spre patimile omeneşti, să nu dai crezare la asta nicidecum, căci te înşeală şi acestea după cum am aflat cu lucrul, ci urmează-l şi crede cuvintele lui şi nu căuta spre cei ce sunt împreună cu tine şi nici să zici cumva pentru cineva: Doamne dar acesta ce este?, ci ia aminte totdeauna de sineţi şi ai în faţa ta moartea şi cugetă cu luare aminte, cu ce fel de faptă bună să slăveşti pe Dumnezeu; să nu te mândreşti pentru învăţătorul tău, dacă eşti cinstit de către cineva mai mare nici dacă ai pe mulţi cari ţi se supun pentru numele lui; ci mai vârtos să te bucuri dacă s-a scris numele tău în cerul smereniei. De vezi pe demoni că tremură şi de umbra ta, să nu-ţi închipui că asta ar fi din iscusinţa ta proprie, ci atribuind (socotind) totul rugăciunilor părintelui tău, atunci se vor înfricoşa demonii mai mult pentru smerenia ta. Dacă îţi zice să stai la masă, alături de el, primeşte-o cu mulţumire şi păzeşte respectul şi cinstea către dânsul cu tăcere şi să nu începi a mânca ceva, fără rugăciunea lui, dar nici să nu îndrăzneşti a da ceva altuia, sau să pofteşti altceva, fără de ştirea şi porunca aceluia; iară de-ţi porunceşte ca să stai mai jos (mai la urmă) decât toţi, să nu zici că eu vreau de-a dreapta ta, sau de-a stânga ta, ştiind că aceasta altora s-a pregătit, ci primeşte locul cel din urmă, ca şi cum ţi-ar fi cel dintâi. De vreme ce ai auzit pe Hristos, care zice că cel ce voieşte să fie primul, să se facă slugă tuturor şi iubeşte pe învăţătorul tău ca (şi când) prin cele nepreţuite şi nici să dobândeşti cu uşurinţă (cu bine) pe cele mai mari şi iarăşi să nu îndrăzneşti a întinde mâna ta în blid înaintea altora, tu împreună cu el, pentru că ştii foarte bine cine a îndrăznit să facă asta.

Iar de voieşti ca să-ţi spele picioarele fereşte-te (trage-te îndărăt) cu evlavie; dar şi de auzi: nu ai parte cu mine, de nu-ţi voi spăla picioarele, dă cu sârguinţă chiar şi întreg trupul tău ca să-l spele, ca să te înveţi din cele ce se fac (lucrează) la tine, cea prea înaltă smerenie a Dumnezeu Făcătorului; şi de ai conştiinţă atunci te vei folosi mai mult, decât dacă ai spăla tu picioarele părintelui duhovnicesc. Iar dacă ar zice că unul dintre voi mă va vinde, sau mă va sminti, să nu ascunzi vicleşugul, ci de cunoşti că ai făcut-o, mărturiseşte-o; iar de nu cunoşti nimic cazi la picioarele lui cu lacrimi şi întreabă-l: nu cumva sunt eu, Doamne?, căci păcătuim multe din neştiinţă şi nu pricepem.

Nu-ţi zic să cazi pe pieptul părintelui tău, căci nu îţi este de folos. Pentru că deşi Ioan, din multa dragoste ce o avea către Hristos, a îndrăznit către acesta ca şi către un om şi a căzut pe pieptul lui, cu toate acestea a poruncit (a pus hotărâre) şi el împreună cu ceilalţi, că de ar face toate poruncile Lui, să se numească pe sine rob netrebnic. Dacă vezi pe învăţătorul tău că face minuni şi se slăveşte, crede şi te bucură şi mulţumeşte lui Dumnezeu, că ai nimerit asemenea învăţător. Şi iarăşi dacă îl vezi că se necinsteşte şi se pălmuieşte de se întâmplă vreodată şi se târăşte de acei cari îl pizmuiesc, să nu te sminteşti de dânsul, ci ia sabia ca şi un alt Petru râvnitor şi taie nu numai urechea celui care se încumetă să clevetească şi să pălmuiască pe duhovnicescul tău părinte, ci taie şi mâna şi limba lui, chiar dacă vei fi mustrat, precum Petru, însă totdeauna vei fi lăudat şi mai mult, pentru cea multă dragoste a ta către el şi credinţă. Iar dacă te înfricoşezi ca un om şi zici: nu am văzut pe omul (acesta), plângi mai pe urmă cu amar pentru asta şi nu te deznădăjdui şi sunt încredinţat că acela întâi te va trage la sine, iar dacă-l vezi că se răstigneşte ca un răufăcător şi pătimeşte de la oamenii răi, dacă este cu putinţă mori şi tu împreună cu el, iar de nu este cu putinţă să mori, să nu te faci măcar deopotrivă cu oamenii cei răi, ca un rău şi trădător (vânzător) şi să te faci părtaş cu ei la sânge nevinovat, ci ca un rob şi fricos răzleţindu-te puţin şi lăsând singur pe păstorul şi învăţătorul tău, păstrează-ţi credinţa întru dânsul; şi dacă sloboade din legături, mergi iarăşi la dânsul şi ai mai mult respect şi evlavie către el, ca la un mucenic; de moare întru necazuri şi chinuri, ia îndrăzneală şi cere trupul lui şi-l cinsteşte mai mult decât când ar fi viu, unge-l cu miruri şi-l îngroapă cu mare cinste. Căci şi de n-ar învia la trei zile, însă în ziua cea de pe urmă va învia împreună cu toţi şi crede că stă de faţă înaintea lui Dumnezeu cu îndrăzneală, măcar că tu ai îngropat în mormânt trupul lui şi cheamă (cere) fără încetare rugăciunea lui şi îţi va ajuta în viaţa asta şi te va păzi de toate cele potrivnice. Şi iarăşi dacă mori, te va primi acolo, şi-ţi va pregăti locuinţă veşnică.

Şi mai la urmă de toate cele cari le-am spus, dacă te va chema deosebi şi-ţi va spune să te linişteşti, zicând: stai aici şi nu ieşi de loc afară, până ce te vei îmbrăca cu putere de sus, ascultă-l cu nădejde nestrămutată şi cu mare bucurie, pentru că asemenea învăţător este întrutotul nemincinos şi adevărat şi va veni acum la tine aceeaşi putere a Prea Sfântului Duh, ce a coborât şi la Sfinţii Apostoli, nu arătată în chip sfinţit ca focul, nici cu mult vuiet şi cu suflare grabnică (căci asta s-a făcut atunci la Sf. Apostoli pentru cei necredincioşi), ci va să se arate la tine gândit, ca şi o lumină înţelegătoare cu toată seninătatea şi bucuria, care lumină este începutul (vestirea) veşnicei şi începătoarei lumini, strălucirea şi razele veşnicei fericiri; numaidecât se pierde orice cuget pătimaş şi se goneşte orice patimă sufletească şi orice neputinţă trupească se vindecă. Atunci se curăţă ochii inimii tale, şi văd ceea ce este scris la fericiri, atunci vede (priveşte) ca într-o oglindă şi cele mai mici abateri (greşeli) şi vine întru mare smerenie şi cugetând la slava cea nespusă a lui Dumnezeu, se umple de toată bucuria şi voioşia şi se uimeşte de acea negrăită minune şi scoate izvor de lacrimi şi în acest chip se schimbă pe de-a-ntregul omul şi cunoaşte pe Dumnezeu, căci numai acest dar al Prea Sfântului Duh face pe om ca să dispreţuiască toate cele pământeşti şi cereşti şi pe cele de acum şi pe cele viitoare şi întristătoare şi veselitoare, şi îl face prieten al lui Dumnezeu şi fiu al Celui Prea Înalt şi Dumnezeu după dar.

Deci dar acestea le-am scris către dragostea ta, ca să le citeşti oricând vrei; şi de crezi că ţi le-a vestit Prea Sfântul Duh, din iconomie pentru mine şi fiind de folos, se vor împlini la tine toate pe care le-am zus şi pe care le-am lăsat. Pentru că sunt multe, despre care te va învăţa îndată însuşi Hristos, iară dacă şi îţi par de necrezut şi nu-ţi plac (convin) iartă-mă, căci cele ce am aflat, te sfătuiesc, iar tu urmează-i pe cei cari ştii că sunt mai buni.

Numai ia seama, frate, să nu se întâmple să urmezi fără să vrei pe cei mai răi. Căci cei cari ştiu să păstorească bine şi să vindece suflete cuvântătoare, sunt în adevăr foarte puţini, mai ales în vremurile de faţă (de acum), pentru că mulţi poate s-au arătat cu făţărnicie, că postesc şi priveghează sau că le fac şi cu lucrul, având şi evlavie în afară, îngaimă cuvinte multe şi învaţă cu uşurinţă poporul de obşte.

Însă foarte puţini se găsesc ca să dezrădăcineze patimile cu umilinţă şi cu lacrimi şi să săvârşească (lucreze) faptele (virtuţile) cele de căpetenie (generale); virtuţi de căpetenie numim smerenia, care dezrădăcinează patimile şi dă naştere (pricinuieşte) la nepătimirea cea cerească şi îngerească; apoi dragostea care nu stă nicicând, nici nu cade, ci pururea crește și adaugă dorință către dorință și iubire către iubire, din care se naște desăvârșita socoteală (chibzuință) ce povățuiește cu bine pe acei cari o urmează și îi trece marea cea gândită (înțelegătoare) fără primejdie, pe care socoteală trebuie ca s-o ceri și tu de la Dumnezeu și să-L rogi ca să ți-o dea și mai ales acum, ca să judeci bine starea ta și așa cu socoteală să te nevoiești până ce vei afla pe Hristos, care și la cele de acum să te ajute și pe viitor să-ți dăruiască dobânda strălucirii Sale și nu cumva să urmezi pe lup, drept păstor, nici să intri în turma care ar avea boală sufletească și patimi, nici să te afli singur aparte, ca să nu cazi î gura lupului pierzător de suflete, diavolul, și să fi înghițit ori te vei îmbolnăvi de boală peste boală și patimă peste patimă și să mori sufletește, ori aflându-te singur, să cazi și câștigi pe vai și amar; căci vai unuia dacă ar cădea, pentru că acela care a nimerit un bun povățuitor și se dă pe sine cu totului tot acestuia, nu va avea grijă pentru vreuna din acestea, ci va petrece viața lui fără grijă și se va mântui întru Hristos, Domnul nostru, Căruia este slava în veci. Amin.

Cuvântul 73

al Sf. Simion Noul Teolog

Că trebuie ca să ne supunem de bună voie
și să nu uităm făgăduințele cele către Dumnezeu,
nici să nu cârtim întru slujbe

Aduceți-vă aminte, frații mei de porunca lui Dumnezeu, care spune: „Nu judecați și nu veți fi judecați". Și nu căutați nicidecum ce face unul și ce face altul, și mai cu seamă cele ce vă spun preoții și părinții voștri duhovnicești faceți; și nu faceți după faptele lor, precum auziți pe Hristos, care zice: „Cele ce vă zic vouă să faceți, faceți, iar după faptele lor să nu faceți". De aceea ca niște robi ai lui Hristos, ascultați-mă pe mine, nevrednicul, și nu căutați la împuținarea sufletească și la trândăvia mea, ci vă rog purtați grijă de sufletele voastre și nevoiți-vă ca să faceți poruncile lui Dumnezeu cu sârguință și nu cârtiți împotriva mea, că sunteți sculați în miezul nopții la slujbă, ci aduceți-vă aminte de David care zice: „În miezul nopții m-am sculat ca să mă mărturisesc Ţie pentru judecăţile dreptei Tale". Şi mulţumiţi mai ales lui Dumnezeu şi aceluia care vă trezeşte spre slavoslovia lui Dumnezeu, bucuraţi-vă şi vă veseliţi că vă învredniciţi a da slavă lui Dumnezeu împreună cu îngerii. Pentru că acel care n-are răbdare întru slujbele cele obişnuite, şi cari se îngreunează şi se leneveşte întru lungimea slavosloviei lui Dumnezeu, acolo cu adevărat n-a priceput că cuvintele lui Dumnezeu sunt prea dulci întru gâtlejul celor cari iubesc pe Dumnezeu, şi-s mai dulci decât mierea şi fagurul în gura celor cari au ajuns întru cunoştinţa Lui, ci este întru totul numai trup, iar grija lui este trupească şi simţirea lui mai trupească, şi deci nu poate ca să guste şi să simţească în chip duhovnicesc binefacerile ce ni le-a dat Dumnezeu; căci toate lucrurile cele după Dumnezeu îi par amare şi nu cunoaşte după cum trebuie: „gustaţi şi vedeţi că bun este Domnul". Şi acela care nu cunoaşte aceasta, arătat este că s-a înstrăinat de către dragostea şi dulceaţa lui Hristos; iar acela care n-a simţit dragostea şi dulceaţa lui Dumnezeu (vai mie, a mea este această lipsă pentru că m-am hotărât ca să judec cele străine), este potrivnic lui Dumnezeu şi străin de împărăţia cerurilor.

Pentru că în care altul poate să nădăjduiască? Şi a cărui altuia dragostea să dobândească şi să afle mângâiere, fie în viaţa aceasta, fie în cea viitoare? Dar acel care se îndărătniceşte şi cârteşte şi blestemă pe acei cari îl îndeamnă la cântarea şi slăvirea lui Dumnezeu, ce răspuns va afla în ziua judecăţii, pentru că s-a făcut sminteală pierzării şi pentru sine şi pentru alţii? Credeţi-mă, duhovniceştilor mei fraţi, când aud acestea şi văd pe careva dintre voi că pregetă pentru acestea, atâta de nespus mă scârbesc şi se răneşte inima mea, încât îmi pare că mă aflu în iad şi nu simt vreo altă mângâiere a lumii, ci mi-e silă şi de această viaţă şi plâng şi mă tânguiesc, ca şi cum eu aş fi cel care mă osândesc şi cu toate că vă rog pe voi, nu sunt ascultat.

Mustrând, sunt dispreţuit, învinuind sunt urât, pedepsind, sunt în schimb pedepsit şi izgonit ca duşman şi făcând acestea nu pot să-mi aflu vreo odihnă; mă gândesc să încetez şi să-mi văd mai bine de păcatele mele, dară când socot să o fac pe aceasta, atunci se aprinde inima mea ca o flacără şi iarăşi mă găsesc în aceleaşi şi mă scârbesc mai mult păcatele voastre, decât l-ar scârbi pe fiecare ale lui; şi mă aprind şi mă înflăcărez pentru voi şi socotesc viaţa mea nenorocită şi nu mă pot dumiri cum am ajuns în asemenea nesimţire; şi facem toate lucrurile noastre împotriva sufletelor noastre şi ne sfâşiem pe noi înşine, sărind şi jucând spre pierzarea noastră; şi legând strâns sufletul nostru cu păcatele, ne veselim: iar pe acei cari se străduiesc ca să ne dezlege din legături îi sfâşiem; şi dacă ne împiedică cineva ca să nu facem ceva potrivnic sufletului nostru, îl lătrăm ca nişte câini înfuriaţi şi îl clevetim şi nu ne astâmpărăm până ce nu săvârşim lucrul cel rău şi ne pierdem sufletele noastre. După aceea, cu vremea, ne obişnuim la asemenea rele şi ne facem răi într-un chip oarecare firesc şi nici că mai voim ca să ieşim dintru întunericul acestora şi să ne venim întru simţire. Zicem că suntem monahi şi ne-am făcut mai răi ca mirenii. Am făgăduit să flămânzim şi să însetăm şi să ne chinuim şi nu ne ruşinăm a înjura pentru o bucată de pâine, pe care poate şi o cerem în afară de vremea rânduită pentru masă. Am venit la mânăstire ca să părăsim toate ale lumii, şi părinţi şi fraţi şi prieteni, iar noi nu încetăm a-i hrăni pe aceştia şi mai ales cu pâinea mânăstirii. Am lepădat lumea ca pe un duşman şi iubim pe mireni şi pe cele mireneşti mai mult decât sufletul nostru. Te întreb, frate, spune-mi când ai venit la mânăstire, ai crezut că este înviere, judecată şi răsplătirea faptelor fiecăruia? Ai mărturisit că este Dumnezeu care va să răsplătească la fiecare după faptele lui? Ori n-ai pus în mintea ta nici una dintru acestea? Spune-mi, când te-ai făcut călugăr şi ai venit înaintea atâtor martori, ai avut scop ca să păzeşti făgăduinţele ce ai făgăduit şi contractele ce le-ai încheiat, prin care te-ai învoit cu Hristos? Ori ai făcut-o cu vicleşug şi cu prefăcătorie? Că adică vrei să te faci frate de mânăstire şi mădular al frăţimei, iară scopul tău a fost ca să mănânci şi să bei şi să-ţi saturi pântecele şi lăcomia pântecului tău şi să petreci viaţă fără de grijă şi fără osteneală? De ai venit să te faci rob al lui Hristos şi frate al nostru, păzeşte, te rog, poruncile lui Hristos şi te hotăreşte să-L slujeşti cu sârguinţă ca să arăţi din fapte că eşti creştin adevărat şi să te faci şi frate al nostru, iubitor de Dumnezeu, făcându-te întru toate asemenea nouă; şi să suferi împreună cu ceilalţi fraţi, ca un bun ostaş al lui Hristos, pentru a te încununa şi a te slăvi şi a te bucura împreună cu ei întru slava cea veşnică. Iară de ai venit cu vicleşug, nu ca să te faci călugăr întru adevăr, ci numai ca să mănânci şi să bei, aflându-le pe toate de-a gata, ascultă să-ţi spun şi eu cele ce urmează. Află mai întâi (care este mai mare ca toate) că nu te-ai unit cu Hristos, ci eşti potrivnic Lui şi trădător, de vreme ce alta cugeţi cu mintea ta şi alta făgăduieşti cu gura. Şi îţi închipui că înşeli pe Dumnezeu cel cu totul neînşelat?

Acela vesteşte pe faţă la toţi: „Nu vă grijiţi pentru mâine, ce veţi mânca sau ce veţi bea sau cu ce vă veţi îmbrăca". Şi tu pentru asta te-ai făcut călugăr ca să ai parale şi lucruri, pe care poate dacă erai mirean, nu le-ai fi avut? Apostolul Pavel porunceşte: „Având hrană şi îmbrăcăminte, întru acestea să fim mulţumiţi" şi tu nu te mulţumeşti numai cu acele ce-ţi trebuie, ci furi şi faci ale tale lucrurile mânăstirii pentru plăcerea şi mângâierea trupească şi vrei să fii frate întru toate cu aceia cari s-au ostenit mult întru lucrul lui Dumnezeu. Iar de vezi pe unii fraţi ce-ţi nevoiesc cu tot sufletul lor întru postiri sau privegheri sau osteneli trupeşti, întru umilinţă şi necurmată rugăciune, ori întru starea cea de toată noaptea, întru slavoslovii şi cântări duhovniceşti, tu spui că eşti străin şi nu poţi să le faci pe acestea şi te ascunzi şi nu vii la slujbe şi îţi închipui că te foloseşte pe sineţi? Vai orbirii celei mai mari şi nepriceperii şi înşelăciunii cugetelor tale! Dar şi mai rău decât asta, că dacă se iveşte în faţa ta şi cea mai mică ispită ori te scârbeşte puţin egumenul, voind să te încerce, lepezi şi schima aceasta, după cum eu am văzut pe mulţi că ziceau: „Nu cumva oare am venit să fiu rob cuiva, ori ca să fiu ocărât?" O, ce nesocotinţă! N-ai venit, frate, ca să te nevoieşti împotriva vrăjmaşilor noştri nevăzuţi, demonii? N-ai venit ca să te lupţi cu patimile tale? Dar pentru ce ai voit ca să te faci ostaş al lui Hristos şi să te numeri împreună cu fraţii ostaşi ai lui Hristos? Ca să primeşti plată şi bucate şi băuturi întocmai cu aceia? Şi să stai ca la crâşmă şi să dormitezi şi să îmbeţi? Dacă cumva cugeţi acestea, vai de tine în ziua judecăţii, când va veni dreptul Judecător ca să răsplătească fiecăruia după fapele lui şi să ceară de la călugări legăturile şi făgăduinţele ce le-au făcut către El, de faţa multor martori, înaintea Sfântului Altar şi a Sfinţilor Îngeri. Pentru că atunci când ne întreabă preotul „de ce ai venit, frate, căzând înaintea Sfântului Jertfelnic şi a sfinţilor însoţitori (a celor adunaţi în Biserică), doreşti viaţă monahicească şi petrecere îngerească?" Ce răspundem la acestea? Nu zicem: „Da, cinstite părinte!" Iată preotul ce zice iară: „Să ştii, frate, că de vreme ce ai venit ca împreună să te numeri cu slugile Împăratului Hristos, găteşte-te pe sineţi de ispite, căci de acum înainte vrăjmaşul nostru diavol, va să iscodească mai mult orice meşteşug împotriva ta. Deci dară trebuie să şi flămânzeşti, să şi însetezi, să şi răceşti şi să fii scuipat şi batjocorit şi pălmuit şi să rabzi toate cele întristăcioase ce ţi se fac pentru Dumnezeu". Şi noi ce răspundem? Nu ne făgăduim ca să le pătimim şi să le răbdăm toate acestea? Şi la fiecare întrebare ce ne-o face preotul, nu zicem: „Da, cinstite părinte?" Nu mărturisim înaintea lui Dumnezeu şi a îngerilor să păzim înfrânarea şi privegherea şi rugăciunea şi ascultarea până la moarte către stareţ şi către fraţi? Şi acum am ajuns în această stare nenorocită, că petrecem viaţa noastră cu atâta netemere de Dumnezeu şi cu atâta dispreţuire a poruncilor Lui, ca şi când n-ar mai fi nimeni care să ne întrebe de asemenea făgăduinţe ce le-am făcut? Şi nu judecăm numai pe fraţi, dar şi înşişi pe stareţii noştri, apoi cârtim şi vorbim împotrivă şi blestemăm şi facem aproape pe toate câte le urăşte Dumnezeu şi ne aruncă sufletele noastre în focul iadului? Unde aţi auzit cândva asemenea înşelăciune şi meşteşugire? Sau care diavol poate să iscodească vreun alt mijloc mai mare decât acesta spre pierzarea sufletelor noastre? Şi mai bine să zic, ce altceva mai rău pot demonii să cugete şi să iscodească spre pierzarea noastră? Pentru că demonii văzându-ne că suntem robiţi voinţei trupului, văd că ne înstrăinăm de darul Sfântului Duh şi ne omorâm sufletele naostre, căci depărtarea sufletului de către Dumnezeu este moartea lui; şi pentru care altă cauză poartă şi aceştia război împotriva noastră? Căci tot războiul demonilor ce-l poartă împotriva noastră pentru aceasta este, ca să ne depărteze de către darul Sfântului Duh. Dară noi, precum văd, chiar înainte de a ne lupta aceia, ne dezbrăcăm pe noi înşine de asemenea dar al lui Dumnezeu, prin aceea că nu plinim poruncile lui Dumnezeu şi prin aceea că nu avem niciodată bunăvoinţă ca să-L căutăm din tot sufletul nostru; căci dacă L-am căuta, n-am petrece viaţa noastră cu atâta lenevire; de am avea grijă pentru cele cereşti, nu ne-am nevoi atâta de mult pentru cele lumeşti; dacă am cugeta pentru cele nepieritoare, n-am fi legaţi cu totul absolut de cele pieritoare; dacă am dori pe cele veşnice, n-am iubi în felul acesta pe cele trecătoare; dacă am iubi pe Dumnezeu, nu ne-am întoarce aşa de mult de la cei cari ne povăţuiesc către El; dacă ne-am sili ca să lucrăm fapte bune, nu ne-am lipsi de învăţătorii faptelor bune; dacă am primi cu bucurie postul, nu am cârti niciodată pentru lipsa bucatelor şi a băuturilor; dacă ne-am nevoit că să ne înfrânăm de la pătimi, nu am sluji cu silinţă plăcerilor; de am avea credinţă adevărată, n-am face lucrurile celor necredincioşi; dacă am avea în inima noastră frică de Dumnezeu, nu ne-am împotrivi robilor celor adevăraţi ai lui Dumnezeu, pentru orice lucru bun; dacă am avea smerenie, nu am nesocoti pe robii lui Dumnezeu; dacă ne-am învrednici să dobândim adevărata dragoste, am cunoaşte şi pe Dumnezeu, am alege mai degrabă nu numai să fim necinstiţi, dar şi pedepsiţi şi a fi nedreptăţiţi şi a fi necăjiţi şi a suferi cu bunăvoinţă orice ispită şi strâmtorare pentru dragostea lui Hristos. Dar acuma suntem atât de mult robiţi de patimi şi întru atâta orbire şi prostime ne aflăm, încât nici nu ne venim întru simţire ca să cunoaştem în ce fel de rele ne găsim, nici nu ştim deloc că suntem în această stare ticăloasă. Pentru aceea şi de ne-ar învăţa cineva pentru vreun păcat oarecare, răspundem în aşa fel, ca şi cum n-am fi auzit niciodată dumnezeieştile Scripturi şi îi zicem: „Oare şi acest lucru este păcat şi din ce cauză se numeşte păcat?” De ne-am păzi noi măcar de cele mai mari rele, pentru că Dumnezeu nu va să facă atâta întrebare pentru cele prea mici. Şi cine le zic acestea? Creştinii, fiii lui Hristos, cari au făcut atâtea făgăduinţe către Dumnezeu, când s-au botezat şi mai ales monahii cari au făcut a doua legătură şi mărturisire cu Dumnezeu. Cei cari poartă chipul călugăresc ca pe o virtute şi au numele de monah în loc de sfinţenie, cei cari au făcut legătură cu Hristos ca să părăsească lumea şi toate cele din lume şi cari au mărturisit ca să părăsească şi părinţi şi rude şi prieteni şi au făgăduit că vor fi supuşi părintelui lor duhovnicesc ca însuşi lui Dumnezeu şi vor păzi viaţa pustnicească, grijindu-se până şi de privire şi de orice cuvânt nelucrător (adică să nu privească fără rânduială nici să zăbovească la vorbă), iar acum gândesc că nu este păcat pizma şi clevetirea şi cârtirea şi vorbirea împotrivă şi minciunile, vieţuirea deosebi (de sine) şi jurământul şi de a fura pe ascuns vreun lucru al mânăstirii, spre a-l avea ca al lor, ori ca să-l dea la alţii, fără de ştirea proestosului; şi de acestea încă gândesc că nu este nicidecum păcat, prin aceea că chivernisesc rău ascultările lor, adică făcând la slujbele lor ceva cu părtinire ori cu împătimire ori cu răutate ori cu pizmă, ori fără conştiinţă şi după osteneală.

O, omule, nu te înfricoşezi auzind în fiecare zi pe Dumnezeu care îţi zice: „Cuvânt deşert să nu iasă din gura voastră; căci amin zic vouă, şi pentru cuvântul deşert veţi da răspuns? Şi pentru apa rece veţi lua răsplată”. Nu auzi!?...

BLAGOSLOVEN * JERUSALEM * LOCURILE SFINTE

VIAŢA SFÂNTULUI DANIIL SIHASTRUL DE LA MÂNĂSTIREA VORONEŢ

(Prelucrată după un studiu de preot prof. Petru Rezuş din revista Studii Teologice nr. 3-4, anul 1956, a Patriarhiei Române, Bucureşti)

Acest bărbat sfânt a fost din tinereţile sale împodobit de Dumnezeu cu daruri alese, asemenea unui pom încărcat de roade.

El s-a născut dintr-o familie de oameni săraci de pe moşia Episcopiei de Rădăuţi şi a primit din Botez numele de Dumitru.

Pe când lucra pe moşia mânăstirii împreună cu monahii, fiind încă un băieţandru, a prins multă dragoste de viaţa călugărească, învăţând pravila şi ascultând sfaturile monahilor.

Evlavios la suflet şi cu inimă plină de smerenie şi blândeţe, tânărul Dumitru a îndrăgit calea Domnului şi părăsind deşertăciunile vieţii a intrat în cinul monahicesc, primind metanie în mânăstirea Rădăuţilor.

Numele lui de călugărie a fost David. Acolo a avut prilejul ca să urmeze şcoala Episcopiei de Rădăuţi, adăpându-se cu lăcomie din izvoarele învăţăturii celei mântuitoare.

Sporind cu învăţătura, el sporea şi la îmbunătăţirea vieţii întru cele duhovniceşti. Luminându-se la cele dinăuntru prin rugăciuni fierbinţi şi tot felul de nevoinţe, s-a învrednicit în scurtă vreme de darul tămăduirilor şi al proorociei. Pe lângă acestea mai avea şi darul sfătuirii duhovniceşti, din care se vedea adânca lui înţelepciune pe care o primise de la Dumnezeu.

Cuviosul David (adică sihastrul Daniil de mai târziu), n-a rămas multă vreme în mânăstirea Rădăuţi, ci s-a retras în Mânăstirea Sf. Lavrentie aproape de Vicovul de Sus, pe locul care se zice Lavra (unde a fost pe vremuri lavră de călugări).

În mânăstirea aceasta, el urmează aceeaşi viaţă înaltă, petrecându-şi vremea în rugăciuni fierbinţi, pe care le făcea stând în genunchi, cu post şi cu multe osteneli.

Lucrul mâinilor (rucodelia) era împletirea coşurilor de nuiele, iar hrana lui erau verdeţurile (buruienile) şi rădăcinile. În chilia lui nu se stingea lumina niciodată în vremea nopţii. Era aspru - atât cu el însuşi, cât şi cu alţii - însă la toate avea dreaptă socoteală. Mulţi oameni se foloseau din viaţa şi din sfaturile lui.

O dată fiind trimis de egumenul mânăstirii la târgul din orașul Siret, a întârziat prea mult fiind silit de credincioși ca să le dea sfaturi. Pentru asta egumenul l-a canonisit foarte aspru. Tânărul David a împlinit canonul fără de cârtire, însă după aceea n-a mai stat în mânăstire, ci s-a retras în singurătate în Valea pârâului Putna, pentru a-și împlini fără piedică, nevoințele sale.

Odată cu retragerea lui la pustie, cuviosul David a îmbrăcat schima cea mare primind numele de Daniil.

Și-a ales locul de sihăstrie tocmai unde se varsă apa Viteului în pârâul Putnei, acolo era locul cel mai sălbatic și mai depărtat de lume. În partea stângă a Putnei, cum urci la deal prin codrii cei nepătrunși, se ivesc niște stânci uriașe de gresie. Într-una din stâncile acestea, a început să-și sape locuința sa cuviosul nostru Daniil.

Ani întregi s-a ostenit cuviosul, cioplind stânca cea vârtoasă, până când și-a făcut o încăpere pentru locuință și alta pentru Paraclis, cari se văd până în ziua de astăzi și poartă numele Sfântului Daniil Sihastru.

Viața lui cea minunată n-a putut să rămână tăinuită de lume. Aroma cea duhovnicească a faptelor s-a răspândit în toate părțile. Au început să curgă spre chilia lui mulțime de credincioși, unii mergeau pentru sfaturi, iar alții pentru a se tămădui de felurite boli. Toți îl cinsteau ca pe un sfânt, căci pe lângă altele Cuviosul Daniil avea și darul proorociei.

Era cunoscut și cinstit nu numai de norodul cel simplu, ci de însuși Voievodul țării și de toți boierii.

După toate mărturiile istoriei, se poate vedea cât de mult s-a împrietenit cu Ștefan cel Mare, încă din anii tinereții lui, când era stăpân în Moldova Bogdan, tatăl lui Ștefan.

Cuviosul Daniil era mai în vârstă ca Ștefan, care îl avea la mare evlavie pentru faptele lui cele minunate și mai ales pentru adânca lui înțelepciune.

Unii scriitori de azi sunt de părere că voievodul Ștefan a cunoscut pe Sihastru abia atunci când a fost țara în primejdie, după înfrângerea moldovenilor la Valea Albă.

Adevărul însă este că Ștefan Vodă cunoștea pe Sihastru încă din tinerețe, înainte de a se urca pe tronul țării.

El venea adesea la chilia Sfântului, pe vremea când se liniștea pe Valea Putnei, și uneori petreceau împreună mai multe zile de-a rândul, ascultând de învățăturile lui și dormind pe o

tul țării Teoclist. Și (după cum spune tradiția) Ștefan Vodă avea ca scop să-l aducă la scaunul mitropoliei pe Sf. Daniil Sihastrul.

S-au pregătit toate pentru alegerea lui și s-a pornit mult alai, soborul clericilor de la Suceava cu boierii cei mari spre chilia Sfântului.

Dar în noaptea aceea, Cuviosul luase drumul prin munte spre Voroneț. Trimișii Domnului și Soborul au aflat chilia Sihastrului goală.

Sfântul Daniil - având oarecari semne despre planul Voievodului - a apucat înainte calea pustiei. A trecut munții Obcina Mare, apoi pe apa Voronețului (care i se mai zice și apa Corbului) și a ajuns în niște locuri sălbatice și necălcate de oameni. Acolo sub stânca Șoimului, pe apa Voronețului și-a făcut noua lui chilie.

Mai la vale de chilia lui era mânăstirea de călugări, unde era egumen Popa Misail pe la 1471. (Biserica aceasta de lemn a fost zidită apoi din piatră de Ștefan, după îndemnul Sf. Daniil).

În scurtă vreme a mers vestea iarăși prin țară despre faptele lui și lumea a început să-l caute, iar ucenicii roiau împrejurul lui ca și albinele.

Sfântul Daniil era acum bătrân și mergea aplecat, sprijinindu-se în toiag. El vindeca felurite boli și betegiuni (cum spun bătrânii), avea adeseori vedenii minunate și spunea mai înainte cele viitoare.

Mulți dintre ucenicii lui au avut viață înaltă, iar unii au ajuns până la scaunul Mitropoliei (cum a fost mitropolitul Grigorie Roșca, ucenicul sfântului).

Când țara Moldovei se afla în pericol, Voievodul Ștefan alerga la chilia Sf. Daniil pentru a-i cere rugăciuni și sfaturi.

Așa de pildă după lupta cu turcii de la Valea Albă, unde moldovenii avură pagube mari, Ștefan Vodă a mers la chilia Sf. Daniil.

Iată cum scrie cronicarul Ioan Neculce despre vremea aceea:

„Iar Ștefan Vodă, mergând de la Cetatea Neamțului în sus pe Moldova, a mers pe la Voroneț unde trăia un părinte Sihastru, pe nume Daniil. Și bătând Ștefan Vodă în ușa Sihastrului să-i descuie, a răspuns Sihastrul să aștepte Ștefan Vodă afară, până își va isprăvi ruga. Și după ce și-a isprăvit Sihastrul ruga, l-a chemat în chilie pe Ștefan Vodă. Și s-a spovedit Ștefan Vodă la dânsul.

Şi l-a întrebat Ştefan Vodă pe Sihastru ce va mai face, că nu poate să se mai bată cu turcii: închina-va oare ţara la turci, au ba? Iar Sihastrul a zis să nu se închine, că războiul este al lui. Numai că, după ce va izbândi să facă o mânăstire acolo în numele Sf. Gheorghe, care să fie hramul Bisericii.

Deci a purces Ştefan Vodă în sus, pe la Cernăuţi şi pe la Hotin, şi a strâns oaste, feluri de feluri de oameni şi a purces în jos.

Iar turcii înţelegând că va să vie Ştefan Vodă cu oaste în jos, au lăsat şi ei Cetatea Neamţului de a o mai bate şi au început a fugi spre Dunăre. Iar Ştefan Vodă a început a-i goni din urmă şi a-i bate până i-a trecut Dunărea.

Şi întorcându-se înapoi Ştefan Vodă, s-a apucat de a făcut Mânăstirea Voroneţului şi a pus hramul Bisericii Sfântul Gheorghe"(din „O seamă de cuvinte" de Ion Neculce).

După cum se vede cuviosul Daniil era destul de cunoscut de Ştefan Vodă, pentru aceasta nu se sfieşte să-i zică să mai aştepte afară. Iar îndemnurile lui către Voievod erau mai ales pentru zidirea mânăstirilor şi ajutorarea celor nevoiaşi.

Prin cuvântul Sfântului, se preamărea Dumnezeu şi Sfintele Locaşuri, iar darul lui Dumnezeu preamărea pe evlaviosul Voievod, care dădea ascultare Sfântului.

Sfântul Daniil a ajuns să vadă cu ochii împlinirea dorinţei sale, căci la 1488 a fost sfinţită Mânăstirea Voroneţului, pe vremea egumenului Efrem.

După spusele tradiţiei, Sf. Daniil ar fi fost stareţ în Mânăstirea Voroneţului după Efrem, care a fost pe vremea Sfinţiei Sale.

Acest lucru se dovedeşte şi din slovele cari sunt pe mormântul lui. La anul 1488 (17 August) Ştefan Vodă dătuieşte mânăstirii Voroneţ Topliţa Rece şi Suha Mare cu toate poienele şi muncelele, cu izvoarele Răcăoane, Astra şi Negrileasa.

La moartea stareţului Efrem, Sf. Daniil se afla în mânăstire, fiind silit de bătrâneţe să părăsească sihăstria lui cea mult iubită.

Pentru aceasta soborul mânăstirii Voroneţ îl alege stareţ. Nu mult după 1488 viteazul nevoitor, împovărat de mulţimea anilor, îşi dă sufletul în mîinile Domnului. A fost îngropat în pronaosul (nartica) Bisericii în partea dreaptă.

La înmormântarea Sfântului (după cum spune tradiţia) a fost de faţă şi Voievodul Ştefan, cu un mare sobor de clerici. Din porunca Voievodului s-a așezat pe mormântul lui o lespede frumoasă de gresie. Pe această lespede sunt săpate următoarele cuvinte: „Acest mormânt este al părintelui nostru David, ca schimonah Daniil". Inscripția este simplă, fără cuvinte de slavă după cum a fost și viața lui simplă și smerită.

După cinstita lui adormire, evlavia credincioșilor n-a contenit și nici nu s-a micșorat, ci mai vârtos a sporit prin mulțimea minunilor care se făceau la mormântul lui.

Veneau Vlădicii și norodul din depărtare pentru a săruta cinstitele lui moște și toți aflau ajutor și mângâiere întru boli și necazuri.

Numele Sf. Daniil Sihastru și vestea minunilor lui se răspândește în toate colțurile țării și ajunge să fie cunoscut și de alte nații. De pildă, vestitul teolog malorus (ucrainian) Zaharia Kopistemschi, când pomenește despre Sfinții Români (în cartea sa „Palidonia" scrie și despre Sfântul Daniil de la Voroneț numindu-l „Ciudovoreț" - făcător de minuni).

De asemenea Cuviosul Daniil este trecut pe lista Sfinților moldoveni în actele curții imperiale din Rusia scrise de către Șambelanul Andrei Nicolaievici Muravier. Lista (adică catalogul) acesta cu Sfinții Români a fost cerută de Mitropolia Moldovei în anul 1857. În actul acesta sunt trecuți 17 Sfinți Români cu viețile lor (Sf. Daniil este al faptelor).

Șiragul Sfinților Români este destul de bine cunoscut și se găsea prin mânăstirile noastre, de unde ajungea cunoscut și de străini (cum este cazul cu teologul rus de mai sus).

În volumul IV cu Viețile Sfinților scris de mitropolitul Dosoftei al Moldovei, la pagina 152 se află scrise următoarele: „Deci mulți sfinți se fac, și până astăzi se fac... căci în vremea de acum mulți sfinți sunt de petrec cu noi, care numai Dumnezeu îi știe la învierea lor. Dar tocmai din români mulți sunt, la care le-am și văzut viața și traiul lor, dar nu s-au căutat fără numai Daniil de Voroneț și Rafail de Agapia; am sărutat și sfintele lor moaște".

În cartea „Oratoriul" a Ep. Mehilsedec se spun între altele și acestea: „Daniil de la M-rea Voroneț, contemporan cu Marele Ștefan. Acest cuvios a îmbărbătat la luptă contra turcilor pe Marele erou, după vincela (înfrângerea) ce suferise de la ei la Valea Albă".

Cuviosul Daniil între sfinți se mai poate vedea și din mineiele vechi și din unele mai noi, precum și în unele poezii, cum este poezia „Daniil Sihastru" a lui D. Bolintineanu după cronicarul Neculce.

Afară de aceste mărturii care se găsesc prin cărţi, mai sunt şi diferite hrisoave din vremea veche, care pomenesc numele lui, socotindu-l ca sfânt. Aşa de pildă într-un act al voievodului Iliaş Mareş din anul 1531 (21 Martie) se întăreşte dania mitropolitului Grigorie de la Voroneţ unde zice: „este hramul Sf. Mare Mucenic Gheorghe... şi unde se odihneşte Sfântul stareţ Daniil".

Într-unul din actele Mitrop. Grigorie Roşca (ucenicul Sf. Daniil) mitropolitul cere ca să fie pomenit între ctitori şi anume zice: „după pomenirea Sfântului Daniil, a treia zi".

În actul voievodului Alex. Lăpuşneanu din anul 1558 (5 Aprilie) se întăreşte Mânăstirii Voroneţului satul Drăgăeşti, „unde (zice) este hramul Sf. M.M. Gheorghe şi unde este Sfântul Stareţ Daniil".

Apoi într-un hrisov al voievodului Petru Şchiopu din Iunie 1575, se pomeneşte iarăşi despre „moaştele Sfântului Stareţ Daniil".

Iar din actul voievodului Ieremia Movilă din 17 Dec. 1599 se întăresc alte ctitorii ale M-rii Voroneţ (satele Trăisteni, Tăcnauca şi Hlinovoda cu iazuri şi mori).

Toate aceste hrisoave (acte) domneşti ale M-rii Voroneţului şi despre Sf. Stareţ Daniil sau despre Moaştele Prea Cuviosului de Dumnezeu rugător Părintele nostru Daniil cel Nou. Ele vorbesc despre sfinţenia lui şi adeveresc că a fost stareţ la Voroneţ. Însă pomenirea Sf. Daniil a rămas încă şi mai vie în sufletele ucenicilor săi, cum a fost mitropolitul Roşca Grigorie, vărul voievodului Petru Rareş, care avea metanie din Voroneţ, unde s-a retras la urmă din scaun şi moanhul Ioan, care scrie în cartea sa slavonă (Viaţa Sf. Efrem) această însemnare: „Am dat (această carte) la M-rea Voroneţului unde din fragedă tinereţe şi din copilărie, m-am făgăduit lui Dumnezeu cu rugăciunile Sfânt Părintelui nostru Daniil cel Nou şi unde am primit mântuitorul şi îngerescul cin".

Deşi nu se află alte mărturii scrise de la alţi ucenici ai Sfântului, însă urmele lor au rămas în toate părţile Moldovei şi mai ales prin pustietaţile din Munţi, unde au întemeiat schituri şi mânăstiri, ţinând aprinsă flacăra credinţei şi pomenirea stareţului neştearsă până azi.

Moaştele Sf. Daniil odihnesc până azi în M-rea Voroneţ. Numai o parte din ele, şi anume un deget (cu care a arătat lui

Ştefan unde să zidească M-rea Putna) este dăruit M-rii Putna de către egumenul Ghedeon în 1749 şi este făcător de minuni.

Dar viaţa aceea minunată a Cuviosului n-a rămas numai în amintirea ucenicilor lui şi a credincioşilor cari l-au cunoscut, ci şi pe la locurile unde a trăit numele lui se întâlneşte la tot pasul.

Mai cu seamă în Valea Putnei, unde sunt chiliile lui (mai bine cunoscute). Aici stânca este scobită cu dalta şi are 2 încăperi: un paraclis cu 3 despărţituri, lung de 9,25 m şi înalt de 2 m şi o chilie sub paraclis unde locuia el. În preajma chiliei lui era peştera unei căprioare, unde se zicea că-şi adăpostea calul Ştefan Vodă, când venea la Sf. Daniil.

DESPRE ICOANA SFÂNTULUI DANIIL

La M-rea Voroneţ se află zugrăvită icoana Sf. Daniil pe peretele din afară al Bisericii. Zugrăveala este făcută pe vremea Mitropolitului Grigorie Roşca (ucenicul Sf. Daniil) la anul 1547 după moartea acestuia. În tinda Bisericii este o altă icoană a Sf. Daniil, alături de Mitropiltul Grigorie. Lângă capul Sfântului scrie cu litere slavone: „Sf. Daniil".

BLAGOSLOVENIE * JERUSALEM * LOCURILE SFINTE

O altă icoană se află într-o Sf. Evanghelie, dăruită M-rii de către Mitrop. Grigorie.

Alte chipuri ale Sfântului, asemenea cu cele amintite (copii) se mai află pe icoanele vechi ale hramului, cari se aşezau pe analog lângă mormântul Sfântului.

Din toate mărturiile acestea scrise şi nescrise precum şi din minunile care se fac până azi la mormântul lui, este „absolut dovedit că Daniil Sihastru este sfânt şi că s-a bucurat de un cult (adică cinstire) public în întreaga Moldovă, fiind cunoscut cultul lui şi peste graniţe până la Kiev" (cum se arată în cartea lui Stan, pag.33).

După pilda vieţii lui Ava Daniil, au petrecut prin văile Carpaţilor (mai ales pe valea Sucevei şi a Putnei) o mulţime de călugări, cari şi-au luat schima cea mare şi mulţi din ei au primit cununa sfinţeniei, fiind cinstiţi de norod, alături cu Sf. Daniil.

De pildă:

La M-rea Moldoviţa era Sf. Vasile Ieroschimonahul, pomenit în Palidonia lui Kopistemschi ca „făcător de minuni".

La Suceviţa, pe dealul Turcoiului, a petrecut viaţă sfântă monahul Isaachie („cel ce stăpânea duhurile") - după D. Dan, publicat de Acad. Rom.

La M-rea Putna a trăit în Sihăstrie Sf. Rafail Schimonahul - din ale cărui moaşte se păstrează o parte, ferecate în argint, cu inscripţia: „Teoclist, numit după cinul schimonahicesc Rafail".

La M-rea Voroneţ Sfântul Daniil are ca vrednic urmaş de sihăstrie pe Ieroschimonahul Epifanie (pe la anii 1660) de care aminteşte Veniamin Costache în „Patericul Sfinţilor din Moldo-România".

Iar la M-rea Rădăuţiului se aflau prin sec. al XVII-lea moaştele întregi ale Sf. Leontie, un Ieroschimonah făcător de minuni (vezi Sf. Irinarh, precum şi Mitropolitul Dosoftei).

Deci sămânţa aruncată de Sfântul Daniil Sihastrul a adus roade bogate în toate părţile Moldovei de Sus, făcând astfel începutul organizării vieţii mânăstireşti din aceste părţi.

Este de însemnat că Sfântul Daniil umbla într-o haină (rasă) goală ţesută din păr de capra, era luminat la faţă şi dulce la cuvânt. Înţelepciunea vorbelor lui îi făcea pe toţi să se minuneze şi să-l cinstească.

Pentru asta şi Voievodul Ştefan a căutat să facă prietenie cu el şi l-a avut ca părinte duhovnicesc până la moarte.

Deşi unii istorici susţin că Sf. Daniil este rudenie cu Ştefan cel Mare, devreme ce - zic ei - că avea aşa de mare îndrăzneală la el.

Însă pentru un bărbat îmbunătăţit şi sfânt cum era Daniil, nu este nevoie ca să fie rudă cu dregătorii ţării pentru a le câştiga prietenia. Sfinţenia vieţii câştigă cinstea şi încredearea atât a norodului, cât şi a voievodului.

Pentru trecerea Cuv. Daniil în rânduiala sfinţilor nu s-au făcut soboare şi nici nu s-au încheiat acte oficiale, căci el a fost socotit ca sfânt încă din vremea când era în viaţă, iar după cinstita lui adormire, nimenea nu s-a îndoit de sfinţenia lui, nici chiar străinii, căci prin minunile cari se făceau la mormântul lui şi prin felul cun se împlineau proorociile lui, toţi îl aveau ca sfânt.

BLAGOSLOVENIE
* JERUSALEM *
LOCURILE SFINTE

Sfântul Ioan Iacob Ieroschimonahul
Sihastru din Ţara Sfântă

Partea a III-a

Acatistul Sfântului
Prohodul Maicii Domnului
Viaţa Sfântului Nifon de la Argeş
Câteva Canoane referitoare la
Sărbătoarea Sfintei Învieri
şi în general celelalte sărbători
Raportul lui Pilat către Cezarul Tiberiu
(Fragment)

ACATISTUL SFÂNTULUI IOAN IACOB ROMÂNUL, SIHASTRU DIN ȚARA SFÂNTĂ

(1913 - 1960)

Condacul 1

Pe sihastrul cel mare al Bisericii lui Hristos, pe povățuitorul cel duhovnicesc al monahilor și pe odrasla cea din Moldova răsărită, veniți toți binecredincioșii creștini să-l lăudăm și cu dragoste să-i cântăm:

Bucură-te, Sfinte Prea Cuvioase Părinte Ioan cel Nou de la Hozeva!

Icosul 1

Făcătorul Îngerilor și al oamenilor, Dumnezeu Atotțiitorul, te-a ales dintru început să părăsești toate cele deșarte ale lumii acesteia și rănindu-ți inima cu dumnezeiasca dragoste, la limanul cel de mântuire al sihăstriei ai alergat, pentru care minunându-ne strigăm ție:

Bucură-te, că din pruncie pe Dumnezeu ai iubit.

Bucură-te, că pentru dragostea lui, de cele deșarte ai fugit.

Bucură-te, că din părinții credincioși Maxim și Ecaterina ai răsărit.

Bucură-te, că la Sfântul Botez, numele Sfântului Prooroc Ioan, ai primit.

Bucură-te, că de mic ai rămas orfan de părinți.

Bucură-te, că Maria, bunica ta te-a îngrijit.

Bucură-te, că ea ți-a fost o vreme ocrotitoare pământească.

Bucură-te, că te-a învățat din pruncie sfânta credință creștinească.

Bucură-te, că grea ți-a fost copilăria.

Bucură-te, că te-a ajutat să câștigi veșnicia.

Bucură-te, Sfinte Prea Cuvioase Părinte Ioan cel Nou de la Hozeva!

Condacul 2

Urmând școlile vremii în sat și înstrăinat de cei cunoscuți ai tăi, ai păstrat în suflet dorul după slujirea aleasă lui Hristos și niciodată nu te-ai făcut părtaş jocurilor copilăreşti, ci totdeauna cântai din inimă lui Dumnezeu: Aliluia!

Icosul 2

Murind bunica ta, singura mângâiere pământeacă, pe când aveai abia zece ani, de minunată vedenie te-ai învrednicit în ziua Învierii, văzând în Sfântul Altar al Bisericii pe Domnul Iisus Hristos Înviat, pentru care auzi de la noi unele ca acestea:

Bucură-te, căci curat fiind cu inima, pe Hristos Dumnezeu Îl vedeai.

Bucură-te, că la mormântul părinţilor, să aprinzi lumânări, adeseori mergeai.

Bucură-te, că singur în casă ai locuit.

Bucură-te, că mângâiere, întărire şi nădejde în Domnul ai aflat.

Bucură-te, că tainic lucrător al Rugăciunii lui Iisus din copilărie te-ai arătat.

Bucură-te, că inima nu ţi-ai lipit de cele de jos, trecătoare.

Bucură-te, că pe Maica Domnului ţi-ai luat ocrotitoare.

Bucură-te, că în taina singurătăţii, linişte ai aflat.

Bucură-te, că în voia lui Dumnezeu, te-ai lăsat.

Bucură-te, Sfinte Prea Cuvioase Părinte Ioan cel Nou de la Hozeva!

Condacul 3

După ce ai terminat clasele primare în satul natal din comuna Hodorâştea, apoi Gimnaziul la Lipcani şi Liceul la Cernăuţi, ţi-ai destăinuit gândul arhimadritului Eugen Laiu, că vrei să te călugăreşti şi să cânţi neîncetat lui Dumnezeu: Aliluia!

Icosul 3

Renunţând la toate cele deşarte pentru dragostea lui Hristos, te-ai închinat Sfintelor Moaşte ale Sfântului Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava, apoi ţi-ai urmat drumul la Sfânta Mânăstire Neamţ, pentru care auzi şi de la noi unele ca acestea:

Bucură-te, preafericite suflet de Dumnezeu iubit.

Bucură-te, că episcopul Nicodim Munteanu te-a primit.

Bucură-te, că la bolnavi cu ascultarea rânduit ai fost.

Bucură-te, că învăţând şi meşteşugul doctoricesc la mulţi erai de folos.

Bucură-te, că mult te minunai de toată zidirea lui Dumnezeu iubit.

Bucură-te, că ziua şi noaptea vorbeai cu Tatăl Ceresc, necontenit.

Bucură-te, că pentru citirea cărâilor de folos, mare râvnă aveai.

Bucură-te, că Biserica, oamenii şi cărţile mult iubeai.

Bucură-te, Sfinte Prea Cuvioase Părinte Ioan cel Nou de la Hozeva!

Condacul 4

După tunderea în monahism cu numele marelui Botezător Ioan, vedem dumnezeiasca purtare de grijă faţă de tine, Prea Cuvioase, că vei sihăstri în locurile unde s-a nevoit şi a cântat şi el lui Dumnezeu: Aliluia!

Icosul 4

Precum oarecând Avraam a plecat din patria şi dintre rudeniile sale, aşa şi tu Prea Cuvioase ai plecat din Moldova la Sfintele Locuri, pentru care îţi grăim:

Bucură-te, că te-ai făcut următor patriarhilor cu credinţa.

Bucură-te, că te-ai asemănat Sfinţilor cu nevoinţa.

Bucură-te, cu Avraam ascultătorul.

Bucură-te, cu Iacob de Dumnezeu văzătorul.

Bucură-te, cel fără de răutate ca Moise.

Bucură-te, cel plin de blândeţe ca David.

Bucură-te, că răbdător ca Iov te-ai arătat.

Bucură-te, căci cu îndrăzneală ca Botezătorul, fărădelegea ai mustrat.

Bucură-te, ca un prooroc văzător de cele viitoare.

Bucură-te, că la Locurile Sfinte te-ai închinat cu ardoare.

Bucură-te, Sfinte Prea Cuvioase Părinte Ioan cel Nou de la Hozeva!

Condacul 5

La stăruinţele Preafericitului întru pomenire Patriarh al Sfintei Cetăţi a Ierusalimului Damianos, ai fost primit în obştea Sfântului Sava unde cântai lui Dumnezeu: Aliluia!

Icosul 5

Grele au fost încercările şi ascultările la care ai fost rânduit, Prea Cuvioase, însă cu darul lui Hristos, pe care de-a pururi îl aveai în inimă, le-ai împlinit cu dragoste pe toate, auzind de la noi unele ca acestea:

Bucură-te, Prea Cuvioase Părinte Ioane.
Bucură-te, următor Sfântului Sava în canoane.
Bucură-te, căci cu Antonie te-ai asemănat în sfinţire.
Bucură-te, că ai râvnit şi Marelui Arsenie.
Bucură-te, că de toţi părinţii bolnvi erai căutat.
Bucură-te, căci cu Sfântul Sisoe cel Mare la fapte te-ai asemănat.
Bucură-te, mângâietorul pelerinilor creştini ce te căutau.
Bucură-te, că pentru multa ta milostivire, „doctorul mânăstirii" toţi îţi ziceau.
Bucură-te, că prin minunea şi cu ajutorul Maicii Domnului ai scăpat de atacul beduinilor.
Bucură-te, că toate le săvârşeai ca pentru Dumnezeul creştinilor.
Bucură-te, Sfinte Prea Cuvioase Părinte Ioan cel Nou de la Hozeva!

Condacul 6

Râvnind vieţii sihăstreşti, ai luat binecuvântare de la ieroschimonahul Sava pentru a pleca în pustiul Qumran să-i cânţi lui Dumnezeu:Aliluia!

Icosul 6

Puţin a fost petrecerea ta aici deoarece au năvălit beduinii cu vitele şi a trebuit să pleci la Peştera Calomona din Valea Iordanului, pentru care îţi strigăm aşa:

Bucură-te, că liniştea ai căutat.
Bucură-te, că de atacul unei hiene, prin mare minune ai scăpat.
Bucură-te, că răului prin fuga de el, te-ai împotrivit.
Bucură-te, că nu departe de Mânăstirea Sfântului Gherasim de la Iordan te-ai nevoit.
Bucură-te, că mari greutăţi şi aici ai îndurat.
Bucură-te, că alt ucenic ai primit în Peştera Calomona, unde te-au aşezat.
Bucură-te, că de aceeaşi râvnă şi dragoste te mistuiai.
Bucură-te, că mult Valea Iordanului cântai.

Bucură-te, că de grea boală a pântecului ai fost lovit.

Bucură-te, căci şi aşa bolnav, pravila şi canoanele le-ai împlinit.

Bucură-te, Sfinte Prea Cuvioase Părinte Ioan cel Nou de la Hozeva!

Condacul 7

Chinuitoare ţi-a fost boala de un an şi jumătate, încât ai slăbit până la totală istovire, dar cu veselă faţă cântai lui Dumnezeu: Aliluia!

Icosul 7

Când şi în Ţara Sfântă pârjolul războiului s-a abătut, fost-ai închis cu italienii şi cu germanii într-un lagăr timp de aproape un an, pentru care auzi acestea:

Bucură-te, că ispitele nu te-au spăimântat.

Bucură-te, că pentru dragostea lui Hristos le-ai răbdat.

Bucură-te, că în scârbele vieţii te-ai întărit în cugetul tău.

Bucură-te, că în necazuri şi suferinţe cereai ajutorul lui Dumnezeu.

Bucură-te, că slăbit de boala stomacului nădejdea o aveai Sus.

Bucură-te, că din lagăr ai scăpat, cu puterea lui Isus.

Bucură-te, că din nou în Lavra Sfântului Sava ai fost primit.

Bucură-te, că în aceleaşi ascultări ai fost rânduit.

Bucură-te, că la Mănăstirea Sfântului Teodosie ai ajuns.

Bucură-te, că vindecarea în suferinţe, ai primit de Sus.

Bucură-te, Sfinte Prea Cuvioase Părinte Ioan cel Nou de la Hozeva!

Condacul 8

Învrednicindu-te să fii hirotonit diacon şi preot la Sfântul Mormânt al lui Domnului Isus, pentru a putea pleca în pustie, cu mulţumită ai cîntat lui Dumnezeu: Aliluia!

Icosul 8

Mare ţi-a fost bucuria când ai ajuns la loc de linişte ca egumen la Schitul Românesc de la Iordan, unde fiind numai cu ucenicul tău, te rugai şi pentru ţara şi poporul nostru, pentru care auzi de la noi unele ca acestea:

Bucură-te, că Sfintele Slujbe la Schitul Românesc le săvârşeai cu credinţă.
Bucură-te, că aspră şi grea ţi-a fost lupta în nevoinţă.
Bucură-te, că cinci ani aici la Schit te-ai nevoit.
Bucură-te, că de aici în pustiul Hozeva ai călătorit.
Bucură-te, că mare dor de singurătate te-a mistuit.
Bucură-te, că în Mănăstirea Sfântul Gheorghe Hozevitul, un an de zile ai petrecut.
Bucură-te, că mereu desăvârşita linişte o căutai.
Bucură-te, că prin sudorile sihăstriei, cărbunii patimilor îi stingeai.
Bucură-te, Sfinte Prea Cuvioase Părinte Ioan cel Nou de la Hozeva!

Condacul 9

Prin purtarea de grijă a Bunului Dumnezeu şi a Prea Curatei Sale Maici, ai ajuns la loc de linişte şi reculegere desăvîrşită, în Peştera unde pustnicise şi Sfânta Ana, mama Născătoarei de Dumnezeu, cântând cu bucurie: Aliluia!

Icosul 9

Pentru totdeauna ai zăvorât dorinţa plecării din acest loc binecuvântat până la sfârşitul vieţii, petrecând în aspră nevoinţă, pentru care auzi şi de la noi aşa:
Bucură-te, văzătorule de vedenie dumnezeiască.
Bucură-te, locaş de lumină cerească.
Bucură-te, că lumii răstignindu-te, jertfă Domnului te-ai adus.
Bucură-te, că ai fost pildă de mântuire către patria cea de Sus.
Bucură-te, temelie neclintită a pustniceştilor strădanii.
Bucură-te, aleasă floare din Văile Iordanului.
Bucură-te, mare sihastru şi de monahi povăţuitor.
Bucură-te, al Fecioarei ales păzitor.
Bucură-te, slujitor al Prea Sfintei Fecioare neclintit.
Bucură-te, că prin iconomie de Sus, preoţia ai primit.
Bucură-te, Sfinte Prea Cuvioase Părinte Ioan cel Nou de la Hozeva!

Condacul 10

Fiind cu anevoie de ajuns la acest minunat loc pustnicesc, primeai la peşteră doar sufletele sincere de mântuire şi le povăţuiai să cânte lui Dumnezeu: Aliluia!

Icosul 10

De aducere aminte de moarte, de ziua Judecăţii şi de Jertfa Sfântă a Milostivului Hristos, îi povăţuiai pe toţi ucenicii, de la care auzi unele ca acestea:

Bucură-te, Părinte Ioane, cugetător smerit.
Bucură-te, că împreună cu Vasile cel Mare la moarte ai gândit.
Bucură-te, ca Ioan Gură de Aur, iscusit vorbitor.
Bucură-te, cu Sfântul Grigore împreună liturghisitor.
Bucură-te, cu Îngerii vieţuitor.
Bucură-te, de Hristos, purtătorule.
Bucură-te, păzitor fierbinte al făgăduinţelor călugăreşti.
Bucură-te, împlinitor cu scumpătate al canoanelor soborniceşti.
Bucură-te, împreună cu Nicodim Aghioritul, al dreptei credinţe apărătorule.
Bucură-te, al Sfintei Tradiţii patristice, cu mare sfinţenie păstrător.
Bucură-te, Sfinte Prea Cuvioase Părinte Ioan cel Nou de la Hozeva!

Condacul 11

Văzând vieţuirea ta cea îngerească, în Peştera Sfintei Ana, cade-se nouă a ne schimba viaţa cea păcătoasă şi început bun să cerem de la Dumnezeu, cântându-I: Aliluia!

Icosul 11

Mare mângâiere au aflat toţi fraţii români aflaţi în pribegia vieţii, celei trecătoare pe la Locurile Sfinte, la Schitul Românesc de la Iordan şi Peştera Prea Cuvioşiei Tale, Părinte Ioane, de la care auzi unele ca acestea:

Bucură-te, odor de preţ al Bisericii creştineşti.
Bucură-te, fierbinte rugător pentru toţi creştinii Ţării Româneşti.
Bucură-te, podoaba cea aleasă a preoţilor celor cuvioşi.
Bucură-te, tărie cu ajutorul celor neputincioşi.
Bucură-te, că mare vedenie cerească înainte de moarte ţi s-a arătat.
Bucură-te, că pentru nevoinţe, la mari descoperiri te-ai ridicat.

Bucură-te, mirul cel cu bună mireasmă al Harului Ceresc.
Bucură-te, doritor de mântuire neamului românesc.
Bucură-te, la Judecătorul Hristos, Apărătorule.
Bucură-te, mărgăritar ceresc al neamului nostru luminătorule.
Bucură-te, Sfinte Prea Cuvioase Părinte Ioan cel Nou de la Hozeva!

Condacul 12

Uimitoare a fost plecarea ta din viaţa pământească, căci trimişi au fost toţi sfinţii, cărora le-ai scris cântări, să-ţi însoţească sufletul la Ceruri, pe care îi binecuvântai, în ziua adormirii tale şi cântau cu toţii lui Dumnezeu: Aliluia!

Icosul 12

Întreaga Biserică dreptmăritoare a Răsăritului se bucură de sfinţenia vieţii tale, Prea Cuvioase Părinte Ioane şi de chipul cel prea minunat al preaslăvirii Sfintelor Tale Moaşte, pentru care auzi de la toată creştinătatea ortodoxă unele ca acestea:
Bucură-te, cel ce ai fost înger în trup şi acum cu ei locuieşti.
Bucură-te, Sfinte, care cu toţi Sfinţii te veseleşti.
Bucură-te, cu Apostolii şi cu Mucenicii vorbitorule.
Bucură-te, cu Drepţii şi cu Cuvioşii locuitorule.
Bucură-te, de multe feluri de primejdii păzitor.
Bucură-te, luceafăr ales al clerului bisericesc strălucitor.
Bucură-te, că hrană duhovnicească în scrierile tale ne-ai lăsat.
Bucură-te, că cei deznădăjduiţi şi scârbiţi de viaţă prin ele mângâiere au aflat.
Bucură-te, că prin Sfintele Tale Moaşte minuni s-au arătat.
Bucură-te, că închinându-ne lor, sufletul ni se umple de dor neîncetat.
Bucură-te, Sfinte Prea Cuvioase Părinte Ioan cel Nou de la Hozeva!

Condacul 13

O, Sfinte Prea Cuvioase Părinte Ioan cel Nou, plăcutule al lui Hristos şi rugător fierbinte către Dumnezeu pentru neamul românesc şi toată Ortodoxa creştinătate, primeşte acest smerit dar de la noi, cei de o credinţă şi de un neam cu tine şi roagă-L pe Milostivul Dumnezeu, să ne păzească de tot felul de ispite, de scârbe, de primejdii și de deznădejdie, iar la sfârșitul vieții noastre, cereștilor bucurii să ne învrednicească și împreună cu tine să-I cântăm cântarea cea îngerească: Aliluia!

(Acest condac se zice de trei ori, apoi Icosul 1 și Condacul 1)

Notă: Sfântul Ioan cel Nou de la Hozeva a adormit întru Domnul în 5 August 1960.

BLAGOCINIE LOCURILE SFINTE * JERUSALEM *

Rugăciune

O, Prea Fericite Ieroschimonah Ioan de la Iordan, caută cu milă frățească la cei din fața ta și la tot sufletul cel dosădit și amărât de valurile vieții celei trecătoare și roagă-L pe Atotputernicul Dumnezeu și pe Prea Curata Sa Maică, să trimită grabnică mângâiere celor din suferință, tărie și ajutor celor în ispite, nădejde celor deznădăjduiți, pace celor tulburați, reazim săracilor, statornicie în dreptate, credință, unitate duhovnicească a tot poporul și răbdare celor ce se ostenesc în mânăstiri, în peșteri, prin pustiuri, în ostroave și în tot locul și-n latura pământului.

Nu terce cu vederea primejdiile în care zace creștinătatea ortodoxă cea hărțuită de dezbinări, certuri, rătăciri și erezii și roagă fierbinte pe Prea Sfântul Duh să întărească Sfânta Biserică Dreptmăritoare, să-i dăruiască păstori de suflete iscusiți și gată de jertfă, pentru mântuirea turmei celei încredințate lor, să-i lumineze pentru a-i învăța pe credincioși dreapta credință, să-i curățească de tot felul de patimi și să nu fie sminteală păstoriților lor.

Fii mijlocitor, către Cel ce toată viața I-ai dăruit-o, către Hristos, Fiul Tatălui Celui Veșnic și de o ființă cu Prea Sfântul Duh, să ne izbăvească de tot felul de patimi și întinăciuni trupești și sufletești, să ne limineze mintea, cu Lumina Sfintei Sale Evanghelii, să ne curățească inima de toată ispitirea și pofta cea rea, să ne ajute să punem început bun de mântuire și a spori duhovnicește în calea mântuirii, cu Darul Prea Sfântului Duh, iar înfricoșatul Scaun de Judecată, mijlocește Sfinte Ioane la Dreptul Judecător, ca cel ce ai câștigat îndrăzneală la Dânsul, să caute cu milă și cu îndurare la ticăloasele noastre suflete și nu după ale noastre nelegiuiri să ne osândească, ci după marea, bogata și dumnezeiasca Sa bunătate, să ne miluiască și veșnicilor bunătăţi să ne învrednicească spre Slava Preamilostivului Dumnezeu, Celui în Prea Sfânta Treime închinat. Amin.

SLUJBA SFÂNTULUI IOAN CEL NOU HOZEVITUL

Luna August, Ziua a cincea

Înainte prăznuirea Schimbării la Faţă a Domnului nostru Iisus Hristos şi pomenirea Sfântului Mucenic Evsignie.

Tot în această zi se face pomenirea Sfântului Preacuviosului Părintelui nostru Ioan cel Nou de la Neamţ, numit şi Hozevitul, care s-a săvârşit în peştera Sfânta Ana din pustiul Hozeva, la 5 august 1960.

BLAGOSLOV
* JERUSAL
LOCURILE S

La Vecernia mică

La „Doamne strigat-am... " se pun stihirile pe 4 glas 4.

Nimic n-ai iubit mai mult pe pământ, fericite Părinte, decât pe Dumnezeu; nici avere, nici cinste, nici fraţi, nimic din cele trecătoare. Ci, arzând pentru Taborul cel duhovnicesc, ai urmat lui Hristos prin aspre osteneli şi te-ai îmbrăcat în haină albă de lumină şi de nuntă.

Nu te-ai uitat la trupul tău cel slab şi neputincios, Preacuvioase, nici la fraţii şi părinţii tăi duhovniceşti din lavra Neamţului. Ci, ascultând glasul Duhului, ai alergat spre Ţara Sfântă şi Tabor unde te-a chemat Hristos, spre lumina cea neapusă a împărăţiei Sale.

Ai lăsat patria ta şi ai râvnit spre înălţimile Taborului şi ale Ermonului, spre Hristos cel schimbat la Faţă, care schimbă faţa şi chipul lumii prin har, credinţă şi pocăinţă.

Ai urcat ca un cerb Taborul cel duhovnicesc, Sfinte Părinte Ioane, spre vârful cel de văpaie, unde Hristos, Lumina lumii, schimbă la faţă tainic pe cei ce urcă pe muntele pocăinţei.

Slavă..., glasul al 4-lea

Veniţi toate cetele călugărilor să lăudăm astăzi pe Cuviosul

Ioan Sihastrul, pe odrasla Moldovei și pe mlădița Raiului, odrăslită în lavra Neamț; pe următorul Sfintei Maria Egipteanca și al râvnitorului prooroc Ilie Tezviteanul, pe pustnicul cel neobosit ce s-a nevoit în peștera Sfintei Ana din Hozeva, zicând: Bucură-te, Sfinte Ioane, lauda sihaștrilor!

Și acum... a Înainteprăznuirii, glasul al 5-lea

Veniți să ne adunăm în muntele Domnului și în casa Dumnezeului nostru, și să vedem slava schimbării Lui la față, slavă ca Unuia-Născut din Tatăl. Întru lumină să luăm lumină și, înălțați făcându-ne cu Duhul, să lăudăm Treimea cea întocmai de o ființă în veci. (De cade această zi vineri seara sau sâmbătă seara, se spune dogmatica glasului de rând).

La Stihoavnă

Se pun stihirile Înaiteprăznuirii praznicului Schimbării la Față, glasul al doilea. (vezi la Minei 5 august).

Troparul Sfântului Ioan cel Nou de la Neamț

Glasul al 8-lea:

Întru tine, Părinte, cu osârdie s-a mântuit cel după chip, căci lăsând lumea și patria ta, ai luat Crucea lui Hristos și în Valea Iordanului te-ai așezat spre nevoință. Pentru aceasta și cu îngerii acum se bucură, Cuvioase Părinte Ioane, duhul tău. Roagă-te lui Hristos Dumnezeu să mântuiască sufletele noastre.

Slavă... Și acum...

Troparul Înainteprăznuirii, glasul al 4-lea (vezi la Minei pe luna August, ziua a 5-a).

La Vecernia mare

După obișnuitul psalm 103, se cântă „Fericit bărbatul...”, starea întâia.

La „Doamne strigat-am...” se pun stihirile pe 8:4 ale Înainteprăznuirii pe glasul al 4-lea (vezi la Minei pe luna August, în 5 zile) și 4 ale Sfântului Ioan de la Neamț, pe glasul al 5-lea.

Stihirile Cuviosului, glasul al 5-lea:

Podobie: „Cuvioase părinte...”

Rămas orfan din pruncie, Cuvioase Părinte, din tinerețile tale ai intrat în lavra Neamţului, ca la un liman, să-L slăveşti aici pe Dumnezeu cu îngerii şi cu părinţii cei nevoitori. Pentru aceasta te rugăm, Sfinte Ioane, Părintele nostru, roagă-L pe Hristos Dumnezeu, să dăruiască Bisericii unire, pace şi mare milă (de două ori).

Lipsit fiind pe pământ de toată mângâierea omenească, ai trăit de mic printre străini ca un sihastru, Cuvioase Părinte Ioane, având tată pe Dumnezeu, iar mamă pe Preacurata Fecioară, sprijin pe bătrâna ta bunică, surori de taină, lacrimile, iar fraţi iubiţi pe sfinţii îngeri, care nevăzut te însoţeau, păzind picioarele tale de ispitele cumplitului vrăjmaş. Pe Hristos Mântuitorul, roagă-L să dăruiască lumii unire, pace şi mare milă.

Pentru suferinţele tale şi curăţia inimii, Cuvioase, te-a chemat Hristos Domnul la cinul îngeresc în marea lavră de la Neamţ, de unde apoi, râvna Duhului, te-a adus la Mormântul dătător de viaţă şi în pustiul Iordanului, unde bine nevoindu-te, te-ai mutat la cereştile locaşuri şi cu sfinţii te-ai numărat. Sfinte Prea Cuvioase Părinte Ioane, roagă-te lui Hristos Dumnezeu să mântuiască lumea şi sufletele noastre.

Slavă..., glasul al 5-lea

Veniţi toate cetele călugărilor să lăudăm astăzi pe Sfântul Ioan Sihastrul, pe odrasla cea aleasă a Moldovei şi mlădiţa binecuvântată a Mânăstirii Neamţ; pe următorul cuvioasei Maria Egipteanca şi al marelui profet Ilie Tezviteanul, pe pustnicul cel neobosit care s-a nevoit în peştera Sfintei Ana din Hozeva, zicând: Bucură-te, Sfinte Ioane, lauda sihaştrilor!

Şi acum..., a Înainteprăznuirii, glasul al 5-lea

Veniţi să ne suim în muntele Domnului şi în casa Dumnezeului nostru, şi să vedem slava Schimbării Lui la Faţă, slavă ca a Unuia-Născut din Tatăl. Întru lumină să luăm lumină şi înălţaţi făcându-ne cu Duhul, să lăudăm Treimea cea întocmai de o fiinţă în veci.

De este vineri seara sau sâmbătă seara se cântă dogmatica glasului de rând.

Vohod - Lumină lină...

Prochimenul zilei

Paremiile zilei se pun de la un cuvios, de la 11 sau 17 ianuarie.

La Litie

Stihirile pe glasul al 2-lea

N-ai avut odihnă, nicăieri purtătorule de Dumnezeu Părinte, decât la mult dorita linişte, maica rugăciunii. De aceea te-ai retras la peştera Sf. Ana din pustiul Hozeva, unde ţi-ai săvârşit călătoria vieţii, slăvind pe Hristos, viaţa lumii.

Spune-ne, Părinte, ostenelile tale cele neştiute din pustie prin care sufletul ţi-ai curăţat, mintea ţi-ai luminat, trupul ţi-ai stăpânit, demonii i-ai izgonit şi pe Hristos L-ai preamărit.

Spune-ne Sfinte Ioane, lăcrimile tale şi rugăciunile cele de foc, pe care ziua şi noaptea le înălţai lui Dumnezeu în pustiul Iordanului şi în peştera Hozeva, prin care desăvârşit te-ai făcut şi cu Hristos tainic te-ai unit.

Arată-ne, Cuvioase Părinte, calea pocăinţei prin rugăciunile tale şi ne învaţă prin scrierile tale cum să ne dezlegăm de lanţul grijilor pământeşti, ca să ne unim în veci cu Hristos, Mântuitorul sufletelor noastre.

Slavă..., glasul al 2-lea

Nu ne uita pe noi fiii tăi,.Sfinte şi dumnezeiescule Părinte Ioane, mult nevoitorule, care prin faptele tale pe diavoli din pustie i-ai izgonit. Şi patimile noastre de la noi alungă-le cu rugăciunile tale, Cuvioase, cei ce te cinstim pe tine.

Şi acum..., a Înainteprăznuirii, glasul al 2-lea

Cel ce în Muntele Taborului Te-ai schimbat la Faţă întru slavă Hristoase Dumnezeule, şi ai arătat ucenicilor Tăi slava Dumnezeirii Tale, luminează-ne pe noi cu lumina cunoştinţei duhovniceşti şi ne îndreptează pe cărarea poruncilor Tale, ca un bun şi de oameni iubitor.

La Stihoavnă

Stihirile Sfântului, glasul al 4-lea

Departe de noi te-ai dus, Sfinte Ioane, iubitul lui Hristos, ca să nu probeşti ca Marta celor pământeşti. Nu ne lăsa pe noi fără ajutor, că pierim de povara ispitelor vieţii, ci ne deşteaptă la pocăinţă, asemenea Mariei, prin rugăciunile tale cele neîncetate.

Stih: Scumpă este înaintea Domnului moartea Cuviosului Lui.

Nici lacrimi de pocăinţă nu avem, nici ţie a urma nu putem, că suntem robiţi de patimi. De aceea te rugăm, Sfinte Cuvioase Părinte Ioane, mijloceşte pentru noi la Hristos să ne dăruiască milă şi iertare de păcate.

Stih: Preoţii Tăi se vor îmbrăca întru dreptate şi cuvioşii Tăi se vor bucura.

Cuvioase Părinte Ioane, tu ai biruit pe vrăjmaşul şi ai luat cununa biruinţei şi, ca cel ce eşti bun ostaş al Împăratului Ceresc, cu sabia rugăciunii şi cu arma postului ai tăiat toate patimile omeneşti şi au urcat cu uşurinţă pe Taborul cel duhovnicesc al desăvârşirii. Roagă-L pe Hristos Dumnezeu, fericite, să ne lumineze şi pe noi cu văpaia cea de foc a Taborului ceresc.

Slavă..., glasul al 8-lea

Mulţimile călugărilor te cinstesc pe tine Ioane, Părintele nostru, că tu cu rugăciunile tale pe diavoli i-ai biruit, mintea ţi-ai luminat, trupul ţi l-ai stăpânit şi cu Dumnezeu te-ai unit, învăţându-ne a umbla pe cărarea cea dreaptă a mântuirii. Fericit eşti că lui Hristos ai slujit în sihăstrie şi cu îngerii tainic ai vorbit şi trupul nestricăcios după moarte ţi s-a păzit. Roagă-te împreună cu toţi sfinţii să se mântuiască sufletele noastre.

Şi acum..., a Înainteprăznuirii, glasul al 8-lea

Fecioară, care ai născut pe Soarele Hristos, învredniceşte-ne pe noi să urcăm cu El pe Tabor curăţiţi de patimi şi de gânduri, ca să gustăm din bucuria şi lumina cea necreată, cu apostolii şi cu toți sfinții.

La Litie se cântă troparul Cuviosului Ioan și al Înainteprăznuirii (vezi la Vecernia mică).

La Utrenie

La „Dumnezeu este Domnul..." se cântă troparul Cuviosului Ioan cel Nou de la Neamț, de două ori; apoi Slavă..., Și acum..., troparul Înainteprăznuirii.

După catisma întâi se cântă sedelna Înainteprăznuirii din Minei, 5 August, sau sedelna Sfântului Ioan cel Nou, glasul al 4-lea.

Podobie: „Arătatu-te-ai astăzi..."

Lăsat-ai Sfinte Ioane, toate cele trecătoare pentru Hristos, căutându-ți liniștea aproape de Mormântul dătător de înviere, și din loc în loc umblând, ți-ai sfârșit călătoria în peștera Sfintei Ana, unde ai răsărit nestricat sfântul tău trup, pentru care lăudăm astăzi pomenirea ta.

Slavă..., tot aceasta

Și acum..., a Înainteprăznuirii din Minei

După catisma a doua, sedelna Sfântului, glasul al 4-lea.

Podobie: „Spăimântatu-s-a Iosif..."

N-ai dat somn ochilor tăi, Părintele nostru Ioane, nici inima nu ți-ai împovărat-o de grijile cele pământești; ci pe toate defăimându-le pentru dragostea lui Hristos, te veselești acum în cer cu cetele tuturor sfinților și te roagă pentru noi cei ce săvârșim cu laude și cu cântări sfânte pomenirea ta.

Slavă..., tot aceasta

Și acum..., a Înainteprăznuirii din Minei

Polieleul şi apoi Mărimurile:

I. Mărimu-te pe tine, Sfinte Ioane, purtătorule de Dumnezeu şi cinstim pomenirea ta, cununa sihaştrilor şi împreună vorbitorule cu îngerii.

II. Veniţi toate cetele călugărilor să mărim pe Ioan, Părintele nostru, zicând: Pe lauda Moldovei...

Slavă..., Şi acum..., Aliluia (de trei ori)

După Polieleu, Sedelna, glasul al 5-lea

Podobie: „Pe Cuvântul Cel împreună..."

Părăsind cele pământeşti, te-ai nevoit în sihăstrie pe Valea Iordanului şi în pustiul Hozeva, cetele diavoleşti cu rugăciunile tale arzând şi cu îngerii împreună priveghind, Sfinte Ioane fericite, roagă pe Hristos Dumnezeu să dea lumii pace şi mare milă.

Slavă..., Şi acum..., a Înainteprăznuirii

Astăzi Hristos urcă pe Muntele Taborului să se îmbrace în haine de lumină înaintea ucenicilor Săi şi să ne împace pe toţi cu Tatăl nostru cel ceresc.

Se cântă Antifonul întâi glasul al 4-lea: Prochimen, glasul al 4-lea:

Scumpă este înaintea Domnului moartea Cuviosului Lui.

Stih: Ce voi răsplăti Domnului pentru toate câte mi-a dat mie!

Toată suflarea...

Evanghelia de la Matei (XI, 27-30), (caută joi, în săptămâna a 4-a după Rusalii). Apoi Psalmul 50.

Slavă..., glasul al 2-lea

Pentru rugăciunile Cuviosului Tău Ioan, Milostive, curăţeşte mulţimea greşelilor noastre.

Şi acum...

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Milostive, curăţeşte mulţimea greşelilor noastre.

Stih: Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta...

Stihira idiomelă, glasul al 6-lea:
Cuvioase Părinte Ioane, mult nevoitorule, şi făclia de mult preţ, aprinse din lumina Sfântului Mormânt dătător de viaţă, luminează cu rugăciunile tale pe cei ce te iubesc pe tine şi cere de la Hristos, Mântuitorul lumii, să ne dăruiască nouă mare milă.

Canoanele

Se pun două canoane şi tricântarea Înainteprăznuirii:
Canonul Înainteprăznuirii cu irmosul, pe 6, canonul Sfântului Ioan cel Nou de la Neamţ, pe 4, tricântarea pe 4 (ambele din Minei, 5 August).

Canonul Sfântului (Facerea lui Ioanichie)

Cum vom putea lăuda după cuviinţă nevoinţa ta, Sfinte Prea Cuvioase Părinte Ioane, purtătorule de Dumnezeu, că ai răsărit cu tulpina din pământ românesc şi ai adus roade cereşti în Ţara Sfântă unde S-a născut şi a înviat Hristos. Roagă-te, fericite, pentru noi toţi lui Dumnezeu, Izbăvitorul lumii.

Fiu de părinţi săraci şi iubitor de Hristos, ai rămas din pruncie fără mamă şi fără tată. Dar te-a chemat la Sine Tatăl nostru Dumnezeu, Căruia I-ai slujit cu credinţă ca un fiu ascultător. Roagă-te, sfinte şi pentru sufletele noastre.

Fiind orfan şi străin de lume, ţi-ai ales mamă, Biserica lui Hristos cea cu mulţi fii şi tată pe Bunul Dumnezeu; părinţi duhovniceşti ţi-ai luat pe sfinţi, protectori pe îngeri şi fraţi iubitori pe sihaştrii pustiului, iar loc de nevoinţă, Valea Iordanului. Roagă-te, Sfinte Ioane fericite, împreună cu toţi drepţii să ne mântuim şi noi, fiii tăi sufleteşti.

Nu ai aflat odihnă pe pământ, nici în satul tău Crăinicieni, nici între rude şi copii, ci numai în casa lui Dumnezeu şi în obştea Mânăstirii Neamţ, unde ai fost chemat de Duhul Sfânt şi ai luat jugul cel bun al călugăriei. Pomeneşte-ne, părinte, şi pe noi fiii tăi, înaintea Tronului slavei dumnezeieşti.

Blând şi smerit ai fost şi în lume şi în nevoinţa monahală. Că săvârşeai ascultarea cu multă dragoste şi, tăcând, te rugai neîncetat în biserica lui Dumnezeu, făcând inima ta cămară de foc a Preasfântului Duh. Adu-ţi aminte, Sfinte, şi de noi toţi înaintea Dreptului Judecător.

Sămânţa Duhului Sfânt a căzut în inima ta ca într-un pământ bun şi a adus multe roade, Părinte. Adică rânduială monahicească şi nevoinţă îngerească, post îndelungat şi neadormite rugăciuni. Nu ne uita, Părinte, şi pe noi fii tăi din patria natală, înaintea Preasfintei Treimi.

Slavă...

Toţi ne hrănim din învăţăturile tale şi ne zidim la suflet de smerenia, rugăciunea şi aspra ta nevoinţă pustnicească. Învaţă-ne şi pe noi cei neputincioşi să urmăm faptelor tale, purtătorule de Dumnezeu, părinte.

Şi acum..., a Născătoarei

În cer te laudă îngerii şi pe pământ credincioşii, Preasfântă Maică şi Fecioară. Că cei de sus cu îngereşti cântări te cinstesc, iar noi păcătoşii, prin case şi prin mânăstiri, te mărturisim Născătoare de Dumnezeu şi cerem neîncetat ajutorul tău, Stăpâne. Du lacrimile şi rugăciunile noastre înaintea Tronului slavei Preasfintei Treimi.

Cântarea a 3-a

De oameni ai fugit şi cu sihaştrii şi cu îngerii pe Dumnezeu împreună L-aţi slăvit. Roagă-te, Sfinte Ioane, următorul lui Hristos, pentru întărirea dreptei credinţe în lume şi în patria ta şi cere milă şi iertare nouă, fiilor tăi, care lăudăm nevoinţa ta.

Te-ai logodit cu Hristos în lavra de la Neamț și te-ai unit cu El deplin în Țara Sfântă, nevoindu-te prin peșteri și locuri pustii departe de lume și de orice mângâiere pământească. Pentru aceasta și smeritul tău trup s-a aflat în mormânt nestricat, cu voia lui Dumnezeu, spre bucuria ortodocșilor și mustrarea celor necredincioși.

Viața ta aspră și pustnicească ne mustră pe noi, Părinte, că nu putem urma nevoințelor tale. Că nici râvnă multă nu avem, nici rugăciune din inimă nu am dobândit, nici de lacrimi și de bucuria Duhului Sfânt nu ne-am atins. Ajută-ne, Sfinte Părinte Ioane, să urmăm și noi prin pocăință lui Hristos.

Mai mult decât toate ai iubit, fericite, liniștea, maica rugăciunii, tăcerea și înstrăinarea, care nasc plânsul cel duhovnicesc și, împreună, rugăciunea și postul cel desăvârșit, prin care ți-ai curățat mintea și ai biruit pe diavoli. Învață-ne și pe noi să părăsim multa vorbire și să ne rugăm din inimă lui Dumnezeu.

Pentru sfintele tale nevoințe, Biserica lui Hristos te prăznuiește astăzi, credincioșii te cinstesc cu credință, iar călugării îți aduc smerite cântări de laudă, că ne ești tuturor părinte sufletesc, model, sfetnic și neadormit rugător către Bunul Dumnezeu.

Pentru blândețea și smerenia ta ai ajuns să fii numărat în cetele tuturor sfinților din cer. Pentru aceea te cinstim ca pe un adevărat prieten iubit al lui Hristos, ne închinăm sfintelor tale moaște și sărutăm cu credință icoana ta. Mijlocește și pentru noi, Parinte, la Părintele ceresc să mluiască sufletele noastre.

Slavă...

Cum vom putea tăcea când Biserica te laudă, sfinții te primesc în cetele lor, iar îngerii te ocrotesc, Sfinte Prea Cuvioase Părinte Ioane? Primește-ne și pe noi fiii tăi duhovnicești, ca împreună să lăudăm pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh, Dumnezeu.

Și acum..., a Născătoarei

Nici îngerii, nici oamenii nu pricep taina cea mare a naşterii tale, Preasfântă fecioară, cum tu ai împrumutat trup pământesc Fiului lui Dumnezeu, Mântuitorul oamenilor. De aceea îţi cântăm: Bucură-te, rugătoare tare pentru toată lumea!

Condacul Sfântului,

Glasul al 8-lea

Pe unul Dumnezeu iubind, de cele trecătoare ai fugit şi în pustie locuind, cu liniştea duhului te-ai logodit, Sfinte Prea Cuvioase Părinte Ioane, neîncetat slăvind pe Hristos Mântuitorul lumii, pe care roagă-L să mântuiască sufletele noastre.

Icos

Lăsând cu bucurie cele pământeşti, din tinereţe ai primit chipul cel îngeresc în obştea mânăstirii Neamţ, şi închinându-te la Mormântul Domnului, te-ai făcut sihastru iscusit şi, gustând din lumina cea mistică a Taborului, te-ai nevoit singur în pustiul Iordanului şi al Hozevei, călăuzit de Duhul Sfânt, Prea Cuvioase Părinte Ioane, podoaba Moldovei şi lauda sihaştrilor, ajută-ne pe toţi fii tăi să ne închinăm cu dreaptă credinţă lui Dumnezeu celui în Treime preamărit.

Slavă..., Şi acum..., a Înainteprăznuirii

Cântarea a 4-a

Ne cucerim, Părinte, de râvna ta pentru Hristos, că pe toate lepădând, numai Lui I-ai slujit până în sfârşit. Învaţă-ne şi pe noi să părăsim grijile pământeşti ca să dobândim pe cele cereşti. Te lăudăm astăzi, fericite Părinte Ioane, căci din pruncie ai primit dar şi înţelepciune duhovnicească, păşind pe calea Raiului şi slăvind neîncetat pe Dumnezeu împreună cu îngerii. Roagă-te Sfinte, în cer pentru noi fiii tăi.

Fugind de calea cea largă a pierzării, ai păşit de mic pe calea cea îngustă a pocăinţei şi liniştii care duce la Hristos. Şi bine plăcând lui Dumnezeu, numărat ai fost în ceata Sfinţilor Părinţi, cu Antonie cel Mare, cu Pahomie, cu Onufrie şi Arsenie şi cu ceilalţi toţi.

Nu te-ai robit cu nimic de cele pământeşti, nici Martei nu i-ai slujit; ci împreună cu Maria ai stat toată viaţa la picioarele lui Hristos, prin priveghieri şi postiri şi neîncetate rugăciuni, hrănindu-te mereu de cele cereşti.

Nimic din cele de aici nu ţi-au trebuit, Sfinte Părinte Ioane, nici cinste, nici laudă, nici avere, nici prieteni; ci la toate renunţând, partea cea bună a Mariei ţi-ai ales.

Te lăudăm astăzi, fericite Părinte, iubitorule de Hristos, că prin înţelepciunea şi viaţa ta îngerească, ne înveţi şi ne mustri pe noi cei robiţi de grijile acestei lumi îndemnându-ne să urmăm Domnului pe calea pocăinţei.

Slavă...

Fericit eşti, Părinte, că ai zburat ca un vultur la cele înalte. În locul celor pământeşti de care toţi ne robim ai ales pe cele cereşti; în locul odihnei, ai ales osteneala; în locul somnului, ai ales priveghierea; în locul hainelor scumpe, te-ai mulţumit cu cele vechi; iar în loc de casă luminoasă şi pat moale ai iubit peştera cea rece şi întunecoasă, ca să poţi iubi neîncetat pe Hristos, Mirele sufletului tău.

Şi acum.... a Născătoarei:

Ne închinăm, Preacurată Fecioară, icoanei tale şi propovăduim minunea cea necuprinsă a întrupării Cuvântului din neîntinat trupul tău cel fecioresc; credem cu tărie în viaţa de veci şi alergăm sub acoperământul tău. Ajută-ne, stăpâne, împreună cu Sfântul Ioan cel Nou de la Neamţ, să ne închinăm cu evlavie Preasfintei Treimi.

Cântarea a 5-a

Trupul ţi l-ai chinuit cu tot felul de lipsuri şi boli, cu foame, cu sete şi cu răceala stâncilor, pentru dragostea lui Hristos, căci ai iubit pe Dumnezeu mai mult decât noi toţi. De aceea trupul tău cel sfinţit a fost preamărit cu nestricăciunea, şi cu facerea de minuni, spre mângâierea noastră a celor credincioşi, care te rugăm: ajută-ne, Sfinte, să ne mântuim.

Cum vom lăuda îndeajuns nevoința ta și a sfinților lui Dumnezeu, dacă noi nu iubim în aceeași măsură pe Hristos, Mântuitorul lumii? Și cum vom putea moșteni cele cerești, dacă noi nu renunțăm din inimă la cele pământești. Ci, ajută-ne, Sfinte Ioane, Părintele nostru, să scăpăm de robia celor de aici.

Sărutăm cu evlavie icoana ta și cinstitele tale moaște purtătoare de har dumnezeiesc. Ajută-ne, Părinte Sfinte, prin rugăciunile tale să urmăm după făgăduință, lui Hristos și sfinților Lui.

Îngenunchem cu credință la racla cu moaștele tale cele binecuvântate și nestricate de păcat și de vreme și ne rugăm, fericite Părinte Ioane, să ne păzești cu rugăciunile tale de robia patimilor, ca să dăm răspuns la înfricoșătoarea Judecată de apoi.

Ajută-ne, Sfinte Ioane, Părintele nostru, să urmăm întru toate nevoințele tale, precum ai urmat lui Hristos, părăsind tulburarea și robia celor pământești, ca și noi să fim numărați ca în ceata celor mântuiți.

Om al liniștii și al rugăciunii, cu nimeni nu vorbeai, părinte decât cu Dumnezeu, cu sfinții și cu păsările cerului care te cinsteau și zăboveau cu bucurie în jurul peșterii tale. Căci odihnindu-se Duhul Sfânt în inima ta, nimic nu mai doreai, decât pe Hristos, iubitul tău căruia roagă-te pentru sufletele noastre.

Slavă...

Peștera Sfintei Ana din pustiul Hozeva, ți-a fost, Prea Cuvioase, ultimul tău sălaș pe pământ. Acolo te-ai ascuns de noi, acolo te-ai rugat fierbinte lui Hristos; acolo te-ai nevoit și ai plâns pentru neamul tău robit de apostați și de păgâni; acolo ai scris frumoase învățături duhovnicești pentru noi, pe care le trimiteai fraților tăi ca o rază de lumină și călăuză dătătoare de speranță.

Și acum.... a Născătoarei

Să lăudăm pe Fecioara cea fără de prihană, să preamărim pe Maica Domnului cea cu totul neîntinată și să cinstim pe cea mai cinstită dintre heruvimi şi serafimi, cerându-i ca împreună cu toţi sfinţii să mijlocească înaintea scaunului celui de foc al Dreptului Judecător.

Cântarea a 6-a

Fiind înţeleptit de Dumnezeu şi plin de bărbăţie, te-ai nevoit ca un înţelept pe pământ, părăsind cele amăgitoare şi dobândind cele veşnice. Pentru aceasta te lăudăm, Sfinte Prea Cuvioase Părinte Ioane şi cinstim pomenirea ta.

Nu te-ai temut, Părinte, de diavoli, nici de boală, nici de fiare, nici de moarte, căci întru tine locuia Hristos, Mirele tău, pe Care roagă-L să ne scape şi pe noi de cursele diavolului şi ale morţii.

Umbriţi fiind se Duhul Sfânt, totdeauna aveai mintea ta la Dumnezeu, cugetând şi vorbind cele cereşti, căci te hrăneai numai din cuvintele Sfintei Evanghelii şi din învăţăturile dumnezeieştilor Părinţi, pe care apoi le ofereai fiilor tăi duhovniceşti.

Cugetând mereu la ceasul despărţirii de trup şi al judecăţii lui Hristos, inima ta, Părinte, se ruga neîncetat, cerând slobozire de legăturile firii, iar mintea ta se hranea permanent din dulceaţa dumnezeieştilor cuvinte.

Nu au putut demonii să te alunge din pustie, nici din peşteră, Sfinte Ioane Parintele nostru, deşi neîncetat te înfricoşau şi te ameninţau, căci îngerii lui Dumnezeu te acopereau cu aripile lor în chip nevăzut. De aceea, roagă-te, să ne acopere şi pe noi de cursele vrăjmaşului.

Nici desele boli ale trupului tău, nici frigul peşterii, nici lipsa apei şi a hranei trupeşti, nici nălucirile diavolilor, nici dorul după patria părinţilor tăi, nu te-au scos din inimă şi din liniştea pustiului, nici te-au biruit, bunule nevoitor al lui Hristos, căci darul Duhului Sfânt era cu tine şi te mângâia neîncetat.

Slavă...

Cum vom lăuda, Sfinte Ioane, mult nevoitorule, osteneala ta cea bine plăcută lui Dumnezeu, pe care ai răbdat-o pentru frumusețea celor cerești care se odihneau în sufletul tău? Căci cu rugăciunea și lacrimile tale cele trecătoare le-ai biruit și raiul cel veșnic l-ai moștenit. Ci roagă-te, Sfinte, să se mântuiască și sufletele noastre.

Și acum..., a Născătoarei

Preasfântă Fecioară și Maica lui Hristos Dumnezeu, ajută-ne să fim credincioși ai Fiului tău și împreună cu El să urcăm astăzi pe Tabor, ca să ne schimbăm la față cu Petru, cu Iacob și cu Ioan, slăvim pe Treimea cea de o ființă și nedespărțită.

Condacul Înainteprăznuirii, glasul al 4-lea și Icosul (vezi Mineiul pe luna August, în 5 zile). Dacă este priveghere specială, se pune condacul sfântului, de la sfârșitul Cântării a 3-a.

Sinaxar

În această lună, în ziua a 5-a, Înainteprăznuirea Schimbării la Față a Domnului și pomenirea Sfântului Mucenic Evsignie.

Tot în această zi se face pomenirea Sfântului Cuviosului Părintelui nostru Ioan cel Nou de la Neamț (Hozevitul), ale cărui sfinte moaște s-au aflat întregi în peștera Sfânta Ana și se păstrează în Biserica Mânăstirii Sfântul Gheorghe Hozevitul în apropiere de Ierihon.

Cu ale lor sfinte rugăciuni, Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-ne pe noi. Amin.

Cântarea a 7-a

Cinstim ostenelile tale, sfinte Preacuvioase Părinte Ioane, lăudăm viața ta cea pustnicească și ne închinăm cu evlavie icoanei tale. Mijlocește cu rugăciunile tale la Hristos Dumnezeu să mântuiască lumea și țara în care te-ai născut și să ierte sufletele noastre.

Îngenunchem la racla cu sfintele tale moaște cele făcătoare de minuni și să le sărutăm cu credință și te rugăm toți fiii tăi, Părinte, dăruiește-ne acest odor de mare preț, să ne fie mângâiere întru scârbe, vindecarea bolilor noastre trupeşti şi sufleteşti, îndemnarea celor râvnitori pentru Hristos şi mustrare celor neascultători care au părăsit Biserica lui Dumnezeu.

Ne căim de păcatele noastre, purtătorule de Dumnezeu Părinte, că tu, părăsind toate cele pământeşti, ai dobândit cu puţine osteneli cele cereşti. Iar noi, robindu-ne de cele trecătoare, ne-am depărtat de Hristos, Mântuitorul, pe care roagă-L, fericite, să miluiască lumea, ţara şi sufletele noastre.

Cu rugăciuni şi postiri, cu lacrimi şi priveghere şi cu minte curată şi neîntinată, ai biruit firea şi pe diavoli, ai urmat marilor sihaştri de demult şi împreună cu sfinţii şi îngerii te-ai făcut lăudător al Preasfintei Treimi. Roagă-te, Sfinte Părinte Ioane, şi pentru sufletele noastre.

Apărător al dreptei credinţe, te-ai făcut Cuvioase, că Evanghelia lui Hristos ai împlinit şi sfintele Lui porunci ai păzit; pe cei leneşi cu sfaturile tale i-ai aşteptat, pe călugări la rugăciune i-ai îndemnat, pe mireni la pocăinţă i-ai chemat, iar pe cei rău credincioşi cu tărie i-ai mustrat.

Cum vom înceta a te lăuda pe tine, Sfinte Ioane Părintele nostru, că te-ai făcut sălaş al Preasfântului Duh, cu sufletul arzând, cu inima încălzind, prin cuvânt însemnând şi prin tăcere pe cei mândri smerind. Roagă-te pentru toţi să se mântuiască sufletele noastre.

Slavă...

Întru tine s-a odihnit Hristos, împreună cu Tatăl şi cu Duhul iar întru noi stăpâneşte păcatul şi grijile cele trecătoare. Tinde spre noi mână de ajutor, părinte, deşteaptă-ne la pocăinţă şi prin rugăciunile tale învredniceşte-ne să odihnim pe Duhul Sfânt în inimile noastre.

Şi acum.... a Născătoarei

Cu ce cuvinte vom începe a te lăuda pe tine, Născătoare de Dumnezeu, că nu ne pricepem, fiind slabi şi lipsiţi de iubire. Ci roagă-te pentru noi toţi împreună cu Sfântul Ioan Părintele nostru, să se mântuiască lumea, ţara şi sufletele noastre.

Vino la noi, purtătorule de Dumnezeu, Sfinte Ioane, lauda sihaştrilor, şi ne bucură cu moaştele tale cele făcătoare de minuni şi bună mireasmă, că nu avem alt ajutor în marea cea tulburată a acestei vieţi. Ci cu rugăciunile tale şi ale tuturor sfinţilor, scapă-ne de tot necazul şi nevoia.

Vino la noi, iubitorul lui Hristos Părinte, şi ascultă cererile fiilor tăi sufleteşti şi întăreşte credinţa şi răbdarea fraţilor tăi din care te-ai născut, povăţuindu-ne pe toţi pe calea mântuirii.

Vino la noi, fii tăi, bunule Părinte şi următorule a lui Hristos, cel ce te-ai arătat printre cei mai de pe urmă sfinţi şi mărgăritar de mare preţ al Bisericii Ortodoxe, şi ne învaţă cum să ne pocăim şi să iertăm ca să dobândim viaţa cea de veci.

Ai milă de noi, fii tăi, şi ne dă tărie şi curaj, smerenie şi înţelepciune în lupta cea grea cu slujitorii iadului, şi prin rugăciunile tale, Sfinte Ioane, Părintele nostru, ajută-ne să ne izbăvim de întuneric şi să dobândim lumina învierii în Hristos.

Binecuvîntează-ne, bunule ostaş al lui Hristos, iubitorule de nevoinţă, care ai iubit pustia ca o căprioară şi cu sabia rugăciunilor tale ai tăiat capetele nevăzuţilor vrăjmaşi şi te-ai numărat cu sihaştrii şi cu sfinţii cei de demult.

Nu ne lăsa sărmani şi lipsiţi de rugăciunea şi de sfintele tale moaşte, Prea Cuvioase Părinte Ioane, lauda Moldovei, că nu avem alt rugător mai apropiat decât tine. Împacă-ne cu Hristos prin pocăinţă şi frate cu frate prin iertare, ca să putem dobândi bucuria mântuirii şi pacea duhului.

Slavă...

Te chemăm în ajutor, Sfinte, nu ne uita; te lăudăm, Prea Cuvioase, cu glas de bucurie, nu ne refuza; te aşteptăm la noi, Părintele nostru Ioane, nu ne părăsi; îţi ieşim întru întâmpinare, nu ne lăsa singuri în vâltoarea ispitelor, acum la sfârşit de veacuri. Ci vino la noi, fii tăi, şi ne mângâie prin rugăciunile şi cinstitele tale moaşte pe care cu credinţă le sărutăm.

Şi acum.... a Născătoarei

Cum să nu te lăudăm pe tine, Maica lui Hristos Dumnezeu, lauda îngerilor şi rugătoarea tuturor credincioşilor, că prin rugăciunile tale diavolii fug, ispitele se biruiesc, răutatea se stinge, ura se preface în bucurie, cei răi se fac buni prin pocăinţă şi noi ne mântuim.

Să lăudăm, bine să cuvântăm şi să ne închinăm Domnului, cântându-I şi preaînălţându-L întru toţi vecii.

În focul cel mistuitor uniţi fiind tinerii, cei ce au fost cei dintâi în cinstirea lui Dumnezeu, dar de văpaie nefiind vătămaţi, cântare dumnezeiască au cântat: binecuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul şi-L preaînălţaţi întru toţi vecii.

Cântarea a 9-a

Lipsit fiind de cele pământeşti, te-ai îmbogăţit întru cele cereşti, agonisind prin multe osteneli cununa faptelor bune. Ajută-ne şi pe noi, fii tăi, Sfinte Ioane, iubitorule de Dumnezeu, să nu pierdem cununa mântuirii, fiind lipsiţi de fapte bune.

Ai alergat, Sfinte Părinte, ca un cerb la izvoarele liniştii ajungând până în Ţara Sfântă. Dar nici acolo n-ai aflat-o căci liniştea deplină a sufletului se dobândeşte numai în cer. De aceea, renunţând la toate, te-ai nevoit până la obştescul tău sfârşit în pustie şi în peşteră, vorbind numai cu Dumnezeu până te-ai mutat la cele de sus. Ajută-ne, Părinte, să ne adăpăm şi noi din liniştea şi pacea Duhului Sfânt.

Te-ai depărtat de oameni, ca să vorbeşti numai cu Dumnezeu: ai renunţat la cele trecătoare, ca să dobândeşti pe cele veşnice. De aceea, acum te veseleşti în lumina lui Hristos în veci şi te rogi pentru cei ce te cinstesc cu credinţă.

Învaţă-ne a ne ruga cu mintea şi cu inima şi a dori numai pe Hristos, Sfinte Prea Cuvioase Părinte Ioane. Învaţă-ne a ne smeri şi a ierta, ca să devenim fii ai lui Dumnezeu, care este veşnică iubire. Învaţă-ne a ne plânge păcatele şi a mângâia pe aproapele, ca să primim şi noi milă şi mângâiere de sus şi iertare de păcate.

Păzeşte-ne, Prea Cuvioase Părinte Ioane, cu rugăciunile tale, de diavoli şi de oameni răi; scapă-ne, Sfinte, de patimi şi de cursele morţii; împacă-ne, mult nevoitorule Părinte, prin rugăciunile tale, cu Dumnezeu şi cu propria noastră conştiinţă, ca să dăm răspuns bun lui Hristos în ceasul morţii şi la înfricoşătoarea Judecată.

Mijloceşte pentru noi, fiii tăi, Sfinte Părinte Ioane, care te cinstim cu evlavie, şi cere milă de la Dumnezeu pentru lume, pentru ţările cu dreaptă credinţă, pentru neamul din care te-ai născut şi pentru toţi care poartă în inimile lor bucuria şi nădejdea învierii în Hristos.

Slavă...

Aflat-ai har de la Dumnezeu, Cuvioase Părinte Ioane, şi ai fost numărat în ceata Sfinţilor Părinţi. Nu ne uita pe noi cei săraci şi slabi în cele duhovniceşti şi cere pentru noi de la Hristos iertare de păcate şi odihnă veşnică sufletelor noastre.

Şi acum...., a Născătoarei

Bucură-te, Marie, Preasfântă Fecioară; bucură-te, Născătoare de Dumnezeu, nădejdea noastră; bucură-te, rugătoarea şi mijlocitoarea lumii înaintea Preasfintei Treimi. Nu înceta a te ruga, Stăpână, împreună cu toţi sfinţii şi cu Sfântul Ioan cel Nou de la Neamţ, să se mântuiască sufletele noastre.

Irmosul

„Înfricoşatu-sa tot auzul de nespusa lui Dumnezeu pogorâre".

Luminânda

Într-armându-te cu rugăciunea şi cu iubirea lui Hristos, fericite Părinte Ioane, ai luat Crucea şi lăsând pe fraţii tăi, te-ai dus în pustiul Iordanului, unde bine te-ai nevoit, biruind pe diavoli şi slăbiciunile firii prin rugăciuni cu lacrimi, prin post şi mucenicească răbdare. Pentru aceasta acum, ajungând lumina cerului și în ceata sfinților, nu înceta a te ruga pentru noi, fiii tăi, cei ce cu dragoste te cinstim pe tine.

Slavă.... Și acum.... a Înainteprăznuirii

Cei ce dorim cu totul, după dumnezeiasca slavă, să tăiem nodul trupului cel pământesc, suindu-ne în Muntele Taborului; și cu Moise și cu Ilie și cu cei aleși dintre ucenici să ne silim și să ne învrednicim a ne face părtași dumnezeieștii străluciri celei neapropiate, lumină prin lumină luând.

La Laude

Se cântă stihirile pe 4, glasul al 8-lea

Cuvioase Părinte Ioane podoaba călugărilor din zilele noastre și iubitorule de nevoință, din tinerețe ai luat Crucea lui Hristos și i-ai urmat cu credință, biruind slăbiciunile firii și ispitele diavolești, într-armându-te cu rugăciunea și cu postul și străin în țară străină fiind, te-ai logodit cu pustia, în toată viața ta, slăvind împreună cu îngerii pe Dumnezeu cel în Treime lăudat și preaslăvit.

Bunule nevoitor, lăsând patria ta, te-ai ostenit în Țara Sfântă unde a înviat Hristos, cu călugării în lavră smerindu-te, cu pustnicii în pustiul Iordanului rugându-te și cu sfinții sihaștri în peșteră jertfindu-te pentru dragostea lui Dumnezeu. Pentru aceasta îți cântăm: Bucură-te, Prea Cuvioase Părinte Ioane, lauda Moldovei și cununa sihaștrilor și te roagă pentru sufletele noastre.

Cu ce cuvinte și cântări de laudă vom lăuda azi pe Sfântul Ioan cel Nou din lavra Neamțului, care în pustiul Iordanului s-a nevoit și în peștera Sfintei Ana mulți ani a sihăstrit, desăvârșit făcându-se și în cetele sfinților numărându-se cu harul său. Pentru aceasta cu evlavie să-l lăudăm: Bucură-te, Sfinte Ioane, Părintele nostru, lauda României și a întregii Ortodoxii!

Slavă.... glasul al 8-lea

Veniți toate cetele călugărilor să lăudăm astăzi într-un glas după cuviință, pe Sfântul Ioan, crinul cel binecuvântat și cu bună mireasmă, care a odrăslit în pământul Moldovei și ai fost închinat lui Hristos în lavra cea mare de la Neamț și în Țara Sfântă a rodit și să-i cântăm: Bucură-te, floare de mult preț a călugărilor; bucură-te, sihastru desăvârșit în pustiul Iordanului, bucură-te, Prea Cuvioase Părinte Ioane, rugător neadormit pentru sufletele noastre!

Și acum..., a Înainteprăznuirii

Urmează Doxologia mare, troparul Cuviosului și a Înainteprăznuirii, ecteniile și apolisul.

Ceasul întâi

***

La Liturghie

Fericirile, din Canonul Cuviosului Căntarea a 3-a, pe 4 și de la Cântarea a 6-a pe 4.

Prochimen glas 4: Cinstită este înaintea Domnului moartea Cuviosului Lui.

Stih: Ce voi răsplăti Domnului pentru toate care mi-a dat mie.

Apostolul din Epistola întâi către Corinteni (IX, 2-12): „Fraților, voi sunteți pecetea apostoliei mele...”

Evanghelie de la Luca (VII, 37-50): „În vremea aceea, L-a rugat unul dintre farisei pe Iisus...”

Chinonicul

Întru pomenire veșnică va fi dreptul și de auzul rău nu se va teme.

PROHODUL MAICII DOMNULUI

Starea I-a

Fiind Maica Vieţii, îngropării te-ai dat
Şi-ale îngerilor cete s-au spăimântat
Admorirea ta cinstind-o luminat.

Născătoarea vieţii şi-al luminii izvor
La-ntuneric ucenicii cum te pogor?
Tu fiind lumina noastră-a tuturor!

BLAGOSLOVENIE * JERUSALEM * LOCURILE SFINTE

Te mărim pe tine, Maica toatei zidiri
Şi-nălţăm duios cântări Sfintei Adormiri
Întru care plată dai acestei firi.

N-a rămas în groapă preacurat trupul tău
Ci mutatu-te-ai cu dânsul la Dumnezeu
Ca să fii părtaşă Slavei Lui mereu.

Iisus a toate Împărat prea slăvit
Te-ai ales pe tine Maică şi, negrăit,
Fără de prihană tu L-ai zămislit.

Stăpânul făpturii pe pământ pogorând
Cum venise întrupându-Se oarecând
Astăzi vine dornic duhul tău luând.

În chip tainic astăzi şi noi toţi ne-adunăm
Şi cu Sfintele Femei jalnic îţi cântăm
Dând înconjur năsăliei ne-nchinăm.

Pe cea mai frumoasă decât tot ce-i zidit
Prin a căruia născare ne-am învoit
Cum s-o vadă firea că s-a pristăvit?

Iară iadul Maică, cum mai poate răbda
Întru tot fulgerătoarea lumina ta?
Căci orbeşte neputând a te vedea.

Dumnezeu Cuvântul trup luând, Mariam,
Spală firea ponosită a lui Adam
Şi din iad sloboade omenescul neam.

Cerul şi pământul îndelung s-au uimit
De străină zămislire ce s-a plinit
Întru tine, Prea Curată, negrăită.

O, minuni străine, lucru nou nevăzut
Cum şi Maică şi Fecioară te-ai cunoscut
Că din sângiuri prea curate ai născut.

Din această lume simţitor te-ai mutat
Dar cu darul tău curată nu ne ai lăsat
Izbăvind pe credincioşi de la păcat neîncetat.

Chiar de-ai fost ascunsă ca un rob un mormânt
Dar făptura te vădeşte înţelegând
Că Stăpână eşti în cer şi pe pământ.

Dac-a fost în groapă trupul tău pristăvit
Pentru noi în paharul morţii s-a îndulcit
Plecăciunea ta cea multă socotind.

Odrăzlind din tine spicul cel tăinuit
Credincioşii Pâinea vieţii au dobândit
Şi din stricăciune toţi ne-am izbăvit.

Ca un sfeşnic, Maică, pe pământ luminezi
Pravoslavnica credinţă o îndreptezi
Şi pe cei robiţi de patimi liberezi.

Ca un fulger cete de Hristos vestitori
Vin din marginile lumii purtaţi de nori
Ca să-ngroape trup de viaţă dătător.

Areopagitul şi cu el Ierotei
Au venit din depărtare cu Timotei
Dimpreună cu toţi Sfinţii Arhierei.

BLAGOSLOVENIE
* JERUSALEM *
LOCURILE SFINTE

Pe a vieții Piatră cea din unghi tăinuit
Dintru sângiurile tale o ai urzit
Şi în lume viață nouă ai croit.

Adormind cu trupul în mormânt te pogori
Şi-l arăți pe el izvor tămăduitor
Pravoslavnicilor tăi închinători.

Ca să mântuiască pe strămoşul Adam
A venit Mântuitorul vestit din neam
Pogorând ca roua-n mitră, Mariam.

Să-i cuprindă groaza şi cutremurul rău
Pe acei ce defăimează numele tău
O, Prea Sfântă Maică a lui Dumnezeu.

După legea firii dintre vii ai apus,
Dar fiind a Vieții maică la Ea te-ai dus,
Odihnindu-te în Slava cea de sus.

Plâng noroade, preoți şi bătrâni Arhierei
Dimpreună cu slăviții învățăcei
Iar Mironosițele jelesc cu ei.

Cum erai în viață sprijin cald tuturor
Şi de astăzi fii de-a pururi pe viitor
Ocrotind cu darul pe al tău popor.

Sub pământ ca luna ai apus, dar răsari
La trei zile ca un soare de Mai,
Primăvara vieții noastre, dulce rai!

Tu născând Viața, cum te-aşezi în mormânt
Se-nfioară ceata îngerilor strigând:
Cum te acoperi, Sfinte Acoperământ?

Porumbiță frumoasă, cu penaj aurit,
Eşti Fecioară, căci Stăpânul te-a împodobit
Ca să fii lăcaş cu totul prea cinstit.

Cel căzut din viaţă iar moştean s-a făcut
Când Fecioara fără patimă a născut
Pe Cuvântul cel fără de început.

Când a fost să vadă trupul ei răposat
Îngereştile puteri foarte s-au mirat
Cum cea nestricată moarte a gustat.

De la margini Sfinţii, alergând prea cu zor,
Sfântul trup la întuneric ei îl pogor-;
În mormânt, lumina noastr-a tuturor.

Pogorând la groapă, ceata Îngerilor
Înconjoară străjuind pe Stăpâna lor;
Trupul cel de viaţă pricinuitor.

Heruvimii slavei luminat dănţuiesc
Când se-naltă cel de taină rai pământesc
În locaşul slavei cel împărătesc.

Dintru stricăciune pe cel mort prin păcat
Cu născarea ta Curată L-ai ridicat
Şi-n podoaba cea dintâi ne-ai îmbrăcat.

Porumbiţă frumoasă, cu penaj aurit,
Eşti Fecioară, căci Stăpânul te-a-mpodobit
Ca să-i fii locaş cu totul prea cinstit.

Rânduială nouă tuturor s-a vestit
Prin străina zămislire ce s-a plinit
În mitrasul pururea neprihănit.

Dintru tine Fiul chip de rob a primit
După firea arătându-se îndoit:
Dumnezeu fiind şi om desăvârşit.

Chivotul se-ascunde; de la mari depărtări
Vin noroadele, duios înălţând cântări
Întru slava prea cinstitei ei mutări.

Ceata de Apostoli se adună de zor
Ca s-așeze în mormânt prea frumos odor
Pe a Vieții Maică. Doamna tuturor.

Rânduiala firei s-o plinești te-ai plecat.
Dar ca Maică a cerescului împărat
Tu rămâi cu trupul veșnic nestricat.

Pe al tău. Curată. scump Mormânt îl cinstesc
Și Slăvita Adormire o preamăresc:
Întru care dat-ai birul cel firesc.

Chiar de mori. Curată. dar viezi în Hristos.
Preamărită sus la Cer. și-ntru cei de jos.
Sprijinind pe cei cu suflet credincios.

O. ce bucurie. ce dulceață simțești
Întru slava și odihna celor cerești
Căci cu Domnul Slavei. tu împărtășești.

Unul din Treime trup din tine primind
Firea cea cuvântătoare s-a înnoit
Minunată taină. lucru preamărit!

Proorocii. Maică. de demult au cântat
Că din vița lui David. tu. prea minunat
Odrăsli-vei pe Hristos cel așteptat.

O. lumina lumii și-al vieții izvor.
Cum în loc întunecos Sfinții te pogor-?
Se uimește firea prea tânguitor!

Nație pizmașă. ucigaș popor.
Ce sminteală ai avut. vița Iudelor.
De voiești surparea Sfintei Sfintelor?

Ticăloase Jidov. vino soi blestemat
De-ți cunoaște uneltirea din păcat.
Din tăierea brațului tău cel spurcat.

Urmând Maica Milei lui Hristos Dumnezeu

[redacted]

Cele pământești se-nfioară cu cele din slavă
Cum dumnezeiasca fire s-a deșertat
Locuind în pântecele Tău curat.

Una dintre Maici, născut-ai fără de durere:
Căci precum sămânță ai zămislit
Și născarea se lucrează negrăit.

După cum întâi cu cuvântul se zidește firea
Tot asemenea rodește mitrasul tău
Luând chip de rob Cuvântul lui Dumnezeu.

Tatăl cel ceresc, bunăvoie arătând spre tine
Iară Duhul Sfânt pe tine umbrindu-te
Se-ntrupează Fiul, preamărindu-te.

Ca și Fiul tău, tu adormi după fireasca lege:
Dar a treia zi te scoală ca dintr-un somn
Dătătorul Vieții și al morții Domn.

Sub pământ apui, tu fiind plămada vieții noastre,
Căci din moarte ne-am sculat cei care zăceam
Prin născarea Vieții dintr-al nostru neam.

Plâns cuviincios și cântare să aducem Maicii
Ca atunci când s-a-ngropat fiul omului
Ca să fim părtași de Slava Domnului.

Mir adevărat ești Fecioară, Prea Curată Maică
Care lumea miresmești cu bun miros
Odrăzlind clondirul Vieții, pe Hristos.

Întunericul cu împărăția lui se pierde
Slobozindu-se din iad cei cari-au crezut
Că vei naște Fiul Cel întâi-născut.

Apă ce viezi, Născătoarea Râului Vieții
Curățește-ne ale noastre întinăciuni
Și stârpește ale vieții mătrăguni.

Spre a primeni firea noastră cea căzută, Fiul
A zdrobit pe cel din veac şarpe pierzător
Odrăzlind din tine cu trup muritor.

Sad prea minunat ce răsari mlădiţă de viaţă
Prin umbrirea cea de taină cu Duhul Sfânt
Odrăzlind viaţa nouă pe pământ.

A căzut Adam sub blestem în Raiul desfătării,
Dar cu rază de nădejde s-a întărit
Că-L vei naşte tu pe Cel făgăduit.

Varsă din belşug adunarea Sfinţilor Apostoli
Băutura umilinţei ca un prinos,
Aşezându-te acum în groapă jos.

Sfântul tău Mormânt, ascunzişul Cortului de taină
Îl cinsteşte, Prea Curată, norodul tău
Prea mărind mutarea ta la Dumnezeu.

Soarele acum ca la vremea Patimilor Sfinte
Îşi ascunde cu sfială lumina sa
Neputând să vadă adormirea ta.

Desfătare eşti, căci născut-ai pe dulceaţa lumii.
Deci acum cu lacrimi calde noi te rugăm
Ca de Sfânta Slavă să ne desfătăm.

Tremură văzând, boldul cel aducător de moarte
Că a sufletelor rană tămăduieşti
Odrăzlind balsamul vieţii omeneşti.

Ochilor prea dulci şi cinstiţi ai Prea Curatei Maici
Căutaţi cu-nduioşare spre Dumnezeu
Ca să facă milă cu norodul său.

Imnuri îngereşti îţi aduce Sfânta adunare
A Slăviţilor Apostoli şi Arhierei,
Iară Serafimii se unesc cu ei.

Sub pământ apui Aurora zilei cea de taină.
Căci pe Soarele Hristos tu L-ai răsărit
Peste neamul nostru cel ticăloşit.

S-a înfricoşat. din adâncuri văzându-te iadul
Şi schimbându-se la faţă „Vai!" a strigat.
Dar ce soare iese aşa luminat!

Soarele frumos străluceşte după vremea nopţii
Iar tu cu frumuseţea Duhului Sfânt
Eşti la ceruri soare şi jos pe pământ.

Globul pământesc întru sânul primind pe Maica
S-a clătit din adâncime înfiorat
Când a fost în groapă trupul prea curat.

Al virtuţii mir şi aromă săvârşirii sfinte
Dă-ne nouă Prea Curată să folosim
Spre miros de taină jos la ţintirim.

În mormânt cioplit se ascunde trupul Prea Curatei
Iar a treia zi Puterile îl ridic'
După cum ne spune Sfântul Ucenic.

Toma Geamănul. ca un vifor străbătând văzduhul
Şi purtându-se grăbit pe aripi de gând
Te-a văzut cu trupul către cer urcând.

Sfântul Ucenic al prea dulcelui tău Fiu. Curată.
În văzduh întâmpinându-te a strigat:
„Iată Maica Domnului a înviat!"

Cort prea minunat. încăpând pe Ziditorul firii.
N-ai rămas în groapă jos. ca cei muritori.
Ci te-ai dus în slava Celui în Trei Sori.

Strălucit odor chipul tău neveştejit rămâne
Chiar de se-nmormântează năstrapa ta.
Dar îi dă viaţă Mana cea din ea.

Tainic ai ajuns ca şi discul poleit al lunii;
Dar pe unul din Treime cea în Trei Sori
Îi răsari celor din noapte muritori.

S-a încredinţat a Apostolilor Sfântă Ceată
Că tu eşti Sfinţirea noastră a tuturor
De te-ai şi purtat simţitor pe mâna lor.

Adormind Adam, necăjitul somn al veşniciei,
I-a urmat pe-acelaşi drum Eva cu amar
Fiind ea unealtă a lui Veliar.

Tu adormi puţin, dar te scoli ca şi Mântuitorul
După cum mai înainte ţi s-a vestit
Că te muţi în Slava Fiului iubit.

Jos te-ai pogorât, dar acum te odihneşti în slavă
În lăcaşurile Celui fără de ani
Cercetând cu darul pe cei sirimani.

Cei fără de trup, Arhistrategii Sfintelor Cete
Când o văd pe Prea Curata că s-a mutat
Se grăbesc s-o-ntâmpine prea minunat.

Mai aleasă eşti decât moscul de Liban, Fecioară,
Căci a Duhului podoabă o ai deplin.
Cuvios îţi cântă neamul tău creştin.

Cătrăniţilor, ticăloasă naţie de jidovi,
Învierea lui Hristos voi nesocotiţi,
Iar acum surparea Maicii uneltiţi!

Porumbiţă eşti strălucind frumos cu fecioria
Şi fiind împodobită prea minunat
Ai zburat cu sufletul înaripat.

Iarăşi Gavriil ca la Nazaret odinioară
A venit ca să-ţi vestească şi la Sion
Că te cheamă Fiul la cerescul Tron.

Se înfioară azi de lumina ta cea negrăită
Iadul cel nesățios, tânguindu-se:
Vai! Cum văd pe talpa mea clătindu-se.

Plâns-au cu amar, Cinstitoarele cele cu miruri
Așezată când ai fost în mormânt cioplit
Tu fiind palatul Celui prea mărit.

Cum ai suferit îngropare, Prea Curată Maică,
Strigă cele purtătoare de mir femei
Și cu ceata Sfântă de Învățăcei.

Prea înfricoșat se arată tuturor lucrul
Când se vede așezat astăzi în mormânt
Cortul Întrupării Sfântului Cuvânt.

Versuri și cântări cuvios să înălțăm Curatei,
Iară Sfântul ei mormânt toți să-l preacinstim,
Căci prin odrăslirea ei ne izbăvim.

Slavă...

Dumnezeule, întru trei fețe preamărit deapururi
Întărește pe Păstori și norodul tău
Împotriva uneltirii celui rău.

Și acum...

Maica Domnului, Prea Curată pururea Fecioară,
Dă Bisericii scăpare de bântuieli
Și o păzește neclătită de sminteli.

Starea a III-a

Neamurile toate
Laudă-ngropării
Ți-aduc duios, Fecioară.

Petru se coboară și-n mormânt te-așează
Cu mare cuviință.

Cele cu miresme, în rând cu Ucenicii
Îţi cântă de-ngropare.

O, făptură, vino, prea jalnică cântare
S-aducem toţi Fecioarei.

Pe a Vieţii Maică, urmând celor cu miruri
La groapă s-o petrecem.

Ioane, prea iubite al Domnului Apostol,
Îngroapă pe Fecioara.

Pavele Sfinţite, Lăcaş ales de taină,
Dumnezeieşte cântă-i.

Ierarhi, podoabei voastre aduceţi lăudare
Cu sfânta adunare.

Ai Mirului prieten, duioasă versuire
Cântaţi-i Prea Curatei.

Marie Magdaleno, aleargă azi cu jale
La Ghetsimani de vale.

Revarsă miruri scumpe, căci azi clondirul tainic
Al Mirelui s-ascunde.

Apleacă-ţi înălţimea, bătrâne Eleoane,
Spre Valea Ghetsimani.

Clăteşte-te, Sioane, şi tu cu Eleonul
Făcându-i loc Stăpânei.

Iar tu, Sfinţite Iacob, cântându-i îngereşte
Prohodul săvârşeşte.

Cei hrăniţi cu mană, îşi tind zavistica mână
Spre cea fără prihană.

Ei cearcă să răstoarne năstrapa cea de taină
Ce poartă pâinea Vieţii.

O, câtă nesimțire la cei ce altă dată
Își ucideau Profeții.

Ca slugă prea vicleană, aleargă făr-de minte
Iudeule Satană.

Pe Maica Izbăvirii, Iudei fără de lege
Încearcă s-o răstoarne.

Dar bine-a zis Scriptura, la patul tău Fecioară
Voinicii stau de pază.

Te-nalți la ceruri precum i s-arătase
Lui Iacob tainic scara.

Cu imnuri se pogoară a îngerilor cete
La groapa ta, Fecioară.

Toiagul ce-nfrunzise al lui Aaron, cu taină
Pe tine te vestise.

Iar rugul altădată, nears fiind de pară
Te însemna, Fecioară.

Mutându-te în Slavă, făptura cea gândită
Prea minunat îți cântă.

(Schimbarea tonului)

O, Prea dulce Maică a lui Hristos Cuvântul,
Îndură-te de lume.

Cântări tânguitoare femeile cu miruri
Înalță azi cu jale.

Cum stai fără suflare, fiind a Vieții Maică,
Prea Sfântă Născătoare.

Se pierde rătăcirea, iar cei căzuți într-însa
Prin Fiul tău se scoală.

În iad, la întuneric. Cuvântul se pogoară
Ca să ne izbăvească.

Din undiţa satanei, pe cei căzuţi din viaţă
Hristos îi liberează.

A ta născare sfântă răsare lumii viaţă
De aceea toţi îţi cântă.

În gropa stricăciunii vrăjmaşii tăi să cadă
Cei ce nu vor să creadă!

Cuvinte, Domn a toate, învaţă-ne cu darul
Cântarea Prea Curatei.

Pe Maica Ta, Cuvinte, pe Mieluşeaua, Doamne,
Cum groapa o cuprinde.

Cămara Vieţii astăzi s-acopere stropind-o
Femeile cu miruri.

Apostolii cu jale din inimă suspină:
Dar cum le laşi, Stăpână!

Lumina Vieţii noastre, în groapă la-ntuneric
O, cum te-acoperi, Maică!

Strămoşilor sculare făcându-te pricină
Cum mori acum, Stăpână!

Făptura o slăveşte pe Maica Ta, Hristoase,
Ce te-a născut trupeşte.

Se pierde azi, Fecioară, amarul cel de moarte
Născând dulceaţă iară.

Solire să ne fie Mutarea ta la Fiul
Celor ce-ţi cântă ţie.

Cu miruri de credinţă femeile te-ngroapă
Cu sfânta cuviinţă.

Iar tu cu dor fierbinte, fiind a Vieţii Maică,
Te muţi la cele Sfinte.

Grăbeşte de ne scoate pe noi, sirimanii,
Din undiţa satanei.

Puterile din slavă privesc nedumerit
Cum te aşezi în groapă.

Cum glia te ascunde, privelişte străină
Şi de mirare plină.

Iar duhul tău se vede purtat la cer de Fiul
Ce are trup din tine.

Zidirea cea simţită plângând se tânguieşte
Lipsindu-se de tine.

Gândirea se-nfioară de multa plecăciune
A Maicii Prea Curate.

Acuma curg izvoare
De miruri şi de lacrimi
La groapa ta, Fecioară.

Bisericii dă pace,
Norodului scăpare,
Prea Sfântă Născătoare.

BLAGOSLOVENIE * JERUSALEM * LOCURILE SFINTE

Slavă...

O, Treime Sfântă,
Unime în trei Feţe,
Pe toţi ne miluieşte!

Şi acum...

Părtaşi, Fecioară, fie
De-a Fiului tău slavă
Acei ce-ţi cântă ţie!

CUVIOSUL NIFON DE LA ARGEŞ

Poate să le pară cam „de şanţ" unora felul cum se zugrăveşte (din cele ce urmează) starea de decădere duhovnicească a „Ţării Româneşti" (adică Muntenia), pe vremea domniei lui Radu Vodă, înainte de a veni la păstorie Cuviosul Nifon, fostul Patriarh al Ţarigradului.

Însă trebuie de ţinut seamă că în vremea aceea norodul pravoslavnic din toate părţile era încă tulburat mult de „Scandalul de la Florenţa" şi multe Biserici ortodoxe au rupt legătura cu Patriarhia Ecumenică de la Constantinopol. Între acestea era şi Biserica Ţării Româneşti (a Ungro-Vlahiei) care rupsese de mult legătura şi se conducea mai mult de sine, îngrădindu-se cu Biserica sârbească şi bulgară (mai mult pentru nevoile hirotonilor).

În vremea aceea de zdruncinare duhovnicească, la noi în ţară nu se aflau şcoli, nici „dascăli" învăţaţi şi nici cărţi româneşti prin care să se lumineze norodul în cele ale credinţei.

În schimb propaganda papistăşească luase un mare avânt prin Episcopiile „catolice" a Cumanilor, a Argeşului, a Milcovei şi a Severinului (acestea sunt numai din Muntenia).

Pentru asta bietul norod trăia în nedumerire şi era stăpânit de multe obiceiuri rele şi de superstiţii.

Lipsa de îndrumare duhovnicească nu era o rânduială sănătoasă nici în dregătoriile politice ale ţării, de aceea Cuviosul Nifon (despre care ne este povestirea) a întâmpinat multe greutăţi la păstoria Bisericii din Ţara Românească şi în cele din urmă a suferit prigoană şi izgonirea din scaune pe nedrept.

Cel care a scris viaţa Cuviosului a fost unul dintre fiii lui duhovniceşti, având viaţă îmbunătăţită, care cunoştea bine Ţara Românească şi, prin urmare, spusele lui sunt vrednice de crezare.

Împletind versurile ce urmează, m-am folosit numai de materialul aflat în biografia Sfântului, fără să adaug decât doară câteva cuvinte de încheiere.

Înainte de a intra în materia povestirii, aş vrea să atrag atenţia încă despre un lucru şi anume: se ştie din istorie că în vremea cea veche, erau trimişi uneori în ţările noastre arhierei şi egumeni străini (mai mult cu sila) ca să păstorească norodul, ori să chivernisească anumite mânăstiri (fără să-i aleagă şi fără

BLAGOSLOV
IERUS

să-i dorească cineva din țară!).

Mai totdeauna, asemenea „Păstori" nu zăboveau mult la noi, ci erau siliți să plece „acasă", de multe ori „cu nepusă masă"! Dar asta se întâmpla numai cu cei „nepoftiți" și nealeși după canoane.

Nu trebuie să socotească cineva în rândul „păstorilor nepoftiți" și pe Sfântul și prea înțeleptul Ierarh Nifon de la Argeș, despre care ne este cuvântul. Acest vestit dascăl al Bisericii, care a stat ca un sfeșnic luminos în scaunul Patriarhiei Ecumenice, nu a fost trimis de cineva din afară și nici el singur n-a râvnit dregătorie sau avere în țară la noi. El a fost adus cu multe rugăminți și cu îndelungate stăruințe, de către voievodul de atunci al Țării Românești (Radu Vodă), cu sfatul boierilor și al clericilor.

Pentru asta scoaterea lui pe nedrept din scaun și izgonirea din țară a fost un act de mare nedreptate, care a mâniat pe Dumnezeu, aducând după sine pedeapsă pentru voievodul Radu și pentru țara întreagă.

CRÂMPEI

Din Viața Sfântului Nifon de la Argeș

(care a fost Patriarh la Constantinopol)

Pe vremea când domnea la Argeș
Semețul Radu Voievod
Era nedumerire mare
Și decădere în norod.

Atunci, în „Țara Românească"
(Cum spun bătrânii scriitori)
Lipsea duhovniceasca hrană
Și bunii povățuitori:

Beția și destrăbălarea
Se răspândea în largul său
Și nu era atuncea cine
Să pună stavilă la rău.

Când toți se rătăceau în noapte
Cu întuneric pierzător.

A răsărit de peste mare
„Luceafăr prea luminător”.

Vestitul pustnic, Sfântul Nifon,
Care fusese Patriarh,
A fost trimis atunci de Domnul
La noi în ţară Chiriarh.

Chemat fiind de Radu Vodă
A fi „duhovnicesc Păstor”,
El pune regulă în toate
Şi descăleşte pe popor.

Mustrând mereu fărădelegea,
Nu cruţă nici pe dregători
Şi nici pe însuşi Radu Vodă,
Cel mândru între Domnitori.

Acesta, mai întâi, primeşte
Mustrarea Sfântului cu drag,
Dar mai pe urmă lasă „masca”,
Scoţându-şi ura în vileag.

„Ai fost chemat - îi zice Vodă -
Să ai al Păstoriei Post,
Iar Prea Sfinţia ta, Părinte,
Ne strici al rânduielii rost!

Suntem doar trăitori în lume,
Cu obiceiuri bătrâneşti
Şi nu putem pleca grumazul
La rânduieli călugăreşti!

N-ajunge că le-ai pus la Preoţi
Şi la călugări rânduieli?
Ţe-ai apucat să te amesteci
Într-ale mele socoteli!

Acum nu ne mai trebuie
În ţară păstoria ta,
Deci pleacă întru „ale tale”,
Aici nu ai ce căuta!

LOCURILE SFINTE * JERUSALEM *

ÎNSEMNAREA ÎNTÎIA PENTRU SFÂNTUL NIFON

Sfântul Nifon se trăgea din părţile Peloponezului. Numele lui de botez era Nicolae. Er om învăţat şi îmbunătăţit în fapte încă din vârsta copilăriei. A plecat pe ascuns de acasă, în anii tinereţii, şi a intrat sub ascultarea unui sihastru vestit de la Epidaur, cu numele Antonie.

La sihăstria asta a primit cinul călugăresc şi a pus temelia nevoinţelor duhovniceşti. Ocupaţia lui era caligrafia (scrisul), din care îşi agonisea hrana. După săvârşirea Părintelui său a mai petrecut o vreme cu vestitul dascăl Zaharia (călugăr aghiorit) de la care a învăţat filozofia (cea după Dumnezeu). După ce dascălul său ajunge Episcop, Cuviosul Nifon pleacă în Sfântul Munte unde este primit la Mânăstirea Dionisiului. Podoaba virtuţilor lui şi înţelepciunea cuvintelor l-au făcut vestit în toate părţile. Mânăstirile din Sfântul Munte se întreceau care mai de care să-l cheme să ţină cuvânt de învăţătură fraţilor. Alergau sihaştrii din pustietăţi să se îndulcească din gura lui cea curgătoare de miere.

Ocupaţia lui mai de seamă, pe lângă învăţătura fraţilor era scrisul, la care avea mare talent.

N-a trecut multă vreme şi a trebuit să părăsească Mânăstirea (spre părerea de rău a lui şi a fraţilor), fiind ales Arhiepiscop la vestita cetate a Tesalonicului. Fiind lumea tulburată din cauza soborului viclean de la Florenţa, unde s-a pus la cale unirea ortodocşilor cu papistaşii, Sfântul Nifon s-a străduit să întărească norodul ortodox împotriva uneltirilor papistăşeşti.

Predicile lui erau ascultate de toţi, ca şi cele ale Sf. Ioan Gură de Aur, căci în vreme aceea nu se afla alt luminător vestit ca Sfântul Nifon. De la Tesalonic a fost chemat la Constantinopol, unde ajunge Patriarh Ecumenic (a toată lumea). Viaţa şi cuvintele lui îl făceau să strălucească întocmai ca un soare în toată lumea pravoslavnică.

În vremea păstoriei lui mulţi dintre iudei şi dintre păgâni au primit Sf. Botez, atraşi fiind de podoaba vieţii lui şi de minunatele lui cuvinte. Cu povaţa lui mulţi dintre rătăciţi (armeni şi papistaşi) se întorc la dreapta credinţă şi mulţi dintre creştinii râvnitori primesc cununa muceniciei, mărturisind pe Hristos în faţa Stăpânirii păgâneşti, fiind înarmaţi cu rugăciunile şi cu îndemnurile Sfântului Nifon. Dar vrăjmaşul mântuirii şi organele lui nu puteau să rabde strălucirea acestui minunat Luminător al Bisericii. Au uneltit toate meşteşugurile ca să-l îndepărteze de la turmă. Mai întâi s-au ridicat împotriva lui o parte din clerici (care erau otrăviţi de zavistie şi l-au silit să plece în surghiun). Însă Biserica n-a putut răbda mult lipsirea luminii lui, ci l-a chemat în scurtă vreme să lumineze în sfeşnicul obştesc al Pravoslaviei.

A doua oară a fost scos cu sila din scaunul păstoriei de către sultanul turcesc, pe motiv că nu i-a dat cinstea cuvenită, când l-a întâlnit pe drum.

Fiind îndepărtat cu tiranie de la cârma Bisericii, era ţinut sub pază la Adrianopol. Aflând despre asta Voievodul Munteniei Radu, l-a rugat să primească păstoria Bisericii din Ţara Românească şi el va mijloci ca să fie slobod din partea Stăpânirii. După mai multe rugăminţi din patrea voievodului şi a boierilor, Cuviosul Nifon primeşte propunerea şi este adus în ţară ca Mitropolit al Ungro-Vlahiei (Munteniei).

Fiind pe atunci mare lipsă de carte şi de povăţuitori duhovniceşti, Sf. Nifon a avut de luptat mult cu apucăturile cele rele cari erau învechite la norod. A pus rânduială pe la biserici şi mânăstiri, povăţuindu-şi turma pe calea mântuirii, cu multă râvnă şi cu adâncă înţelepciune. Mustra pe toţi cei cari defăimau legea, fără a se sfii de cei mari. Mustra când era nevoie şi pe preoţi şi pe dregători şi chiar pe semeţul domnitor al ţării. Radu Vodă.

La început, voievodul primea poveţele Sfântului şi părea a fi bucuros de orânduielile lui, însă n-a răbdat multă vreme. A venit prilejul că să-şi dea pe faţă mândria lui (să-şi arate arama).

În vreme aceea s-a oploşit la curtea lui Radu Vodă un boier fugar din Moldova, cu numele Bogdan. El îşi lăsase acasă femeia şi copiii fiind urmărit de stăpânire şi venind în Muntenia căuta să ia în căsătorie pe sora voievodului Radu. Radu s-a învoit la această fărădelege măcar că ştia despre familia lui Bogdan din Moldova.

Sfântul Nifon s-a împotrivit acestei cununii necanonice şi a mustrat cu asprime pe boier şi pe voievod, arătându-le scrisoarea de la femeia legitimă a lui Bogdan.

Dar vorbele Sfântului n-au fost luate în seamă de ei, ba dimpotrivă, s-au sculat amândoi cu duşmănie împotriva Sfântului Păstor şi la urmă l-au silit să plece din ţară.

Atuncea Cuviosul Nifon,
Mustrând pe mândrul voievod,
Vorbește întru adunare,
(La dregători și la norod):

„M-am străduit să apăr „Legea",
Cu râvnă după Dumnezeu
Și pentru asta Domnul vostru
Mă scoate de la postul meu!

Rămâneți, fiilor, de-acuma,
Mai mult nu mă aveți cu voi!
Dar vor veni pe capul Țării
Necazuri grele și nevoi!

Nelegiuitul cel de Radu
Cu moarte grea se va sfârși,
Că răilor le vine vremea
Când, căutând, nu m-or găsi!"

Zicând acestea Cuviosul,
Își pune sfântul omofor
Și leagă pe Bogdan-boierul
Și pe semețul Domnitor.

Apoi se întoarce spre Neagoe,
(Iubitul fiu duhovnicesc
Din vița veche domnitoare)
Zicând cu glasul părintesc:

De-acuma, fiule, nevoia
Ne face să ne despărțim,
Dar noi cu Duhul - întru Domnul -
De-a pururea avem să fim!

Plângând Neagoe cu suspinuri
Ca cel orfan se tânguia:
De-acuma altă sprijineală
La cine oare voi afla?

Ai fost dulceața vieții mele
Și sprijinul duhovnicesc,
Cum pot să sufăr eu de tine
Pe viitor să mă lipsesc?

Zicând acestea cu durere,
La inimă se sfâșia
Și sta îngenunchiat, rugându-l
Blagoslovenie să-i dea.

Iar el, îmbrățișând pe tânăr,
Îl mângâia cu glasul blând
Și cele ce vor fi pe urmă
Le-a arătat atunci, zicând:

Mânia cea dumnezeiască
În țara voastră va veni;
Pe mulți din neamul tău va pierde,
Iar tu nevătămat vei fi!

Eu merg precum voiește Domnul,
Lăsându-te în seama Lui
Vei trece pe sub „spada morții",
Apoi la Tron te vei sui!

Păzește sfaturile mele,
Și Dumnezeu te va păzi,
Că rugăciunea mea smerită
În toate te va însoți!

Zicând acestea Fericitul,
L-a sărutat pe el cu drag,
Apoi făcând o rugăciune,
Apucă „drumul de pribeag".

ÎNSEMNAREA A 2-A PENTRU SFÂNTUL NIFON

(după izgonirea din scaun)

Înainte de a pleca din țară. Cuviosul Nifon afurisește în sobor pe nelegiuitul Bogdan și pe toți cari fură părtași cu el la fărădelege (adică pe Radu Vodă). Aflând de asta voievodul. a dat ordin în toată țara ca nimeni să nu dea nici un respect Cuviosului Nifon și amenința cu pedeapsă de moarte pe cel care ar îndrăzni să-l găzduiască ori să-l ajute cu ceva.

Dar Cuviosul Nifon a fost îngrijit o bucată de vreme de către iubitul lui fiu duhovnicesc Neagoe. care se trăgea din familia veche domnitoare a „Basarabilor" și care ținea foarte mult la Sfântul.

Iar când a fost să plece din țară Cuviosul Nifon. atunci a fost mare durere pentru evlaviosul tânăr. Atunci a auzit rostindu-se cuvintele prooroceşti ale părintelui său duhovnicesc pentru cele ce vor urma în țară după plecarea lui.

Mergând necunoscut de nimeni.
La Sfântul Munte s-a oprit
Și paznic la catâri-acolo
Egumenul l-a rânduit.
O! Pogorâre negrăită!
Acelui minunat Ierarh!
Ce sta pe tron odinioară.
A toată lumea Patriarh!

De o smerenie ca asta
Și Îngerii s-au minunat.
Iară vrăjmașii mântuirii
De asta s-au înspăimântat!

Dar Dumnezeu Prea Milostivul
Nu l-a lăsat necunoscut.
Ci arătat la tot soborul
(Întru minune) l-a făcut

Căci în vedenie s-arată
Botezătorul lui Hristos
Și poruncește cu asprime
Amenințând pe Proestos:

Adună-ți repede frățimea.
Ca să întâmpini cu sobor
Pe Patriarhul Ecumenic.
Pe marele Luminător!

I-ajunge multa pogorâre.
Ajunge lui cât s-a smerit!
Primiți cu cinste pe Păstorul!
Destul a stat acoperit!

Lovind în toaca de ara
Soborul tot s-a adunat nă.
Și. cu făclii și tămâie
Pe Sfântul l-au întâmpinat.

Priveliște prea mișcătoare
Era atuncea de văzut
Când Sfântul aducea
Venind pe jos de la p atârii
scut!

Văzând în poartă adu
Și clopotele auzind. area

S-a dat în dosul mânăstirii.
Nimic de sine bănuind.

Soborul însă cu grăbire
Întâmpinare i-a făcut.
Iar el. căzând lor la picioare.
Plângând. iertare și-a cerut.

Atunci Egumenul. cu cinste.
Pân-la pământ s-a închinat
Și dreapta cea arhierească
Cu plânsete a sărutat.

Acele vorbe mișcătoare
Ce s-au rostit atunci de toți.
În fața slugii prea smerite
A le descrie nu le poți!

În sunete veselitoare
De clopote și de cântări.
S-a închinat toată frățimea.
Cerându-i binecuvântări.

Iar cei cari mai înainte
Pe Cuvios îl defăimau.
Cerând cu lacrămi iertăciune.
Amar acum se tânguiau!

El. sărutându-i părintește.
Le-a spus cuvinte de folos.
Apoi intrând în mânăstire
Se nevoia întru Hristos.

GOSLOVENIE * JERUSALEM * LOCURILE SFINTE

ÎNSEMNAREA A 3-A PENTRU SFÂNTUL NIFON

(După plecarea lui din Muntenia și săvârșirea lui la Aton)

La mânăstirea Dionisiului din Sfântul Munte (cu hramul Sf. Ioan Botezătorul) era așa rânduială ca toți cei cari doreau să fie închinoviați. trebuiau să slujească mai întâi o vreme la catârii mânăstirii (adică la „odaie". cum se zicea la noi).

La această slujbă a fost rânduit și Cuviosul Nifon. fostul Patriarh ecumenic și păstor duhovnicesc al „Țării Românești". Acolo slujea ca un argat. păscând catârii și cărând cele de nevoie pentru mânăstire. din pădure și de la metoc (căci nu-l mai cunoștea nimeni și nici el n-a spus cine este și de unde vine).

Odată i-a venit rândul să facă de strajă noaptea din cauza piraților. cari prădau mânăstirile.

Pe la miezul nopții pe când își făcea rugăciunea obișnuită. l-au văzut niște frați și pustnici îmbunătățiți din apropiere că era la înfățișare ca o pară de foc și minunându-se au spus egumenului pentru asta. Atunci egumenul a rânduit ca să se facă rugăciune de obște spre a descoperi Dumnezeu taina acelui frate începător.

Atunci s-a arătat Sfântul Ioan Botezătorul Egumenului în vedenie poruncindu-i să întâmpine cu cinste pe Sfântul Nifon.

În chipul acesta s-au vădit cele ascunse ale smeritei slugi care făcea corvoadă la Mânăstirea Dionisiului.

Făcându-i-se primirea cu cinste ca unui Patriarh, s-a rugat de toți ca să-i rânduiască ascultare în mânăstire, fără a face deosebire de ceilalți frați din sobor. Deși era acum bătrân și slab, își petrecea viața cu multe osteneli, îndeplinind treburile cele mai de rând și întărind pe frați prin pilda vieții lui și prin cuvintele lui cele pline de dar. El era întru toate și pentru toți „icoana cea vie a virtuții și izvorul cel pururea curgător de miere duhovnicească".

Multe semne și minuni a arătat Dumnezeu prin rugăciunile acestui pustnic smerit și prea luminat Ierarh al lumii!

Odată primejduindu-se frații mânăstirii cu barca pe mare, când aduceau merinde de la metoc, Cuviosul Nifon a făcut rugăciune fierbinte pentru ei și s-au domolit îndată valurile mării. Cunoscând frații puterea rugăciunii lui, l-au rugat cu multă stăruință ca să le dea ceva blagoslovit de el spre a fi păziți în vreme de primejdie, pe viitor. Atunci Cuviosul Nifon, căzând în genunchi la rugăciune, le-a blagoslovit un fier (ce aveau în corabie), zicându-le să-l păstreze în loc curat și la vreme de primărate de monahi de prin toate mânăstirile și de prin pustietăți ca să ia blagoslovenia lui cea de pe urmă. Și toți erau cuprinși de o jale negrăită pentru lipsirea povățuitorului obștesc.

L-au rugat atunci cu multe lacrămi și cu amare tânguiri ca să le dea în scris o rugăciune de dezlegare pentru sufletele celor adormiți (spre a se citi pe mormânt).

Atunci fericitul le-a lăsat „cu limbă de moarte" Molifta cea de dezlegare pentru răposați, pe care o folosește Sfânta Biserică de Răsărit până astăzi. La mormântul lui se săvârșesc minuni și semne preaslăvite întotdeauna.

Cu povețele lui cele înțelepte și cu rugăciunile lui cele bine primite de Dumnezeu, multe suflete s-au mântuit și mulți rătăciți au aflat calea adevărului. Iar o parte din ei au primit cununa muceniciei, cu blagoslovenia lui. Doi ucenici a avut Sfântul mai aproape și amândoi au fost numărați în rândul mucenicilor, mărturisind pe Hristos cu îndrăzneală înaintea stăpânirii păgânești (a turcilor). Amândoi ucenicii - Macarie și Ioasaf - au petrecut împreună cu Sfântul în Muntenia și după aceia l-au însoțit în Sfântul Munte. Macarie a mărturisit pentru Hristos în Teasalonic, în vremea când trăia încă Sfântul Nifon, iar Ioasaf a mărturisit în Constantinopol, după săvârșirea din viață a Părintelui său, după cum a fost proorocit și blagoslovit de el.

În chipul acesta minunat a viețuit și s-a săvârșit Cuvisul Părintele nostru Nifon, prea strălucitul Luminător al lumii, piatra cea neclătită a răbdării, care s-a lămurit ca și aurul în cuptor prin grele încercări și primejdii. Pomenirea lui se săvârșește la 11 ale lunii August.

P.S. Este de însemnat și aceasta, că în vremea când argățea (necunoscut) la catârii mânăstirii Dionisului, au fost trimiși delegați de la Sinodul Arhiereilor din Constantinopol, ca să-l aducă înapoi pe „Tronul Ecumenic", văzându-se lipsa care era în Biserică, după plecarea lui. L-au căutat în toate părțile având și întărire de la sultanul turcesc ca să-l aducă neapărat la postul lui. Au mers și la Sf. Munte, iscodind pe la mânăstiri și prin pustietăți pentru dascălul lor, însă nu l-au putut afla nicăieri, căci cine își putea închipui că „rândașul" de la odaia Dionisului a fost Patriarh a toată lumea și luminătorul Ortodoxiei!

Atunci în „Țara Românească",
(Pentru semețul voievod)
A fost grozavă tulburare,
La mânăstiri și la norod.

Stârnitu-s-au și boale grele
Și secetă cu groaznic vânt,
Ca o pedeapsă de la Domnul
Pentru gonirea „celui Sfânt"!

Din mult-acea neplouare,
Pământul roadă n-a adus
Și toți au cunoscut din asta
„Bătaia Domnului de sus!"

Abia și-a cunoscut greșeala
Nechibzuitul Domnitor,
Și căuta acum pe Sfântul
În toate părțile cu zor.

Dar n-a putut să-i dea de urmă
(Precum a și fost proorocit),
Apoi și el căzu în boala
Care cumplit l-a chinuit!

Că trupul - de multe rane -
Ca ciurul i s-a găurit
Și putrezind, ieșea dintr-însul
Duhoare de nesuferit!

Deci, neputând atuncea nimeni
Să se apropie de el,
Cu chinuri nemapomenite
S-a stins la Argeș, în „Castel".

Iar după moartea lui - de spune -
Că Dumnezeu a arătat
Un semn de groaznică mânie,
La toți fiind înfricoșat!

Mormântul lui la Mânăstire
Era trei zile tremurând
Și toți erau cuprinși de spaimă,
„Mânia cerului" văzând!

Apoi la „Tronul de Domnie"
Neînțelegeri au urmat,
Suindu-se, cu tiranie,
Boierii Mihnea și cu Vlad;

Iar pe Neagoe (despre care
Mai înainte am vorbit),
Au căuta ca să-l omoare,
Dar Sfântul Nifon l-a păzit.

Prin rugăciunea cea fierbinte
A Sfântului ocrotitor,
Se izbăvește de la moarte,
Fiind ales ca Domnitor.

Suindu-se pe „Tronul Țării"
Neagoe s-a călăuzit
De rugăciunea și povața
Părintelui celui Sfințit.

ÎNSEMNAREA A 4-A PENTRU SFÂNTUL NIFON

(Împlinirea proorocilor lui pentru pedepsirea lui Radu Vodă și a țării)

În Muntenia, după plecarea silnică a Cuviosului, au urmat multe necazuri și tulburări. Din cauza secetei îndelungate și a vânturilor celor rele, n-a rodit pământul nici pâine pentru hrana norodului și nici pășune pentru vite, pentru asta a urmat foamete grea și boli omorâtoare. La mânăstiri au fost tulburări și răscoale în norod. Iar boierimea s-a împărțit în tabere pentru ocuparea domniei. Din multa dușmănie ce era între ei, s-a vărsat mult sânge între frați, iar familia Basarabilor (din care se trăgea tânărul Neagoe, fiul duhovnicesc al Sf. Nifon) a suferit prigoane înfricoșate și însuși Neagoe a scăpat prin minune de la moarte. Fiind acoperit prin rugăciunile sfântului său Părinte duhovnicesc, Neagoe se izbăvește de la moarte sigură și este ales Domnitor al Munteniei.

În toată viața lui a păzit cu sfințenie sfaturile cuviosului său Părinte, văzând cu ochii cum se împlineau toate vorbele lui.

Fiind acum la bătrânețe
Smeritul „Pustnic și Ierarh".
Prea cuvios își dă sfârșitul
Adevărat „de Patriarh"!

Fiind rugat de tot soborul
El lasă fraților când moare.
Spre veșnica lui pomenire
„Molifta cea de Dezlegare".

Iar trupul lui cinstit rămâne
Ca un izvor vindecător
Și sfânt „liman de ocrotire"
Prea necăjitului sobor.

Trimis-a deci atunci „solie"
Evlaviosul Domnitor
S-aducă Moaștele sfințite
În Țară pentru ajutor.

Primindu-le cu multă cinste,
Le-a pus deasupra, pe mormânt,
Unde zăcea cu neiertare
Acel ce izgonea pe „Sfânt"!

Făcând obștească priveghere,
Prin semne s-a încredințat
Că Fericitul lui Părinte
Pe Radu Vodă l-a iertat.

Cu negrăită bucurie
Pe Sfântul l-au sărbătorit
Și toți se vindecau de boale
Prin darul lui cel preaslăvit!

Căci orbii dobândeau vederea

Şi cei ologi se îndreptau.
Iar cei cu duhuri necurate,
Prin darul lui, se izbăveau!

Odată - noaptea - Sfântul Nifon
S-a arătat lui Vodă-n vis
Şi, sfătuindu-l părinteşte,
La urmă către el a zis:

„De-acuma, fiule iubite,
Trimite-mi trupul înapoi,
Să fie pentru mângâierea
Soborului întru nevoi!"

Deci ascultându-l voievodul,
La Aton iarăşi l-a trimis,
Oprind cinstitul cap şi mâna,
Precum „Soborul i-a permis".

De-atunci la Curtea de la Argeş
Păstratu-s-a cinstitul cap
În prea măreaţa mânăstire
A lui Neagoe Basarab.

Iar trupul „Sfântului", la Aton,
Rămâne ca cinstit odor,
Păstrat în cea mai scumpă raclă
De la numitul Domnitor.

ÎNSEMNAREA A 5-A PENTRU SFÂNTUL NIFON

(Aducerea Sf. Moaşte în Ţară, iertarea lui Radu Vodă şi întoarcerea Moaştelor)

Aflând evlaviosul Domnitor Neagoe despre săvârşirea întru Domnul a Sfântului său Părinte duhovnicesc, a trimis pe doi egumeni mai însemnaţi şi câţiva boieri cu daruri bogate şi cu scrisori la Sfântul Munte (în mânăstirea Dionisiului), cerând cinstitele Moaşte ale Cuv. Nifon, ca să fie aduse în Muntenia spre blagoslovenia şi iertăciunea Ţării întregi şi spre dezlegarea afuriseniei răposatului voievod Radu, care murise neîmpăcat.

Grea de tot a fost pentru sobor cererea aceasta şi nu s-ar fi învoit cu nici un chip, însă Cuviosul Nifon a arătat prin semne că este voia lui să împlinească dorinţa iubitului său fiu duhovnicesc, Neagoe. Nimeni dintre părinţi n-a îndrăznit să deschidă mormântul Sfântului, atunci Marele Logofăt al lui Neagoe, având îndrăzneală şi încredere în multa evlavie a Stăpânului său, a început să sape la Mormântul Sfântului şi îndată a ieşit o mireasmă prea minunată de la Cinstitele Moaşte, care s-a răspândit în toată latura aceea. Deci scoţând Cinstitele Moaşte le-au aşezat într-o raclă prea scumpă şi s-a făcut priveghere de toată noaptea. Au alergat atunci din toate părţile monahi spre a se închina şi mulţi s-au vindecat de boli prin atingerea lor.

Aduse fiind apoi în ţară la noi cu multă cinste, au fost primite la Dunăre de episcopii ţării cu mare sobor de clerici, de boieri şi de norod.

Când s-au apropiat de cetatea lui Bucur (Bucureşti) a ieşit întru întâmpinare şi voievodul cu toată curtea lui. Îmbrăţişând cu lacrimi fierbinţi racla Sfântului a sărutat cu negrăită bucurie şi cu adâncă evlavie Cinstitele Moaşte ale iubitului său părinte şi ocrotitor. Apoi ridicând pe umerii săi Racla Sfântului, dimpreună cu cei mai de seamă sfetnici ai săi au mers cu alai strălucit (în sunetele clopotelor şi al cântărilor) până la mânăstirea Dealu, care era zidită de Radu Vodă, unde era îngropat acesta. Acolo au aşezat racla cu Sf. Moaşte pe mormântul lui Radu Vodă, ca semn de împăcare a Sfântului cu prigonitorul său. După aceea s-a făcut priveghere de toată noaptea, cu tot soborul şi cu toată „Curtea Domnească".

Pe la miezul nopţii, aţipind puţin Neagoe (în vremea privegherii) i-a descoperit în vedenie Cuviosul Nifon că s-a împlinit dorinţa şi a fost iertat răposatul Radu Vodă, pricinuind negrăită bucurie tuturor.

După aceea s-au făcut litanii mari cu Cinstitele Moaşte, prin multe locuri din ţară şi s-au săvârşit nenumărate minuni cu bolnavii cari se atingeau de ele. Alerga norodul din toate părţile şi de peste hotare ca să se închine la racla Sfântului. Apoi luând înştiinţare prin vis ca să întoarcă Cinstitele Moaşte la Aton, Neagoe Basarab le-a aşezat într-o raclă minunată şi le-a trimis cu cinste în Sfântul Munte. Racla dăruită de voievod se păstrează până azi la Mânăstirea Dionisiului şi este unul din cele mai minunate odoare din tot Sfântul Munte. Ea este lucrată din aur cu un meşteşug neîntrecut şi-i împodobită peste tot cu pietre scumpe şi cu smalţ. Deasupra are zugrăvită Icoana Sfântului, având alături pe Neagoe îngenunchiat la picioarele lui. Toate „Proschinatarele" Sfântului Munte şi toţi cari au trăit sau au vizitat Sfântul Munte mărturisesc că racla dăruită de Neagoe este un odor fără pereche - în scumpete şi în meşteşug.

La trimiterea Cinstitelor Moaşte din ţară, Neagoe Basarab - după aprobarea Soborului din Sf. Munte - a oprit cinstitul cap şi mâna Sfântului Nifon, iar el a dăruit mânstirii Dionisiului cinstitul cap al Sf. Ioan Botezătorul (al cărui hram este mânăstirea) într-un chivor lucrat la fel din aur şi pietre scumpe.

Odată cu Cinstitele Moaşte, evlaviosul voievod a trimis şi multe daruri bogate pentru mânăstire, apoi a ridicat din temelie multe clădiri în cuprinsul mânăstirii Dionisiului, unde este pomenit totdeauna la Ctitori, la un loc cu Împăraţii bizantini.

Cât a trăit Neagoe nu s-a despărţit nicidecum de Moaştele Părintelui său duhovnicesc, ci le purta cu sine oriunde mergea - ca un scut de apărare împotriva celor văzuţi şi nevăzuţi potrivnici.

După moartea sa le-a dăruit Mânăstirii de la Curtea de Argeş, zidită de el.

Cinstitul Cap al Sfântului Ierarh Nifon se află până în ziua de azi în minunata Biserică a lui Neagoe de la Curtea de Argeş, alături de cinstitele capuri ale Sfinţilor Mucenici Serghie şi Vah şi al Sfintei Muceniţe Tatiana, ţinând tovărăşia feciorescului şi prea cinstitului trup al Sf. Muceniţe Filofteia.

De la capul acestui minunat Ierarh şi grabnic ajutător al ţării noastre, la nevoie îşi iau binecuvântare prea evlavioşii voievozi când pornesc la lupte împotriva păgânilor, a ungurilor şi a polonilor, vrăjmaşii credinţei şi ai neamului nostru.

Cu rugăciunile Cuv. Nifon se înarmează marele voievod Mihai Viteazul, când îngrozeşte pe păgani şi-i înfrânge de istov, care loveşte ca un fulger pe unguri şi pe poloni şi moare, apoi, ucis mişeleşte pe Câmpia Turzii.

În trecerea lui spre locaşul de veci de la Mânăstirea Dealu - ctitoria cu mormântul lui Radu Vodă - capul lui Mihai Viteazul este prohodit în Biserica lui Neagoe de la Argeş, unde îl aşteaptă Sf. Patriarh Nifon, înconjurat de Sfinţii Mucenici, spre a-l întâmpina ca pe un adevărat mucenic al cauzei noastre naţionale.

Megalinaria (Mărimurile) Sf. Nifon, glas 2,

după melodia megalinariilor de la Paraclisul Maicii Domnului: Apo ton polon mu amartion

Tronul Ecumenic împodobeşti
Şi păstor pe urmă
Te arăţi Ţării Româneşti.
Apoi din Sfântul Munte
Cu darul vii la noi,
Spre mântuirea turmei
La vreme de nevoi.

Troparul Cuviosului Nifon, glas 5,

după: Tin tahian su schepin che tin boithian

Ca sfeşnic în lume ai strălucit
Şi la noi în ţară ai păstorit,

Așezând orânduieli
Dăscălit-ai pe norod.
Izbăvindu-l de sminteli,
Înalt Prea Sfințite Nifon,
Cel mare între Ierarhi
Și Sfânt între Patriarhi.

Condacul, glas 3,

pe melodia condacului de la Nașterea Domnului în grecește (I Parthena simeron)

Prea cinstitul cap al tău,
La Curtea de Argeș,
Depărtare celui rău
S-a arătat totdeauna:
Prea Cuvioase,
Daruri dând la Voievozii cei vrednici
Și pe calea mântuirii
Îndrepți pe cinstitorii tăi.

Epilog

Tulburările și lipsa
Care scrie c-au urmat
Când l-au scos pe Sf. Nifon,
Astăzi iar s-au arătat!

Iarăși vezi in toată lumea,
Cum a fost atunci la noi
Urâciune între neamuri,
Prigonire și nevoi.

Terminatu-s-a cu „Radu"
Cel cu vechi „așezământ".
Azi domnește „Vlad cu Mihnea"
În tot locul pe pământ!

Iar „Neagoe și cu Nifon"
Sunt de-a pururi prigoniți
Și, departe de la „turmă"
Stau acuma surghiuniți.

Până când acei „legitimi"
Nu vor fi la „locul lor",
Noaptea este fără lună,
Munca este fără spor!

Ieroschimonahul Ioan Iacob
25 Ianuarie 1955, în Schitul
„Sf. Ana" de la Hozeva, Valea Enon

PENTRU CEI RÂVNITORI CU ADEVĂRAT PENTRU CREDINȚA STRĂMOȘEASCĂ

Fraților și surorilor întru Hristos, aceste rânduri le scriu numai pentru cei care nu s-au amăgit de covrigi roșii și care se feresc de vântul înșelăciunii.

Pentru ceilalți care au început să dănțuiască „hora Crivățului" nu mai am nimic de scris. Cine a avut urechi de auzit, acela a căutat să audă strigătul meu și cine mai are ochi de văzut, poate să vadă cum stau lucrurile... Eu am tunat și am fulgerat către toți (prin foile mele) ca să vă feriți de bătaia vântului de la Miază-Noapte.

Iar acum când a început ploaia cu banii roșii, eu nu mai strig la nimeni. Cei statornici în credinţă îşi păzesc paşii de alunecare, iar cei slabi de fire şi dornici de mărire se poticnesc la vale. Mare este taina credinţei, dar puţini o păzesc astăzi neprihănită.

Nu vă miraţi că îndrăznesc să zic vorba asta, că mulţi se botează, însă darul puţini îl păstrează. Când vedeţi pe unii că aleargă singuri spre înşelăciune, atunci să cunoaşteţi că la unii ca aceştia pecetea darului este ştearsă şi uşor se prăpăstuiesc. Atunci sfaturile nu se mai lipsesc de ei şi făgăduinţele se calcă fără milă.

Dar noi, fraţilor, să-i lăsăm pe aceştia în „sloboda" lor fericită, să urmăm calea cea strâmtă şi nu vom greşi.

În curtea lui Caiafa de astăzi să nu intrăm (adică în mreaja stăpânirii), căci slugile cele viclene ne ispitesc şi nu cumva să pătimim ca Sfântul Apostol Petru. Lăsaţi să se încălzească la foc slugile cele năimite, iar noi să urmăm pe Domnul ca şi Sfintele Mironosiţe.

În calea noastră stau la pândă vameşii şi fariseii veacului acestuia, dar să nu ne fie frică. „Îndrăzniţi, zice Domnul, Eu am biruit lumea".

Am auzit că unii dintre cei râvnitori au avut ciocniri de cuvinte, cu ceata noilor dregători. Nu vă tulburaţi fraţii mei, căci abia a început ploaia „covrigilor". Pe mulţi poate să-i „ude" dacă nu vor fi cu pază şi cele care se văd astăzi, sunt mici faţă de cele ce urmează.

Eu unul vă sfătuiesc pe cei cari urmaţi tradiţiile noastre strămoşeşti, să nu vă tulburaţi şi cu alţii să nu discutaţi.

Biruinţa noastră nu se deosebeşte cu sfadă şi cu pleftureală, ci cu blândeţe şi cu dreaptă socoteală. Din sfadă nu iese decât tulburare şi duşmănie. Războiul nostru este nevăzut şi armele noastre trebuie să fie arme duhovniceşti şi anume: sabia Duhului, care este Cuvântul lui Dumnezeu şi Pavăza Credinţei, cu care putem stinge toate săgeţile vicleanului cele aprinse, cum ne învaţă Sf. Apostol Pavel. Pe cei slabi să-i întărim, iar pe cei vicleni să-i ocolim. Pe cei năimiţi şi pe cei urgisiţi să-i lăsăm în pace, căci sunt acum mărişori şi pot pricepe semnele vremii. Dacă nu se învaţă din păţaniile altora, atunci lăsaţi-i să guste singuri din „covrigii" stăpânirii roşii. Aceşti covrigi sunt vopsiţi cu sângele mucenicesc al fraţilor noştri credincioşi din ţară. Ei pătimesc acum ca robii la munca silnică, iar din sudoarea şi din sângele lor se plămădesc bacşişuri pentru propagandă. Tot ce iese azi din ţară (de după perdeaua roşie) este ca să farmece ochii şi să astupe urechile celor bicisnici şi neştiutori. Nu mai faceţi vorbă cu ei şi nici nu căutaţi să-i pârâţi ori să-i denunţaţi, ci mai vârtos s-ar cădea să-i plângem pe unii ca aceştia, căci nu ştiu sărmanii la care „domnii au slujit şi câtă pagubă vor dobândi".

Înainte de a încheia rândurile acestea, vă amintesc de cuvântul Scripturii care zice: „Vrăjmaşii omului sunt casnicii lui" şi iată anume pentru ce: când fraţii noştri de o credinţă şi de un sânge se fac coadă de topor, adică unelte ale vrăjmaşului credinţei, atunci vătămarea noastră este negrăit de mare, zice Sf. Apostol Pavel: nu vă plecaţi grumazul sub jug străin. Să stăm bine, să stăm cu frică întru Sfânta credinţă şi să arătăm „Mila Păcii" către toţi, cu darul Domnului nostru Iisus Hristos. Amin.

CÂTEVA CANOANE REFERITOARE LA SĂRBĂTOAREA ÎNVIERII

VENI
RUSALEM*
OCURILE SFINTE

Însemnăm spre ştiinţa tuturor creştinilor Ortodocşi, de Răsărit, aceste canoane din Pedalion, că nu-i este iertat nimănui a strica Sf. Pascalie, care este în Psaltire, şi a schimba Sf. Paşti şi Sf. Sărbători de la data lor, care sunt aşezate în calendarul Iulian a Sf. Biserici Ortodoxe de Răsărit.

Canonul I din Antiohia (Pedalion pagina 275)

Toţi cei ce îndrăznesc a dezlega hotărârea Sfântului şi Marelui Sinod, cel adunat în Niceea, în fiinţa bunei cinstiri a prea iubitorului de Dumnezeu împărat Constantin, pentru Sfânta Sărbătoare cea mântuitoare a Paştilor, să fie neîmpărtăşiţi şi lepădaţi de la Biserică, de vor stărui împotrivindu-se, mai cu prigonire celor bine dogmatisite - şi acestea să fie zise pentru mireni. Iar dacă vreunul dintre proiestoşii Bisericii, episcop sau preot sau diacon, după hotărârea aceasta ar îndrăzni pentru răzvrătirea popoarelor şi tulburarea Bisericilor a se osebi şi cu iudeii a săvârşi Paştile, pe acesta Sfântul Sinod din data de acum străin de Biserică l-a judecat, ca pe unul ce nu numai lui s-a făcut pricinuitor de păcat, ci şi multora, de stricăciune şi răzvrătire.

Şi nu numai pe unii ca aeştia îi caterisește de Liturghie, ci şi pe cei ce vor cuteza a se împărtăşi cu aceştia după caterisire.

Iar cei caterisiţi să se lipsească şi de cinstea cea din afară, pe care o au câştigat Sfântul Canon - şi preoţia lui Dumnezeu.

Tâlcuire

Canonul acesta, afuriseşte pe mirenii aceia ce calcă rânduirea şi canonul ce-au dat Sinodul I, de faţă fiind şi Marele Constantin, pentru sărbătoarea Paştilor (ca să serbeze adică după isimerie şi nu împreună cu iudeii). Ei calcă nu numai aşezământul acesta, ci şi prigonindu-se, îi stau împotrivă. Iar pe epscopii, preoţii şi diaconii ce ar călca hotărârea aceasta, tulburând Biserica, şi ar voi să serbeze cu iudeii Paştile, îi caterisește atât de toată preoţia şi de sfinţita lucrare cea înlăuntrul Altarului, cât şi de toată cinstea cea din afară, cuvenită celor ierosiţi (de a avea măcar nume de Sfinţiţi şi de a şedea împreună cu cei Sfinţiţi, deci de toată lucrarea cea afară de Sfântul Altar, după Valsamon), fiindcă unii ca aceştia şi pe sine s-au vătămat cu călcarea hotărârii acesteia şi pe alţii i-au făcut să o calce. Dar nu numai pe ei îi caterisește, ci şi pe cei ce s-ar împărtăşi împreună cu dânşii, asemenea.

Canonul 7 al Sfinţilor Apostoli (Pedalion, pagina 8)

Dacă vreun episcop, ori preot, ori diacon, Sfânta zi a Paştilor mai înainte de primăvăreasca isimerie, cu iudeii o va săvârşi, să se caterisească, de asemenea şi înainte de iudei.

Litera I (Pedalion, pagina 512)

Schismatici sunt pentru schimbarea pascaliei şi a calendarului.

BLAGOSLOVE
JERUSAL
LOCURILE

Pentru cei ce îndrăznesc a dezlega cele 4 Sfinte Posturi şi pentru Miercuri şi Vineri: Canonul 19 al Sf. Sobor din Cangra (Pedalion, pagina 274)

Dacă vreunul din cei ce se nevoiesc, fără trupească nevoie s-ar mândri şi posturile cele predate norodului, care se păzesc de Biserică, le-ar dezlega, întărind întru sine cugetare, de deplinătate „Anatema să fie".

Canonul 69 al Sf. Apostoli (Pedalion, pagina 61)

Dacă vreun episcop, sau preot, sau diacon, sau ipodiacon, sau citeț, sau cântăre, sfintele Mari Posturi nu le postește, sau Miercurea și Vinerea, să se caterisească. Fără numai de s-ar opri pentru boală trupească. Iar de va fi mirean, să se afurisească.

Enciclică (Circulară) din 756

Chiril, din mila lui Dumnezeu Arhiepiscopul Constantinopolului și Patriarh Ecumenic. Preacinstiților clerici, care sunteți cu noi în Biserica lui Hristos, har și pace vouă de la Dumnezeu.

Noi, pe care ne-a învrednicit Dumnezeu Sfântul, să ne aflăm în fața acestui tron apostolesc și patriarhicesc, canonisește și apostolește, pentru ca să păzim cu credință fierbinte și evlavie Prea Sfânta Credință Ortodoxă, pe care am primit-o de la Sf. Apostoli și de la cele 7 Sfinte Soboare Ecumenice, împreună cu dogmele celor 7 Taine ale Sfintei noastre Biserici, Apostolească și Sobornicească de Răsărit, și acestea să le ținem curate și nepătate; după cum de sus și de la început Biserica lui Dumnezeu le-a primit de la Sf. Apostoli, neclintite, fără să adauge sau să scoată nici un cuvânt până astăzi și nici până la sfârșitul veacului acestuia, le păstrează curate ca pe Mireasa Domnului nostru Iisus Hristos; pentru acest pericol, ne-am hotărât să primim ne supune lui Dumnezeu mai mult și nu oamenilor.

Mai întâi ca să păzim apostoleștile și soborniceștile canoane nemișcate și neștirbite după cum le-am apucat.

Al doilea ca, luând toate armele Duhului Sfânt, să ridicăm și să ștergem cu desăvârșire, cu înfricoșat blestem și veșnică anatemă împotriva acelora care au vrut să îndrăznească să facă coborământ să primească cât suntem în viață și după moartea noastră până la sfârșit orice adăugare ori scoatere (schimbare).

Deci cu puterea și Darul Prea Sfântului Duh cel dătător de viață, disprețuim și aruncăm cu desăvârșire cea spurcată și necurată și hulitoare și neaprobată, cea fărădelege alcătuită scrisoare ereticească, și mergem după Sf. Apostol Pavel care zice: „Oricine vă va vesti vouă altele afară de cele ce ați apucat și afară de cele ce v-am vestit vouă, măcar înger din Cer, sau însuși noi, anatema să fie", după cum și la Canoanele Sfintelor

Soboare se zice: „Oricare ar adăuga ori a şterge un cuvânt, acela să fie anatema de şapte ori”.

Şi aşa ne-am hotărât cu tot Sfinţitul Cler care e cu noi şi cu adunarea creştinească să dăm anatema de trei ori, fie că sunt din rândul clericilor, fie al laicilor (mirenilor), despărţiţi sunt de la Domnul Dumnezeu Atotţiitorul, blestemaţi şi neiertaţi şi după moarte să nu putrezească (timpanei). Pietrele şi fierul să putrezească, dar ei niciodată, să moştenească lepra lui Chiezi şi să se spânzure ca Iuda, să fie suspinând şi tremurând pe pământ ca şi Cain, mânia lui Dumnezeu pe capetele lor, să fie la un loc cu Iuda şi cu iudeii cei luptători de Dumnezeu, să crape pământul şi să-i înghită ca pe Datan şi Aviron, Îngerul Domnului să-i gonească pe ei cu sabia în toate zilele vieţii lor şi toate blestemele Patriarhilor şi ale Soboarelor să cadă pe dânşii, să fie veşnic sub anatema şi focul veşnic. Amin.

Gândiţi-vă bine şi vedeţi care n-au venit aceste blesteme peste noi şi câte au să mai fie, dacă ne vom pocăi şi ne vom întoarce la dreapta Credinţă.

Enciclică (Circulară) din anul 1593

Eremia, din mila lui Dumnezeu Arhiepiscopul Constantinopolului şi Patriarh Ecumenic,

Pentru că Biserica Romei iarăşi s-a luat după ateii astronomi, fără să se gândească s-a învoit şi a schimbat cele rânduite pentru Sf. Paşti, neţinând seama de cele (bine rânduite şi) hotărâte de cei 318 Sf. Părinţi de la întâiul Sobor Ecumenic spre a se sărbători de Creştinii Ortodocşi a toată lumea, care au fost hotărâte şi de cele şase Soboare ca toată lumea să se sărbătorească pe tot pământul;

Venind nişte bărbaţi de la Roma, care s-au luat după înşelăciunea Latinilor (Catolicilor) şi nu numai că s-au lepădat de Sfânta Credinţă Ortodoxă, dar au început să se lupte împotriva dogmelor celor adevărate ale Sfintei noastre Biserici de Răsărit pe care ni le-au predat însuşi Domnul nostru Iisus Hristos şi dumnezeieşti Apostoli şi cele şapte Soboare hotărâte de purtătorii de Dumnezeu Părinţi;

Pentru aceasta, tăindu-i ca pe nişte mădulare putrede, poruncim cu hotărâre: Oricine nu urmează învăţăturile Sfintei noastre Credinţe Ortodoxe după cum a aşezat şi cele şapte Sfinte Soboare Ecumenice, (care) au hotărât pentru Sfintele Paşti şi pentru Calendar, care bine l-au leguit să-l urmăm, şi vrea să urmeze după pascalia şi după calendarul cel născocit de ateii lui Papa şi se împotriveşte la toate acestea şi vrea să strice dogmele şi obiceiurile care ni le-au predat Sfinţii Părinţi ai Sfintei noastre Biserici Ortodoxe, să fie dat anatemei şi dat afară din rândul creştinilor Sfintei noastre Biserici conduse de Domnul nostru Iisus Hristos.

Voi, binecredincioşii creştini ortodocşi să rămâneţi în cele care v-aţi născut şi aţi crescut şi v-aţi învăţat. Şi când va sosi vremea, însuşi sângele vostru să-l vărsaţi ca să păstraţi credinţa care ne-au predat-o Sfinţii Părinţi şi mărturisirea voastră să o păstraţi şi să vă feriţi de aceştia şi să vă ajute Domnul nostru Iisus Hristos şi smeritele noastre rugăciuni să fie cu voi, cu toţi. Amin.

1. Patriarhul Constantinopolului, Eremia
2. Patriarhul Ierusalimului, Sofronie
3. Patriarhul Alexandriei, Silvestru

şi toţi Arhiereii care au fost de faţă la Sinod.
Anii 1583 şi 1593.

BLAGOSLOVENIE * JERUSALEM * LOCURILE SFINTE

Enciclică (Circulară) din anul 1848

Către Ortodocşii de pretutindeni,

Ţinem mărturisirea curată după cum ne-au predat-o aceşti Sfinţi Părinţi respingând orice înnoire (reformare) ca o născocire a diavolului. Cel care primeşte înnoire nu mai predică întreagă şi curată Credinţa Ortodoxă care este asigurată şi ştampilată din vechime şi care nu primeşte nici micşorare, nici adăugare, nici schimbare.

Dacă cineva ar îndrăzni să schimbe sau să sfătuiască sau să gândească una ca aceasta, singur s-a lepădat de credinţa lui Hristos şi singur a căzut în veşnica anatemă, pentru că a hulit împotriva Duhului Sfânt, zicând cum nu se grăieşte adevărat în cărţi şi la Sfintele Soboare Ecumenice (a toată lumea).

Toţi care au primit înnoiri (reforme) sau eretici sau schismatici de bună voie s-au îmbrăcat cu blestemul ca şi cu o haină, fie că sunt Papi, fie că sunt Patriarhi, fie că-s clerici, fie că sunt laici (mireni), sau îngeri din Cer.

Antim, din mila lui Dumnezeu Arhiepiscopul Constantinopolului, noua Romă şi Patriarh Ecumenic, Erotei, din mila lui Dumnezeu Papă şi Patriarhul Alexandriei şi a tot Egiptul,

Metodie, din mila lui Dumnezeu Patriarhul Antiohiei,

Chiril, din mila lui Dumnezeu Patriarhul Ierusalimului, împreună cu ale lor Sfintele Sinoade.

RAPORTUL LUI PILAT

Guvernatorul Palestinei către Cezarul Tiberiu

BLAGOSLOVENIE
* JERUSALEM *
LOCURI SFINTE

Nobile Suveran, Salutare,

Cauzele care au provocat acea tulburare din Ierusalim, fură în legătură cu moartea lui Iisus din Nazaret şi evenimentele, care au avut loc în provincia mea acum câteva zile, au fost de un astfel de caracter încât mă fac să le raportez cu de-amănuntul, pentru că eu nu voi fi deloc surprins dacă, în vremea scurgerii timpului acestuia, nu se va schimba cu totul soarta naţiunii noastre, căci se pare că, cu zilele din urmă, zeii au încetat de a mai fi ispăşit.

Din partea mea sunt gata să spun: blestemată să fie ziua aceea în care am urmat pe Valerius Gratius la guvernarea Iudeei.

La sosirea mea în Ierusalim, am luat în primire sala de judecată şi am poruncit ca să se facă un ospăţ mare, la care am invitat pe tetrarhul Galileii împreună cu arhierul şi pe toţi oficianţii lui.

La ora anunţată, nici unul din oaspeţi nu s-a arătat. Aceasta a fost o insultă pentru onoarea mea personală.

Mai târziu, după câteva zile, a venit la mine arhiereul să-şi ceară scuze. Îmbrăcămintea şi purtarea sa era grozav de vicleană (iar religia sa pretindea ca să îl oprească pe el şi pe supuşii lui a sta la aceeaşi masă cu romanii, adică cu păgânii).

Am crezut de bine ca să primesc această scuză, dar tot cu această ocazie m-am convins că cuceriţii se declară duşmani ai cuceritorilor şi mi se pare că dintre oraşele cucerite, Ierusalimul este cel mai greu de cârmuit. Atât de tulburat era acest popor, încât eu trăiam mereu cu frică că va izbucni în orice moment o răscoală.

Pentru suprimarea ei însă, nu aveam decât un singur sutaş şi o mână de soldaţi. Am cerut întăriri de la guvernatorul Sirie care m-a informat că şi el are abia trupe de ajuns pentru a-şi apăra provincia sa.

O dorinţă neastâmpărată de cucerire, adică de a ne întinde împărăţia dincolo de mijloacele noastre de apărare, mă tem ca să nu fie cauza de răsturnare a nobilului nostru guvernământ.

Printre mai multe veşti care mi-au venit, încă una mă interesează în mod deosebit.

Un tânăr se zice că a apărut în Galileia, predicând pe un ton blând şi nobil o altă lege, în numele lui Dumnezeu ce l-a trimis. La început mă temeam ca acesta să nu fie vreun agitator, care să aţâţe poporul contra romanilor; dar nu mult timp, temerile mele fuseseră spulberate. Iisus din Nazaret a vorbit mai mult ca un prieten al romanilor decât al evreilor.

Trecând într-o zi pe lângă locul ce se cheamă Siluam, am văzut mare adunare de popor, iar în mijlocul ei pe un tânăr, care stătea rezemat de un copac şi cu toată seninătatea şi calmul predica mulţimii. Mi s-a spus că acesta este Iisus.

Era tocmai ceea ce mă aşteptam mai puţin să văd. Atât de mare era deosebirea dintre El şi ascultătorii Lui. Părul şi barba Sa aurie îi dădeau înfăţişare cerească. El părea a fi cam de vreo 30 de ani. N-am văzut în viaţa mea o privire atât de dulce şi de senină. Ce contrast între El şi ascultătorii Săi cu bărbile lor negre şi feţe încruntate.

Nevrând să-L întrerup prin prezenţa mea, mi-am continuat drumul înainte, dar am făcut semn secretarului meu să se asocieze mulţimii şi să asculte ce vorbeşte. Numele secretarului meu este Manelius. El este strănepotul şefului de spionaj şi conspiraţie, care s-a ascuns în Etruria aşteptând pe Catilina. Manelius este un vechi băştinaş din Iudeea, astfel cunoaşte bine limba ebraică. Mi-e foarte devotat şi vrednic de orice încredere.

Intrând în sala de judecată, l-am găsit pe Manelius, care mi-a istorisit cuvintele auzite de la Iisus în Siluam, zicând: „Niciodată nu am citit în cărţi sau în lucrările filosofilor ceva ce s-ar putea asemăna predicilor lui Iisus".

Unul dintre Iudeii răsculători, dintre cari sunt atâţia în Ierusalim, îl întrebă dacă este cu cale de a da tribut Cezarului! Iisus a răspuns: „Daţi Cezarului cele ce se cuvin Cezarului şi lui Dumnezeu cele ce se cuvin lui Dumnezeu".

Tocmai din cauza înţelepciunii Lui, eu am îngăduit Nazariteanului libertatea, pentru că eram în putere să-L aresteze, dar acesta ar fi fost împotriva dreptăţii ce i-a caracterizat întotdeauna pe romani.

Omul acesta nu era nici tendenţios şi nici răsculător şi L-am ocrotit cu protecţia mea, poate necunoscută Lui. El avea libertatea să lucreze, să vorbească, să facă adunări, să ţină predici poporului şi să-şi aleagă ucenici neîmpiedicat de nici un mandat pretorian.

Dacă s-ar întâmpla însă, ferească-ne zeii (aceasta este presupunere), ca religia strămoşilor noştri să fie înlocuită prin religiunea lui Iisus, lucrul acesta se va datora acestei nobile toleranţe şi prea mari indulgenţe, pe care le îngăduie Roma. Pe când eu, mizerabilul nenorocit, voi fi poate instrumentul pe care oamenii îl numesc „providenţial" prin care să vină peste noi acest destin.

Dar libertatea aceasta nemărginită dată lui Iisus a indignat tare pe iudei, dar nu pe cei săraci, ci pe cei bogaţi şi puternici.

În adunări Iisus era foarte aspru cu cei din urmă (cu bogaţii) şi aceasta a fost pentru mine un bun motiv de a nu tulbura liniştea Nazariteanului.

Cărturarilor şi fariseilor le zicea: „Voi sunteţi pui de viperă, voi vă asemănaţi cu mormintele văruite".

Alte dăţi El era indignat de îngâmfatele posturi şi daruri ale bogaţilor şi le spunea că doi bani ai văduvei sărace sunt mai preţuiţi înaintea lui Dumnezeu decât darurile lor bogate.

In fiecare zi se făceau plângeri la sala de judecată în contra abuzurilor iudeilor. Eram informat că vreo nenorocire o să i se întâmple acestui om. Căci nu va fi pentru întâia dată ca Ierusalimul să-şi omoare cu pietre pe cei care erau numiţi de ei profeţi, şi dacă pretorul le va refuza plângerea, ei vor face apel la Cezar.

Conduita mea a fost aprobată de Senat şi mi s-a promis o întărire de soldaţi după terminarea războiului cu perşii, fiindcă astfel nu eram în stare de a întâmpina răscoala. M-am hotărât apoi să iau o măsură care făgăduia mai mult pentru a stabili liniştea în oraşe, fără a supune Pretorul la concesiuni umilitoare.

Am scris lui Iisus, invitându-L la o convorbire cu mine în sala de judecată şi El a venit.

Precum ştiţi în vinele mele curge sânge spaniol amestecat cu sânge de roman, care nu cunoaşte frica şi e nesupus emoţiilor. Mă plimbam prin curte când Nazariteanul a apărut şi când am dat ochii cu El, mi s-a părut ca şi când o mână de fier mi-ar fi legat picioarele de pământ şi tremuram ca şi un vinovat, deşi Nazariteanul era calm şi liniştit, ca un nevinovat. Când a venit la mine, s-a oprit deodată şi ca printr-un semn părea că-mi zice: „iată-Mă, am sosit". Câtva timp am rămas încremenit şi priveam cu admiraţie, respect şi frică acestei figuri de om, supranaturală, o formă de om necunoscută numeroşilor noştri pictori, care au dat forme şi figuri la tot felul de zei. „Iisuse" i-am zis în cele din urmă şi limba mea gângăvea. „Iisuse din Nazaret, eu Ţi-am dat timp de 3 ani de zile o mare libertate de vorbă şi nu-mi pare rău. Cuvintele Tale sunt ale unui om învăţat. Nu ştiu dacă Tu i-ai citit pe Socrate sau pe Platon, dar un lucur îţi spun că în predicile Tale se află o simplitate maiestuoasă, care Te ridică mult mai sus deasupra acestor filosofi. Împăratul este informat despre Tine (zise făcând aluzie la scrisoarea lui Publius Lentulus) şi eu, umilul său reprezentant în această comunitate a lui Israil, sunt foarte fericit că Ţi-am îngăduit această libertate de care Te bucuri şi eşti atât de vrednic. Totuşi nu pot să ascund de la Tine că predicile Tale au stârnit mari şi puternici duşmani în contra Ta. Nici aceasta nu e de mirare. Socrate a avut duşmanii săi şi a căzut victima urii lor. Ai Tăi sunt fără îndoială aprinşi contra Ta, din pricina libertăţii pe care Ţi-o dau: mă învinuiesc pe mine de a fi în directă legătură şi unire cu Tine, cu scopul de a dezbrăca pe iudei de mica putere ce o mai au de la romani. Rugămintea mea este deci, nu zic poruncă, ca Tu să fii pe viitor mai cu băgare de seamă şi să înconjuri de a jigni mânia duşmanilor. Fă ca să nu se răscoale populaţia stupidă în contra Ta şi să mă silească pe mine să întrebuinţez mijloacele justiţiei.

Nazariteanul a răspuns liniştit: „Prinţ al pământului, cuvintele tale nu sunt din adevărata înţelepciune. Spune-i furtunii: Stai în mijlocul muntelui, căci astfel vei dezrădăcina copacii din vale. Furtuna îţi va răspunde: Eu trebuie să mă supun legilor Creatorului. Numai singur Dumnezeu cunoaşte încotro merge furtuna. Adevăr zic ţie, înainte de a înflori rozele Saromului, sângele Celui drept va fi vărsat".

Eu I-am zis: „Tu mi-eşti mai preţios mie pentru înţelepciunea Ta decât toţi tulburătorii aceştia şi îngâmfaţii de farisei; abuzează de libertatea Cezarului şi ne ţin într-o frică continuă, aceşti mizerabili nelinişti. Ei nu cunosc că lupii din pădure se îmbracă uneori în piele de oaie. Eu te voi apăra faţă de ei.

Palatul de justiţie este deschis Ţie pentru scăpare".

Cu nepăsare şi clătinându-Şi capul, cu un har şi zâmbet dumnezeiesc, Iisus îmi ripostă: „Când ziua aceasta va fi sosit nu va fi loc de scăpare pentru Fiul Omului nici sub pământ; sălaşul Celui drept este acolo, zise El, arătând cu degetul spre cer. Ceea ce este scris în cărţile profeţilor trebuie să se împlinească".

„Tânărule, I-am răspuns pe un ton moale, Tu mă obligi ca simpla mea cerinţă să o schimb în poruncă. Siguranţa provinciei care este încredinţată îngrijirii mele cere aceasta. Trebuie să arăţi mai multă moderaţie în predicile Tale. Nu vătăma pe alţii, aceasta îţi poruncesc. Fericirea Ta să Te însoţească, mergi în pace".

„Prinţe al pământului, a răspuns Iisus, am venit în lume ca să aduc nu război, ci pace, iubire şi bunăvoinţă. Eu m-am născut în aceeaşi zi în care Cezar a dat pace lumii romane. Prigonirea nu este de la Mine. Eu o aştept de la alţii şi o voi întâmpina cu supunere faţă de voinţa Tatălui Meu, care Mi-a arătat calea. Nu este în puterea ta de a aresta victima de la picioarele Altarului de ispăşire".

După aceste cuvinte, El a dispărut ca un nor luminos după perdelele pretorului.

Duşmanii lui Iisus s-au adresat în cele din urmă lui Irod, care pe atunci domnea în Galileia, ca să se răzbune asupra lui Iisus. Dar Irod prefera să încline în această privinţă, el nu ar fi ordonat imediat osândirea la moarte a lui Iisus, însă deşi era mândru de cinstea domniei sale, se temea de Senat de a comite o faptă care să-i nimicească influenţa în faţa Senatului. Într-o zi vine la mine în pretoriu şi când s-a ridicat să plece, după câteva cuvinte neînsemnate, m-a întrebat ce părere am despre Iisus Nazariteanul. Eu i-am răspuns că părerea mea este că Iisus este un filosof mare, după cum unele naţiuni mari adesea produc şi că învăţăturile Sale, cu nici un chip nu sunt eretice sau primejdioase, iar Roma este dispusă a îngădui în toate, libertatea de a vorbi şi la aceasta este îndreptăţit prin faptele Sale. Irod a surâs cu ironie şi, salutându-mă cu respect prefăcut, s-a depărtat.

Se apropia marea sărbătoare a evreilor, conducătorii religioşi plănuiau să se folosească cu această ocazie şi de exercitarea populară care se da loc totdeauna la sărbătoarea Paştilor. Oraşul era arhiplin de o populaţie turbulentă care dorea moartea lui Iisus.

Spionii mei mi-au raportat că arhiereii şi fariseii întrebuinţau tezaurul templului să mituiască pe popor. Primejdia creştea pe fiecare oră. Un sutaş Roman insultat. Am scris atunci la prefectul Siriei să-mi trimită imediat 100 de soldaţi de infanterie şi tot atât de cavalerie, dar el a refuzat să-mi trimită. M-am văzut atunci rămas singur, cu o mână de soldați, niște păzitori îmbătrâniți în mijlocul unui oraș răsculat, neputincios de a reprima și fiind silit de a o tolera.

Răsculații au pus mâna pe Iisus și cu toate că ei simțeau că nu au de ce să se teamă de pretoriu, crezându-mă alături de conducătorii lor în privința aceasta au continuat să strige: „Răstignește-L". Trei partide se uniseră împotriva lui Iisus: Irodianii, Saducheii și Fariseii.

Saducheii, a căror conduită era sprijinită de două motive, ei urau pe Iisus și doreau să scape de jugul roman, n-au putut uita niciodată intrarea mea în sfântul oraș cu steaguri care purtau chipul împăratului roman, deși eu am făcut o mare greșeală din necunoștință, totuși în ochii lor profanarea aceasta nu s-a micșorat.

O altă nemulțumire pe care o purtau ei, era propunerea mea de a întrebuința o parte din tezaurul templului pentru ridicarea de clădiri publice. Din cauza acestei propuneri, ei erau plini de amărăciune.

Fariseii erau dușmani pe față ai lui Iisus. Ei au fost siliți să înghită trei ani și jumătate pilulele amare pe care Nazariteanul le arunca în fața lor public, oriunde se ducea și fiind prea slabi și sfioși și neavând curajul de a lua singuri măsurile dorite, au fost foarte bucuroși de a se uni cu irodienii și cu saducheii.

Pe lângă aceste trei părți, noi mai avem de luptat împotriva unei populații îndârjite și totdeauna gata a se uni la răscoală și să se folosească de neînțelegerea ce rezultă din acesta. Iisus fu târât înaintea arhiereilor și condamnat la moarte.

Cu această ocazie Caiafa arhiereul a săvârșit umilul fapt de supunere, de a timite prizonierul la mine, ca să pronunț eu osândirea asupra Lui. I-am răspuns că, deoarece Iisus este galilean, afacerea cade sub jurisprudența lui Irod și am poruncit să-L trimită la el.

Acel viclean și-a mărturisit umilința și pretextând a avea respect față de mine, prin sutașul Cezarului, mi-a încredințat mie soarta acestui om. Îndată palatul meu și-a luat înfățișarea unei cetăți ocupate. Fiecare moment ce trecea, sporea numărul tulburătorilor. Ierusalimul era inundat de populația adunată de prin munții Nazaretului. Se părea că toată Iudeea se află în Ierusalim.

Eu îmi luasem de femeie o domnișoară dintre gali, care avusese unele descoperiri pentru viitor.

Plângând s-a aruncat la picioarele mele...

BUCURIA PREACUVIOSULUI SERAFIM DE LA SAROV

1759 - 1833

Pomenirea lui se face în 2 Ianuarie

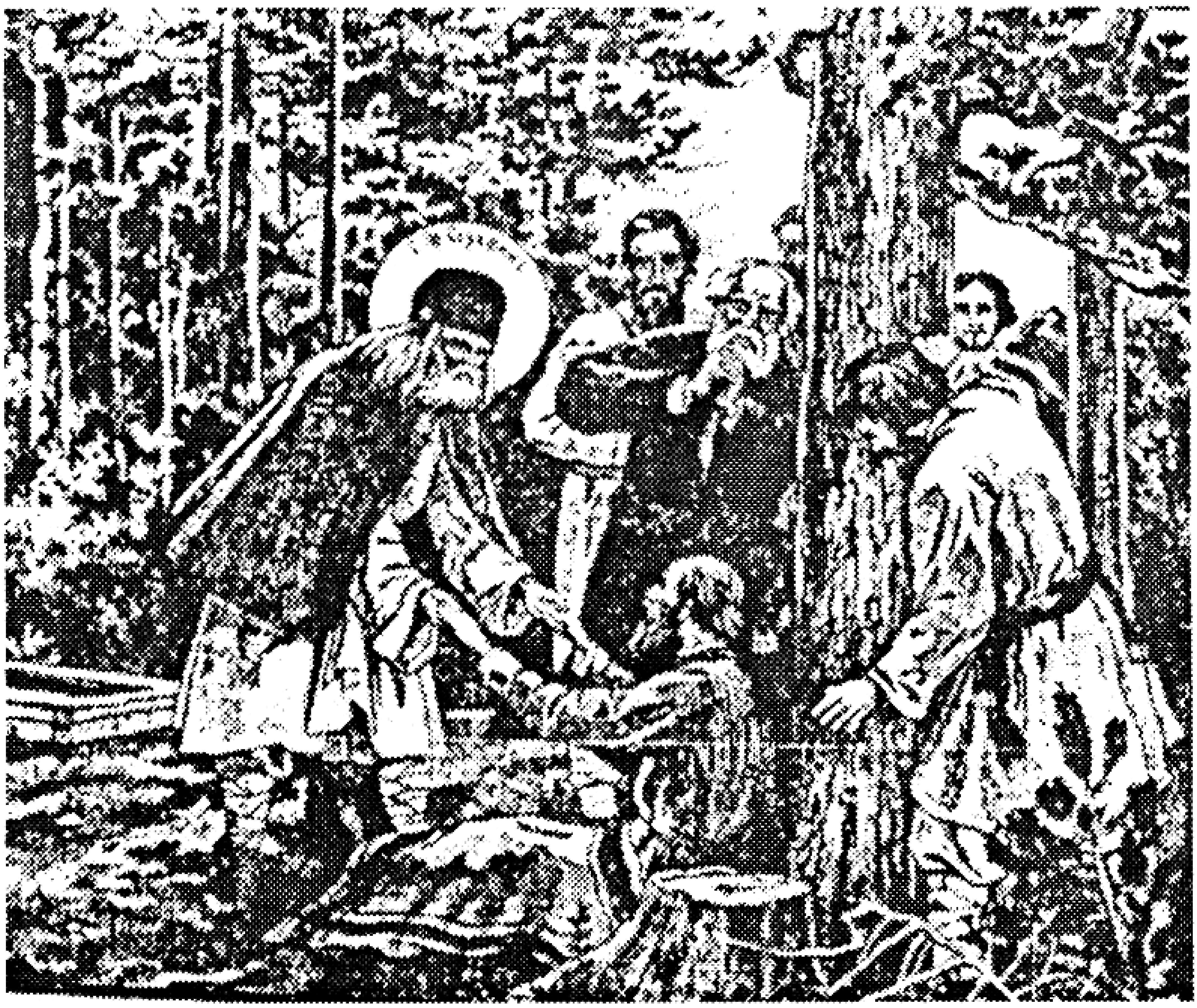

BUCURIA SFÂNTULUI SERAFIM DE SAROV

Cuviosul Serafim de Sarov s-a născut în anul 1759, în oraşul Kursk din Rusia. S-a săvârşit în ziua de 2 Ianuarie 1833, stând în genunchi la rugăciune în faţa Icoanei Maicii Domnului pe care el o numea „Bucuria Tuturor Bucuriilor".

În noaptea ceea ieromonahul Filaret, care sihăstrea în pustia Glinsca, ieşind din Biserică, după utrenie, a arătat fraţilor la cer o lumină neobişnuită, zicând: „Iată cum se duce la ceruri sufletul drepţilor! Acum sufletul părintelui Serafim se înalţă la cer!"

Într-o zi a venit la Cuviosul Serafim din Sarov o Doamnă vestită, împreună cu fiul ei, un copil de şase ani.

Văzând copilul că se lungeşte vorba mamei sale cu Sfântul Bătrân, a început să se joace de-a ascunselea prin chilie.

Tulburată de purtarea copilului, Doamna îl opreşte, răstindu-se urât la el, dar Cuviosul Serafim o linişteşte, zicând: „Lasă-l pe copil la jocurile lui nevinovate, căci el se joacă cu Îngerul cel păzitor al lui, joacă-te copile, joacă-te, Dumnezeu să te păzească!"

Copilul acesta nevinovat este Nicolae Motovilof, care ajunge mai târziu unul din cei mai iubiţi fii duhovniceşti ai Sf. Serafim şi, cu vremea, devine ca un tată hrănitor al Maicelor sărmane din Mânăstirea Diveeva. Era fecior de bogătaşi vestiţi şi a avut parte de o creştere bună.

După prima vizită pe care a făcut-o cu mama sa, la vârsta de 6 ani, Nicolae Motovilof n-a mai dat pe la Sihăstria din Sarov decât abia după 16 ani, când a împlinit vârsta de 22 de ani.

Rămânând orfan de părinţi din fragedă vârstă, a moştenit proprietăţi întinse de pământ în partea de mijloc a Rusiei. Era un băiat cuminte, cu duh războtător, având deosebită înclinare spre cele duhovniceşti. După ce termină studiile la Universitatea din oraşul Cazan, ajunse Inspector peste şcolile primare. În această funcţie este pizmuit de mulţi şi duşmănit, de aceea are de îndurat multe scârbe. Din cauza acestor supărări suferi o adâncă zdruncinare a nervilor, care îi pricinui paralizarea picioarelor. Şi boala asta se întâmplă tocmai când să se căsătorească şi când împlinea abia 22 de ani!

În acele clipe grele de deznădejde, ia hotărârea să meargă la chilia Sf. Serafim din Sarov, pentru a cere sfatul bătrânului pe care nu-l văzuse din copilărie. Neaflându-l în mânăstire, ceru slugilor lui să-l ducă în pădure, unde obişnuia Sfântul să se liniştească. Ajungând la poiana Sihăstriei, bolnavul l-a zărit de departe pe Sfântul

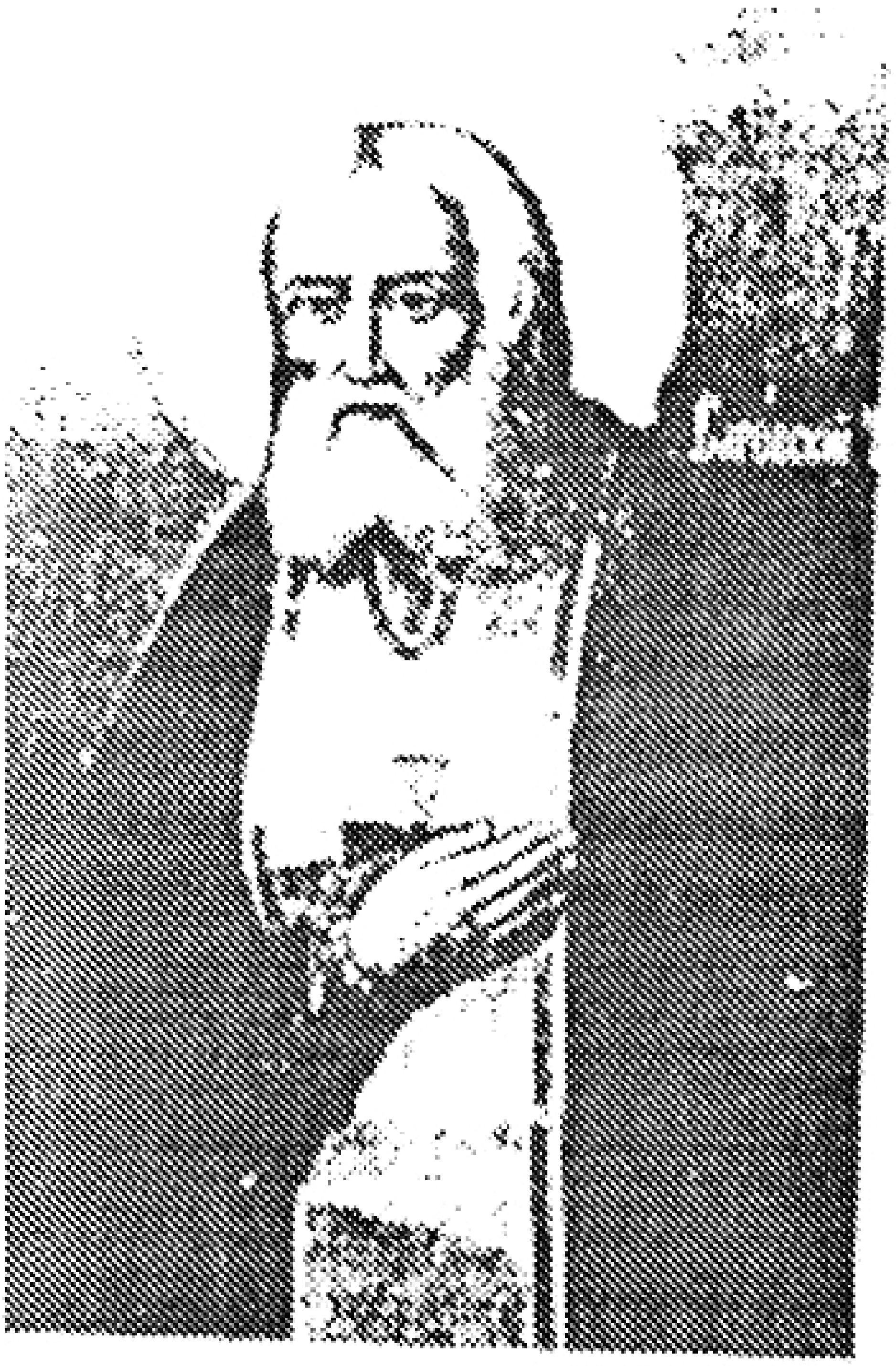

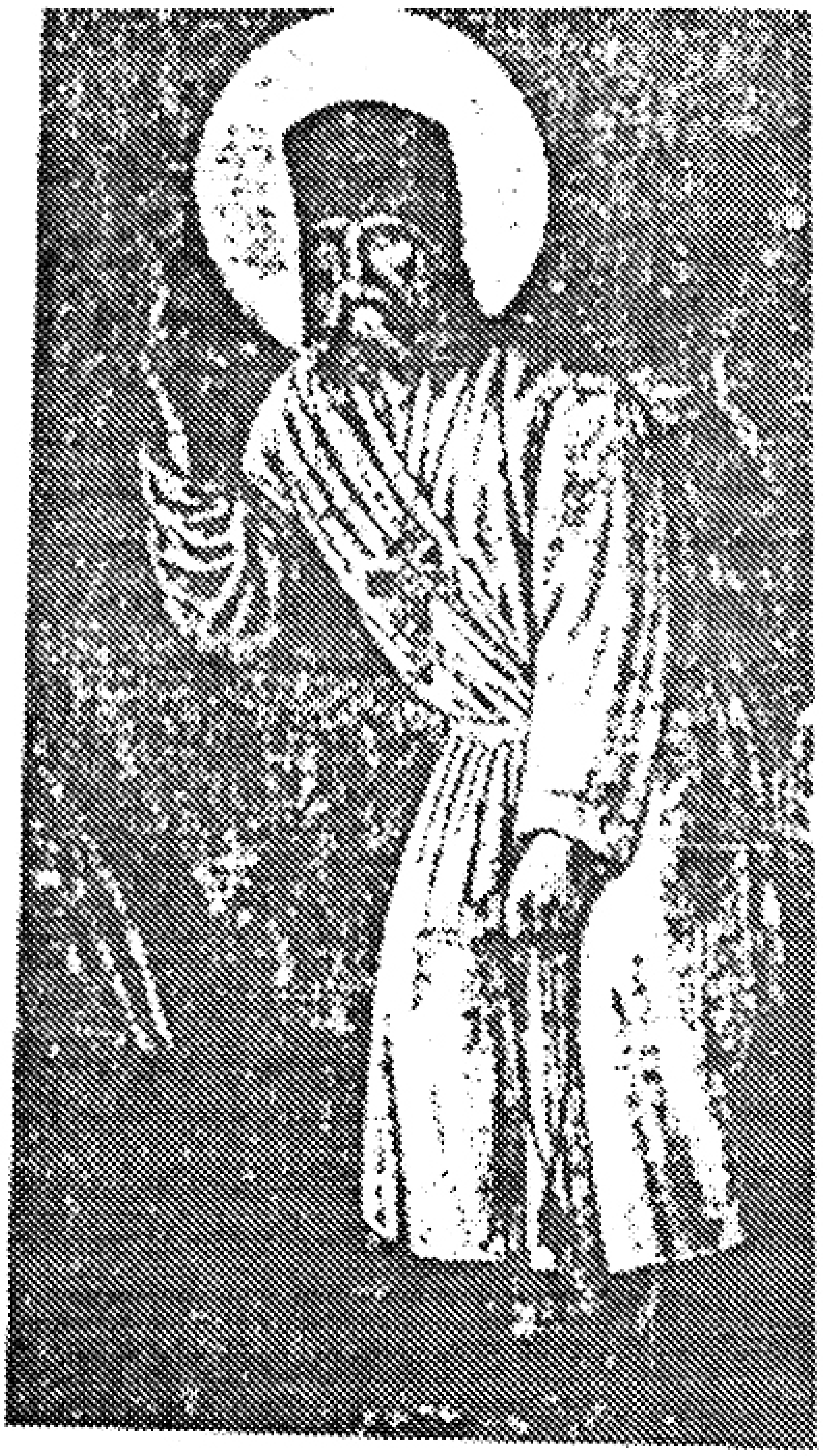

Alte icoane ale Sfântului Serafim de Sarov

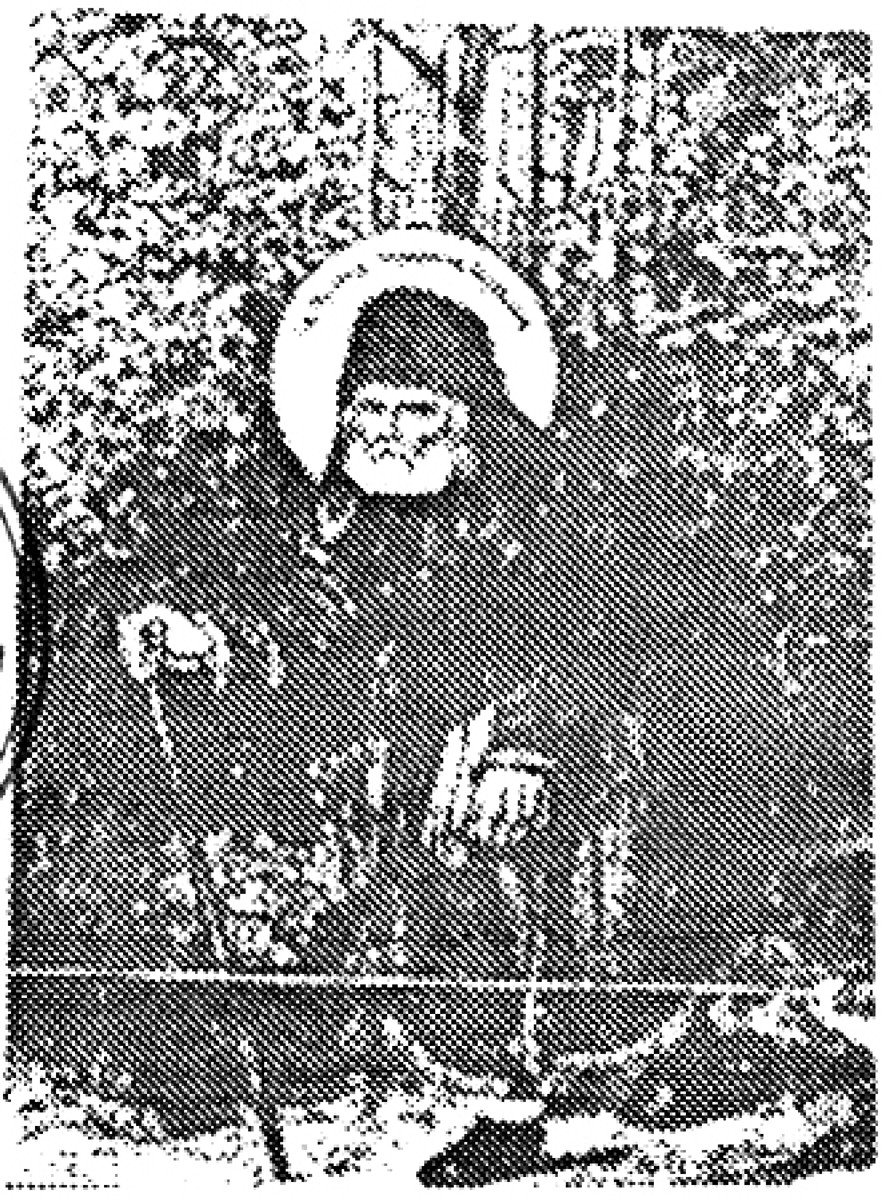

BLAGOSLOVENIE
* JERUSALEM *
LOCURILE SFINTE

Bătrân, care şedea pe un butuc de brad, înconjurat de închinători.

Fiind primit cu multă bunăvoinţă, tânărul a început să-şi povestească istoria cu boala. Atunci Sfântul Bătrân îi adresează următoarele cuvinte: „Ai tu credinţă în Domnul Iisus Hristos şi crezi tu că şi în vremea noastră, precum şi odinioară, ar putea El să-i vindece pe cei cari Îl roagă?" Motovilof îi răspunde că negreşit crede aceasta. „Dacă tu crezi cu tărie, eşti tămăduit, scoală!", îi zice Sfântul.

Nicolae se cam codeşte, este nedumerit. Atunci bătrânul îl apucă de mână, sprijinindu-l puţin şi îl ajută să facă câţiva paşi. Dintr-o dată bolnavul simte cum pătrunde prin toate mădularele lui o putere suprafirească (minunată) şi vede că s-a tămăduit. „Păstrează-ţi sănătatea pe care ai dobândit-o, ca pe un dar scump", îi zice Sfântul Serafim, slobozindu-l cu pace pe tânăr.

După tămăduirea sa, Nicolae Motovilof, vizitează adeseori pe Cuviosul Serafim la Sarov. Cu toate împotrivirile rudeniilor, el se căsătoreşte (abia după 11 ani) cu Elena Meliucoff, fiică de ţărani şi nepoata cuvioasei monahii Maria Meliucoff.

Trebuie să adăugăm aici că mătuşa Elenei a intrat de mică în Mânăstirea Diveeva (care se afla sub povaţa Sf. Serafim). A dus o viaţă curată ca de înger, păzind întru toate sfaturile bătrânului. S-a săvârşit ca o floare în vârstă de 19 ani, întru nevoinţe mari şi a fost aşezată în sicriu făcut de însuşi Sfântul Serafim, dintr-un buştean de stejar (şi cu metaniile Sfântului în mână). Ea îşi crescuse nepoţica Elena în Mânăstirea Diveeva, ca pentru călugărie; dar Sfântul Serafim o avea chitită din mai înainte pentru tânărul cel îmbunătăţit Nicolae Motovilof, care ajunge adevărată unealtă a Proniei Dumnezeieşti pentru sprijinul sărmanelor de la Diveeva (Orfanele Sf. Serafim).

Nicolae Motovilof a avut odinioară o discuţie deosebită cu Sfântul Serafim, pe care a însemnat-o pe hârtie spre amintire. Însemnarea a rămas uitată multă vreme în arhiva Mânăstirii Diveeva. Abia după 70 de ani (când a fost canonizat între Sfinţi cuviosul Serafim de către Sinod), abia atunci - zic -, Elena Meliucoff, văduva lui Nicolae, a găsit însemnarea lui. Era aruncată fără atenţie într-un hambar de la Diveeva. Elena a predat hârtiile cu însemnarea răposatului ei bărbat lui Serghie Nil, scriitorul rus, care a publicat-o în anul 1903, în foaia „Gazeta Moscovei".

Cele povestite în hârtia asta s-au petrecut în anul 1831, pe la sfârşitul lui Noiembrie, când trăia Sf. Serafim. Atunci a rânduit Dumnezeu ca să-l vadă pe Sf. Bătrân strălucind la faţă ca soarele, fiind luminat de slava cerească. Aceasta i s-a descoperit tânărului, prin rugăciunea Cuviosului, pentru a-l scoate din nedumerirea ce-o avea el despre rostul vieţii creştineşti. Iată ce a scris însuşi Nicolae Motovilof, în însemnarea lui aflată la Diveeva:

„Era o zi noroasă; pământul era acoperit cu o pătură groasă de zăpadă şi ningea cu fulgi mascaţi, când Părintele Serafim, m-a poftit să stau lângă el, pe o buturugă de copac, în poiana din mijlocul pădurii.

Domnul mi-a descoperit, îmi zice el, că în vremea copilăriei tale, doreai să ştii care este scopul vieţii creştineşti. Te sfătuiau ai tăi să mergi la Biserică, să te rogi, să faci bine, că întru aceasta, ziceau ei, stă scopul vieţii creştineşti. Dar nici una nu te mulţumea.

Ei bine, rugăciunea, postul, privigherile şi orice altă faptă creştinească sunt bune în sinea lor, totuşi scopul vieţii noastre nu este întru împlinirea lor, căci ele nu sunt decât mijloace.

Adevăratul scop al vieţii creştineşti este dobândirea Duhului Sfânt. Să ţii seamă că nici un lucru bun nu ne aduce roadele Sfântului Duh, dacă nu este săvârşit prin dragostea lui Hristos. Iar scopul vieţii noastre este dobândirea Duhului Acestuia.

- În ce chip vorbeşti despre dobândire, l-am întrebat atunci pe Părintele Serafim, căci eu nu înţeleg tocmai bine!

- A dobândi înseamnă a lua în stăpânire, îmi zise el, tu înţelegi ce va să zică a dobândi bani, nu-i aşa? Ei bine, tot aşa este şi cu Duhul Sfânt. Pentru omul de rând, scopul vieţii pământeşti este de a dobândi bani, de a primi onoruri, dregătorii, răsplătiri şi altele. Duhul Sfânt este şi el un capital veşnic, singura comoară care nu se termină.

Orice lucru împlinit din dragostea lui Hristos, aduce darul Sfântului Duh; totuşi Rugăciunea îl aduce mai uşor, căci ea este o unealtă care ne stă, oarecum, pururea la îndemână.

Se poate întâmpla că ai dori să mergi la Biserică şi nu se află Biserică sau poate se întâmplă să mergi atunci când slujba ar fi terminată. Sau, deşi voieşti să ajuţi un sărac, dar, se întâmplă, să nu-l găseşti în drumul tău. Sau doreşti să păzeşti curăţia, dar nu ai tărie pentru asta. Pe când Rugăciunea este cu putinţă a o săvârşi totdeauna şi fiecare poate s-o uneltească: atât bogatul, cât şi săracul, atât cel cărturar, cât şi cel necărturar, acel tare ca şi cel slab, cel sănătos ca şi cel bolnav, acel drept ca şi cel păcătos.

Puterea Rugăciunii este negrăită şi mai presus de toate; ea ne agoniseşte Sfântul Duh!

- Părinte, am zis eu atunci, mereu vorbeşti despre darul Sf. Duh, dar cum şi unde anume pot eu să-l văd?

Lucrurile cele bune sunt văzute, dar oare şi Duhul Sfânt poate fi văzut? Cum aş putea să ştiu eu dacă El este cu mine ori nu?

La asta Cuviosul răspunde:

- Darul Sfântului Duh, care ni s-a dat în clipa Botezului, străluceşte în inima noastră, cu toate căderile şi cu toată întunecimea care ne înconjoară. El (adică darul Sf. Duh) se arată într-o lumină negrăită (străină) tuturor acelora întru cari Dumnezeu vădeşte lucrarea Sa.

Sfinţii Apostoli cunoşteau într-un chip simţit aflarea de faţă (prezenţa) a Duhului lui Dumnezeu.

Atunci eu am întrebat:

- Cum aş putea să fiu eu însumi martor?

Atunci Părintele Serafim mă întoarce cu braţul său şi-mi zice:

- Preietene, amândoi suntem (acuma) în duh, tu şi eu. Mă priveşti tu?

- Nu pot să te privesc, Părinte, căci faţa ta s-a făcut albă ca soarele şi-mi fug ochii!

- Să nu ai frică, prietene al lui Dumnezeu, că şi tu ai devenit tot aşa de luminat ca şi mine! Acum tu eşti întru deplinătatea Duhului Sfânt, căci altfel nu era cu putinţă să mă vezi!

Şi plecându-se spre mine bătrânul, îmi şopti cu dulceaţă la ureche:

- Am rugat pe Domnul întru inima mea să te învrednicească să vezi cu ochii cei trupeşti această pogorâre a Duhului Său. Şi iată că acest dar dumnezeiesc a mângâiat inima ta, după cum mângâie mama pe copiii ei.

Ei bine, prietene, ia priveşte-mă! Să nu-ţi fie frică de loc, Domnul este cu tine!

Atunci eu l-am privit şi m-a cuprins cutremurul: închipuieşte-ţi, în faţa rotundă a soarelui, în locul cel mai strălucit al razelor sale de la amiază, să vezi faţa unui om care îţi vorbeşte. Îi vezi mişcările buzelor, îi vezi căutătura ochilor, îi auzi glasul, simţi cum unul din braţele lui îţi cuprinde umerii, dar nu poţi să-i vezi nici braţul, nici faţa lui! Ci numai o strălucire orbitoare, care se lăţeşte departe împrejurul tău şi care luminează cu strălucirea ei pătura de zăpadă cari acoperă poiana, precum şi fulgii mărunţi de zăpadă cari cad în chip de puzderie albă (sclipitoare)!

- Ce simţi tu?, mă întreabă Serafim.

- O linişte şi o pace neobişnuită.

- Şi altceva ce mai simţi?

- O bucurie negrăită îmi umple toată inima!

- Bucuria asta pe care o simţi nu este încă nimic faţă de aceea despre care s-a zis: „Că acelea încă ochiul n-a văzut şi urechea nu le-a auzit şi la inima omului nu s-au suit". (Cartea I către Corinteni a Sf. Ap. Pavel, cap.II, v.9). Nouă ni s-a dat numai închipuirea acelei bucurii, ce vom zice despre bucurie (în sinea ei)? Ce mai simţi acum?

- O căldură nespusă, am zis eu.

- Cum, prietene, noi suntem în pădure, e toamnă şi sub picioarele noastre avem zăpadă... Ce este deci această căldură pe care o simţi?

- Este aşa ca şi cum aş fi într-o baie caldă. Simt de asemenea o mireasmă pe care n-am simţit-o niciodată!

- O ştiu, o ştiu, eu anume te-am întrebat. Mireasma asta care se răspândeşte este a Duhului lui Dumnezeu. Iar căldura asta de care vorbeşti, ea nu este în văzduh, ci întru noi. Încălzindu-se cu ea, pustnicii nu se temeau de asprimea iernii, fiind şi ocrotiţi prin darul care le slujea ca veşmânt.

Împărăţia lui Dumnezeu este înăuntrul nostru. Starea asta întru care ne aflăm noi acum este ca o probă. Iată ce înseamnă a fi întru plinirea (deplinătatea) Duhului Sfânt. Să-ţi aduci aminte de darul acesta care ţi-a fost hărăzit ţie! Cred că Domnul îţi va ajuta să păzeşti în inimă lucrurile acestea, căci ele nu sunt date ca să le înţelegi numai tu, ci prin tine întregii lumi! Mergi în pace şi Domnul cu Prea Sfânta Sa Maică să fie cu tine!

Când m-am depărtat de el, vedenia încă nu încetase: stareţul păstra aceeaşi înfăţişare ca şi la început, iar lumina aceea neobişnuită, pe care o văzusem însuşi cu ochii mei, încă îl mai lumina în întregime!"

Cuviosul Serafim a fost odinioară, este şi acum şi va fi totdeauna Îngerul păzitor al norodului pravoslavnic rusesc.

Viaţa lui de pe pământ a fost ca o flacără luminoasă în mijlocul întunericului duhovnicesc din lumea modernă (din vremurile noi). Deşi făclia vieţii lui s-a stins, razele bucuriei lui lucesc în sufletele celor binecredincioşi.

„Bucuria mea, eu mă duc, am să vă părăsesc!", aşa zicea

Cuviosul Serafim celor cari veneau la el, în anul cel din urmă al vieţii sale (adică în 1832).

„Ce tulburări, ce mai tulburări vă aşteaptă, dar să nu vă temeţi! Când veţi vedea că vin acestea să vă gătiţi papucii şi traistele! Eu vă las în mâna lui Dumnezeu!”

El presimţea cu duhul prăpădul revoluţiei care sta să vină peste biata Rusie. Vedea că se apropie vremea pribegiei şi când vorbea despre asta faţa lui cea veselă se umplea deodată de întristare.

„Ne-am abătut noi pe pământ de la calea mântuirii şi am întărâtat mânia lui Dumnezeu împotriva noastră!”, zicea el suspinând.

Din vedeniile cari se arată de la Dumnezeu, vorbea adesea despre zilele lui Anticrist (comunismul) când vor să dea jos Crucile de pe Biserici şi vor să distrugă Mânăstirile! Va fi o nevoie aşa de mare, cum n-a fost asemenea de la începutul lumii! Înşişi Îngerii nu vor dovedi să strângă sufletele de pe pământ”.

În ultima vreme zicea către surorile din Diveeva: „Slăbesc eu cu puterile mele! Trăiţi de-acuma singure, vă las pe voi Domnului şi Prea Curatei Maicii Lui! Degrabă va fi sfârşitul! Atunci uşile mele se vor încuia şi voi pe mine nu mă veţi vedea! Când eu nu voi mai fi, să veniţi adesea la mormântul meu şi să-mi spuneţi toate scârbele şi durerile voastre, vorbiţi-mi ca şi cum eu aş fi viu, căci pentru voi eu sunt totdeauna!”

„Bucuria mea!”, aşa le zicea la toţi, cu blândeţe, ca şi cum ar fi vrut să zică: „Se termină de-acum bucuria voastră pământească, căutaţi-vă bucuria pe care am aflt-o eu, adică bucuria Duhului Sfânt, pe care n-o fură nimeni”.

Şi iată, vedem cu adevărat acum că s-a dus bucuria de pe pământ pentru noroadele pravoslavnice din Rusia şi România!

A rămas în schimb o altă bucurie, aceea a Duhului Sfânt pe care ne-o descoperă Sf. Serafim prin ucenicul lui, Nicolae Motovilof.

Întărit cu bucuria asta, norodul rusesc a adus şi aduce mereu la Tronul lui Dumnezeu zeci de mii de mucenici, cari udă zilnic cu sângele lor duhovnicescul pom al pravoslaviei. Din roadele lui se vor hrăni pe urmă celelalte noroade din lume, cari aleargă azi ameţite după himere, adică după bucurii înşelătoare!

Din poiana Sf. Serafim va străluci într-o zi lumina cunoştinţei şi în mintea celor întunecaţi de azi, atunci când se va împlini ceata noilor mucenici, pentru cari s-au gătit cununile la cer!

În rândul vitejilor ostaşi ai Credinţei din Rusia se alătură acum mulţi din fiii neamului românesc. Aceştia sunt creştinii pravoslavnici cari au rămas nestrămutaţi în Sfânta Credinţă şi cari nu s-au plecat nicidecum înşelăciunii! Acum ei rabdă cele mai amare lipsuri prin închisori sau în ocnele siberiene, alături de ostaşii Sfântului Serafim de la Sarov!

Fraţii mei, să ne rugăm ca milostivul Dumnezeu să întărească pe fiii cei robiţi ai neamului nostru ca să nu slăbească în credinţă, ci să rabde cu tărie până în sfârşit amarul chinurilor pentru numele Sfânt al lui Hristos! Prin sângele lor care se jertfeşte pe altarul Credinţei, va odrăsli în pământul românesc răsadul cel neprihănit al Pravoslaviei!

Prea Cuvioase Părinte Serafime, încălzeşte cu dragostea ta fierbinte pe nevoitorii tăi, cari îngheaţă în temniţele şi în ocnele din fundul Siberiei. Întăreşte cu bucuria nădejdiei celei cereşti pe fiii tăi cei trudiţi şi înfometaţi, ca să alerge cât mai grabnic spre Sarovul cel ceresc, ca să bea neopriţi din izvorul vieţii cel veşnic.

Fericit eşti, norodule pravoslavnic al Rusiei străbune (de odinioară), că din mijlocul tău s-a ivit nu demult asemenea luminător în Miază Noapte şi mare făcător de minuni!

Fericite sunteţi şi voi, Surorilor de la „Diveeva cea Nouă" (să se înţeleagă aici maicile de la Mânăstirea de la Eleon din Ţara Sfântă), că aveţi parte de un asemenea ocrotitor fierbinte, care nu încetează a vă mângâia întru necazurile vieţii!

Dimpreună cu sărmanele orfane de la moară (surorile râvnitoare) să se bucure şi surorile cele vitrege, căci pentru toate cuviosul vostru Părinte se îngrijeşte!

Bucură-te şi tu, Sfinţitule Sobor de Leviţi ai Pravoslaviei, cari porţi Sicriul Legii celei noi pe frontul cel mai greu al războiului duhovnicesc din lumea modernă, că ai împreună ajutătoare pe Împărăteasa Cerului şi a pământului cu Sfântul Serafim, alesul Ei!

Tropar

glas 5, după modelul Podobiei greceşti:
„Tin tahion su schepin..."

Sârguiţi cu laude să cinstim
Pe Sfântul Sarovului, Serafim

Cel cu suflet arzător
Care mult a întărit
Pravoslavnicul popor,
În veacul cel mai de pe urmă,
Prin sfaturi şi rugăciuni
Şi prin slăvite minuni!

Megalinarie

glas 2, după modelul celor care se cântă greceşte la Paraclis: „Tin ipsiloteran ton uranon...”

În veacul acesta neroditor
Te arăţi, Părinte, al pustiei locuitor
Că viaţă şi nume având de Serafim,
Din ceruri ne ajută ca să ne mântuim!

Lacrimi la Icoana Sf. Serafim

glas 2

Cuvioase Serafime!
Îngerule pământesc,
Caută din înălţime
Spre acei ce pătimesc!

Vezi-ţi neamul tău cum geme,
Asuprit de cei tirani,
Şi cum sufăr pribegie
Mulţi din fii tăi orfani!

La Sarov şi Diveeva
Nu mai este astăzi drum,
Întunericul domneşte
În poiana ta acum!

Iară bietele orfane,
Ca albinele de URS,
Au fugit prin ţări străine
Şi izvorul n-a mai curs!
(Se înţelege aici izvorul Sf. Serafim cel viu, adică mângâierea cuvintelor lui celor dulci).

„Fiarele cuvântătoare”
Au stricat grădina ta,
Iar din apa ta bolnavii
Nu mai pot acum să bea!

Îmblânzeşte iarăşi „URS-ul”
Revărsându-i darul tău
Şi pe neamul tău sloboade
Din robia celui rău!

Din Sarovul cel din ceruri
Toarnă din al tău izvor
Apa sfântă a Credinţei
Peste cei de la „Zatvor”!
(Zatvor adică închisoare)

Pe sărmanele albine
Răzleţite de sobor
Luminează-le spre bine,
Să-şi cunoască matca lor!

Notă: URS este numele scurtat al Sovietelor, (adică „Uniunea Ruşilor Soviete”). În profeţiile lui Agatanghel vechea Rusie este numită URS.

Bucuria ta, Părinte,
Dăruieşte-ni-o din cer
Şi cu dragoste fierbinte
Să-l întorci pe cel „Stingher”.

Notă: Stingher se înţelege tot cel răzleţit de la drumul cel adevărat al Pravoslaviei şi de la vechile tradiţii ale ţării. Atât

în Rusia cât și în România au
fost și vor fi totdeauna oameni
cu viață sfântă.

Iar pe cei ce sunt în chinuri,
Cuvioase Serafim,
Dă-le ca să vadă slava
Noului Ierusalim!

Pe Păstor îl întărește
Cu sfințitul lui „Sobor",
Să lucreze mântuirea
Necăjitului popor!

Și precum izvor de pace
Pe pământ te-ai arătat,
Pentru pacea lumii astăzi
Roagă-te neîncetat!

ISTORIC PE SCURT AL MUCENICILOR ȘI CUVIOȘILOR ROMÂNI DE LA ÎNCEPUTUL PRIMULUI MILENIU

În viețile Sfinților nu prea găsim nume de mucenici ori de Cuvioși Români și asta din mai multe motive. Mai întâi pământul Țării noastre fiind vestit din vechime pentru bogățiile lui în aur, miere și alte bunătăți, a fost bântuit cam o mie de ani, aproape neîntrerupt de către popoarele barbare: geții, goții, hunii, diferite nații mongolice mai noi și la urmă turcii.

Îndeosebi prin veacul al patrulea (adică după 300 de ani de la Hristos) a fost prigoană mare din partea păgânilor barbari, atunci multe mii de creștini din neamul nostru au pătimit mucenicie. Abia numai câțiva se pomenesc în martiroloagele grecești. Dar și în hârtiile lor, îi numesc pe mucenicii aceștia goți, în chip greșit. Bieții români din vremea aceea, fiind toți de legea creștinească erau cu totul nesocotiți întru celelalte neamuri. Ei își lăsau satele cu tot ce aveau și se ascundeau în văile dintre munți, în desișurile pădurii, în peșteri și în crăpături, de frica puhoiului barbar.

Mulți din ei erau prinși și chinuiți pentru Sfânta Credință, iar alții din ei duceau o viață aspră, pustnicindu-se prin peșteri. Dar cine era să le scrie viața în vremea aceea furtunoasă, care a durat o mie de ani (până la întemeierea principatelor). Abia se pomenesc în cărți câțiva mucenici din vremea prigoanei păgânilor ca goți, în loc să-i numească români.

Așa avem pe Sfântul Nichita Românul, Sfântul Mare Mucenic Mercurie, Sfântul Sava Stratilat, Sfântul Sfințit Mucenic Elefterie, Sfântul Teotim de la Constanța, Sfinții Mucenici Pasicrat și Valentin de la Durostor din Dobrogea. Dimpreună cu Sfântul Mucenic Sava, au pătimit mucenicie 70 de ostași; și câte mii vor şi pătimit, despre care nu se pomeneşte? Numai munţii şi pădurile ar putea să ne spună!

Dovezi scrise nu avem, căci plaiurile noastre erau atunci locuite de barbari. Mulţi s-au sfinţit prin pustietăţi, pe care numai Unul Dumnezeu îi ştie.

După descălecarea lui Negru Vodă şi a lui Dragoş Vodă se pomenesc câteva nume de cuvioşi, cari s-au sfinţit la noi ca: Nicodim cel Sfânt de la Tismana, Patriarhul Nifon de la Curtea de Argeş, Sfânta Teofana, fiica voievodului Român Ivancu Basarab, Daniil de la Voroneţ, Rafail de la Agapia Veche, Chiriac de la Bisericani, care a umblat gol 60 de ani, alt Chiriac de la Tazlău, Epifanie de la Voroneţ, Partenie de la Agapia, Arhiepiscopul Ioan de la Râşca, Inochentie de la Pobrota şi Istatie.

În vremurile din urmă au strălucit cu viaţă sfântă la noi Cuviosul Paisie de la Neamţ şi mulţi dintre ucenicii lui. Unul dintre urmaşii Cuv. Paisie de la Neamţ, este Cuviosul Irinarh, care a înfiinţat în ţară M-rea Horaiţa, iar în Palestina a zidit Biserica Sf. Elena de la Tabor, care a fost ruinată de păgâni la anul 1283. El a ridicat-o până aproape de acoperiş, după dânsul rămâne ca stareţ la Tabor ucenicul Cuviosului Irinarh, Arhimandritul Nectarie Banu, care termină Biserica şi organizează mânăstirea vreme de 20 de ani. Moare în M-rea Sf. Sava unde s-au săvârşit şi alţi pustnici români de la Hozeva, între care mai aleşi sunt: Iustin şi Varsanufie. Alt ucenic al Cuviosului Irinarh este Ieromonahul Nifon, care înfiinţează Schitul Podromu din Sfântul Munte, având viaţă îmbunătăţită.

Deci în vechime nu s-au însemnat Sfinţii de la români; în vremea aceea norodul nostru a fost ca o santinelă neadormită pentru Europa la porţile Carpaţilor. Sălbaticii barbari nu le dădeau răgaz nicidecum.

Carele aveau pe atunci două proţapuri şi totdeauna strămoşii noştri erau cu ghioaga în mână pentru apărare şi nu aveau nici vreme să-şi strângă rodul câmpului ori să-şi îngroape morţii lor.

Împăratul Traian, când a cuprins pământul ţării noastre, la anul 107 după Hristos, a dat voie să se aşaeze aici în chip de colonişti oricine doreşte.

Şi cine erau pe vremea aceea mai asupriţi în toată împărăţia romană? Creştinii. Ei au fost aceia cari au alergat din toate părţile în pământul nostru. Mulţi din ei erau cu trupul plin de răni pe cari le primiseră pentru credinţă de la păgânii tirani. Dar cei mai mulţi erau ieşiţi din închisori, unde înduraseră cele mai cumplite necazuri pentru Numele cel Sfânt a lui Hristos.

Aşa s-a plămădit poporul nostru din norodul băştinaş al dacilor şi din coloniştii romani ai lui Traian, cari au adus cu ei cheagul credinţei creştine.

Până la anul 274 a fost la noi o armată de pază a împăraţilor de la Roma, precum şi funcţionari pentru pază şi administraţie. Dar când puhoiul barbarilor (cari veniseră din Asia) s-a înteţit, atunci armata cu funcţionarii şi bogătaşii au trecut Dunărea la adăpost, iar norodul a rămas fără nici un ajutor în mâna barbarilor.

Aşa s-au chinuit cu păgânii mai bine de o mie de ani, până s-a domolit puhoiul barbarilor şi atunci abia s-au întors din munţi pe la satele lor şi au întemeiat primele aşezări româneşti.

Notă: În manuscrisul Sfântului Ioan, urmează poeziile: Popor martir şi Îndemn frăţesc. După aceste poezii urmează: „Adaus către cetitori”.

Am socotit ca o datorie sfântă de a scrie şi în româneşte această minunată descoperire a Cuviosului Serafim către tânărul Nicolae Motovilof. În vieţile Sfinţilor n-am găsit aceasta pe româneşte.

Având la îndemână pe limba franceză cartea pravoslavnicei scriitoare Valentina Zander, dăruită de Părintele Antonie din Lavra Sfântului Sava, am văzut că în această carte se află şi o însemnare a lui N. Motovilof despre Sf. Serafim (deosebită de celelalte ştiri care le avem în limba noastră).

Socotind apoi că Sf. Serafim a zis atunci către Motovilof că: „Acestea nu sunt date ca să le înţelegi numai tu, ci prin tine să le cunoască toată lumea!”, m-am gândit că nu este bine să rămână ascunsă pentru noi, românii, această taină pe care Sf. Serafim doreşte s-o cunoască toată lumea.

Condacul Sf. Serafim

pe glasul 3 ca şi condacul Naşterii din greceşte

La Sarov te-ai nevoit
Prea Cuvioase Părinte
Şi la ceruri te-ai grăbit
Să moşteneşti fericirea.
Astăzi noi cu umilinţă

Strigăm din suflet:
Vindecă pe fiii tăi din robie
Şi celor din pribegie
Revarsă „Bucuria Ta”.

Notă: Am completat acestea astăzi, 2 Ianuarie 1957 (pomenirea Sf. Serafim), în schitul Sf. Ana de la Hozeva.

Eu, nevrednicul Ieroschimonah Ioan Iacob

VIAŢA PE SCURT a Sfântului Gheorghe de la Hozeva

(Scrisă acum pe româneşte după însemnările rămase de la ucenicul său Antonie)

Troparul Sf. Gheorghe

glasul 5

Nerodirea pustiului ai lucrat
Cu suspinuri şi lacrimi neîncetat
Dintru care odrăslesc
Însutite nevoinţe
Ale Sfinţilor Părinţi
Gheorghe, fericite,
Cârmaciule sufletesc
Către limanul ceresc.

Viaţa Sfântului Gheorghe Hozevitul

Cam la o sută de ani după trecerea din viaţă a Cuviosului Ierarh Ioan Hozevitul, vine la Hozeva alt luminător ai pustiei, care desăvârşeşte întemeierea acestui Sfânt Lăcaş, ridicându-l în culmea strălucirii duhovniceşti.

Sfântul Gheorghe s-a născut în Ostrovul Chiprului, din părinţi gospodari şi binecredincioşi. Avea un frate mai mare, cu numele Iraclide, care venise înaintea dânsului în Palestina şi, îmbrăţişând viaţa călugărească, trăia în Mânăstirea Calamona (astăzi a Sf. Gherasim).

Tânărul Gheorghe a rămas acasă, ajutând părinţilor săi la bătrâneţe. După trecerea lor din viaţă, a venit şi el în Palestina, la Calamona, unde se afla fratele său. Dar Iraclide văzând că fratele Gheorghe este prea tânăr şi fără barbă, nu l-a primit să locuiască acolo, spre a nu călca aşezământul Părinţilor, ci l-a adus în Mânăstirea Hozevei, încredinţându-l Egumenului.

Văzând Egumenul evlavia şi statornicia tânărului, l-a călugărit în scurtă vreme şi l-a dat în ascultare la un monah bătrân (de loc din Mesopotamia) ca să lucreze la grădină.

Bătrânul acesta era cam cioturos din fire şi nu ştia să îngăduie pe om. Într-o zi a trimis pe tânărul Gheorghe ca să aducă apă de la pârâu (căci pe vremea aceea apa curgea în vale, nu era canal). Dar pentru că la marginea gârlei (pârâului) erau tufe dese şi trestii uriaşe, era foarte greu de răzbătut până la apă.

S-a întors deci Cuviosul Gheorghe la bătrânul său fără apă. Atunci bătrânul i-a poruncit să se dezbrace de haine şi încingându-se la mijloc cu o haină subţire să se pogoare aşa la pârâu. Făcând după cuvântul bătrânului, a reuşit să se pogoare până la apă, cu mare necaz şi cu zăbavă.

Văzând bătrânul cel abraş că întârzie ucenicul, şi-a pierdut răbdarea, mai ales că a sunat şi clopotul pentru trapeză. Deci în ciuda lui cea mare, a ascuns hainele tânărului şi urcat de la grădină în mânăstire.

Cuviosul Gheorghe, întorcându-se de la pârâu cu apa, n-a aflat nici hainele şi nici pe bătrân. Deci a mers aşa dezbrăcat şi a bătut în poarta mânăstirii. Văzându-l portarul gol, i s-a făcut milă şi i-a dat o haină veche ca să se acopere.

Intrând aşa în mânăstire, în dreapta cimitirului celor Cinci Cuvioşi Pustnici, l-a întâmpinat bătrânul lui, care se cobora atunci de la trapeză şi aprinzându-se de mânie, l-a lovit cu palma pe ucenic, mustrându-l că a zăbovit aşa de mult. Dar în clipă când l-a lovit, i s-a uscat mâna şi a rămas ca moartă. Atunci spăimântându-se bătrânul cel nechibzuit, a căzut la picioarele ucenicului, cerând iertăciune pentru purtarea lui nesocotită şi se milogea ca să facă rugăciune pentru el.

Iar Sfântul Gheorghe i-a zis cu smerenie şi cu obişnuita lui evlavie: „Mergi Părinte, de fă metanie la racla celor cinci sfinţi Părinţi şi te vei face bine!” Şi zicând acestea l-a luat pe bătrân de mână şi l-a dus la racla cu cinstitele Moaşte. Aici făcând bătrânul metanie, s-a vindecat numaidecât.

Din ziua aceea bătrânul lui s-a purtat cu blândeţe şi cu îngăduială, având-ul la mare evlavie pe ucenic.

Dar pentru că s-a zvonit între călugări despre această minune, Cuviosul Gheorghe, de teamă să nu cadă în mândrie (pentru cinstea oamenilor) a plecat pe ascuns din Mânăstirea Hozevei şi mergând la Calamona, trăia cu fratele său Iraclide. Acesta era în mânăstirea cea mare a Sf. Gherasim, mai jos de Aghiazmă.

Au trăit acolo împreună întocmai ca nişte Îngeri, negustând bucate fierte, nici vin, afară de cazul când făceau mângâiere vreunui părinte străin.

Într-o zi a zis Ava Iraclide către fratele său: „Ia seama şi vino să tăiem lemne!” Mergând ei la un finic, a zis Iraclide: „Taie pomul acesta, că nu face fructe!”. Dar Cuviosul Gheorghe făcându-i metanie lui Iraclide, i-a zis: „Nu părinte, să nu-l tăiem că face măcar stâlpări pentru podoaba Bisericii!”. Însă fratele său ţinea morţiş să-l taie, căci de atâţia ani nu mai face rod şi ţine locul degeaba. Atunci Cuviosul Gheorghe a zis iarăşi cu smerenie: „Eu mă pun chezaş că de-acum va face rod!”. Şi în adevăr, de atunci finicul cu pricina a rodit chiar mai mult decât ceilalţi pomi.

Au petrecut anii vieţii lor în pace şi întru pocăinţă, iar cugetarea inimii lor era rugăciunea cea de-a pururea. Şi niciodată n-a ieşit din gura lor vreun cuvânt greu între ei şi nici grăire necuviincioasă faţă de cineva.

Bătrânul Iraclide era sporit mai ales în evlavie şi în aşezarea cea îngăduită, iar fratele său Gheorghe avea o deosebită smerenie şi supunere la toate.

Cu asemenea petrecere paşnică şi plină de sfinţenie au vieţuit împreună până la săvârşirea bătrânului Iraclide, în vârstă de 70 de ani. El a fost bărbat plin de credinţă şi împodobit cu tot felul de fapte bune: feciorelnic, liniştit, neagonisitor, cumpătat la toate (n-a gustat toată viaţa feirtură de bucate). Uneltea numai mâncare uscată şu aceasta numai de două sau de trei ori pe săptămână, iar uneori de loc.

Era cinstit de toţi Părinţii cari trăiau în părţile acelea ale Iordanului. El era aşa de smerit, încât n-a îndrăznit niciodată să cânte în rând cu Părinţii, socotindu-se nevrednic de acest lucru. Sta totdeauna într-un ungher al Bisericii, avându-şi capul acoperit de tot cu scufa şi cu culiu, se ruga cu multe lacrimi, pentru care s-a învrednicit de darul minunilor.

Deci Sfântul Gheorghe rămânând după aceea singur, avea aceeaşi petrecere îngerească, fiind iubit de toţi şi slujindu-le la toţi cu faţa lină şi cu multă sârguinţă.

Într-o zi, deschizând poarta mânăstirii, pentru a merge la oarecare treabă, vede tolănit în poartă un leu. Fără să-i fie deloc frică, l-a lovit uşor cu piciorul spre a-i face loc să treacă. Leul a mormăit gudurându-se din coadă prieteneşte, dar nu s-a sculat. Atunci Sf. Gheorghe l-a îmbrâncit cu piciorul mai tare de vreo două sau trei ori, dar în zadar. Apoi a zis către leu: „De vreme ce nu faci ascultare Domnului, Care a zdrobit măselele leilor (cum zice la Psaltire), blagoslovit fie Dumnezeu, ia deschide gura ca să mă uit într-însa!" Atunci leul a deschis gura, lăsându-l să pipăie (caute) măselele, apoi sculându-se a fugit, iar cuviosul a mers la treaba sa.

În vremea aceea s-a săvârşit Egumenul Lavrei Sf. Gherasim (din Calamona) şi s-a făcut multă tulburare între monahi cu pricina alegerii noului Egumen.

Pentru asta Sf. Gheorghe era scârbit şi se ruga lui Dumsoare, iar când avea nevoie, punea la muita un boţ din acelea şi astfel îşi făcea prânzul.

Pentru multa lui smerenie şi nevoinţă (pe care o făcea în ascuns) Dumnezeu l-a făcut minunat în ochii tuturor, prin darul minunilor de care s-a învrednicit. De aceea toţi îl aveau ca povăţuitor şi ca pildă a virtuţii.

Nu după multă vreme s-a săvârşit Egumenul de atunci al Mânăstirii şi toată grija duhovnicească a Chinoviei, precum şi a Sihaştrilor de la Chiliile din vale (adică de la schitul Sf. Ana) a rămas în seama Sf. Gheorghe.

Pentru treburile gospodăreşti ale mânăstirii, era rânduit un Econom, căruia îi ziceau şi Egumen, dar începătoria de Stareţ o avea Sfântul Gheorghe. (În limba greacă Stareţ se zice Ava, iar azi se zice Gheronda şi se înţelege Părinte duhovnicesc).

În vremea aceea Cuviosul Gheorghe nu şedea în mânăstire, ci se liniştea la vale la Schit, în peşteră şi mergea în mânăstire numai Duminica şi la Praznicile de peste an.

Multe lucruri minunate s-a săvârşit în vremea vieţii lui. Clădirea mânăstirii a fost lărgită şi înălţată aşa încât se arăta ca o cetate măreaţă lipită de stânca de granit. Biserica cea mare cu hramul Naşterii Maicii Domnului se întindea mult în afră de poarta de azi (până sub Paraclisul Sf. Ioan Hozevitul iar deasupra se înălţa până mai sus de peştera Sfântului Ioachim. Zidul din afară al mânăstirii ajungea până la marginea pârâului. Numărul călugărilor era aşa de mare încât toată valea, până mai jos de Schitul Sfintei Ana, era locuită întocmai ca o cetate. Se spune că atunci când au năvălit păgânii perşi în Palestina (anul 614) în valea Hozeva erau peste două mii de călugări. Viaţa lor era aşa de sporită, încât mulţi dintre ei erau văzători cu duhul şi făcători de minuni.

Cuviosul Gheorghe strălucea între ei ca şi un soare între stele. Multe semne înfricoşate şi multe vindecări minunate s-au lucrat prin rugăciunile Sf. Gheorghe şi multe suflete împovărate şi-au aflat mântuirea în Lăcaşul lui.

Către sfârşitul vieţii lui, a năvălit în Palestina armata sălbatică a perşilor, cu regele lor Cosroe (Hosroe). Ei au cucerit Ierusalimul, au jefuit şi au dat foc Bisericii Sfântului Mormânt, luând cu ei întreg Cinstitul Lemn al Sfintei Cruci şi pe Patriarhul Sfintei Cetăţi, ce se numea Zaharia. Au jefuit sau dărâmat toate mânăstirile din pământul sfânt şi Bisericile (în total ca la trei sute). Peste tot au împrăştiat groaza şi pustiirea, fiind ajutaţi şi mult întărâtaţi spre cruzime de către jidovi, cari pizmuiau pe bieţii creştini. Aceştia au cumpărat la urmă pe toţi creştinii robiţi de perşi şi i-au ucis pe toţi.

În vremea aceea Economatul din Hozeva şi cu o parte din sobor au luat drumul pribegiei, peste Iordan, în părţile Arabiei. Ceilalţi părinţi împreună cu Sf. Gheorghe au rămas pe loc. Unii s-au ascuns prin stufăriş, însă cuviosul bătrân petrecea la peştera lui de la Schit. După ce au jefuit păgânii Mânăstirea şi au ucis pe mulţi dintre Părinţi, s-au pogorât la chilii, în Schitul Sfintei Ana. Aici Sf. Gheorghe se încălzea la soare, în faţa peşterii. Văzându-l ostaşii că este bătrân şi uscat ca o scândură, de multă postire, li s-a făcut milă de el (Dumnezeu mişcându-le inima) şi dându-i puţină hrană, l-au îndemnat să plece unde voieşte ca să-şi scape viaţa. Atunci Cuviosul a pogorât în luncă la Iordan, noaptea pe ascuns, şi a rămas acolo până la plecarea barbarilor.

După aceea întorcându-se la mânăstire, a adunat pe cei cari au mai rămas cu viaţă din soborul lui, aşezând iarăşi rânduiala veche din Chinovie. Antonie, ucenicul cuviosului Gheorghe, care i-a scris viaţa, prea puţin aminteşte în însemnările lui despre pustiirea pricinuită de perşi în Valea Hozevei. Iar despre starea mânăstirii după trecerea păgânilor nu pomeneşte mai nimic.

Însă după felul cum spune că rânduia pedepse Cuviosul Părinţilor cari vorbeau sau râdeau în vremea pravilei bisericeşti, noi putem înţelege că viaţa călugărească a slăbit mult după risipirea soborului. Totuşi mânăstirea nu şi-a pierdut însemnătatea ei, ci era vestită în toată lumea creştină, mai ales pentru nenumăratele vindecări cari se făceau la icoana cea făcătoare de minuni a Maicii Domnului, care se numea „Hozeviotisa”. Astăzi icoana aceasta nu mai este la Hozeva, ci într-o insulă numită „Amorgo”, unde s-a mutat în chip nevăzut. Acolo este şi mânăstire cu numele icoanei.După plecarea perşilor din Palestina, Sfântul Gheorghe nu mai pogora în Schit, de vale, ci trăia în mânăstire. Fiind bătrân şi slăbit de multă nevoinţă a zăcut bolnav câteva zile, iar în noaptea prăznuirii Sfântului Ioan Hozevitul, făcătorul de minuni (care se prăznuia atunci la 8 ianuarie) a adormit cu pace întru Domnul, uşor precum adoarme pruncul în leagăn. În vremea aceea era Patriarh la Ierusalim, Sfântul Sofronie (care a scris viaţa cuvioasei Maria Egipteanca).

Trupul Cuviosului a fost aşezat cu multă cinste în racla celor Cinci Pustnici sfinţi din vechime, cari au început mânăstirea.

Din raclă a început să izbucnească mir cu darul tămăduirii pentru cei bolnavi.

Odinioară paracliserul Bisericii şi-a muiat din greşeală barba, în vasul cu mir de la cinstitele Moaşte şi de necaz a rostit oarecare vorbe grele. Din ziua aceea a încetat de a mai izvorî mirul din raclă. Cunoscându-şi greşala monahul şi făcându-se rugăciune cu multă umilinţă de către sobor, a început să izvorească iarăşi puţin mir, însă nu ca înainte din raclă, ci din gropniţa Părinţilor, care se află sub racla Sfinţilor.

Astăzi nu se mai ştie unde sunt moaştele Sfinţilor de la Hozeva. Cu vreo 20 de ani în urmă s-a aflat sub fundul raclei vechi de piatră o încăpere tainică cu nişte oseminte, însă fără nici o inscripţie. De asemenea nu se ştie unde se află cimitirul cel mare al Mânăstirii despre care pomeneşte istoria. Acolo trebuie căutate Moaştele Sfinţilor Mucenici de la Hozeva şi o parte din odoarele vechi.

Astăzi hramul Mânăstirii se face la 8 Ianuarie, ziua adormirii celor doi Sfinţi mari de la Hozeva: Ioan şi Gheorghe. În vechime hramul mânăstirii era la Naşterea Maicii Domnului, după numele Bisericii vechi.

Pentru rugăciunile cele bine primite ale Prea Cuviosului nostru Părinte Gheorghe Hozevitul, să ne miluiască şi să ne mântuiască Bunul Dumnezeu pe toţi. Amin.

Năvălirea perşilor şi trecerea lor pe la Hozeva

Barbarii regelui Hosroe
Se năpustesc de la Iran,
Împrăştiind pârjol şi moarte
Cetăţilor din Canaan.

Având pe regele în frunte
Cu jurământ făgăduiesc
Să nu rămână după dânşii
Lăcaş cu nume creştinesc!

Ei jefuiesc Ierusalimul
Şi foc dau Sfântului Mormânt,
Apoi robesc pe Patriarhul
Şi iau cu dânşii Lemnul Sfânt.

În drumul lor e numai jale,
Atâta sunt de sângeroşi;
Ucid, robesc şi vând la jidovi
Pe bieţii binecredincioşi.

O parte din păgânii groaznici
Se duc la Schituri, prin pustii
Şi după ce le pradă totul,
Le srică până-n temelii.

Bătrânii pustnici (fără milă)
Ca oile sunt junghiaţi
Iar cei mai tineri dintre dânşii
Sunt duşi ca vitele, legaţi.

Pe valea cea prăpăstioasă,
Spre Răsărit de Eleon
Pogoară hoardele barbare
La Hozeva, spre Ierihon.

Aicea Sfântul Gheorghe are
Lăcaşul său cel pustnicesc
Şi două mii de Sfinţi Sihaştri
În jurul lui se liniştesc.

Dar, vai! Precum secerătorii
Rătează spicele de grâu
Aşa păgânii perşi îi taie
Pe Sfinţii din acest pârâu!

Iar zidurile uriaşe
Ale cinstitului Lăcaş
În scurtă vreme-s dărâmate
De mâna neamului vrăjmaş.

Lăsând în urma lor ruina
Cu duhul cel pustiitor,
Barbarii încărcaţi de pradă
Îşi iau la vale drumul lor.

La vechiul Schit al Sfintei Ane
În gura peşterii zăresc
Un pustnic slab, şezând la soare,
De care dânşii se sfiesc.

El este însuşi Sfântul Gheorghe,
Părintele duhovnicesc
Al celor două mii de pustnici
Şi îngerul cel pământesc.

Lumina chipului cucernic
Le mişcă duhul lor tiran
Şi dându-i pâine zic: „Bătrâne,
Găseşte-ţi unde vrei liman!”

Atuncea Cuviosul Gheorghe
Se duce la Iordan, în „Gor”.
Şi stă dosit până la vremea
Când trece valul pierzător.

Apoi se-ntoarce iar în Lavră
Chemându-şi ucenicii săi,
Plecaţi departe prin pustie
Din calea perşilor călăi.

Privelişte înfricoşată
Era la Hozeva atunci
Când sutele de trupuri moarte
Zăceau în valea cu spelunci.

Biserica cea minunată
Era adevărat mormânt
În care mulţi dintre călugări
Sub ziduri se aflau zăcând!

Iar în ogradă, lângă poartă,
Pe lângă clopotele sparte
Puteai vedea obiecte sfinte
Grămadă peste trupuri moarte.

Făcându-se înmormântarea
Muceniceştilor Părinţi
S-au pus cinstitele lor trupuri
În Cimitirul „celor Sfinţi”.

Târziu clădirea mânăstirii
S-au înnoit, abia cu greu,
Având războaie Împăratul
Cel iubitor de Dumnezeu.

Săvârşirea Cuviosului Gheorghe Hozevitul

La urmă, Cuviosul Gheorghe
Împovărat de ani, zăcea
Având câţiva bătrâni alături,
La poartă în chilia sa.

Era de ziua „prăznuirii”
Şi ucenicul lui slujea
Închinătorilor la masă
(Căci treaba asta o avea).

„Antonie, ne moare Ava
Şi te doreşte, hai curând!”
Au zis bătrânii către dânsul,
Iar el se frământa în gând.

Dorea din inimă să meargă
La Sfântul care-l aştepta,
Dar iarăşi n-ar fi vrut să lase
Neterminată slujba sa.

Văzând cu duhul Cuviosul
Pe ucenic nedumerit,
Trimite vorbă către dânsul
Să-şi facă treaba liniştit.

„Plineşte-ţi slujba pân-la urmă
Că eu, Antonie, te-aştept
Şi până ce nu vii la mine,
Eu nu pun mâinile pe piept!”

Deci zăbovit-a el cu treaba,
La miezul nopţii terminând,
Apoi a mers la Cuviosul
Cerând iertate şi plângând.

Blagoslovindu-şi ucenicul
L-a sărutat întru Hristos,
Apoi - mişcat - a zis acestea
Prea minunatul cuvios:

„De-acuma ieşi, mergând spre Domnul
Smerite suflete al meu!”
Zicând aşa a treia oară,
Trecut-a către Dumnezeu!

Cu pace, fără zdruncinare
Şi-a dat sfârşitul ca un Sfânt
Precum mutăm în cale pasul,
Aşa s-a dus de pe pământ.

Am aflat acestea scrise
De Antonie monahul
Şi le scriu acum în stihuri
Eu, Ioan ieromonahul,

Care, cu nevrednicie,
Astăzi stau pe locul sfânt
Unde îşi avea chilia
Sfântul Gheorghe oarecând.

Iăr în valea „Calamonei”
Unde Sfântul a trăit,
Eu un an şi jumătate
Dornic am nemernicit.

Sfântul Gheorghe să-mi ajute
Ca şi eu să fiu părtaş
Bucuriei netrecute
Din cerescul său Lăcaş!

Iar cinstita lui „Livadă”
De la Hozeva, acum,
Să aducă sfânta roadă
Părăsind al lumii drum!

Fie-ţi milă, Cuvioase,
De Lăcaşul cel sărman,
Curmă-i valurile rele
Şi ne scoate la liman!

Pătimaşi, fără povaţă
Noi suntem aproape morţi,
Dar avem nădejde încă
Că de grijă tu ne porţi.

Darul tău să se reverse
Peste sacul cel smerit
Care multă vreme, iată,
A rămas neîngrijit.

Răsădeşte şi păzeşte
„Pomii tainici” din „Enon”
Ca să nu le roadă frunza
Caprele din Gavaon.

Iar când ei vor face floare,
Apără-i de vântul rău
Ca să facă rod de taină
Însutit, cu darul tău!

Valea Hozevei, Părinte,
Să ne fie sfânt liman
- Unde boteza, la urmă,
Sfântul Prooroc Ioan!

BLAGOSLOVENIE * JERUSALEM * LOCURILE SFINTE

Partea a 4-a

Traduceri din Sfinţii Părinţi
foarte folositoare pentru mântuirea sufletelor, făcute de părintele schimonah Ioanichie, ucenicul Sfântului Ioan Iacob și unele chiar de Sfântul Ioan Iacob

ISPITA CREȘTINILOR CU ADEVĂRAT ORTODOCȘI

(Din veacul de acum)

În Pateric scrie că sfinţii Părinţi ai Schitului au profeţit despre neamul cel de pe urmă. A întrebat unul? Ce lucrăm noi? Şi răspunzând unul dintre dânşii, Marele Avă Ishirion a zis: noi am lucrat poruncile lui Dumnezeu. Şi iarăşi întrebând a zis: cei de după noi ce vor face oare? Şi a zis: vor face numai pe jumătate din cât am lucrat noi. Dar cei de după dânşii ce vor face ? Şi a zis: neamul acela nu va putea face nimic; ci le va veni ispită şi cei care se vor afla încercaţi în vremea aceea vor fi mai mari decât noi şi decât părinţii noştri.

Ce ispită înfricoşătoare va fi oare, să se arate lămuriţi cu toate că nu vor avea nici o lucrare şi vor fi mai mari decât pustnicii cei mai minunaţi?

Ispita neamului celui de pe urmă a şi sosit, mai grozav acum, cu apropierea venirii lui Antihrist încât ameninţă să-i piardă pe cei aleşi.

Şi nu-i atât de periculoasă ispita care vine de la vrăjmaşii lui Dumnezeu, de la atei, de la cei cu grija numai la cele pământeşti sau de la cei destrăbălaţi cari nu pot uşor să vatăme pe creştini. Pericolul vine de la fraţii cei mincinoşi, cari sunt duşmani ascunşi cu atât mai periculoşi, cu cât cred că ei sunt fraţi curaţi. Predică şi ei Ortodoxia, dar oarecum schimbată şi prefăcută după placul lumii acesteia şi a stăpânitorului acestei lumi.

Predica lor e ca o hrană prielnică care a început să se strice şi în loc să hrănească otrăveşte pe cei cari o mănâncă. Ei aduc tulburare în rândurile creştinilor. Aceştia sunt ispita cea mare a neamului celui de pe urmă. Despre ei a profeţit Domnul că vor fi în veacul cel de apoi. ”Mulţi vor veni întru numele meu şi pe mulţi vor înşela.”(Matei cap. 5)

Vorbesc şi fraţii mincinoşi de sfânta şi prea dulce ortodoxie, de dragoste, de curăţie, pentru fapta bună, de smerenie şi de virtute, şi ajută obştile creştineşti. Cât de greu pentru ortodocşii cei curaţi şi simpli să înţeleagă pe cine au înaintea lor. Cât e de uşor să fie atraşi de ideile lor cele <<filosofice>> şi să îi creadă. Dacă răscoleşte cineva adânc în sufletele acestor oameni, va găsi nu dragostea cea fierbinte pentru Dumnezeu, ci închinarea unui idol care se numeşte „om" (tradusă din greceşte).

***

De multe ori înşeală răutatea, prefăcându-se în chipul faptei bune. După cum a spus şi Sfântul Dorotei: „Nici o răutate şi nici unul dintre eresuri, nici însuşi Diavolul nu poate să înşele pe cineva, numai dacă se preface în chipul faptei bune. „După cum şi Sf. Apostol zice că însuşi Diavolul se închipuie un Înger luminat. Neghină numeşte Sf. Vasile cel Mare pe ereticii cari strică învăţăturile Domnului şi amestecându-se ei cu trupul cel sănătos al Bisericii ca, fiind neobservaţi, să facă vătămare. (Din Catehismul Sf. Chiril Patriarhul Ierusalimului pag. 121).

O MICĂ LĂMURIRE

Am scris această minune a Sf. Marelui Mucenic Teodor Tiron (scrisă în greceşte în cartea cu slujba Sfântului la pag. 73), pentru o mai bună lămurire.

Un om oarecare, bogat şi evlavios, avea mare credinţă la Sf. Mare Mucenic Teodor. Acesta avea un servitor bun şi cinstit pe care, pentru că a fugit pe ascuns, îl căuta dar nu-l găsea şi din această pricină era în mare întristare. Şi atunci aleargă către Sfântul cu rugăciuni şi Liturghii, rugându-l să-i arate servitorul. Deşi a rămas în Biserică trei zile şi trei nopţi, nu i s-a arătat Sfântul. iar stăpânul se scârbea şi îşi pierdea răbdarea. În a treia noapte, arătându-se Sfântul înaintea lui îi zise: „Ce te superi şi cârteşti împotriva mea, că nu ascult rugăciunile tale pentru servitorul tău? Nu am fost aici, căci mi-a poruncit Dumnezeu să mă duc în Constantinopol pentru că Sfântul Iosif, scriitorul de cântări, om îmbunătăţit şi cu temere de Dumnezeu a murit. Acela mult a cinstit şi a slăvit pe toţi Sfinţii în lumea aceasta, pe Prooroci şi Apostoli, pe Cuvioşi şi Mucenici şi pe toţi cari au fost plăcuţi lui Hristos, adevăratul Dumnezeu, bărbaţi şi femei, alcătuind pentru ei Tropare şi Condace, cu cunoştinţă şi înţelepciune dată de la Dumnezeu. De aceea am fost chemaţi, toate cetele Sfinţilor să însoţim sufletul lui la ceruri cu multă cinste şi slavă, întorcându-i dragostea şi cinstea cu care el ne-a cinstit pe noi în lumea aceasta.

Pentru asta nu am fost aici. Pentru servitorul tău nu te scârbi, ci du-te în cutare loc și ai să-l găsești”.

În felul acesta cred că s-a petrecut când și-a dat sufletul Cuviosul Părintele nostru Ioan Ieroschimonahul. Căci o jumătate de ceas, după ce se legase limba și nu mai putea vorbi, a ținut mâna ridicată în sus blagoslovind și făcând semnul Sfintei Cruci și mai sus și mai jos, în dreapta și în stânga, după cum blagoslovește Preotul în vremea Sf. Liturghiei când zice: Pace tuturor.

Căci el așa avea obiceiul, când venea cineva la dânsul și-i cerea blagoslovenie, mai întâi îi făcea semnul Sfintei Cruci cu mâna deasupra capului, dacă cel ce a venit era creștin Ortodox. Pe urmă îi dădea mâna (să o sărute) zicând: Domnul să te blagoslovească.

Cred că aceia pe cari îi blagoslovea erau Sfinții pe cari i-au lăudat în tropare și toți pe cari i-a cinstit și i-a slăvit în scrierile lui.

Monahul Ioanichie

PROFEȚIA UNUI CUVIOS LA ANUL 1503

Mare război european. Înfrângerea Germaniei și ruinarea Rusiei și a Austriei. Înfrângerea turcilor de către greci. Întărirea lui Agar (adică a turcilor) de către popoarele europene și înfrângerea grecilor de către turci. Măcel în popoarele ortodoxe și mare tulburare la popoarele ortodoxe. Intrarea armatelor străine de la Marea Adriatică. Vai de cei ce locuiesc pe pământ. Iadul este gata. Într-o clipă mare Agar. Un nou război european. Unirea popoarelor ortodoxe cu Germania. Înfrângerea francezilor de către Germania. Răscoala Indiilor și depărtarea lor de Anglia. Anglia numai la Saxone. Biruința Ortodocșilor. Înfrângerea lui Agar și tăiere de obște. Agar contra popoarelor ortodoxe. Neliniște în lume și deznădejde de obște pe pământ. Lupta celor șapte puteri la Constantinopol, trei zile și trei nopți măcel și biruința celei mai mari puteri. Continuarea războiului de către Îngerul Domnului Dumnezeului Hristos și predarea orașului (Constantinopol) grecilor. Întoarcerea latinilor la credința neștirbită Ortodoxă. Lățirea credinței ortodoxe de la Apus până la Răsărit. Frică și cutremur Barbarilor de Ortodoxie. Sfârșitul Papei și Proclamarea unui patriarh pentru toată

Europa. În 55 de ani, sfârşitul nevoilor. În cel de-al 70-lea nu este necaz, nu este surghiunit, venind în braţele mamei voioase.

Aşa este şi aşa să fie. Amin. Amin. Amin.

Eu sunt Alfa şi Omega, cel dintâi şi cel din urmă.

Sfârşitul o turmă şi un păstor ce este din credinţa adevărată a ortodoxiei.

Aşa să fie. Amin. Amin. Amin.

Robul lui Hristos, adevăratului Dumnezeu.

CUVINTE DE MULT FOLOS PENTRU TOŢI

(Din cartea Sf. Isac Sirul. Capitolul 136, pag. 139)

Aceasta este voia Duhului Sfânt, ca să fie iubiţii lui în neîncetate osteneli. Nu locuieşte duhul lui Dumnezeu în aceia cari trăiesc în odihnă, ci duhul diavolului; după cum şi unul din cei ce iuba pe Dumnezeu a zis „M-am jurat, să mor în fiecare zi”. Din aceasta se observă robii lui Dumnezeu cei curaţi de ceilalţi, că aceştia trăiesc în scârbe şi strâmtorări, iar lumea în desfătare şi odihnă; pentru că nu a binevoit prea bunul Dumnezeu, ca iubiţii lui robi să aibă odihnă în această viaţă, ci mai mult a voit ca înşişi ei în scârbe, în greutăţi, în griji, în sărăcie şi goliciune, în singurătate şi datorii, în boli şi defăimări, în bătai şi zdrobirea inimii, cu trup bolnăvicios şi chip scârbit, departe de neamuri într-o stare care nu se aseamănă cu a celorlalţi oameni, în locuinţă singuratică şi liniştită şi cu totul nevăzuţi de oameni şi slobozi de orice lucru care aduce mângâiere părintească. Pentru asta aceştia plâng şi lumea râde, aceştia suspină şi lumea se bucură, aceştia postesc şi lumea se desfătează, ziua se ostenesc şi noaptea se pregătesc la nevoinţă; sunt unii care se dau la osteneli de bună voie şi la scârbe împotriva patimilor; alţii goniţi de oameni, alţii în pericolul patimilor pricinuite de diavoli şi de oameni. Şi unii din aceştia s-au gonit, alţii s-au ucis şi alţii se ascundeau prin crăpături. Şi se împlinea lor cuvântul Domnului care zicea, „în lume scârbe veţi avea, dar în Mine vă veţi bucura. Căci cunoaşte Domnul, câţi trăiesc în odihnă, nu pot rămâne în dragostea Lui şi pentru aceasta i-a împiedicat de la odihnă şi de la pofte. Hristos, Mântuitorul nostru, a cărui dragoste este mai puternică decât moartea cea trupească să arate şi în noi puterea dragostei Lui. Amin.

Din Vedeniile Cuviosului Nifon Episcopul Constantianii Kiprului

DESCOPERIRE PENTRU SF. LITURGHIE

Povestitu-ne-a ucenicul Sf. Nifon, zicând: „Într-una din zile ne-a dus la cinstitul lăcaş al Sf. Nicolae. Cum am ajuns acolo s-a rugat puţină vreme Fericitul Nifon, mărturisindu-se lui Dumnezeu întru cunoştinţă şi uimire multă. Căci el dacă făcea rugăciune şi nu vedea întru arătare pe Hristos, nu socotea că a făcut rugăciune, ci zicea că în zadar s-a ostenit.

Când a început preotul dumnezeiasca Liturghie, a văzut Fericitul că s-a pogorât foc din cer şi a acoperit preotul şi întreg Jertfelnicul. Preotul însă nu vedea nimic din cele arătate.

Când a început a zice preotul şi cei dimpreună cu dânsul: „Sfinte Dumnezeule", atunci s-au pogorât patru Îngeri, cântând împreună cu ei. Când a citit „Apostolul", a venit Fericitul Pavel (Apostolul) şi a măsurat cele citite. Iar când a început preotul Sf. Evanghelie, orice cuvânt care ieşea din gura lui se ridica la cer întocmai ca o făclie care arde şi cele rostite se făceau înţelese de toţi.

Când urma să iasă cu Sfintele la vohodul cel mare deodată vede Fericitul Nifon că s-au deschis cerurile în chip minunat şi a venit o mireazmă negrăită, căci se pogorau Îngerii cântând un imn de laudă Mielului Hristos-Fiul lui Dumnezeu.

Terminându-se această cântare, i-a arătat un prunc prea curat şi dulce la chip, care se aducea de către Îngeri culcat pe palmele lor. Apoi lăsându-l din mâinile lor, l-au aşezat pe Sf. Disc, unde erau Sfintele Daruri. Şi dacă s-a aşezat pruncul acela prea curat, L-a înconjurat mulţime multă de Îngeri, în veşminte albe. Şi cu toată podoaba lor, se vedea cum primesc înşişi ei strălucire de la Prunc. Când s-a apropiat preotul ca să ridice Discul şi Sf. Potir pentru vohod, atunci a luat şi Pruncul care era culcat acolo, împreună cu Sfintele Daruri, aşezându-le deasupra capului său.

Şi cum a ieşit preotul (rostind rugăciunea cuvenită în taină, iar cei de la strană cântând), atunci a văzut Cuviosul cum Sf. Îngeri îl însoţeau pe Preot, zburând împrejurul capului său; doi dintre Heruvimi şi doi dintre Serafimi mergeau înaintea preotului cu o mulţime de Îngeri cari aveau negrăită bucurie.

Când s-a întors preotul la Sfânta Masă, doi dintre Heruvimi au stat în dreapta, iat doi dintre Serafimi în stânga lui. Însă preotul nu vedea aceasta.

După ce a rostit Crezul şi a început preotul să blagoslovească Sfintele Daruri, zicând: „Prefăcându-le cu Duhul Tău cel Sfânt. Amin", atunci a văzut Fericitul cum unul din Îngeri, luând sabia, a junghiat pruncul şi sângele Lui l-a turnat în Sfântul Potir, iar prea curatul Lui Trup, împărţindu-l în chip tainic, l-a aşezat pe Sfântul Disc, în locul Darurilor. Şi făcând aceasta Îngerul a şezul iarăşi la locul său cu evlavie.

Când a venit vremea să înalţe Sfintele, rostind preotul cuvintele: „Sfintele Sfinţilor", iar cei de la strană zicând: „Unul Sfânt, unul Domnul Iisus Hristos, întru Slava lui Dumnezeu Tatăl. Amin", atunci unul din cei cari stăteau de faţă, a zis către Cuviosul Nifon: „Mă rog, Părinte, pentru ce a rostit preotul, Sfintele Sfinţilor". Şi a răspuns cuviosul: „Aceasta o rosteşte preotul spre a vesti pe cei cari sunt sfinţi (adică curaţi) ca să se apropie de Sfintele Mădulare ale lui Hristos".

Atunci a întrebat iarăşi acela (căci era om simplu): „Dar ce înseamnă sfinţenie, Părinte?". Iar Fericitul Nifon i-a zis: „Dacă cumva, fiule, eşti curvar, teme-te a te împărtăşi cu asemenea Taine, şi iarăşi dacă ai cu cineva duşmănie, să nu te apropii. D-că este răzâtor (adică defăimător) ori clevetitor al aproapelui tău, atunci să nu te atingi de Mădularele lui Hristos. Dacă eşti vrednic, vino, iar de nu, să nu te apropii".

Şi zicând acestea a tăcut. Deci şedea Cuviosul Nifon având semn la cei cari se împărtăşeau cu Sfintele Taine. Unora li se înnegreau feţele, făcându-se ca ale arapilor, iar altora li se luminau feţele ca soarele, odată cu primirea Sfintelor Taine. Văzând aceasta Cuviosul se spăimânta, clătinând capul cu mirare. La fel stăteau şi Îngerii, nevăzuţi, privind la ei.

Şi când se apropia careva dintre cei drepţi (adică vrednici) spre Sf. Împărtăşire, atunci Îngerii îl acopereau la faţă cu năframă albă, iar pe cap îi puneau cunună şi aşa se ducea.

Iar când se apropia cel păcătos, atunci se întorceau de către el Sfinţii Îngeri ai lui Dumnezeu, iar Prea Curatul Trup şi Sânge îl luau înapoi în chip nevăzut. Cu asta îi făceau ruşine şi pleca întunecat.

Deci săvârşindu-se acestea astfel, după ce s-au împărtăşit toţi şi preotul a potrivit cele Sfinte, la sfârşitul Liturghiei, s-a aflat iarăşi întreg Pruncul, pe mâinile Sfinţilor Îngeri. Şi îndată s-a desfăcut acoperişul Bisericii şi s-a înălţat Mielul Lui Dumnezeu, precum s-a pogorât, întru cântările de laudă ale Îngerilor şi cu o negrăită mireazmă.

Aceste taine pe care le-a văzut în Biserică, mi le-a povestit în cale Prea Fericitul Părintele nostru Nifon".

***

Fiind întrebat Fericitul Nifon de un oarecare frate despre faptele care înarmează sufletul spre mântuire, Cuviosul a răspuns că postul este puternică armă a sufletului, dar este nevoie şi de neîncetată rugăciune, de linişte şi de tăcere. Însă pe lângă toate acestea este nevoie de citirea Sfintelor Scripturi, cum zice Sf. Prooroc David că: „De n-ar fi fost Legea Ta gândirea mea, atunci aş fi pierit întru smerenia mea".

CUVÂNTUL 86 AL SF. IOAN GURĂ DE AUR

Pentru cei ce vorbesc de rău pe preoţi

Toate mijloacele să le întrebuinţăm ca Darul Duhului Sfânt să fie cu noi şi celor sfinţiţi care lucrează cele Sfinte multă cinste să le dăm, că mare este vrednicia preoţilor. „La cei care veţi ierta, iertate vor fi păcatele lor" (Ioan cap.23). De aceea şi Sf. Apostol Pavel zice: „Ascultaţi pe mai marii voştri şi vă supuneţi lor" (Evrei 13.17), şi cu prea multă cinste să-i întâmpinaţi. Pentru că tu ai grijă numai de tine singur şi dacă vieţuieşti cum se cade, nu-ţi cere socoteală şi pentru alţii.

Dar preotul chiar dacă are viaţă cu fapte bune şi nu poartă grijă de norodul pe care îl păstoreşte cu multă luare aminte, va merge în muncă cu făcătorii de rele. Şi se întâmplă de multe ori să-şi piardă sufletul nu pentru viaţa lui, ci numai că nu poartă grijă pentru voi cu multă luare aminte. Deci văzând pericolul cel mare al preoţilor să vă purtaţi cu dânşii cu multă cinste şi respect. Iar dacă împreună cu ceilalţi şi voi îi defăimaţi, aceasta va fi spre paguba voastră.

Şi să zicem că sunt foarte decăzuţi preoţii; însă toate slujbele făcute de dânşii vor fi sfinţite, căci Darul Sfântului Duh se va pogorî pentru cei binecredincioşi. Pentru că nu săvârşeşte aceasta curăţenia preotului, ci Darul lui Dumnezeu care pe toate le lucrează. Că dacă pe vecinii tăi nu se cade să-i vorbeşti de rău, cât de greu este când vorbeşti de preot şi-i amărăşti. Cât de aspru vă căuta spre tine Domnul în ziua judecăţii.

Căci cele duhovniceşti pe care le are şi le împărtăşeşte preotul nu sunt ale lui, ci numai ale lui Dumnezeu daruri sunt, măcar de ar ajunge omul la marea înălţime a faptelor bune, va fi mult mai prejos decât Darul lui Dumnezeu. Şi le zic acestea nu ca să petrecem cu lenevire viaţa noastră, ci pentru ca voi care veniţi la biserică, când unii din preoţi vieţuesc în lenevire şi cu nebăgare de seamă, din aceasta să nu luaţi pricină şi vă vătămaţi foarte mult pe voi singuri. Şi de ce să amintesc numai de preoţi.

Nici Înger, nici Arhanghel nu poate să săvârşească ceva din acelea pe care le-a încredinţat Dumnezeu preoţilor, ci Tatăl cu Fiul şi Sfântul Duh toate le iconomiseşte. Deci acestea toate având-le în vedere, de Dumnezeu să ne temem şi pe preoţi să-i cinstim şi să le dăm tot respectul, ca şi pentru faptele noastre cele bune şi pentru cinstea cuvenită a preoţilor, să luăm multă răsplătire cu Darul Domnului nostru Iisus Hristos. Amin.

(Ec tis-86-omilias d.is to cata Ioanin)

BLAGOSLOVENIE * JERUSALEM * LOCURILE SFINTE

O POVESTE FOARTE ÎNFRICOŞATĂ

Din viaţa Sfântului Eftimie cel Mare

În Mănăstirea Sfântului Eftimie din Palestina era un călugăr de la Roma cu numele Emilian; acesta din tinereţile lui avea viaţă cu fapte bune, era curat la trup şi foarte cumsecade şi înţelept.

Pe acest frate monah l-a pizmuit diavolul şi într-o Duminică i-a dat mare război trupesc, şi nemaiputând răbda ispita, primea în mintea lui acele gânduri spurcate şi se învoia îndulcindu-se de ele.

Şi când s-a dus noaptea în Biserică pentru a citi utrenia, Sfântul Eftimie s-a întâmplat să fie lângă acel frate care avea războiul trupesc şi simţea că ieşea mare putoare de la acel frate. Sfântul a înţeles ispita vrăjmaşului şi certându-l, duhul cel necurat, duşmanul omenirii l-a aruncat pe acel frate la pământ, muncindu-l. Şi el văitându-se şi plângând scotea spume din gură. Atunci Sfântul a poruncit să aducă lumină că era noapte şi întuneric, şi zise către ceilalţi părinţi: „Vedeţi fraţilor pe acesta care are fapte bune şi e curat din tinereţile lui, cum se tăvăleşte acum pe pământ la picioarele noastre, vedere jalnică şi de plâns, numai că a primit gândurile cele spurcate în mintea lui.

Deci să ia seama bine fiecare şi să se împotrivească gândurilor celor spurcate, şi să le gonească din mintea lui, chiar de la început când nu au mare putere. Iar dacă le primim cu bună plăcere îndulcindu-ne, măcar că nu ne apropiem de trupul altuia, dar cu sufletul am curvit, după cum zice la Sfânta Evanghelie, şi ca cei prea curvari ne vom osândi în ziua aceea a judecăţii, când cele ascunse şi cele nepricepute se vor descoperi".

Ascultaţi şi altă pildă înfricoşată:

Mi-au spus nişte Părinţi din Egipt, că într-un oraş era unul care se părea că avea viaţă minunată şi plină de sfinţenie la arătare. Dar într-ascuns foarte mult mânia pe Dumnezeu cu gândurile cele deşarte şi cu mişcările inimii, care se învoia cu gândurile cele necurate. Dar cu fapta niciodată nu a păcătuit, însă cu mintea de multe ori curvea. Odată s-a îmbolnăvit greu de moarte, şi toată lumea din oraş se întrista şi plângea, socotind că moartea lui e paguba tuturor. S-a întâmplat să fie însă în acea zi un Bătrân Sfânt care era cu Darul înainte văzător, şi văzând pe toţi trişti şi plângând s-a dus şi el în grăbă să ia iertare şi blagoslovenie de la dânsul. Şi când a sosit acolo, vede Arhiereul cu toţi clericii lângă dânsul, ţinând lumânări aprinse în mâini, aşteptând să-şi dea sufletul. Grăbindu-se Sfântul l-a ajuns că încă mai sufla. Şi vede o minune înfricoşată şi de cei mulţi nevăzută, dar jalnică şi vrednică de plâns. Un uriaş înfricoşat care avea în mâini o furcă de foc cu trei dinţi, o înfigea în inima lui şi i-a smuls sufletul cu multă silă şi fără nici o milostivire. Şi a auzit glas de sus care zicea: „După cum acest suflet nu m-a odihnit nici o zi, aşa şi tu să nu te leneveşti, nici să încetezi străpungându-l pre el şi prea aspru să-l chinuieşti".

Acestea spunându-le la părinţi Sfântul Eftimie, îi învăţa să ia seama şi să-şi aducă aminte întotdeauna de ieşirea sufletului, să ia pildă de la Emilian şi de la alţii, ca să nu păţească şi dânşii tot la fel ca ei.

Şi făcând rugăciune Sfântul Eftimie pentru cel bolnav, s-a umplut tot locul acela de o putoare nesuferită ca de pucioasă şi din fum s-a auzit glas zicând: „Eu sunt duhul curviei".

Le spunea şi aceasta, Sfântul, dacă cineva are gânduri nepotrivite şi murdare trebuie numadecât să le mărturisească la cei mai cu multă practică ca să-i poată îndrepta.

ALTĂ POVESTIRE MAI ÎNFRICOŞATĂ

De la Sfântul Nil din Sfântul Munte Athos

În Insula Creta erau mai multe feluri de mânăstiri, între care se afla şi un Schit în care vieţuiau părinţi monahi care se grijeau de mântuirea lor. Aceştia aveau doi duhovnici, care nu se potriveau unul cu altul.

Unul învăţa pe ucenicii lui că postul nu foloseşte la nimic, numai patimile ne luptă şi ne vatămă. Iar celălalt zicea că din mâncare multă se nasc patimile. Iar cel dintâi iarăşi zicea că după cum fructele odrăslesc din copac şi cu cât se udă copacul şi fructul se măreşte şi se întăreşte, tot aşa şi omul cu cât mănâncă şi bea mai mult, se întăresc şi se mişcă patimile.

Şi aşa se priceau între ei, zicând cel dintâi celui de-al doilea că face aceasta ca să-l laude lumea. Şi că Dumnezeu a poruncit să păzim postul în zilele cele rânduite Lunea, Miercurea şi Vinerea, iar în celelalte zile să dezlegăm. A mai zis că cine posteşte Sâmbăta şi Duminica este eretic şi se afuriseşte.

Acestea auzind fiii duhovniceşti ai celui care făcea pogorământ, mâncau şi beau pe săturate. Şi din această pricină s-a îngroşat mintea lor şi au căzut în nesimţire faţă de datoriile lor şi nici cum nu se mai gândeau la cele sufleteşti, fiind robiţi de patimi trupeşti care sunt împotriva vieţii monahiceşti. Şi umplându-se de gânduri spurcate între dânşii, îndrăzneau şi se împărtăşeau cu Sfintele Taine.

Mai târziu a murit duhovnicul care dezlega postul. Şi l-au îngropat în biserică ca pe un sfânt, lângă Tronul Împărătesc, în stânga.

Într-o noapte când a intrat paracliserul în Biserică să aprindă candelele, vede că arde strana arhiereului. Şi îndată s-a dus să spună egumenului ce s-a întâmplat. Ducându-se repede în Biserică, vede vă adevărat ardea cu foc care nu se mistuie. Uitându-se şi spre Sfântul Altar, vede un Arhiereu îmbrăcat în haine arhiereşti şi lângă dânsul doi Îngeri în veşminte albe.

Deci înţelegând că este vedere dumnezeiască, a închis uşa Bisericii şi lua aminte la cele ce se petreceau. Şi vede că cei îmbrăcaţi în veşminte albe, mergeau din Sf. Altar spre mormântul duhovnicului şi scoţând trupul afară l-au ridicat cu multă cinste şi evlavie şi l-au adus în faţa porţii Sfântului Altar. După aceea a ieşit Arhiereul de la Jertfelnic ţinând în mâinile lui Sf. Disc şi l-a pus la gura trupului celui mort. După aceea îl lovea în spate şi de câte ori îl lovea ieşea câte un Mărgăritar al Sfântului Trup al Stăpânului cu care s-a împărtăşit şi cădea pe Sf. Disc; pe urmă l-a aşezat pe Sf. Masă. După aceea a luat şi Sf. Potir şi l-a pus în gura lui, şi tot aşa îl lovea în spate şi ieşea Sf. Sânge al Dumnezeieştii Împărtăşiri care cu nevrednicie s-a împărtăşit.

Căci după cum preotul curvea este oprit să slujească Dumnezeiasca Liturghie, tot aşa şi duhovnicul care face pogorământ şi nu canoniseşte după Lege şi după Canoanele Bisericii şi nu face mărturisirea cum trebuie şi ia bani de la cei ce se mărturisesc.

După ce Arhiereul a luat Stăpânescu Trup şi Sânge de la mort, a zis către el: „Du-te de la mine în osânda focului veşnic care l-am pregătit pentru tine şi pentru fii tăi. Şi îndată au răpit Sf. Îngeri îmbrăcaţi în haine albe trupul cel mort şi cu necinste l-au aruncat în groapă; lovindu-l cu pietre l-au acoperit şi l-au lăsat. După aceea flăcările focului l-au înconjurat ajungând la uşa Bisericii. Au adus şi alte trupuri moarte care erau fii lui cei duhovniceşti şi i-au pus înaintea Uşilor Împărăteşti unul lângă altul cu evlavie pentru Prea Curatele Taine care erau în trupurile lor. Şi la fel a venit Arhiereul şi a luat de la toţi Preacuratul Trup şi Cinstitul Sânge; după cum şi duhovnicului zicând, şi către ei zicea: „Duceţi-vă de la mine şi voi cu părintele vostru, în muncile cele veşnice ale iadului". Pe urmă Sf. Îngeri trăgându-i cu necinste şi lovindu-i cu pietre, i-au aruncat în mormânt acoperindu-i cu pietre.

Egumenul cu paraclisierul foarte s-au înfricoşat şi stăteau nemişcaţi, mirându-se de cele petrecute. Şi sunând clopotele s-au adunat toţi fraţii, şi egumenul le-a spus toate cu de-amănuntul. Pe urmă a poruncit să deschidă mormânturile. Ieşea din ele o putoare nesuferită care a ţinut şapte zile în chipul celor şapte păcate de moarte şi trupurile nu s-au mai aflat în mormânturi.

(Scrisă din gazeta „Aghia Marina", Feb. 1970, din greceşte).

DESCOPERIRE FĂCUTĂ DE ÎNGERUL DOMNULUI SFÂNTULUI MACARIE

Cuvânt foarte folositor

Sfântul Macarie mergând odată prin pustie, l-a ajuns din urmă Îngerul Domnului, zicând către bătrân: „Blagoslovește, Părinte Sfinte".

Iar bătrânul gândind că e un călugăr din pustie, întorcându-se către dânsul, a zis: „Dumnezeu să te ierte, fiule". Călătorind puţină distanţă, se uita la faţa și chipul monahului cu mirare. „Te văd, fiule, și mă mir cum de ești la faţă și la chip așa împodobit; căci în lume n-am văzut această frumuseţe la oameni și gândesc că nu ești om și de aceea te jur în numele Dumnezeului Cerului să-mi spui adevărul". Atunci Îngerul a făcut închinăciune monahului și a zis: „Blagoslovește părinte. După cum mă vezi nu sunt om, ci Înger și am venit să te învăţ tainele pe care nu le ști și dorești să le înveţi. Deci întreabă-mă ce voești și eu îţi voi răspunde". Atunci, bătrânul a făcut metanie îngerului zicând: „Mulţumesc Ţie, Doamne, că mi-ai trimis conducător ca să mă înveţe acelea pe care nu le știu, căci doresc să învăţ tainele cele neștiute și negrăite". Atunci, răspunzând Îngerul, a zis: „Deci întreabă-mă, Sfinte Părinte". „Spune-mi, Sfinte Îngere, dacă se cunosc între dânșii oamenii cei adormiţi care au trecut din această viaţă în lumea veșniciei". „Ascultă, Sfinte Părinte, după cum în această lume oamenii dorm până dimineaţa și se scoală și pe cei de ieri îi cunosc și se felicitează și vorbesc și stând de multe ori împreună se bucură și întreabă unul de altul, tot așa este și în lumea cealaltă, se cunosc și se bucură împreună și vorbesc unul cu altul, după cum se află cineva în piaţă și acolo vede boieri și săraci și întreabă cine este acesta și cine este acela, și așa învaţă acelea de care n-a știut niciodată. Într-acest chip se face și acolo pentru cei drepţi, iar cei păcătoși și de asta se lipsesc".

Atunci zice bătrânul: „Te rog spune-mi și acestea, după despărţirea sufletului de trup ce se face, și de ce se face pomenirea morţilor?". Și răspunzând Îngerul, zice: „Ascultă, Sfinte Părinte, după despărţirea sufletului de trup, îl iau Sfinţii Îngeri după trei zile, și se suie la cer ca să se închine Domnului Nostru Iisus Hristos. De la pământ până la cer se află o scară și la fiecare treaptă, este o ceată de diavoli la care le zice vameși, și-l întâmpină pe acel suflet duhurile cele necurate, şi aduc o carte scrisă de dânşii Îngerilor, aceasta zicând: În cutare zi la atâtea ale lunii cutare, a făcut acest suflet aceasta, a furat, a curvit, a preacurvit, a făcut malahie, a spus minciuni, a sfătuit pe cineva de lucru rău, şi orice alt rău a făcut, toate le arată Îngerilor.

Atunci arată şi Îngerii orice bine a făcut acel suflet, milostenii, rugăciuni, a plătit liturghii, post, şi orice altă faptă bună a făcut. Şi le pun în cumpănă (cântar) Îngerii şi diavolii şi dacă atârnă ceva mai mult faptele cele bune îl iau Îngerii îndată şi se suie la altă treaptă, iar diavolii scrâşnesc din dinţi ca nişte câini sălbatici şi se silesc să răpească necăjitul suflet din mâinile Îngerilor, iar sufletul fiind cuprins de frică şi cutremur caută cum să se ascundă în sânul Îngerilor şi se face mare întrebare şi mare tulburare până când îl scapă din mâinile acelor diavoli. Şi iarăşi se suie la altă treaptă şi acolo găsesc altă vamă mai puternică şi mai sălbatică. Şi aici se face iarăşi multă cercetare şi tulburare mare şi nepovestită, cine să ia acel suflet necăjit. Şi strigă diavolii, mustrând acel suflet, făcându-i mare frică, şi zicând: unde te duci? Nu eşti tu acela care ai curvit şi ai spurcat sfântul Botez, nu eşti tu acela care ai spurcat chipul cel Îngeresc? Acum unde vrei să te duci? Întoarce-te înapoi, întoarce-te în cele de dedesupt, întoarce-te în iadul cel întunecos, întoarce-te în focul cel mai dinafară, întoarce-te la viermele cel neadormit. Şi dacă acel suflet este osândit, îl întorc viclenii diavoli întru cele mai de jos ale pământului, în loc întunecos şi cu multe chinuri, şi vai avelui suflet, şi vai de ceasul în care s-a născut acel om. Şi cine poate povesti, Sfinte Părinte, nevoia aceea care o au sufletele cele osândite ale locului acela. Iar dacă se găseşte sufletul curat şi fără de păcat, se suie la cer cu atâta bucurie şi îl întâmpină Îngerii cu lumini şi tămâieri şi îl sărută şi îl duc la Stăpânescul tron şi se închină Domnului şi Dumnezeului nostru Iisus Hristos. Şi atunci vede cetele Sf. Apostoli, ale Sf. Mucenici, a Sf. Părinţi, cele nouă cete ale Sf. Îngeri, luminaţia cea negrăită, şi aude melodia cea Îngerească şi frumuseţea cea negrăită şi nepovestită.

Despre pomenirile morţilor ascultă, Sfinte Părinte: până la trei zile nu se suie sufletul spre închinare, iar cele de trei zile se fac ca un dar trimis Domnului pentru acel suflet. Şi după ce se închină îl întorc Sf. Îngeri pe pământ şi îi arată locurile pe unde a petrecut această viaţă. Şi îi aduc aminte de faptele lui cele rele şi de cele bune: aici ai furat, acolo ai curvit, aici ai clevetit, acolo ai făcut malahie, aici ai făcut omor, acolo ai jurat strâmb, aici ai făcut nedreptate, acolo ai înjurat, aici ai dat cu dobândă, acolo te-ai îmbătat, aici te-ai sfădit, acolo ai smintit. Pe urmă îi arată cele bune: aici ai făcut milostenie, acolo ai postit, aici te-ai pocăit, acolo ai făcut liturghii, aici paraclis, acolo priveghere, aici rugăciuni, acolo ai făcut metanii, aici stare de toată noaptea, acolo înfrânare. Şi aşa îi arată până la a noua zi. Şi în ziua aceea se suie iarăşi la închinare ca a treia zi. Iar pomenirile se trimit ca o aducere aminte, ca un dar pentru suflet Domnului ca să-l primească cu ochi milostivi. Şi pe toate astea scrie: „ai ceva de folos", pentru că mult folosesc sufletului milosteniile şi liturghiile şi pomenirile (parastase), căci acestea pot scăpa sufletul de la munci.

După a doua închinare, iar îl aduc Îngerii în lume arătându-i Raiul, Grădina cu măslini, sânul lui Avraam, corturile şi odihna drepţilor. Şi când vede bucuria aceea nespusă, se mângâie, se bucură şi se roagă Îngerilor ca să-l aşeze şi pe el cu drepţii. Pe urmă îi arată şi muncile celor păcătoşi şi zicând: acesta este râul cel de foc, acesta e viermele cel neadormit, acesta este întunericul cel mai din afară şi acesta cel mai dinăuntru, aceasta este scrâşnirea dinţilor, şi, după cum urmează, toate muncile păcătoşilor. Nu este, sfinte Părinte, mai chinuitoare muncă şi mai înfricoşată ca a curvarului şi a hoţului, şi mai cu seamă a monahului şi călugăriţei celor preacurvari, a preotului şi a preotesei curvari.

După ce i-a arătat şi a văzut acestea toate îl aduc iarăşi la închinare la 40 de zile, şi de aceea se fac pomenirile morţilor, pentru că la 40 de zile se ia hotărâre de a merge sufletul unde voieşte Dumnezeu, după lucrurile şi faptele care le-a făcut în lumea asta. Şi îl aşează până la învierea morţilor, ca să învieze cu trupul şi să dobândească după lucrurile lui".

Atunci suspinând bătrânul şi plângând cu amar, zice: „Vai de ziua în care s-a născut omul acela". Îi zice Îngerul: „Aşa, cinstite Părinte, pentru cel păcătos, iar pentru cel drept fericită e ziua în care s-a născut". Atunci zice bătrânul: „Te rog spune-mi dacă păcătoşii au vreo mângâiere sau un sfârşit muncile lor?" Şi răspunzând, Îngerul a zis: „Nu, Sfinte Parinte, nici împărăţia drepţilor nu are sfârşit, nici munca celor păcătoşi. Dacă ar lua cineva la o mie de ani un bob de nisip din mare în altă parte, ar avea nădejdea că s-ar termina vreodată. Dar munca păcătoşilor nu are niciodată sfârşit". Zice bătrânul: „Te rog spune-mi şi aceasta. Care din sfinţi sunt mai milostivi către om, ca să se roage necăjitul om către dânşii?". Şi răspunzând, Îngerul zice: „Toţi sfinţii sunt milostivi către oameni şi făcători de bine. Dar voi oamenii sunteţi nerecunoscători şi nemulţumitori; îi faceţi de se mânie pe voi. Că şi Sfinţii Îngeri au mare compătimire către oameni, că pentru mântuirea oamenilor, au văzut şi ei cele prea minunate ale lui Dumnezeu. Dar mai cu seamă Doamna noastră şi Stăpâna Născătoare de Dumnezeu are milă mai mult de neamul omenesc. Sfinte Părinte, neamul omenesc trebuie necontenit să aibă numele ei în gura lor, dar diavolul i-a înşelat şi ei nemulţumitori şi nevrednici s-au făcut. Numai pentru rugăciunile şi mijlocirea ei se află lumea până astăzi. Au dispreţuit oamenii pe Dumnezeu şi pe sfinţi. Şi i-a despreţuit şi Dumnezeu cu sfinţii pe ei".

Iarăşi zice bătrânul: „Spune-mi, Sfinte Îngere, care păcat este mai mare decât toate păcatele?". Şi răspunzând Îngerul zice: „Orice păcat, cinstite Părinte, desparte pe om de Dumnezeu, dar pomenirea de rău şi hula (înjurăturile) sunt mai presus de toate păcatele, că şi singure pot să arunce pe om în iadul cel întunecos, în cele mai de dedesupt ale pământului şi mării".

Şi iarăşi zice bătrânul: „Care păcat mai mult decât toate Îl urăşte Dumnezeu?". Şi zice Îngerul: „Slava deşartă, că aceasta singură a pierdut toată lumea, că pentru slava deşartă Adam cel întâi zidit a fost izgonit din Rai. Din pricina ei cel mai mare al diavolilor şi-a găsit pierzarea. Din pricina ei Fariseul şi-a pierdut osteneala, căci când omul va cade în această patimă, greu se mai poate ridica".

Atunci, zice bătrânul: „Care dintre oameni se osândesc mai mult ca alţii?". Zice Îngerul: „Ţi-am spus că curvarul şi hulitorul de cele sfinte, dar îţi spun ţie şi aceasta, că dedesuptul tuturor muncilor se află muncă grea şi înfricoşată, care se cheamă afania (nevăzută). Acolo se muncesc preoţii cei curvari şi călugării şi călugăriţele care curvesc. Pentru că, cinstite Parinte, ceata Îngerilor care a căzut din Cer, are să se reînnoiască din preoţii cei buni şi din călugări şi la mare cinste vor fi. Iar călugării cei vicleni şi păcătoşi la mare necinste şi muncă se vor trimite, ca şi preoţii care calcă dumnezeieştile porunci. Şi cei cari se fac cu daruri şi acei care nu împlinesc slujba lor pentru grijile lumii acesteia. Că numai pentru o slujbă au să dea seamă înaintea lui Dumnezeu. Iar despre preoţii cei beţivi ce să spun şi ce să grăiesc? Vai de ei că înfricoşată muncă îi aşteaptă".

Atunci zice bătrânul: „Te rog, spune-mi și aceasta, cei cari defaimă sfânta Duminică au vreo odihnă acolo?”. Și răspunzând, Îngerul zice: „Vai de ei, bătrânule, că înfricoșată muncă îi așteaptă, căci cei care defaimă sf. Duminică pe Domnul defaimă, și Domnul îi va defăima pe ei, că ziua Duminicii Domnul este. Și cine cinstește Duminica pe Domnul cinstește. Și iarăși cine cinstește ziua pomenirii Sfinților și sărbatorește întru pomenirea Sfinților are mult ajutor de la dânșii, că au mare îndrăzneală către Dumnezeu, și orice vor cere le va dărui Domnul. Dar oamenii au lepădat frica lui Dumnezeu de la dânșii și nici pe Dumnezeu n-au prieten, nici pe careva dintre sfinți. Ci s-au lipt numai de lucrurile lumii acesteia pierzătoare și stricătoare și va fi vai de ei. Cunoaște, Bătrânule cinstite, că fiecare om, preot, monah sau mirean simplu care nu cinstește sfânta Duminică, fața lui Dumnezeu nu o va vedea, nici nu va avea nădejde de mântuire. Acum, cinstite Bătrân, ce mai voiești întreabă-mă, că e vremea să ma sui la ceruri ca să fiu înaintea Domnului meu”.

Atunci, suspinând Bătrânul și amar plângând, a zis: „Vai de mine, iată robul cel bun al Domnului meu, Înger fiind fără de trup și fără de păcat, se grăbește să slavoslovească pe Dumnezeu. Iar noi cei pământești și păcătoși nu ne grijim, ci defăimăm mântuirea noastră. Te rog, spune-mi ce rugăciune se potrivește monahului?” Și i-a zis lui: „dacă omul este cu știință de carte, să zică Psalmii lui David (Psaltirea) sau Doamne, Iisuse Hristoase, miluiește-mă pe mine, păcătosul. Această rugăciune e cea mai puternică și cea mai ușoară de zis. Căci mulți din cei cu știință de carte au părăsit pe toate și numai această rugăciune zicând s-au mântuit. Căci această rugăciune pot s-o zică și tinerii și bătrânii, și bărbații și femeile, și monahii și monahiile, și cei învățați și cei fără de știință de carte, și cei isteți și cei simpli. Cine vrea să se mântuiască, aceasta să zică și ziua și noaptea, și în casă și pe drum, și stând și mergând; de călătorește ori lucrează aceasta să zică cu dorință și cu râvnă. E de-ajuns pentru toți cei care voiesc să se mântuiască”.

Și iarăși zice bătrânul: „Pentru că ai venit să mă înveți pe mine, păcătosul, mă rog spune-mi și aceasta. Dacă se găsește cineva om păcătos și învață pe altul și îl scapă din păcate și-i arată calea cu fapte bune, are vreo plată?”. Îi zice lui Îngerul: „Oricine învață pe altul și îl scoate din păcate și-i arată lui calea cu fapte bune, s-a mântuit pe el însuși și sufletul aceluia l-a scos de la munci. Tot aşa e şi cel care învaţă pe cineva rău, nu numai acela se pierde dar şi sufletul lui îl dă în mâinile diavolului. Deci nu este mai mare păcat decât a îndemna pe cineva la lucru rău".

Aceasta zicând Îngerul plecând capul către Bătrân, i-a zis: „Binecuvântează, Sfinte Părinte, şi mă iartă". Atunci, căzând bătrânul în genunchi s-a închinat, zicând: „Mergi în pace, şi stând în faţa Sfintei Treimi, roagă-te pentru mine!" Şi depărtându-se Îngerul s-a suit la ceruri, iar Sf. Macarie mulţumind lui Dumnezeu s-a dus la chilia lui şi le-a povestit toate la un oarecare frate împreună vieţuitor în pustie, slăvind şi binecuvântând pe Dumnezeu în vecii vecilor. Amin.

CUVÂNTUL 1

Au venit odată şapte fraţi de la Alexandria la ava Macarie, ispitindu-l pe el, şi au zis: „Spune-ne nouă, părinte, cum să ne mântuim?". Iar bătrânul suspinând, a zis: „O, fraţilor, fiecare din noi ştie cum să se mântuiască, dar nu voim să ne mântuim".

Iar ei au zis către dânsul: „Foarte voim să ne mântuim dar nu ne lasă gândurile cele rele. Ce dar vom face?". Iar bătrânul a răspuns: „De sunteţi monahi, (adică singuratici) ce căutaţi cu mirenii? Sau pentru ce vă apropiaţi unde petrece mirean? Cei ce s-au lepădat de lume şi s-au îmbrăcat în cinul cel sfânt, şi petrec între mireni se amăgesc pe sine. Că în zadar este toată osteneala lor şi departe sunt de frica lui Dumnezeu. Că de la mireni nimic alta nu dobândim decât odihnă trupească. Şi unde este odihnă trupească, acolo frica lui Dumnezeu nu poate locui, mai vârtos în monah, că monahului pentru aceasta i se zice monah, adică singuratic, pentru că noaptea şi ziua vorbeşte cu Dumneze şi cugetă numai cele ce sunt ale lui, trăind pe pământ. Iar monahul cel ce petrece cu mirenii şi zăboveşte cu dânşii mai mult decât o zi, sau cel mult două, şi aceasta pentru trebuinţa de nevoie şi pentru că nu poate să trăiască în alt fel, adică să-şi vândă lucrul mâinilor sale şi să cumpere cele spre trebuinţa sa, trebuie să se întoarcă de grabă şi să se pocăiască lui Dumnezeu curat pentru acea una sau două zile care le-a făcut în lume pentru nevoia firii.

Cel ce nu face aşa, ci adeseori merge la mireni, nesilindu-l vreo nevoie, sau zăboveşte împreună cu ei, nu este cu adevărat monah, nici se va folosi cândva, ci mai vârtos va dobândi din petrecerea cea cu mirenii acestea: la început când se apropie de ei, își înfrânează limba, postește și se smerește. Până ce se va face cunoscut și va ieși vestea lui, că cutare monah este robul lui Dumnezeu. Îndată Satana pune în mintea mirenilor să-i aducă lui toată trebuința de vin și de untdelemn, de aur și de tot felul, zicând pentru dânsul: sfântul, sfântul. Iar el auzind cuvântul acela, „sfântul", se trufește smeritul și începe să șadă cu ei, mâncând, bând și odihnindu-se. Și la cântarea din psalmi sculându-se își înalță glasul ca să zică mirenii, că cutare monah cântă și priveghează, și să-l laude. Și când aude laude mai mult se trufește și se înalță. Și atunci se duce de la el cu totul smerenia.

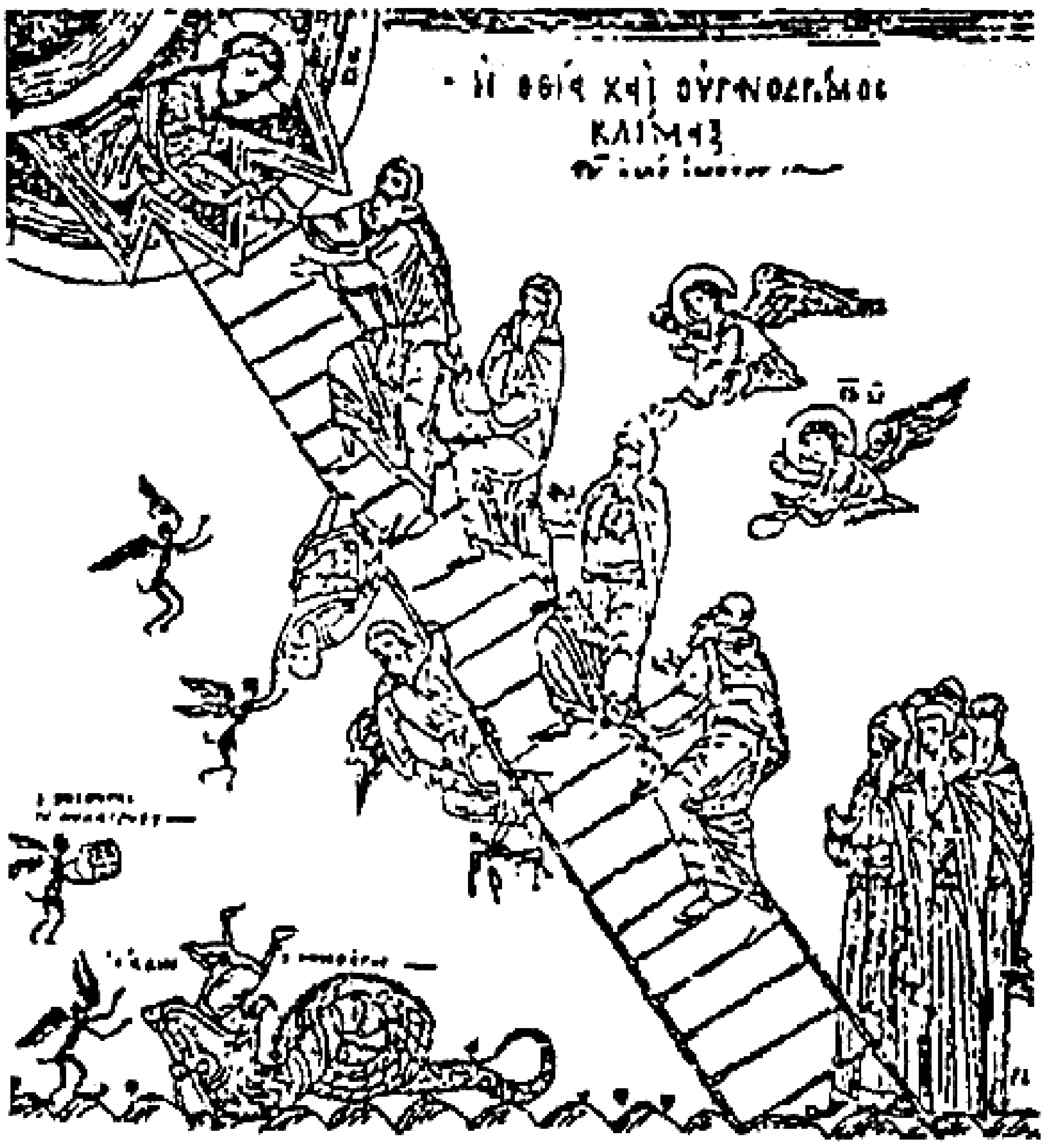

Scara pe care se suie sufletul la Cer; cu vămile văzduhului care cercetează faptele sufletului.

De îi va zice cineva vreun cuvânt aspru, el răspunde mai aspru. Și de slava deșartă, crește întru el. Încă și pofta mai tare se aprinde în el, văzând adeseori muieri și copii și auzind cuvinte lumești. Pentru aceia și preacurvește în toate zilele și nu simte. Că zice: tot cel ce caută la muiere spre a o pofti, iată au preacurvit cu dânsa pentru inima sa. Apoi se ispitește să adune cele de trebuință peste an, pentru sine și pentru cei ce vin la el. Și din această pricină adună aur și argint. Deci nu încetează să adauge la răutățile sale până ce dracii îl vor amăgi desăvârșit, depărtându-l de Dumnezeu și aruncându-l în prăpastia iubirii de argint. Căci iubirea de argint este rădăcina a tuturor răutăților, precum a zis Apostolul: și pe cât este de departe cerul de pământ, atât este de departe monahul cel iubitor de argint de slava lui Dumnezeu. Monahul cel ce întâmpină vorbe lumeşti, de multe rugăciuni ale Sfinţilor Părinţi, cu adevărat are trebuinţă, de vor putea puţin să-l folosească; că celui ce se aruncă pe sine la moarte, cine îi va ajuta? Nu-l auzim pe Sfântul Apostol Ioan zicând: „Nu iubiţi lumea, nici cele din lume; de iubeşte cineva lumea, dragostea lui Dumnezeu nu este întru el". Şi pe Sf. Apostol Iacob, fratele Domnului, îl auzim grăind: „De i se pare cuiva că este prieten lumii, vrăjmaş lui Dumnezeu se face. Că dragostea lumii acesteia este vrajbă către Dumnezeu".

Să fugim, fraţilor, de lume, precum fuge cineva de şarpe, că acela ce se muşcă de şarpe sau moare, sau abia se face sănătos.

De folos ne este să avem un război, şi nu multe şi nenumărate. Spuneţi fraţilor: părinţii noştri unde au dobândit faptele bune, în lume sau în pustie? Arătat că în pustia cea neumblată de mireni.

Iar noi de suntem în lume, cum vom putea să dobândim fapta bună? Că de nu vom fi flămânzi şi nu vom înseta şi nu ne vom depărta de materiile lumii, şi nu vom muri la toate voile trupului, cum vom fi vii cu sufletul? Cum vom dobândi împărăţia cerurilor? Că ostaşul de nu se va lupta la război, şi de va birui şi după aceea va da şi bani, nu se învredniceşte de cinste. Iar noi mâncând, bând şi între mireni petrecând, între care am şi fost şi mai înainte, cum ne vom învrednici de împărăţia cerurilor? Monahul cel ce are aur, argint sau materii, acela nu crede că Dumnezeu, cel ce hrăneşte şi fiarele şi chiţii cei din mare, poate să-l hrănească şi pe el. Dacă prin urmare nu credem că poate să ne dea nouă pâine, atunci nici împărăţia Lui nu poate să ne-o dea. Şi la ce ne ostenim noi? Spuneţi-mi, fraţilor: îngerii în cer aur şi argint grămădesc sau slava lui Dumnezeu? Şi noi pentru ce ne-am depărtat de lume? Ca iarăşi bani să adunăm sau ca să ne facem îngeri? Au nu ştiţi că acea ceată ce a căzut din cer se împlineşte din monahi? Că aceasta însemnează chipul nostru, îngeresc de toţi numindu-se.

BLAGOSLOVENIE * JERUSALEM * LOCURILE SFINTE

CUVÂNTUL 2

Cum să nu se cade să râvnim bunătăţile, privind spre slava deşartă

De slava deşartă se cuvine foarte să fugim; ea nu ne depărtează de osteneli mai înainte de a ne osteni, ci după osteneli, de cununi ne jefuieşte vrăjmaşa mântuirii noastre cea cu anevoie de prins; ea îşi întăreşte pândirile cele asupra noastră lângă bolţile cele cereşti, şi se sileşte să surpe bunătăţile cele ce şi-au întins ramurile până la ceruri. Căci când va vedea pe neguţătorul bunei credinţe că şi-a umplut corabia minţii cu poverile de multe feluri ale faptelor bune, atunci slava deşartă pornindu-şi furtuna sa, se nevoieşte să răstoarne şi să înece corabia. Că mintea înotătorului celui de sus plecându-se să privească spre slavele omeneşti, toată bogăţia sufletului de năpraznă a risipit-o, şi temeliile faptelor bune târându-le la pământ, ostenelile cele întinse până la cer le-a surpat, fiindcă a făcut să se ceară plata cea pentru osteneli de la oameni, deşi trebuia numai la Dumnezeu să o căutăm şi Lui să-i păstrăm isprăvile noastre şi numai de la El să luăm cele după vrednicie. Iar noi pentru că am ales mai mult a lucra pentru oameni, adică pentru slava lor, de la dânşii cerând plata cea deşartă a laudei, în loc de a ne sârgui pentru Dumnezeu, pentru aceea cu cuviinţă şi cu dreptate cădem din Dumnezeieştile răsplătiri. Fiindcă nu pentru Dumnezeu ne ostenim, ci oamenilor ne-am făcut argaţi, de la cari şi paguba plăţilor în loc de plăţi luând, ce vom mai cere de la Dumnezeu căruia nimic nu am voit să-i lucrăm? Şi cum aceasta este adevărat, ascultă sfinţita Evanghelie: „Amin zic vouă că-şi ia plata sa". Să fugim dar de vorba deşartă, de jefuitorul cel dulce al duhovniceştii bogăţii, de protivnicul cel plăcut al sufletelor noastre, de molia faptelor bune care cu drag jefuieşte bunătăţile noastre, care pe otrava înşelării sale a ascuns-o cu miere şi dă minţilor omeneşti paharul cel de pieire ca, precum socotesc, fără de spaţiu să se înfrunte din patima aceasta. Pentru că dulce lucru este celor neiscusiţi slava cea omenească.

Şi în alt chip încă şi din judecata cea dreaptă îi fac să greşească lesne pe cei prinşi de această patimă, căci cel ce pofteşte această slavă, judecăţile sale le strică şi aceea o socoteşte că e cinstită care se va lăuda de cei ce s-ar întâmpla, încât slava deşartă este nu numai stricătoare a faptelor bune, ci şi povăţuitoare a celor rele. Pentru aceasta, trebuie ca numai la dreapta socoteală privind şi la Dumnezeu îndreptătorul dreptei socoteli, pe acea cale să călătorim pe care Dumnezeu ne-o va arăta. Şi măcar de va lăuda cineva o cale ca aceasta, să nu socotim mare lucru lauda (numai către Lăudătorul cel de sus privind), ci numai să ne bucurăm împreună cu ei pentru dreapta judecată a celor bune. Şi dacă alţii defaimă această cale, nicidecum să ne dăm înapoi, ci să-i ticăloşim pe aceia cari sunt lipsiţi de dreapta judecată şi pătimesc întunericul minţii cel prea cumplit.

CUVÂNTUL 3

Cum că nu se cade să dăm călugărilor celor nestatornici îndrăzneală şi slobozenie, ci de aceştia să ne ferim

Trebuie să ne ferim şi de cei nestatornici şi cari uneori către unii, iar alteori către alţii din fraţi se duc şi cu umblări neîncetate şi neastâmpărate totdeauna colindând mânăstirile, şi cu pricinuire ca şi de dragoste duhovnicească îşi împlinesc voile trupului, neavând în suflet nici un lucru statornic, nici întărit, nici cu bună rânduială, nici cu pricepire împodobit, ci tot ce este iscoditor şi cu rău nărav, plin de răspândirea minţii şi de nesocoteală, de vicleşug şi de făţărnicie, de cuvântare mincinoasă şi de linguşire amăgitoare; aceştia la limbă sunt neiscusiţi, la pântece neînfrânaţi, iar la suflet totdeauna zburători şi vânturători, gânduri având asemenea cu zburarea lilecilor, cari gânduri având nu privesc drept, ci zboară şovăielnic şi lesne învârtindu-se, alta arătând la începutul pornirilor celor dintâi şi alta prin prefacerea cea lesnicioasă a socotelii, afară de toată nădejdea ajungând, mult târându-se şi nimic sporind înainte. Asemenea încă sunt cu dobitoacele cele ce aleargă împrejurul morilor (sau împrejurul parului la treier) care mult umblând, într-acelaşi loc pururea se află şi trupul adevărat se osteneşte, iar peste locul cel scurt nicidecum nu trece. Aşa şi aceştia totdeauna în patimile trupului ca într-o tihnă tăvălindu-se, nimic nu sporesc înainte spre înălţimea cea duhovnicească, ci aleargă

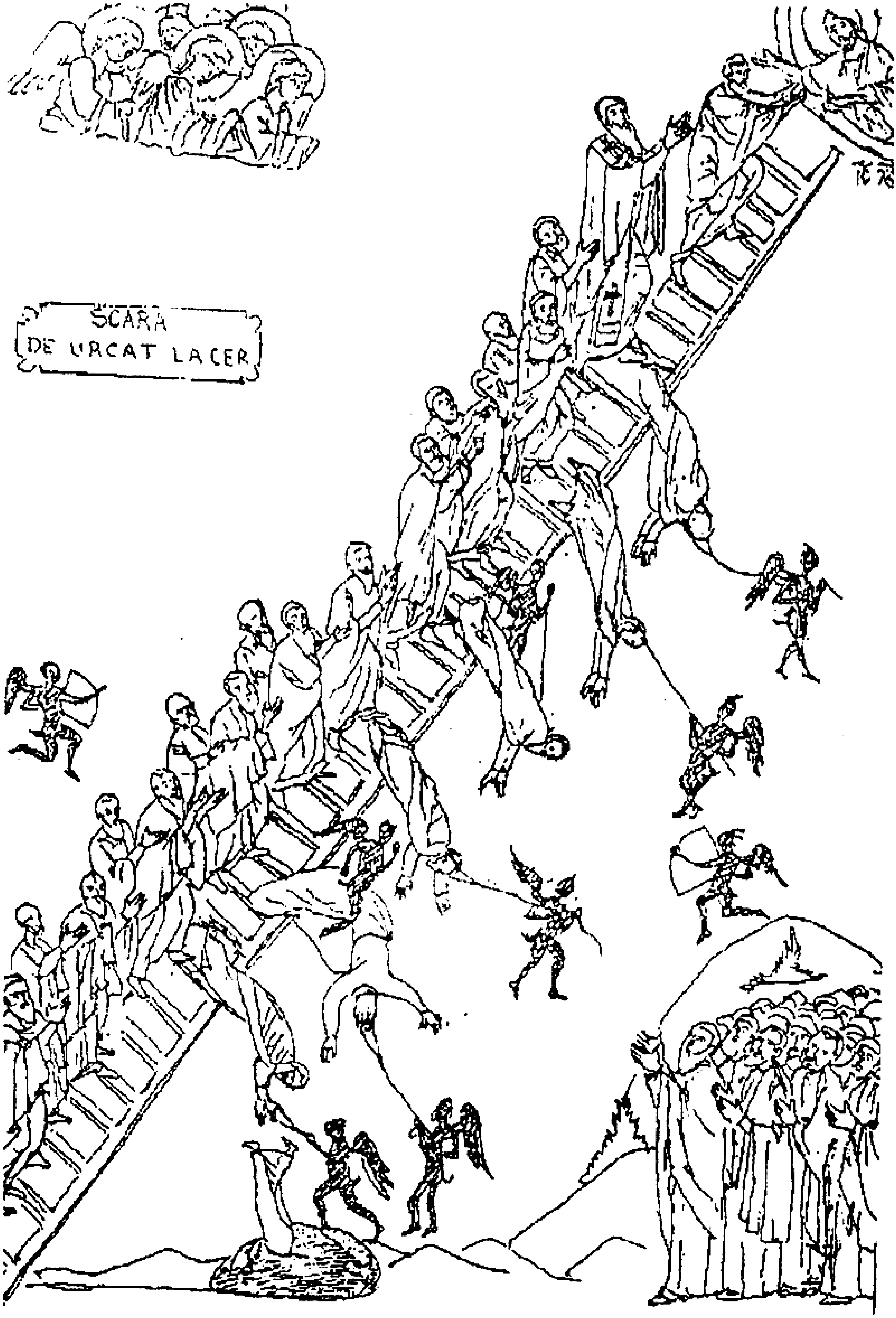
SCARA
DE URCAT LA CER
IC XC

gerea şi hotărârea. Şi se va linguşi pe lângă cei ce pot să-i dea dregătorie şi pentru aceasta va fi supus celor mai de jos, de îi vor sta împotrivă: Va face vicleşuguri şi va avea tulburări şi păreri nenumărate şi liniştea sufletului şi-o va risipi şi Dumnezeul păcii va fi gonit de la el, neavând unde să se odihnească. Cunoscând dar paguba, să fugim de această poftă necuviincioasă. Iar dacă cumva Dumnezeu va alege pe cineva din noi spre unele ca acestea (adică întâietate sau dregătorie), ştie Dumnezeu va alege pe cineva din noi spre unele ca acestea (adică întâietate sau dregătorie), ştie Dumnezeu cu ce chip îl va da pe cel vrednic; noi nicidecum nu ne ştim pe noi că am umblat după acest fel de lucru, ori că am avut în suflet pofta aceasta, căci boală prea cumplită este a sufletului şi cădere din bunătăţi.

CUVÂNTUL 5

Pentru rânduiala noilor începători şi aşezarea lor şi pentru cele ce sunt cuviincioase lor

Aceasta este rânduiala cea întreg înţeleaptă şi lui Dumnezeu iubită: a nu căuta împrejur cu ochii încoace şi încolo, ci totdeauna la cele dinainte a se întinde. Şi a nu cuvânta în deşert, ci singure cele de nevoie a le grăi. Şi cu haine sărăceşti îndestulaţi a fi spre trebuinţa trupului. A se împărtăşi din toate câte puţin şi nu pe unele a le defăima, iar pe altele a le alege, şi dintru acestea a voi să-şi umple pântecele. Mai mare decât toată fapta bună este socoteala. Iar de vin să nu te împărtăşeşti, fără decât când vei fi cu prieteni, la caz de boală ori mare slăbiciune. Să nu tai cuvântul celui ce greşeşte şi ca un neînvăţat să grăieşti împotrivă, ci ca un înţelept fii întărit. Şi oriunde te vei afla mai mic socoteşte-te şi slujitor fraţilor tăi. Să nu dezgoleşti înaintea cuiva ceva din mădularele tale, nici să te apropii de trupul cuiva, afară de pricină de nevoie. Nici să laşi pe cineva a se apropia de trupul tău, fără de pricină binecuvântată, precum am zis. Abate-te de la îndrăzneală ca de la moarte. Câştigă-ţi întreaga înţelepciune întru rânduiala somnului tău ca să nu se depărteze de la tine puterea care te păzeşte. Oriunde vei dormi, de este cu putinţă, nimeni să nu te vadă. Scuipat înaintea cuiva să nu arunci. Iar de ţi-ar veni tusă şezând la masă, întoarce-ţi faţa înapoi şi aşa tuşeşte. Cu întreaga înţelepciune mănâncă şi bea, precum se cuvine fiilor lui Dumnezeu. Să nu-ţi întinzi mâna spre a lua ceva dinaintea prietenului tău cu obrăznicie. Şi de va şedea străin cu tine la masă, îndeamnă-l odată şi de două ori să mănânce, şi cu bună rânduială pune la masă, nu cu tulburare. Cu bună rânduială şezi şi strâns, nedezgolind ceva din mădularele tale. Când caşti acoperă-ţi gura ca să nu se vadă, căci ţinând răsuflările tale va trece. De vei intra în chilia mai marelui tău, a prietenului sau a ucenicului, păzeşte-ţi ochii să nu vadă ceva din cele ce sunt acolo. Iar de vei fi silit de gând, ia aminte ca să nu îl asculţi şi să faci aceasta, că cela ce întru acestea cu neruşinare se află, străin este de chipul monahicesc şi de la Hristos care ne-a dat nouă chipul acesta. Să nu iei aminte la lucrurile întru care sunt ascunse vasele chiliei prietenului tău. Cu linişte deschide-ţi uşa ta şi o închide şi pe a prietenului tău. Să nu intri de năpraznă către cineva, ci bătând de afară şi dându-ţi-se voie, atunci intră cu cucerninie. Nu te grăbi întru umblarea ta, afară de trebuinţă de nevoie care te-ar sili. Fă-te ascultător tuturor întru tot lucrul bun, iar nu celor iubitori de agoniseală sau de argint, nici mirenilor să nu le urmezi, ca să nu se facă lucru diavolesc. Întru blândeţe vorbeşte cu toţi şi cu întreagă înţelepciune spre toţi priveşte şi să nu-ţi umpli ochii din faţa cuiva. Mergând în cale să nu întreci pe cei mai mari decât tine, iar de ar rămâne prietenul tău, puţin întrecându-l, aşteaptă-l. Că cel ce nu face aşa, nebun este şi asemenea porcului celui ce nu are lege. De va grăi prietenul tău cu oarecare ce l-ar fi întâmpinat, aşteaptă-l şi să nu-l sileşti pe dânsul. Cel sănătos să zică celui neputincios mai înainte de vreme, să facă trebuinţa (adică pentru mâncare). Să nu mustri pe cineva întru vreo greşeală, ci pe tine socoteşte-te întru toate vinovat şi pricinuitor al greşelii. Nu te feri a face tot lucrul cu smerită cugetare, nici iarăşi de dezbate. Şi de vei fi silit a râde să nu ţi se vadă dinţii tăi. Şi de vei fi silit a vorbi cu femei, întoarce-ţi faţa ta despre vederea lor şi aşa vorbeşte cu dânsele. Iar de monahii depărtează-te ca de foc şi ca de cursa diavolului, precum şi de întâlnirea şi de împreună vorbirea şi vederea lor, ca să nu se răcească inima ta din dragostea lui Dumnezeu, şi ca să nu-ţi pângăreşti inima cu noroiul patimilor; măcar de ar fi şi surori ale tale după trup, ca şi de cele străine fereşte-te. De amestecarea cu ai tăi fereşte-te ca să nu se răcească inima ta din dragostea lui Dumnezeu. De îndrăznelile cele cu cei mai tineri şi de împreunări fugi ca de prieteşugul diavolului. Cu unul fi împreună vorbitor şi împreună tăinuitor, adică cu cel ce se teme de Dumnezeu şi care ia aminte de sineşi totdeauna: care este adică sărac întru sălăşluirea sa, dar bogat întru tainele lui Dumnezeu. Către fiecare ascunde-ţi tainele tale, faptele tale şi războaiele tale. Să nu şezi cu capul gol înaintea cuiva afară de nevoie. Cu întreagă înţelepciune să ieşi la trebuinţa cea de nevoie, ca şi cum cucernicindu-te de îngerul cel ce te păzeşte şi cu frica lui Dumnezeu o săvârşeşte, şi sileşte-te până la moarte deşi inimii tale nu i-ar fi cu plăcere. Mai bine-ţi este a mânca venin de moarte, decât a mânca cu femeie, măcar de ar fi şi maica ta sau sora ta. Mai bine-ţi este a locui cu balaur, decât a dormi împreună cu cel mai tânăr şi împreună a te acoperi, măcar de ar fi şi frate al tău după trup. De ţi-ar zice ţie când mergi în cale cineva mai mare decât tine: vino ca să cântăm, să nu-l asculţi. Iar de nu ţi-ar zice, cu limba taci, iară cu inima slavosloveşte pe Dumnezeu. Să nu te împotriveşti cuiva pentru ceva, nici să te lupţi, nici să minţi, nici să te juri pe numele Domnului Dumnezeului tău. Defăimat fi, şi nu defăima, năpăstuit fi şi nu năpăstui. Mai bine este a se strica cele trupeşti cu trupul, decât a ne păgubi de ceva din cele ale sufletului. La judecată cu cineva să nu intri, ci rabdă osândindu-te, fiind neosândit. Să nu iubeşti cu sufletul tău ceva din cele lumeşti, ci pleacă-te egumenilor şi începătorilor şi de amestecarea cea cu dânşii depărtează-te. Că aceasta este cursă, care vânează pe cei mai leneşi spre pierzare. O, lacomule cu pântecele, cela ce cauţi a sluji pântecelui tău, mai bine ai pune în pântecele tău cărbuni de foc, decât prăjiturile egumenilor şi ale stăpânitorilor. Varsă-ţi mila ta peste toţi şi fă-te sfiit către toţi. De multa cuvântare păzeşte-te, că aceasta stinge din inimă pornirile cele gândite cari se nasc de la Dumnezeu. Fugi de a dogmatisi ca un leu fără de rânduială; nici cu hrănitorii bisericii să nu intri la aceasta, nici cu cei străini. Şi prin uliţele mânioşilor şi ale luptacilor să nu treci, ca să nu se umple inima ta de mânie şi săţi stăpânească sufletul tău întunericul răutăţii. Cu cel mândru să nu locuieşti împreună, ca să nu fie luată din sufletul tău lucrarea Sfântului Duh şi să se facă sălăşluire de toată patima vicleană. Păzirile acestea dacă le vei păzi, o, omule, şi te vei îndeletnici totdeauna întru cugetarea lui Dumnezeu, întru adevăr va vedea sufletul tău, întru sineşi, lumina lui Hristos şi în veac nu se va întuneca. Lui se cuvine slava şi stăpânirea în veci. Amin.

De voieşti a semăna la săraci, dintru ale tale seamănă; iar dacă din cele străine vei vrea a semăna, cunoaşte cum că mai amară este milostenia ta decât neghinile. Cinsteşte lucrarea privegherii ca să afli mângâierea ce se apropie de sufletul tău. Petreci citind întru linişte ca să povăţuiască mintea ta spre minunile lui Dumnezeu totdeauna. Iubeşte cu răbdare sărăcia ca să se adune mintea ta din risipire. Urăşte răsfăţarea, ca să-ţi păzeşti gândurile tale fără de tulburare. Sfieşte-te faţă de cei mulţi şi grijeşte-te de singur sufletul tău ca să-l mântuieşti de risipirea liniştii celei din lăuntru. Iubeşte întreaga înţelepciune ca să nu te ruşinezi în vremea rugăciunii tale înaintea lui Dumnezeu. Agoniseşte-ţi curăţenie întru lucrurile tale ca să strălucească sufletul tău întru rugăciunea ta şi întru pomenirea morţii, ca să se aprindă bucuria în mintea ta. Fereşte-te de cele mici, ca să nu cazi în cele mari. Iubeşte hainele cele sărăceşti, că cel ce iubeşte lucirea nu poate câştiga smerita cugetare. Căci înăuntru inima să închipuie asemenea cu starea cea din afară a omului. Cine, iubind bârfelile, poate câştiga minte curată? Sau agonisind slava cea de la oameni, poate să câştige gânduri smerite. Smeritei cugetări îi urmează înfrânarea şi sfiala, iar slava deşartă este slujitoarea curviei şi lucru al mândriei. Smerita cugetare, pentru sfiala ei cea de pururea, întru vedenie ajunge şi împodobeşte sufletul cu întreaga înţelepciune. Iar slava deşartă, pentru tulburarea cea de-a pururea şi amestecarea gândurilor din întâmplările lucrurilor, adună visterii pângărite şi spurcă inima. Să nu asemeni pe cei ce fac semne şi minuni şi puteri în lume cu cei ce se liniştesc cu înţelegere. Iubeşte nelucrarea liniştii mai mult decât a sătura pe cei flămânzi în lume şi a întoarce multe neamuri la închinăciunea lui Dumnezeu. Că mai bine-ţi este a te dezlega de legătura păcatului, decât a slobozi robi din robie. Mai bine-ţi este a te împăca cu sufletul tău întru unirea treimei întru tine (a trupului, a sufeltului şi a duhului), decât a împăca cu învăţătura ta pe cei dezbinaţi. Că Sf. Grigore zice: „Bine este a slobozi pentru Dumnezeu, dar mai bine este a te curăţi pe sineţi lui Dumnezeu”. De voieşti a-ţi da sufletul spre lucrarea rugăciunii şi întru trezirea minţii, ca să câştigi cugetarea luminoasă, depărtează-ţi de vederea lumii tale vorbirile şi nu-ţi face obicei a primi prieteni în chilia ta nici prin chip de bunătate, fără numai pe cei ce sunt cu tine la un nărav şi de o minte şi de o taină. Şi teme-te de amestecarea vorbirii celei sufleteşti care se obişnuieşte fără voie a se porni. Că pe cât se alinează inima faţă de lucrurile cele din afară pe atâta poate şi mintea a ajunge la priceperea tainelor celor dumnezeieşti. Îndeletniceşte-te întru citirea scripturilor ce îţi arată calea vederii celei subţiri (adică subţirătatea lucrurilor), apoi citeşte vieţile sfinţilor, ca atunci când te vei scula la rugăciune şi la pravila ta, în locul cugetării celor lumeşti pe care le aveai altă dată în minte, te vei afla întru cugetarea dumnezeieştilor scripturi pe care le-ai citit; şi prin aceasta vei uita de pomenirea celor lumeşti, şi aşa vei avea mintea întru curăţire. Şi aceasta este cea scrisă în cărţile dumnezeieştilor Părinţi: sufletul se ajutorează din citire, când stă la rugăciune. Şi iarăşi, din rugăciune se luminează întru citire. Urât lucru este când iubitorii de trup şi cei îndrăciţi cu pântecele se apucă a iscodi lucrurile duhovniceşti, după cum curva pentru întreaga înţelepciune a grăi. Trupul care-i bolnav se întoarce şi se îngreţoşează de bucatele cele grase; tot aşa mintea care se îndeletniceşte întru lucrurile lumeşti, nu se poate apropia de cercarea celor dumnezeieşti. Foc în lemne ude nu se aprinde; iar dumnezeiasca fierbinţeală în inima ce iubeşte odihna şi răsfăţarea, nu se aprinde.

CUVÂNTUL 6

Cum că nu se cade ca întâlnirile femeilor să se facă fără de pază

Pentru stăpânirea gândurilor şi înfrânarea patimilor, din destul am zis mai sus. Dar trebuie nu numai de acestea să ne păzim, ci şi de întâlnirile cu femeile pe cât este cu putinţă să fugim, de nu vreo nevoie oarecare netrecută ne-ar sili spre întâlnire. Încă şi vreo nevoie de ne va ajunge, ca de foc trebuie să ne ferim şi prea iute şi grabnică despărţirea să o facem, căci iată ce zice pentru aceasta Înţelepciunea lui Solomon (Pilde 26, 27): „Va lega cineva foc în sân şi hainele lui nu le va arde? Sau va călca cineva peste cărbuni de foc şi picioarele lui nu le va arde?”. Iar de va zice careva că dintru a se întâlni cu femeile şi de a petrece împreună multă vreme, nu se vatămă, apoi să ştiţi că unul ca acesta sau nu se împărtăşeşte firii bărbăteşti, în mijlocul amândorura firilor stând - precum spun că sunt famenii cei din naştere, de vom zice că aceia au nepătimire către femei, uităm ce zice înţeleptul că pofta famenului este stricând fecioria fetei - sau deşi s-au împărtăşit firii bărbăteşti, dar unul ca acesta fiind înecat de patimi nu mai simte că pătimeşte, întocmai fiind cu oamenii beţi sau cu cei ieşiţi din minte cari cele mai cumplite pătimind, socotesc că sunt afară de pătimire.

Dar cum să zicem (ceea ce nu este de zis) că este cineva care nu se îmboldeşte de patimă bărbătească; deşi el nu pătimeşte, nu îi va ameninţa însă pe alţii că adică, nu pătimeşte? Căci deşi unul ca acesta n-ar avea sminteală, întâlnindu-se des cu femeile şi vorbind, dar oare puţină pagubă pricinuieşte celor cari îl văd întru asemenea întâlniri?

Să nu se înşele unul ca acesta, căci oricum ar fi se primejduieşte. La asemenea întâlniri pătimeşte vătămare în gânduri; dar cum ne va încredinţa pe noi că şi femeia este fără de pătimire? Căci adeseori aceea fiind mai slabă cu firea, pătimeşte sminteală în cuget din pricina celui care face întâlnirile fără de pază. El adică nu s-a rănit, dar a pricinuit rănire fără ca să cunoască... De multe ori femeia, ca şi cum din dragoste duhovnicească, venind la călugăr începe cu ochii a se umple de păcat; căci prin căutături obraznice se vânează de chipul aproapelui şi pe fecioria cea dinăuntru (pe care Mirele Hristos o iubeşte mai ales) a sufletului cu gânduri necurate o strică.

Pentru ca să înţelegi mai bine, frate ori soră, cât de multă pază se cuvine să avem a nu da pricină smintelii, voi aminti o poruncește: fugiți de curvie (I Cor, cap.6, 18). Deci ca nimic din cele zise să nu se întâmple trebuie să fugim, de este cu putință, cu desăvârșire de întâlnirile cu femeile, iar de nu este cu putință cu desăvârșire cel puțin să ne ferim de întâlnirile cele dese și cu zăbavă (adică lungi) cu femeile; nu pentru că urâm neamul lor, să nu fie! Nici nu ne lepădăm de rudenia lor. Ci mai ales le povățuim și cu pilde voim a le folosi după putință pe cele care cu adevărat voiesc a-și păzi cinstea, dar mai ales pe cele cari au îmbrățișat cinul monahicesc și au intrat în stadiul luptelor pentru curățenie, de vreme ce acestea se nevoiesc asemenea cu noi pentru același scop. Iar de întâlniri dese și vorbiri lungi să ne ferim, ca nu cumva să se facă aducere aminte a patimii pe care am lepădat-o și pe care am oprit-o, cu darul Domnului nostru Iisus Hristos. Amin.

CUVÂNTUL 7

DIN CARTEA CARE SE ZICE: HRISTOITIA

„Fagur de miere sunt cuvintele bune;
și dulceața lor tămăduire sufletului”
(Pild. Solomon. 16, 26)

Nici monahii nu se cade a grăi rușinos sau să băsmuiască, nici să glumească sau să râdă.

Și dacă iarăși este oprit celor sfințiți și clericilor a nu vorbi cuvinte de rușine, a băsmui, a glumi și a râde, cu mult mai mult fără de asemănare este oprit călugărilor. Deoarece călugării precum se cuvine a avea trupul feciorelnic, așa se cade a avea și gură curată de tot cuvântul rușinos, de băsmuire și de orice glumă și râs; precum hotărăște monahilor Sf. Ioan Scărarul, monahul este silă a firii necontenită, trup neîntinat, gură curățită și minte luminată. Că pe adevăratul monah îl face dorul cel ceresc și cea întru Dumnezeu petrecere, după Sfântul Efrem, și nu lucrurile acestei lumi și glumele. Pe monah nu tunderea și îmbrăcămintea îl face, ci dorirea cea cerească și petrecerea cea dumnezeiască, că întru acestea viața cea prea

CUVÂNTUL 8

Pentru nepătimire şi pentru fecioria trupului şi a sufletului (de la Sf. Nil, Sf. Ioan Gură de Aur şi Sf. Vasile cel Mare)

Sf. Nil scrie către o fecioară (monahie): nebăgând seamă de nevrednicia mea, primeşte cu dragoste duhovnicească şi ia aminte cirind cuvântul acesta, că vei afla negrăit folos într-însul; mai vârtos vei putea înţelege că aici sunt cuprinse poruncile Domnului nostru Iisus Hristos din Sfânta Evanghelie, fără de care nimeni nu se va putea mântui, măcar de şi-ar da tot trupul său la răni, ori spre ardere, măcar de n-ar mânca în toată vremea vieţii sale o litră de pâine, pentru că postirea şi privegherea şi toată osteneala trupească nu ni s-a dat pentru alta, ci pentru ca sfinţindu-ne trupul nostru prin înfrânarea celor cinci simţiri să putem curăţi şi ştiinţa noastră prin domolirea patimilor sufleteşti: zavistia, pizma, ţinerea în minte de rău, iuţimea, mânia, clevetirea, mărirea deşartă, părerea şi mândria, pe care de nu le va surpa oricine de la sufletul său, în zadar îi va fi călugăria, în zadar îi va fi fecioria, în zadar îi va fi în scurt toată osteneala trupească; căci ieşind din viaţa aceasta se va afla fără roadă şi se va trimite în matca focului celui veşnic. Aceasta nu o zic de la mine căci eu cu totul sunt întunecat la ochii sufletului de aceste patimi, ci de la sfinţii Părinţi voi aduce ca mărturie mai întâi cuvântul de învăţătură al sfântului Ioan Gură de Aur către călugări, unde zice: că puternic este Domnul Slavei Iisus Hristos a se face povăţuitor fiecăruia, care se va aduce pe sine curat, precum El ne învaţă; dacă se va dezbrăca pe sine de moşie, de neam, de avere şi dimpreună de toată lumea ca un adevărat pătimitor.

Pentru că cel ce nu se leapădă de toate averile lui şi nu moare pentru toată lumea, acela nu poate a se face ucenic Domnului. Numai de vei iubi pe Domnul Dumnezeul tău din tot sufletul tău şi pe aproapele tău ca pe tine; de vei păzi fecioria ta fără prihană, cea trupească precum şi cea sufletească, până la sfârşit; de vei agonisi milă şi îndurare în vasele inimii tale şi te vei găti cu făclii luminoase spre întâmpinarea cerescului mire, ca nu cumva în ceasul acela să se stingă candela ta neavând untdelemn.

Pentru că ce va folosi omului dacă își va păzi trupul său curat, iar partea cea dinăuntru a blidului, adică inima, va fi plină de vicleşug, de urâciune, de pomenire de rău, de mânie, de pizmă, de zavistie, de mândrie şi de iuţime? Pentru că cel ce se mânie pe fratele său, acela umblă încă întru întuneric şi ucigaş de oameni este.

Iară de socoteşte cineva că fără de vreme scriu acestea, să caute la pilda celor zece fecioare: că pe cinci le-a numit înţelepte, iar pe cinci nebune, nu curve. Însă deşi nu le numeşte curve vedem că întru nimic nu le foloseşte fecioria cea din afară: pentru că în loc de milostivire şi de iubire frăţească, s-au umplut inimile lor de otravă şi de vicleşug. Deci pentru aceasta s-au scos afară de Mirele cel ceresc şi cu plângere mare au început a striga: „Doamne, Doamne, deschide-ne nouă". Dar cu nimic nu s-au folosit de la Domnul măririi, ci numai aceasta au auzit: „Nu vă ştiu pre voi". Pentru că după moarte nu este mărturisire, nici pocăinţă, ci muncă neîncetată. Aici numai, adică în această viaţă, este dezlegare de rele, aici este cerere, aici milă; şi orice povară îşi va lega fiecare aceea o va şi purta.

Dintru aceste sfinte cuvinte ale Sfântului Ioan Gură de Aur poate să înţeleagă oricine, cât este de trebuincioasă curăţenia sufletului, fără de care nimeni dintre călugări ori mireni nu se va mântui.

Dar pentru că am zis că pentru mântuirea omului este nevoie de curăţia sufletului, poate va cuteza cineva să zică că devreme ce curăţia sufletului este îndeajuns spre a ne mântui celelalte nevoinţe ale trupului sunt netrebuincioase. Dar oricare va îndrăzni nu numai a grăi, ci numai a socoti una ca aceasta, unul ca acela să se rupă din turma cea pravoslavnică ca un eretic şi ca un mădular putred şi potrivnic socotelii duhovniceşti celei drepte.

Pentru dacă voi da trupul meu a se îndestula şi a se îngreuia cu mâncărurile şi cu băuturile, cum voi putea a scăpa de multa cuvântare, de unde se naşte de multe ori şi prigonirea în cuvânt şi râsul cel fără luare aminte, prin care găsesc dracii loc a se încuiba în casa sufletului nostru şi ne ridică spre felurite patimi. Iar din prigonirea în cuvânt se naşte pizma, iar dintru aceasta se naşte ţinerea în minte de rău. Iar din nesaţiul pântecelui se naşte curvia şi dacă cineva se va birui de aceasta, atunci unde-i învăţătura Sfintei Evanghelii.

Că ne porunceşte Domnul în sfânta Evanghelie nu numai să nu curvim, dar nici să nu poftim, pentru că curvia este patimă a trupului celui simţitor de care zice Sf. Apostol Pavel că este lăcaş al lui Dumnezeu, şi cel ce va strica lăcaşul lui Dumnezeu, îl va strica pe acela Dumnezeu. Deci dacă pe acela ce va strica trupul, spurcându-l prin preacurvie, îl va strica Dumnezeu, apoi cu cât mai mult va pedepsi Dumnezeu pe cel ce va strica sufletul său prin multe rele? Cu cât este mai cinstit sufletul decât trupul, cu atât i se cade omului mai vârtos a-şi agonisi nepătimirea sufletului. Drept aceea noi, pătimaşii, cu dreaptă socoteală se cade a socoti oare pentru care pricină ne-am lepădat de lume şi de desfătări şi mai ales ne-am făgăduit lui Dumnezeu a păzi fecioria şi sărăcia. Mai întâi ne-am făgăduit a păzi fecioria pentru însăşi dragostea Domnului nostru Iisus Hristos, care cu acest fel de a petrece a trăit în lumea aceasta, arătând tuturor celor ce şi-au ales a-i urma Lui, că aşa se cade a petrece în lume, precum a petrecut El, adică întru feciorie, nesmintind-o pe aceasta nicidecum, precum zice Sf. Vasile: „Rămânând până la sfârşit întru ceea ce s-a născut (întreg, aşa cum s-a născut), nemişcându-şi fecioarele mâna către pipăire de bărbat, nici împletind cele neîmpletite, ori legând împreună pe cele dezlegate, şi pe mădularele cele nestricate împleticindu-le cu mădularele de alt neam spre a le strica. Ci socotind slava cea mare pe care a făgăduit-o Domnul prin Proorocul, aceasta grăieşte Domnul către scopiţii cei ce păzesc sâmbetele mele şi a celor ce voiesc să se ţină de aşezământul meu: Le voi da loc în casa Mea şi întru zidul Meu loc numit, mai bun decât al fiilor şi al fiicelor. Nume veşnic le voi da lor şi nu va lipsi această slavă mare, să înceteze fecioara, nu întru lucrare fecioria păzindu-şi, ci întru a rămâne nemişcată către lucrare, păzindu-şi, astfel nestricarea.

Că zice Sf. Vasile că s-a zidit fecioara pe pământ din suflet şi din trup, ca un chip al lui Dumnezeu cu taină să sâmbeteze, adică să înceteze. Nu mâna, nu piciorul, nu ochiul, nu alt mădular mişcând, dar nici mintea cea pricinuitoare de stricăciune a frumuseţii celei fireşti să nu o mişte spre poftă trupească. Ci facă-o să stea ca o bună pecetluire a lui Dumnezeu, nemişcată către vreo nălucire sau atingere, cu totul pe piatra nepoticnirii (neclintirii) ca nu cumva cineva prin ochi, prin auzire sau prin altă simţire intrând cu vicleşug, pe furiş, înăuntru să mişte din loc închipuirile cele din suflet cari sunt după chipul lui Dumnezeu sau amestecând împreună pe cele întâi închipuite ale sale undeva rău le va pecetlui.

Şi frumuseţea sufletului într-acest chip o va vătăma, iar trupul fiind materialnic, prin atingeri stricătoare, de către toate părţile îl va umple de spurcăciuni şi de prihăniri.

Deci de vreme ce vrednicia fecioriei este atât de înaltă, lucru mai presus de firea omenească şi a îngerilor celor fără de materie, se cade tuturor iubitoarelor de Hristos fecioare a urma viaţa celor fără de materie, a fi privighetoare de-a pururea ca şi aceştia, a uita toată grija pământească şi a avea numai grija lui Dumnezeu ca şi Îngerii. A înfrâna trupul după putinţă şi de mâncare, şi de băutură, şi de odihnă, a se îndeletnici întru citirea dumnezeieştilor Scripturi, care luminează mintea şi ne aduc către frica lui Dumnezeu.

A plânge de este cu putinţă până la răsuflarea cea de pe urmă, rugând milostivirea Lui ca, de se află în vreo bunătate, să o păzească pe fecioră prin darul Său să nu cadă, şi de cele ascunse (după cuvântul Proorocului David) care nu sunt pricepute de neputinţa firii omeneşti să o curăţească. Şi aşa puţin, câte puţin nevoindu-se fecioara, va ajunge şi întru curăţirea sufletului care este în stare a face fecioria trupului ca pe o slujnică a fecioriei sufleteşti. Şi atunci cea sufletească şi-o păzeşte pe cea trupească nevătămată. Iar dacă nu şi-a curăţit fecioara poftele din suflet şi nu s-a făcut stăpânitoare curăţia cea sufletească peste cea trupească, cu anevoie este a-şi păzi cineva trupul său nespurcat.

Pentru aceasta nevoieşte-te maică a-ţi curăţi şi sufletul dimpreună cu trupul, împodobindu-te cu haina cea prea frumoasă a smeritei cugetări, nedând loc nicidecum mândriei, ci când vei vedea că mai mult sporeşti înainte, atunci mai mult să te rogi lui Dumnezeu cu lacrimi ca să-ţi dea smerenie, că aşa ne şi porunceşte, zicând: „Când faceţi toate cele poruncite, ziceţi că robi netrebnici sunteţi, cele ce am fost datori a face am făcut". Deci şi sfinţia ta aşa făcând, atunci va zice mirele tău, Hristos: Deschide-mi cea de aproape a mea, sora mea, porumbiţa mea, cea desăvârşit a mea, căci în urma mirurilor tale am alergat", căci acesta este mirul cel de bună mireazmă al lui Hristos, adică smerenia, care drept aceea şi locuieşte în inimile smeriţilor; adică întru a iubi pe Domnul din toată inima şi din tot sufletul şi pe vecinul ca pe noi înşine, a ne supune celor mai mari ca însuşi lui Hristos şi unul altuia asemenea. Ca nu vreunul din noi să se afle ca Iuda, ci ca Apostolii cei ce se supunea Domnului. Pentru că cei ce stau împotrivă judecată vor lua loruşi. Şi a nu fi împotrivitori în cuvânt sau clevetitori sau bârfitori, sau în deşert cugetători, sau răpşitori pentru că acestea toate şi cele asemenea acestora, roade ale diavolului sunt şi din prisosinţa inimii grăieşte gura. Să ne iubim unul pe altul pentru Domnul cel ce a zis, „de mă iubiţi pre mine, poruncile mele păziţi" şi iarăşi, „întru aceasta vor cunoaşte toţi că îmi sunteţi ucenici, de vă veţi iubi unul pe altul". Că unde este dragostea, acolo este Hristos, pentru că Iisus Hristos dragoste este, iar unde este urâciune şi cele asemenea, acolo nu este Hristos de faţă, ci balaurul cel viclean se sălăşluieşte.

Fără de smerenie şi ascultare şi fără de dragoste nu putem fi adevăraţi ucenici ai lui Hristos. Căci El făcându-se nouă chip, S-a smerit pe sine, ascultător zicându-se Tatălui până la moarte, şi moarte pe Cruce. Tot el ne-a dat pildă de cea mai înaltă dragoste, pogorându-se din slava cerului în lume pentru nemărginita lui milostivire şi dragoste către noi cei sărăciţi de bunătăţile raiului prin amăgirea vicleanului.

Deci bine este întru noi a se sălăşlui dragostea, ca nu cumva să se ivească în mijlocul nostru iubirea de prigonire şi sfada şi ca nu cumva să scârbim pe vreunul din fraţi sau din surori. Iar de se va şi întâmpla din vreo răpire a mânia pe cineva din fraţi, se cade fiecăruia a cădea cu lacrimi înaintea fratelui pe care l-a scârbit şi a se împăca cu dânsul din toată inima, ştiind că Domnul vede. Că omul vede în faţă, iar Domnul vede în inimă. „Că de nu veţi lăsa oamenilor greşelile lor, a zis Domnul, nici Tatăl vostru cel ceresc nu va lăsa greşelile voastre" şi „lăsaţi şi se va lăsa vouă" şi „soarele să nu apună întru mânia voastră". Căci nu ştim ce va naşte ziua de mâine şi nu ştim în care ceas vine furul. Căci cu neputinţă este - zice Sf. Ioan Gură de Aur, a intra în uşa vieţii sufletul ce ţine minte răul. Măcar şi toată dreptatea de ar face, urâciune este înaintea Domnului, şi este zădarnică toată lucrarea unui om ca acesta. Destul ne este a înţelege cuvântul Sfântului Apostol Pavel, ce zice: „De aş grăi în limbi îngereşti şi omeneşti şi de aş şti toate tainele şi de aş avea toate darurile proorociile, iar dragoste nu am, nimica nu sunt. Dragostea nu pizmuieşte, nu se înalţă, nu se trufeşte, nu răsplăteşte rău pentru rău. Dragostea nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr. Dragostea îndelung rabdă. Dragostea niciodată nu cade".

CUVÂNTUL 9

SCRISOAREA A 43-A
A SF. VASILE CEL MARE

Către Fecioara cea căzută

Acum este vremea să vestim acel cuvânt proorocesc şi să zicem: Cine va da capului meu apă şi ochilor mei izvoare de lacrimi? Şi voi plânge pe cei răniţi, feciorii norodului meu?... Şi dacă Ieremia i-a socotit vrednici de plâns de mii de ori pe cei ce au fost răpuşi trupeşte pe câmpul de luptă, ce să mai spunem de o asemenea înfrângere a sufletelor? Răniţii tăi (Isaiia 22.2) nu sunt răniţi de sabie, nici morţii tăi, morţi de război, ci dimpotrivă, plâng boldul morţii celei adevărate - păcatul greu şi săgeţile aprinse ale celui viclean cari ard fără milă împreună cu trupurile şi sufletele.

Văzând pe pământ o asemenea călcare de lege, fără de îndoială că tare se vor mai tângui legile Domnului... că fără de ruşinare curveşte însuşi mireasa Stăpânului, al cărei cap este însuşi Hristos. Vor plânge înseşi duhurile sfinţilor şi Finees râvnitorul, căci el acum n-are putinţă, ca luând suliţa în mâini să pedepsească păcatul trupesc şi împreună cu el (plânge) şi Sfântul Ioan Botezătorul, căci acum el nu mai poate să părăsească lăcaşurile de sus ca şi oarecând pustiul, spre a veni să descopere fărădelegile, iar de va fi nevoie să sufere să fie gata să rămână mai degrabă fără de cap, decât să se lepede de îndrăzneală.

Şi oare, nu cumva Ioan strigă şi acum şi îşi înalţă glasul mai tare decât mai înainte pentru Irodiada, zicând: „Nu ţi se cuvine să o ai de soţie!” (Mat. 14,4) căci deşi trupul lui Ioan, după rânduiala obişnuită a firii s-a supus hotărârii Dumnezeieşti şi deşi limba lui Ioan tace, dar cuvântul Domnului nu se leagă. Cel care şi-a întins îndrăzneala până la moarte, când se strica căsătoria unui rob asemenea lui, oare va suferi acum văzând asemenea necinstire a cămării de nuntă celei sfinte a lui Dumnezeu? Dar tu, care ai lepădat de pe tine jugul acelei (sfinte) legături dumnezeieşti şi ai fugit din prea curata cămară de nuntă a adevăratului Împărat şi ai căzut cu urâciune în această stricăciune necurată şi ruşinoasă, fiindcă nu mai poţi scăpa de această învinuire amară, și nu ai putință și nici mijloace să ascunzi răul, te umpli încă de îndrăzneală. Și după cum cel necurat, căzând în adâncul răutăților, nu bagă de seamă, asemenea și tu te lepezi chiar de făgăduințele date adevăratului Mire și strigi că nu ești fecioară și că niciodată n-ai făgăduit să fii fecioară, cu toate că ai dat multe făgăduințe ale fecioriei și pe multe chiar le-ai împlinit în faptă. Amintește-ți de strălucita mărturisire făcută înaintea lui Dumnezeu, a îngerilor și oamenilor.

Amintește-ți de soborul prea cinstit, de chipul sfânt al fecioarelor, de adunarea Domnului și a sfinților Bisericii, de prea bătrâna ta bunică cea întru Domnul care întinerește și se înfrumusețează în virtuți încă și acum, mai adu-ți aminte și de mama ta, care împreună cu ea râvnește întru Domnul și cu osârdie se silește prin oarecari osteneli noi și neobișnuite să distrugă în sine urmele deprinderilor, de asemeni adu-ți aminte și de sora ta, care urmează întocmai amândurora, iar în unele se silește să le și întreacă și cu virtuțile fecioreşti întrece meritele înaintașilor, iar pe tine, sora ei, după cum te-a cinstit până acum și cu fapte și cu cuvântul, necontenit te cheamă la aceeași luptă.

Amintește-ți de ele și de chipul îngerilor dimprejurul Domnului, și de viața duhovnicească în trup, și de viețuirea cerească pe pământ. Adu-ți aminte de zilele senine, de nopțile luminoase, de cântările duhovnicești, de cântarea prea dulce a psalmilor, de rugăciunile sfinte, de așternutul curat și neîntinat, de sporirea în virtuțile fecioreşti, de masa modestă, de toate câte făgăduiau că fecioara ta se va păstra nestricată.

Unde-ți este dară înfățișarea cuviincioasă, unde-ți este purtarea frumoasă și îmbrăcămintea cea simplă cuvenită fecioarei, unde-ți este roșeața cea frumoasă, semn al rușinării și albeața frumoasă a feței înflorită din înfrânare și priveghere, care strălucea mai plăcut decât toată frumusețea?

De câte ori ai vărsat lacrimi fierbinți, pentru paza fecioriei tale celei neîntinate? Câte scrisori (adică rugăciuni) ai făcut către sfinți, cerând ajutorul lor, nu ca să intri în căsătorie omenească (adică să cazi în această stricare), ci să nu te lepezi de Domnul Iisus? „Câte daruri ai primit tu de la Mine!” Să mai pomenesc oare de cinstea pe care o primeai pentru El de la prietenii Lui? Ori să mai vorbesc de împreună viețuirea cu fecioarele, de cele câștigate împreună cu ele, de bunăvoința lor, de laudele pentru feciorie, de fecioreştile binecuvântări, de scrisorile ce-ți trimiteau ție ca unei adevărate fecioare?

Dar acum la suflarea cea mică a duhului care lucrează acum în fiii răzvrătirii (Efes, 2.2) te-ai lepădat de toate acestea; moștenirea ta scumpă pe care ai câștigat-o cu atâtea nevoințe, ai schimbat-o pe plăcerile trecătoare cari numai un timp scurt îți îndulcesc gâtul, iar apoi se fac mai amare decât fierea. Cine oare nu va zice cu întristare: „Cum s-a făcut desfrânată cetatea cea credincioasă, Sionul?" (Isaiia 1,21). Oare însuși Domnul nu va spune celor ce umblă acum în duhul lui Ieremia: „Vezi ce mi-a făcut fiica lui Israil?" (Ieremia). Eu mi-am logodit-o întru credință și în nestricăciune, întru dreptate și în judecată, în milă și în bunătăți, după cum i-am și făgăduit prin Proorocul Osea.

Dar ea i-a iubit pe cei străini și deși eu, bărbatul ei sunt viu, ea se socotește desfrânată și nu se teme să aparțină altui bărbat. Împreună cu îndrumătorul mireselor, dumnezeiescul și fericitul Pavel acesta nou, ca și cel din vechime, prin al cărui sfat și mijlocire tu ai lăsat casa părintească și te-ai unit cu Domnul (prin legătura călugăriei), și unul și altul fiind întristați de fapta ta, oare nu vor zice ei că frica de care m-am temut, mi-a venit mie, și de ce m-am speriat, aceea m-a întâmpinat (cf. Cartea lui Iov 3,25) pentru că v-am logodit unui singut bărbat ca să vă înfățișeze lui Hristos, și întotdeauna m-am temut ca nu cumva, după cum șarpele a ademenit cu viclenia sa pe Eva, așa să vatăme și mințile voastre (II Corint. 11,2-3). De aceea prin mii de cântări plăcute am căutat eu să liniștesc în tine furtuna patimilor și prin mii de sfaturi să păzesc Mireasa Domnului, totdeauna vorbindu-ți de frumusețea vieții feciorelnice - căci cea nemăritată se îngrijește de ale Domnului - ca să fii sfântă și cu trupul și cu sufletul și-ți arătam vrednicia fecioriei, numindu-te lăcașul Domnului, ca și cum ți-aș fi dat aripile râvnei, înălțându-te spre Iisus și ți-am ajutat și îngrozindu-te cu pedepse să nu cazi. Îți ziceam: „De va strica cineva Biserica lui Dumnezeu, și Dumnezeu îl va strica pe acela" (I Corint. 3,17) și adăugam cuvinte cari te îndemnau la rugăciune". Și duhul vostru și sufletul vostru și trupul vostru să se păzească în toată întregimea fără prihană la venirea, Domnului nostru Iisus Hristos" (I Tesal. 5, 23). Dar cu toate acestea m-am ostenit în zadar și amarnic a fost sfârșitul ostenelilor mele cele plăcute, pe care le-am purtat pentru tine. Din nou trebuie să oftez pentru acestea, de care așteptam să mă bucur, căci ai fost amăgită de șarpe mai rău decât Eva.

Nu numai gândurile ți s-au stricat și împreună cu ele trupul s-a spurcat, dar ceea ce este și mai groaznic, despre care n-aș dori să vorbesc, dar despre care totuși nu pot să tac, focul arde pârpălind în oasele mele și m-am părăsit de pretutindenea și nu pot suferi (Ierem. 20, 9).

Lua-voi dar membrele lui Hristos ca să le fac membre ale unei desfrânate (I Corint. 6, 15). Este un rău neasemănat cu altele, e o nouă răutate în lume. Căci s-a zis: „Treceți în ostroavele Hetimului și vedeți, și în Chidor trimiteți și socotiți foarte și vedeți de s-au făcut unele ca acestea, de și-au schimbat păgânii dumnezeii lor și aceia nu sunt dumnezei". (Ierem. 2, 10-11).

Dar fecioara și-a schimbat slava ei și s-a dat întru rușine. Spăimântatu-s-a cerul de aceasta și s-a înfricoșat mult foarte că rele au făcut. Și acum zice Domnul că două rele a făcut fecioara: m-a lăsat pe Mine adevăratul Mire al sufletelor sfinte și a fugit către necuratul și nelegiuitul stricător al sufletului și al trupului, s-a lepădat de Dumnezeu Mântuitorul ei și a dat membrele sale în robia Necurăției și a fărădelegii (Romani 6, 19), iar pre mine m-a uitat și a umblat în urma poftitorului ei (Osea 2, 13) care nu o va ajuta întru nimic.

„Au doară cel ce cade nu se scoală? Sau cel ce se abate nu se întoarce?" (Ierem. 8, 4). Pentru ce s-a întors fecioara fără rușine, deși a auzit că Iisus Mirele, zice prin Ieremia: „Și am zis după ce a desfrânat în toate acestea: întoarce-te la mine, și nu s-a întors" (cap. 3, 7). „Și nu este rășină în Galaad? Ori doctor nu este acolo? Pentru ce nu s-a suit vindecătoarea fetei norodului meu?" (cap. 8, 22).

Și în sfânta scriptură vei găsi multe ajutoare împotriva acestui rău, multe leacuri izbăvitoare de peire. Așa sunt tainele despre moarte și înviere, așa sunt cuvintele despre strajnicul județ și muncile veșnice. Învățăturile despre pocăință și iertarea păcatelor, mii de pilde despre întoarcerea păcătoșilor, despre drahmă și oaie, și fiul cel pierdut care și-a irosit averea cu desfrânatele, care pierdut a fost și s-a aflat, mort a fost și a înviat. Să ne folosim de aceste ajutoare împotriva răului, vindecând sufletul nostru.

Gândește-te la ziua cea de pe urmă, închipuiește-ți turbarea duhului, încetarea suflării și ceasul de moarte, îngerii cari vin în grabă, sufletul cuprins de tulburare grozavă, chinuit fără de milă de cugetul cel împovărat care-şi îndreptează privirile îndurerate spre cele de dincolo; în sfârşit, însăşi trebuinţa neînlăturată a strămutarii în altă lume...

Aminteşte-ţi de vedenia lui Daniil, când înfăţişează judecata înaintea ochilor noştri: „Am văzut până ce s-au pus scaunele şi a şezut Cel vechi de zile; şi îmbrăcămintea Lui era albă ca zăpada şi părul capului Lui ca lâna curată; scaunul Lui pară de foc, roatele Lui foc arzător. Râu de foc curgea, ieşind dinaintea Lui: Judecătorul a şezut şi cărţile s-au deschis" (Daniil 7, 9-10). Cele bune, cele rele, cele vădite şi cele tainice, faptele, cuvintele, gândurile, toate se descoperă auzului tuturor îngerilor şi oamenilor. Dar în ce stare jalnică vor fi cei ce au vieţuit rău? Unde se va ascunde sufletul, care într-o clipeală se va descoperi înaintea atâtor priviri fiind încărcat de rele? Care va fi starea trupului celui supus acestor chinuri nesfârşite şi de nesuferit, unde focul nestins, viermele chinuitor veşnic, fundul întunecat şi groaznic al iadului, suspinul amar, oftările, plângerea şi scrâşnirea dinţilor, şi unde suferinţele nu vor avea sfârşit. De toate acestea nu este scăpare după moarte, nici putinţă de a uşura chinurile amare.

Putem scăpa de ele acum. Cât mai este putinţă să ne ridicăm din cădere: să nu ne deznădăjduim, ci să ne îndreptăm de faptele rele. Iisus Hristos a venit să mântuiască pe cei păcătoşi. „Veniţi să ne închinăm şi să îngenunchem şi să plângem înaintea Domnului" (Ps.94). Cuvântul care ne cheamă la pocăinţă spune: „Veniţi la mine toţi cei osteniţi şi împovăraţi şi eu vă voi odihni" (Matei 11, 28). Aşa că avem cale spre mântuire dacă dorim această mântuire. „Înghiţit-au moartea biruind, dar să ţii minte tare, că iarăşi a luat Domnul Dumnezeu toată lacrima de la toată faţa" (Isaiia 25,8). „Credincios este Domnul întru toate cuvintele sale" (Psalmul 144).

El nu minte când zice: „Şi de vor fi păcatele voastre ca mohorâciunea, ca zăpada le voi albi; iar de vor fi ca roşeala ca lâna le voi albi" (Isaiia 1,18). Marele doctor al sufletelor este gata să-ţi vindece rana, este eliberatorul, izbăvitorul, nu numai al sufletului tău, ci al tuturor sufletelor robite păcatului. Aceste cuvinte însăşi buzele sale scumpe şi sfinte le-au grăit. „N-au nevoie cei sănătoşi de doctor, ci cei bolnavi. N-am venit să chem pe drepţi, ci pe cei păcătoşi la pocăinţă" (Matei 9, 12-13). Ce dezvinovăţire vei avea tu sau altcineva, dacă El glăsuieşte acestea? Dumnezeu vrea să te vindece de o rană rea şi să-ţi răsară lumina din întuneric. Te caută păstorul cel bun care a lăsat oile cele nerătăcite. De te vei încredinţa lui, nu va zăbovi, nu va trece alături iubitorul de oameni, ci te va duce pe umerii săi, bucurându-se că a găsit oaia cea pierdută. Tatăl s-a ridicat şi aşteaptă întoarcerea ta din rătăcire. Îndreptează-te numai şi încă departe fiind tu, va veni la tine, va cadea pe grumajii tăi şi te va cuprinde în braţele sale, pe tine cea curăţită prin pocăinţă. Şi în cea mai scumpă îmbrăcăminte va îmbrăca sufletul tău, te va dezbrăca de omul cel vechi şi-ţi va pune inel în mâinile tale, de pe care s-a spălat sângele morţii, şi-ţi va încălţa picioarele cari s-au întors de la căile răului spre cărarea păcii evanghelice. Şi va vesti ziua veseliei şi a bucuriei îngerilor şi oamenilor şi în tot chipul se va serba întoarcerea ta. Amin, „zic vouă: în ceruri va fi mai multă bucurie pentru un păcătos ce se pocăieşte" (Luca 15, 7).

Dacă cineva dintre cei ce se cred a fi drepţi se va supăra că tu prea degrab ai fost primită, însuşi bunul Părinte va zice întru apărarea ta: Se cădea însă, să ne veselim şi să ne bucurăm, căci sora ta aceasta era moartă şi a înviat, pierdută era şi s-a aflat.

BLAGOSLOVENIE
* JERUSALEM *
LOCURILE SFINTE

CUVÂNTUL 10

ÎNSEMNARE

Când din slobozirea lui Dumnezeu a căzut Sfânta Cetatea Ierusalim în mâinile perşilor pentru păcatele noastre, s-a petrecut atunci un lucru vrednic de însemnare; când au cucerit cetatea păgânii şi au ucis mii şi zeci de mii de creştini, au intrat în cele din urmă şi în Sfânta Biserică a Învierii Domnului şi în celelalte lăcaşuri ale mântuitoarelor patimi ale Domnului, unde se aflau adunaţi mulţime de creştini, pe cari i-au tăiat păgânii. Au ales dintr-înşii copiii cei chipeşi şi fecioarele, luându-i ca robi. După ce a încetat tulburarea şi robia, perşii au stricat fecioarele şi femeile ce le robiseră.

În acea vreme una dintre fecioare se uita cu inima îndurerată la cele ce se făceau roabelor lui Dumnezeu şi temându-se să nu-şi strice fecioria, nu primea din mâna păgânilor nici mâncare şi nici băutură de fel, ci se topea numai în plânsete şi tânguire amară. Stăpânul ei persul, care avea dregătoria de satrap, o îndemna şi pe această fecioară să se plece poftei lui celei necurate, devreme ce el o avea acum roabă dimpreună cu alte fecioare creştine; pe acestea din urmă le înşelase să-şi lepede credinţa şi să-şi strice fecioria, şi le sfătuia să o îndemne şi pe această fecioară să se plece lui.

Ea însă se îngreţoşa şi nicidecum nu voia să audă de aceasta, ci numai suspina din adâncul sufletului şi le ocăra pe celelalte aducându-le aminte de Mirele Hristos pe care l-au părăsit. Aflând stăpânul despre neînduplecarea ei s-a mâniat foarte. Într-o seară, pe când era la masă împreună cu alţi perşi şi cu fecioarele cele necinstite şi lepădate de Hristos, a poruncit să vină şi fecioara cea iubitoare de curăţie spre a mânca împreună, dar ea n-a voit să asculte. Atunci slugile satrapului au apucat-o cu sila, şi purtând-o pe umeri au adus-o la masa stăpânului. Ea însă nu s-a atins nici de mâncare, nici de băutură.

După ce s-a terminat masa, păgânul satrap, o îndemna iarăşi să se plece poftelor lui (spre amestecare spurcată). Şi văzând că ea nu se înduplecă nicidecum, s-a aprins de mânie şi a bătut-o până ce a căzut în nesimţire, apoi urcând-o pe aripa zidului de la turn, a întrebat-o iarăşi dacă se pleacă voii lui. Ea însă i-a făcut semn că nu-şi schimbă hotărârea. Atunci păgânul scoţându-şi sabia a început să o lovească cu sălbăticie şi la fiecare lovitură o întreba dacă se pleacă la pofta lui. Iar sfânta fecioară rămânând neclintită întru hotărârea ei de a-şi păzi cinstea, a fost scăldată toată cu sângele ei nevinovat. În cele din urmă, cunoscând păgânul satrap că nu sporeşte nimic, a poruncit slugilor, ca s-o arunce de pe înălţimea turnului. Astfel s-a săvârşit muceniceşte această sfântă fecioară, păzindu-şi cu negrăită bărbăţie fecioria şi credinţa, aducându-se ca o jertfă neprihănită Mirelui Hristos, de a cărui slavă se veseleşte acum în ceruri.

Însemnare găsită în Limonarul grecesc, scris de Sfântul Sofronie, patriarhul Ierusalimului, care a fost călugărit în Obştia Sfântului Teodosie. Înainte de-a ajunge patriarh a vizitat toate mânăstirile şi schiturile din Palestina, Siria, Egipt şi alte laturi creştine, de pe unde a adunat însemnări din viaţa creştinilor şi mai ales a pustinicilor. Din istoriile acestea a compus cartea ce se numeşte „Limonar" din care se vor aminti aici câteva. În româneşte nu se află tălmăcit până acum.

CUVÂNTUL 11

ÎNSEMNARE DIN VIAŢA SF. MUCENIŢE EUPRAXIA

Aceasta a fost din cetatea Nicomidiei în timpul împărăţiei lui Maximilian, de neam vestit, frumoasă la chip şi cu bune obiceiuri - fiind credincioasă roabă a lui Hristos. Prinsă de închinătorii de idoli, era silită să aducă jertfă dracilor. Şi nesupunându-se, a fost bătută cumplit, iar ea răbda cu bărbăţie. Apoi au dat-o unui om barbar ca să o spurce, iar acela a luat-o la casa sa. Fecioara se ruga neîncetat în taină Mirelui său cel prea curat, adică lui Hristos, ca să-i păzească fecioria nestricată. Şi când s-a închis cu dânsa spurcatul barbar în cămară, l-a rugat sfânta (arătându-se ca şi cum ar fi o fermecătoare) ca să o aştepte puţin, făgăduindu-i că-i va aduce o buruiană pe care, dacă o va purta cu sine, nu-l va vătăma nici o armă a protivnicilor. Iar barbarul i-a zis: „Pe urmă îmi vei aduce buruiana aceea". Răspuns-a înţeleapta fecioară: „Nu se cuvine să fie culeasă acea buruiană de femei stricate, ci numai de fecioare nenuntite. Pentru că de nu va fi arătată de fecioară curată acea buruiană, apoi nimic nu lucrează. Deci a slobozit-o bărbatul până ce îi va arăta buruiana aceea.

Mergând sfânta în grădină şi luând nişte buruieni cari se aflau acolo, le-a dat bărbatului. Iar el a zis: „De unde voi şti că sunt adevărate?" Atunci fecioara i-a zis: „Ia o sabie ascuţită şi repezind-o tare cu amândouă mâinile, loveşte-mă în grumaz, cât vei putea şi dintru aceasta vei şti că nimic nu mă va vătăma sabia ta". Iar el crezând cuvintelor ei, a repezit sabia cu toată puterea, şi lovind-o i-a tăiat cinstitul ei cap. Apoi cunoscând că este batjocorit de dânsa, scrâşnea cu dinţii de mânie, dar ce folos îi era din aceasta, căci înţeleaptă fecioară s-a dus nespurcată către Mirele său Hristos, lăsându-ne nouă minunată pildă de întreagă înţelepciune, voind ca mai bine să moară decât să-şi piardă fecioria sa.

CUVÂNTUL 12

PILDĂ DIN LIMONARUL SFÂNTULUI SOFRONIE

Un creştin vrednic de încredere povestea cum o călugăriţă din Alexandria se îndeletnicia la casa ei în tot felul de fapte bune, pricinuitoare mântuirii sufletului, adică întru rugăciuni, în postiri, privegheri şi mai ales în fapte de milostenie. Pentru aceasta a pizmuit-o vrăjmaşul diavol, punând în inima unui tânar, care se rănise de chipul ei, ca s-o tragă în cursă. O pândea mereu când ieşea din biserică şi mergând în urma ei îi zicea cuvinte ruşinoase. Iar călugăriţa se întrista foarte de aceasta.

Într-o zi văzând iarăşi că o urmăreşte, l-a chemat să vină către ea. El a alergat numaidecât cu bucurie văzând-o că se arată binevoitoare. Atunci ea îi zise: „Frate, ce bunătate ai găsit la mine de mă tulburi aşa?”. Răspuns-a tânărul: „Doresc ochii tăi mai mult decât orice lucru”.

Călugăriţa auzind aceasta şi-a scos ochii amândoi cu un briceag pe care îl purta la sine, zicând către tânăr: „Dacă tu te sminteşti pentru ochii mei, atunci eu nu vreau să-i mai am”. Văzând aceasta tânărul, că pentru el şi-a scos ochii, s-a umilit în sufletul lui şi, mergând într-o mânăstire, s-a făcut călugăr îmbunătăţit.

CUVÂNTUL 13

Un pustnic oarecare îmbunătăţit, mergând odată prin pustie, a întâlnit o fecioară şi-i zise: „Ce faci aici, maică?”. Ea, voind să-şi ascundă taina, i-a răspuns: „Am rătăcit drumul, avo, şi mă rog să mi-l arăţi”.

Dar pustnicul cunoscând cu duhul cele pentru ea, îi zise: „Minciuna este a diavolului, iar tu să-mi spui adevărul”. Atunci fecioara cerându-şi iertăciune, zise bătrânului: „Pentru că oarecare s-a smintit pentru mine, părăsind cetatea am venit în această pustie, ca în chipul acesta să-l scutesc de vătămare, iar eu să mă izbăvesc de tulburarea lui. Deci amândoi am scăpat de ispită. Şi iată că am împlinit astăzi 17 ani cu darul lui Dumnezeu şi până acum nici eu nu nu am văzut pe cineva nici altul pe mine". Atunci pustnicul o întrebă: „Dar ce mănânci?". Iar ea îi arătă o basma în care avea nişte bob muiat şi îi zise: „Bobul acesta muiat l-am luat cu mine, când am ieşit din cetate, şi aşa a iconomisit Dumnezeu, că iată am mâncat din el până astăzi şi încă nu s-a împuţinat". Acestea auzind pustnicul s-a mirat, dând slavă lui Dumnezeu, care astfel iconomiseşte pentru cei cari iubesc curăţia.

CUVÂNTUL 14

Odinioară, când după judecata cea dreaptă a lui Dumnezeu au năvălit asupra ţărilor creştineşti, păgânii agareni au ajuns până la Muntele Sinai prădând toate în calea lor şi silind pe creştini să-şi lepede credinţa şi să primească rătăcirea lui Mohamed. Cum au aflat de aceasta, creştinii cari locuiau aproape de castru (cetatea mânăstirii) şi aproape de sfântul Rug, au fugit împreună cu familiile lor aşezându-se tocmai în vârful Muntelui Sinai, spre a fi mai feriţi de năvălirea păgânilor şi ca să se poată apăra mai uşor. Dar năpustindu-se mulţime mare de agareni au învins pe creştini şi silindu-i ca să se lepede de credinţă i-au făcut supuşii lor. Unul dintre creştini, fiind mai temător de Dumnezeu, văzând pierzarea care venise asupra naţiei sale a apucat în grabă deasupra unei culmi de munte spre a se arunca în prăpastie ca ori să moară zdrobindu-se, ori de va cădea teafăr, să poată fugi din calea păgânilor, căci ar fi ales mai degrabă să moară, decât să trădeze credinţa. Iar femeia lui cum a văzut că el fuge spre prăpastia cea înfricoşată, s-a aruncat îndată pe umerii lui şi apucându-l de haină l-a oprit, rugându-l cu lacrimi fierbinţi şi zicându-i: „Unde te duci iubitul meu soţ, cum te grăbeşti să scapi numai tu iar pe mine şi pe copii ne laşi pierzării? Adu-ţi aminte că în patul tău eu n-am făcut vicleşug, martor este Domnul pentru aceasta. Deci să nu mă laşi ca să mă spurce păgânii trupeşte şi sufleteşte, căci eu fiind femeie slabă de fire, voi fi silită ca să mă lepăd de credinţă dimpreună cu copiii. Şi acum pentru că ai cugetat ca să scapi cu fuga, izbăveşte-ne mai întâi pe mine şi pe copii de pierzare, şi apoi pleacă unde crezi că-ţi vei mântui sufletul. Căci altfel nu cumva să ceară de la tine Dumnezeu sufletele noastre în ziua judecăţii. Deci jertfeşte-ne mai întâi pe noi, ca să nu cădem în mâinile păgânilor, şi apoi mergi cu bine. Fă-te următor lui Avraam, şi adă-ne jertfă lui Dumnezeu în locul acesta sfânt, ca să te izbăvească Dumnezeu prin sângele nostru; căci mai bine este să fim jertfiţi lui Dumnezeu de mâna ta, decât să fim înşelaţi de păgâni spre pierzare. Nu te las să pleci, ci ori rămâi împreună cu noi, ori taie-ne singur pe toţi, apoi du-te încotro vei putea". Acestea şi altele asemenea zicând femeia şi vărsând pâraie de lacrimi, l-a înduplecat pe bărbat să-i asculte rugămintea. Scoţând sabia a tăiat singur femeia şi copiii, apoi aruncându-se la vale în prăpastia dinspre amiază a muntelui, s-a izbăvit de pierzarea care îl aştepta de la păgâni.

Ceilalţi creştini de o naţie cu el, arabi, s-au lepădat de credinţa creştinească, şi numai el singur a scăpat fugind, precum oarecând Sf. Prooroc Ilie, care a fugit de mânia Izabelei în muntele Horeb.

Asemenea şi el s-a ascuns în pustietate printre munţi, locuind prin peşteri şi prin crăpăturile pământului dimpreună cu fiarele sălbatice, izbăvindu-se astfel de fiarele cele gândite.

De-atunci el n-a mai intrat în vreo locuinţă omenească, în cetate ori în sat. După ce a petrecut mulţi ani de zile în singurătate, a început de la o vreme să-l muncească gândul dacă oare plăcut este lui Dumnezeu ceea ce a făcut el, jertfindu-şi femeia şi copiii, devreme ce lucrul acesta era cu totul străin şi nemaipomenit. Preabunul Dumnezeu voind să-l încredinţeze de aceasta, ca să fie şi altora pildă, i-a descoperit acolo în pustie despre vremea morţii lui cu multe zile înainte. Deci luând înştiinţare despre mutarea lui, a mers în Mânăstirea Sinai, închinându-se în spitalul Mânăstirii.

Când a sosit ceasul mutării lui din această viaţă, vedea cuvioşii Părinţi ce s-au sfinţit în Muntele Sinai şi pe cei cari au fost omorâţi de către barbari. Pe aceştia îi vedea ca pe nişte prieteni ai lui şi cunoscuţi pe cari de multă vreme nu-i văzuse; îi heretisea şi îi săruta şi primea ca oarecare blagoslovenii de la dânşii. Cei cari se aflau lângă patul lui îl vedeau că heretiseşte şi se bucură ca şi cum ar fi fost în biserică cu nişte prieteni. Pe unii din ei îi heretisea zicându-le pe nume şi îşi mişca buzele ca şi cum i-ar săruta. Şi atâta bucurie se vedea la el, parcă l-ar fi chemat la o prăznuire luminată, căci avea pe Sfinţii Părinţi drept însoţitori catre lăcaşurile cereşti, după cum mărturisea singur. Şi aşa cu bucurie şi-a dat sufletul, fericitul.

CUVÂNTUL 15

În Sinaxarul grecesc la 4 Octombrie se face pomenirea Sfintelor muceniţe Domnina, Virina şi Prosdochia.

Sfânta Domnina fiind creştină împreună cu două fiice ale ei, Virina şi Prosdochia avea tată şi soţ închinători de idoli. Ca să scape de ei şi-a lăsat casa şi rudeniile şi a plecat în oraşul Edessa împreună cu fiicele. Acolo se îndeletniceau în post şi rugăciune. Într-o zi se trezeşte pe neaşteptate cu bărbatul şi cu tatăl ei cari au venit împreună cu ostaşi ca să le aducă cu sila acasă. Deci prinzându-le au ajuns cu ele până în oraşul Ierapolis pe lângă care curge un râu.

Aici ostaşii cari le păzeau s-au apucat de chefuială, îmbătându-se. În vremea aceasta sfintele s-au strecurat pe furiş pe lângă ostaşi şi mergând la râu s-au înecat singure învrednicindu-se de cununile muceniciei.

Sfântul Ioan Gură de Aur a alcătuit un cuvânt de laudă pentru aceste 3 sfinte Muceniţe. El spune că sfânta Domnina temându-se ca nu cumva ostaşii să le strice pe fecioare, le-a cufundat ea singură în apele râului ţinându-le de mână şi pe una şi pe cealaltă, şi aşa le-a cufundat pe amândouă apoi s-a cufundat şi ea singură spre a nu fi pângărită de nelegiuiţi. Mult laudă Sfântul Ioan bărbăţia cea negrăită a mamei, care şi-a înecat singură rodurile pântecelui ei, precum şi supunerea oarbă a fiicelor, spre a primi moarte din mâinile mamei lor.

CUVÂNTUL 16

Tot în aceeaşi zi se mai face pomenirea sfintei Fecioare Calistenia din Efes. Era fiica eparhului cetăţii Efes anume Audact. Păgânul împărat Maximilian a cerut pe fecioara Calistenia de soţie lui, fiind ea împodobită cu o nespusă frumuseţe, dar Audact, tatăl ei n-a voit să-şi dea fiica sa la un păgân. Pentru aceasta împăratul i-a luat averile şi pe el l-a surghiunit în Melitini unde i-a tăiat şi capul, sfârşindu-se tatăl muceniceşte. Sfânta Calistenia, fecioara, ca să scape de nelegiuitul împărat, şi-a tăiat perii capului şi îmbrăcându-se bărbăteşte s-a ascuns în Nicomidia 8 ani. De aici a fugit la o femeie văduvă unde a trăit necunoscută de nimeni. Pentru râvna ce o avea de a-şi păzi fecioria Dumnezeu i-a dat darul tămăduirii.

Văduva la care stătea avea o fiică beteagă de ochi. Sfânta Calistenia îi vindecă ochii. Atunci rudeniile fetei o silesc pe sfânta Calistenia (care se purta bărbăteşte) să ia de soţie pe cea pe care o tămăduise. Atunci este nevoită sfânta să mărturisească adevărul. Nemaiputând rămâne acolo, după ce s-a descoperit că este femeie din neam mare, a plecat în Constantinopol la sora sfântului împărat Constantin, care o proteja pe viitor.

CUVÂNTUL 17

Tot în această zi se mai face pomenirea sfântului Amon Egipteanul.

Sfântul Amon rămânând de mic fără părinţi a fost silit de unchiul său ca să-şi ia o soţie. După nuntă s-a sfătuit cu soţia sa ca să trăiască amândoi în curăţie. Învoindu-se deci la aceasta au trăit în mijlocul lumii ca fraţii 18 ani. După aceea au plecat amândoi în muntele Nitriei, trăind mai întâi împreună într-o colibă, după aceea şi-au făcut chilii deosebite ducând viaţă cu adevărat îngerească. Pe acest sfânt l-a cunoscut şi Sf. Marele Antonie şi s-a minunat de viaţa lui.

L-a întrebat odată un frate pe Sf. Amon, zicând: „Părintele meu duhovnicesc mă trimite în ascultare şi mă tem să nu cad în curvie". Îi zice atunci Sf. Amon: „Frate, oricând îţi va veni ispită zi: Dumnezeule al puterilor, pentru rugăciunile părintelui meu, izbăveşte-mă".

Odată acest frate fiind trimis de părintele lui a intrat la un oarecare cunoscut din cetate şi neaflându-se în casă decât o fecioară, aceasta din îndemnul vrăjmaşului a încuiat uşa după el când a intrat. Înţelegând fratele vicleanul scop al fecioarei a strigat cu glas mare: „Dumnezeul părintelui meu, scapă-mă". Şi numaidecât s-a aflat în drumul care ducea la schit.

Tot acest sfânt mai zice că pentru cel care iubeşte curăţia nu se cuvine ca să se vadă pe sine gol cândva. Deci fiind odată nevoit sfântul Amon să treacă râul Licu (Lup) care inundase de ploaie şi nevoind să se dezbrace, având cu sine şi pe ucenicul său Teodor, spre a nu se vedea gol unul de către altul, se frământa cu gândul cum să treacă râul.

Deci cugetând aceasta se vede pe neaşteptate răpit prin văzduh până dincolo de râu. Pentru aceasta şi Sfântul Vasile cel

Mare spune pentru călugariţe şi fecioare că nu se cade a face vreo mişcare necuviincioasă, chiar dacă nu sunt văzute de nimeni, spre a nu scârbi prin ceva necuviincios pe Mirele Hristos.

Se spune din tradiţie că Prea Curata Fecioară atâta de multă cuviinţă avea încât nu îndrăznea să îşi ridice ochii către cineva ori să vorbească (afară de părinţi), şi ori cu cine s-ar fi întâlnit îşi pleca numai capul în chip de închinăciune fără să vorbească. Pentru aceea s-a învrednicit a vorbi cu Sfântul Arhanghel Gavriil, care îi aducea hrană în Templu.

Atât de mult iubeşte Dumnezeu Fecioria încât pentru podoaba Fecioarei celei prea curate şi prea nevinovate, a plecat cerurile spre pământ, sălăşluindu-se în fecioreasca ei mitră, ca şi roua, după cum spune Proorocul.

CUVÂNTUL 18

În 10 zile ale lunii Martie la Sinaxarul grecesc se face pomenirea Sfintei Cuvioasei Anastasia, patrichia.

În vremea împăratului Iustinian se afla în Constantinopole o femeie cu numele Anastasia, care avea dregătoria de patrichie în palatele împărăteşti. Pentru viaţa ei îmbunătăţită era iubită şi cinstită de toţi.

Fiind pizmuită de împărăteasă, ea a aflat prilejul potrivit fugind în Alexandria, unde a zidit o mânăstire de fecioare cu cheltuiala ei şi a dus viaţă cu totul retrasă. Auzind că împăratul o urmăreşte spre a o aduce iar la palat, a părăsit în taină mânăstirea cu surorile ei şi a plecat la ava Daniil la schit, în mijlocul pustiei, căruia îşi mărturisi taina. Atunci ava Daniil o îmbrăcă bărbăteşte şi îi puse numele Anastasie. Apoi închizând-o într-o peşteră mai departe de schit, îi dă canon să nu iasă niciodată de acolo şi nici altul să nu intre acolo. A rânduit numai un frate ca să-i aducă din vreme în vreme apă şi posmagi pe care să le lase lângă peşteră, şi luând rugăciune să plece.

Deci a petrecut fericita aşa închisă 28 de ani întregi fără să iasă afară. Cineva descrie nevoinţele cele suprafireşti ale fericitei: lacrimile cele nesfârşite, suspinurile cele adânci, privegherile de noapte, rugăciunile, cântările şi citirile, plecările de genunche, culcările pe jos, postul, luptele şi înfricoşările demonilor? Este cu neputinţă a le număra pe acestea. Pentru o fecioară trăită în răsfăţ în palatele împărăteşti, închisoarea aceasta de 28 de ani, cu atâta strâmtorare şi asprime, este adevărată mucenicie. De aceea s-a şi făcut vrednic lăcaş al Sfântului Duh.

Cunoscându-şi mai înainte sfârşitul, a scris pe o cărămidă către ava Daniil astfel: „Luând împreună pe fratele care mi-a slujit şi unealtă de săpat, vino în curând să îngropi pe fiul tău Anastasie, famenul". Scriind aceasta a pus cărămida afară lângă peşteră.

Dara ava Daniil a fost înştiinţat de Dumnezeu de cele pentru ea şi chemând pe ucenic l-a trimis să aducă în grabă cărămida ce o va afla lângă peştera famenului Anastasie. Deci aducând fratele cărămida şi citind bătrânul cele scrise a lăcrimat; apoi luând pe acel frate au mers în grabă la peştera Sfintei. Deschizând peştera au aflat Sfânta chinuindu-se de friguri. Nu ştia nici fratele că este femeie, ci o cunoştea drept famenul Anastasie. Căzând bătrânul pe umărul ei a plâns: „Fericit eşti, frate Anastasie, pentru că grijindu-te ţi-ai adus aminte de ora aceasta a morţii şi ai defăimat împărăţia cea pământească. Roagă-te pentru noi către Domnul". Iar ea a răspuns: „Ba mai vârtos eu am nevoie de rugăciunile tale părinte". Îi zice ava Daniil: „Negreşit că de aş muri eu înainte aş fi dator ca să mă rog lui Dumnezeu pentru tine".

Atunci ridicându-se puţin a şezut pe rogojină şi sărutând capul bătrânului s-a rugat. Atunci bătrânul luând pe ucenic a zis Sfintei: „Blagosloveşte şi pe fiul tău şi ucenicul meu acesta". Iar Sfânta sărutând pe ucenic a rostit acestea: „Dumnezeul parinţilor mei, care stai acum de faţă spre a-mi despărţi sufletul de trup. Tu, Doamne, care ştii toţi paşii şi toate drumurile ce le-a făcut acest frate, ducându-se şi venind spre a sluji neputinţei mele, odihneşte duhul părinţilor peste el, precum ai odihnit duhul lui Ilie peste Elisei". Apoi întorcându-se către bătrân îi zise: „Pentru Domnul, să nu scoateţi hainele cu care sunt îmbrăcat, şi nimeni altul să nu ştie cele pentru mine". Împărtăşindu-se cu sfintele Taine le-a dat sărutarea din urmă apoi căutând în dreapta a zis: „Bine aţi venit", aceasta a zis îngerilor şi iară a strălucit faţa ei ca focul.

Apoi făcându-şi semnul Crucii la gura sa a zis: „Doamne în mâinile tale îmi încredinţez duhul meu", şi şi-a dat fericitul ei suflet în mâna lui Dumnezeu. Au plâns-o bătrânul şi ucenicul, şi săpând groapă în uşa peşterii, a luat bătrânul haina pe care o avea Sfânta pe deasupra și dând ucenicului o altă haină, i-a zis: „Îmbracă, fiule, pe cel răposat cu haina aceasta peste hainele care le poartă". Când a îmbrăcat fratele pe Fericita i-a văzut țîțele, cari s-au ivit de sub haină întocmai ca niște frunze uscate, însă n-a spus atunci îndată bătrânului de aceasta, ci când se întorceau la schit i-a zis: „Știi, părinte, că famenul Anastasie este femeie?". „Știu, zise bătrânul, însă pentru ca să nu meargă vestea de dânsul pretutindenea, de aceea l-am îmbrăcat bărbătește și i-am pus numele Anastasie, spre a nu fi bănuială, căci multă cercare s-a făcut pentru el de către împăratul Iustinian, în toate orașele și satele și mai ales în părțile acestea. Dar, cu darul lui Dumnezeu s-a păzit în taină". Atunci i-a povestit bătrânul în amănunte cele despre Sfânta Fecioară Anastasia, numită Anastasie, famenul.

Se adaugă la sinaxarul numit „Paradis" că ava Daniil și cu fratele, după ce au îngropat pe Sfânta, au mâncat din posmagii și semințele muiate ce s-au aflat în peșteră.

CUVÂNTUL 19

Tot în această zi se mai face pomenirea cuvioasei Domnina cea nouă.

Aceasta era din orașul Chiron din Antiohia, iar părinții ei erau dreptcredincioși și bogați. Pentru dragostea ei cea mare pe care o avea către Dumnezeu și-a făcut o colibă în grădina părintească, unde se liniștea de către cele ale lumii, având neîncetată umilință. Din plânsul ei cel mult avea fericita obrajii și hainele ei cele de păr toate scăldate în lacrimi care niciodată nu se uscau. Fiind în apropiere o biserică, intra acolo la miezul nopții pentru a-și face rugăciunile obișnuite de noapte. Fericita Domnina a înduplecat atât pe mama ei, cât și pe frați ca să împodobească din averea lor acea biserică. N-a întrebuințat altă hrană cuvioasa, decât linte muiată, măcar că era pe jumătate moartă de slăbănogire, fiind din fire bolnăvicioasă. Și măcar că trăia în mijlocul lumii, însă niciodată nu se uita în fața cuiva și nici fața ei nu o lăsa să fie văzută de cineva, fiind totdeauna acoperită cu îmbrăcămintea (vălul) ei de păr, iar capul îl ținea plecat până la genunchi; vorbea subțire cu vocea slabă însoțită totdeauna de lacrimi.

CUVÂNTUL 20

La 14 Aprilie se face pomenirea Sfintei Muceniţe Tomaida.

Această Muceniţă a fost junghiată de socrul ei. Fiind de curând căsătorită şi rămânând odinioară acasă numai cu socrul ei, acesta a încercat să o necinstească. Dar ea fiind împodobită la suflet cu întreaga înţelepciune, n-a voit nici să audă vorbele socrului său, ci s-a împotrivit din toate puterile, ca să nu spurce patul soţului ei.

Fiind bătrânul ei socru orbit de patima vrăjmaşului şi văzând că se împotriveşte, a scos sabia şi izbind din toată puterea în pieptul nurorii, a omorât-o. Pentru râvna ce a avut-o de a-şi păzi curăţia până la moarte a fost socotită în rândul sfinţilor mucenici. Iar neruşinatul şi turbatul acela de socru a rămas orb, neputând să se mişte de lângă patul muceniţei. Deci aflându-l vecinii cu hainele pline de sânge, a fost silit, şi nevrând, să mărturisească adevărul, cerând singur pedeapsa cuvenită, pentru care i s-a tăiat capul.

Aflând ava Daniil de la schit despre aceasta a mers în Alexandria şi luând cinstitele moaşte ale Sfintei Tomaida le-a adus la schit, aşezându-le cu cinste în cimitirul Sfinţilor Părinţi, devreme ce a suferit mucenicească moarte pentru curăţie. Unul dintre fraţii schitului fiind foarte luptat de patima curviei a alergat la mormântul Sfintei Tomaidei. Ungându-se cu untdelemn din candela Sfintei, i s-a arătat Sfânta în vedenie şi s-a vindecat numaidecât de patimă. De atunci toţi fraţii schitului care erau luptaţi de patimă trupească aveau prea grabnică ajutorare pe Sfânta Muceniţă Tomaida.

CUVÂNTUL 21

DIN VIAŢA SF. SIMION CEL NOU

Acest Cuvios, iubind din copilărie viaţa pustnicească, s-a sălăşluit într-o peşteră din muntele Amanon. În toată vremea pustniciei sale nu s-a împărtăşit nicidecum de hrana cea obişnuită (de pâine ori de alte mâncăruri), ci hrana lui era numai verdeţuri. S-au rătăcit odinioară nişte călători prin pustia aceea unde era Cuviosul, căci fiind ploaie mare cu trăznete şi fulgere au pierdut drumul.

Mergând aşa la întâmplare, au ajuns la peştera cuviosului Simion, rugându-l să le arate drumul. Atunci le zise el: „Am să vă dau două călăuze".

Şi pe când se odihneau drumeţii, iată că vin din pustie doi lei şi apropiindu-se de Cuviosul au început să-i lingă picioarele. Atunci el le-a făcut semn cu degetul leilor, poruncindu-le să întovărăşească pe drumeţi până vor afla drumul.

A dorit odată acest Cuvios să se închine la sfântul Munte Sinai. Ajungând la pustia de lângă Sodoma văzu din depărtare înaintea lui o mână de om care ieşea din pământ. Apropiindu-se de locul acela află acolo o groapă, ca o vizuină de vulpe, şi auzi în adânc zgomot de picioare. Înţelegând că este un om ascuns acolo s-a aplecat deasupra gropii, rugându-l să se arate. După mai multe rugăminţi s-a arătat un om sălbatic la înfăţişare, având părul capului murdar şi încâlcit, faţa zbârcită şi galbenă şi mădularele trupului uscate. Avea îmbrăcămintea numai din pecete cusute cu frunze de finic. Întrebat fiind cum şi de ce locuieşte în acea groapă, a răspuns: „Având eu dorinţa ca să merg la Muntele Sinai, am găsit un frate ca tovarăş de drum. Ne-am legat amândoi prin jurământ ca să nu ne despărţim până la moarte. Pentru că tovarăşul meu a murit pe drum în locul acesta, ca să păzesc jurământul ce l-am făcut cu el, n-am plecat mai departe la drum, ci după ce l-am îngropat, mi-am săpat şi eu această groapă lângă mormântul lui, aşteptându-mi sfârşitul. Pentru hrană am curmale (finice) pe care mi le aduce un frate oarecare pe care l-a rânduit Dumnezeu".

Zicând acestea iată că se apropie un leu având în gură un ciorchine de finic. Cei cari stăteau de faţă împreună cu Sfântul Simion s-au spăimântat, dar bătrânul acela necunoscut, a făcut semn leului să se depărteze puţin. Apoi iarăşi poruncindu-i a venit, aducând ciorchinele, şi iarăşi după porunca bătrânului s-a dus mai departe şi s-a culcat. Iată ce putere au virtuţile omului celui îmbunătăţit.

Când a a juns cuviosul Simion la Muntele Sinai pe locul cel sfânt a rămas şapte zile lungit cu faţa la pământ, fără să guste ceva, ci numai udând pământul cu lacrimi, până ce un glas din cer i-a poruncit să se scoale.

CUVÂNTUL 22

O MINUNE A PREA SFINTEI NĂSCĂTOARE DE DUMNEZEU

CARE S-A PETRECUT ÎN SFÂNTUL MUNTE ATHOS, LA MÂNĂSTIREA ZOGRAFU, ÎN ANUL 1274

Pe la anul 1274 puţin mai înainte de a se face Sinodul de la Florenţa, oraşul Constantinopol era în pericol să cadă în mâinile turcilor. Împăratul grec Mihail Paleologul fiind în mare nedumerire, neputând să ţie piept turcilor, s-a dus la Roma să ceară ajutorul Papei, care în vremea aceea avea mare putere.

Papa i-a făgăduit că îi va da ajutor dacă se va supune lui cu toată Biserica Ortodoxă. Împăratul văzându-se în pericol din partea turcilor a făgăduit că se va supune.

Atunci s-a pornit mare groază pentru Biserica Ortodoxă de Răsărit, căci latinii sileau pe ortodocşi la înşelăciunea lor.

Nu prin puterea cuvintelor Sfintei Evanghelii, ci cu ascuţişul sabiei şi a tot felul de chinuri şi necazuri. Mii de suflete cădeau sub sabia lor, pentru curata credinţă Ortodoxă de Răsărit.

Dar pentru că Sfântul Munte întotdeauna a fost - şi este - în pericole sprijin şi apărător Ortodoxiei, de aceea şi latinii s-au silit să strice temeliile acestui sprijin al Ortodoxiei. Şi cu grabă mare s-au dus şi în Sfântul Munte silind monahii să se supună Papei de la Roma prin cuvinte cu momeli, cu bani, cu făgăduinţe înşelându-i, cu ameninţări, cu tiranie şi silă şi cu moarte mucenicească. Unii de frica chinurilor şi a morţii, cu tiranie primind bani, cu sila s-au lepădat de ortodoxia Părinţilor lor şi a noastră. Iar cei mai mulţi dintre dânşii au pecetluit cu însuşi sângele lor mărturisirea. Şi prin statornicia lor au mustrat pe Papa, furul de cele sfinte - numindu-se pe sine că e cap al Bisericii şi locţiitorul lui Hristos pe pământ.

Dar din nefericire, vrednicele de plâns mânăstirile Marea Lavra şi Xiropotamu au căzut atunci şi s-au abătut de la învăţăturile Sf. Părinţi ai noştri şi au primit pe apuseni de frică, cu cinste şi cu supunere de rob. Se făceau acestea după porunca

Împăratului pe voia latinilor, ca să se plece monahii din Sf. Munte la dogmele cele spurcate ale Romei.

Însă Dumnezeu, ca să se întărească şi ceilalţi în credinţa Ortodoxă, a pedepsit mânăstirea Xiropotamu chiar în vremea când acei nenorociţi monahi împreună cu cei din Apus săvârşeau spurcata lor liturghie, după adăugirea reformei latineşti. Zidurile şi turnurile mânăstirii Xiropotamu s-au prăbuşit din temelie. Şi în cădere zidurile au omorât mulţi din latini şi din călugării cari au căzut din credinţă.

Cei cari au venit din Italia nicidecum nu au vrut să dea atenţie acestei pedepse cereşti, şi fiind turbaţi s-au dus prin tot Sfântul Munte. În apropierea de mânăstirea Zografu se nevoia un monah singur la linişte, care avea un obicei sfânt ca să citească Acatistul Maicii Domnului de mai multe ori în fiecare zi cântând în faţa Sfintei Icoane a Maicii Domnului.

În una din zile, când pe buzele acestui bătrân răsuna neîncetat felicitarea Arhanghelului făcută Prea Sfintei Fecioare Maria, „Bucură-te", deodată aude bătrânul din această Icoană cuvântul următor: „Bucură-te şi tu, bătrânul lui Dumnezeu". Bătrânul s-a speriat. „Nu te teme, l-a liniştit din Icoană glasul Maicii Domnului, ci du-te repede în mânăstire şi vesteşte fraţilor şi egumenului, că duşmanii mei şi ai Fiului meu s-au apropiat. Şi care e slab cu duhul şi nu poate răbda, să se ascundă, până trece ispita. Iar cei care doresc moarte mucenicească să rămână în mânăstire. Dar du-te repede".

Ascultând bătrânul porunca şi voia Prea Curatei Stăpânei noastre şi părăsind chilia a alergat cât a putut mai repede la mânăstire ca să aibă fraţii vreme şi chip ca să se încurajeze şi să se gândească bine fiecare din ei pentru pericolul de faţă. Dar numai cât a ajuns bătrânul în poarta mânăstirii, iată că se vede Sf. Icoană pe care o avea în chilie că stătea pe poarta mânăstirii. Şi cu multă umilinţă şi evlavie închinându-se înaintea icoanei o ia, şi înaintea egumenului spune cele grăite de Maica Domnului.

Iar fraţii văzând pericolul care nu era departe, foarte s-au spăimântat şi cei mai slabi dintre dânşii îndată s-au ascuns prin munţi şi prin peşteri. Dar 26 de monahi împreună cu egumenul au rămas în mânăstire şi s-au ascuns în Turn (Pirg) aşteptând pe duşmanii lor şi cununile muceniciei.

Puţin după ce au ajuns latinii la început, cu toată puterea retorică a apusului îi îndemnau pe monahi să deschidă porţile mânăstirii şi să recunoască pe Papa cap al Bisericii, făgăduindu-le că îi va ierta şi le va da şi mult aur. Dar monahii de sus de pe Turn îi întrebau pe latini: „Cine v-a spus vouă că Papa vostru este capul Bisericii? De unde-i această învăţătură a voastră? Că noi credem că Hritos e capul Bisericii. Noi mai degrab ne hotărâm să murim decât să primim să se spurce acest loc sfânt de sila şi tirania voastră. Să fugiţi de aici. Nu deschidem porţile mânăstirii".

Iar latinii au strigat cu mânie: „Vreţi să muriţi?", şi îndată au adunat mulţime de lemne şi crăci uscate împrejurul Turnului şi i-au ars pe monahi. Flăcările focului s-au înălţat cât turnul ducându-le vântul înăuntru, dar monahii nicidecum nu s-au retras de la duhovniceasca lor îndrăzneală, slăvind şi binecuvântând pe Domnul şi, rugându-se pentru duşmanii lor, si-au dat în mâinile Lui sufletele lor cele curate în 10 zile ale lunii Octombrie, anul 1274.

În condicele mânăstirii se află scrise şi numele acestor Purtători de biruinţă, cuvioşi Mucenici.

Sf. Icoană care a poruncit bătrânului să spună în mânăstire de acest pericol a fost în Turn împreună cu cuvioşii Mucenici: după aceea au găsit-o nestricată sub dărâmăturile pricinuite de foc.

De atunci şi până azi zi şi noapte arde candela nestinsă înaintea acestei Sfinte Icoane care se numeşte „Înainte Vestitoare", unde monahii citesc în fiecare zi Acatistul Maicii Domnului.

(Tradusă din greceşte de Monahul Ioanichie de pe o carte tipărită în anul 1861, Anotera Epischiasis Epituatos)

CUVÂNTUL 23

DIN VECHIUL LIMONAR GRECESC

Un călugăr bătrân cu viaţă sfântă, avea chilia în locul care se numea Monidria; din multa sa simplitate, se împărtăşea oriunde se făcea liturghie, în vremea aceea ortodocşii fiind amestecaţi cu armenii. Când s-a apropiat vremea să-şi dea sufletul, i-a descoperit Îngerul Domnului: „Iată, sfârşitul tău a sosit, deci cu cine vrei să te îngropăm? Cu ceilalţi călugări sau cu cei din Ierusalim?". Bătrânul i-a spus că nu ştie. I-a zis Îngerul:

„Vezi, gândeşte-te bine şi după trei zile vii să-mi spui". Bătrânul gândindu-se, s-a dus la alt călugăr bătrân ortodox şi i-a spus cuvintele auzite de la Înger. Acela a rămas mirat, fără grai, şi l-a întrebat: „Spune-mi, bătrânule, unde te împărtăşeşti cu Sfintele Taine". I-a răspuns cuviosul: „Oriunde găsesc". Deci i-a zis: „Ia seama altă dată de la alţii să nu te împărtăşeşti, decât numai de la ortodocşi, care recunosc cele patru Sfinte Soboare Ecumenice" (pentru că monofiziţii nu-l recunoşteau pe al patrulea).

Ducându-se bătrânul în chilia lui, în ziua a treia a venit Îngerul şi îi zise: „Ce ai făcut, bătrânule?". Te-ai gândit bine cu cine vrei să fi orânduit?". Iar bătrânul i-a spus: „Vreau să fiu înmormântat ca şi cei din Ierusalim". După ce Îngerul i-a zis „Bine, bine", îndată şi-a dat sufletul.

Aceasta s-a făcut cu mila lui Dumnezeu ca să nu-şi piardă bătrânul ostenelile şi nevoinţele lui şi să nu fie osândit cu monofiziţii (armenii). Deci de aici să înţeleagă toţi creştinii ortodocşi că nu se cade să se ducă la bisericile celor de altă credinţă, nici să se împărtăşească de la dânşii. Şi nici preoţii ortodocşi să nu-i împărtăşească pe cei de altă credinţă.

CUVÂNTUL 24

PROFEŢIA SF. NIFON

Până la sfârşitul lumii nu vor lipsi profeţii lui Dumnezeu, după cum nici slujitorii diavolului nu vor lipsi niciodată. Însă în zilele din urmă câţi vor sluji adevărat, cu credinţă, lui Dumnezeu, cu multă înţelepciune se vor ascunde de oameni. Şi cu toate că nu vor face semne şi minuni ca sfinţii cei de mult, vor merge însă pe calea cea anevoioasă cu multă smerenie.

Aceştia se vor afla în împărăţia Cerurilor mai mari decât părinţii cari au făcut minuni, pentru că în vremea lor (adică în aceste zile în care trăim noi astăzi, ale lui Antihrist) nu se află nimeni ca să facă semne şi minuni, ca să se înfierbânte râvna lor spre nevoinţele cele duhovniceşti. Pentru că în toată lumea, câţi vor ocupa tronurile arhiereşti vor fi cu totul nevrednici (acatalili) şi nu vor avea nici o idee de fapte bune (ateti). Dar şi stareţii, conducătorii monahilor, vor fi la fel. Vor fi biruiţi de lăcomia pântecelui şi slava deşartă şi vor fi pricina de sminteli oamenilor, mai mult decât pildă de fapte bune. Şi de aceea nici nu se vor mai gândi la lucrarea faptelor bune. Va stăpâni peste tot iubirea de arginţi. Dar vai de monahii cari se străduiesc să adune bani, că unii ca aceştia nu vor vedea faţa lui Dumnezeu. Căci iubirea de arginţi este urâciune înaintea lui Dumnezeu.

Monahii şi mirenii vor da bani cu dobândă. Nu vor voi să-i dea la săraci ca să le răsplătească Dumnezeu cu mult mai mult întru împărăţia Cerurilor. Dacă nu se vor părăsi de această lăcomie au să se cufunde în tartarul cel întunecos al iadului.

Din neştiinţă se vor înşela cei mai mulţi pe calea cea largă şi netedă, care duce la pierzare.

Notă: Această profeţie s-a scris spre a înţelege cititorul mai bine viaţa şi sfinţenia Cuviosului Părintelui nostru Ioan Iacob.

CUVÂNTUL 25
DIN FILOCALIA ROMÂNEASCĂ

Volumul 8

Smerenia, ascultarea şi mărturisirea dreaptă sfarmă toate înşelăciunile şi mrejele vrăjmaşului. Mai ales o face aceasta smerenia, după cuvântul Sfinţilor Îngeri, pe care l-au zis către Sfântul Grigore, ucenicul Sfântului Vasile cel Nou, atunci când a fost răpit întru vedenie până la sfânta cetate a Ierusalimului de sus. Acolo, Sfântul Grigore a văzut cum, după soboarele de drepţi ce s-au rânduit în sfânta cetate, a mai venit şi un sobor mare de mireni şi s-a rânduit şi acesta. După aceasta, a venit şi un sobor mic de călugări şi s-a rânduit în muncile cele veşnice.

Iar Sfântul Grigore, fiindu-i cam ruşine pentru cinul călugăresc ce se numeşte neam sfânt, căutând spre cei doi sfinţi Îngeri ce-l purtau, unul de o subsuoară şi altul de cealaltă, le-a zis: „Ce poate fi lucrul acesta, domnii mei, că soborul cel mare de mireni s-a rânduit în sfânta cetate, iar soboraşul acesta mic de călugări în muncile veşnice". Atunci răspunseră sfinţii Îngeri: „Fiule, la vremea de apoi, tot neamul călugăresc şi duhovnicesc se va porni spre pierzare". Şi iarăşi a îndrăznit Sfântul Grigore: „Dacă-i aşa, domnii mei, apoi cine se va mântui?". I-au răspuns sfinţii Îngeri: „Cel ce va iubi sărăcia de bună voie, prigoana şi smerenia acela se va mântui".

Notă: Aceste trei fapte mari ale virtuţii le-a avut Cuviosul Părintele nostru Ioan Iacob, ieroschimonahul: sărăcia, prigoana şi smerenia.

POSTFAŢĂ

Lucrarea aceasta a Sfântului Ioan Iacob, care cuprinde poezii şi proză cu conţinut moral, dogmatic şi naţional, constituie o ediţie completă a ceea ce a lucrat Sfântul, care se păstrează în manuscris în două volume şi mai multe caiete (acestea s-au găsit până astăzi).

Titlul cărţii s-a păstrat cel scris de Sfântul Ioan pe prima pagină din volumul I al manuscrisului: „Din Ierihon către Sion - Trecerea de pe pământ la Cer".

Sfântul Ioan s-a născut creştin şi a trăit viaţa creştinească în toată plenitudinea ei. Viaţa lui constituie un model grăitor pentru toţi creştinii. Copiii trebuie crescuţi de mici în familie în frica lui Dumnezeu. Datoria aceasta revine mamei, dar şi tatălui. Sfântul Ioan, rămas orfan, a fost crescut în temere de Dumnezeu de bunica lui, Maria. În şcoală, la liceu, în tot timpul a dus o viaţă austeră, renunţând la jocuri şi distracţii, în schimb şi-a ales rugăciunea şi citirea cărţilor religioase.

A studiat viaţa sfinţilor români, dintre care l-a atras îndeosebi Daniil Sihastrul - contemporan cu Binecredinciosul Ştefan cel Mare - care l-a sfătuit pe voievod şi s-a rugat pentru el ca să-i bată pe turci.

L-a atras viaţa deosebită a Sfântului Nifon de la Argeş, fost Patriarh al Constantinopolei şi Mitropolit al Ţării Româneşti sub Radu cel Mare, căruia i-a cântat viaţa în versuri.

În Ţara Sfântă i-a cunoscut pe părinţii duhovniceşti de valoare, în special pe duhovnicul Sava, căruia i-a dedicat poezii. Sfântul Ioan scoate în evidenţă datoria ucenicilor de a se ruga pentru duhovnicii lor, atât în viaţă, cât şi după moartea acestora, căci aceştia i-au luat în chezăşie prin iertarea păcatelor lor şi este rugător pentru ei.

L-a atras deosebit şi viaţa aspră a Sfintei Maria Egipteanca, care a trăit 47 de ani în Pustiul Iordanului şi căreia i-a dedicat poezia cu împărtăşirea Sfintei pe malul Iordanului de către preotul Zosima.

Strigăt de bucurie a scos Sfântul Ioan la canonisirea Sfântului Nicodim Aghioritul, marele învăţat şi filosof al Athonului, care luminează şi astăzi creştinătatea cu cărţile scrise de el, care rămân ca o călăuză de mântuire pentru toate veacurile. Ca şi Sfântul Nicodim, Sfântul Ioan este un apărător al tradiţiei şi al Sfintelor canoane ale Bisericii Ortodoxe, pentru care el adresează Sfântului Nicodim aceste versuri:

Pidalionul scris de tine
Să fie naţiei creştine
Ca o duhovnicească cârmă,
Iar cartea „Celor cinci simţiri"
Oglinda sfintei mântuiri.

Foarte important este detaliul din capitolul „Un Adaos despre adevărata mărturisire şi două pilde despre minciuni" unde scoate în evidenţă faptul important, că la mărturisire nu trebuie să se arate numai numele păcatelor, ci trebuie arătat şi gradul sau măsura la care au ajuns aceste păcate.

Grija cea mare a Sfântului Ioan a fost ca să ne lase învăţături exprimate simplu şi curgător, cu care să ne putem ridica pe scara virtuţilor şi să ajungem la rugăciunea curată, care este convorbire cu Dumnezeu.

Cine citeşte cu atenţie opera Sfântului Ioan şi caută s-o înţeleagă şi s-o trăiască, ajunge sigur la mânăstire, trece de pe pământ la Cer.

Omul trebuie să fie raţional şi, dacă este raţional, trebuie să se îngrijească de cele două componente ale naturii sale: suflet nemuritor şi trup muritor. Aici este raţiunea, ca din cele două componente grija mare să fie pentru sufletul nemuritor. Lumea modernă prin filosofia materialistă, a inversat cele două elemente, dând prioritate materiei inerte şi conducând lumea spre iraţionalitate. Cartea Sfântului Ioan ne poate feri de iraţionalitate şi astfel vom putea „beneficia" de mântuirea sufletului.

Să credem că Sfântul Ioan a trăit şi trăieşte pentru noi: el are mare îndrăzneală către Dumnezeu deci să-i cerem ajutor şi vom primi dar de la Dumnezeu pentru a învinge toate greutăţile ce ne întâmpină în viaţă.

Toţi cei cari vor să fie oameni raţionali, să citească de multe ori cartea Sfântului Ioan: poeziile sunt ca nişte rugăciuni, iar proza lui dă esenţialul în puţine cuvinte. Cartea Sfântului Ioan constituie o „Scară a lui Iacob" pe care ne putem urca la Cer, fără eforturi de a citi alte multe cărţi, care poate n-ar putea să cuprindă tot conţinutul acesteia.

Monah Ioan, Athos

BLAGOSLOVENIE * JERUSALEM * LOCURILE SFINTE

ANEXĂ

Viața pe scurt a părintelui schimonah Ioanichie Pârâială (1908-1992)

Părintele Ioanichie s-a născut într-un sat lângă Râmnicu Sărat. A stat câțiva ani în Mânăstirea Ciolanu din județul Buzău, apoi împreună cu sora sa, maica Magdalena, au venit în Țara Sfântă. A stat la Ierusalim la Mormântul Domnului, la Peștera Nașterii Domnului din Bethleem și la Mânăstirea Sfântului Sava, unde a cunoscut pe Sfântul Ioan Iacob. La Peștera Colomona, lângă Marea Moartă, aproape de Valea Iordanului, s-a dus și cuviosul Ioanichie ca ucenic al Sfântului Ioan Iacob și i-a rămas intim și credincios, până la moartea Sfântului în 1960. Englezii i-au închis pe toți monahii români, germani, italieni într-un lagăr pe toată durata războiului al doilea mondial. Aici au fost și cuviosul Ioanichie împreună cu Sfântul Ioan Iacob. După lagăr ambii au revenit în Mânăstirea Sfântul Sava: după un timp au luat în primire Biserica română de la Iordan timp de 5 ani, după care s-au retras în pustie la Peștera Sfânta Ana deasupra pârâului Horat. În Peșteră, vara era foarte cald și iarna foarte frig: Sfântului Ioan Iacob fiind și bolnav, cuviosul Ioanichie a avut grijă de el.

După moartea Sfântului, cuviosul Ioanichie s-a retras în Mânăstirea Sf. Gheorghe Hozevitul și s-a ocupat cu editarea scrierilor Sfântului Ioan Iacob, tipărind două volume: „Hrană duhovnicească". Ierusalim, vol.I în 1968 și vol.II în 1970, ce cuprind numai o parte din opera Sfântului Ioan. În 1980 a asistat la descoperirea Moaștelor întregi ale Sfântului Ioan - depuse în Biserica Sfântului Ștefan - și de atunci a stat lângă Moaștele Sfântului până la moartea sa. Părintele Ioanichie era foarte necăjit că nu se găsesc români care să stea la Hozeva lângă Moaștele Sfântului. Părintele Visarion de la Mânăstirea Putna a stat un timp, dar a părăsit postul și în prezent nu se mai află nici un român la Hozeva.

Sfântul Ioan Iacob și ucenicul său, schimonahul Ioanichie, au fost apărători ai clendarului pe stil vechi. În anul 1924 Patriarhii Bisericilor Ortodoxe au schimbat calendarul Iulian, îndreptat de Sfinții Părinți la întâiul Sinod ecumenic, cu cel Gregorian ca să fie în acord cu Biserica din Apus. Au rămas cu calendarul vechi Patriarhia din Ierusalim, întreaga Rusie, Sfântul Munte Athos, Serbia şi parţial celelalte Biserici din ţările ortodoxe. Această împărţire a Bisericii Ortodoxe în două şi mai multe părţi a dus la conflicte şi certuri, făcându-se păcat mare.

În 1992 înainte de a muri, părintele schimonah Ioanichie a trimis ultima sa mărturie, despre „Măcelul de la Cucova":

„Tulburările stiliste s-au aflat în discuţia parlamentului. În 22 Decembrie 1935 distinsul nostru prieten, deputat de Cetatea Albă, d-nul Th. Iacobescu în urma intervenţiilor d-lui Nicuşor Graur a adresat domnilor miniştri de interne şi justiţie interpelări asupra următoarelor:

‹‹În judeţul Putna, în tot timpul anilor 1934-1935 a fost dezlănţuită o adevărată teroare împotriva credincioşilor stilului vechi. Teroarea administrativă a culminat în măcelul de la Cucova: credincioşii Stilului Vechi din judeţele Putna, Bacău, Tecuci au hotărât ridicarea unei mânăstiri în jud. Putna cu autorizaţia primăriei Cucova. Având toate formalităţile legale îndeplinite, au cumpărat un teren prin act autentic făcut la primăria Sascut, au ridicat apoi mânăstirea şi câteva chilii, împrejmuind totul printr-un gard. Începură şicane administrative ziua şi noaptea, jandarmii încercând să pătrundă în curtea mânăstirii sub diferite pretexte insultând, ameninţând şi lovind. Credincioşii s-au plâns Ministerului de Interne, care a dat ordin la 14 mai 1935 legiunii de jandarmi Putna, să nu se mai amestece în chestiunile religioase şi să le lase libertatea de manifestare a cultului lor.

Cu toate acestea la 27 mai, două săptămâni după ordinul de mai sus organele administrative şi numeroşi jandarmi au descins la Cucova cu hotărârea de a pătrunde cu forţa în curtea mânăstirii. Credincioşii din interior s-au opus închizând porţile şi comunicând că nu primesc să intre jandarmii înăuntru, fiindu-le teamă. A început atacul care s-a transformat în măcel. S-au tas focuri, s-au aruncat pietre, s-a izbit cu ciomege şi topoare pentru a forţa credincioşii să cedeze. Aceştia, fără cel mai mic act de violenţă, au ridicat doar icoana Maicii Domnului, strigând: „Omorâţi-ne, primim moartea cu ochii!". După o zi, jandarmii au pătruns în curte, omorând 5 oameni şi rănind grav 27, devastând tot şi distrugând icoane, cărţi sfinte, odoare bisericeşti etc. Astăzi pe locul unde a fost mânăstirea nu se mai găseşte nimic. Totul a fost ras până la pământ.

Cei care au putut să scape au fost fugăriţi prin pădure timp de două luni; cei prinşi, în frunte cu cei răniţi, au fost bătuţi, maltrataţi, raşi pe cap şi cu bărbile tăiate. 40 de oameni au fost deţinuţi 4-5 luni, torturaţi pentru a mărturisi lepădarea de credinţa lor. Apoi Parchetul Putna a dat rechizitoriul împotriva lor pentru rebeliune în masă.

Întrebăm: au cunoştiinţă d-nii miniştri de interne şi justiţie de măcelul de la Cucova? Cine sunt autorii crimelor şi ai barbariilor? Cine răspunde pentru sângele vărsat?››

La Cucova a fost măcel în toată puterea cuvântului, unii nu voiau să se apere: asasinii sunt acoperiţi: *credinţa se plăteşte cu sânge*. Eu am fost aici - m-am pus cu faţa la pământ ca să scap cu viaţă.

Monahul Ioanichie, rugaţi-vă pentru mine, păcătosul"

BLAGOSLOVENIE
* JERUSALEM *
LOCURILE SFINTE

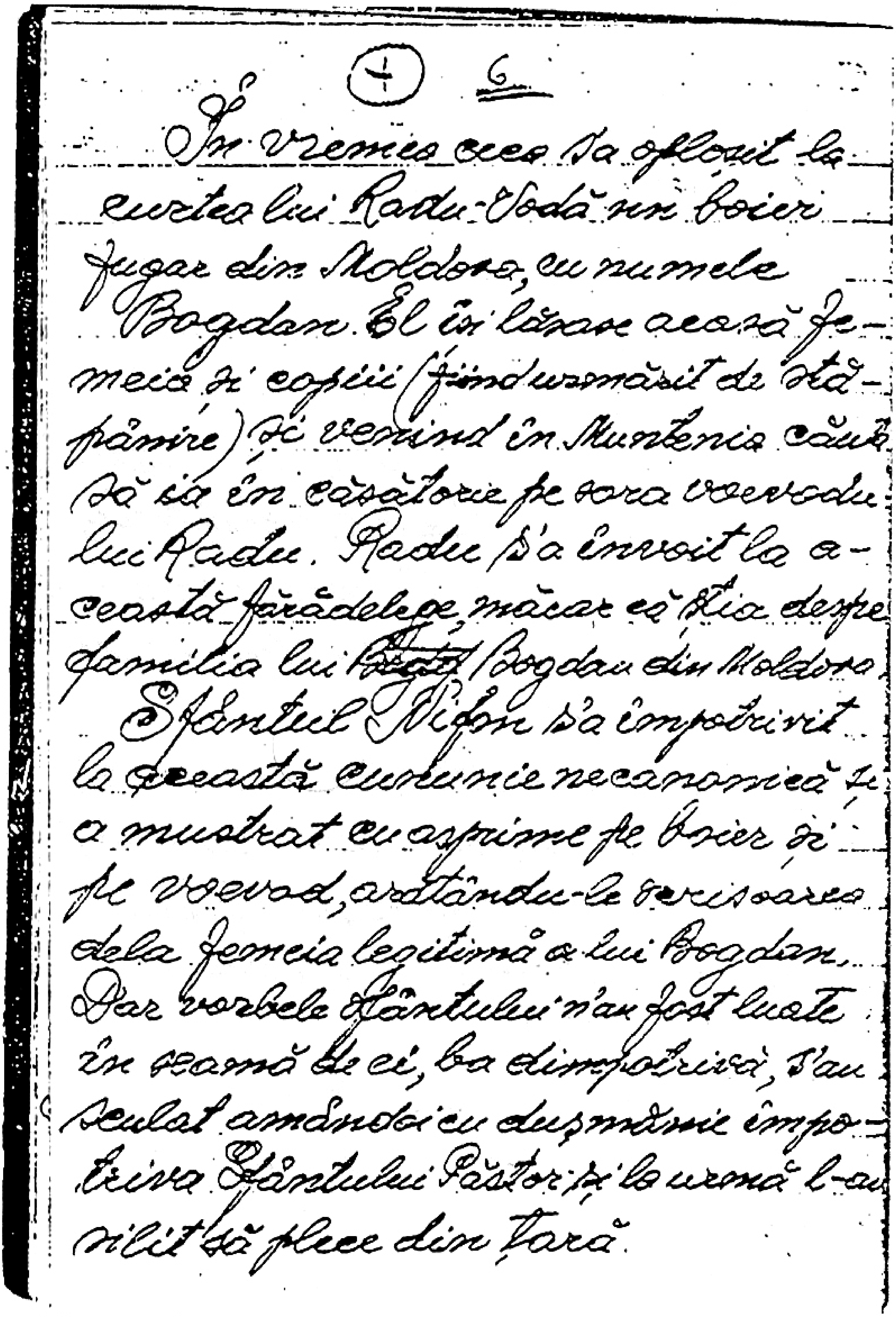

+ 6

În vremea aceea s'a aflat la curtea lui Radu-Vodă un boier fugar din Moldova, cu numele Bogdan. El își lăsase acasă femeia și copiii (fiind urmărit de stăpânire) și venind în Muntenia căuta să ia în căsătorie pe sora voevodului Radu. Radu s'a învoit la această fărădelege, măcar că știa despre familia lui [illegible] Bogdan din Moldova.

Sfântul Nifon s'a împotrivit la această cununie necanonică și a mustrat cu asprime pe boier și pe voevod, arătându-le scrisoarea dela femeia legitimă a lui Bogdan. Dar vorbele Sfântului n'au fost luate în seamă de ei, ba dimpotrivă, s'au sculat amândoi cu dușmănie împotriva Sfântului Păstor și la urmă l-au silit să plece din țară.

Manuscrisul Sfântului Ioan este scris îngrijit și frumos - Două pagini din Viața Sfântului Nifon

13.

Atuncea cuviosul Nifon,
Mustrând pe mândrul Voevod,
Vorbește întru adunare,
(La dregători și la norod):

14.

-„M'am străduit să apăr „Legea",
„Cu râvnă după Dumnezeu,
„Și pentru asta Domnul Vostru
„Mă scoate dela postul meu!

15.

„Rămâneți, fiilor, de-acuma
„Mai mult nu mă aveți cu voi!
„Dar vor veni pe capul Țării
„Necazuri grele și nevoi!

16

„Nelegiuitul cel de Radu
„Cu moarte grea se va sfârși
„Că răilor le vine vremea
„Când, căutând, nu m'or găsi!"

În inima Apusenilor, la Piatra Craiului, se înalţă prin muncă şi credinţă o mânăstire închinată Sfântului Ioan Iacob Românul.

Proiectul aşezământului este pe măsura măreţiei cu care a fost hărăzit Neamul Românesc. Mânăstirea năzuieşte spre luminarea creştinilor cu adevăratele comori ale artei creştine şi cu întărirea credinţei în duhul canoanelor Bisericii.

Oamenii cu suflet curat pot ajuta la ridicarea acestui sfânt locaş, aşa cum stă scris în versul cântecului:

Din munca noastră se ridică
Măreţ locaş, în sus, spre cer,
Spre fericirea ţării noastre…

……………………………………………

CUPRINS

Icoana Mântuitorului pag. 3
Icoana Maicii Domnului Grabnica Ajutătoare pag. 4
Icoana Maicii Domnului Prodomiţa pag. 5
Icoana cu Sfintele Moaşte Întregi ale Sf. Ioan pag. 6
Prefaţă pag. 7
Viaţa Sfântului Ioan Iacob de la Iordan pag. 23

Partea I-a

Paza Sufletului (poezie) pag. 48
Glasul Păstorului celui Bun pag. 50
Rugăciuni şi Cugetări umilicioase pag. 53
Odinioară şi acum pag. 55
Himera Omului Modern pag. 56
Lăcaşul Nevăzut pag. 58
Semnul Sfintei Cruci şi Fără El pag. 60
Lumina Mea şi Fiara Apocaliptică pag. 61
Mustrarea duhului meu de către Domnul pag. 62
Scântei din inimă şi Stihuri către cititori pag. 64
Cetatea de granit de la Hozeva pag. 65
Din tainele pustiei de la Schitul Hozeva pag. 67
Istorisiri din bătrâni despre Pustia Hozevei pag. 67
Stânci în calea vieţii pag. 69
Spre ţărmul veşniciei pag. 69
În căi răsleţe pag. 70
Pe marea vieţii pag. 70
Poza Mânăstirii de la Hozeva pag. 70
Crucea vieţii omeneşti pag. 71
Turma fără păstor pag. 72
Duhovniceştilor surori pag. 73
Oaza părăsită pag. 74
Imnul românesc din pragul anului 1956 pag. 75
Mustrarea, luminarea şi chemarea la călugărie pag. 76
Bucuria Maicii Domnului de Sfânta Înviere pag. 78
Rugăciune pag. 79

Semnele bucuriei pag. 79
Vântul pustiirii (urgia cerească) pag. 79
Mărturisirea Fiului Pierdut pag. 80
Mormântul Domnului - Izvorul Sfânt pag. 80
Semnele Apocaliptice pag. 81
Chemarea Fiului pierdut pag. 81
Popor martir pag. 82
Îndemn frăţesc pag. 83
Vestitorii durerii pag. 83
Glasul păsărelelor pag. 84
La noi acasă, Pluguşorul Românului pribeag pag. 84
Micul Orfan pag. 86
O scrisoare către un frate din ţară, Suflete al meu pag. 87
În braţele părinteşti pag. 88
Icoana nevinovăţiei pag. 88
Întru amintirea fraţilor mei de la Iordan pag. 89
Astăzi, cugetare pag. 89
Moda lumii pag. 90
Graiuri la asfinţitul vieţii pag. 90
Răstignitorii de azi la Sfânta Înviere pag. 91
Moda răsfăţată şi pacea speriată pag. 92
La cei din urmă pag. 92
Un sfat nepocăitului Ioan pag. 93
Lacrimi uitate pag. 93
Cugetări pag. 94
Cugetare (2), La dumnezeiasca iconomie pag. 94
Spre alte ţărmuri pag. 95
Pe drumul Crucii mele pag. 95
Cugetare (3), La dumnezeiasca smerenie a Mântuitorului pag. 96
Fiul Omului, Mirele durerii pag. 96
Cugetarea umilită la durerea Maicii Domnului pag. 97
La uşa milostivirii. Cântare de rugăciune către Maica Domnului pag. 97
Fără haină de nuntă, Eu cel căzut în tâlhari pag. 98
Din repejunile veacului pag. 98
Pentru cei din Ţarigrad pag. 99

BLAGOSL
JERUSALEM
LOCURILE SFINTE

Luceferii ştiinţei pag. 99
Duhul vremii şi mironosiţele de azi pag. 100
Sabia durerii pag. 100
Lumina Sfintei Învieri pag. 101
Celei binevestitoare pag. 101
Turnul Babel (din vremea noastră) pag. 101
Plângerea Maicii Domnului pag. 102
Pentru blândeţea şi răbdarea cea nespusă a Domnului pag. 102
În Vinerea Sfintelor Patimi pag. 103
Robiţi de humă pag. 103
Sfântul Daniil Sihastru pag. 104
La mormântul lui Daniil Sihastru de la Voroneţ pag. 105
Sfântul Narcis Patriarhul Ierusalimului în pribegie pag. 105
La patronul mitropolitului Iacob Stamate al Moldovei pag. 108
Pe calea veşniciei pag. 109
Altă cruce, alte rane pag. 110
Cugetare la mare întristare pag. 111
Reţetă duhovnicească pentru un sihastru pag. 111
O vizită la pustie pag. 112
Răspuns unui frate iubit din ţară pag. 112
Imnul de recunoştinţă către Dumnezeu pag. 113
Glasul Conştiinţei pag. 114
Cugetări din zile grele pag. 115
Rugăciune pag. 116
Epigramă pag. 116
Cugetări scurte pag. 116
Slove la mormântul meu - pentru patrioţii mei - pag. 117
Stihuri de mulţumire către Sfântul Teodosie pag. 118
Către Sfântul Teodosie pag. 118
Pricini uşoare de multă vătămare pag. 118
Tovarăşii din pustie pag. 119
Limanul duhovnicesc pag. 119
Cugetări din Kecragarion în versuri pag. 120
Diagnoza sufletească pag. 120

Veşnicia sufletului pag. 121
Către organele trupului meu pag. 121
Din fuga vieţii pag. 122
Întru Slava Ziditorului pag. 122
Bântuielile unui novice pag. 123
Dorul Sfânt pag. 123
Sfânta muceniţă Perpetua pag. 124
Floarea Bisericii din Carhidon pag. 128
La pomenirea Sfintei mironosiţe Maria Magdalena pag. 131
Istorisire de la Iordan pag. 132
Cuvioasa Maria Egipteanca pag. 134
Coborământul lui Iosaf pe malul Iordanului pag. 136
Un Botez neobişnuit la Iordan pag. 138
Mărturisirea fără îndoială pag. 139
Singura mângâiere românească pag. 140
Înfrângerea duhului meu, rămas bun de la Iordan pag. 142
Cu gândul la Iordan pag. 143
Semne de jale devale la Iordan pag. 144
Icoane vechi pag. 145
Dorul bunicii pag. 146
Oglinda lui Varsanufie pag. 148
La sfârşitul meu pag. 149
Oglinda noastră cea de obşte pag. 149
Slove pe mormânt - Iubite frăţioare pag. 150
Flori de la Iordan pag. 151
O cruce la Iordan pag. 152
Dorinţa din urmă pag. 153
Răspuns la un părinte nedumerit pag. 153
Izbânda uneltirilor - demisia pag. 154
Scrisoare deschisă către cititorii mei aprigi pag. 155
Imnul credinţii pag. 157
O jertfă neobişnuită pag. 158
Cântecul lui Manasis pag. 160
Cugetări smerite pag. 163
Crucea vieţii omeneşti (variantă) pag. 165
Nevoitorul mândru pag. 166
Canonisirea împedecată de cei adormiţi pag. 168

Răspuns celor care mă doresc pag. 169
În patria cerească pag. 170
Făclia dragostei duhovniceşti pag. 170
Jertfa cea cu păcat pag. 172
(Cugetare umilită) Rugăciune pag. 173
Vedenia fericitei Monica pag. 174
Răsplata lăcomiei pag. 175
Turturea de la Iordan pag. 176
Întru Slava Ziditorului pag. 177
De ziua Anului Nou pag. 178
De Sfânta Naştere pag. 178
Din lumea Fiilor pierduţi, Prolog pag. 179
Graiuri profetice pag. 179
Mizeria din lume şi cheful celor cu radio pag. 181
Cugetări smerite, altă variantă pag. 183
Stihuri cari se cântă la Litaniile de la Sf. Mormânt pag. 184
Stihuri cari se cântă la Litaniile
de la Mormântul Maicii Domnului pag. 186
Troparea de umilinţă - megalinare pag. 187
Stihuri pentru litaniile de la Iordan pag. 194
Buchet de cântări - condace pag. 196
Adaos la buchet de cântări pag. 202
Cele şapte păcate de moarte pag. 204
Câteva stihuri pentru năravuri pag. 206
O, om! pag. 206
Schemă cu mândria pag. 208
Schemă cu iubirea de arginţi pag. 209
Schemă cu trândăvia pag. 210
Schemă cu mânia pag. 211
Schemă cu lăcomia pag. 212
Schemă cu desfrânarea pag. 213
Schemă cu zavistia pag. 214
Chipul pocăinţii - uşa mântuirii pag. 215
Crucea vieţii pag. 216
Portretul pocăinţei pag. 218
Dieta sufletească pag. 219
Un nou Sfânt, Nicodim pag. 220

De ziua onomastică a Păr. Sava Duhovnicul pag. 231
Stihuri către Păr. Sava Duhovnicul pag. 232

Partea a II-a

Pentru cinstirea şi cugetarea dumnezeieştilor Scripturi pag. 258
Din pilda Turturelei fără soţ pag. 260
Iubiţii mei, fraţi şi surori întru Domnul pag. 261
Frăţească urare pentru surorile Românce de la Eleon pag. 267
Blestemul cel nesocotit şi chemarea celui rău pag. 269
Profeţia Sf. Moise Arapul pag. 274
Descoperirea pentru ieşirea sufletului pag. 276
Despre sufletele care ies din trup pag. 277
Curajul credinţei pag. 278
Cuvintele din Pateric pentru vremea Postului pag. 281
Povestiri din Limonar pag. 283
O mică gustare pentru Postul Mare pag. 285
Nădejdea celui căzut pag. 287
Boldul Învierii sufleteşti şi boldul morţii
Întristarea pag. 290
Motivele care duc la patima deznădejdiei pag. 292
Cuvântul Sf. Ioan Gură de Aur pentru trezvire şi Rugăciune pag. 294
Câteva cuvinte despre Rugăciunea Minţii pag. 299
Să nu judecăm pe altul pag. 301
Câteva cuvinte despre patima beţiei pag. 303
Pecetea Sfântului Vasile cel Mare pag. 309
Despre năravul clevetirii pag. 310
Alte mărturii despre clevetire de la Sf. Ioan Scărarul pag. 312
Descoperire pentru plata nevoinţelor pag. 313
Învăţătura cuv. Paisie Velicicovschi, despre Rugăciunea minţii pag. 316
Urmare la cuvântul pentru Rugăciunea minţii pag. 318
Despre folosul bolii şi felul cum se înţelege boala trupească pag. 321

Câteva cuvinte despre felul cum trebuie
înțeles canonul de la mărturisire pag. 323
Despre însemnătatea canonului pag. 324
Ce însemnă departarea de Sf.Taine
pentru cel care se pocăiește pag. 327
Despre folosul canonului pag. 329
Pentru cei cari defaimă canonul de mărturisire pag. 330
Întristarea cea pentru păcate pag. 331
O istorie din M-rea Lavra (Sf. Munte) pag. 333
Din Limonarul Sf. Sofronie pag. 334
Despre patima curviei pag. 335
Ce înseamnă o mică clătinare din rădăcina
credinței, pildă din viața Sf. Paisie cel Mare pag. 335
Iubirea de Argint (rădăcina tuturor relelor) pag. 338
O rătăcire care se ascunde sub masca evlaviei pag. 340
Nădejdea mântuirii pag. 342
Cuvânt de nădejde celor fără de nădejde pag. 344
O părere greșită, care ne vatămă pe mulți pag. 347
Cum înțeleg cei mulți păcatul pag. 348
O vedenie de mare folos pentru toți
și mai ales pentru călugări pag. 351
Întoarcerea Fiului Risipitor pag. 365
Turnul Babilonului pag. 367
Mânăstirea Sf. Gheorghe din Valea Hozevei pag. 370
Mânăstirea Hozevitissa din Amorgo pag. 374
Defăimarea nălucirilor și folosul ispitirilor pag. 376
Taina Pocăinței pag. 379
Izvorul vieții pag. 383
Vedenia unui creștin cu numele Dumitru
la anul 1580 pag. 385
„Așa Doamne Împărate, dăruiește-mi ca să-mi văd
greșelile mele și să nu osândesc pe fratele meu” pag. 389
La ușa raiului pag. 391
Să nu judecăm pe slujitorii lui Dumnezeu pag. 394
În fața oglinzii duhovnicești pag. 400
Cuvânt al Sf. Vasile cel Mare pag. 402

Alte învăţături despre viaţa călugărească de la Sf. Părinţi pag. 406
Vedenia unuia dintre ucenicii Cuv. Paisie Velicicovschi pag. 407
Descoperirea Sf. Antonie despre darul călugăriei pag. 411
Povestirea Cuv. Ioan pag. 412
Descoperirea ce s-a făcut Sf. Moise Arapul despre nevăzutul război al Sfinţilor pag. 414
Altă descoperire a Sf. Paisie cel Mare pag. 414
Despre balaur trimis de Dumnezeu spre pedepsirea păcatului trupesc, care a vorbit omeneşte pag. 415
Despre un alt balaur trimis de Dumnezeu pentru păcatele creştinilor pag. 416
Din viaţa Cuv. Părinte Nifon cel din Ţarigrad pag. 417
Despre năravul blestemului pag. 419
Despre Sfânta Cruce pag. 426
În săptămâna Închinării Sfintei Cruci pag. 429
Din viaţa Sfântului Constantin, care a fost din neamul evreiesc pag. 429
Fulgere din cer pag. 433
Sfânta Cruce în Persia pag. 435
Altă minune cu semnul Sfintei Cruci pag. 436
Câteva pilde de la Sfinţii Părinţi pag. 437
Cuvinte de la Sfinţii Părinţi pag. 442
Pentru însemnătatea Rugăciunii şi care este vremea ei pag. 443
Un leac pentru răbdare pag. 445
Cununa mântuirii din scârbe şi necazuri pag. 447
Mărturisirea falsă cu roadele ei pag. 450
Cuvinte despre mărturisire din cartea „Sf. Engolpion” pag. 451
Motivele cari duc la patima deznădăjduirii pag. 455
Cuvântul Sf. Simeon Arhiepiscopul Tesalonicului pag. 456
Din cuvântul Sf. Anastasie Sinaitul pag. 457
Cum se înţelege iertarea care se dă prin Taina Mărturisirii pag. 458

Un adaos despre adevărata mărturisire
şi două pilde despre minciună pag. 462
Cum trebuie să înţelegem Rugăciunea lui Iisus pag. 465
O doctorie tonică pentru suflet: Pomenirea morţii pag. 466
Descoperirea dumnezeiască pentru
răsplata nevoitorilor pag. 468
Cuvântul 71 al Sf. Simion Noul Teolog pag. 470
Cuvântul 72 al Sf. Simion Noul Teolog pag. 478
Cuvântul 73 al Sf. Simion Noul Teolog pag. 483
Viaţa Sfântului Daniil Sihastrul de la
Mânăstirea Voroneţ pag. 489
Despre icoana Sf. Daniil pag. 496

Partea a III-a

Acatistul Sf. Ioan Iacob Românul pag. 499
Slujba Sf. Ioan cel Nou Hozevitul pag. 508
Prohodul Maicii Domnului pag. 529
Cuviosul Nifon de la Argeş pag. 544
Pentru cei râvnitori cu adevărat
pentru credinţa strămoşească pag. 559
Câteva Canoane referitoare la Sărbătoarea Învierii pag. 561
Raportul lui Pilat pag. 566
Bucuria Sfântului Serafim de Sarov pag. 573
Istoric pe scurt a mucenicilor şi cuvioşilor români pag. 582
Viaţa pe scurt a Sf. Gheorghe de la Hozeva pag. 585
Năvălirea perşilor şi trecerea lor pe la Hozeva pag. 591
Săvârşirea Cuviosului Gheorghe Hozevitul pag. 593

Partea a IV-a

Ispita creştinilor cu adevărat ortodocşi pag. 596
O mică lămurire pag. 597
Profeţia unui Cuvios la anul 1503 pag. 598
Cuvinte de mult folos pentru toţi pag. 599
Descoperire pentru Sfânta Liturghie pag. 600
Cuvântul 86 al Sf. Ioan Gură de Aur pag. 602

O poveste foarte înfricoşată pag. 603
Altă poveste mai înfricoşată pag. 605
Descoperire făcută de Îngerul Domnului Sf. Macarie pag. 607
Cuvântul 1 pag. 612
Cuvântul 2 pag. 615
Cuvântul 3 pag. 616
Cuvântul 4 pag. 618
Cuvântul 5 pag. 619
Cuvântul 6 pag. 623
Cuvântul 7 pag. 625
Cuvântul 8 pag. 627
Cuvântul 9, Scrisoarea a 43-a a Sf. Vasile cel Mare pag. 632
Cuvântul 10, Însemnare pag. 637
Cuvântul 11, Însemnare din viaţa Sf. Muc. Eupraxia pag. 639
Cuvântul 12, Pildă din Limonarul Sf. Sofronie pag. 640
Cuvântul 13 pag. 640
Cuvântul 14 pag. 641
Cuvântul 15 pag. 643
Cuvântul 16 pag. 643
Cuvântul 17 pag. 644
Cuvântul 18 pag. 645
Cuvântul 19 pag. 647
Cuvântul 20 pag. 648
Cuvântul 21, Din viaţa Sf. Sofronie pag. 648
Cuvântul 22, O minune
a Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu pag. 650
Cuvântul 23, Din vechiul Limonar grecesc pag. 652
Cuvântul 24, Profeţia Sf. Nifon pag. 653
Cuvântul 25, Din Filocalia românească pag. 654
Postfaţă pag. 655
Anexă pag. 657

BLAGOSLOVENIE
JERUSALEM
LOCURILE SFINTE

2006/04/25

2006/04/25

2006/04/25

De ce te-ai dus

2006/04/25

2006/04/25

2006/04/25

2006/04/25

2006/04/25

să fi cu noi părinte
De-a pururea nedespărțit.

2006/04/25

Limanul nostru
Duhovnicescule
De ce te-ai dus de

2006/04/25

Duhovnicescule
De ce te-ai dus
2006/04/25

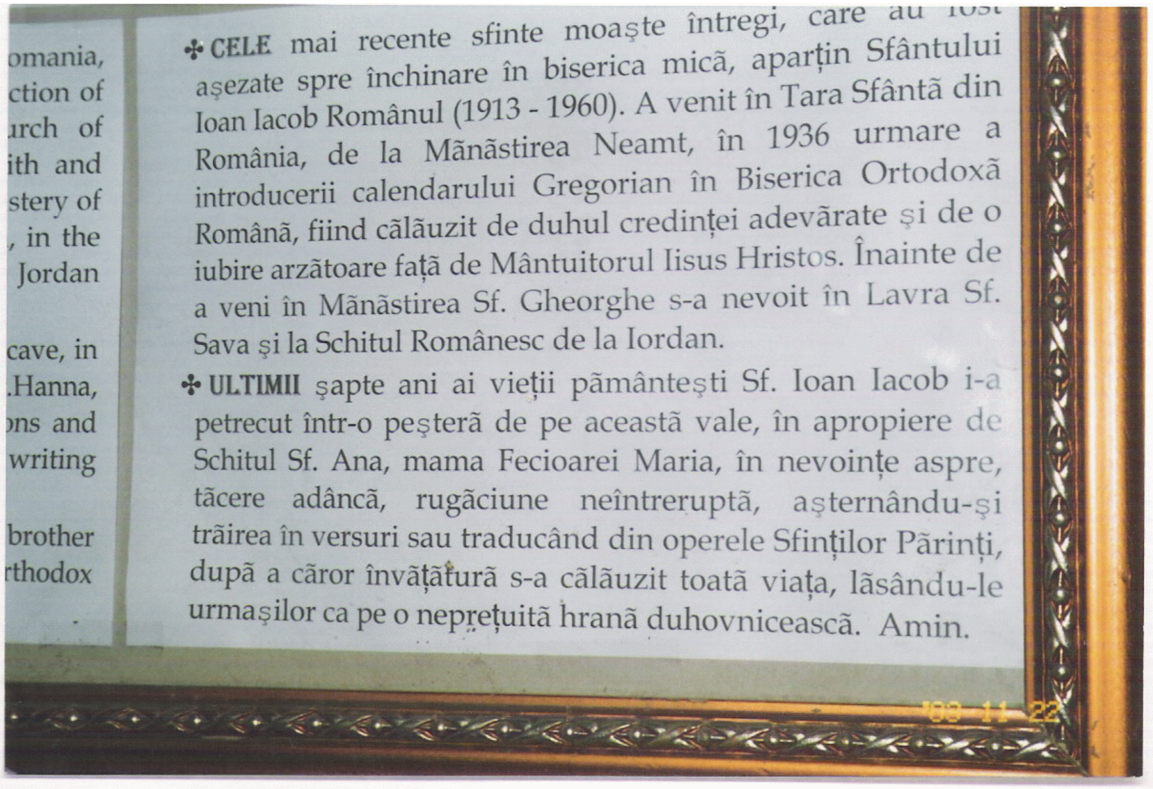

omania,
ction of
ırch of
ith and
stery of
, in the
Jordan

cave, in
.Hanna,
ons and
writing

brother
rthodox

✣ **CELE** mai recente sfinte moaşte întregi, care au fost aşezate spre închinare în biserica mică, aparţin Sfântului Ioan Iacob Românul (1913 - 1960). A venit în Tara Sfântă din România, de la Mănăstirea Neamt, în 1936 urmare a introducerii calendarului Gregorian în Biserica Ortodoxă Română, fiind călăuzit de duhul credinţei adevărate şi de o iubire arzătoare faţă de Mântuitorul Iisus Hristos. Înainte de a veni în Mănăstirea Sf. Gheorghe s-a nevoit în Lavra Sf. Sava şi la Schitul Românesc de la Iordan.

✣ **ULTIMII** şapte ani ai vieţii pământeşti Sf. Ioan Iacob i-a petrecut într-o peşteră de pe această vale, în apropiere de Schitul Sf. Ana, mama Fecioarei Maria, în nevoinţe aspre, tăcere adâncă, rugăciune neîntreruptă, aşternându-şi trăirea în versuri sau traducând din operele Sfinţilor Părinţi, după a căror învăţătură s-a călăuzit toată viaţa, lăsându-le urmaşilor ca pe o nepreţuită hrană duhovnicească. Amin.